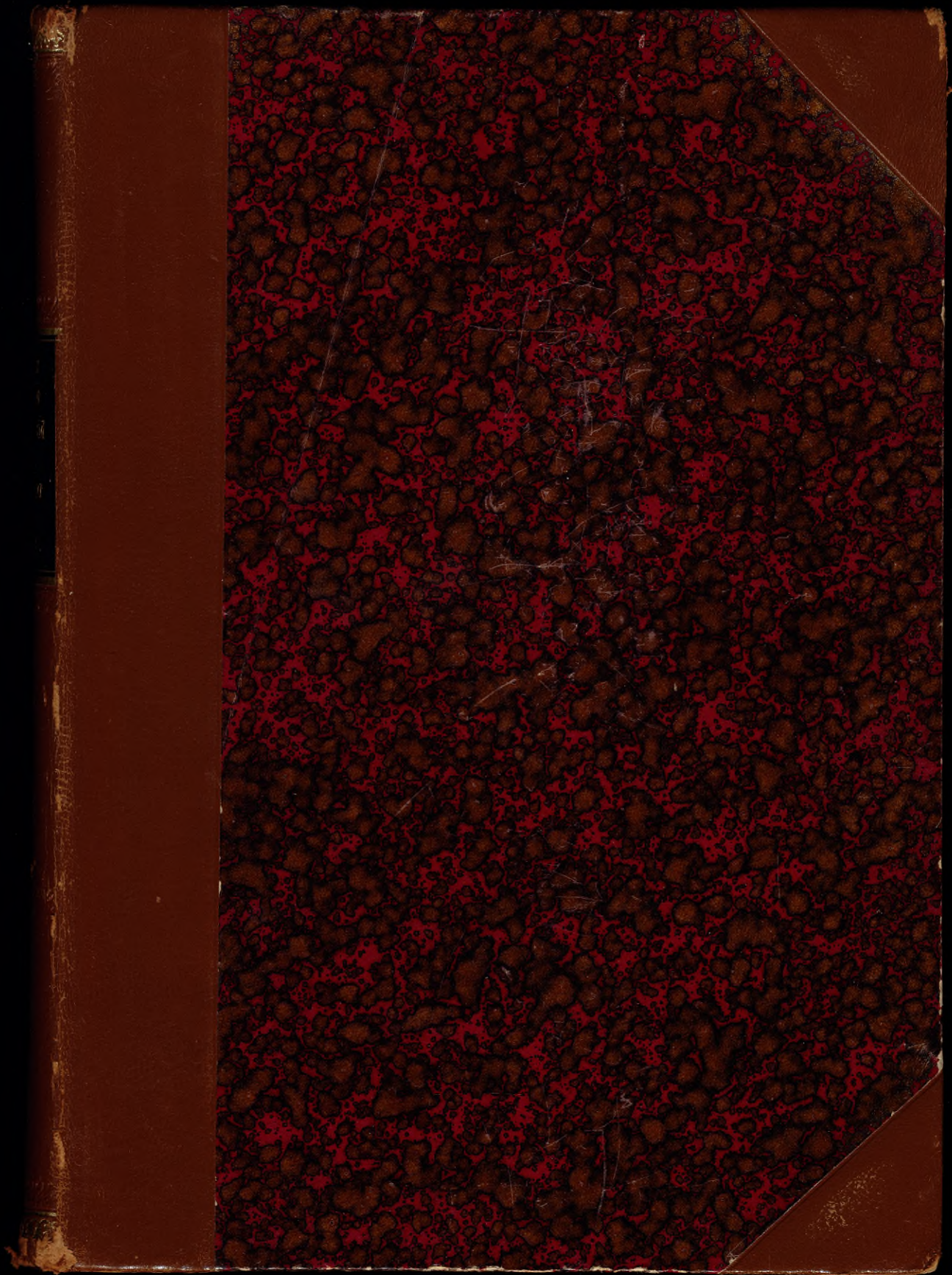

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

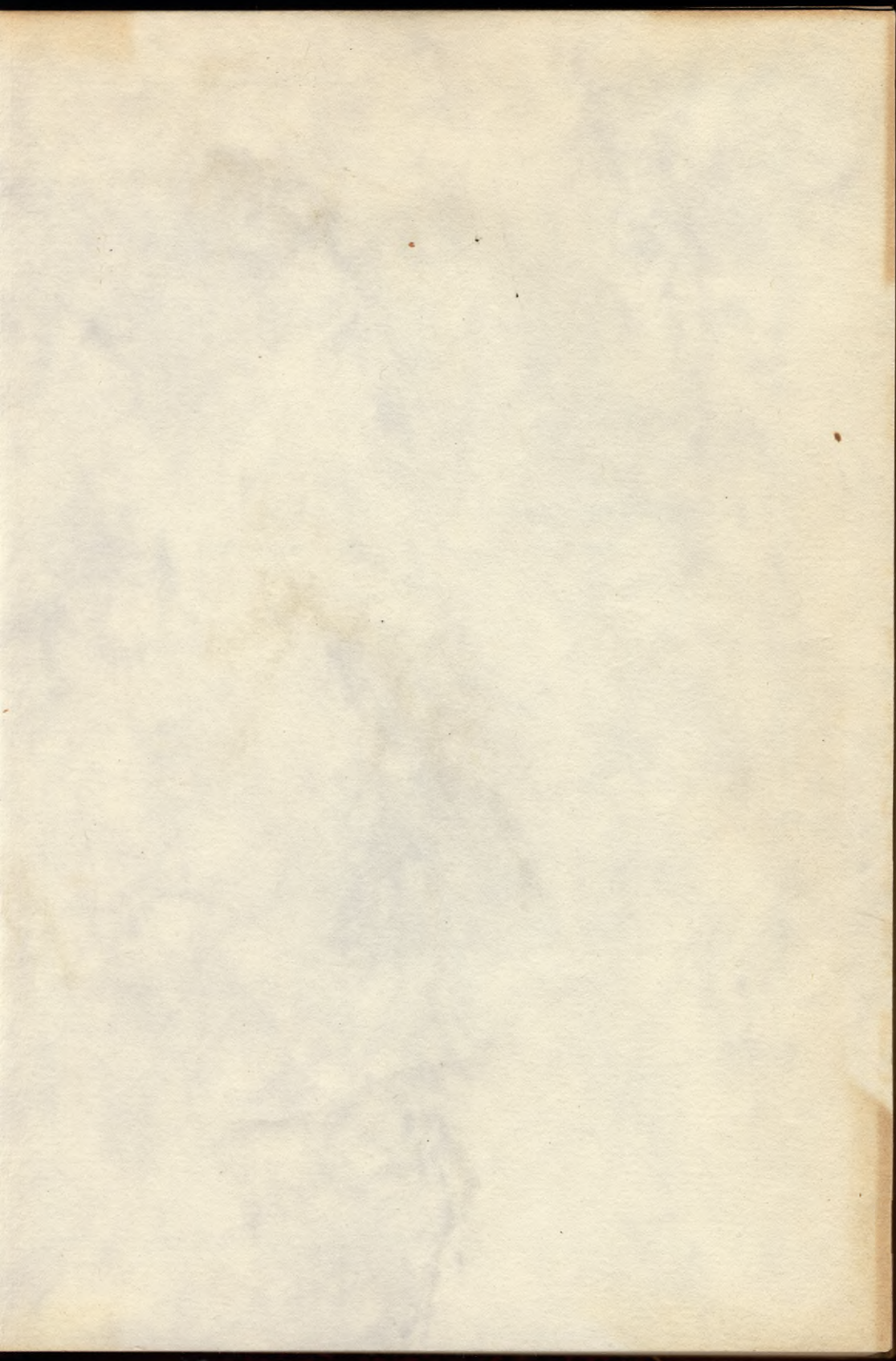

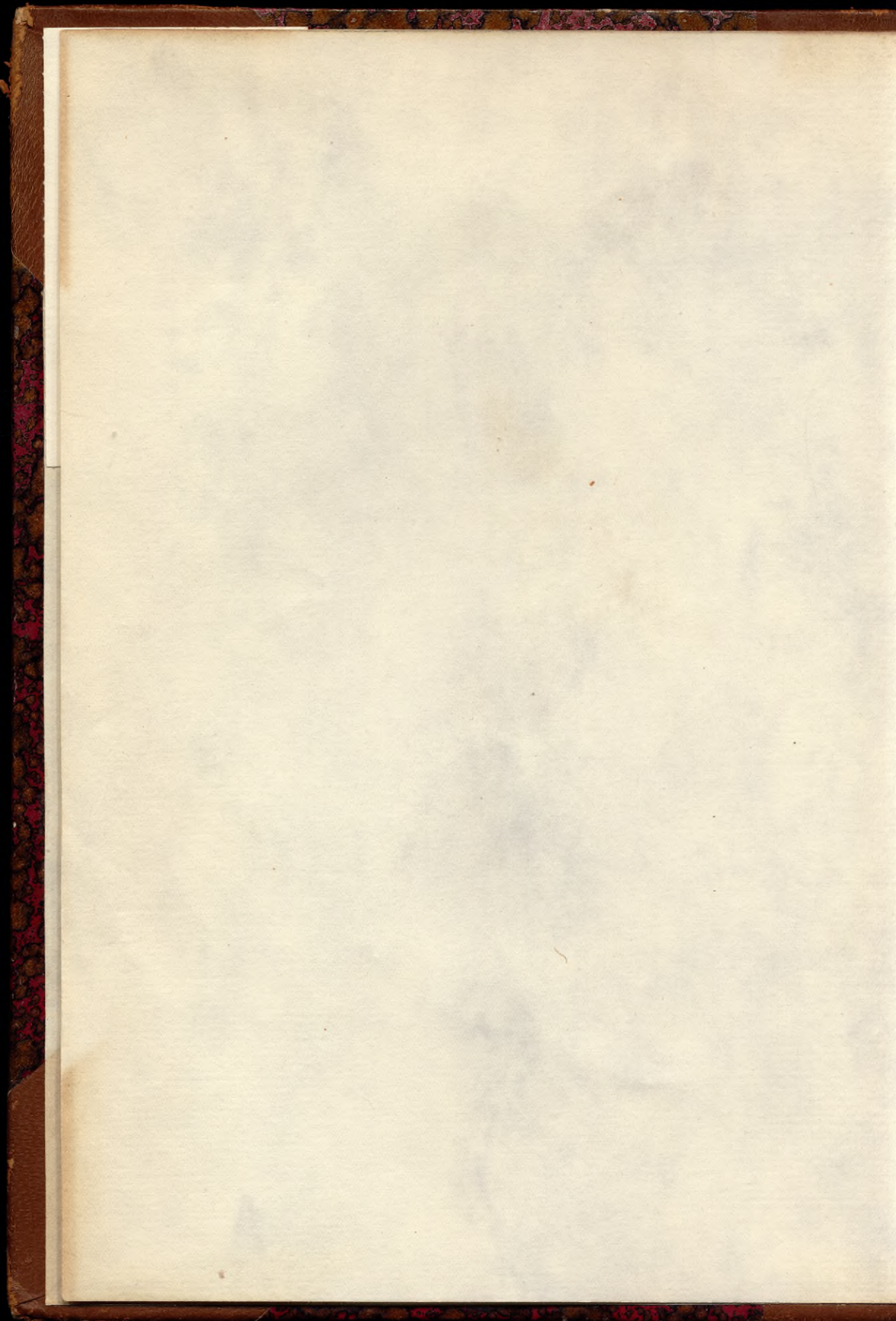

Allmänna Sektionen

Kommunalväs.
Sv.
Stockholm

Stockholm

Kommunicat
So.

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER 1544—1548

Utgifna af

Kungl. Samfundet för
utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia
med understöd af Stockholms stad och
samfundet Sankt Erik

genom

JOH. AX. ALMQUIST

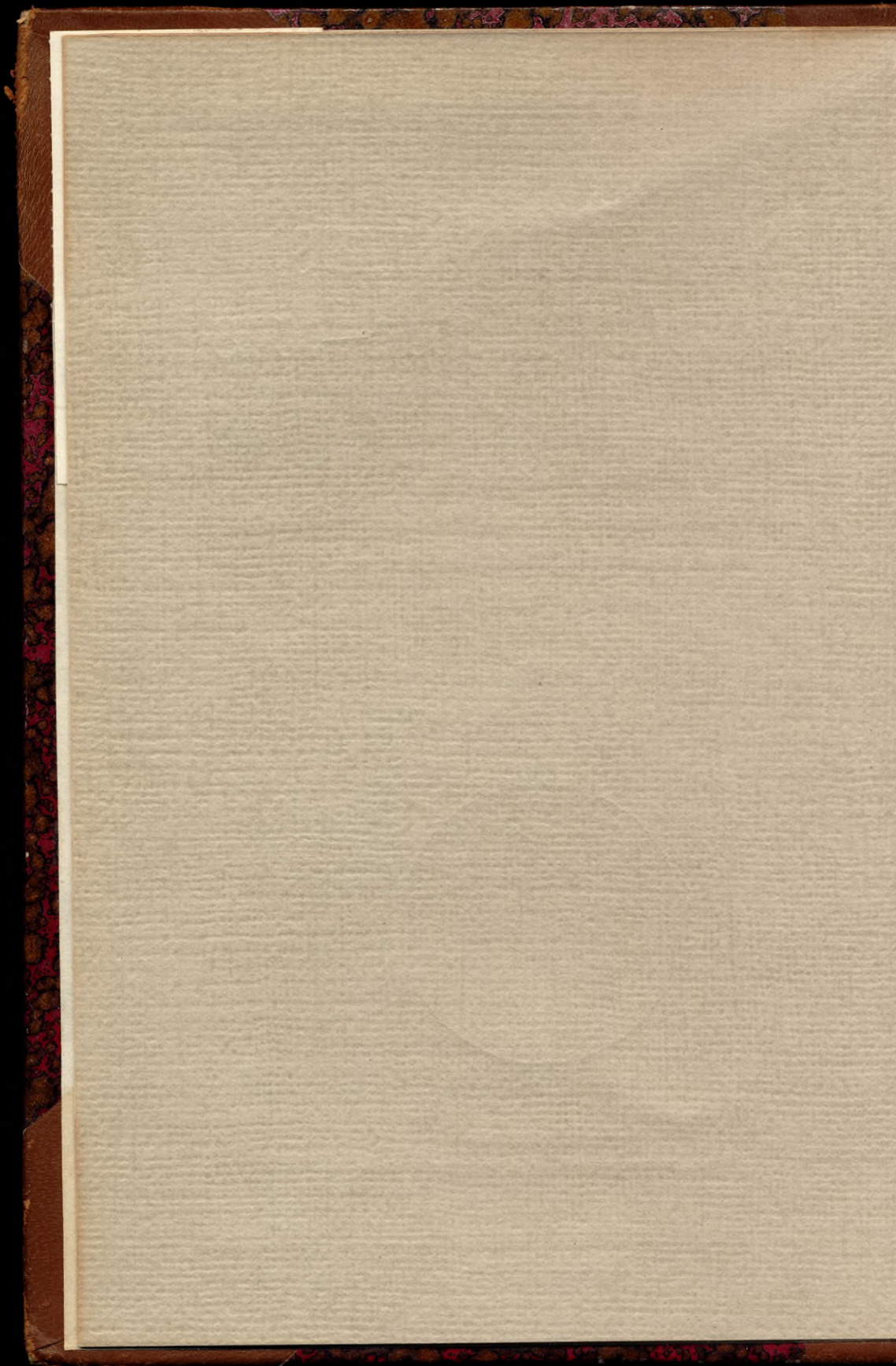

STOCKHOLM 1936

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

Pris: 12 kronor.

STOCKHOLMS STADSBÖCKER

FRÅN ÄLDRE TID

ANDRA SERIEN

TÄNKEBÖCKER

NY FÖLJD

1.

1544—1548

STOCKHOLM'S STADSBOK

1774

STADSBOK

1774

1774

1774

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER 1544—1548

Utgifna af

Kungl. Samfundet för
utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia
med understöd af Stockholms stad och
samfundet Sankt Erik

genom

JOH. AX. ALMQUIST

STOCKHOLM 1936

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

353964

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

REPORT ON THE PROGRESS OF WORK
DURING THE YEAR 1914

BY

CHICAGO, ILL., 1915

INNEHÅLL.

	Sid.
Förord	VII
Tänkeböcker.	
1544	1
1545	47
1546	133
1547	209
1548	276
Register.	
Personregister	317
Yrkesregister	350
Ortregister	
1. Stockholm	355
2. Orter utom Stockholm	357
Stadens styrelse	363
Stadens invånare samt handel och vandel	367

MEMORANDUM

TO : [Illegible]

FROM : [Illegible]

SUBJECT: [Illegible]

[Illegible text follows, appearing to be a list of items or a report. The text is too faint to transcribe accurately but seems to contain several lines of information, possibly dates and descriptions.]

Very truly yours,

FÖRORD.

Sedan tryckningen av »Stockholms äldre stadsböcker» numera fortskridit så långt, att det medeltida materialet i stort sett offentliggjorts (endast ett sluthäfte till tänkeboksdelen 1483—1492 återstår), har beslut fattats att publicera även en fortsättning, avsedd att omfatta tiden före 1636. För att uppnå hastigare resultat har en överenskommelse träffats, varigenom Kungl. samfundet åtagit sig utgivningen av stadsböckerna till och med 1591, medan staden själv genom stadsarkivet skall ombesörja publikationen för den efterföljande tiden. Arbetet med båda serierna har påbörjats, och nu föreliggande band av tänkeböckerna, omfattande åren 1544—1548, utgör den första delen av den nya följd, som Kungl. samfundet har för avsikt att offentliggöra.

Begynnelseåret tarvar några ord till förklaring. Den sista av de genom Kungl. samfundets försorg utgivna tänkeboksvolymerna slutade med 1520 och innehöll därutöver för de fyra följande åren endast några fragment av en i övrigt förlorad tänkebok. Från och med april 1524 till hösten 1531 fördes tänkeboken av dåvarande stadsskrivaren M:r Olaus Petri, och intresset för denna person har föranlett ej mindre än två editioner av de årgångar (1524—1529), som finnas bevarade från hans tid. De hava besörjts dels av samfundet S:t Erik, dels av Vetenskaps-societeten i Lund. Den förra, som utkom åren 1908—15 och redigerades av Nils Sjöberg, är försedd med personregister, vilket däremot hittills saknas i den senare, som med större filologisk noggrannhet 1929 utgavs genom Ludvig Larsson. Det har under sådana omständigheter icke ansetts lämpligt att nu åstadkomma ett tredje avtryck. Efter 1529 finnes ånyo en lucka i tänkeboks-serien, i det att årgångarna 1530—1543 gått förlorade. Visserligen har även för denna period innehållet i någon mån kunnat rekonstrueras med tillhjälp av ett ännu bevarat register till årgångarna 1533—1538 och tidigare (av Elias Palm skiöld och C. G. Tessin) gjorda anteckningar samt genom citat och hänvisningar i efterföljande bevarade stadsböcker, men resultatet av de undersökningar, som gjorts i denna riktning, är till största delen framlagt dels för åren 1530—1531 i den ovannämnda Larssonska editionen, dels för samma tid och för fortsättningen till och med oktober 1538 i en särskild uppsats av Nils Östman i Samfundet S:t Eriks årsbok 1931. Ett omtryck av de

spridda notiser, som härigenom framletats, har för närvarande icke befunnits påkallat. Att döma av en uppgift i den nu ofentliggjorda volymen skulle emellertid raden av förlorade tänkeböcker sträcka sig längre fram än till mitten av 1544, vilket betraktats som gränsår för den hittills konstaterade luckan. Det säges nämligen i inledningsorden till 1544 års bevarade tänkebok, att denna är ett »register, som lyder opå the saker och handlinger, som daglige skeer och huar rådstuffuo dagh skeer och handlas på Stocholms rådstuffuo, *dogh vndantagandis högmälis och wigtige saker, som jnscriffues vdi stadzens tänkeboock, som vdi thetta register jntid insciffna bliffua for thetta år*». De av mig kursiverade orden kunna ej gärna fattas annorlunda, än att åtminstone avsikten varit att föra två jämsides med varandra löpande anteckningsböcker, var för sig innehållande mål och ärenden av olika beskaffenhet. Då emellertid blott en enda serie av tänkeböcker är bevarad, måste antingen planen aldrig förverkligats eller den ena parallellserien gått förlorad. Av flera skäl kan antagas, att det första alternativet motsvarar verkligheten. Det kan nämligen icke sägas, att den bevarade serien i något avseende skiljer sig från den typ, som alltifrån medeltiden kännetecknas just genom blandningen av löpande mål och »vigtige saker». Rörande ett exempel på de senare skall jag nedan återkomma.

Emellertid finnas verkligen två fragment av 1544 års tänkebok, som äro skiljaktiga, så till vida som de i dem upptagna ärenden äro redigerade i sinsemellan avvikande ordalag. Men då de avhandlade målen i det ena äro desamma som i det andra, utesluter detta förhållande, att med någotdera skulle avses en längd för »högmälis saker». Icke desto mindre hava de båda fragmenten i visst avseende spelat en roll, ty de hava uppenbarligen varit anledningen till ett missförstånd, som orsakat felbindning av tänkeboksvolymen 1544—1546, där det ena är placerat i början och det andra i mitten av bandet. Efter det första följa de införda målen från tiden 26 augusti 1545—1546, medan efter det andra insatts motsvarande från juni 1544 till 17 augusti 1545. Detta har antagligen skett på 1890-talet, då volymen bundits (eller ombundits) hos den Hedbergska firman i ett helt fårskinnsband med blindpressningar. I sitt nuvarande skick innehåller denna volym 174 blad, vilka i nyare tid med blyerts paginerats 1—348 (s. 174—175 äro blanka). Vid utgivningen har givetvis nämnda misstag måst rättas, varvid en ompagineringsföretagits. Den äldre sidbeteckningen har därvid ändrats därhän, att s. 175—348 blivit s. 1—174 och s. 1—174 numrerats 179—348. Parallelltexten å s. 175—177 har härnedan tryckts i noter.

Ett överslag visade, att innehållet i nu beskrivna volym icke tillräckte för att åstadkomma ett tryckt band av ordinär omfatt-

ning. Å andra sidan var följande manuskriptvolym så pass digger, att den ej kunde utgivas tillsammans med den förra, utan att arkantalet skulle bliva för stort. En uppdelning av den senare har därför måst ske, varvid åren 1547—1548 (fol. 1—103) i trycket sammanförts med åren 1544—1546.

Den tänkeboksvolym, ur vilken en utbrytning sålunda gjorts, omfattar i sin helhet åren 1547—1553. Den har ännu kvar sina ursprungliga skinnpärmar, men har i nyare tid försetts med en ny rygg. Bandet har två spännen och gamla mässingsbucklor dels i alla åtta hörnen, dels i bakpärmens mitt. Blindpressningen på framsidan innefattar även text: »Blasivs Olsson anno 1544», varmed den dåvarande stadsskrivaren velat hugfästa sitt namn och tiden för sin tillsättning. På frampärmens insida äro med rött bläck skrivna orden »Vnicuique data est gratia secundum mensuram donationis Christj» och därunder med svart bläck en rad, upptagande årtalen »47. 48. 49. 50. 51. 52. 53.» Volymen omfattar utom ett opaginerat blad i bokens början 374 av ålder folierade blad, av vilka dock sex (368—73) äro blanka.

Redan tidigt gjordes försök till upprättandet av register över innehållet i Blasii Olsson tänkeböcker. Sålunda finnes en nära samtidig rubrikförteckning till årgångarna 1547—1567 (44 s. i smal folio, i senare tid bunden med interfoliering i pappband av vanligt folioformat), vilken dock medtager endast de mål, som upptecknaren funnit anmärkningsvärda. Bland dessa hava de, som angå hospitalets affärer, utmärkts genom särskilt tecken. — För ett kvartsekel sedan utskrev Ivar Simonsson nya register för de båda tänkeboksvolymerna 1544—1546 och 1547—1553 (32 och 38 opag. blad, av vilka några blanka, hava sammanförts i ett folioband). De avse större fullständighet än det förutnämnda rubrikregistret och äro särskilt inriktade på personnamnen, men ordningen inom de olika bokstavsserierna är icke genomförd, och det hela har en konceptartad karaktär.

* * *

I den nu tryckta texten ingå, såsom ovan antytts, i kronologisk följd mestadels rena rättegångsärenden av det mångskiftande slag, som kännetecknar även de medeltida tänkeböckerna, från vilka de nu föreliggande icke skilja sig i märkbar grad. Som vanligt äro däribland inströdda administrativa förfoganden, ehuru måhända i mindre antal än som tidigare varit fallet. Tid efter annan utökas rätten med bisittare av riksråd och andra förnämliga män, utan att man av målens beskaffenhet kan sluta, att deras närvaro betytt något annat och mera än vad dessa adjunktioner av ålder inneburit. Under 1546 uppträdde emellertid riksråd i egenskap av konungens utskickade inför magistraten i

samband med utfärdandet av de bekanta kungl. mandaten rörande köphandeln dels för att förhandla med stadens borgerskap om innehållet, dels för att övervaka tillämpningen. Den vikt och betydelse, som staden tillade detta kungliga ingripande i näringslivet, framgår bl. a. av de olika mandatens införande i tänkeboken, där de upptaga ett avsevärt utrymme. Deras förekomst i en tidigare tryckt aktsamling har icke bort föranleda deras utslutning ur föreliggande text redan av det skälet, att de i tänkeboken företräda just de »högmäls och viktiga saker», om vilka ovan varit tal, och därför äro karakteristiska för tänkebokens uppgift att vara ej blott en dombok utan även ett slags hävdagömma. Men därtill kommer, att E. Hildebrands avtryck i Svenska riksdagsakter (I: s. 483—499) har haft en onöjaktig förlaga, som i flera avseenden är sämre än avskriften i tänkeboken, vilken också av detta skäl förtjänat att återges. — I övrigt äro fem kungliga brev, som införts i tänkeboken, förut tryckta i Gustaf I:s registratur, medan å andra sidan två (daterade 1545 ¹⁰/₇ och 1546 ²⁵/₂) där alldeles saknas.

Beträffande textens redigering kan i huvudsak hänvisas till företalen i de av mig tidigare utgivna stadsböckerna. Anmärkas bör dock, att jag insatt styckerubrikerna i själva texten, även där de i originalmanuskriptet bilda kantrubriker, något som för nu ifrågavarande år är det vanliga, men icke undantagslöst följda sättet för deras placering.

Stockholm i november 1936.

Joh. Ax. Almquist.

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER
1544—1548

[2]

Hår epter følger mantalet på hela rådet
anno *Dominj*
1544.

Opå östra bänckenn:

Lasse Monzonn	Peder Matzson
Jörenn Eriichßonn	Peder Belle
Hanns Persszonn	Lasse Gregerszon
Harald Olßonn	Monns gulsmedt
<Hanns Eskiilßon>	Mechiill Bänctszonn
fick förloff samma år	Jónns Anderszonn
med en god wilia	Oluff Eriichsonn

Opå westra bänckenn:

Eriich Eriichszon	Oluff Gröm
Gunnar Olßonn	Finued gulsmedt
Skeper Olaff	Eriich skinnare
Hanns Eriichßonn	Eriich Jacobson ¹
Rasmus Perßonn	Hindriich Olßonn
Buddans Eriick	Josep Aruidßonn.

---

¹ Erik Jakobssons namn står tillfogad i marginalen.

Tetta år eth register, som lyder opå the saker och handlinger, [3]
som daglige skeer och huar rådstuffuo dagh skeer och handlas på
Stocholms rådstuffuu, dogh vndantagandis högmålis och wigtige
Baker, som jnscriffues vdi stadzens tånkeboock, som vdj thetta
register jntid jnscriffna bliffua för thetta åår anno *Dominj etc.*

1544.

Stocholms slottz ståtthollare:

Bothuedh scriffuare

Kæmmenåra:

Josep Aruidtsonn   Lille Jöns Andersonn.

Sittiandis borgmestara   [4]

samme åår:

Niels Jönsonn   Swen Skutta

Stadzscriffuare:

Blasius OlBonn.

Sittiandis rådmenn samme åår:

på östra båncken:

Lassze Monsonn   Peder Belle
Jören Eriichsonn   Mons gulsmedt
Harald Olsonn

på vestra bånckenn:

Eriick Eriichsonn   Finued gulsmedt
Hanns Eriichsonn   Eriick skinnare
Oluff Grömm   <Oluff Eriichsonn>

Rette fougter:

Mechiill Bånctson   Hindrich OlBonn.

---

[5] Jtem 28 juniij: Botuid scriffuere, Niels Jônßonn, Peder Nilßonn.

Dom offuer Niels Geluastson
tiill swårdh.

pie memorie Jtem 28 juniij stod for retten Niels Geluastsonn, födder i Skijri sochnn i Östra Skijri vdj Östra hårade i Småland och bekende ßine gherningh, thet han hade slagit Axell Nilßons dreng i hiåll, benempd Thomas Finne. Och ther med bleff han samme dag dömd tiill swård. Och rettadis han och samme dagh for ßine oppenbara gherningh.¹

Ny bödell.

Dom offuer Jören Benedict tiill galgen, bleff dog benådeth tiill en håncker.

Jtem samme dagh war for retta Jörenn Benedict, fød vdi Kónsbergh, och wart han anlagat aff Nils Helsing i Stocholm, att för:ne Jörenn hade stulit jfrå Niels Helsing eth hanckestop aff sölff och eth sölffbond, men sölff stopet stod på disken i radstuffuin tilstådis, och sölffbondet hauer tiuffuen panthsatt Mechil Larson, borgare j Vlffzby, for 4 march peningar. Och ther med bekende for:ne Jören Benedict sine gherningh, och bleff han dömd tiill galgen. Men epter her fattadis en håncker j staden, bleff han benådet tiill liiffuet, att han en håncker wara skulle, och reckte han mester Larss händena, och miste han samme dag både sin öronn.²

¹ På ms.-sidorna 175—177 äro några av målen den 28 juni och 12 juli ånyo införda, men med annan redaktion. Ovanstående stycke har där följande lydelse:

Niels Gilwastsonn födh j Skirii sokn
j Östra heradhe.

pie memorie Jtem 28 juniij satt for retta Bothuedh Larßon, Kon. Mitz befalningisman på Stoch[o]lms slott sampt med borgmestare och radth i Stoch[o]lm. Dhå kom for retta en vng karll, benempdh Niels Giluastson, fodder j Skijri soch j Östra herade j Smålandh, wårt på samme dag anlagat, att han hade slagith Axell Nilßons dreng j hiell. Drengzens namn war Thomas Finne. Dhå war han bekend for retta sina oppenbara gherningh, thet han san banaman war tiill for:ne drengz dödh. Dherfore bleff han på samme dag dömpdh tiill swerdh och rettadis samme dagh på store törgith.

² Jfr ms.-sidan 176, där samma ärende refereras sålunda:

Samme dag warth anlagatt i retta for fougete och borgmestare och raadth en vng karll, benempd Jören Benedict, fodder vdj Kónsbergh, att han hade stulit jfrå Niels Helsing, borgare her j byn, ett sölff stop och ett sölff bondh, huilkiid och i

Vm Tord Bagges hustru.

[6]

Jtem 28 junij stod för retta Tord Bagges hustru och bleff anklagat för oppenbara hoor hon bedriffuit hade j sindz bondes frå waru med en landzknect, benempd Eriich. Och hade hon barn med honum. Szå epter hennes man war icke sielff tilstådis, sadis henne jngen dom aff, vtan hon satte borgan för siigh til hennes bondes tilkomelse. Och landzknecten anammade Larens Prýdz borgan aff.¹

Blasius Olszon notarius.

Jtem på same dagh <giorde> bleff Blasius Olsson Stocholms stadzscriffuare, och giorde han sin eedh i Botued scriffueres och borgmestares och rådz närwaru. Och bleff honum tilsagt j Bothuedz närwaru och hela rådzens närwaru hans hele årss lön peninger 100 march, viij alna ångilst, x fampna weed och friitt huss, och loffuade the godemen, atte wille förbåttra hans lön och icke forminska them.

Thomas Nilson bleff fulmyndug.

Jtem samme dag giorde Hans Olsson i Kaluar sochn i Tenall by, Thomas Nilson, w. n. herris fogte, fulmektig på sine wegna att thale på någre peninger, som wåre jnsatte hoss Oluff timberman.²

retta och på disken stodh. Dhå warrt för:ne Jören Benedict tilsport, vm han samme stop och båndh stulith hade, som dhå i retten stod. Dhå bekende han, att han samme gherni[n]g giort hade, och beddis vm nådena och icke vm retten. Szå att, epter her war jngen håncker j staden, bleff han benådeth tiill sith liiff och begerade aff fougten och borgmesterna, att han en håncker her j staden wara motte. Dhå warrt honom the vntt, men skarprýktaren mester Laurens hade honom tiill stupona samme dagh och skar båden hans öron aff, att han icke aff staden vndwika skulle.

¹ Jfr ms.-sidan 177:

Tord Bagges hustru.

Szame dag war och för retta Tordh Bagges hustru, w. n. herris skepare, och warth anklagat aff kemenarana för oppenbara hoor hon bedriffuith hade med en landzknect, benempd Eriich etc. Szå epter hennes egin man icke sielff tilstådis <war>, som retter målbagande war, kom hon vdj borgan tiill sin bondes tilkomelse. Och landzknecten anammade Laurens Prýdz borgan aff, och warth vm samme quinne jngen dom then dag aff sagth.

² Jfr ibidem, där notisen lyder:

Hans Olsson j Kalwar.

Szamme dag stodh jn för retten Hans Olson i Kalwar sochn j Tenalebý och giorde Thomas Nilson fulmegtug på sine wegna att thala på någre jnsatte peningar, som Oluff timberman skulle haffue jnne hoss etc.

[7]

Testes vm en död schomakare.

Jtem s. d. withnade gamble Lasse schomakare och Hindriich Morthenson, borgare i Stocholm, med Mechil Mechilson, thet Olaff Larson, fordöm i schomakare embettet i Stocholm, war död för ån 20 år Bedan och ån dog mere etc.¹

12 julij hela rådeth tilstådis:

Mester Olaff Petri	Swenn Skutta
Her Knutt Anderßonn	Jacob Bagge
Bothued scriffuere	Peder Nilsonn
Niels Jönßonn	Peder Andersonn.

Vm Hindriich bunthmakare och
mester Wårnor.

Jtem 12 julii war for retta mester Wårner bardskårare och lånte Hindriich bunthmakare lxxx march ortuger på en steenboodh, som ligger vnder för:ne Hindriex hus, och skall mester Wårnår beholle samme steen bood, så lenge han får sine fulla peninga ighenn.²

Anders Joenson sin borgare eed.

Jtem samme dag giorde Anders Joenßonn åkare sin borgare eedh, att han skall ware epter thenne dagh vj åkare embetthet och siig erliiga skicka. Och Raguald åkare på Södra malm war god för honum.

[8]

Her Knutt Andersons breff hade
han öpit etc.

Jtem 12 julij war för retta Olaff Hansonn j Clemetzboda j Frötuna sochn vm thet tiuffuerj, som Morthen fiiskere honom

¹ Jfr ms.-sidan 177, där det heter:

Szamme dag wore thenne epterscrifne for retten, nemlig gamble Lasse schomagare och Hindriich Morthenson, och vithnade, thet Olaff Larßon war död för 20 år sedan, som war i theras schomagareembete.

² Ms.-sidan 177 upptager samma notis på följande sätt:

Hindriich buntmaker och mester Wårnår.

Szamme dag stodh Hindriich bunthmaker for retten och pan[t]batte erliig manne mester Werner en steenboodh vnder Biitt egith hus for 80 march ortuger, och skall mester Wårner beholle samme boodh quitt och früitt, tiill så lenge att Hindriich bettaler honom sina peninga ighenn.

tillagth haffde. Szå epter hans skålige breff och beuiss han på ting och stämpno fått haffde, giordis han för retten j radzens nåruaru frij för samme klander, och kemmenårana sökie retten med for:ne Morthen fiskere.

Peder Mechilson.

* Jtem samme dag wartt Peder Mechilson tilstaddt, att han skulle haffue siitt bud tiill Danske epter beuiss, att mester Olaff Bröms hade trugad aff Peder Mechilson¹ peningar vdj Johan van Wårens huss j Danskå. Och stonde samme Peder Mechilson j en fast borgan, tiill tess han får Bin beuiss ighen.

Vm Peder Jónson och Mechiill
Bånchtsonn.

Jtem samme dag wartt Peder Jónsonn tilsagth, att hann skulle löbe thet huss tiill siig, som Jören Eriichsonn vpbudit hade och Mechil Bånchtsonn bespråkad hade. Dog förordade for:ne Peder Jónson siig så, att huar honum ginge någen nåd opå jnnan eth åår, tu, trij eller sex, så att han nådgadis att sålie samme hus bort ighen, dhå beplictade for:ne Peder Jónson siig jn for retten, thet jnghenn skulle ware nåmbre att lösse samme huss tiill siig eller kópeth vtan [9] Mechiill Bånchtsonn eller Mechiill Båncthsons erffuingar och jngen annenn etc.

Jtem wartt och samme dag rådeth förehollit aff Bothued,² att man skulle göre eth hemligit förbood både på the swenske skiip och the tyske, atte motte bliffue liggiandis på viij eller xiiij dagar tilgörandis, så lenge man får widere kuntskap jfrå wåre skiip jfrå Tysland.

Vm Swenn Monson och skeper Olaff.

Jtem samme dag wartt Swenn Monsonn tilsagth the 40 march peningar, som skeper Olaff hade satt i retta på then hollenderes wegna, som oxan hade kiöpt aff Swenn Monson. Dog skall Swenn Monsonn sökie sin rett med samme hollendere, huar han honum finne kan, vm thet salt them emellam år och beholle the peningar,

¹ Tomrum i ms. sannolikt för beloppet.

² Orden aff Bothued stå i marginalen av ms.

som i retten stode, på en regenskap, så lenge en rett hade them skilth ätt. Och skeper Olaff wort frii sagd vm thet klander Swenn Monson hade tiill honum på samme hollenderes wegna.

Vm Urbann målare och hustrv Sissilia,
salige Per Stingz dotther.

[10] Jtem samme dag wartt Urbann målare jfrå sagd the prebende tømpter och thet steen huss, som han hade kendz viid, som Joonn Sting hade giffuit tiill apostle altaret viid siele koren j Sancte Nicolaj kyrkio j Stocholm. Och wartt hustru Sissilia samme dag til sagth¹, att hon war rette erfvinge tiill samme tømpter och huss, som Vrban målare tilforenne haffth hade. Och thet står nu yttherligare tiill Kon. M:tt, huad hans nåde teckis vnne for:ne hustrv Sissilia aff samme prebende tompter och hus, som Joonn Sting och hans hustrves moder tiill samme prebenda giffuit hade. Och the withne, som Vrban målare hade, både the bonde withne och Hans Nilßon, the worth ogillade, och gamble Hans Nilson viste och ther jntid aff. Och fiik hustrv Sissilia eth breff her aff rådstuffuun Bå lydendis, som her epter folger:

Vm hustru Sissilia, Peder Stingz
dotter.

Wij epterscriffne Knuth Anderßon tiill Nornes, riddere, Bothued scriffuare, Kon. M:ttz befalningisman på Stocholms slott, mester Olaff Petri, kyrkeherra j Stocholm, Jacob Bagge samfelt med borgmestara och rådth ther sammestudz giörom alle wittherligit, att anno Domini 1544 then 12 dagen julij sätte wij for retta på Stocholms rådstuffuu. Dhå kom for oss erliigh beskedeliigh quinna, hustrv Sissilia, Joonn Jacobsons på Szalebergit, och klagade for oss, hurulunde Vrban målare hade giortt siig fulmyndig och megtig tiill på sine hustrues wegna att erffwa och ighen byrda the prebende tompter och huss, som saliige Joonn Stingh och hans hustrves moder vdj Stocholms bykirko funderat och giorth hade. Dhå toge wij oss samme årende och saach, som emellam hustrv Sissilia och Vrban målare longliga warith hade, tiill att ransaka och offuerwåga, huilkin parten nemast skulle ware tiil att byrda igen for:ne prebende tompter och huss, som saluge Joonn Sting tiill kyrkione giffuit hade.

¹ Ursprungligen har i ms. stått 'affsagd', som ändrats till 'til sagth'.

Dhå ransakade wij them emellam thetta årande granneliga noog [11] och på thet yttherste oss möjligith wara kunne, och funne thet icke annars ån som thet fundatie breff jneholler, som salige Joonn Sting tiill samme prebendes stadfestilse giffuit hade, och som Stocholms stadz tånckeböcker jneholler, sampt *med* god, beskedeliig leffwandis vithne, som war hustrv Sissilia, Lasse Nilsons epterleffuerska, och monge flere, kunde wij jntid anneth finne ån thenne for:ne hustrv Sissilia år nemast och rettast tiill samme byrd och jngen annen epter ßin kåre framlidne fader, Peder Sting, huilkin Joonn Stingz sanne och wisse sambroder war, thet och for:ne stadzens tånckeböcker klarlige beuise, att thenne hustrv Sissilia år Peder Stingz ågta dotther och arffuinge. Och ther *med* bleff for:ne hustrv Sissilia byrden tilsagd, doch *med* sadana forord, att Kon. M:tt w. n. herre tåckis att vnne henne samme byrd ighenn, thet står j hans n[ådes] hender. Men Vrban måleres beuiss tiill samme byrd fandz her nu på thenne tiid jngen, then wij kunne rette eller dõme epter, vtan han hade ßin skotzmåll på några bönder, som aff thenne byrd wetta skulle, huilkin withne her for retta ogilladis. Tesligis hade Vrban och skotzmåll på gamble Hans Nilsonn j Stocholm, thet han skulle withne her vm på Vrban hustrues wegna. Dhå forskickadis två godemen tiil Hanns, nemplige Lasse Monson, Harald Olson, rådmenn, atte skulle förmane Hanns på hans siels salughett, vm han wille *med* sin eed bestå, thet for:ne Vrbann målares hustrv skulle ware ther byrdeman tiill for:ne Joonn Stingz sticktade prebenda. Dhå gaff han så for swar och sade siig allriig wette vtaff, att Vrban målares hustrv skulle haffua någon rett tiill samme byrd, som forscriffuit ståår, vtan att Vrbans hustrues föreldra the hade gott omgånge *med* Joonn Sting, thå the leffde tilhopa, men vm theras skylskap viiste han jntid aff. Och ther *med* bleff dhå Vrban målare samme byrd jfrå sagd, dog *med* sadana skåll, att huar for:ne Vrban målare kan framdelis komma *med* gode beselgde breff eller faste vithne pa samme byrd, dhå beplictade hustrv Sissilia siig her för retten, thet hon wille plege honum all then retth, som han aff henne winne kunne. Tess tiill visso, att thenne saach siig så forlupin ær, fiich honn stadzens signet for breffuet. Datum Stocholm 14 julij an[n]o 44. [12]

Simon dragares hustrvs erffwingar.

Jtem 14 julij war Simonn drageres hustru for retta, hustru Margith, och quitterade for:ne Bins bondes erffwingar jfrå Biigh. Och wore these epterscriffne Simons erffwingar: Hindriich Eriichson j Skåluj i Öbmo sochnn och Olaff Jacobson j Vadista j Girfella sochnn. Och Simons hustru gaff them båden tilhopa xvj march ortuger rede peningar ther strax for retten, och ther med gåffue the henne quitt, frij, lediig och löß for alt eptertall på samma arff tiill ewig tiid, lößöra och alth annatth, och hon bettalede gelden och huse lönen¹. Och ther mett reckte [the] huar annan honden.

[13]

Tomas Hindrichson vm eth arff
j portenn.

Jtem 14 julij wore these epterscriffne godemen, Madz Halss och Madz Treubo, offuer eth arffua skiiffte epter en död landzknect, benempd Niels Eriichson, och samme Nielses hustrv, benempd Biritta. Dhå skattade dhe theras lößöra, som the hade epter siig. Dhå lop thet tiill xxiiij march, och war ther rede peninga xxiiij ꝯ. Och war hår en bonde, benempd Cemet Tomesson, fulmiindiig på for:ne landzknectz faders wegna och anammade en xxiiij ꝯ, halff parthen aff for:ne arff. Men then dell, som hustrvnes erffwinger haffue skulle, then bleff her rosterad på en litin pigos wegna, som år hoss Mons Eriichszon, och anammade pigones partt Tomas Hindrichson vdj porthen på en rett, så lenge båttre beuiß komber på samme halff partt.

Vm Peder Mechilsons withnisbreff.

Jtem samme dag war Peder Mechilson begårande, att eth breff motte scriffues jn vdj tånckebokenn ord från ord, som her epter scriffuit står, huilkiid honum och tilstادت bleff.

Fölger her epter:

Vij borgemestere och raadthmendt i Kiöpnehaffnn giöre alle witterligit medt thetta wort opna breff, att i dag på² wårth råådhus war skicketh före oss thenne breffuisere, beskedeliig mann Per Mechilson, borgere vdj Stocholm, och haffde med siig jnkalledt

¹ Orden 'lößöra... huselönen' stå i ms. i marginalen.

² Ordet på är i ms. upprepat.

fornumstiig man Lambrect Stalfogell, wår medtborgare, begårandis aff honum, att han skulle siig bekende och tilstå före oss, huru monge peninge han honum anthwardath haffde på Oluff Brömses wegna, och på huad tiidt han gaff honum samme peninge. Dhå bekende och tilstodt for:ne Lambriet Stalfogell med sin hålgie aandz eed och med vprecte finger, att nu wiid åtte år siden förliden j Kon. M:ttz kröning, tha anammeth han aff for:ne Peder Mechilson på for:ne Oluff Brömses wegna trijhundrade marche stycker, huilke for:ne trij hundrade march for:ne Lambriet sagde siig att haffue vtgiffuit på for:ne Oluff Brömses wegna, en part hans dreng, som han tha haffde, och thet annet epter hans befallning annerstedz. Samaledis begåreth for:ne Lambriet Stallfogell en redt aff for:ne Per Mechilson, om the samme iij^c march wåre hans egne peningar. Dhå framgiick för:ne Peder Mechilson med vpräckte finger och swor en helge andz eedh, atte wore hans egne peningar och jngen annen mandz, men han lånte thennom Oluff Bröms och anthwardeth thennom Lambriet Stalfogell epter Oluff Brömses befallning. Tiill ytthermere withnesbyrd, att så år sagt och bestådt fore oss i dag, som forescriffuit står, thet vithne wij med wårt stadz secret nedan på thetta wårtt opna breff. Giffuit och scriffuit j Kiöpnehaffnn fregedagen nest for palme söndag aar etc. 1544. [14]

Hustru Malin Marcus Nilsons
<erffuingar> bondes erffuingar.

[15]

Jtem 17 julij war på rådstuffuun hustrv Malin, Marcus Nilsons epterleffuerske, och for:ne Marcus Nilsons broder, Hindriich Nilson, borgare¹ j Åboo, och quitterade for:ne hustrv Malin for alth thet arff, som honum eller flere aff for:ne Marcus Nilsons erffuinger tilkomme kunne både för löst och fasth, så att han räckte henne hondene, atte wåre ganske wåll förlichte och förente vm samme arff på sin broders wegna och alle slågtningenes wegna, epter han war alles theris fulmyndige att vpbåra samme arff. Och gaff hon honum her på radstuffun tiwgu march ortuger och en wadmalskiortiill. Och ther räckte thenne epterscriffne godemen honden for for:ne Hindrich, att hustrv Malin skall alriig ware epter thenne dag aff någre sindz bondes erffuinger tiltaleth eller på kraffd vm samme arff, Thomas Håmingson, Jöns Thomeßon, borgara j Åboo. Och war tesligis

¹ I ms. står brorgare.

Madz Halss och Tõrfast Olßon tiill vitthne her õffuer, att *thetta* Bå år skedt, som *forscriffuit* ståår, att arffueth bleff så bytt och delth them emellam hema j hustrv Malines huss, som *forscriffuit* står.

- [16] Jacob Bagge, Niels Jõnson, Swen Skutta sampt *med* hela rådedh.

Jtem then 19 dagen julij giorde Marcus Anderson, som tilfo-rende hade wariith en landzknect, sin borgare eedh, och Hans Eriich-sonn rådman war good före honum *etc.*

Olaff Knutson, Niels Boije.

Jtem samme dag vplott och leffrerade Niels Boie Olaff Knutt-sonn siitt egith steenn huss och liggiende grund, belågit õstan tiill j Lasse schomakares grend nesth nedan fore hustru Elßabÿ Hindriich Nagelss hus opå norre sidan om grenden och vpsides *med* fru Gun-nilles huss *med* två windar, två bodar, ij kellara, såsom och rette tånckeboken her vm widere jnneholler.

Niels Boije, Olaff Knutson.

Jtem samme dag vplott for:ne Oluff Knuttszon Niels Boie 2 heman vdj Norre Finland for for:ne stenhus, benemp[de] Swen-
[1]illa by vdj Wehemo sochn och Tålkijmäkj j Wirmo sochn, såsom och tånckeboken widere jnneholler.

Jõren Eriichson, Frans Olßon.

Jtem samme dag vplott och leffrerade Jõren Eriichsonn Ffrans Olßon ena tomt *med* en tråstuffuu, liggiandis vdj Anders kõtmongares grend på Smidie gatun nest nedan för biscop Hin-dricx tomt, såsom tånckeboken widere jnneholler. Tompten war sold for lxx Ɔ ortuger.

- [17] Jõren Eriichson, Tomas Larson.

Jtem 19 julii vplott Joren Eriichszon Tomas Larszon ena tomt *med* en tråstuffuu, liggiandis vdj Anders kõtmongares grend nest nedan fore Frans Olßons tomt, for lxx Ɔ, szom tånckeboken wi-dere jnneholler.

Hustru Karin Nichu finnes, Niels Diskop.

Samme dag vplott hustru Karin, Nichu finnes hustru, Niels Anderbone, stadzens wintappere, ett steenhus och liggiande grund, liggiandis vdj Bruns gårdenn emellam skeper Olaffz Lasses hus och hennes egit hus, ther hon boor vdj, for iij^c ƒ ortuger, som tånckeboken widere formeller.

Her Lars Priwalck och Hans Dåleman.

Jtem samme dag stod Peder Nilszon borgmestare fulmyndug på hår Lars Priualckz wegna, vplott och leffrerade Hans Dåleman ett steenhus och liggiande grund, belågit viid Jernntorgiitt emellam Hans Hilles hus och Jorenn Eriichszons hus, for vij^cxxx ƒ ortuger och en vngersk gyllene, såsom och stadzens tånckebooch her vm widere förmeller och jneholler på thetta samme åar och dag, som forscriffuit står.

Jórenn Eriichson, biscop Hindrich.

Jtem samme dag vplott Joren Eriichszon biscop Hindrich j Vesterårs ena tomt vdj Anders kóthmongares grend nest nedan for biscop Hindriexs hus for lxx march ortuger.

Jórenn Erichson och hans mågh
Peder Jónson.

[18]

Anno Domini 1544 then 4 dagen vdj augusti månadh stodh vp i retten erliig man Jórenn Eriichson, wår kære stolebroder, med betænckta mode och sine elskelige och kære hustrues råde, ja och samtyckie, vplett och leffrerade med hand och mund sinom elskelige måg Peder Jónson¹ och sine kære dotter, hustru Margretta, thet steenhus och liggiande grund, som the vdj boendis ære, och liggiandis ær viid Jernntórgit emellam Tronge trappe grenden och Jóren Eriichsons eget hus, ther han nu vdj boendis ær, huilkiid hus och grund fór:ne Per Jónson och hans hustru nytte, bruge och beholle skole och theras epterkommande erffuingar tiill ewerdeligo ægo. Och fórkunnade fór:ne Jórenn Eriichson och samme dag fór retta, thet han wille och wederleggie the andre sine barn hwartt siith hus och liggiande grund emott thetta han nu vnnt, giffuit hade fór:ne Per Jónson, så att Peder Jónson och hans hustru skole

¹ Orden 'Peder Jónson' stå i ms. i marginalen.

epter thenne dag fór alle fódde och ofódde oklandratt haffue *thetta* hus och liggiande grund *med* bodar, vinder och vinkellare tiill ewigh tiidh och theras epterkomande erffuingar. Och heropå lagde Peder Jónþon vp þin friidskilling epter lagenn. Och Jórenn Eriichsson rægte Peder Jónsson sina handh opå *thetta* hus jn fór retta fór en fastegáffua, och allt vbrotzligen holles skall, som *fórscriffuit* stáár.

[19] Swen Skutta, Niels Jónþonn samt *med* hela radith.

Jtem 4 augusti stod Hans Jðrensonn for retten och bekende, *thet* Morten småsuenn war icke fulmektig tiill att salie honum then tomt, som han honde emellam [hade].

vp:t primo Jtem Jðrenn Joenþons huss óstan tiill vpbudith fðrste resse, och *thet* giorde Blasius Olson stadzscriffuere.

vp:t primo Jtem Peder Helsingz hus viid kyrkegárdenn vpbudit fðrste resse áá rettan rádstuffu dagh, och *thet* giorde Blasius Olson stadz scriffuere.

[20] Niels Jðnszonn, Swen Skutta.

Jtem then 11 augusti war rette rádstuffuudag, mandag.

vp:t hus 2:o Jtem *samme* dag vpbðd Blasius Olson Peder Helsingz hus andra resso, och ár *samme* hus liggiandis viid kyrkiegarden.

vp:t hus 2:o Jtem *samme* dag vpbod Blasius Olson Jðren Joensons hus óstan tiill andra resso á rette rádstuffuudagh.

[21] Bothued scriffuere, Niels Jónþon, Swen Skutta, Peder Anderþon.
16 augusti.

Jtem *samme* dag giorde Niels Håss aff Holsten¹ sin borgare eed och bleff skickad tiill en rett borgare i stadenn och draga all stadzens tunga som en annan borgare.

Måndagz rádstuffun 18 augusti.

Niels Jónþon, Peder Nilþon, Peder Anderson, Swen Skutta.

vp:t hus 3:o Jtem 18 augusti vpbðd Blasius Olþon Peder Helþingz hus tridie resso á rettan radstuffu dagh.

¹ Orden 'aff Holsten' stá i ms. i marginalen.

Jtem samme dag vpbød Blasius Olßon Jörenn Joenßons hus
 östan tiill tridie resse. vp:t hus 3:o

Jtem samme dag stod store Jöns jn för sittianne retten och
 vnßade Madz Olßon westan tiill, att huar han skulle widere byta
 med honum, thå skulle thet kosta beggie thera liiff.

20 augusti rette rådstuffuu dag.

[22]

Jtem samme dag wartt Hans Jörenszone aff sagd, att han skulle
 latte then vnge drengen få ßin tomtt igenn vtan alt hinder eller
 skotzmåll.

Jtem samme dag wartt Hans Bødekår tilsagt the viij fatt jern,
 ßom Hans Eriichßon och Eriich skinnare hade warith god fore lille
 Eriich.

Jtem Jffuars Hans skall göre regenskap med Clemet Rensels
 tienere, och ther fiik han godemen, szom offuer regenskap ware
 skulle och förlika them.

Jtem the ßom haffue handleth j staden och j marcknaden emoth
 menige mandz ßamtyckie, thet årande skall stå tiill w. n. herris
 tiilkomelse.

Jtem the borgara, szom haffue kopslagat smør vdj Thomas
 scriffuare befallning, thet war forbrutid.

Jtem the landzknecter, szom haffue lockat Tord Bagges hus-
 trv, the skulu forlika siig med Tord, och hustrun skall komme tiill
 slottid tiill kalekbalian.

25 augusti mondax rådstuffuu.

Swen Skutta, Niels Jønßonn, Peder Nilßon, Peder Anderßon
 medt rådeth.

Jtem Eriich skinnare vpbod förste resse Jöns Jönszons hustrves
 hus j Sancte Nicolaj portt. vp:t primo

vp:t primo Jtem vpbod han och Hans Eriichsons Mechiils tompt h förste resse westan tiill.

[23] Hans Perszonn om tompten.

Jtem samme dag stod Lasse Gregelsson fulmyndug på Eriick Joenszons wegna, vplott med hand och mun ena bara tompt, liggiandis vdj Eriich Joensons egin grend westan tiill, Hans Perßone nest nedan före hans egin tompt och emellam Suen Monßons tråhus.¹ Lengden på norre sidone viid gatun xiiij alna, lengden på södra sidone emoth then andra tråbygningen xv alna j quarter minus, bredden offuan tiill xiiij alna minus j quarter, bredden nedan tiill xij alna. Målismen: Eriich Knutsson <og> . . .² Och gaff han for tompten xxviiij $\frac{1}{2}$ ortuger, en rensk gyllene, och lade han vp fridskijllingen, som lagen vtuisser.

Jtem samme dag wartt mester Joren bysseskytta tilsagtt, att han skulle latte Anders kanagiutare få sina boodh och kellare igen, som han aff honum i pantt haffuer, och anamme sine peninga igen.

Jtem wartt och Staffan Szasse affsagtt, att rådet stod icke tilgörandis att bytte hus med honum, som han begærade, vtan föröka stadzens och icke forminska thes hus.

Peder Joenszon, Raumo Jönnis.

Jtem samme dag gjorde Peder Joenßon och Rawmo Jöns regenskap for predicanternes hus, som the vdj befalning hafft hade, j thesse epterscriffne godemens närwaru: Peder Nilsson, Peder Anderson, Gunnar Olson, Hans Eriichson, Hans Perßon, Hindrich van Yttrekth. Och förhördis <hans> theris regenskap jfrå anno 39 the [?] Michaelis och jn tiill anno 44 om Walburgmesse, och lop theras opbörd i thenne for:ne åar peningar vij^cxiiij $\frac{1}{2}$ iij öre, jtem theras vtgiffth i thenne for:ne åar epter theras bökers och quittensiers³ jneholleße peningar v^cxlij $\frac{1}{2}$ iij öre. Jtem ån leffrerade Per Joenßon jfrå siig peningar iij^cj $\frac{1}{2}$, och them anammade Hindrich van Yttrækth then 25 augusti, och samme dag anthwardadis

¹ Orden 'nest. . . tråhus' äro skrivna i marginalen utan hänvisning till plats i den övriga texten.

² Tomrum i ms.

³ Orden 'och quittensiers' stå i ms. i marginalen.

Hindriich van Yttråckth samme predicanters hus, och skall han ep̄ter thenne dag ḡore rede och regenskap for samme hus, som han thet for Gud och alle menniskior answara wiill. Och the iij^ej 4, som Hindriich anammade, them skall han förbettra hussen mett och ḡore ther rede och regenskap förre.

27 augusti rådstuffuudagh.

Bothued *scriffuare*, Niels Jônson, Swen Skutta,
Anders Wesgötte.

M. Laurens organista och hustru Margretta
Tord Perßonns.

Jtem samme dag stod erliig man Jacob Bagge för sittande retten j Bothued *scriffuares* och hele radzens närwaru, vplott och leffrerade erliigom manne, mester Laurens orgalekare, all then rett, som hustrv Margretta, Tord Perszons ep̄terleffuerska, hade tiill then tompth, som hennes framlidne man aff Hans Kranck kiöpt hade, och ær samme tompth liggendis v̄dj Sancte Laurentij grend j Stoch[o]lm på norra sidone och nest nedan förre hustru Margrettes egit hus, dogh med sådane skæll och förord vplætt förre hustru Margretta mester Laurens tomptena, att han jngelunde skall byggie hennes steenhus liußed jfrå, huilkiid han och siig för retta beplictade, att han thet icke ḡore wiill, eij heller hans ep̄terkoman-de, och ther gaff han hustru Margretta siith breff opå, att han thetta vbrotzligen holle wiill etc.

Jören Fåssenholt vm hans saack.

[25]

Jtem 27 augusti withnade Hans Eskilszon, att then karren, som Jören Fåssenholt hade skurid, att han sade j siith ytthersta, att han hade jngen nõd aff thet han honum skurid hade vtan aff eth sting han fiick emellam både öronen.

Jtem <att> Hans Wlffz och alle hans medt befallning haffuer withnade alle, thet karren icke d̄odde aff thet han honum skurid hade vtan aff thet han fiick j munnen. Thet gjorde honum större wande och drog honum tiill d̄odz.

Jtem withnade Hindriich Rothenborg på sin siels salighet, att en dag tilforende, for ån Joren Fåssenholt tog opå att skåra karran, dhå anammade han karrån for en d̄od karll och eij for en liffuandis.

Jtem bleff så beslutiid vm Jören Fässenholt, att han skulle tage godemen och gå tiill åklagarenn och giffue honum eth gott ord for hans forsumelse skuld, och sedan motte han passere, huartt han wille.

[26] Prima septembris mondax radstuffuu.

Bothued Larßonn ståtthollare

Niels Jönßon }
Swen Skutta } borgmestare.

vp:t 2:o Jtem samme dag vpbudit Jöns Jönszons hustrvs hus j Sancte Nicolaj portt annan resse. Eriich skinnare.

vp:t 2:o Jtem samme dag vpbudit Hans Eriichsons Mechils tomtt vestan tiill annan resse, Eriich skinnare.

vp:t primo Jtem samme dag vpbudit Mons Eriichsons hus cammerarius Niels Jönszonn — primo.

Hustru Karin Päuall grytegiutares
framlidne mandz erffuingar.

Samme dag stod för vår sittande rett j Bothued scriffuares och hele rådzens närwaru hustrv Karin, Päuall grytegiutares epterleffuerska, och för:ne Päuals erffuingar, szom war Madz Mechilzonn j Lopist sochn j Jeruepå, szom haffuer Päuals syster tiill hustrv, Niels Karszon j Ringo sochn j Huitaleby, Päuals broder, och tesligis Päuals then annen systren, hustrv Karin j Åura j Lopist sochn. Tesse för:ne quitterade för:ne hustrv Karine, salige Päuall grytegiutares epterleffuerska, för allt thet arff, szom the epter för:ne Päuall grytegiutare erffwa borde både for löst och fast, jntid vndantagandis. Och bekende för:ne erffuingar siig her jn för rettenn them vpburit haffua j^{cxxx} march ortuger j gott sölff, kopper och j peningar. Och ther med våre the aldelis wål förnögde och räckte huar annan hondene her for retten, att samme arff war platt afftalat them emellam, och thermed gäffue the för:ne hustrv Karine quitt, frij, lediig och löss före siig och alles theras epterkomande, fódde och ofódde, och åtalara tiill ewig tiid etc.

[27] Prima septembris.

vp:t Jtem samme dag Lasse bardskårare vpbudit Frans Stråbux hus — primo.

Vm the fatigis penningar.

Jtem samme dag wartt beslutiid aff Bothuid, Jacob Bagge, Staffan Szasse och hele rådeth, att huilken som haffuer the fattigis peninga jnne på renta, han skall epter thenne dag giffue j rente aff huartt hundrath — 10 march.

Hans Wågehals och Hans Bodeker.

Jtem samme dag wartt Hans Bõdeker tilsagtt, att han skulle beholle the peninga jnne med siig, som han Pettermeus skyllug war, och the beuiss, szom Pettermeus j retten hade, the worde jntid gillade, vtan att Pettermeus skulle ån nu widere beuiß skaffa siig vm samme träån aff Hans Kock j Lubche och besynnerlige eth sworid breff.

Vm bothne skipenn.

Jtem samme dag wartt beslutiid aff Bothued, Jacob Bagge, Staffan Szasse sampt med hela rådeth, att jngen skulle gå jn j skepen och kōpe fiisk vtan offuer stampnen, och jngen skulle heller holla bothnekarrana kost vdj siitt hus och slå vnder siig alth godzet sedan på skiped år. Then ther bliffuer beslagen med straffas epter lagbokenn, och kemmenarå haffue her opå eth nõga vpßeende viid straff. Och jngen skall kōpe aff bothneskipen någet godz, för ån klockan haffuer sex slagit om morganen, och jntid godz må kōpas aff skipen, sedan sex år slagin om afftonen.

15 septembris.

[28]

Bothued Larsonn,
Sven Skutta,

Niels Jõnszonn,
Peder Andersonn.

Jtem samme dag Eriich skinnare vpbudit Jõns Jõnsons hust- vpt 3
rves hus j Sancte Nicolaj portt — 3:e resse.

Jtem samme dag Eriich skinnare vpbudit Hans Eriichsons vpt 3
Mechils tomtt vestan tiill — 3:e resso.

Jtem samme dag Niels Jõnson vpbudit Mons Eriichsons hus vpt 2
cammerarius — 2:an resso.

Burschap.

Jtem samme dag giorde Jacob Person landzkneeth sin borgare eed, och Eriich skinnare war god for honom.

vp:t 2 Jtem samme dag Lasse bardskårare vpbudit Frans Stråbux hus
— 2 resse.

Tõnius Båntson, Jören Joenson.

Jtem samme dag war Jören Joenszonn for sittierende retten och vplott och leffrerade Tõnius Båntson all then rett, ßom for:ne Jörens fader for:ne Tõnius tilforenne vplatiid hade j thet hus, som han kiöpt hade aff honom. Och wartt dhå samtyckt, att Tõnius skulle få stadzens breff vnder stadzens signet på samme hus, att han thet tiill ewig tiid beholle skulle, hans barn och epterkomande sam-maledis.

[29] Mechiill viid Södra portz hustrues
arffuingar.

Jtem samme dag war for retta Michil viid Södra porth hustrves erffuinge, benempd Eterius Matzszon, boendis på Öland j Åss sochn j Gråsgårdz herade, och eskiade sin partt aff the peninga, szom j disken stode, ßom honom tilfalne wore epter Mechils fram-lidne hustrv. Och epter thet Mechiill sielff for retten bestod, thet Eterius war en sann erffuinge epter hans hustrv, dhå gaffz honom vtur disken aff the 1 march, som ther jnsatte wore, xxv ꝛ ortuger, och Eterius recthe Mechil hondena for retten, atte wore wåll för-liichte vm samme arff, och quitterade honom före siig och sine epterkomande for samme arff tiill ewig tiid.

Eterius bespråkade xxv ꝛ, som
gamble Reinholt tilkomber.

Och the xxv ꝛ, som ther quarre bliffuo j disken, them besprå-kade for:ne Eterius, atte motte bliffue ther stondandis, tiill så lenge att gamble Reinholt j Reffle haffuer giortt for:ne Eteriio füllest for hans fåderne och möderne han haffuer jnne med siig.

Jtem Hans Kranck beholle aff the 2 pund miöll han haffuer rosterath aff tyske mölnaren j Wållinge j pund, och thet annath giffue honom peningar förre. Och j winter nestkomandis skall mölnaren giffue Hans Kranck thet andra pund miöll han honom skylugh år etc.

Jtem Eriich Stutt giffue then tyske skeparen aff Danske sine fract for thet godz, som bångat år, och sedan må han sökie retten

med honom. Kan Eriich winna skeparen något aff, thet bliffue hans, men kan han icke, så skall Eriich vpfylle skeparenom all hans skade, thet han forsumer sine ressa.

Jtem 17 septembris bleff beslutiid aff hela rådeth, att hustrv [30]
Elin Lasse schomakares stall på Sodra malm står j almennelige gatun
skall riffues aff och tagas thedhann, huar hon viill eller ecke wiill.

Hustrv Walborg Morten winbrånnares¹.

Siiffrid Eriichson.

Jtem samme dag leffrerade Siiffrid Eriichszon the hundrade
march, szom Anders Hindrichszon the fättiiga giffuit hade vdj
testamente, och sattis for:ne peningar vdj disken, tiill så lenge atte
skole leffreras förstoderne j spettalen.

Jtem samme dag Eriich Eriichson vpbudit j pantt primo et vp:t
2:o. 15 septembris.

Clemet Rensels tienere vm salthet.

[31]

Jtem samme dag wartt Clemeth Rensellz dreng affsagth, att
han skulle giffue skeparen sine fract for salthet, och sedan göre
drenge eed och lag for siig, att han haffuer icke vpburit salthet
fyllest, som skeparen seger. Kan han lag göre, så åger skeparen
fylla honom salthet ighen etc.

Gamble Olaff Perßons erffuinger

eller lille Olaff Perßonn etc. på Kõpmannegatun.

Samme dag stod for vår sittiande rett j Bothued scriffueres
och hele radzens närwaru Biörn Perßon j Dyuinge vdj Hammerby
sochn, longe Peder på Södre malm och Peder Kock õstan tiill j
Stocholm, huilke alle våre lille Olaff Perßons erffuingar på Kop-
mannegatun, och quitterade for:ne Olaff Perßons hustrv for alth
thet arff, som them erffue borde epter for:ne Olaff Perßone både
for lösth och fasth, och sade the siig aldels ware wål förnõgda
vm samme arff, huilkiid och Mons gulsmed och Olaff Eriichson be-
tygade och vithnade for retten, att for:ne erffuinger våre aldels

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den icke införda texten.

wål förliichte och förnögda och hade huar annan råckth hondena. Och ther *med* gäffue the for:ne Olaff Persons hustrv quitt, frij, lediig och löss före Biig och sine epterkomande erffuingar vm for:ne arff för alle fódde och ofodde átalara tiill euigh tiid.

[32]

20 septembris.

Kuckule Hanns, Lasse Jónszonn.

Jtem samme dag wartt Kuckule Hans affBagth j Peder Bragdes, Bothued *scriffuares* och hele rádzens nårwaru, att emellam Lasse Jónson och Kuckule Hanse skulle skickas xii owilde godemen tiill, som begge theras gårdar skatta skulle och lagatt så, att Kuckule Hans wederlegz j så gott fast grund ighen emoth then gård, som Lasse Jónson haffuer, jtem att Lasse Jónson giffuer Kuckule Hanse the *peningar* ighen, som han mera vtgiffuit haffuer ån the 500 þ , som honom borde, och all annan dell, som them båden emellam år, som år panta godz, panta tompter och panta ångier, atte xii godemen skickat och lagat så, att huar aff them skeer skáll på både sidor, atte icke ytthermere skulle vm samme bytte klandra, såsom och the for Gud och sedan framdelis jn for w. n. herre förswara wille. Och ther gaffz Kuckule Hanse rádzens breff opå sampt *med* Bothued *scriffueres* signet.

vp:t pantt
3:0

Jtem samme dag *vpbudit* en pantt Eriich Eriichszonn — 3. Och hörde samme pantt Madz Stutt tiill, och thet war en kiorttiill, husszor och tróior.

[33]

Bespråkning.

Jtem samme dag wartt Eriich Eriichson *forbudit*, att han skulle icke salie samme pantt bortt, för ån stadenn bliffuer bettalath huslön, som Madz skyllich war.

Jtem Morten Bånctszon beholle strömi[n]gen, och Per Gässe förliike siig *med* *kemenarana* vm the oquåndz ordh han på Mortenn Bånctszon brugat haffuer.

25 septembris.

Her Eriich Flemingh, Bothued Larßonn, Niels Jónson, Swenn Skutta.

Her Anders j Pitha.

Samme dag war for retta her Anders i Pitha och hans tråttabroder vm thet godz, som haffuer legath helffttane vnder presteboleth och halffttane vnder Pita kyrkio. Dhå vithnade thesse epterscriffne Hans OlBon, Niels OlBon och Oluff Jõnsonn, att samme godz, som her Anders och hans trettibroder sin emellam haffue, att thet aff monghundrede åår haffuer legath helffttane vnder prestabolet och helffttane vnder kyrkione. Jtem vithnade och tesse godemen, att all sochnen wille gerna beholle her Anders tiill kyrkerherre, och all soknen holler med her Anders.

Jtem bekende Olaff Nilson och Niels Olszon for retten både, atte wille driffua <honom jf> her Anders jfrå Pitha kyrkia emoth all socknennes wilie eller vithskap.

25 septembris.

[34]

Marcus Eriichson, Niels Hindrichson.

Samme dag stod for retten j her Eriich Flemingz, Bothued scriffwares och hela rådzens nårwaru Niels Hindrichszonn j Degerby j Pargas sochn j Pithkj herade, vplott och leffrerade Marcus Eriichson, wår medtborgare, ett steenhus och liggjande grund, som han erffth och byrdt hade, liggjandis j Sancte Laurentij grend nedan före geran, för iij^cxl march ortuger, och affhende for:ne Niels Hindrichson siig samme hus och grund och tilegnade thet for:ne Marcus Eriichson tiill euerdeligo ågo. Och Marcus lade vp sin friidskijlling epter lagenn.

Eriich Jacobson.

Jtem <Peder> Eriich Jacobson haffuer stempt Gregers 2 ressor tiill retta, och han wille jntid swara honom.

Jtem samme dag wartt gamble Eriich tilsagt, att wille han giffue the fattige j^c 4, dhå motte han komme jn j spetalen, och huad dell, Bom han j solff och peninge åtte epter hans dõd, thet skulle the fattiiga beholle, och hans gongekleder them skulle Eriich erffuingar beholle.

Rawmo Jõns.

Jtem wartt Rawmo Jõns tilsagth, att han skulle beholle all then dell, Bom han hade jnne med siig, Bom lydde. . .¹ tiill, for thet

¹ Tomrum i ms.

han war honom skyllygh, och swara tiill all hans gell, som död år,
om någon her epter komber och kreffuer något epter honom.

Lucas winmandz godz etc.

Jtem Lucas winmandz godz skall sålias thet dyreste thet kan
och peningana skole sedan settias j rettån, att gellenårana måge
bedan affbetalade bliffua, epter szom lagh seia.

[35] Jtem 25 septembris stod for wår sittande retth Birge . . . ¹

Manslagh.

Samme dag stod for retten Eriich Knuthson, burgere her j
staden, och quitterade Lasse Wesgotte for all then reth och tiltall,
som Peder Larßon, fôd j Raby i Calmara sochn, och hans slegth-
ningar hade tiill for:ne Lasse Vesgotte for thet manslag han vdj
komin war for for:ne Peder Larson, Gud hans siell nåde, och beken-
de for:ne Eriich Knutson siigh redeliga vpburit haffua mandzbotenn
tess dôdas slectningar tiill goda nôie, nemplige xxxvj march
ortuger. Och recte han honum sina hand på alle slectninganes
vegna, att om samma manslagh skall wara en platt död och aff-
talath saack emellam Peder Larsons slegtninges wegna och Lasse
Wesgotte for alle fodde, ofodde och åtalara tiill ewigh tiidh.

[36]

4 octobris.

Her Eriich Flemingh.

M. Jören Nordman

Bothued Larßonn

Niels Jonsonn

Swenn Skutta

Per Nilsonn

Peder Andersonn

} borgmestara

Jtem haffuer Eriich Jacobson stempt Gregers, sin skepare,
tre ressor tiill radstuffuu, och han wille jn thet swara honom.

Lucas winmandz peningar, sölff och gull.

Jtem samme dagh sattis vdj diiskenn Lucas winmandz peningar
och sölff, som her fandz epter honom, nemplige peningar lxxv †

¹ Texten är i ms. ofullbordad, varefter följer en halv blank sida.

ij öre, sölf till lxij $\frac{1}{2}$ minus 3 *fierdingar*. Och står forseglatt her j diskenn, tiill tess alle gellenere komme her tilstådis, och deles them sedan emellam, som lagh seia.

Mester Jören Nordmann.

Jtem samme dag hade mester Jören Nordmann en sin karll for retta, nempliigh. .¹, som skulle haffue sagth for Hanns Håß, att mester Jören skulle haffue förskickad aff landeth all Bin beste kleder och klenodier och tiill Tyskland *etc.* Szå hade wij for:ne mester Jörenns karll. .¹ for retta och sporde honom tiill, vm han wille bestå the ord han för Hans Hasse sagth hadhe. Dhå bekennde han her for retta, att han sådane ordh för Hans Håsse aldriigh j sine daga sagth hade, vtan Hans Håsse hade them dictad och lugith offuer som årlöb bößwigth. Och gaffz dhå for:ne Hans Håsses ordom jngen vitzordh, epter han och for 2 åar sedan hade haffth [37] vdj en gestebodz stuffuu någre förrådliche ord opå borgmestara och rådth i Stocholm, atte skulle haffue haffth vnfatt Nisse Dacke, then förrådaren, någet kruth och lodh, thet han för Bin egin ord annan dagen thernest epter nekade jn för en sittiande reth, att han them aldriigh sagth hade, och lichauell wåre ther kundskaper nog tiill, Bom honom thet beuiste vdj ögönen, att han så sagt hade. Och epter han kunde icke sådana ord bestå, thet honom dogh aldriigh möjligith war, gaffz honom nu icke heller magth vm the ordh han sagth hade på mester Jörenns karll.

Jöns Nilsonn forstondare for the fattiga.

Jtem samme dagh anammade Jöns Nilsonn sampt med forstondarna i spettalen the hundrade march vtur disken, Bom Siigfriid Eriichson köpsuenn lefferade 27 septembris j rådstuffun, som salliige Anders Hindrichson the fatiga tiill testemente giiffuith hade, och skall Jöns Nilson giffue for:ne Siiffriid Eriichson quittencia opå samma peningar, att han them tiill the fattigas behoff anammat och jn j sin regenskap scriffuith haffuer.

Mons Nilsonn på Kumagård.

Jtem samme dagh war Mons Nilson for retta med² två bönder

¹ Tomrum i ms.

² Ordet med är i ms. upprepat, ena gången framför en utstruken början till någ[re].

aff Wlffzby sochnn, huilke som hade belugith Mons Nilson for w. n. herre och sagt, att han hade vpburit mere skatt aff Wlffzby sochn ån han hade giortt regenskap förre vdj Kon. M:ttz reckninge cammar etc. Szå lade Mons Nilson w. n. herris breff fram j retta, tesligis eth lagmandzbreff, huilke som lydde, att Monns Nilson hade giortt fullan regenskap for thet han aff Wlffzby sochn vpburit hade, och bönderne hade lugith thet the klagath hade. Dherfore wartt samme bönder affsagt, att Mons Nilson skall føre them tiill [Wlffzby] tilbache ighen tiill thetas heratztingh och ther ransakas och dömas, som lagh seia.

[38]

6 octobris.

Bothuedh Larsonn,
Sven Skutta,

Niels Jõnsonn,
Peder Nilson.

vp:t 3:o

Jtem samme dagh Lasse bardskårare vpbudit Frans Stråbux hus — 3°.

Rawmo Jõns om godzett han gaff tiil spettalen j Åbo.

Jtem samme dagh stod Rawmo Jõns for retten sampt med Peder Belle och forplictade sügh så, att thet jorde godz, som han epter sin broder erffth haffuer, som ligger viid Aboo, att thet skall epter Rawmo Jõnns dödh bliffue vnder spettalen j Åboo med thetta epterscriffna jnuentarium: j par oxar, 4 köör och 6 fåår. Och skall Rawmo Jõnns ware the fattigis j Åboo thetas landboo, så lenge han liiffuer, och giffua the fattiga aff samme godz årliige j pund roogh, j pund kornn och j nõth trij ååra gammalth. Och tiill alth thetta for:na beiakade och Peder Belle for sittende retten, att thet skall fulth och fasth bliffua stondandis epter Rawmo Jõnses dödh, som forscriffuith ståår. Och ther opå gaff Rawmo Jõns the fattige vdj spettalen siith opna breff opå vnder stadzens secreth sampt med siitt och Peder Belles signeter för samma breff, att thet skall bliffua stondandis tiill ewigh tiid. Her Eriich Flemingh, Bothued Larson, Mons Nilson på Kumegårdh, Thomas Jõnson på Åboo slott etc.

[39]

Om quinnan, som viistis aff staden.

Jtem 6 octobris war for retten j Bothued scriffuares, her Eriich Fleminghz närwaru och helé radzens närwaru Hindriich Finne

borgere her j bynn, och anlagade en karll, benempd Joonn Monson, fôd i Torpa sochn i Ydre i Småland, som hans ågtha hustrv belågrath hade, och begårade for:ne Hindriich icke theras liiff, vtan att han motte bliffua aff *med* konan, att hon kunne komme oskamfårath aff by, och karren motte straffas *med* erbetet påå slotthet, och ville han löba quinnona *med* så monge peninga, som möjligith kunne wara. Szå bleff thå quinnone affsagd, att epter mannen icke begårade hennes liiff vtan lösse henne vtur rettån, att hon skulle jnnan annan dagen om quållen föruiissas aff staden och aldriigh j sine liiffz dagar komme ther jn igen, ej heller motte hon bliffue på malmen. Och karrån leddis på slottiid och skall ther erbetta för sine gherningh.

Skeper Olaff, Hans Eriichson.

Jtem samme dag stod Olaff Eriichsonn, Hans Eriichson och Gerlagh van Emden for retten och giorde the alle Gerlagz Hanns fulmektiigh, att han må rostera alle the skotter han her j ståderne finne kan på en rett, så lenge att them skeer fyllest för theras skiip och godz, som skotterne haffue tagit jfrå them.

Arendt knipare och angermannen.

Jtem Arendth knipare bliffue viid siith kôp, som ångermannen *med* honom giortt haffuer, ty kiôp bôr gå fram och icke tilbage.

7 octobris.

[40]

Bothued Larson,
Swen Skutta,

Niels Jônsonn,
Peder Andersonn.

Skeper Olaff, Hans Eriichson, Gerlag v: Emden.

Samme dagh stod for retten skeper Oluff, Hans Eriichson och Gerlagh van Emden och begårade, att itt breff motte bliffue jnscriffuith vdj stadzens tånckebooch, som Kon. M:tt them giffuith haffuer, lydandis ord från ord, som her epter følger:¹

Vii Gostaff *med* Gudz nade Swerigis, Gottis och Wendis etc. konnungh giore witterligith, att epter som huar och en wål kunnogth och oppenbarth år, att emellam thesse twenne kongerikes vnder-

¹ Jfr Gustaf I registratur XVI (1895): s. 643 f., där brevet är infört under den 6 oktober.

såter, Sverige och Skottlandh, haffuer nu <warid> j vårt regimenz tiid warid god friid, naburskap och enighet, så att vnder-såterne på både siidor haffue siig wål forliigth och föreneth, driffwandis mett huar annan en wenliigh handell och communication, theras vundersåter her j wårth riike och wåre vundersåter vdj liche motte j Skotland ighen, så att man aff jngen vfru[n]tliigh handell eller misförstond på någen siden wetted haffuer, så haffue wij nu vdj sanningh forfarid och sporth, att vtöffuer sliigh nåborschaff[t] och godh tilförsigt någre skotzke vttliggiare, som i thenne forlidne szommer haffua lópit aff och tiill vdj Vestersión (vnder then norske siden viid Lindernåss) vm bordt med någre wåre vundersåters och borgares skip j wår stad Stocholm warith haffue, nempliigh skepper Olaffz, Gerlach van Empdens och Hans Eriichsons, och emoth then nåborlige och tilforlatelige wenskap, som altiid emellam for:ne twenne riker warith haffuer (oss eller thom aldelis wátwarade) tagith them skipet, foolkk och godz ifrå, huilkid the jn j Skotlandh skicketh haffue, och tilfógeth them j then motten en merkelig skade och elliest fôge bettere handlath eller trakterath them ån the theras oppenbara fiender warith hade, huilkid offuerwold for:ne wåre vundersåter på thet hógiste (som och icke obilligth) for oss beklagath haffue etc. Szå opå thet for:ne wåre vundersåter måge komme til en fulkomplig restitution och wederlagh ighen for sadana theris ledhne skade, offuerwold, spott, spiitt, forsumelse och andre jniurier, som them genom samme skotzke vtliggere widerfarith och tilfoget år, [41] haffue the vnderdåneligh supplicereth och begårath aff oss, atte friitt och vbehindrade vpå en rett måge arresteras eller quarsetie the skotzke skiip och kôpmen, som the her j wårth rike beslå eller offuerkomme kunne, huilkid wij them fôr rethwisones skuld icke haffue affslå weleth eller kunneth, epter wij på wårt konglige embetz wegna forplictige åre att fôrhielpe wåre trogne vundersåter tiill all then dell the kunne finnes haffua rett och skåll tiill. Huarfore haffue wij aff wår synnerliigh gunst och nåde vndt och epterlatiid, som vi och nu vdj thetta wårth breffz krafft och magth vnne [och] giffue them wår fulkompligh wilie, tilstond och commission (mett rette) till att antaste, arresteras eller besåte alle the skotzke kôpmån, theris skip och godz, eehuar som helst the them her j wåre och riikisens siöståder eller annerstedz betråde och offuerkomma kunne, dog så atte them jngen skada tilsåge vtan j en rett och lagliigh be-

såting them och theras godz anholde och bekymbre, tiil tess och så lenge them för sliick dråpelig skada och [c: en] wenlig affdracth, forliichning och vprettilse ighen aff forbenempde skotter skee och wederfares må, huilkiid wij giffue wårtt elskelige riigisens ráád, adell och menige siöstáderne sampt alle andre, som fore wåre skuld wele och skole göre och latte, tilkenne, atte vdj jngen motte göre for:ne wåre vndersåter her emoth någet hinder, plattz eller forfongh wiid wåre ogunste. Datum aff Ekelsund 4 octobris anno etc. 1544 vnder wårtt secret.

Tomas Jónson på Åbo slotth.

Jtem samme dagh war Thomas Jónsonn aff Åboo slott för retten och anklagade en borgare her j bynn, benempdh Niels stallare, att han och hans hustrv hade skendeliga brugath theras mun opå for:ne Thomas och kallatt honom en prackare och en stympare. War for:ne Niels stallare her for retten tilstådis och bekende for retten, thet Thomas Jónsonn skulle haffue bytt fiisk med honom och giffuith honom suran fiisk ighenn. Jtem sade och for:ne Niels stallare, thet Thomas pleger och vnderstundom sende fiisk tiil sin gårdh och ther fortåran vp. Ther swarade Thomas Jónson tiill, att huar han thetta kunde med vithne beuise honom offuer, dhå wille han ware therefore en mindre man och aldrih sittie tilbordz med någon dandeman. Dhå war for:ne Niels stallare tilsagt, att han skulle falla tiill och bedie Thomas Jónson vm wenskap, epter han kunde jntid beuise honom offuer thet han sagth hade. Men kemmenårana tage bötter aff Niels.

Niels Personn j Gliia j Lofföö sochn
eller j Söderberga vdj Schåå sochn.

[42]

Jtem 7 octobris war en bonde for rette, benempd Niels Person j Söderberga, Schaa sochn och begarade ett vithnåss breff Gliia j <Lofföö sochn> aff rådet om hans hustru, som Olaff Swarth latt retta, hwad hon bekende vm honom then tiid hon rettad bleff. Och huad hon for en sittierende rett på Stocholms radstuffuu bekende om honom, ther swaradis honom så tiill, att them alle j radstuffuun war thet nogh witterligith, att hon her for retten hade giorth honom frij for samme saack och gherningar, som hon vdj komijn war. Och hade

hon lyth hans råd epter, dhå hade hon aldriigh kommiith på sliigh skam och skade. *Thetta samme* bekende hon och, tha hon kom på råttebanen, ther hon rettas skulle, och giorde hon sin bonde och ther frij med for samme saack. Och her opå gaffz bonden <hennes> stadzens breff <opå> vnder stadzens signet, och *thetta* förfor drade Peder Anderson borgmester för sittiande retten.

Jtem samme dagh warth enom bonde, benempdh Båneth vdj Jmus vdj Poio sochnn,¹ tilstad aff borgmestera och rådth, att han fiick stadzens siignet for itt kôpa breff på någen jordh han kiöpte aff en dragare hustrv her på Stocholms slott.

[43]

20 octobris.

Jtem Niels Jönsson vpbudith eth hus, och *thet* fandz, att *samme* hus var tilforende vpbudith tre ressor, och ther mett bleff *thet* tilbache om *samme* hus then tiid som *forscriffuit* står.

Jtem Hans Gammall vpbudit en pantth — 2°.

Eriick Eriichszon och Jöns AnderBon.²

[44]

Mortenn, Olaff Swarth.²

Peder Matzson, Peder brogiker [*sic*].

Samme dag stodh erliigh man Peder Matzson, vår stolebroder, samt med Bin swåger Peder Nilson for vår Bittiande reth j Bothuedh *scriffuares* och hele radzens nårwaru och quitterade for:ne Peder Nilson Peder Matzsone for alth *thet* arff han på sine hustrves wegna erffua borde både for lösth och fasth, jntid vndantagandis, och bekende for:ne Per Nilson Biigh aldelis wåll förnôgdan wara vtj alla motte, så att han tackade Per Matzsone och gaff honom quitt, frij, lediigh och löss for Biig, Binom arffuom och epterkomandom och for fodde, ofodde tiill ewigh tiid, att vm *samme* arff skall wara en platt dôdh och afftalath saack. Jtem *thetta* epterscriffna haffuer Per Nilson vpburit j samma arff : eth stenus och liggiande grund på Swartmunke gatun, skattad for iij^e ♀; jtem ån eth stenus och liggiande grund, westan tiill liggiandis, skattad for iij^e ♀; jtem ån haffuer han vpburit aff Per Matzsone j klede, siilffuer, malth och

¹ Orden vdj Poio sochnn stå i ms. i marginalen.

² Endast rubriker. Plats är i ms. lämnad för de icke inskrivna texterna.

humbla, loper j peningar iij^cxii ꝥ; jtem ån hade Per vpburit aff Hindrich Nagell iij^e ꝥ. Och skall Per Matzßon emoth *thetta* haffue all then dell baade j losth och fast, ßom år j Arboga bade epter Niels Monson och hans hustrues fader och modher, quitt och friitt fore ßiig och hans epterkomande tiill ewigh tiidh, ee huad som han vpsporie kann *etc.*

Niels båltare aff Enekopungh.

[45]

Jtem samme dagh warth Mechiill Båntson och Josep Aruidszon, ware medtbröder¹, forskickade aff borgmestare och råd h j Stocholm på Niels beltares wegna, borgare j Enekopungh, atte skulle gå tiill *thenne epterscriffne dannequinnor* och forhøre med them och [o: om] for:ne Niels beltares framlidne hustrv skulle ware åkthe eller icke. Dhå swore the alle på sine siell salughett, atte aldriigh annath wiiste med for:ne Niels bæltares hustrves modher, ån hon war en reth danequinne och j alle sine liiffzdagar, så lenge <bonden> hennes ågte bonde leffde med henne, atte på bade sidor leffde erliige och well tilhope, såsom trogne menniskior borde att leffue tilhope. Gamble hustrv Karin Marcußes, hustrv <Elßabÿ> Sissilia, hustrv Ramborgh j porten och hustrv Elin vdj Heluetid och hustrv Sissilia i Håluetid.

Oluff Swart och staden.

Jtem samme dagh warth beslutiid aff hele rådeth, att Olaff Swarth skulle beholle *thet* rumeth nesth hans hus år och byggie *thet* vp, dogh med sadane förord, att han skall ther årlige giffua j tomtöre aff x ꝥ, och *thet* skall liggie vnder staden och icke tiill hans hus. Och huar han icke wiill giffue för:ne x ꝥ ortiger j tomtöre aff samme tomt, dhå wiill staden beholle henne sielff och byggie henne vp, ther Olaff Swarth skall rette siig epter. Men han wille jntid gå her vnder, och dherfore bygde dhå staden vp samme tomt och lege *henne* sielff wtt.

22 octobris.

[46]

Hustrv Malin med sin bondes erffuingar.

Jtem samme dagh warth Hindrich Matzsonn aff Kuma gårdz lån tilsagth aff hele rådeth j Bothued *scriffuares* nårwaru [och j] Mons Nilsons nårwaru *thet* arff, ßom honom erffwa borde epter

¹ Ordningen är i ms. omkastad: 'ware medtbröder och Josep Aruidszon'.

Bin framlidne broder Mechiill Matzson, en landzkneeth, och förplictade for:ne Hindrich Matzson siig her for retten, thet aldriigh jngen aff hans medtarffuinga skulle epter thenne dag thale på samme arff, vtan han alene wille ther sware tiill, huilkiid och Mons Nilson, Kon. M:ttz befalningisman på Kuma gårdh, sade godh for for:ne Hindrich M[atzson], thet jngen skall sware tiill samma arff, som han vpbar, vtan Hindrich alene. Och thermed quitterade for:ne Hindrich Bin broders hustrv, hustrv Malin, for samme arff for fodde, ofodde och åtalara tiill ewigh tiidh, och råckte the hender til hopa her for retten. Och sade Hindrich siigh aldellis wål förnøgdan wara vm samma arff. Och thetta epterscriffna fiick han: forst x ♀ peningar, en pundagryta, en tunna salt, en kiortil och en wllin skiorta etc.

Swen Monson.

Jtem samme dagh warth Swen Monson och Peder offuerskarare giffuith forliigningismen vm fracten, som them förliike skulle. Men vm the peninga, som Swen Monsons drengh skulle haffue forth offuer tiill Reffle, en fierding full med gammalth mynth, som Peder offuerskarare hade sagth på Suenn Monson, then sack bliffue stondandis.

Wlffzby borgara.

Jtem Wlffzby borgarrenn leggie siith skiiip her wedh Stocholm j winterlåge och salie nåfrana borth her j stadenn. Och wylie the sedan gå vp j landet, thet må the råde förre.

[47]

Jören tulscriffuare.

Jtem then tiid Jören, w. n. herris tulscriffuare, anammade boden jn epter Niels Anderson, som nu skall wara tulboodh, dhå war thetta epterscriffna jnuentarium j samma boodh, som boden tillydde: försth en stoor arck med eth lås, jtem eth fällebord, jtem eth spield j ungnen, en eld gaffell, jtem en skiffua vp j stuffuun med en ladeke vnder med låss, jtem alle hele glas fånstår, jtem 2 huck kiistor, som boden tillidde, jtem 2 porth nykla.

Niels Jónson, Oluff Morthenson.

Jtem anno Domini 1544 then 22 dagen octobris stod vp for sittiande retten erliigh man Niels Jónson, stadzens borgmestere,

vplott och leffrerade Binom kåre mågh Oluff Morthenßone för ßine stiuffdotters, hustrv Elizabettes, ßalige Mons Buddes dotters, faderne itt steenhus och liggende [grund], belagith östan tiill emellam Niels Jõnsons hus och Jõns Anderßons hus, med en tråbygnat nedanfor hussedh och en halff malm gård, liggendis på Sõdra malm emellam Jõren Eriichsons gård och Hans Persons gåårdh, huilkiid hus, grund och malm gård for:ne Oluff Morthenson med ßine hustrv nytte, bruge och beholle skulle for hennes fåderne. Och affhende Niels Jõnßon ßiigh samme hus, grund och j malmgårdh Binom[ ] arffuom och epterkomandom och tilegnade thet for:ne Oluff Morthensone, hans hustrv, barn, arffuom och epterkomandom tiill ewerdeligo ågo med all hussens tilbehõrilse, vppe och nidre, orappath, oklandrat for alle fodde, ofodde tiill ewigh tiidh. Och Oluff Morthenson lade vp sin fridskilling epter lagen. Ytthermere bekende och Oluff Morthenson ßiigh aff Niels Jõnßone aldellis wåll fornõgdan wara for allan lõßõra, som hans hustrv vdj ßiitt faderne haffue skulle, ßå att han Niels Jonßon storligen betackade och gaff honom quitt, frij, ledugh och lõß fore ßiigh och sinom arffuom bade for fodde, ofodde tiill ewigh tiidh vm samme siitt hustrves fåderne, och råcte the huar annan hondena jn för retten etc.

25 octobris.

[48]

Madz Madzson.

Jtem samme dagh kundgiorde Mechiill Bånctsonn for retten, thet han hade wariid offuer eth arffua skiipte epter hustrv Marta j porten, och affwittrade for:ne hustrv Martas erffuingar staden tiilbygningh x march ortuger, och them skall Madz Madzson j porten bettale om Thome nestkomandis.

Jtem samme dagh wartt Anders murmestare tilsagth siith hus ighen, ßom landzknecten vdj boodh hade, epter Anders hade honom j lagha tiid vtsagth aff hussedh.

Jtem samme dagh warth Biörn Biörnson tillatiid och gaffz honom vj godemen aff radstuffuun och menigheten, atte skulle besee hans moders godz och thet werdera j peninga for gellenerene skuld, att Biörn motte få ther en ende opå.

Jtem samme dagh warth Hans Jörensзон affßagth, att han bliffuer viid ßiitt fådernes hus, ther han nu vdj boor, epter thet beuiß han på samme hus haffuer, och Jören sökie siigh bettere beuiß om samme hus etc.

Jtem samme dagh warth och the 2 borgare affßagth, som trette vm then tunna salth, att then, som then andre tillagt hade och kunde jntheit beuißat honom opå, han skulle forliike ßiigh med kemmanerana och med målßegenden.

Jtem Swen Monsons saack vm peningana, som han lott fora till Reffla, som honom forekastad wart, bliffue stondandis tiill neste mondagh.

[49] 27 octobris Hans Gammal vpbudit en panth — 3.

Jören wardzscriffuare Bonn,
Eriich Larson.

Jtem samme dagh stodh Jören Joensonn med ßin kåre moder, vplott och leffrerade med hand och mund erliigom manne Eriich Larson itt steenhus och liggjande grundh, belågith östan tiill på Longgatun emellam Tönius Bånctsons hus på sodra sidone och Oluff Swånsons hus på norra sidone, huilkiid hus och grund han honom laglige ßåldth hade for halffniionde hundrade march ortuger Stocholms myntt, tre Jachims daler och vj alna ångilsth, huilke peningar, daler och klåde for:ne Jören Joenßon och hans moder bekende ßiigh redeliga och tiill fulla bettalningh anammath och vpburith haffua then sidste peningh med then första, och ther med affhende the ßiig på både siidor fore ßiig, sinom arffuom och begge theris epterkomandom for:ne steenhus och grund och tilegnade thet for:ne Eriich Larszonn, hans hustrv, barnn, arffuom och epterkomandom quitt, friitt med två portar, en nedan hussed och annen offuan tiil, vppe och nedre, med kellare, bodar, winder och wåningar och med sine friie fyre murar, aldelis ßom thet aff grunden vpmurat år och för ögon står tiill ewerdeligo ågo, orappat, oklandrat for alle fodde, ofodde och åtalara tiill ewigh tiid. Och Eriich Larson lade vp ßin fridskillingh epter lagen, och war samma hus lagbudith, lagstondith och nestom fremdom hembudith, aldelis som Swerigis lagh jnneholle och förmelle.

Madz Madzsonn j portenn.

[50]

Jtem 27 octobris wore thenne epterscriffna på radstuffuun, hustru Anna Hindrich Hassurs j Toffuesala sochn j Hassura by, vdj radzens närwaru¹ och quitterade Madz Madzson, wår medt-borgare, för then halff parth j the hundrade march hennes [*sic*] tiill arffz fallith war epter hennes syster, saluge hustrv Marta, Karll schomakares, som tilbache stodh j trappehusedh nest Påuall j portens hus, och bekende hustrv Anna siigh redeliga och tiill goda nõia vpburit haffua the l march, som henne tilkom, och ther med affhende hon Biigh Bamme hus och grund, så mykid Bom henne j arff tilfallith war, och tilegnade thet for:ne Madz MadzBone, hans hustrv, barn, arffuom och epterkomandom tiill ewerdeligo ågo. Szamma dag stodh och for:ne Madz Madzsons hustrves syster son, benempd Jõns Larson j for:ne Toffueßala sochn, och quitterade Madz Madzsone for Bin dell, Bom honom tiill arffz fallith war j for:ne trappehus och tilegnade thet Madz Madzson samme Bin dell j hussedh tiill ewerdeligo ågo, och Madz lade vp Bin friidskilligh epter lagen.

29 octobris.

[51]

Jtem samme dag warth Esta Brita oxan tilsagth och Marcusse hustru jfrå, och bonden bote 3 ♀, som sålde twennom eth, och hustrv Margith bothe och 3 ♀.

Jtem Olauus Vaxalen[s]is bliffue viid drengen, epter han hade först giffuith drengen fåstepeningh etc.

Jacob Biscop, Anders Jõnson.

Jtem samme dagh stod för retten Anders Jõnszon j Låmtana-by j Siwenda sochn j Nyland och gaff tilkenne, thet han war aldelis wåll förnogder aff Jacob Morthenson eller Biscop på alle sine medt-arffuingas wegna för then halff parth, Bom honom erfua borde vdj thet tråhus, som for:ne Jacob nu vdj boor, Bå att for:ne Jacob skall her epter beholle hussedh quith, frijtth. Och affhende for:ne Anders Joenson Biigh samme hus partt Binom arffuom och epterkomandom, och tilegnade then for:ne Jacob Morthensone, hans barnom, arffuom och epterkomandom tiill ewerdeligo ågo, orappath, oklandrath for alle fodde, ofodde tiill ewigh tiid. Och år samme

¹ Orden vdj radzens närwaru stå i ms. i marginalen.

tråhus belagith nordan for kyrkione vdj lille grenden, som kallas Slodzgrenden. Lengden på samme hus xvij alin, bredden xii alna. Och samme hus hade förne Jacob Morthenson erffdth epter sine hustrves modersyster, hustrv Birgitta Oluff slagtares, och lade förne Jacob Morthenson vp sin fridskilling.

[52]

Eriich Jacobszon, skepper Oluffz
barnepenningar.

Anno Domini 1544 then 29 octobris stodh vp j retten erliigh man, skepper Oluff Eriichson, vår kere stolabroder, och gaff tilkenne, thet han for itt år sedan hade j godemandz närwaru affwittradh alle sine kåre barns möderne, och begårade han, att thet motte bliffua jnscriffuith vdj stadzens tånckebooch, huilkiid och honom aff borgmesterne tillatiid warth, och ord från ord lydandis, som her epter følger etc. :

Skeper Olaffz barnepenningar.

Anno Dominj 1543 then xij dagen vdj octobri[s] månath affwitt-rade erliigh man skepper Oluff sijn barnes möderne, ther han tilkalladh hade hem j siitt hus these epterscriffne godemen tiill vithnesbyrd vm, mester Olaff kyrkeherre j Stocholm, Gunnar Olson, Buddans Eriich, Hans Perszon, Hans Eriichson, rådmenn, med sin kåre mågh Eriich Jacobbone. Dhå forslogh han först båden sin hus och recknade them licha goodh, och gaff han sin mågh Eriich Jacobson halff parten vdj thet stora hussedh på stora torgit och ther tiill i march rede peningar for hans hustrves möderne, jtem Karine en fierde partt j hussedh och iij^c 4 for hennes löbåra och ther [vtöffuer] en krans, eth bålte, en solff skåål om xiiij lodh och siith små solff. Jtem samma reth skall och litzla Brita haffwa, som år en fierde partt j hussedh på torgith och iij^c march for hennes löbåra och ther tiill en krans, eth bålte, en solff skåål om xiiij lodh och siith små solff. Och skole thessa systrar hwar haffwa en vpreedh sångh med sin tilbehorilse, jtem hwar en punda gryta och j punda gryta, en punda kåtiill, en teen kannu, jtt stop, fatt och tallerer, som legligheten dhå kan tilseie.

[53]

Cammerarius Mons Eriichszon, Lars Prýdz.

Anno Domini 1544 then 29 octobris stodh för sittiande retten erliigh man Mons Eriichson, på thenna tiid war kere nadige herris

cammerscriffuare, vplott och leffrerade erliigom manne Lars Prýdz ett steenhus och liggiande grund, belågith vestan tiill vdj her Båncth Smälennings grendh nest nedan före Johan Perßons stenhus på Håringe och offuan före Koofartz Håkans stenhus på norre sidone, huilkid steenhus och grund han honom lagliga såldth hade for vij^e marck ortuger Stocholms myntt, som på thenne tiid wåre gånxBe j landet, och en vngersk gyllene¹, huilke peningar Mons Eriichson bekende siigh tiill goda och fulla betalings vpburid haffua, then siidste peningh med then första. Och ther med affhende han siigh, sinom arffuom och epterkommandom for:ne stenhus och grund och tilegnade thet for:ne Lars Prýdz, hans hustrv, barnn, arffuom och epterkommandom med all hussens tilbehorisle vppe och nedre, såsom thet aff grunden vpmurat år och for õgon står tiill ewerdeligo ågo, orappat, oklandrath aff alle fodde, ofodde epter thenne dagh tiill ewigh tiidh. Och thermett lade Lars Prýdz vp sin friidskijllingh epter lagen, och war samme hus lagliga på rådhestuffuun tre mon-dagar vpbudith och sedan nestom frendom hembudith epter Swerigis lagh, som jordebalkenn jneholler vdj thet siette capitleth.

3 decembris.

[54]

Herman Språck, Jörenn.

Samme dagh stodh for sittande retten j hele rådzens nårwaru Jörenn Perßon, vplott och quitterade erliigh man Herman Språck för sin hustrues fåderne, hustrv Anna, Mechüll Nilßons dotter, och bekende for:ne Jören Person siig aff Herman vpburit haffue for Bins hustrves faderne iij^e march ortuger både för lösth och fasth jnnan stadz och vtan stadz, jntid vndantagandis. Och hermett gaff han Hermanne quitt, frij, lediigh och löß for samme sith hustrves fåderne bade for siigh, sinom arffuom och epterkommandom och for foddom och [o]foddom tiill ewigh tiid, att vm samme arff skall them emellam epter thenne dag ware en platt dôdh och afftaledh saack. Och råcthe the ther mett hwar annan hondena jn for sittande retten.

Peder Nilsson, Herman Språck.

Anno Domini 1544 och samme dagh, som forscriffuit står, stodh vp j retten erliigh man Peder Nilsson, stadzens borgmestare, vplott

¹ Orden 'och en vngersk gyllene' stå i ms. i marginalen med införingstecknet oriktigt insatt efter ortuger.

och lefferade erliig man Herman Spräck, borgare i Arboga, itt steenhus och liggiande grund, belægit på Swartmunckegatun emellam Christoffer skreddares hus och Morten gulsmudz hus, huilkiid hus for:ne Herman Spräck anammade j bettalningh för 400 marc orthuger, för thet store hused han sålde för:ne Per Nilson på brincken, och affhende Per Nilson Biig, sinom arffuom och epterkomandom för:ne steenhus och liggiande grund och tilegnade thet för:ne Herman Spräck, hans arffuom och epterkomandom med all hussens tilbehörilse, bodar, vinder och kellare, szåsom thet aff grunden vpmurat ær och för ógon står tiill ewerdeligo ægo orappatt, oklandratt för alle fodde [och] ofodde tiill ewigh tiidh. Och Herman lagde vp szin friidskillingh.

[55]

Peningar jn j disken.

Jtem 3 decembris sattis jn i diskenn xxiiij ꝛ peningar, som Jffuars Madz Batte j retta epter Bin hustru.

Jtem samme dagh warth Hartwix Morten affßagth, thet han jnnan 14 daga skulle bettala Biörn Biörnson then j lest jenn, som the lenge haffue gått j retta vm.

Jtem Niels åkare giffue then Arboga hustrun the peningana, som han haffuer jnne med Biigh, eller och, haffuer han någon annen giffuith them, att han dhå sökie them ther ighen och skilier hustrvna jfrå siigh.

Jtem Thomas Bock förnöie finnen vm arffueth jnnan morgon om [sic] afftonn.

5 nouembris.

Jtem samme dag Anders Bothnekarll vpbudit en sölffpantt primo.

Tomas Bock, Anders Hindrichson
eller diekne eller Boock.

Samme dagh stodh för retten Anders Hindrichson j Menikale by j Kuma sochn och bekende, thet Thomas Bock, borgare her j byn, hade giffuith honom vj ꝛ peningar, som for:ne Anders Hin-

drichsons hustrv erffua borde epter hennes broder, Baluge Gregers Thomesson, huilkin som dödde vdj Antuna j Edz sochn, och gaff han for:ne Thomas Bock quitt, frij, lediigh och löss for for:ne arff, som på hans hustrv dell tilfallith war, bade for siigh och sinom arffuom och epterkomandom och for foddom <ofoddom> tiill ewigh tiidh. Och råcthe the huar annen händena jn for retten, atte wåre wänner och welforliigte.

Burskap.

[56]

Jtem 10 nouembris gjorde Eriich Jõnson schomakare Bin borgare eedh, och skall han ware en schomakare j staden.

Burskap.

Samme dagh gjorde Jacob Jacobszon sin borgare eedh och Madz fiiskare war godh för honom.

Tõnius bagares barn, hustrv Karin
och Staffann.

Anno Domini 1544 then 11 dagen j nouembri[s] månadh kommo thenne epterscriffne godemen for retten, nemplige Niels Jõnsonn borgmestere, Lasse Biörnsson, Oluff Skotte, Anders Kume, Joonn Jonßon, Hans j porten, Mechiill j porten sampt med the godemen, som Tõnius baggere Biig tiill testamentarii korath hade, Lasse Monson och Lasse Gregerßon, och gåffve tilkenne, atte hade warith offuer eth bytte och husseskipte emellam salige Tõnius bagares barnn, som wåre hustrv Karin Tõniusdotter och Staffan Tõniusßon, och hade the delth och skiippt begge theras fåderne och moderne emellam baden siiskenån både j hus och grundh. Forsth skattadis hussen them emellam, och warth thet hussedh j Kartuseregrenden skattadh for xij^e march ortuger, och thet hus på Smidie gatun bleff skattadh för vj^e march ortuger, och thet tråhus nedan j Kåkebringz grenden, som Tõnius sielff bodde vdj, skattadis for trijhundrade ♀, och en gåårdh på Norre malm, liggiandis vestan for Tile krukemakares gårdh skattad[is] för j^e ♀. Och bleff thet så lagath emellam [57]
for:ne hustru Karine och hennes broder Staffan, thet hustru Karin skulle beholle Biig och hennes barnom tiill ewerdeligo ågo thet stenhussed på Smidiegatun och tråhussedh j Kåkebrinckegrenden sampt med then gårdh på Norre malm, och gaff for:ne Staffan, hennes bro-

der, henne ther tiill j^c march ortuger, epter samme hus wåre icke så godh som thet han skulle beholle. Och Staffan warth til sagth på hans dell store hussedh, som liggier öffuerst vdj Kartuseregrenden. Thet huss skall Staffan beholle siigh tiill ewerdeligo ågo. Och thetta bytte beiakade the båden tu och lotto siigh aldellis wel åthnöie, som thenne for:ne godemen them emellam skiiffth och delth hade. Och råcte the huar annan hondena jn for retten.

Riigisens rådth.

Jtem 15 nouembris wåre riigisens rådth på rådhusseh epter Kon. M:ttz w. n. herris befalningh och hulle borgarne före om the olage köpmen, som vpkompne åre, att ther kunde finnes rådth tiill them att affleggie;

jtem vm the monge wederlagz swåner, skulle och affleggies;

jtem the monge skuttur, som huar man bruger; och affleggis;

jtem vm the fremmande mandz peningar, som brugis, och affleggis;

jtem vm the monge kopmen, som fara tiill Norrebotn, och affle[ggis];

jtem vm the monge båttar och skuttur, som løpe tiill strom- ingefiiske och dyrkie stromingen vp, schole och affleggis;

jtem att skotthet skall föråkask huar epter sin handell;

jtem vm the monge bryggie stolar, schole och affleggis;

jtem alle kopmen schole beskriiffues och haffua olderssmen;

jtem alle kopbuener, swenske och tyske, schole beskriiffues och haffua theras olderßmen;

jtem vm både malmmana schole komma vdj eth annath skiick.

[58] Anno Domini 1544 then 19 nouembris, dhå beskreffz mantaletth på 48 borgara aff menighethen, som skulle, når behoff giors, ware rådith bistondige med rådth och dådh, ee huad som helst behoff år att handlas eller göras, thet som stadzens och then menige mandz gangn år i stadenom etc.¹

Östra quarteret.

Oluff Morthenszon

Vnge Oluff Swånszon

Anders Bothnekarll

Niels scriffuere

¹ Nedan uppräknade personer utgöra ett antal av 62 (i stället för 48).

Båncth Wttanbÿ
 Tordh Linduedszon
 Rawmo Jõnns
 Peder Joenßonn
 Eriick Perßonn
 Eriick Larsonn
 Hindrich van Yttråckth
 Tõnius Perßonn
 Oluff Porßhanck
 Skultans Lassze Person

Anders Ålenninge
 Tõnius Bånctszon
 Peder skreddere
 Thomas j hualffueth
 Hanns j hualffueth
 Joonn j torneth
 Morten Bånctszonn
 Simonn scriffuere
 Bõkmandz Eskiill
 Madz scriffuere

Sõdra qwarteret

Hanns Hÿlle
 Karll Anderson
 Peder Jõnson
 Hans Gammall
 Jacob Hampe
 Rutz Hans Eriichson
 Jffwars Hanns
 Oluff Anderson
 Brynolff skreddere
 Eriick Stutt

Indra qwarteret.

[59]

Oluff Swarth
 Niels gulsmeth
 Gerlag van Empden
 Swenn Monsonn
 Swenn Perßonn
 Gregers skinnare
 Madz fiiskare
 Morthen Rodzkarll
 Wlff Hanszonn
 Biõrnn Biõrnsonn
 Peder Lumpe
 Oluff Eriichsonn
 Joonn Joenzonn
 Eriick skreddare
 Staffan Szasse
 Morten Nilszonn
 Madz skreddere
 Gregers Perßonn
 Jacob Sarffwe
 Madz Halssz
 Madz Treubo
 Madz Olszonn
 Hans j portenn
 Mechiill j portenn
 Hans skreddare i porten

Westra qwarteret

Knutt Perszonn
 Oluff Skotte
 Madz Morthenson

[60]

Fru Fenis erffuinge.

Jtem anno *Domini* 1544 then 21 dagen vdj nouembri[s] monath warth migh befalet aff borgmesterne att förþegle med stadzens signet en quitten[cia], som fru Fenis erffuinga gaff wtt på thet arff, þom han vpbar epter hennes dödh.

Philipus gulþmedth.

Samma dagh warth och migh befalet aff borgmesterne, att jagh skulle förþegle en fulmagth, þom Philipus, w. n. herris gulþmedth, fiik på en sin gellenere j Lubke.

Jtem 24 nouembris Oluff Knutsson vpbudit þiith egith hus östan tiill — 2°.

Eriich Joenson.

Jtem samma dagh warth beslutiidh aff borgmesterne och hele rådet, att Eriich Joenþon westan tiill skall epter thenne dagh wara frij för gesth och gongande och för wårdh och dagzwerke, epter han år en blindh man och förmå icke lengre þittie för hus och hemman, och ther skole kemmenarana rette siig epter.

Niels Jonson borgmestare.

Jtem 29 nouembris stodh vp för sittande retten Niels Jønþon, stadzens borgmestare, och sporde han tiill hele rådeth, vm thet war icke alles theris samtyckie och befalning, thet han skulle giffue w. aller kere nadige herre tilkenne vm thet hussebytte, þom Staffan Szasse war begårandis att göre med stadenom, och epter thet att rådhet kunde thet bytte jngelunde göre med Staffan och jcke stodh them thet heller tilgórandis, för ån the wille forwette þiig med w. n. herre ther vm, epter thet att Staffan Szasse skóth ther opå, att han hade w. n. herris forloff ther tiill, dherføre samtycktis thå aff hele rådeth, thet Niels Jønþon skulle giffue w. n. herre vm samme husse bytte tilkenne och seia h[ans] n[åde], huru stadzens hus war belågith på Kopmannegatun och på en fast grundh, ther staden haffuer årlige j hus lön aff 44 þ., och skulle samme hus skattas, worde thet wåll wårth xvijc eller xixc þ. Och thet hus Staffen viill giffue stadenom ighen, år liggiandis vestan tiill vdj en skarn sump, så som någre aff rådet beuiste Staffane j õgonen på radstuffuun, och renter icke om åreth en tredie part så mygit, som stadzens hus renter. Thenne meningh skulle Niels Jønson giffue h[ans] n[åde] tilkenne.

Och epter for:ne Niels Jónson kunde icke så ord från ord förtelie jn for h[ans] n[åde], dherfore begårade han *thet* vdj en skriiffth och latte h[ans] n[åde] få *henne*, huilkiid och så skedde. Och *samme* supplicatie eller skriiffth stode hele rådet Niels Jónson fulleligen tiill vm, som han *henne* genom stadzscriffuaren hade latiid scriffua, att *thet* war alles theris befallning, såsom skriffthen jnnehólth, huilkin skriiffth och på radstuffuun låssin warth egenom w. n. frues scriffuere, nemlige Håningh. Och ther *med* warth Staffan affwister then resson och sadis honom jntidh hussedh tiill *etc.*

Lars Biörnsonn.

Jtem anno Domini 1544 then 29 nouembris dödde Lars Biörnsonn, huilken som lenge hade <lagath> sittidh j radstuffuun för en rådman, och för hans olderdome skuld bleff han förlossadh aff rådstuffuun eth år, för ån han dödde.

Thomas Olson tornuektare.

[62]

Jtem prima decembris gjorde Thomas Olsson sin eedh, *thet* han skulle ware en tornuektare her j staden och *thet* embete skall agtha, som han viill swara för Gudh och all man j Stocholms stadh, ther någon farligheth på fårde komber.

Jtem Oluff Knutsson vpbudith siitt hus östan tiill tridie resse.

Skeper Oluff Eriichsonn.

Jtem 6 decembris förkunnade skeper Oluff Eriichson for sitiande rådet, *thet* Kon. M:tt, w. n. herre, hade gifuit honom forloff aff rådstuffuun och betackade han alle sine medtbroder, som j rådstuffuun *med* honom sittidh hade, atte hade haffth honom kår och elskedh honom för theris broder, then tiidh han *med* thõnom j rådstuffuun sittidh hade och befalte them alle samens Gudh j himmellen. Och ther *med* giik han aff.

Vm the articular, som vtsatte wåre tiill the swar, som riigisens radh begårade tiill jull.

Jtem *samme* dagh samtyckte hele rådet *samme* articular, atte såge gherne, att *thet* motte komme vdj eth gott skiick. Och [c: Om] Kon. M:tt syntis gott wara och riigisens råd, att *samma* articular

skulle viidh magth holles, dhå wille the gherne samme articlar vndergå, som vpregist[r]erade åre.

[63] Jtem Hans Person vpbudit Jõns bysseres hus ostan tiill — 2

Jtem Blasius Olson vpbudit Per brogikares [*sic*]¹ hus vestan tiill — primo.

Madz skreddare, Eriich Staffanson j Vpsala.²

[64] Hans Eriichson råd[man], Hans schomakare och Hans Mõnichen.

Jtem 18 decembris befalte borgmesterne migh Blasius Olson att forseгла eth pergamentz breff, szom Hans Eriichson gaff Hans schomakare och Hans Mõnichen på vj^exxx þ ortuger, som Clauus Bårnefalth, for:ne Hans Eriichsone skyllug war. Och når thenne befallningh skedde, war her och tilstådis Staffan Szasse och Hans Eriichszon sielff perßonlighen.

Fru Karin på Langnõö, Gregers snickare.

Jtem anno Domini 1544 fåmte dagh jull anammade fru Karin på Langnõö vtur disken aff Oluff Eriichsons kåmanarij ask peningar lv þ, szom Gregers snickare hade satt j retta, szom hõrde hustrv Jngeborg Niels scriffuares tiill õstan tiill. Och war fõr:ne hustrv Jngeborg fru Karine skyllugh j^e þ, och gaff fru Karin thet vp j lv þ for hustrv Jngeborgz fattiigdom skuldh, Bå att them emellam år nu en platt offuertaleth saack epter thenne dagh.

[65] Jonn scriffuere om mandzbotenn.

Jtem samme dagh war Joonn scriffuere for sitttiande retten med thenne epterscriffne godemen, som hans vithne och betygh wåre, nemliige Rasmus Person, Blasius Olßon secretarius, Simon scriffuare, Niels Birgesson, Hanns scriffuare och Peder Larsonn draffwanth. Thenne for:ne godemen vithnade, thet the hade warith offuer en fõrliichni[n]gh emellam Joonn scriffuare och hustrv Gertrude j Vlmus j Kÿmeta sochn vm for:ne hustrv Gertrude ßon, ßom Joonn

¹ Jfr nedan s. 49: Per bokebindare.

² Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den icke inskrivna texten.

scriffuare kom *med wåda* j skada före j Vpsala for någon forlidin tid, huilkiidh dråp thå Joonn scriffuare oppenbara emoth hans wilie skedde. Szå epter *thet med wada* tilkom, såsom Joonn scriffuare nogh *thet* bewisse kunde, gaff dhå for:ne hustrv Gertrudh then saack vp j xvii ♁, och *ther med* skulle the ware wenner och welforlichte, och på samme dag gaff Joonn scriffuare hustrv Gertrude for:ne xvii ♁. Och epter hon icke strax kunde gå på rådstuffuun och *ther* Joganne quittere for for:ne wåde bott, dherfore kallade hon alle *thenne* for:ne godemen tiill vithnisbyrdh, som *forscriffne* stå, *thet* hon gaff for:ne Joonn scriffuare quitt, frij, ledugh och lōß for siig, sinom arffuom och epterkomandom och föddom och oföddom for for:ne wådeboth, så att *them* emellam och alle *hennes* epterkomande skull wara en platt dödh och afftaeth saack. Och *thetta* begårade hustrv Gertrudh, att *thet* motte komme jn j stadzens boock och Joonn scriffuare motte få stadzens breff opå *thenne* forliichningh, huilkiid honom och aff borgmesterne epterlatiidh bleff.

Madz Larson, Laurens bardskærare *etc.*

[66]

Anno Domini 1544 mandagen nest epter *dominicum* judica [24 martii] stodh jn för war sittande rett j these erlige gode herres nærwaru, her Knutt Andersons, Joon OlBons, Gabriell Christiernsons och Botued Larsons, på then tiid slodzfougte, erliig swen Madz Larson, vplott och leffrerade *med* hand och mundh beskedeligom manne Laurens bardskårare siith rette fådernes och módernes stenus och liggande grundh, belægit på Swartmunkagatone emellam Marcus skreddares hus och Kindhestegatun, *med* sine fyre frie murar och then træbygning jn tiill Clemett Kocks stenus *med* gårdzrumett jnanan förre jn tiill Niels gulsmedz gårdzrum, haffuandis j lengden viid gatun xx alnar, bredden jfrå gatun jn tiill Niels gulsmedz gårdzrum xjx alin. Huilkiid hus och gårdzrum for:ne Madz LarBon epter sin saluge fader Lasse Tordson och sine kere moder erfft hade och nu *med* frenders råde och samtyckie soldtt och vplatiid haffuer for:ne Laurens bårdzskårare for niiohundrade march ortuger, *them* han bekende siig vndfongit haffue then sidste pening *med* then förste, affhendandis siig, sinom arffuom och epterkomandom for:ne stenus, træbygning, gårdzrum *med* all teß tilbehórlise både vppe och nidre *med* kellare, bodar, vinder och våningar, såsom *thet* nu fór ógon står och vpmurat ær, och tilegnade *thet* forbenempde

Lars bardskærare, hans arffuom och epterkomandom quitt och friitt tiill ewerdeligo ægo obehindratt, oklandratt epter thenne dag fór alle fódde, ofódde och átalare tiill euig tiid. Och war lagbudit, lagstondit och neste frendom hembudit *med* tesse två godemen, Harald OlBon och Eriich Jacobson rádmen. Och Laurens bardskærare lagde vp sin fridskilling, szåsom lagboken jnneholler.

Tetta efterföljande register lyder opå the saaker och handlinger, som hwar rådstuffuu dagh skeer på Stocholms rådhus och begintis 7 januarij, dogh alle hus och grund, som j staden sålies och köpes, the finnes j stadzens tånckebooch på *thetta samma* år. [67]

Anno Dominj 1545.

Hindriich Nagell, Lasse Jõnson.

Jtem 7 januarij warth riigisens rådth forßamblade sampt med¹ någre andre godemen aff adellen, szom her epter beskreffne stå, forst her Lars Siggesson, Swerigis rigis marsk, her Jffwar Flemi[n]gh, her Knuth Anderßonn, her Birge Nielßon, riddera, Joonn Olßonn, Niels Krume, Gabriell Christierson, Aruidth Trolle, Axell Eriichszon, Jõnns Olßon, Biõrnn Perszon, mester Jorenn Nordhman. Vdj thenne for:ne gode herres och gode mendz nårwaru dhå kom for sittande retten Lasse Jõnßon, borgare j Arboga, och anklagade Hindrich Nagell för något arff, som fallith war epter ßaluge *hustrv* Birgittis Hans Nagels, Gud hennes siell nade, att thet warth icke erliige eller redeliige vtgiffuith eller skiiffth erffuingana tilgode, vtan han hade j ßanningen besporth, thet Hans Nagell hade vndan stulith och gõmth tu skrin full med sölff och gull, ther erffuingana hade jntid fått en pening aff. Och begærade for:ne Lasse Jõnson, thet honom motte wedherfares reth på for:ne Hindrich Nagell. Dhå lade Hindriich Nagell sin breff och beuiß i retta, som for:ne *hustrv* Birgittis Hans Nagels erffuingar vtgiffuith hade. Dhå war ther eth breff iblandh, som Torsten j Arboga och Lasse utgiffuith hade på 50 ¤ och ther med quitterath for:ne Hindriich Nagell för fodde och [o]fodde. Thet breffuet gillade riigisens rådth, och ther med warth for:ne Torsten och Lasse Jõnßon affßagth med en dom, atte jntid [68]

¹ Ordet *med* är i ms. upprepat.

mere på samme arff eskia skulle epter thenne dag, epter the Bin reth förseth hade. Men j Arboga war en offuermagi, nemliich Kure Cirstines son, och några böndher, huilke som jngen förliichningh med Hindriich Nagell giorth hade vm the tu skrin, som vndan stolne wåre. Dherfore warth aff the erliige gode herrar affbagth, att for:ne Hindriich Nagell skall gå tiill och forliike siig med samme offuermage och bondher och giffue them then dell, som godemen warda them emellam leggiandis. Men then dell, som på offuermagens wegna komber, then skall affwittras och settias jn j rådstuffuun, tiil tess samme vnge drengk komber tiill laga older och kan stå sin dell sielff förre. Dhå skall han tage sin dell aff rådhusedh, men bönderne skole komme och bewisse, huru ner the tiill for:ne arff skyllte åre; Bedan skole the få then dell, them bör haffue, epter som dhå forliichni[n]gen giorth bliffuer.

[69] Hindriich Nagell, Lasse Jónson.

Jtem 10 januarij wåre thesse epterscriffne godemen forsamblade på fracthusedh, nemliige Swenn Skutta borgmestare, Oluff Morthenson, Oluff Swarth, Blasius Olson, stadzens notarius, Gunnar Olsson, Hans Eriichszon, Rasmus Person, Wlff Hanszon, Swenn Monson och Arendth knipare. These for:ne godemen forliichte then saack, szom riigisens rådher for någre dager förgångne affbagth hade emellam Lasse Jónson j Arboga och Hindriich Nagell vm the vndanstolne godz, szom jntid tilbytis kom epter Baluge Hans Nagels hustrv, hustru Birgitte, Gud hennes siell nåde. Dhå warth thet så offuertalath them emellam, att Hindriich Nagell skall giffue the böndher wiid Arboga och Kure Cirstines son j Arboga iij^c hundrade [sic] march ortuger. Och thenne for:ne peningar skall Hindriich vtgiffue nu om påska nestkomandis, och ther rakte Hindriich Nagell Lasse Jónson handena opå. Och når samme peninga vtgiffne åre, skall thet ware emellam for:ne bönder och offuermagen och Hindriich Nagell en platt dôdh och afftalet saack, szå att Hindriich Nagell må sedan friitt göre och latte aff alth hans godz hwadh han wiill.

[70] Oluff Monson vm arffueth.

Jtem 10 januarij wåre thenne epterscriffne jn for borgmesterne, nemliige Falkenstens Lasse, Lasse bagare, Mons kalckrörar, borgere her i byn, Per Hanson bastuffuekarll på Sodre malm, Mons bastuffue-

karll på Norre malm. These withnade och betygade, att Olaff Monson och hans broder åre neste erffuingar epter en bonde, som druncknade i hôstes, benemdh Olaff Olßon j Baueleby [*sic*] j Lôsta sochn, och huar någen annen framdelis komber och år nembre skylder tiill for:ne arff, dhâ haffue thenne for:ne beplictad siigh och wariidh ther godh fore, atte wele sware ther tiill. Och ther gaffz Oluff Monson radzens breff opå epter borgmesternes befalningh.

Tordh Olson.

Jtem samme dag befalte borgmesterne migh Blasio Olson att giffue Tordh Olßon passebordh tiill Jempteland hem tiill siith folk, dogh så att han jntid landzkiop j thenne hans resse giore skall.

Jtem 12 januarij Per Nielßon vpbudit her Birge Nilsons hus j Gråmunkagera — primo. [71]
vp:t

Jtem Blasius Olßon vpbudit Per bokebindares hus westan tiill — 2°. vp:t

Jtem Per Nielson vpbudit Swen Skuttes hus — primo. vp:t

Jtem Niels Jônsonn vpbudit Per Jônsons hus — primo. vp:t

17 januarij.

Burskap.

Jtem Lasse Eriichsonn aff Wermdöo gjorde sin borgare eedh, och Mons gulsmeth och Knut Person ware godh for honom j siex år.

Vpßagth burskap.

Jtem samma dag ßade Niels Kurretis hustrv vp siith burskap.

Madz Olson timberman.

Jtem 17 januarij anno Domini 1545 stodh for sitttande retten Madz Olsson och anlagade Christoffer Nilson for en tiwff och sade, thet han hade stulith en kappa jfrå honom, och samme kappa ßatta for:ne Christoffer Nilson tiill panta hoss Eriich skinnare. Och epter for:ne Christoffer samma kappa stulith hade, dherfore dömdis samma kappa Madz Olsson ighen, och Eriich skinnare sökie sine peninga, hwar han kan. [72]

Hustru Sissilia, Peder Stingz dotter.

Jtem samme dagh war hustrv Sissilia, Peder Stingz dotther, for sittande retten j Bothuedh Larßons, borgmestares och rådz närwaru. Dhå warth for:ne hustrv Sissilia aff Kon. M:ttz befallningisman, nemliigh Bothuedh Larsson, tilsagth then store tompten, som ligger j gamble Lasse kôthmongares grendh på södre sidon om grendenn. Lengden viidh gattun lvij alna, bredden xiiij alna minus j quarter. Och hwar for:ne hustrv Sissilia flere tompter vpsporie kan, dhå må hon frijtt kennes viidh them, men thet steenhus, som ligger j Gråmunkageran och tompten ther samme stadz på [73] norra sidone, thetta for:na hus och tompt kendis for:ne Bothued Larson viidh på Kon. M:ttz wegna, så att hustrv Sissilia skall jntid befatta bliigh med samme hus eller tompt epter thenne dagh Och lengden på tompten xvij alna viid gatun, bredden xiiij alna. Och skole kyrkewernena giffua Hans j porten sine peninga ighenn, som han for samma tompt giffuit hade.

Oluff Eriichson vnge.

Samme dagh warth Oluff Eriichsonn vpkalladh på rådstuffuun och Bothuedh Larson, w. n. herris ståtholler, befalte honom sittie på båncken hoss the andre, liche som han tilforende sittiidh hade, dogh med sådane förordh, att hwar Oluff Eriichson epter thenne dagh bliffuer beslagin med thet han oppenbarar någet thet som jnnan låsta dörrar handlas eller talas, dhå skall han thervtoffuer bliffue en förrådare och få en förrådare lönn. Men hwar han någon dell hörde, thet som Kon. M:tt w[år] aller nadige herre anlangade och emoth wåre, dhet skulle han icke haffue fordulth eller forborgath vtan thet vtan all fare latte thet hans nåde forstå¹ eller hans nådz befallningis man forstå. Thetta warth Oluff Eriichson förehollith then tiidh han anammadis jn i radstuffuun ighenn.

[74] Jtem 17 januarii lade Blasius Olson, stadzens scriffuare, eth pergamentz breff j retta på erliigh wålbyrdiig mandz wegna, Peder Bragdis, och begårade på hans wegna aff borgmesterne, att thet motte jn j stadzens boock jnscriffuith bliffwa, huilkiidh borgmestarne honom beiakade.

¹ Ordet 'förstå' är av annan hand tillskrivit över raden.

Peder Bragde tiil Rybboholm.

Wii Gustaff med Gudz nade Swerigis, Gotis och Wendis etc. konungh gore witterligith, att wij aff wår synnerlige gunst och nåde, szå och for then wåluilleliga och hulle tro tieniste, som thenne oss elskeliigh tro man och rådh, Peder Bragde tiill Rybboholm, oss och wårth riige Sverige her tiill dagz troligen bewist och giorth haffuer, som han och her epter, så lenge han leffwer, och hans erffuingar epter honom oss och wåre vnge liiffz erffherskaffter och epterkomande erffuingar beuiffe och göre må och skall, haffwe vnth och giffuith, som wij och nu med *thetta* wårth opne breff vnne och giffue honom och hans epterkomande erffuingar tiill ewerdeligo ågo ett gammalt forfallith steenhus med gårdh och grundh, liggiandis j wår stadh Stocholm wiid store torgith emellam rådstuffuen och gamble Lasse Biörnsons hus, then ene gafflen wetandis jn tiill kyrkegården och annen emoth torgith, huilkiidh for:ne hus, gårdh och grundh, som *thet* nu ligger, wij aldelis (med all then rettighet wij ther tiill haffue) oss och wåre vnge liiffzerffherskaffter och epterkomande erffwingar affhende och forbenempde Peder Bragde och hans epterkomande rette erffwingar tillegne med hus, grundh, gårdzrum, keller, bodar, stuffuor, windar och all annan legenhet och tilågor emellam the [75] fyra murar, som *thet* nu och aff alder wariith haffuer, tiill ewerdelige ågo att bruke och nyttie effter sin egin wilie och lågenhet. Hwarfore biude wij alle, ee hoo the helst *åre* eller wara kunne, som for wåre skuldh wele och skole gore och lathe, atte offtebenempde Peder Bragde och hans effterkomande rette erffuingar hervdinnan jntid hinder, plattz eller forfong göre wiid wår ogunste. Och tess tiill ytthermere wisso latte wij witterligen hengie wårth konglige secreth her nedan for *thetta* breff, szom giffuith och scriffuith år opå wårth slott Stocholm then tiugunde dagen decembris anno Dominj 1544.¹

Jtem 19 Januarii.

Jtem Jõns Madzson vpbudit eth tråhus hustrv Anna Jõns² vp:t tunnebindares — primo.

Jtem Peder Nilson vpbudit her Birge Nilsons hus j Gråmunka vp:t geran — 2°.

¹ Jfr Gustaf I registratur XVI (1895): s. 769 f.

² Jfr nedan s. 52, där Jõns ändrats till Madz.

- vp:t Jtem Swen Skuta vpbudit sith hus — 2°.
 vp:t Jtem Peder Jónsonn vpbudit Biit hus — 2°.
 vp:t Jtem Blasius Olson vpbudit Pedher bokebindares hus vestan-
 tiill — 3°.

[76] Eriick Jacobson, Oluff Eriichson.

Jtem 19 januarii sattis then saack i retta om Eriich Jacobson och Oluff Eriichsonn, vm the knecte peninga the vtgöre skulle. Dhå warth omrostad. Dhå fulle alle røsterne ther opå, atte samme peninga vtgöre skulle.

Lasse dagzuerkis karll.

Samme dagh warth beslutiidh aff hela rådet, thet Lasse dagzuerkis karll skall haffue i hans lön om åreth peningar — 10 march ortiger.¹

Bagarne.

Samme dagh warth bagarna tillatiidh aff menige rådet, atte skulle bake peningz brodh aff hwete, och thet skulle wåge 4 lodh, jtem 2 peningz brødh skall wåge 8 lodh. Och hwar the annerledis bake, ån som Bagth år, dhå skole the straffas epter lagen.

- vp:t Samma dag Lasse Nylenninge vpbudit en gårdh på Sodre malm — primo.

[77] Eriick Frost.

Jtem 21 januarij j erliige godemendz nårwaru, Per Bragdis, Bothuedh Larsons, Jorenn Nordmandz, och hele rådzens nårwaru befalte Bothuedh Larson kemmenårana, atte skulle latte Eriick Frost få the 40 ♀ peninga vtur disken, Bom Madz Halss hade satt i retta på Clemet Olsons wegna. Och lade for:ne Eriich Frost sin beplietelse her i diskenn ighen på for:ne 40 ♀.

- vp:t Jtem 26 januarij anno 45 Swen Skutta vpbudit siith hus — 3.
 vp:t Jtem Pedher Nilßon vpbudit her Birge Nilsons hus — 3.
 vp:t Jtem Pedher Jónson vpbudit Biitt hus viidh kyrkogården — 3.
 vp:t Jtem Jõns Madzson vpbudit hustrv Anna <Jõns> Madz tunne bindares tråhus — 2 i Wåmbafierdingen.

¹ I ms. har stått 20, men 2 har otydligt överstrukits och 1 tillsatts framför, så att beloppet skenbart ser ut som 120, vilket är orimligt.

Oluff Knutson, Jøns Jutte.

Samme dag anammade Oluff Knuttson the peninga vtur disken, som hørde Jøns Jutte tiill, Bom for:ne Oluff Knutson rosterath hade for en brygd malth, som for:ne Jøns Jutte hade latiid anamma aff Olaff Knutsone, och wære peningana xxij ƒ.

Jtem 26 januarij Lasse Nylenninge vpbudit en gårdh på Sôdra malm — 2. [78] vp:t

Burskap.

Jtem 7 ffebruarii gjorde Hindrich Simonson sin borgare eedh, och Morten Hindrichson [och] Eriich Jønson wære godh for honom, att han all stadz reth vppehole skall j vj åår.

Clemeth wårdscriffuare, hustrv Anna Lambrictz.

Samme dag stodh vp for sittande rettenn Niels Jønsonn, stadzens borgmestare, vplott och leffrerade med handh och mundh på erliig quinnes wegna, hustrv Anna Lambrict Matzßons, Clemett wårdscriffuare ett tråhus med liggjande grundh, belægith vdj Mechiill Båntsons grendh, nederste hussedh viid siôn på sodra sidone, huilkith hus med grundh for:ne hustrv Anna aff Binom goda willia skåncte for:ne Clemeth wårdhscriffuare för hans longliga tieniste, som han henne och hennes framlidne man, Baluge Lambricht Matzßon giortt hade. Och epter for:ne Clemeth war och hustrv Anas skyldeman, dherfore vnte och hon honom hussedh. Hwarfore affhende hon Biig for:ne tråhus med grunden, Binom arffuom och epterkomandom, och tilegnade thet forbenempde Clemeth Nilsone, hans hustrv, barnn, arffuom och epterkomandom quitt, friitt for alle fodde, ofodde och åtalara tiill ewerdeligo ågo, orappatt och oklandratt tiill ewig tiidh. Lengden viidh gatun på bade sidor xx alna på hwar gatu, bredden x alna. Och war samma hus lagbudith, lagstondith och hembudith, tesligis lade och sin frijdskyllingh vp Clemeth epter lagen, som finnes i jorde balkenom j siette capitlett. Jtem miåtismen eller syllesåtara : Eriich Knutson och Håkan Olsson tronge.

Och war thetta retta vrsegten, som forberört år vm for:ne Clemeth wårdscriffuare, att hustru Anna skåncte honom hussedh, att Baluge Lambrict Matzsson hade fôdh vp Clemett, och han hade [79]

haffth mygith omak och stortt slåperij for Lambriect j hans liifztiidh både for honom och for hans hustrv, tesligis och att epter for:ne Clemet på sin moders wegna war och en skylleman tiill hustrv Anna och hade dog jntid vpburit aff henne j arff, dhå hon skilde the andra sine erffuinga jfrå siig. Dherfore vnte dhå hustrv Anna honom hussed tiill ewerdeligo ågo med enom goda willia etc.

Joonn Aruitson aff Westeruich.

Anno Dominj 1545 then 7 dagen februarij wore for retta j Bothuedh scriffueres och hele rådzens nårwaru Joonn Aruidtsonn, borgare i Westeruich, och talade sin hustrv tiill, hustrv Malin, huilken och for retta stodh, hwadh vrsegt hon hade tiill, thet hon gaff siig jfrå honom. Dhå swarade hon, att for hans hug och slaggh skuld, dhå gaffz [sic] hon siig jfrå honom. Och ther med lade hele rådet siig win vm sampt med Bothuedh, atte skulle komme tilhope. Dhå warth them båden forehollith aff hele rådet, thet the skulle båden stelle sliigth buller och onde leffuerne aff, och med sådana forordh och förplictningh togh han henne ighen, och hon thet och loffuade honom, att hon wille stelle siigh her epter emoth sin man som erliig danne quinne bør att stella siigh emoth sin ågta man. Och han gaff henne wenskap ighen, och beplictade han siigh jn for [80] retta, att han wille stelle siig emoth sine hustrv som erliig man borde att skicke siig emoth sine ågta danne quinne. Men hwar hon oftare komme vp jfrå sin bonda, dhå skulle hon wisseligen ware fôrtanckth, att hon skulle miste thet kåriste.

Jtem 7 februarij warth handlath vm then tretta emelam Tonius Båntson och Lasse Nylenninge vm wågene. Dhå warth vm rostad. Dhå folle alle rosterne ther opå, att epter Tõnius anammade wågene for ån retter fardaga war, då dômdis Tonius tiill att giffue wtt rentan aff wågene, som tilbache står.

vp:t Samme dag Eriich skinnare vpbudit en panth — primo.

vp:t Samme dag Lasse Nylenninge vpbudit en gårdh på Sôdra malm — 3.

[81] Jtem 9 februarij Oluff Morthenson vpbudit Staffen Hindricsons
vp:t <Szasses> hus — primo.

vp:t Jtem Eriich skinnare vpbudit en panth — 2.

Jtem Jöns Madzson *vpbudit* eth tråhus — 3.

vp:t

Jtem Blasius Olsonn *vpbudit* Hindrich Nagels hus — primo.

vp:t

Mons Eriichson, Peder Jönson.

Samme dag stodh jn for sittiande retten j Bothuedh Larsons fougten och hele rådzens nårwaru beskedeliigh man Pedher Jönson welfortanckth och *med* berådna mode och sine kere hustrves ja och samtyckie *vplott* och leffrerade erligom manne Mons Eriichsone, w. n. *herris* camererer, ett Biitt steenhus och liggiande grundh, belågith viidh kirkiegården nesth galren och emellam Lasse Kusses hus, huilkiidh hus och grundh *med* tompten emellam hussed och Pedher Bragdes hus, som hon *vpmurat* år, han honom lagliga såldth hade for ottehundredt och sextio ♀ och 4 *ungerske gyllene*. Dherfore affhende for:ne Per Jönson Biig for:ne hus, grund och tompter Binom arffuom och epterkomandom, och tilegnade thetforb *enempde* Mons Eriichsone, hans barn, arffuom och epterkomandom *med* all hussens tilbehörilse *vppe* och nidre, *med* kellarer, bodar, wind, tompt, såsom thet affgrunden *vpmurat* år och for õgon står, tiill ewerdeligo ågo *med* Bina friia murar, orappatt, oklandratt aff alle fõdde, ofõdde och åtalara tiill ewig tiidh. Hussedh war lagbudith, lagstondith och *med* godemen hambudith Mechiill Bånctson. Tesligis lade och Mons Eriichson *vp* sin friidskillingh epter lagenn, szåsom jordebalken jneholler j siette capitleth.

Burskap.

[82]

Jtem 9 februarii giorde Hans Mechilsonn sin borgare eedh, och Jönns Madzson war godh for honom.

Jtem Eriich Jacobson *vpbudit* then wille grytegiutarens hus — primo.

vp:t

Skepper Oluff, Hans Struckman.

Samme dag stodh skepper Oluff Eriichsonn for sittiande retten j Bothuedh scriffwares och hele rådzenns nårwaru och bekende oppenbarligen, thet Hanns Struckman kōpswen hade giffuith honom hundredt march *ortuger* rede peninga i betalni[n]gh på saluge Clauus Bårnefaltz wegna, Bom for:ne Clauus skepper Oluff witterligenn skyllogh war for 50 *marck* lubske, och ther *med* gaff for:ne

skeper Oluff for:ne Clauus Bårnefaltz rette erffuingar quitt, frij, ledugh och l0ß for samme peninga, ßå att epter thenne dagh skall ware them emellam en platt d0dth och afftalath saack. Och befalte borgmestarne migh Blasio Olson att giffue Hans Struckman her opå stadzens breff och jncigell, och thet begårade skepper Oluff aff borgmestarne siellff personligenn jn for sittiande rettenn etc.

[83] Jtem 16 februarii Peder Belle vpbudit en tråbod 0stan tiill —
vp:t primo.

Jtem Oluff Morthenson upbudit Staffan Hindrichsons hus — 2.

Jtem Blasius Olsonn secretarius vpbudit Hindrich Nagels hus på Kopmannegatun — 2.

Jtem Eriick Jacobson vpbudit then ville grytegiutare hussedh — 2.

Jtem Eriich skinnare vpbudit en pantt — 3.

Buddans Eriick.

[84] Jtem 28 februarij j fougten och hele rådzens nårwaru war åtther then quinna för retta, som lenge hade sittidh j jomfru buren j fåncknisse, som Buddans Eriich hade jnsettiie latiidh for the solff skedher han mist hade. Dhå warth samme quinne hårdelige nogh tilsporth, vm hon sliige skedher tagith hade och besynnerliga jnne om lycta d0rrar. Dhå sade hon ther korth nej j tiill, att hon tom aldrig togh, men samme quinne hade en son, huilkenn och tilstådis war. Han bekende och betygade sine moder offuer, att hon samme skedher stulith hade, och sade, att skederne wore fem och med en krokoth spiik låste hon skrineth vp, som skederne jnne wore, och togh them ther wtt, och thet såg samme hennes egin son opå. Och sedan hon samme skedher tagith hade vtur en pungh, dhå kastade hon pungen bortt j Buddans Eriicxs h0gsåtte och giik vp j hans windh och hade sin sonn med siig, och ther trugade hon sonen sin och sade: Viill thu ware stille och for jngen thetta seie, dhå wiill jag giffue tiig ena skedh med. Och motte samme dreng h loffua sine moder, att han skulle giffue siig fånin tre ressor, vm han thetta någen tiidh oppenbarade, och så fiick hon honom then fámte skedhen, men når the wåre ßå uppe i winden och hon hotade drengen, som forscriffuit står, dhå war Buddans Eriichs gran hustru vppe j sin windh twerth offuer gatun, nen]lig hustrv Anna Nielses. Hon såg ther

[85]

opå, att hustrvnn och drengen wåre vppe j winden, och samme hustrv slogh nåffwana tilhopa och trugade drengen. *Thetta* swor samme hustrv Anna, att så tilgiik, på korsedh och *thet* helga ewangelium. Men then skeden, som drengen fiik, then gaff drengen ena mongerska på Jernntorgit för åple och pårun. Och samme mongerske man befalte Bothuedh, att hans hustrv skulle göre lag för siigh, att hon aldriig fiik samme sked aff drengnom.

Lumpans Jacob.

Samme dag war Lumpans Jacob på rådstuffuun och hade *thenne* *epterscriffne* godemen med siig, nemlige Tordh grytegiutare, Eriick Nilsonn och Olaff kannegiutare, och begårade aff fougten Bothued Larson och aff borgmestara och råådth, atte wille høre these gode-mendz ordh, som han hade med Biigh, hwadh the vitnade vm then kranss, som Lumpans Jacob vtlanth hade j Strångness för någer åår forlidin. Dhå vitnade och swor Toord grytegiutare och Eriich Nilsonn, som tilstådis wore, når kranssen vtfiiks, att Jacob lånte samme krans wtt på en tiidh tilgörandis och icke gaff honom wtt på någett giufftermåll. Och Oluff kannegiutare vitnade så, att han war med, når kransen fördis tiill Strångness, men vm han fiiks wtt på någett giufftermåll, ther wiuste han jntiidh aff och aldriigh ther på hörde. *Thetta* hólth han med sin helgie andz eedh på korsedh. [86]

Joonn Olsonn på Hackesta,
her Jören Dåckenhorth.

Jtem anno *Dominj* 1544 [*sic*] then 2 dagen vdj martij månath stod for wår sittande rett j fougten Bothued Larsons och hele rådzens nårwaru hederlig mann, her Jörenn Dåckenhortt, med berådna mode welförtanckt vplott och lefferade erliigom wålbyrdigom manne Joonn Olßone tiill Hackesta itt siith fadernes stenhus och liggande grund, som han sielff besittid hade, belagith back vm Swartmunkacloster och offuan opå Morten Lehus stegerhus *etc.*, huilke peningar for:ne her Jören bekende siig vpburith hade, then sidste pening med then första, affhendandis Biig for:ne hus och grund, sinom arffuom och epterkomandom, och tilegnade *thet* for:ne Joonn Olßon, hans arffuom och epterkomandom med alle sine tilbehorilse tiill ewerdeligo ågo quitt, friitt, orappatt, oklandratt aff

alle fodde, ofodde tiill ewig tiidh, lagbudit, lagstondit och hembudith epter lagen, och fridskijllingen opå giffuin, som stadslag jnneholle.

- [87] Jtem Eriick Jacobsonn *vpbudit* grytegitare hussedh — 3.
 vp:t Jtem Jöns Madzson *vpbudit* Madz tunnbindares hus ostan tiill — 3.
 vp:t Jtem Pedher Belle *vpbudit* en tråbodh östan tiill — 2.
 vp:t Jtem Oluff Morthenson *vpbudit* Staffan Hindrichsons hus — 3.
 vp:t Jtem Blasius Olsson *vpbudit* Hindrich Nagels hus på Kopmannegatun — 3.
 vp:t Jtem Oluff Eriichson *vpbudit* et hus på en bondes wegna vdj Trôgdh — primo.

Jacob Riissz om mandzbotenn.

Samme dagh stode for retten Jacob Larson, Thomas Larsson och Jöns Larson, alle samborne bröder j Östensiö j Toffuesala sochn, och quitterade Jacob Riidz, för thet han hade slagith theris fader j håll for någre åår forlidne, saluge Lasse Kock, och bekende the Biig redeliga *vpburit* haffua lxxx ♀ *ortuger* rede *peningar* och en skedh epter theris egin wilie och begåren. Och ther med worde the och åro på både sidor welförenade och wenlige forliigte om for:ne mandzbott epter theris framlidne fader, som for:ne Jacob Riidz aff dage tagith hade, och gåffue the for:ne Jacob Riiss quitt, frij, ledug och löß, honom och hans arffuingom, fodde och ofodde, så att vm samme manslag skall nu wara en platt dödh och afftalath saack emelam Jacob Larson, hans bröder och Jacob Riidz epter thenne dagh. Och thesse godemen wore offuer, når thenne forliichning hon skedde: Rasmus Person, Eriich skinnare, rådmen, Madz *scriffuare*, Bårtiill Monson och Clemeth Jönson, borgara her j bynn.

[88]

Vm skottidh.

Jtem 2 martij wore the 48 *vpkallade* med hele rådeth j Bothuedh Larsons nårwaru. Dhå warth them forehollith vm skottiidh, huru thet besth foretagis eller leggiass skulle, så att hwar motte skotte epter som han kopinskap bedriffwer. Och warth them och forehollith, huru monga marker man skulle giffwa aff hwarth hundrade marck j skott rörande peninga, jtem aff husselego och aff gangande skiiip. Och warth them 48 åtspordht, huru mygith man skulle på

hwarth hundrade march leggie. Dhå warth thet dhå på lyctande Bå offuertalet och beslutiidh bade aff the 48 och aff ganske rådeth, att wertlike man, som handell brugar och rörande peninga haffua, the skole giffue aff hwarth hundrade march i skott 2 $\frac{1}{2}$ ortuger, och swerie Bedan, att han haffuer giortt rett och icke orått.

Morten gulsmedz erffwinge.

Samme dag kom for sittande retten hustrv Margith, saluge Morten gulsmedz epterleffuerska, med sin stiuffson Daniell Morthenson och lade j retta then dell, som hon samme sin stiuffson giffuit hade j godemendz nårwaru, som her epter beskriffuit står, för hans retta fåderne och möderne, som honom erffue borda epter sin fader och modher både for löst och fasth. Dhå sporde borgmes-tarne for:ne Daniel tiill, vm han betröste stå samme arff före, som for:ne hustrv honom giffuith hade. Dhå swarade han: Ja, jag år well så tiill ålderss komjn, att jag kan well beståd, både thet och annath mere. Och wille ther med quittera sine stiuff moder, Båsom ther tiill hörde, huilkiidh och epter hans egin begieren så skedde, szom her epter beskriffuith står.

Morten gulsmedz erffuinge.

[89]

Jtem then 2 dagen i martij månath kom för sittande retten i hele radzens nårwaru Daniell Morthensonn med sine stiuffmoder, hustrv Margit, och gaff tilkena, thet han aldelis welförnögth war för alth [*sic*] then dell honom erffwa borde j lösth och j fasth epter for:ne sin faders dödh, nemliigh Morthen gulsmedh, huilkiid erffwa skiiffte skedde j these godemens nårwaru, Oluff Swartt, Morten Båntson, mester Wernår, Oluff Gröm, mester Jören byssegiutare och Ludwiich munsterscriffuare, alle ther tiill nempde att wara vtöffuer samma byte, att for:ne Daniell jngen orett eller forkortt i någen motte skee skulle, huilke och i dag tilstådis för sittande retten vithnade och tilstodo, att samma byte så tilgongit war, som her epter følger. Forst fiick for:ne Daniell rede peningar 155 $\frac{1}{2}$, vngerske gyllene sex stüicke, hwart stycke for 6 $\frac{1}{2}$ ortuger, en tacke sölff 31 loth, lodet for 14 ore, jtem eth sölffbälte wogh 22 loth, lodet tiill 2 $\frac{1}{2}$, jtem 3 skeder och en signetis ring aff sölff, woge tilhope 11 lott, lodet 2 $\frac{1}{2}$, jtem en sölff dagertt for 142 $\frac{1}{2}$, jtem 3 alna atlask, aline 12 öre, ett Bint rör for 18 $\frac{1}{2}$, loper Biig summan j peninga,

som han *vpburit* haffuer...¹ *Thetta* for:na bekende Daniell siig *vpburit* haffwa for siith råtta fåderne och mōderne, som honom epter *Bin* framlidna fader, *Baluge* Morten gulsmedt, haffwa borde både för hus, grund, lōßōra och gulsmedz redskap, så att han siig her ått aldellis well åthnōie latt, giffwandis for:ne sine stiuff moder med hand och mundh quitt, frij, ledug och lōß for alth ytthermere eptertall om for:ne arff aff siig eller sina epterkomande arffuingar, fodda och ofodda, eller atalara tiill ewigh tiidh. Och ther med lade hustrv [*Margit*] vp *Bin* friidskijlling epter stadz lagh.

- [90] Jtem 7 martij war Swenn Monson for retta och beklagade, thet Eriich Eriichson hade giorth eth forboodh j Tornnōō och Simon scriffuare j Bommer nestforgāngen, att huilken kopman, som giffuer for en tunna lax ther j hampnen mere ān 10 spen roogh eller malth, dhā skulle han haffue förwerkath 40 ş. Men the bliffue baden affwiste tiill mondagenn nestkomandis.

Staffan Hindricson < och Korth schomagare >
och Anders schomagare.

Samme dag stodh Staffan Hindrichson jn for sittande retten j Bothuedh Larsons, fogten, och hele rådzens nårwaru, vplott och leffrerade med handh och mundh beskedeligemme Kortt schomagare och Anders schomagare eth Biitt stenhush och liggjande grund, belāgith på Schomagare gatun. Jtem thenne vplatningen bleff om jntid thenne reße, ty Clemeth schomagare kom och bespråkade thet hussedh, som Kortt schomagare kope wille på en rett och mente siig wara nembre att kope hussedh ān Kortt war. Wartt och förhandlatt ther vm jn for rådet. Wartt så beslutidh, att epter Clemeth hade bygt och förbettrad hussedh, och honom war och hussedh forst tilsagt aff Staffan Hindrichson, dherfore wartt dhā Kortt afflagtt, att han jngen rett hade tiill att kōpe samme hus. Och Clemeth schomagare wartt dhā hussedh tilsagt for hans peninga, som findz her epter j bokene. Men then vplatningen, som Staffan giorde Anders schomagare, then bleff fasth stondandis, så som och her epter j bokene findz.

- [91] Jtem 9 martij Per Belle *vpbudit* en tråbod óstan tiill — 3.

¹ Summan är i ms. ej utsatt.

Jtem Oluff Eriichsonn vp*budit* eth tråhus, som hörer en bönde
tiill j Trögden — 2.

Her Birge Nilsonn, Swen Skutta.

Szamme dag stodh vp for wår sittande rett j fougtenz Bothuedh
Larsons och radzens närwaru erliig man Swen Skutta, stadzens
borgmestare, med beradne mode welfortanckth, Bå och med sine
elskelige och kåre hustrves ja, godh willie och samtyckie vplott
och lefferade erliig wålbyrdig man och strånge riddere, her Birge
Nilson tiill Viness, itt steenhus och liggande grund, belågith ves-
tan tiill på Longgatun j Stocholm emellam Jacob Hampes hus och
Håning Geres hus, med en yrtegårdztompt nest nedan for hussedh
wester wtt, på huilkin tomt står en måltebodh och ett stall.
Lengden på samme tomt 54 alna, bredden nest hussedh 12 alna
minus j quarter, bredden nedan till 11 alna minus j quarter, sampt
med eth hwalff twerss offuer grenden. Huilkiidh hus stormectigiste
furst och herre, her Gustaff, Swerigis, Gottis och Wendis etc.
konung, wår aller kere nadige herre, for:ne Swen Skutta gunste-
ligen vntt och giffuit hade tiill ewerdeligo ågo, som h[ans] n[ade], [92]
Kon. M:ttz breff ther opå widere jneholler, for huilkid hus och tomt
for:ne her Birge Nilson gaff forbenempde Swenn Skutta tolf-
hundrede march ortuger rede peninga och ett sith egit steenhus,
liggiandis j Gråmunkagrend, hörnhussed på sodra sidone viid twer-
gatun, for fyrehundrede march ortuger, huilke peningar och hus
for:ne Swen Skutta bekende siig redeliga och tiill fulla nõie vpburith
haffua then sidste pening med then första. Och ther med affhende
for:ne Swen Skutta siig samme hus och grund, sinom arffuom och
epterkomandom, och tilegnade thet forbenempde her Birge Nilson,
hans kåre fru, barn, arffuom och epterkomandom med all hussens
tilbehørilse, bodar, kellare, windh och wåningar, offuan och nidann,
aldelis som thet aff grunden vpmurat år och för õgon står med sine
fire friia murar quitt, friitt tiill ewerdeligo ågo, orappatt, oklandrat
aff alle fodde, ofodde tiill ewig tiidh. Hwar och så hende, thet
Gud förbiude, att for:ne hus eller tomt her Birge med någen rett
eller lagadoma eller och ellies jfrå ginge, dhå beplictade Swen
Skutta siig eller hans erffuinger her Birge sina peningar och hans hus
atther wedergella, szom Swerigis lag ther vm jneholle. Och war
samme hus lagbudith, lagstondith och hembudith, aldelis som stadz-

lag jneholle vdi jorde balken j siette capitlett, och fridskilling vp-
lagder epter Bom thenne wår tenckeboock jneholler. Och her opå
fiick her Birge Nilson stadzens breff.

[93]

Sven Skutta, her Birge Nilson.

Jtem then 7 dagen martij stodh jn for wår sittande rett j
fougtes Botuedh Larsons nårwaru erliig man Pedher Nilson, borg-
mester, fulmyndugh på her Birge Nilsons wegna, vplott och leffre-
rade med hand och mundh erligom manne Swenn Skutta itt her
Birges steenhus och liggande grundh, belågit westan tiill j Grå-
munka grendh, hörnhussedh på södra sidon[e] viid twergatun
j samma grend, huilkidh hus och grundh for:ne Swen Skutta anam-
made vdi betalningh aff Birge Nilson for 400 march for thet hus, Bom
her Birge kiopte aff Swen Skutta. Dherfore affhende Pedher Nilson
her Birge for:ne hus och grund, hans arffuom och epterkomandom,
och tilegnade thet Swen Skutta och hans arffuom och epterkoman-
dom med all hussens tilbehorilse, som thet aff grunden vpmurat år
och for õgon står och med sine fire friia murar, tiill ewerdeligo
ågo, orappatt, oklandrat tiill ewig tidh. Hwar och lå hende, att
framedelis någre breff på samme hus vpfines kunne, dhå skole the
her epter om jntidh giõres epter thet kiõp nu nyss giortt år. Och
war thetta hus lagbudit, lagstondith, aldelis Bom stadzlag jneholle.
Och Swen Skutta lade vp sin friid skjillingh epter lagen på samme
hus.

[94]

Oluff Eriichsonn, Niels Ångilbrictson.

Szame dag stodh jn for wår sittande rett i fougtes Bothuedh
Larbons nårwaru erliigh man Eriick Jacobson, wår stolebroder,
fulmindug på Niels Engelbrictsons wegna, vplott och leffrerade med
hand och mundh beskedeligom manne Oluff Eriichson itt steenhus
med en wåniingh, liggiandis på Kopmannegatun j Tronga grendene
back för Staffan Szasses hus, med en gatubodh viidh Kõpmanne-
gatun, hörnboden vnder Madz Perßons huss, med en hwelffdh kel-
lare vndher Bamme hus, dogh så att for:ne Madz Perßon haffuer en
<gatu> bodh vndher for:ne Oluff Eriichsons hus ighen. Och haff-
uer Oluff Eriicson twa friia hwelffda kellara vnder sith hus och
iij friia murar med stuffuufånstren offuer Staffan Szasses tråbyg-
ning, huilkin eij hõgre bygges skall ån som stugufånstren tilseia,

ty tompten år med sadana wilkor såldh jfrå hussedh. Huilkidh hus for:ne Olaff Eriichson, som forscriffuit står, lagliga kiopt hade aff Niels Engelbrietson för 290 Ɔ j vngerske gyllene Stocholms myntt [sic], huilke peningar Eriich Jacobson bekende, att Niels Engelbrietson vpburith hade tiill gode nõie, then sidste pening med then forsta. Och ther med affhende Niels Biig, sinom arffuom och epterkomandom for:ne hus och grundh med teß tilbehorilse och tilagnade thet for:ne Oluff Erichson, hans hustrv, barnn, arffuom och epterkomandom, aldellis som forscriffuit står, med kellara, bodar, tiill ewerdeligo ågo, quitt, friitt, orappatt, oklandratt aff alle fodde, ofodde tiill ewig tidh. Och war lagbudith, lagstondith och hembudit med två godemen, nemlige Lasse Gregerson och Morten Bænctson, Niels Engelbrietzson i Sponge sochn, som lagen jnneholle. Och Oluff Eriichson lade vp sin fridskillingh.

Anders bothnekarls erffwinger [östan tiill]¹.

[95]

Szamme dag stode jn for retta i fougten närwaru Elff Anderson, borgare j Vesterårss, Baluge Anders Bothnekarls brodher, hustru Jngerdh j Swininge j Åkers sochn med hennes son Olaff Olson, hustrv Karin j Söderylste vdj Muncketorp sochnn, alle for:ne Anders Bothnekarls erffwinger, och bekende oppenbarligen for retta, thet Baluge Anderss Bothnekarls hustrv, hustrv Anna, hade them vdj alle motte och epter theras egin willie wålförnögth for allt thet arff them erffwa borde epter Baluge Anders Bothnekarll bade för lösth och fast, jnnan stadz och vtan stadz, så att jngen dell war vndantagin, som the jw wore förnögde forre, j gode mens närwaru. Dherfore vplotte och quitterade the alle henne med hand och mund jn för retta både fore Biig, theras arffuom och epterkomandom, foddom och ofoddom, tiill ewig tiidh, så att epter thenne dag skall allt ware them emellam om for:ne arff en platt forliigth saack. Och ther reckte the alle hustrv Anna hondena opå. Och tesse godemen wåre offuer [dhå] thetta bytte skedde, nemlige Eriick Erichson, skepper Oluff, Oluff Eriichson, Eriich skinnare, Peder Belle, Josep Arvitson, rådmen, och wartt thetta epterscriffna arff aldellis så bytt och vtgiffuit, som her epter følger. Först gaff for:ne Anders Bothnekarll tiill spettalen j Stocholm eth steenhus, liggiandis nest nedan

¹ Rubriken återupprepas med det inom klammer ställda tillägget å följande ms.-sida.

[96] fore *thet* hus han sielff vdj bodde, vndantagandis then store kellaren vnder samme hus, then skall liggie tiill *thet* store hussedh, som hans hustrv haffue skall, och i samme store hus haffue hennes barn för siith faderne 250 ƒ . Jtem ån gaff han tiill spettalen j skeppu[n]dh geder, j tunna lax och j tunna saltt; tiill Strængnes spettall j skeppu[n]dh geddor, j tunna stroming; tiill Vesterårs spettall j skeppund geddor, j tunna ströming. Item hans gatubodh med alla sina våningar, som står på stadzens tomt, gaff han Stocholms stadh tiill ewerdeligo ågo, jtem alle erffuingana tilbytis en meltabodh, jtem 60 ƒ pundj huarth sith syskione j humbla, salt och klede, j gritor och j teen. Och erffuingana wore 3, en broder och 2 systrar. Them gaff han aff sin skipsredskap, jtem gaff han sine hustrv och erffuingana tilhope tilbytis all sin sieleboodz redhskap, ån gaff han them alle tilbytis gamble Eskiill schomagares gårdh j Strængnes, som han j pantt hade for 23 ƒ och v spen miöll, jtem hussarmt folck 50 ƒ . Jtem gaff han mester Oluff predicanten 2 vngerske gyllene, Rasmus Person 2 vngerske gyllene, Lasse Gregerson j vngersk gyllene och j renß gyllene, jtem her Morten capellan j par grøne engelske hussor och j saijens trøia, jtem her Anders j spettalen j kiortiill med vlffskin fodrat, jtem lisle Per Olson j tunna salth, jtem hustrv Valburg j tunna salt, Clemet vårdhskriffuares hustrv eth solff stop tiill 8 lodh, jtem Kumans Morten 8 ƒ , Tord Olson 4 ƒ , Clemet vardhskriffuare en blå kiortil med reffskin, Hans kock en swarth kappa, hustrv Margit Oluff swarffuares vj alna nårsth, hennes son 3 alna nårsth, Oluff hans dreng en skedh vm iiij lodh, Valburg pigan 5 alna hagenst, Vrsula 5 alna nårsth, tiill bykyrkion 15 ƒ , lille Eriich 5 alna nårst, jtem Lasse Gregersons dotter j vngersk gyllene, Niels skreddares hustrv j tunna salth. Och offuer alt *thetta* byte gaff for:ne Anders Botnekar[ls] hustrv erffuingome *thetta* epterscriffna: hans broder Oluff [*sic*] Anderßon en engelsk kiortil fodrat med gråskin, j par hussor, j trøia, en garneie, j fodrath boneth, hans hustrv 3 alna lerofft, j alin nårsk, hustrv Ingridh systren fiik 5 alna laroffth, en alin gøtnisk, j quinne luffuo, jtem hustrv Karin fiik 5 alna laroffth, j alin gotnisk, j quinne luffuo. Jtem æn gaff hon them sin dell vdj then garden j Strångnes, som tiill panta stodh aff gamble Eskil schomare, och 10 ƒ peninga them alle tilbytis hoss en bonde j Munckatörp sochn. Och ther med quitt.

Burskap.¹

Jtem 11 martij giorde Oluff Anderson sin borgare eedh, och Mechiill hopare war godh för honom.

16 martij.

Jtem Oluff Eriichson vp*budit* j hus — 3.

[97]

vp:t 3

Burskap.

Jtem 16 martij giorde Thomas Rawalson sin borgare eedh, och Rawall ware godh for honom.

Burskap.

Jtem Eriich Larsonn giorde sin borgare eedh, och Knutt amare war god for honom.

Burskap.

Jtem Lasse Vesgotte giorde sin borgare eedh, och Eriich Eriichsonn war godh for honom.

Jtem Mechiill Joganson² vdj Sandhammar anammade en vng dreng till siig och sade siig wilia holle honom matt och oöll till döder daga for xxx ƒ ortuger.

Jtem Madz Perßonn j Degerby på Hillensöo giorde Marcus bätzman fulmindug, att han må kreffwia for:ne Madz Personns faderne och möderne jn j Finlandh.

Jacob Bagge.

Samme dagh warth Jacob Bagge belatin på 40 ƒ j hans skott på *thetta* åreth aff Bothwedh Larszonn, och giorde han sin eedh *med* tu vpräckte finger jn om lycta dörra for Bothuedh, *thet* han handlar icke mere ån till 2000 ƒ , vtan *thet* han aff hans forlening haffuer.

Hans Eriichson, Mechiill j porten.

[98]

Szamme dag stodh for fogte, borgmestara och sitttande rådet beskedeliig man Mechiill Olson, vplott och leffrerade *med* handh och

¹ Detta stycke står främst på ms.-sidan 96, där det skiljer ovanstående arvs-kifte i två delar.

² I ms. står Jogansom. Orden 'vdj Sandhammar' stå i marginalen.

mundh erliigom manne Hanns Eriichson, wår stolebrodher, ena tomt, liggiandis vdi Simon bagares grendh, nederste tomten och på södra sidone j grendene, huilken tomt for:ne Mechiill Olßon lagliga såldth hade Hans Eriichson for sextiofem march Stocholmeske peningar, huilke peningar Mechiill Olson bekende siig anammatt och vpburith haffua th[e]n sidste pening med then första. Och ther med affhende han siig, sinom arffuom och epterkomandom for:ne tomt och tilegnade henne Hans Eriichson, hans arffuom och epterkomandom tiill ewerdeligo ågo, orappatt, oklandratt aff alle fodde, ofodde och atalara tiill ewig tiidh, och war lagbudin, lagstondin och hembudin, Bå som lagen jnneholle. Tesligis lade och Hans Eriichson vp sin fridskijlling epter lagen. Lengden på for:ne tomt xxvij alna, bredden xi alna minus j quarter. Hembudith med Olaff Eriichson och Gregers på Kynheste gatun.

[99]

Hustrv <Margit> Anna Madz
tunnebindares och Mechiill Hindrichsonn.

Samme dagh stodh jn for retten beskedelig quinna, hustrv Anna, Madz tunnebindares epterleffua, med fulla berådne mode vplotte och leffrerade erlig man Mechiill Hindrichson två vpmurade kellara med en tomt back för kellarna, som stonder en tråstuffu opå, liggiandis jn emoth slotthet, szom hon lagliga honom såldt hade for 163 q orthuger, och bekende hon siig samma peninga tiill gode nóie och fulla bettalning vpburit haffue then sidste pening med then första. Therfóre affhende hon siig och sinom arffuom samma kellara och tomt och tilegnade them Mechil Hindrichson, hans arffuom och epterkomandom quitt, friitt, orappatt, oklandrat tiill ewerdeligo ægo. Och worde samme kellare och tomt lagbudne, lagstondne, aldelis som Swerigis lagh jnneholle. Och Mechil lade vp sin fridskilligh epter lagenn. Offuermen offuer thetta kióp, och når peningana vtgaffs: skepper Oluff Eriichson, Jónns tunnebindare.

Per Andersonn borgmester.

Jtem samme dag warth Per Anderson tilsagt aff Bothued Larson, thet han skulle anamma thet harnesketh vth vtaff Jacob Szalls boodh, som Anderss grytegiutare j Suderkopung hade jnsatt hoss Jacob Szall på Lucas Matzons wegna for några peningar,

som Lucas war for:ne Anders grytegiutare skyllugh j Suderkopungh.

23 martii.

[100]

Burskap.

Jtem Staffan Jull gjorde sin borgare eedh, och Eriich Knuttson war godh for honom.

Jtem hustrv Brita Swen smeltares *vpbudit* en pantt, som war ett harnesk — 3. pantt

Jtem Oluff Eriichson *vpbudit* Anders schomageres hus westan tiill — primo. up:t

Burskap.

Jtem Söffuerin Christiernson gjorde sin borgare eedh, och Finuedh gulsmett war godh for honom.

Burskap.

Jtem Oluff Jönsonn gjorde sin borgare eedh, och Niels skredare war godh for honom.

Jtem Blasius Olsonn *vpbudit* en tråbodh på Hindrich Nagels wegna östan tiill — primo. vp:t

Mestermann.

Samme dag gjorde Jören Benedieth sin eedh for en mesterman her j stadenn Stocholm, och honom anthwardadis böweliidh.

Jacob Szales godz.

Szamme dagh warth Josth v. Håårdh och Arendth knipare batte tiill forstondare for Jacob Szales godz, atte *med* hans dreng skulle haffue *vpseende med* godzett och sålie thet bortt och taga ett register emoth drengen på godzett, och peningana skulle settiias j retta tiill alla gellenerenes bettalningh bade her j bynn och annen stedis.

Söffuerin Jutttes hustrv erffwinge.

[101]

Samme dag stode thenne *epterscrifne* jn for sittande retten j fougstens och hele rådzens nårwaru, nemliige Ragwaldh j Kornhampn

med Bin Bon Thomas Rawalson och hans mågh Pedher skreddare och gaffue tilkenne, thet the aldellis wenner och wel forliigte wåre medh theris mågh Söffuerin Jutte vm thet arff them erfue borde epter Baluge Söffrins hustrv, Gud hennes siell nåde, szå att faderen Rawall, broderren och mågen, Bom her forscriffne stå, bekende siig haffwa vpburith for samme arff både for lösth och fast, jnnan stadz och vtan stadz, aff for:ne Soffrin Jutte iij^e & med en tomt på Södra malm, Bom år belagin emellam Jacob Sarffwes tomt och Jörenn Eriichsons tomt med then lengdh och bredh, som Söffrin henne aff Olaff Swart kiopt hade. Och ther med gaffwe the Söffrin quitt, frij, ledug och löß vm for:ne arff både for fodde och ofodde tiill ewigh tiidh, Bå att vm samme arff skall wara them emellam en platt dödh och afftalet saack, och ther med räckte the hwar annan händena jn for retten. Och these epterscriffne godemen wåre offuer, når thenne förliichningen skedde, nemliige Pedher Joganszon östan tiill och Eriick Knuttßonn westan tiill, fodermarsk.

[102]

Simonn scriffuare, Hanns Eriichson.

Szamme dag stodh Hanns Eriichsзон vp for sittande retten j Bothuedh Larsons och hele radzenns närwaru och sporde Simon scriffuare tiill, Bom och tilstådis war, om han Bågh Hans Eriichßone någen tiidh j thet Gröningis skiiip, Bom her lågh for slottiidh for 10 åår sedan med saltt, och vm han giorde och någett kiöp med for:ne Groningis man vm någett salt på then samme tiidh, Båsom for:ne Hans war beklagat före jn for w. n. herre, och förmante for:ne Hans Eriichson Simon på hans siels salughett til górandis, att han skulle seia fór the godemen, som for retta sätte, hwadh han aff thenne saack wiiste. Dhå baadh Simon Biiig Bå Gud tilhielp och alth thet gode honom wederfares skulle både j himmellen och på jordenne, thet han aldriigh Bågh for:ne Hans Eriichson j samme Gröningis skiiip eller och, vm han någen tiidh viiste aff någet kiöp, som Hans Eriichson skulle giort haffue med samme Gröningis man, vtan thet bestodh Simon, thet Morten munck skulle haffue Bågh, att thet skulle ware Hans Eriichson, som i Gröningis skipett war, men thet nekade Gröningis skeparen och sade, thet Hans war aldriigh j hans skiiip eller och giorde någet kóp med honom, vtan thet war en annen borgare, som thet giorde, och skeparen kende honom jntid. Och bekende Simon tesligis, thet Morten munck trugade honom

tiill och sade, att *thet* skulle ware w. n. herris befalni[n]gh, *thet* han skulle klage Hans Eriichson an. Men Simon sade: Jag haffuer jngen skåll tiill eller vithne, att jag kan klage honom an. Dherfore gjorde dhå Simon Hans Eriichson frij for *thetta* roop och tall, szom på Hans Eriichson opå komith war.

Clauus Boies hus skattadh.

[103]

Jtem 23 martij stode Hans Eriichson, Finuedh gulsmett, Eriich Jacobson, Oluff Grôm, Lasse Gregerson *med* vj aff menigheten och gåffue tilkenne, *thet* the hade skattadh Clauus Boijes hus tridie resse for ettussande march ortuger. Och ther *med* bôdh Per Anderson¹ borgmester vp samme hus förste resse. vpt

Rawmo Jônns, Jogan Joganson.

[104]

Szamme dagh stodh for retten Jogan Jogenson, *med* beradna mode vplott och leffrerade *med* hand och mundh erligom manne Rawmo Jônße ena tråbodh *med* tompten, liggiandis vdj for:ne Rawmo Jônsses grendh emellam Sancte Joannis kyrckiegårdh och Håningh Geres tomt, for hundrade march ortuger Stocholms myntt, huilke peningar for:ne Jogan Jogenson bekende Biig redeliga och tiill goda nôie vpburit haffue, then sidste peningh *med* then förste. Dherfore affhende for:ne Jogan Biig, sinom arffuom och epterkomandom for:ne tomt och tilegnade henne for:ne Rawmo Jônns, hans arffuom och epterkomandom tiill ewerdeligo ågo, quitt, friitt, orappatt, oklandratt aff alle fodde, ofodde tiill ewigh tiidh. Lengden på tompten ix alna, och bredden år emellam både gatuner. . .² Och war lagbudin lagstondin och *med* Olaff Joganson j Vpsala och grytegiutare Niels j Stocholm her Hans j Borstelle hembudin och fridskillingen epter lagen vtgiffuin aff Rawmo Jônns.

Vm mynthe.

[105]

Jtem 24 martij worde vpkallade alle kôpmen och kopswener her j bynn, och warth them fôrehollith aff borgmestara och råådth von riikisens mynntt, att huilken borgare eller kopswenn, som epter *thenne* dag forer riigisens myntt aff landet, han skall haffue forwerkatt liiff och godz, och jnge nåder mett them att giôris.

¹ Namnet är återupprepat i marginalen.

² Alntalet ej utsatt i ms.

Vm trånen och specketth.

Szamme dag wartt och then menige man fôrehollith, som theris peningar jnlagth hade tiill trånen och speckett, vm the wille, att samma partzeler skulle bliffue tilhope, som the i fôrâreth tilhope warith hade. Dhâ swarade the alle ja, och samtyckte the alle med en mundh, att huilken som giôr her någett tuist eller twedregt vdh-innan, han skall haffue fôrbrutiidh 40 ş. Och thet skall ware Kon. M:ttz egin saack, och skall och tesligis godzett mett fôrbrutiidh wara. Thetta samtyckte then menige man.

[106]

Hwar tridie pening.

Rawall åkare och hans hustru.

Jtem 28 martij stode thenne epterscriffne godemen Jacob Sarffwe och Hans Regboo for retten j fougten Bothuedh Larsons och rådzens nårwaru, fôr-kunnandis och betygandis, atte dagen tilforenne hade warith hem tiill Rawall åkare på Sôdre malm och hórth ther opå, att for:ne Rawall åkare och hans dandequinna, hustrv Gertrudh, gáffuo hwarth thera andre hwar tridie peningh j lóst och j fast, rôrligit och orôrligit, alt thet the giffua motte epter lagen. Och thetta for:ne begerade the for:ne godemen, som her tilforenne beskreffne stå, på Rawall åkares wegna, att thet vdj stadzens boock motte jnsatt bliffue, huilkid och aff borgmesterne beiakat bleff tiill ene åminnelse på både siidor etc.

Burskap.

Samme dag gjorde Jacob Piill sin borgare eedh, och Bartholomeus skreddare war godh fôr honom.

Burskap.

Samme dag gjorde och Hanns Person sin borgare eedh, och Eriich skinnare war god for honom.

Anders schomagare och Staffan Hindricßonn.

Samme dag lade Anders schomagare 2 breff i retta, som Staffan Hindrichson j Vpsala borgmestare och raadh tilskriffuit hade om thet hus på Schomagare gatun, szom han for:ne Anders schomagare såldth hade, och j samme breff bekende for:ne Staffan

Hindrichson, thet han stoodh Anderss schomagare fulltt och fast tiill [107]
 vm samme kiöp han med honom giortt hade, men Mechiill scho-
 magare hade han jntid hus tilsagt, eij eller något kiöp med honom
 giortt hadé. Dherfore badis thå for:ne Anderss schomagare hussedh
 tiill, och samme kiop, them emallam [*sic*] giortt war, skall bliffue
 fast standandis.

Pie memorie.

Samme dag batte Kon. M:ttz befalningisman Bothued LarBon
 på Stocholms slott thenne epterscriffne bysseskytter på bancken
 med rådeth, atte skulle høre och döme then Back, szom Clauus Holst
 wart anklagat före, om then kopswen han j häll slagit hade etc.:

Anders Prýdz

Jacob Prýdz

Oluff Schåni[n]gh

Herman krutmaker

Gierdh Hollender

Lille Jören bysseskytta.

Niels j Bruns grenden.

Jtem thenne epterscriffne, Lasse Fogell, Monns Holm och Olaff
 Gottorm, wåre alle tilståde j samme hus, ther for:ne Clauus Holst
 dråpeth gjorde. The vitnade alle med en mundh och sade, thet
 for:ne kopswen, nemliigh Hans v. Kampen, gjorde Clauus aldrig
 itt ordh emoth och eij heller hade the någon trätte sin emellam,
 vtan samme kopswen lade vp j ƒ tiill drýckispendingar, och med
 thet samme han samme peninga vplade, dhå tog for:ne Clauus Holst [108]
 <eth> sin breckenfeller och hõgh for:ne Hans v: Kampen offuer
 huffuudet, och sedan <han> stack han honom jn j wekaliiffuedh,
 ther han dhå fiick sin dõd aff. Thetta gjorde Clauus Holst vnõdh
 och vtuingatt, och ther med leddis Clauus for dõrrenn. Och wartt
 vm røstadh. Szå att epter han med fårska gherning gripin wartt
 och han samme karll vnõdh och vtuingatt dråpit hade, bleff han
 dõmdh tiill swerdh for hans oppenbara gherni[n]gh skuldh. Jtem
 åklagarna tiill thenne sack wore Josth Viikman, Bårtiill Brunte,
 Otte de Kanicke, och deris forspråkade [*sic*] war Larss Prýdz, pro-
 fos vnder regimenthet her j stadenn.

Samme dag sätte thenne epterscriffne for retta med rådet, t,
 Kon. M:ttz skepara, och dõmde then saack Bom en bådzman,
 benempd Olaff Larson j Hammar,¹ fõd j Tõrbåker j Angher-

¹ Orden 'j Hammar' stå i ms. i marginalen.

mannalandh, som och hade slagit en bådzman j håll, nemliigh Thomas:

Niels Ålenninge	Anders Vesteruick
Anders Brun	Clauus Bagge
Swen Hallensfar ¹	Swen Bagge.

Men *thenne* for:ne Olaff Larson war nõdh och tuingatt tiill *thet* han *samme* gherningh giorde, *ther* och trij kundskaper wåre opå, att så santt war. Szå *epter* *thet* att jnge målsågende tilstådis wore, som *samme* Oloff anklagade, dherföre wartt han åter på slottiidh förder ighen tiill målågande tilkommelse.

[109]

Eriich Jacobszonn, Swenn Monsonn.

Jtem 30 martij kom Eriich Jacobson for retta och anklagade Swenn Monsonn vm eth par oxar, som honom vp jfrå Vestergotlandh ßendt war och han bettalath hade, och Swen Monson hade *samme* oxar tiill siig anammat och itt *breff*, som Swen tilskriffuit war, och j *samma* *breff* wartt formellatt, att Eriich Jacobson wartt itt par oxar tilskriffuit. Dherfore sporde Eriich Jacobson Swen tiill for retta vm *samma* *breff* och wille see *thet*. Dhå swarade Swen Monson, attj *samma* *breff* war Eriich Jacobson jntid benempder och eij heller några oxar tilskriffuit, och beplictade ßiig Swenn Monsonn, att hwar j *samma* *breff* wartt förmellatt vm några oxar, som Eriich Jacobson tilkomme skulle, dhå wilq han ware en mijndre man *therföre*. *Thenne* forplictning giorde Swen jn for sittiende rettenn.

Pie memorie.

Szamme dag war for retta en vng karll, benemp[d] Niels Joenson, födder j Memar j Hagu sochn j Tauastlandh, huilkin ßom hade mórdt ßin egin husbonde, nemliigh Jõnns Nilson, forstondare for spettalen j Stocholm, och bestodh ßine oppenbara gherni[n]gh. Och sedan han *samme* Jõns myrdh hade, togh han aff *honom* en halss pung, *ther* war en skedh vdj, och en sölffringh aff hans finger, en capronicka, fodratt med hijllerskin, och en yxe och itt par nyie hõge skoor. *Thenne* for:ne tingeste gõmde for:ne Niels Joenson j skogen och giik hem tiill klosters ladugården och fortalde *thetta* for jngen. Szå *epter* hans oppenbara bekenneelse, han jn for sitti-

[110]

¹ I orig. står: HallenBar.

ende retten hade, bleff han dömdh till swårdh och sedan leggian-
dis på hiull, och wartt honom och aff sagt, thet han skulle slepas aff
by, for thet han hade både myrtt och stoliitt ßin husbondis liiff aff
och hans tingest bortt stoliitt, huilke ßom och j retten låge. Och
ther med slåpadis han aff by, szom forscriffuit ståår.

Clemett Jönszonn, Eriich Olßonn,
Olaff Nilsonn.

Samme dag stodh for sittande retten Olaff Gröm fulmyndug
på Eriich Olßons och Olaff Nilsons wegna, borgare vdj Enekopung,
vplott och leffrerade erliigom manne Clemett Jönßon ett steenhus
och liggjande grundh, belågit på Long gatun vestan tiill emellam
Hindrich Matzsons hus och closters hus, huilkiidh hus och grund
for:ne Eriich Olson och Olaff Nilson for:ne Clemett Jönßon lagliga
såldt hade for iij^cxl 4 ortuger Stocholmeske peningar, huilke peningar
Olaff Gröm bekende, atte them redeliga och [med] gode nöie vpburit
haffua, then sidste pening med then forste. Dherfore affhende the
ßiig, sinom arffuom och epterkomandom for:ne steenhus och grund
och tilegnade thet for:ne Clemett Jönson, hans arffuom och epter-
komandom med all hussens tilbehorilse vppe och nidre, aldelis szom
thet aff grunden vpmurat år och for õgon står, tiill ewerdeligo ågo
quitt, friitt, orappatt, oklandratt aff alle fodde och ofodde tiill
ewigh tiidh. Och war lagbudit, lagstondit och fridhskijllingen
vplagder epter lagenn, ßom jorde balken jneholler vdj siette capitlett.

Jtem 13 aprilis Olaff Eriichson vpbudit ett tråhus, ßom lydher [111]
Anders schomagare tiill — 3.

Jtem Blasius Olszon vpbudit Hindrich Nagels trå bodh õstan
tiill, ßom står på stadzens tomt — 2.

Vpsagt burskap.

Samme dag sade hustru Barbra Balcks vp siitt burskap, och
war hon en gammall olderstigen quinne.

Olaff Eriichszon, Madz Perßzonn.

Szamme dagh stodh jn för Bittiande retten Madz Perßon och
gaff the godemen tilkenne, ßom för retta Bätte, thet han war nu
aldelis och welförliigt med sinom stiuffader, nemliig Oluff Eriich-

Bon, vm Biitt fæderne, Bom hans moder jnne hoß siig hafft hade. Och worde dhe Bå fórligte, thet Oluff Eriichson vplott och leffrerade fór:ne Madz PerBon ett steenus och liggende grund, belægit på Kópmanne gatun, hórnhussehd viidh then lille grenden vestan fóre stadzhusedh med en gatubod och en kellare vnder samme hus och en bodh vp i grenden nest porten under Oluff Eriichsons hus, huilkiid steenus fór:ne Madz Person anammade fór siitt fæderne epter saluge Per Monson, sin fader, både fór lóst och fast, jnnan stadz och vtan stadz. Och gaff fór:ne Madz PerBon Oluff Eriichsone och sine moder quitt, frij, ledug och lóß vm samme siitt fæderne bade fór siig och sine epterkomande erffuinger, så att vm samme arff skall them emellam epter thenne dag och tiill ewig tiidh ware en platt dódh, fórligt och afftaeth saack. Dogh skall fór:ne Madz Person fórplicated ware att sware tiill thet geell, som vtestondandis ær med Volmar Brochus i Reffle, liche som han nu haffuer erfft tiill. Och thermed ræckte the hwar annan hondena jn fór retta, atte wenner och welfórligte wære. Tesse godemen hade fórdragit sakena them emellam: mester Oluff Petrj, Oluff MorthenBon, skepper Oluff, Lasse Gregerson, Josep Aruitson. Och offuer allt thetta gaff fór:ne Oluff Eriichson Madz Person 109 þ orthuger och 50 þ prydzska, och them fiick Clemett Rensell j Danska fór Madses geldh.

[112]

13 aprilis.

Hanns Larszonn på Kopmannegatun.

Jtem samme dag wartt Hanns Larson på Kópmannegatun vpkallatt, och warth honom fórehollit aff borgmestare och ráádt hardeliga vm then tompfen, Bom han aff staden haffuer ther óstan tiill, vm han wille byggie henne eller ej. Dhå sade han, att han wille byggie henne och icke latte vndgå siig henne. Dhå sadis honom tiill, att han jnnan áár och dag skulle byggie henne vp, vtan alle jnsagur, eller han skulle miste henne, ther han skulle wette rette siig epter.

Burskap.

Jtem Olaff Morthen[son] gjorde sin borgare eedh, och Hákan kóthmongare war godh for honom.

Burskap.

Jtem Eriich Andersonn gjorde sin borgare eedh, och <Eriich> Hans Eriichson war god for honom.

Pie memorie.

Szamme dag war for retta Jacob Jónsonn i Vehemo sochn j Hoffwa by, huilkin ßom hade dråpit en bonde viidh nampn Madz Joenszon j Ledinge j Korsta sochnn och bekende sine oppenbara gherni[n]gh. Dherfore wartt han dómder tiill swårdh, men honom gaffz loff tiill att sittia tiill mondagh nestkomandis, att han må anamma Gudz lekamen tiill siig och sedan stå sin rett, huilkiidh och ßå skedde *etc.*

Jtem 20 aprilis Blasius Olßon *vpbudit* en tråbodh ostan tiill, [113] som hører Hindriich Nagell tiill och står på stadzens tomt — 3.

Jtem 25 aprilis giorde Peder Olßon sin borgare eedh, och år han en badzman, och Pedher Eriichßon war godh for honom.

Clemett wårdscriffware.

Szamme dag wartt aff hele rådet beslutiidh, att Clemett wårdhscriffware skall haffwe om årett vdj ßin lönn xxx march aff radstufuune, och xxx march skole kemenårana giffue honom årliga, ty hans lön wordo altt for ringa tilforene, dherfore wartt hans lön forbettrade *med* hele rådzens samtyckie.

S. d. Niels Jónsonn *vpbudit* Frans Strabux tråhus, som w. n. *vp:t* herre honom giffuit hade, *primo*.¹

Hwar tridie pening.

[114]

Hans skreddare och hans hustru j Sancte

<Nicolaj> Joannis grendh.

Jtem 20 aprilis kom för sittande råadh och borgmestera erlig man Hans skreddare vdj Sancte Joannis grend med ßine elskelige hustrv, hustrv Cirstin, och gåffue tilkenne, att *epter* the på både sidor wåre nu tu ålderstigin folck och jngen barnn tilhope hade *etc.*, dherføre hade the på både ßiidor ßå offuers enß waridh, atte gåffue hwar annan hwar tridie peningh både j löst och j fasth, både jnnan stadz och vtan stadz, att huilken dera *epter* then annan leffwar, skall han *thenne* frijhett beholle, *epter* ßom lagen jnneholle. Och ther

¹ Ordet *primo* är i ms. upprepat.

opå rechte the hwar annan hondena, och borgmesterna befalte thet jnskriffues skulle vdj stadzens tånkebooch tiill en åminnelse.

- [115] Jtem 2 maii anammade Finuedh gulsmett och Hindriich Olßon vtur disken peningar xxviii 4 vij öre, ßom Karll Anderßonn jnsatt hade på en vng dreng wegna.

Niels Jõnßon vm hans lönn, for thet han år stadzens bygmester.

Szamme dag stodh vp for hele sittande rådhet <och> vdj Kon. M:ttz befallningismandz nårwaru, nemlig Bothuedh Larßons, erlig man Niels Jonßon, stadzens borgmestare, och högeligen beklagade ßiig och tilkenne gaff, att han j mong forlidin år hade stått stadzens bygning före och hade beflitad ßiig ther vm, thet beste han hade kunnet, och hade dog aldriig haffth ther någon lönn före. Och begårade han, atte godemen wille betenckie honom någet för hans erbette, eller han wille platt offuergiffue then befallningh. Dhå wartt thet så beslutid aff hele rådet med fougten samtyckie, att for for:ne Niels Jõnsons longlige tro tieniste skuld, ßom han Stocholms stadh beuist hade och ßiig j alle motte vm stadzens bygning beflitad hade och ån ytthermere her epter göre skall, dhå wartt honom tilsagtt j hans lön vm åreth 200 march ortuger, ßå lenge han stadzens bygning j befallning haffuer, årligen vp att bære. Och ther war och Niels Jõnßon tilfridz mett och betackade Kon. M:tt och ganske rådet for theris gode tilseielße.

- [116] Thomas Hindrichson vm arffuett.

Szamme dag stodh for vår sittande rett Malin Madzdotter j Veskoskj j Loijmeiockj vdj Kume gårdz lån och bekende, att hon anammatt och vpburit hade på sine moders wegna, hustrv Cicilia, ix march ortuger vtaff Thomas Hindrichßon, ßom jnßatte wore hoß honom epter hustrv Birgitta Madzdotter, ßom her j bynn dõdde, och gaff honom her mett quitt, frij, ledig och löß både for ßine moder och ßiig och alle theris medtharffuinge, fodde och ofodde, szå att jngen epter thenne dagh skall haffue någet tiltall tiill for:ne Thomas Hindrichson viid samme peninga, vtan skall her mett wara en platt dõdh och afftalett Baack. Och ther med recthe the hwar annan hondena.

Bårtiill Sorenhusen, Hans Skillingh.

Szamme dag wore thenne epterscriffne jn for retta och gåffue tilkenne, atte wore tilkallade och eskiade aff Baluge Bårtil Sorenhussen j hans ytterste, dhå han lott all sin tingest vpskriffue. Dhå bekende for:ne Bartil Sorenhussen j Biitt ytterste, thet en borgare tiill Bråmen, nemliig Herman Hußman, thet han war honom viiterligen skyllug 40 ducater, och ther hade han hans breff opå, och befalte, att samme gull jnmanes skulle hans erffuingar tilhonde. Och thetta hulle och swore thenne epterscriffne på korbed med theras eedh, atte aff Bårtil Sorenhussen [*sic*] thenne ordh så hörth hade, som forscriffuit står: M. Madz bardskarar, Hans Skilling, Jacob Stur och Jost Viikman, och på thenne ordh gaffz Clauus van Bræmen stadzens breff opå vnder stadzens secret.

Swenn Skutta, Peder Swenßon.

[117]

Szamme dag stodh jn för sittiande rett vdj hele rådzens närwaru erliig och beskedeliig swen Peder Swenßonn, w. n. herris småswen, och gaff tilkenne, thet han hade hollith regenskap med erliig man Swen Skutta, stadzens borgmester, j godemens närwaru och bekende, thet for:ne Swen Skutta hade giortt honom en redeliig och klar regenskap for all then dell, Bom Swen Skutta på hans vegna vpburit hade, både jordegodz och tess renta, så mong år han them hond emellam hafft hade, och for the hus och husselôn han her j byn vpburit hade på hans vegna, szå att Swen honom aldelis welförnögth hade för all then dell han j befalning haffth hade, litid och mygith, jntid vndantagandis. Och ther tiill med gaff Swen Skutta for:ne Peder Swenßon 100 Ɔ ortuger rede peningar och en hell redhskap tiill en szågeqwarnn. Och ther med gaff for:ne Peder Swenßon for:ne Swen Skutta quitt, frij, ledug och löß för Biig och sinom arffuom och epterkomandom vm samme handell them emallam war tiill ewig tiid, szå att epter thenne dag skall them emellam ware en platt dôdh och afftaletth saack, och ther opå råkcte Peder Swenßon Swen Skutta hondena jn för retta, och loffuade att beuiße then ene emoth then andra allt gott, såsom en broderlig kerliig kråffuer. Och ther med ginge the aff rådstuffuone.

Båråndth Kraffth, Oluff portnår och
skepper Oluff.¹

[118]

¹ Endast rubrik på den eljes blanka sidan.

[119] Coefartz Håkan, Mechil Koge j Berno
sochn, lensmann.

Szamme dag war for retta vdj borgmestares och råadz nårwaru beskedeliig man Mechil Koge j Berno sochn och lensman ther samstedtz fulmyndug på ßine kåre systers wegna, hustrv Cirstin j samme sochn, och gaff tilkenne, thet erliig man Coefartz Håkan, wår medborgare, hade honom aldelis welförnogt och bettalett för allt thet arff honom och hans systher, hustrv Cirstina, erffwa borde epter theras framlidna syster, ßaluge hustrv Vrßula, forbenempde Cofartz Håkans hustrv, både för lösth och fast, jnnan stadz och vtan stadz, jntidh vndantagandis, och bekende for:ne Mechiill Koge ßiig vpburit haffua på sine och sine systers vegna ethundrade march rede peninga, jtem j teen, kopper och klede tiill j^c ß. Och ther med gaff han for:ne Håkan quitt, frij, ledig och löß for ßiig, ßinom arffuom och epterkomandom vm for:ne arff, szå att them emellam skall epter thenne dag wara en platt dödh och afftaletth saack vm samme arff både aff fodde och ofodde och tiill ewig tiidh. Och ther med räckte the hwar annan hondena jn för retta, och Håkan lade vp sin fridskijllingh epter lagenn. Och 2 godemen wore god for systerdelen, thet Mechil honom jfrå siig leffrera skulle och Håkan ther opå en forwaring haffue skulle, nemlige Morten Wårre, Lasse Mechilßon, borgara j Stocholm.

[120]

6 maii.

Oluff Swånsson.

Jtem anno Domini 1545 then 6 dagen vdj Maii monat giorde Oluff Swenßonn sin rådmanna eedh, och bleff han kamånår thetta ßamma åretth och sattis på westra bånckenn.

Her Lars Priwalck, hustrv Elizabette
Lambriect Helmichs.

Szamme dagh war for retta hustru Elizabette Lambriect He[l]m]iches och anklagade her Larss Prijwalck vm en måltaboodh, ßom hennes modher vtaff her Larßes modher skulle for någen åår kiopt haffua. Dhå warth hustrv Elizabette tilsport, vm hon hade någen beuiß ther opå hon klagade vm. Dhå hade hon icke annor beuiß ther vm ån en litin skriiffth, thenn hon och sielff skriiffuith hade etc. Dhå warth twenne tånckeböker vplåßne for henne och hele rådet, och fandz grannelige och klarligen nogh, thet hustru

Anna taskemakares hustrv, Elizabethes modher, hade stondith her på Stocholms rådstuffuu och giorth hustrv Margith, her Larss Priwalecks modher, quitt, frij, ledug och l0B för allt thet arff och annatt, som them emellam war, och fandz dhå j samme tånckeboker <thet> jngen målteboodh, som hustrv Margit skulle haffue soldth hustrv Elizabethes modher, eij heller hade hustrv Elizabethette någre beselgde breff opå samme kiöp. Dherfore kunde dhå borgmestere och rååd jngen dom hustrv Elizabethette vm samme måltabodh vm seia, vtan hwar hon framdelis kunde komma med någre better bewiß, ån hon ån nu hade, dhå skulle Baken stå them båden öpin emellam. Och ther med worde the thenne reße åtskilde.

Eriick skinnare, hustru Elizabethette.

Ytthermere hade och for:ne hustrv Elizabethette ett tiltall tiill Eriich skinnare vm någen bygningh, som hennes modher skulle haffwe bygge latiidh vdj hustrv Rodgerdz hus, som Eriich skinnare kiöpt hade, och henne skulle stå tilbache någre peninga, som obettalade vore för samme bygningh. Dhå lade for:ne Eriich skinnare eth öpith besegleth pergamentz breff j retta. Dhå lydde thet så, att then bygningh hustrv Anna taskamakares vdj hustrv Rodgerdz hus bygth hade, then hade hustrv Anna vpburith fulle bettalingh förre. Szå epter thet att hustrv Elizabethette hade dhå jngen skriifft eller breff, ther hon sin klagemåll beuise kunne, vtan tu breff hade hon, som aff rådstuffuene vtgiffne wore. The samme breff worde <ogillade> dödade med thet breff, som Eriich OlBonn sedermer vndfongit hade, ty the breff, hustrv Elizabethette hade, worde long tiidh tilforende vtgiffne. Och ther med worde the båden affuiste, och hustrv Elizabethette war dog affßagd, att hon jntid winne kunne etc.

Jtem 8 maii worde riigisens raadth forßamblade på Stocholms rådstuffuu, som åre her Larss Siggeßon, her Johann Turßon, her Knutt Anderßon, Joonn OlBonn, Swerigis rigis raadth, samt med Bothuedh Larßon och borgmestare och rådth i Stocholm.

Peder Anderszon, hans syskene och
Oluff Jutte.

Dhå war for retta en dansk karll, benempdh Oluff Jutte, och hade en klage tiill Pedher Anderßon vm någre geldh, som mester

Jõnns j Linkopung honom skyllug war. Dhå sporde riigisens rååd Oluf tiill, hwadh bewiþ han hade opå samme gell, som mester Jõnns honom skyllugh war. Dhå swarade han þå, att hans regenskap war honom for kummin, och en bonde j Hoffzlänn hade honom latid förkomma. Szå epter han dhå jngen beuiþ hade tiill samme geldh, dherfore fulle dhå riigisens råådth opå, att Pedher Anderþon skulle med þine medterffwa gå tiill med en godh willie och giffue for:ne Oluff Jutte en skånck, på thet att then tråtte motte gripe en ende. Dhå þade Pedher Anderþon, att hade han någon skåll eller beuiþ tiill samme gell, ville han dhå gherne bettale honom. Dhå full for:ne Oluff Jutte j knå på golffueth och badh þiig så Gudh tilhielp, thet mester Jõns war honom sadane geld skyldugh, som her epter følger: En ynþe gull tiill 4 þ dansca, 5 alna hagenst tiill 10 þ dansca, en *fierding* lax för 2 þ dansca, jtt [L]q bårnefiisk for 6 öre, 4 *tunnor* saltt for 16 þ dansca. Szå lop þiig summan tiill 25½ þ ortuger, ån dogh han ther jngen bewiþ hade opå. Szå epter riigisens rååd [123] förmaningh gaff dhå *Per* Anderþon och *Tõnius* Bånctson þiig både tilfridz, atte dhå wille giffue honom dhe peningar han sielf bekende, icke for thet att han hade nagen rett tiill them eller och honom war dhå någon dom vm samme peninga tilsagth, vtan på thet att <han> Pedher Anderþon och *Tõnius* Bånctþon wille ware aff med Oluff Jutte, dhå wille the med en godh willie giffue honom dhe peninga, och ther med war och Oluff Jutte tilfridz och stodh dhå for sittande retten och gaff offtebenempde Pedher Anderþon, *Tõnius* Bånctþon med theras medt arffwa quitt, frij, ledug och lõþ for allt ytthermere klander eller tiltall vm samme geldh, szå att epter thenne dag skall them emellam wara en platt forliigt, dõdh och afftalet saack och aldriig her epter ryggies eller rappas. Och ther råckte han them båden hondenn opå jn for sittande retten på begge theris wegna och på *Niels* Simonsons och *Niels* Anderþons wegna etc.

Tõnius Bånctþon, Oluff Jutte.

Ytthermere hade for:ne Oluff Jutte en klage tiill *Tõnius* Bånctþon vm 4 *tunnor* saltt han skulle haffue jfrå honom. Ther swarade *Tõnius* tiill, att samme saltt wartt honom aff her *Holger* Karþon och aff borgmestare och raadth j *Suderkopung* tildompt för nagen fract, som for:ne Oluff Jutte *Tõnius* skyllug war. Och ther med wartt *Tõnius* foruister tiill *Suderkopung* epter bewiþ vm samme dom.

Gisle Nilson.

[124]

Jtem samme dag batte Gisle Nilsonn, <en> hema j Ålandh j Hammerlandh, en litin ask jn j disken, som vj syster barn haffue skulle. Thet ene år hoss Swen Monson, och the andre åre hoss Got-torm Nilson och j Westerårss.

Rasmus Perßonn, Hindriich Nagell.

Jtem anno Domini 1545 then 10 dagen vdj Maii månatt . . .¹

Staffan Hindricson, Clemet schomagare
och Anders schomagare.

[125]

Szamme dag stodh Staffan Hindrichßon aff Vpsala jn för retta, med förtænctom wilia och berådna mode vplott och leffrerade med handh och mundh tu steenhus, liggiandis på Schomare gatune baden tilhope, thet ene nest nedanföre Korth schomagares hus och thet andra ther² hoss, erlige men Clemet schomagare thet ene hussedh för iij^c marc orthuger och thet andra hussedh Anders schomagare för iiij^c marc orthuger Stocholms myntt, huilke peninga the bade schomagara the honom leffrerade jn för retta tiill then yttherste pening, och han ßiig ther ätt aldelis nóie latt. Hwarföre affhende han siig, sine barn, arffuom och epterkomandom för:ne tu steenhus och tilegnade them forbenempde Clemet schomare och Anders schomagare hwardera siitt med alle sine tilbehörilse, theras hustrvr, barn, arffuom och beggie thera epterkomandom, såsom the affgrunden vpmurade ære och för ógon stande, quitt, friitt, orappade, oklandrade aff fodde och ofodde tiill ewerdeligo ægo och tiill ewigh tiidh them baden tiill gangn och gode. Och wåre thenne för:ne tu hus lagbudne, lagstondne och lagfarne aldelis szom Swerigis lagh jneholle. Och lade the båden vp beggie theras fridskijllinger epter lagenn.

Mester Olaff Petri, Rasmus Perßonn och Lasse
Monson på the fattiges vegna.

[126]

Szame dag stodh for sittande retten erlige men, mester Olaff Petrj, kyrkeherre j Stocholm, och Rasmus Perßon radman, huilke som wåre ßaluge Anders Bothnekarls testamentarii, vplotte och leffrerade med hand och mundh erligom manne, Laurens Monson, på then tiidh forstondare for the fattige j spettalen j Stocholm,

¹ Fortsättningen på detta stycke är ej infört i ms.

² Ordet ther är i ms. upprepat.

ett steenhus och liggjande grund, belågith östan tiill j Våmbafierdingen j Anders Bothnekarls grendh och neste hussedh nedan förre Anders Bothnekarls huss, dog vndantagandis then store kellaren, som vnder for:ne hus ligger, huilkin her epter tillyde skall thet store hussedh, som saluge Anders Bothnekarll bodde vdj *etc.* Huilkiid for:ne hus och grundh saluge Anders Bothnekarll, Gud hans siell nåde, tiill spettalen j for:ne Stocholm j sin liiffz tiidh tiill ewerdeligo ågo giffuith hade. Hwarfore affhende for:ne mester Olaff och Rasmus for:ne Anders Bothnekarls erffuingar for:ne hus och grundh och tilegnade thet Stoch[o]lms spettall och the fattige ther jnne åre tiill vppehelle tiill ewerdeligo ågo, dog then store kellaren vnder hussedh år, som *forscriffuit* ståår, vndantagandis.

[127] Anders Botnekarll och stadenn om boden på stadzens tomt j Brunsgrændenn *etc.*

Samme dag stodh for retten j hele rådzens närwaru mester Olaff Petri och Rasmus Person, Baluge Anders Bothnekarls testamentarii, och gåffue tilkenne, thet Anders Bothnekarll hade på sin sottesångh giffuith Stockholms stadth ena steenboodh, som liggjandis år j Bruns grenden östan tiill offuerst j grenden på norra sidone och står på stadzens tomt, och hade han j siith yttherste befalet for:ne mester Olaff och Rasmus Perßon, atte skulle vplotte och leffrere staden samme boodh, såsom hans beseglede testamentzbreff jneholler, huilkith the och så giorde på thenne dag, vplotte och leffrerade sittjande borgmestara samme åår, nemlige Per Nilson och Per Andersonn, på Stocholms wegna for:ne steenboodh med hand och mundh, quitt, frij, obehindrat och oklandrat aff alle for:ne Anders Bothnekarls erffuingar och hans hustrves erffuingar tiill ewerdeligo ågo, dog med sadana förordh, såsom Baluge Anders j siith yttersta begårath hade, thet hans hustru skulle niute, bruge och beholle for:ne steen boodh j hennes liiffztiidh, och epter hennes dödh skall samme boodh høre Stocholms stadh tiill, som *forscriffuit* står, tiill ewerdeligo ågo med then rente, som aff samme boodh årligenn gåår, staden tiill bygningh, profiitt och gagnn.

[128] Förmindara for slagtarebarneth.

Jtem then 10 dagen vdj maij månatt warth Jöns Anderßon och Josep Aruitßon forskickade vtaff borgmestare och raadt, atte skulle

ware formindara for ij slagtares barnn, Bom en småsuen jhielslog på Södra malm vdi kalkellarenn, och skole samme förmyndara tage then mandboott tiill siig och stå henne förre, tiill teß barnen wexe vp etc.

Niels scriffware.

Jtem 13 maii gjorde Niels scriffware Bin eedh för en kemånår j Stocholm och sattis på östra båncken.

Oluff Anderson, Harald Anderson.

Szamme dag stod for retta Harald Anderson, vplott och quit-terade erliig man Oluff Anderßon for alt thet arff honom på hans hustrves wegna erffwa borde både for losth och fast, jntidh vndan-tagandis, och bekende for:ne Harald Anderßon Biig vpburit haffua forgilth solff 4 lodh, jtem eth korlebond med solff merke stenar vogh 6 $\frac{1}{2}$ lott, jtem 7 ströningar, jtem rede peninga ethundrade och trettio march ortuger. Och her med lott han Biig aldels well åthnöie, och dherfore gaff han for:ne Olaff Anderson for siig och sine hustrv och epterkomande erffuingar quitt, frij, ledig och löß vm for:ne arff, Så att her epter skal wara them emellam en platt forliigt saack bade for fodde och ofodde tiill ewig tiidh. Och ther med räckte the hwar annan hondena jn for retta. Offuermen offuer forlichninghen: Gunnar Olson, Rasmus Perßon, rådmén, Madz Halss, Madz Treubo, Madz Morthenson och Madz Olson, borgara j Stocholm.

Szamme dag warth Bartolomeus¹ Bus affsagth, att han sielff [129] siette skall góre lagh, atte 2 lester jern hörde honom tiill och icke Claus Beckhus tiill, Bom han Håningh kopswen sålde.

Stocholms statthollare:

Bothuedh Larszonn.

Sittiandis borgmestare szamma åår:

Peder Nilszonn

Peder Anderson

Stadzscriffware:

Blasius Olsonn

¹ I orig. står: Bartolomeis.

Kåmånåra:

Niels scriffware

Oluff Swånßonn

Rette fougter:

Josep Aruitson

Jöns Anderson¹

[130]

Lasse Biörnsons erffuingar.

Jtem 18 dagen maij komme jn for retta Jönnis Anderson j Tulleness j Tuna sochn *med* sin broder Madz Anderson och *med* tre begge theras systrar, Karin, Brita och Anna, alle boendes j Tullenes by, Hendriich Jönson, Pedher hopare, borgara i Stockholm, Jöns Nilson j Huessingzboda, Anna *ibidem*, Pedher Nilson j Norby, alle boendis j Limlandz sochn, ßampt *med* Niels Perßon borgare *med* sin broder Jöns Perßon j Helztorp j Limlandz sochn, alle ßaluge Lasse Bisonsons rette erffuingar, vplote och quitterade erliig *quinne*, hustrv Ingrid, ßaluge Lasse Biörnsons epterleffua, for alth *thet* arff them alle erffua borde epter for:ne Lasse Biörnßonn bade for losth och fasth, jnnan stadz och vtan stadz, så att hon hade them aldelis welfornögt for alla delar epter theris egin willie och begæren, sza atte *henne* vdj jngen motte hade skylle vtan storligen tackendis for then rethwißo hon *med* them giorth hade, och gâffue *henne* alle *med* hand och mund quitt, frij, ledugh och löß for for:ne arff både fore them och alle theris epterkomande erffuingar, fodde och ofodde, och for alth yttermere tiltall eller nåmani[n]gh epter *thenne* dag och tiill ewig tiid. Och her opå räckte *the henne* alle hondena jn for retta. Offuermen offuer *thetta* bytte: mester Olaff Petrj, kyrkeherre, Niels Jönß[on] borgmester, Niels gulsmedh och gamble Hans Eriichsonn.

Och warth *thetta* bytte aldelis så skiipt och delth, som her epter folger: Forst forsloges all geldh, ßom ßaluge Lasse Biörnson vtbor-gath hade, lupe ßiig j rede *peningar* xv^elxxxx march, her aff kommo erffuingana tiill v^exxx march; jtem solffuer xxxj lödemarch, her aff finge erffuingana xi löde[¶]; j *thenne* ene lodemarch skænckte hustrv Jngrid them 2 sine parter; jtem finge erffuingana j gullringer och gillene vij lodth; ån rede *peninga* lxxxx [¶]; jtem ån niia keslar j

¹ Ovanstående förteckning över befattningshavare återfinnes jämväl å ms.-sidan 178 med ingen annan olikhet än att Botvid Larsson där kallas befalningisman (i st. för ståthållare) på Stockholms slott.

skeppund och vj niia grytor voge iij pund v ꝥ; finge the vj pund teenn; jtem ån finge the 2 *stycke* hagensk, eth rött, annat swarth, them bytte the, som boo vtan stadz, i 4 parter, vj alin hwar. Jtem skattadis all hussen for tutussende iij^cx ꝥ *ortuger*, lop på hustrv Jngridz dell xv^c vi ꝥ xiiij *ortuger*, på alle erffuinganes dell lõp viije iij ꝥ viij *ortuger*. For thenne summa finge erffuingane alle tilhope iij huss, eth stenhus õstan tiill, som Oluff Rodzkarll sitter vdj, war skattad for vj^c ꝥ, thet vnte hustrv Jngrid them for v^c ꝥ; then andra hussedh j Lodwiich bagares grend war skattad for iij^c ꝥ, thet vnte hon them for iij^c ꝥ, thet tridie, et tråhus, ligger j samme grend, skattad for ij^c ꝥ, vnte hon them for j^cxx ꝥ. Szå loper summan hwar tridie partt j gellen, som effuingana finge x^cxvij ꝥ iij *ortuger*. Szå beholle hustrv Jngrid på sin part thet stenhussedh hon sitther vdj viid store torgit med en malmgårdh, liggiandis på Norra malm nest byssegiutare gården, och trij tråhus j Lodwiick bagares grenndh, thet nederste och the andre tu ther nest offuan fore, quitte, friie, orappatt, oklandratt tiill ewig tiidh. Och ther lade hustrv Jngridh sin fridskilling vp epter lagen.

Jtem 18 maii war for retta Madz Andersonn j Lapdall j Kijmeta [132] sochn och talade på eth arff epter Baluge Olaff Jõnson på Sodra malm. Dhå warth honom tilbagt samme arff epter hans fulmagt han hade och for the mederffuingar, som for:ne Madz Anderßon med siig hade. Dhå satte for:ne Madz Anderson borgan for thet arff han anammade. Hans borgesman war Madz Olßonn på brincken, och fiik han j samme arff xvi ꝥ *ortuger*. Och them skall han dela ibland sina medtarffwar, som hema ære j Kijmeta sochnn.

Madz bardskårar vm hussedh påå malmenn.

Szamme dag stode for retta Madz Anderßon j Lapdall j Kijmeta sochn fulmindug på sine medterffuinges wegna, och hustrv Cirstin j Langnõõ j Vermdõõ sochn, vplotte och leffrerade erligom manne Madz bardskærare j Stoch[o]lm någre hus, liggiandis på Sodre malm, som the erfft hade epter Baluge Olaff Jõnßon, för huilkin hus for:ne Madz bardskærar them giffuit hade sexton *march ortuger*, vndan-tagandis tompten, som hussen stå opå, huilken staden tillydher, och bekende for:ne Madz Anderßon och hustrv Cirstin siig samma penningar vpburit haffua til gode nõie och fulla bettalning, affhendandis

Biig på bade sidor och theras medarffuinger for:ne hus och tilegnade them Madz bardskærare, hans hustrv, barn, arffuom och epterkomandom quitt, friitt for foddom och ofoddom tiill ewerdeligo ågo. Och wore samme hus lagbudne, lagstondne, epter ßom lagen jnneholler, och fridskillingen på giffuin. Offuermen offuer kópith: Jören Eriichson, Buddans Eriick, Arendth knipare och Hanns Dåle-mann.

- [133] Szamme dag stodh för vår sittande rett hustrv Cirstin j Langn-
 öö j Wermdöö sochn och leffrerade Madz Anderßon xvj march or-
 tuger peningar, ßom honom i arff tilfallith warth och hans medarffwar
 epter Baluge Olaff Jönson på Söder malm, och ther med quitterade
 for:ne Madz Anderßon for:ne hustrv Cirstin for for:ne arff och gaff
 henne quitt, frij, ledug och löß.

Peder Joganson, Mauritius vm arffueth.

Jtem 30 maii war for retta hustrv Vrsula Mechiill smeltares
 j Vesterårs på sine kåre moders vegna, hustrv Margith, och anam-
 made xx march orthuger aff Baluge Lasse Biörnsons erffuinger, nem-
 ligh Bårtiill, huilke peninga i arff fulne wore epter hustrv Cirstin
 Jöns gulsmedz her j staden j Sancte Laurentij grenth, och war
 for:ne hustrv Margit i Vesterårs rette erffuinge tiill for:ne xx march
 orthuger. Och stodh dhå for:ne hustrv Ursula på sine moders vegna
 och gaff for:ne Bartiill på for:ne Lasse Biörnsons vegna quitt, frij,
 ledugh och löß for for:ne arff och <epter> for alth epter tall och
 klander både för foddom och ofoddom tiill ewigh tiidh. Och Pedher
 Joganson östan tiill och Mauritius på Norre malm wore godh for
 samme peninga, att vm någre andre erffuinge komme, dhå skulle
 dhe sware tiill samme peninga, som hustrv Vrsula anammade, 20 ş
 och en ringh.

- [134]

Pettermeus, Hans Bådeker.

Jtem 30 maii war Pettermeus for retta och anklagade Hans
 Bådeker vm någre geld han hade vtestondandis med honom och
 lade sin beuiß j retta, som war eth pergamentz breff aff Lubche
 stadth, och samme breff förmede, thet Hans Koch j Lubke hade
 jn for rådhet j Lubke ståtth medth vpråcktom fingrom och sworeth,
 thet han hade for någer åår vpburith någon trån, ßom Pettermeus
 drength anammath hade aff Hans Bådeker, och then samme trån

anammade for:ne Hans Kock j sin betalning. Szå epter Hans Bødekers egen forplictelse, som han for retta siig forplictad hade, att hwar Pettermeus finge eth sworid breff aff Lubka, thet Hans Kock hade Hans Bodekers trån vpburith, dhå wille for:ne Hans Bodeker swara Pettermeus til all then dell han hade honom tiltale, szå epter thenn bewiß, som Pettermeus her j retta lade, warth Pettermeus domdht sine bettalning tiill, och Hans Bødeker skulle fornøie Pettermeus jnnan soll såth. Men Hans Bødeker wille ther icke giffue swige med then dom honom affbagth bleff, vtan han wadde emoth rådhet med xx march, och the peninga battis jn j kāmånars askenn, nemlig Oluff Swensons och Niels scriffueres.

Niels Jonson vpbudit en trågardh j Lodwiick bagares grend vp:t.
<och horer Lasse Biornsonn tiill> primo.

Lasse Vesgøtte, hustrv Margit
Niels Båncktsønns.

[135]

Jtem prima maii stodh hustrv Margith Niels Bånctsons för sittande retten och gaff tilkenne, thet hon hade j godemandz närwaru, nemlige Pedher Matzson, Oluff Morthenson, Eriich Eriichsonn, Tordh Linduedhson, Jacob Personn, affwittradh hade [*sic*] sine kære dotther for siith fåderne, forsth en tomt med sine lengdh och bredh, liggiandis vestan tiill j hustrv Elin Falkenstens grendh, jtem 2 lødemarch sölff giorth, 2 lispundh kopper, 2 lispundh giorth teenn, jtem en vpreedh sångh, ett bånckebolster, v hiionde, en gulringh.

Szamme dagh stodh infför¹ retten for:ne hustrv Margith Niels Bånctsons, med berådne mode welförtånckth vplott och leffrerade med hand och mundh beskedeligom manne Lasse Vesgøtte eth tråhus och grundh, liggiandis vdj Sancte Joannis grendh nest nedan före Erich skinnares tråhus, huilkid hus med grunden for:ne Lasse Vesgøtte lagliga kiopt hade for ij^e march ortuger, huilke peningar for:ne hustrv Margith bekende siig tiill fulla nøie anammath och vpburith haffua, then sidste peningh med then förste. Dherfore afhende hon siig, sinom arffuom och epterkomandom for:ne tråhus med grunden och tilegnade thet for:ne Lasse Vesgotte, hans barn, arffuom och epterkomandom med sine lengd och bredh aldellis

¹ Läsningen oviss. Ursprungligen torde stått vp för.

såsom *thet* vpbygth år och för ögon står tiill ewerdeligo ågo, orappatt, oklandratt aff allom foddom och oföddom och åtalarom tiill ewig tiidh. Lengden på *tompten* 10 alna, bredden xiiij alna. Och war *samme* hus lagbudith, lagstondith, och Lasse Vesgotte ladhe vp sin fridskillingh epter lagenn.

[136]

Lydeka Larszonn, Thomas Madzonn.

Samme dag stodh for sittande retten Lydeka Larsonn j Borgo sochn j Kraköö och gaff tilkenne, *thet* han hade waridh offuer enns *med* then vnge karll, benempd Thomas Madzonn, som för j år sedan j skada före kom, och hade for:ne Lydeke Larson for Gudz skuldh och for godemendz bönn skuldh giffuith honom sin wilie och venskap for Bin kære son, nemlig Niels Lydtherszonn, som han aff dage tagith hade. Och bekende for:ne Lydeka Larßon Biig ene mandzboth vpburith haffua aff Thomas Madzonn, sextio fem ꝛ ortuger, och gaff han honom for retta quitt, frij, ledig och löß for Biig och sinom arffuom och epterkomandom vm for:ne mandzboott, Bå att them emellam skall wara en platt dödh och forliigth saack epter thenne dagh och tiill ewigh tiidh.

Hustru Sissilia.

Samme dag war for retta hustru Sißilia. . .¹ och hade sin vitzne *med* siig om *thet* malthet hon j vintras förgongin kiöpt hade aff Jöns Erichson j Skefftuna sochn, att *thet* dugde platt jntidh och fiik jcke mere epter 3 pund iij span mindre ån 8 *tunnor* ööll, och the dugde och jntid, vtan malthet war oredh, och *thet* såge these epterscriffne dannequinnor, når *thet* stodh j karedh j bryggehussedh, som her epter følger: hustrv Brita Buddans Eriicxs, hustrv Brita Båncth Vttanbis, hustrv Brita Olaff Jonßons, hustrv Margith Marcus bådmandz, Nielses Anna, hustrv Valburgh Hollingers.

[137]

Scholemestarenn vm hans årsskosth.

Jtem 6 junij warth handlath vm her Eriich scholemestarenn, hwadh han skulle haffue för sin kosth vm åreth. Dhå warth beslutidh aff hele rådhet, *thet* han skall årligen haffue för sin kosth 60 *march* ortuger, antingen *thet* år dyrth tiidh eller låth tiidh, och jntidh her epter skall mere hans lön föråkas vm *samme* hans kosth.

¹ Tomrum i ms.

Vm Jacob Szals geldh och hans gellenerer.¹

Simon Larson.

[139]

Jtem 6 junij warth Simonn wackafinne tilsagth aff hele rådhet, thet han må lösse thet tråhus tiill ßiig på sine moders wegna, epter hon år thet en erffuinge tiill <och haffuer>.

Szamme dag stodhe jn for sittande retten j fougten Bothuedh Larßons och radeno närwarande thenne epterscriffne Anders Person j Manderby, Pedher Hindrichson j Neneby, Niels Larson j Jteby, Lasse Anderson j Manderby, Frederiich Person j Kalseby, alle hemma j Visilax sochn j Finlandh, vplotte och leffrerade alle med handh och mundh beskedeligom manne Simon Larson ett tråhus med liggierende grundh, som the alle erffth hade her j byn, belågith j Lasse Gregersons grendh på norre sidone, når mann går nidh ått grendhen emellam Swen Monsons tråhus och Hindriich buntmakers tomt, for femtio march orthuger Stocholms myntt, huilke peningar the bekende sig alle vpburith haffue tiill gode nóie och fulla bettalning. Dherfore affhende the siig for:ne tråhus och grundh och alle theris epterkomande erffuingar och tilegnade thet Simon Larson, hans arffuom och epterkomandom quitt och friitt tiill ewerdeligo ågo, orappatt och oklandrat aff alle fodde och ofodde tiill ewig tiidh. Och Mechill Larsson lagde vp sin fridskijlling epter lagenn. Lengde[n] på tompten viid gatun xij alna minus j quarter, bredden emellam grenderne år xj alna minus j quarter.

Anders Ålenninge, hustru Karin

[140]

Peder kôthmongares.

Jtem 6 junii stodh vp for sittande retten Niels Jónsonn borgmestare och Eriich Eriichsonn rådman och gåffue tilkenne, att för någre forlidne åår sedan worde the tilskickade aff borgmesterne her j staden sampt med thenne epterscriffne godemenn, nemligh Hans Bôkman, Herman Foßer, Anders Bothnekarll och Eriich Kugge, borgara her j staden, atte skulle ware vtôffuer en förliichning emellam hustru Karin Peder kôthmongares och Anders Ålenninge och forhøre theris regenskap the hade siig emellam etc. Dhå badh siig for:ne Niels Jónson och Eriich Eriichson siig [*sic*] så Gudh tilhielp

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den aldrig införda texten. Även ms.-sidan 138 är blank.

och hólle the båden *med* theres eedh, att for:ne hustrv Karin Per kothmongares och Anders Ålenninge worte på szamme tiidh, dhå the ther offuer wåre, wenlige och welfórligte vm all then dell the hade siigh emellam, så att theris regenskap giordis dhå tiill en fulkompligh ende, och gáfue the hwar andre vdj thenne for:ne godemens nårwaru quitt, frij, leduge och löße, szå att them emellam skulle ware en platt dódh och forliigth saack, dogh vndantagandis vj alnæ vttersin klede, them bleff Anders Ålenninge for:ne hustrv [141] Karin skyllugh, och them åger han hennes rette erfuingar att bettale. Och opå thenne forliigningh reckte the hwar annen hondena och skjldis wenner och welsåtte åått *etc.*

Dirich v. Hamborg och lille Jóns Anderson.

Szamme dag war for retta Dirich v. Hamborgh och warth anlagath aff kemanæren Niels *scriffuare*, thet han hade sagth tiill Jónns Andersonn, att han hade ene gonge sittidh på kákenn och han skulle ån ene gonge sittiie ther opå. Och ther war 2 kundskap opå, att for:ne Dirich sliige ordh sagth hade. Dhå warth vm róstadh på bånckerne vm thet skulle ware hollith for oquåmdz ordh eller och thet skulle kosta Jónsee åre tiill. Dhå fulle alle rósterne ther opå, att thet kostade fasth Jónses åre opå. Dherfore bleff for:ne Dirich fálther tiill lxxx φ j sachóre, och them skulle kame-nårana anamme på Kon. M:ttz och stadzens vegna.

Morten Finkenhow och Peder Nilßonn.

Szamme dag war for retta en dansk borgare, benempd Morten Finkenhoff, och hade en handtscriffth, som Pedher Nilson tilkom och utgiffuith hade hans brodher, nemlig. . . . .¹. Dhå warth Per Nilsonn tilsporth, huadh han till samme handtskriiffth swara wille. Dhå anthwardade han, thet han hade sendet hans brodher j lest jern, j tunna lax, j *fierding* smór, och ther hade han kundskap opå, men jngen beuiß hade han fått tilbache ighen *etc.* Szå warth dhå Pedher Nilsonn affsagth *med* en dom, att han skulle settiie the 120 φ j retta, och then andre skulle settiie Per Nilsons handtscriffth ther hoss, tiill så lenge att Per Nilson motte få kundskap tilbache ighenn, hoo som Per Nilsons jernn anammath hade, som han hans brodher tilhonde skickath hade. Och gaff Peder Nilson

¹ Tomrum i ms. för det ej utskrivna namnet.

for:ne Morten Finkenhow xx march orthuger, som tilbache stodh med jernet, laxen och småreth, som för affbettalet war. Och skedde thetta j godemendz närwaru, nemlige Hans Eriichson, Eriich skin-nare och Adrian gulskeijder. Och Adrian bleff j thesse godemens närwaru hema i hans hus anthwardadath [*sic*] Peder Nilsons handt-scriffth etc.

Burskap.

Jtem Thomas gulsméd gjorde sin borgare eedh for en gulsmédht, och Finuedh gulsmett giordhe handthsträckningh for honom anno 45 8 junij.

Hans Bôdeker, Frans Strábuck.

Samme dag stodh for sittande retten Hanns Bôdeker och hõgeligen beklagade siigh vm the peninga, som Baluge Frans Strabuk honom skyllogh war och honom for någen åar siden tildompde wore her på rådhusedh, huilkidh geld han sine bettalningh j thet nemeste bekomith hade på j^c march når. Och badh han hele rådhet for Gudz skuldth, atte wille hielpe honom tiill retta, att han motte bekomma same hundrade march. Dhå worthe godemen tilskickade både aff rådstuffuun och aff menighethen, atte skulle gå j Frans Strabux hus och skatta for:ne Hans Bôdeker tiill aff the lóBora ther jne åre tiill ethundrade march tiill hans bettalningh. Huilkid och så skedde, epter for:ne Hans Bôdeker warth loffuath och tilsagt j for:ne Frans Strabuxs liifztiidh jn for en sittande retth, att han skulle forsth bekomma sina bettalningh, for ån några andra hans gellenerer bettales skulle etc. [143]

Hans Gammall, Jost Viickman, Hanns Szasse.

Szamme dag war for retta Hanns Gammall och klageligen tilkenne gaff, hurulunde han for eth åar sedhan hade kopslagit tiill Lubche med en, benempd Clauus Bårnefelth, etliche decker elgzhudar, så att for:ne Clauus Bårnefelth bleff honom vij^e ꝛ orthuger skyllog. Och j samme dager the kopslaget hade, bleff for:ne Clauus Bårnefelth dôdh, och alth hans godz, han epter Biig hade, bleff^t strax aristereth aff hans gellenerer, så att Hans Gammall fiich jngen bettalningh, endog han hade gode bewiß vtaff stadzens meklebooch, atte erligen tilhope kopslagit hade. Szå hade dog Hans Gam- [144]

¹ Ordet bleff är i ms. upprepat.

mall her for retten samme dag två kopswener, nemlig Jost Viikman och Hans Szasse, huilke ßom hade vj^c ꝛ jnne hos thom, ßom saluge Bårnefelt tilhörde och Hans Gammall hoss them ariisterat hade, och begærade Hans retten på them. Szå epter then erliig bewiß han aff Lubche stadz mekle boch hade, huilken bewiß for:ne kopswener och for retta sielffue gillade, och for then draplig skade for:ne Hans Gammall lidith hade, att hans peningar hade honom så lenge jfra hondena warith hade [*sic*], warth honom med en dom affßagth, szå att Jost Viikman honom giffue skulle 300 ꝛ orthuger och Hans Szasse och 300 ꝛ orthuger på ßaluge Clauus Bårnefeltz wegna, som och hans vitterlige geld wore, och forplictade for:ne Hanns Gammall ßiig for retta, att han wille stå hwariom och enom tiill retta her i Stoch[o]lm, om någen finnes hervdhinnan någre jnsagur haffua wille och jngen annerstedz.

Mechil Olson, hustrv Cirstin

Jõns Jonsons j porten.

[145] Szamme dag stodh jn for wår sittianne rett hederlig quinne hustru Cirstin, Jõns Jonßons epterleffuerska j porten, j fougten Bothuedh Larsons och hele rådzens nårwaru welfortenekt och med fulla berådne mode vplott och leffrerade med hand och mund erligom manne Mechiill Olson siith egith steenus och liggiande grundh, belægith j Sancte Nicolaj portt i Stoch[o]lm och hörnhussedh på norra sidone, huilkid hus och grundh hon honom lagliga saldth hade for vj^c hundrade [*sic*] march ortuger Stocholms myntt och sex alna engelst, huilke peningar och klede for:ne hustrv Cirstin bekende siig redeliga och fulkomliga tiill goda nóia vpburith haffua och thenn sidsta peningh med then forsta. Hwarfore affhende hon siig for:ne steenus och grund, sinom arffuom och epterkomandom, och tilagnade thet forbenempde Mechiill Olson, hans hustru, barn, arffuom och epterkomandom med all hussens tillbehorilse, som år med tre bodar, tre kellare, wind och wåningar, som thet for õgon står och aff grunden vpmurat år, tiill ewerdeligo ågo och med sine tre friia murar orappat, oklandrat aff alle fodde och ofodde tiill ewigh tiidh. Och war samme hus lagbudith, lagstondith och med these två godemen, nemlig Madz Morthenß[on] och Peder Jacobß[on], hustrv Cirstines neste frender hembudith, tesligis fridskijllingen epter lagen vplagder, som stadzlag jnneholle. Tesligis loffuade och tilsagde for:ne

Mechil Olsson for:ne hustrv Cirstin jn for sittande retten, *thet* hon skulle haffue friitt hus hoss honom tiill doderdagar, och skulle han bygge henne en litin natstuffuu j vinden j samme hus tiill hennes behoff.

Jtem 13 junii vp*budit* Niels Jónson en trågårdh j Lodwiick ba- [146]
gares grendh, som hórer Lasse Biornson tiill — 2. vp:t

Hans Personn i porten och spettalenn
om tomp^tenn.

Szamme dag vdj foug^tens Bothuedh Larssons och hele rádzens nårwaru stodh vp for vár sittande rett erliig man Lasse Monson, vár stolebroder och på thenne tíidh förstondare för the fattiga i spettalen j Stocholm, vp^lott och leffrerade med hand och mund erliigom manne Hans. .¹ j porten två vpmurade kellara med theras [lengd och bredd], liggiandis i Madz Morthensons grendh på nórra sidone, når man går nid átt grenden, for femtíio march orthu^{ger} Stocholms myntt. Och hwad samme kellara báttre wore án the peningar, dhá hadhe Kon. M:tt w. n. herre vntt honom *thet* friitt for *thet* hus h[ans] n[åde] lott nederbryta vid slottidh, som honom tilhorde. Och bekende for:ne Lasse Monson samme peningar tiill godo nóie vp*burit* haffue på spettalens wegna. Dherfore affhende han spettalen och teß epterkomande forstondare for:ne kellare med theras lengd och bredh, som the vpmurade ære, och tilegnade them for:ne Hanns¹ och hans arffuom och epterkomandom quitt och frije tiill ewerdeligo ágo, orappade, oklandrade for alle fodde och ofodde tiill ewigh tíidh. Och her opá gaffz Hans stadzens breff med stadzens jnsegell och spettalens signeth fóre.

Hans Bódekår, Pettermeus och
Lasse bardskærare.

[147]

Jtem 13 junii satte for retta her Jórenn Nordmann, Clemett Hanson, Kon. M:ttz secretarius, samt Bothuedh Larßon och *thet* hele rådet. Dhá war jn for retta Pettermeus och anklagade Hanns Bódeker vm the peninga han honom skyllug war, som hans handtskriiffth jnehólth och Pettermeus otte dager tilforende warth med en dom affsagth. Szå toge thenne for:ne godemen áttther på

¹ Tomrum i ms. för det ej utsatta efternamnet. Jfr rubriken.

nytt att ranbake samme årende. Dhå warth åtther Hans Bådeker affbågth med en fulkompligen dom, att han Pettermeus bettale skulle så monge peningar, som hans handtskriiffth jnehólth vtan all forhalingh eller skotzmåll, och then dom, som borgmestare och raadth ther vm tilforende affsagth hade, bleff full och fasth gillath, och thet wadh, Bådeker emoth rådet giorth hade, bleff om jntidh giorth, och the peningar han med vådith hade emoth rådhet, worthe rådet tilsagde aff fougten Bothued Larþon. Szamme dag warth och Hanns Bodeker affbågth med en dom j thenne for:ne godemens nårwaru, att han skulle bettale Lasse bardskårare the nåstondande peninga, han honom skyllug war, med thet aller förste vtan all widere skotzmåll eller förhalungh. Och ther med viistes the aff.

[148]

Clemet vårdhscriffuare¹ och
spettalenn.

Szamme dagh warth aff Bothuedh Larson och hele rådhet Clemett vårdhscriffuere tilsagth, att han må på sine moders wegna löbe thet hus ighen, som hans Baluge framlidne stiuffadher, nemlig Anders Bothnekarll, tiill spettalen giffuith hade, och för så monge peninga, som Anders for hussedh giffuit hade. Och mandagen thernest epter åå rettan rådstuffue dag stodhe spettalens fulmynduge förstondara jn för sittande retten vdj fougten Bothuedh Larsons och hele radeno nærwarande med beradna mode vplotte och leffrerade med hand och mundh erligom manne Clemett Nilszon, stadzens vårdscriffware, thet stenus och liggande grundh, som Baluge Anders Bothnekarll tiill spettalen giffuith hade, epter thet for:ne Clemett Nilson war rettast och nemaste byrdeman tiill att löbe samme hus tiill siig på sine kere moders wegna. Och hade han giffuit for:ne spettales förmyndara, nemlige Lasse Monson och Knutt Perszon, tuhundrade march för samme hus, och ær thet belægith vdj Baluge Anders Bothnekarls grendh nest nedan före Anders Bothnekarls eget hus, szom han sielff besittiid hade. Och bekende for:ne

[149] förmyndara siig samma peninga vpburit haffua tiill goda nóie och fulkompliga bettalning på spettalens wegna. Dherfore affhende the for:ne spettall och alles theras epterkomande förstondara for:ne stenus och grund och tilegnade thet förbenempde Clemett Nilþon, hans hustrv, barn och theras arffuom och epterkomandom quitt,

¹ Namnet är två gånger upprepat i marginalen.

früitt, orappatt, oklandratt aff fodde och ofodde *med* hussens två fria murar och en halff mur öster wtt, som för ógonn står och vpmuratt ær, tiill ewerdeligo ægo. Och war hussed lagbudith, lagstondit och aldellis lagfarit, som Swerigis lag jneholle j jordebalkenom j siette capitlett. Och lade Clemett vp sin fridskilling epter lagenn. Och opå thetta kióp gaffz för:ne Clemett Nilson stadzens breff opå vnder theres secreth sampt *med* spettalens egit signet och beggie förstondarnes ther samme stadz.

Spettalens peningar.

[150]

Jtem 20 junii satte Hanns j porten på disken the 50 ♀, som the fattiga haffue skulle for then tompten *med* the två kellara han fiick aff spettalen her j Stocholm.

Jóns Anderson, Peder brogikare.

Szamme dag stodh Pedher brogipare [*sic*] jn för retta *med* berådna mode och *med* sine hustrves ja och samtyeckie vplott, leffrerade erliigom manne Jónns Andersone ett steenhus och liggiede grundh, belägit vdj Bårenth Thergeistes grenth offuan förre Bårendtz tråhus, huilkiidh hus han honom lagliga såldth hade för trijhundrade march, huilke peninga för:ne Peder brogipare [*sic*] bekende siig redeliga och fulkompliga vpburit haffue, then sidste pening *med* then första. Hwarföre affhende han siig samme hus, sine hustrv och beggie theras epterkomande erffuingar och tilegnadhe thet förbenempde Jóns Anderßon, hans hustrv och theras epterkomande erffuingar quitt, früitt, såsom thet aff grunden vpmurat ær och för ógon står och *med* sine tre firrie [*sic*] murar tiill ewerdeligo ægo, orappatt, oklandratt aff fodde och ofódde tiill ewig tiidh. Och war lagbudit, lagstondit och medt två godemen Pedher Matzßon hambudith, och han ville thet jntidh kópa. Och dher *med* lade Jóns Anderson vp sin fridskijllingh, epter som Swerigis lagh jneholle.

Szamme dagh sätte thenne epterscriffne gode herrar aff riigisens ráadh for rette på Stocholms rádhus, nemlige her Jffwar Fleming, her Johan Turson, her Knutt Andersonn, her Swante Sture, Joann Olson, her Jórenn Nordman sampt *med* Bothued Larson, Kon. M:ttz befalningisman, och [i] borgmestare och ráadz nårwaru ther samme stadz.

[151]

Hans Bódeker och Pettermeus.

Szamme dagh worde fórþamblade på Stocholms rådhus riigi-sens raadth, nemlige her Jffwar Flemi[n]gh, her Johan Turson, her Knutt Anderson, Swante Sture, Joonn Olsonn, her Jórenn Nordman þampt med Bothuedh Larson slodzfogten och rådena nærwarande. Kom jn fór the gode herrar och godemen Pettermeus, borgare tiill Lubcha, och anklagade Hans Bódeker vm then trån han honom tillagth hade, att han skulle vtan Hans Bódekers forloff och minne tiill siig fór någon åar fórlidin anammatt. Och hade Pettermeus ett pergamentz breff aff Lubche, þom rådet ther samme stadz vtgiffuit hade, thet Hans Kock hade Hans Bódekers trån anammatt och icke Pettermeus. Szå epter att icke i samma breff warth berórth, huru mygin trån Hans Kock anammatt hade och vnder Hans Bódekers merke, dherfóre wart then saack vpskutin, tiill teþ Pettermeus kan bringe ett annat bewiß, huru mygin then trånen war, þom Bodeker tilhörde och vnder hans merke, som Hans Kock anammatt hade. Och nær then bewiß komber, dhå skall Hans Bodeker sware tiill thet oærlige stycke han Pettermeus tillagt haffuer.

Samme dag domde the gode herrar then domen fast stondandis bliffue, þom borgmestare och raadth Hans Bodeker affsagt hade, att han skulle góre sin hanttskriffit füllesth, szom han Pettermeus giffuit hade, och rådet beholle wadet.

[152]

Morten bastuffue karll med sine hustru hwar
tridie pening.

Szamme dagh wore thenne epterscriffne godemen for retta, nemlige¹ Morten gulsmett, Oluff Jacobsonn, Lasse Hindrichson och Påwall scriffuare, och gåffue tilkenne, atte hade waridh kallade tiill betygh och vithne hem tiill Morten bastuffuekarll, thet hans hustru och han gåffue hwarth annat hwar tridie peningh både j lósth och j fasth, jnnan stadz och vtan stadz, att huilken thera aff them epter then annen leffuer, dhå må och skall han nijutte och beholle thenne frihett. Och begårade the, att thetta motte warda tecknat vdi stadzens tånckeboock, huilkiidh them och aff borgmesterne tilsagth och tillatiidh bleff.

¹ I orig.-ms. äro de sista orden omkastade: 'godemen, nemlige for retta', vilket ovan rättats.

Niels åkares erffuingar på Sódra malm
etc.

Szamme dag stodh jn fór retta saluge Niels åkares på Sódre malms [sic] brodher och gaff tilkenne, thet han aldellis welfórlígt war med ðins broders hustru vm thet arff honom erffwa borde epter sin framlidne brodher, saluge gamble Niels åkare på Sódre malm. Och hade the så waridh offuer enss, thet saluge Niels åkares hustrv skall giffue them [sic] xxx þ, och bekende han siig xv march vpburit haffua, och the andra xv þ skulle bliffua stondandis tiill fór:ne Niels åkares syster. Och gaff han fór:ne Niels åkares hustrv fór ðiig och sinom epterkomande erffuinger fór fór:ne arff quitt, frij, ledugh och lóß, þá att them emellam skall wara och bliffua en platt fórlíghth saack. Men nær fór:ne Niels åkares systher komber, skole the xv march stonde henne tilhonde.

Jtem 22 junii vpbódh Eriich Jacobsonn en tråbodh, som Cofartz [153]
Håkan tilhórde — primo. vp:t

Szamme dag Niels Jónsonn vpbudith Lasse Biórns sons tråhus vp:t
— 3.

<Niels> Jóns býdzare och hustru
Karin Anders Simonsonns.

Szamme dag stodh for wår sittande rett erlíig man Jónns býd-
bare med fulla berádne mode vplott och leffrerade med handh och
mundh erlige och beskedelige quinne, hustru Katerine, þaluge Anders
Simonsons epterleffuerska, ett siitt steenhus och liggjende grundh,
belægith vdj fru Gunnilles grendh och hórnn hussedh óffuerste viid
Long gatune på nórra sidone nest offuan fóre Peder Jogansons hus,
huilkid hus stormectigiste furste och herre, her Gustaff med Gudz
n[åde] Swerigis, Góttis och Wendis etc. konungh honom tiill ewer-
deligo ægo giffuit hade och fór:ne Jónns nu hustru Katerine lagliga
saldt hade for 200 march orthuger Stocholms myntt, sex alna leýsk
och 2 tunnor saltt, huilke peningar, klede och saltt fór:ne Jónns
bekende siig redeliga och fulkompliga vpburit haffua, then sidste
pening med then fórste. Hwarfóre affhende han siig, sinom arff- [154]
uom och epterkomandom for:ne steenhus och grundh och tilegnade
thet forbenempde hustru Katerine, hennes barnn och epterkoman-

dom *med* all hussens tilbehörilse, bodar, kellare, wind och wåningar, aldels som *thet* affgrunden vpmurat år och fór ógon står tiill ewerdeligo ágo, orappatt, oklandrat fór alle fodde och ofodde tiill ewigh tiidh. Och war *samme* hus lagbudit, lagstondit och hembudith, såsom stadzlagh jneholle, och fridskillingen vplagder epter lagenn *etc.*

Tómas Kyrules erffuingar

Szamme dag stodh for vár sittiande rett hustrv Morten smeltares på Szalebergit sampt *med* Pedher Anderson borgmestere, vplotte och quitterade erliige quinne hustrv Margit, Baluge Thomas Kyrulens [*sic*] epterleffuerska, fór alth *thet* arff them epter theras framlidne broder Thomas Kyrule erffua borde både fór lóst och fasth. Och hade for:ne Thomas Kyrules broder giorth for:ne Peder Anderson fulmyndig och megtug på alle sine medbróders wegna och sine systres vegna, som boo vdj Finlandh, att quittere for:ne hustrv Margith for for:ne arff. Och war *her* i Stocholm hoss [155] Siifriid Dauitson 200 q peningar, som for:ne arffuingar finge tilbytes, och fiik Baluge Thomas Kyrules hustrv en tridingh aff for:ne peninga, och the twedelana finge bróderne och systerne alle tilbytis epter landz lagh, och aff the twedelarne fiik Baluge Thomesses syster, som på Szalebergit boo[r], hustrv Anna, xvj q vii firicker, och the peninga ighen wore, them anammade Peder Anderson tiill siig, tiill tess bróderne och systerne hiitt tilstádis komme. Och *ther med* gáffue the for:ne hustrv Margit quitt, frij, ledug och lóß fór alth ytthermere klander eller tiltall vm for:ne arff både fór them och theras epterkomande erffuingar, fodde och ofodde, tiill ewig tid.

vp:t Jtem Niels Jónson vpbudit Frans Strabux hus, træhus — 2.

[156] Hustru Jngrid Lasse Biórnsons.

Szamme dag stodh vp fór sittiande retten erliig man Niels Jónson, stadzens borgmestere, fulmyndugh aff hustrv Ingridh, Baluge Lasse Biórnsons epterleffwerska, vplott och leffrerade *med* handh och mund beskedeligom manne Jónns Páwalson dragare ett tråhus *med* grunden, liggiandis vdj Lodwiick bagares grendh på sódra sidone, och ær *thet* medleste hussedh j *samme* grendh, som hustrv Jngrid åtte, huilkiid tråhus och grund han lagliga kiópt hade aff hustrv Jngrid fór ottetiio fem marc orthuger, huilke peningar

Niels Jónson bekende på hustrv Ingridis wegna, att hon them anammatt och vpburid hade, then sidste pening med then första etc. Hwarföre affhende hon ßiig, sinom arffuom och epterkomandom för:ne træhus och grund och tilegnade thet för:ne Jónns Påwalson, hans hustrv, arffuom och begge the[ras] epterkomandom tiill ewerdeligo ægo, orappatt, oklandratt för fódde och ofodde tiill ewigh tiidh. Lengden på szamme hus viidh gatun xv alin, bredden xj alna. Och war lagbudit, lagstondit och hembudith, aldelis som Swerigis lagh jneholle. Och lade Jónns Pawalsonn vp sin friidskillingh epter lagenn.

Skepper Oluff, Hans Eriichson
om skepett skotterne toge.

[157]

Jtem 27 junii worde thenne epterscriffne gode herrar aff riigisens [råd] församblade på Stocholms rådhus, nemlige her Knutt Anderßon, Joonn Olsonn, her Jóren Nordman, sampt med borge-mestarne och någre aff rådhet her i stadenn. Dhå warth förhandlatt vm skepper Olaffz och Hanns Eriichsons saack vm theras skiip the miste eth år fórgongit, szom skotterne toge jfrå them. Och lade the et register j retta, som alles theras godz stodh beskriiffuit opå, och lóp siig summan tiill iij^m viij marc orthuger, och ther swore the pa korsedh opå och på thet helge ewangelium med theras vpræctom fingrom, atte for:ne peninga vtlagth hade her j Stocholm, för æn skepedh lóp vth. Tesligeste hade och báßdzmen [*sic*] och annat skiipsfoolk theras godz opå ßamme skiip, som skotterne toge, och lóp thet vdj en summa tiill xi^c marc.

Jtem ån ær oræcknatt thenn vmkost, som æn nu tilbache står med then ßom theras fulmagt haffue skall tiill Skottlandh med allt annat, som æn ther opå kostes skall, och then summa bleff iij^c march orthuger.

Jtem ån bleff och offuerwægit then skada, szom the på theras godz haffth haffue, sedan the theras godz och skiip mist haffue, och wartt then skade recknatt på peninga tiill iij^m marc orthuger.

Mechiil Larszon slagtare, Jóns
Jutte småswenn, mandzbott.

[158]

Szamme dag stodh ßaluge Mechiill slagtares hustru jn för sittande retten med sine barns fórmyndara, ßom aff borgmesterne

tilskickade wåre, nemlige Josep Aruitson och Jónns Andersonn, och gáfue tilkenne, thet the wenlige förliigte wåre <med Jons> för godemens bón skuld vm thet manslagh, som Jóns Jutte giort hade på Mechiill slagtare. Och hade för:ne Jóns Jutte giffuit för:ne Mechiill slagtares hustrv j mandzboot xxx marc, som hon alene haffue skulle, men femtiio march dhå [sic] skulle saluge Mechiill slagtares hustrves barn haffue, huilke peningar för:ne Jóns Jutte jn för sittande retten jfrå lefferade, och för:ne Mechiill slagtares hustrv gaff för:ne Jóns Jutte quitt, frij, ledug och lóß fóre siig och sine epterkomande erfvingar och tesligis för sine barn, så att vm för:ne manslagh them emellam skall wara en platt dódh, förliigt och afftalett saack på sine och på barnsens fädernes slågth wegna, szå att thenne saack aldelis welfórligt ær.

vp:t S. d. Eriich Jacobson vpbudit en boodh vestan tiill — 2.

vp:t S. d. Niels Jónson vpbudit ett tråhus vestan tiill j Stråbuxs grenden — 3.

vp:t Jtem Pedher Mechilson vpbudit både sine hus han æger óstan tiill, thet ene står på stadzens tomt — primo.

[159] Jtem 13 julij Eriich Jacobson vpbudit en tråboodh westan tiill — 3.

vp:t Jtem Pedher Mechilson vpbudit sine hus óstan tiill på stadzens
 <Mons
 Monson> tomt — 2.

Hindriich Olsson.

Szamme dag satte Hindriich Olsson xx marc i retta på en tomt på Nórra malm och viill lóða henne ighen, eptær hon icke war hambudin.

vp:t Niels scriffuare vpbudit ett harnesk, som pantt satt war — primo.

vp:t S. d. Pedher Anderson vpbudit ett harnesk, som Lucas Matzson pantt satt hade — primo.

Hindriich Prýdz aff Suderkópungh.

Szamme dag stodh Birge Swenson jn för war sittande rett och pansatte erliigh swen Hindriich Prýdz sin halff partt vdj thet steenhus han vdj boendis ær við Nórra portt för trettiio march orthuger, och 27 march orthuger gaff för:ne Hindriich Priidz aff

Suderkopung honom tiill fór hans fatigdom skuldh och fór godemens bón skuld, och hwar Gud kallar fór:ne Birge Swenson, fór æn han thenne 30 þ bettalett haffuer, dhå warth thet så fóroddatt, thet fór:ne Hindriich Prýdz fór:ne halfpartt vdj Birges hus beholle skall, [160] tiill Bå lenge han sine fulla bettalning bekommith haffuer etc.

Mons Monzonn.

Szamme dag kom och w. n. herris kópman Mons Monson jn fór retta och hade ett breff fórseglatt, som w. n. herre honom giffuit hade, och begærade, att thet motte warda jnskriffuit j stadzens tænceboock, huilkid och honom tillatid bleff.¹

Wii Gustaff medt Gudz nade Swerigis, Gótis och Wendis etc. konungh góre witterligit, att wij aff wår synnerlig gunst och nåde, szå och fór then wællilige och longlige tro tieniste, som thenne oss elskelige tro tienere och vndersåte Mons Monson oss och wårth riige Swerige her tiill dagz giort och beuist haffwer och æn ytherligare her epter góre och beuise må och skall, haffue vndt och giffuit, som wij och nu med thetta wårth opna breff vnne och giffue honom tiill ewerdeligo ægo en wåre och croneness tomt, liggiandis j wår stad Stoch[o]lm óstan tiill vdj Anders Bothnekarls grend sunnan fór gatun emellam Petter bardskæræres och Olaff laggares hus, holendes j lengden sexton alner ett quarter, bredden femton aln aj quarter, huilkin tomt oss och cronene effter Kortt Rutt, fordom borgare her i Stocholm, lagligen tilfallin ær. Hwarfóre affhende wij oss och cronen fór:ne tomt, som hon nu ligger, och tilegne henne [161] fór:ne Mons Monson och hanns effterkomande rette erffuingar epter honom tiill ewerdeligo ægo att bruke, heffde och niitte effter sin egin vilie och legenhett etc. Hwarfóre biude wij wåre fogter, befalningismen och alle andre, som fór wåre skuld wele och skole góre och latte, atte vdj ingen motte góre fór:ne Mons Monsonn eller hans epterkomande erffuingar her emott någet hindher, platz eller fórfongh viidh wåre ogunste. Och tess tiill ytthermere wisse och bættre fórwaring att så i sanning ær, lathe wij witterligen hengie wårth kon. secreth her nedan fóre, szom giffuit och skriffuit ær på wårth kon:ge slott Stoch[o]lm then tiiende dagen julij anno 1545.

¹ Nedanstående k. brev saknas i Gustaf I:s registratur.

Eriick Jacobson, Anders Ålenninge.

Anno Domini 1545 then 13 dagen julij stodh jn för vår sittande rett i fougten Bothuedh Larsons och rådeno nærwarande erlig man Anders Ålenninge *med* fulla berådne mode welförtænckt, så och *med* sine elskelige och kere hustrves ja, godh willie och samtyekie, vplott och leffrerade *med* hand och mundh erligom manne Eriich Jacobson, vår kere stolebroder, ett steen[hus] och liggjande grundh, belægith på Kõpmanne gatun på södre sidone, nær man går nedan ått gatune emellam Eriich skinnares hus och Greger skinnares hus, huilkiidh hus för:ne Anders Ålenninge tiill arffz fallith war epter Baluge Christoffer gulsmudz hustrv på sine hustrves wegna, för huilkiid hus för:ne Eriich Jacobson gaff Anders Ålenninge halffemtehundrade march orthuger för vtan the ottehundrade march Gunnar Olson på samme hus Baluge Christoffer gulsmudz hustrv giffuith hade, [162] them Eriich Jacobson vpburith hade j ßine förre hustrves fæderne, som för:ne Gunnar Olson jnne *med* ßiig hafftt hade, szå att summan loper ßiig Bom för hussed vtgiffuin ær xiiij^c march orthuger Stocholms mynt. Hwarföre affhende Anders Ålenninge ßiig och sine hustrv för:ne steenus och grund och beggie there epterkomande erffuingar och tilegnade thet för:ne Eriich Jacobson, hans hustrv, barn och erffuingar tiill ewerdeligo ægo *med* all hussens tilbehõrilse, vppe och nidre, såsom thet affgrunden vpmuratt ær och för õgonn står, quitt, friitt, orappatt, oklandratt för alle fødde och ofödde tiill ewigh tiidh. Tesligis war thet och så förordatt, att Eriick Jacobsons son, som han *med* Gunnar[s] stiuffdotter åtte, nemliig Anders Erichson, skall epter sin kære faders dõdh wara nemest tiill att besittiie szamme hus, huilkiidh och för:ne Eriich Jacobson för retta siig förplictade, att thetta allt ßå holles skall. Och war thetta hus lagbudit, lagstondit och neste fremdom hembudith, och fridskillingen vplagder, som lagen jneholle *etc.*

Mester Oluff Petrij vm arffuet epter
mester Morten her dõdde *etc.*

Szamme dagh stodh jn för sittande retten Jacob Larson fulmyndug på sine <kære> medterffuinges wegna och aff Baluge mester Mortens fader, Matthis Jõnson j Brijteby, och hans hustrv Birgitta och quitterade *med* hand och mundh erliigom manne mest[er] Olaff Petri, stadzens kyrkeherre, för allt thet arff, som Baluge

mester Mortens fader Matthias Jónson erffwa borde epter Bin framlidne Bon, mester Morten, Gud hanns siell nåde, och serdelis the tingest och ægodelar, som saluge mester Olaff [c: Morten] her i Stocholm hade och på siitt ytthersta mester Olaff j befalning giffuit och offueranthwardatt hade att vtskiiffte, epter som hans ytterste begæren war. Och gaff han fór:ne mester Olaff quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytthermere tiltall eller nåmaningh vm ßamme arff både fór fódde och ofódde epter thenne dagh och tiill ewigh tijdh.

Jtem then 18 dagen julij wore thenne epterscriffne godemen, [163] Biórnn Biórnsøn, Lasse Person Skulte och Hanns Skýllingh, och vithnade alle med en mundh, thet oxedriffwaren aff Westergotland hade sendth Eriich Jacobson j par oxar tilhonde tiill Oloffzmesse marknadh och folgde samme oxar Swen Monsons oxar vp, och stodh och tesligis Swen Monsons merke på ßamme oxar, men ett breff fólgde¹ samme oxar vp med, ther vdj war beskriiffuit, huilke oxar som Eriich Jacobson haffue skulle. Och breffuett fiick Swen Monson, men Swen behóltt oxarne och sende nid tiill Vestergótland 3 skedher fór samme oxar, som Eriich Jacobson haffue skulle, huilke skeder oxedriffwaren jntid anamme wille, epter han Swen Monson jnge oxar mere plictug eller skyllug war.²

Jóns gulsmedth, Oluff Eriichson.

Szamme dag war Jóns gulsmedz fór retta och anklagade Oluff Eriichson vm 5³ ♀ han war god fór en bonde i Borgo sochonn. Dhå beplictade Oluff Eriichson ßiig, att hwar samme karl icke komber jnnan Michaelis nu nestkomandis, dhå wiill han giffue Jóns gulsmedh the 5 ♀.

Lucas winmandz peningar.

[164]

Szamme dag sende Bothuedh Larson, w. n. herris befallningisman, budh tiill borgmesterne på radstuffun och befalte them, atte skulle latte Hindriich Staffanson aff Suderkopung kópswen få 73 march orthuger aff ßaluge Lucas winmandz peningar, ßom her j disken stode, ßom han Hindriich witterligen skyllug war, huilkiidh

¹ I ms. står fóglde.

² Orden 'mere... war' stå i ms. i marginalen.

³ Ursprungligen torde stått 3, som ändrats till 5.

och så skedde. Och Hindriich lade en quittencie ighen j samme sæck, ther peningana låge.

vp:t Jtem 20 julij Niels scriffuare vpbudit ett harnesk 2.
 vp:t S. d. Per Anderson borgmester vpbudit ett harnesk — 2.
 vp:t S. d. Per Mechilson vpbudit bine hus — 3.

Szamme dag war Soffrin Jutte fór retta och satte tuhundrade marc orthuger på disken.

Vpsagt burskap.

Szamme dag stodh jn fór retta Pedher Hindrichson och vpßade siith burskap, och epter han hade tagith siig hustrv i Arboga, dhå wille han her epter bliffue ther boendis.

[165] Tiil oxe kióp peningar om Olauj.

Szamme dag anammade Laurens Monson radman och Knutt Perszon, spetalens förstandara, aff rådstuffuun hatta peningar, som vpborne wåre jfrå Olauj anno 44 och tiill Olauj anno 45 peningar 175¹ marc 1¹/₂ óre 7 penningar. Jtem æn anammade the peningar, ßom anammade wåre vtaff offerkijstone i bykyrkion, som mester Olaf fsatte på disken, 189 marc 5 óre 9 penningar. Thenne penningar skole the kópe oxar fóre tiill the fattiges behoff nu j Olaffzmesse marknadh etc.

Mechiil skreddares hustrues erffuingar.

Szamme dag stodh jn fór wåre sittande rett hustrv Gertrud j Tamanæß i Loijmeiockj sochn med sin son Bæncth Tónißon och hennes dotter Valburg j Girfelle sochn och gåffue tilkenne jn fór sittande retten, thet the aldelis welfórnógde wåre vm all then dell, som fór:ne hustrv Gertrud med sine barn erffua borde epter hennes framlidne dotter, saluge hustrv Malin, Mechil skreddares hustrv her i Stocholm, och bekende fór:ne hustrv Gertrud med sina barn vpburit haffue 45 march orthuger, j par fórgilt spenne, 4 fórgilte knóper,

¹ Ursprungligen har stått 163, som ändrats till 175. På öretalet har likaledes en ändring vidtagits, varigenom 6¹/₂ ändrats antingen till 1¹/₂, som godtagits i texten, eller till ¹/₂ genom avsedd strykning av förestående siffrå.

fór vtan kleder och annatt små tingest han them skæncktt hade. Hwarfóre gaff *hustrv* Gertrud och hennes barn fór:ne Mechiill skreddare fór fór:ne arff epter hennes dotter quitt, frij, ledug och lóß [166] fór them och theras arffuom och epterkomandom, szå att epter thenne dag skall them emellam ware en platt och offuertalett saack. Och ytthermere gaff och Mechiill skreddare fór:ne *erffuinger* allt siitt *hustrves* fæderne, både jordh och lóßóra, them tilbytes, som han med lagen *erffua* borde med sine *hustrv*, och ther med ræckte the hwar annan hondena jn fór retten, atte aldelis her med fórente wære. Theße godemen ware óffuermen, nær *thetta* byte skedde : Josep Aruitson, Oluff Swartt, Jóns Anderson och Herman bardskærare.

Jacob Bagge.

Jtem 3 augusti kom Jacob Bagge jn fór sittande retten och anklagade en hustru, benempd *hustrv* Dordj Jacob Stiuffwers, thet hon hade sagth fór Bothuedh scriffueres *hustrv*, att thet barn, som Jacob Bagges *hustrv* fódth hade, thet skulle icke hóre Jacob Bagge tiill, vtan Jacob Horn han skulle ther ware fader átt. *Thetta* tall hade hon och sagt fór *hustrv* Emerentia Staffan Szasses, men thenne fór:ne *hustrv* Dordj hade skotzmáll opå Jórenn Jogansons *hustrv*, thet hon skulle haffue sagt *thetta* tall fór henne, men fór:ne Jórens *hustrv* fórbannade siig tiill liiff och siell, thet hon aldriigh sådana tall fór henne sagtt hade och aldriig aff jngen *menniskia* [167] *thetta* hórdde. Yttherligare hade och *hustrv* Dordj skotzmáll opå *hustrv* Clara, thet hon skulle och *thetta* tall fór henne sagt haffue, huilkiidh hon och therfóre hárdeligen nekade, thet hon aldriig med henne sadane tall s[agt] hade. Szå epter thet att skulden fandz dhå alene hoss *hustrv* Dordj, thet hon hade thet óærlige tall alene och fórst vtsagt hadhe, dherfore bleff hon epter Swerigis lag domptt tiill 60 *marc* eller och hon skulle stå viid stupona och fórwibes aff staden och aldriig komme j[g]hen.

Per Matzson.

S. d. wart Per Madzson aff sagd med en dom, att thet jern han jnskipatt tiill Tysland sendes skulle och thet icke hoss wægarenn wæga latiidh, att samme jern war alt fórbrotiidh, epter som Swerigis lag vtuiße.

Per Mechilson.

S. d. wartt och Pedher Mechilson affsaght med en dom, atte peninga eller gull han Albrict tolck skyllug war, thet skulle han honom bettale eller góre lag sielff tollfte jnnan átte daga, thet han honom jnge peninga med skyllug ær æn han honom bettalet haffuer.

[168]

Swarte Niels och hans tiuff.

Samme dag stodh swarte Niels, borgare i Stocholm, fór retta och anklagade en quinne, benempd Ingridh, fód vdj Nysætraby j Vætha sochn i Rodhen, som hade stulit jfrå honom 3 gulringar, en fõrgilth kedie och någre lijnkleder, huilke tingest alle tilstædis wære och låge på disken i retten. Och hon bestodh sine oppenbara gherningh. Dherfóre warth hon dompdt tiill stupona, men epter thet att samme quinne war fram aldre med barn, warth hon benådeth och kom jn thet tiill stupona vtan viistes aff stadenom och aldrig komme her jn ighen. Hwar hon her epter beslagin warder her i staden, stonde then rett hon tilforende fõrtientt hade.

Peder Mechilson, Eriick skreddare.

Jtem 12 augusti stodh Pedher Mechilson, borgare her j byn, jn fór sittande retten och bekende, thet han pantt satt hade erliig man Eriich skreddare på Kópmannegatun siitt egith steenhus och liggjande grundh, som han sielff vdj boor, fór 480 march orthuger, ther han och for:ne Eriich skreddere sin egin handtscrift opå giffuit hade, och begærade, thet samme handtscrifft jnskriffues skulle vdj stadzens tænckeboch, huilkiidh honom och them badem tillatid bleff. Och ær samme handtscriffth så lydandis ord från ordh, som her epter følger:

[169]

Jagh Pedher Mechilson, borgare i Stocholm, giór witterligith med thetta mith nærwarandis opna breff och egin handtskriiffth, att jagh haffuer tagith tiill länß vtaff miin medborgare, erliig man Eriich skreddare, boendis på Kópmannegatun her i Stocholm, fyrehundrade ottetiio march orthuger rede peninga, fór huilke peninga jagh haffuer Batt fór:ne Eriick skreddare tiill en vnder pantt mitt steenhus och liggjande grund, som jag sielffuer nu vdj boor, att han thet beholle skall, tiill teß han sine fulla bettalningh bekomit haffuer, dog så att jag honom fór:ne peninga bettale skall nu tiill nestkomandis Olauj anno Domini 1546. Och thetta skedde i

thenne gode mandz nærwaru, nemlig Morten Doblare. Och teß tiill ytthermere wißo och hógre fórwarigh trycker jag mith signeth vnder thenne miin egin handtschrift. Datum Stocholm die Olai anno Domini 1545.

Peder Mechilsonn, Albrict tolck *etc.*

[170]

Anno Domini 1545 then 17 dagen vdj augusti månatt stodh Pedher Mechilson jn för sittande retten och Albrict tolck och gáfue tilkenne, atte wåre nu fórligte och fórdragne vm then regenskap the hade siig emellam och nu j longliig tiid i tretta them emellam ston-dit hade. Dog war thet nu Bå fórligt och them emellam offuertalett j godemendz nærwaru, att Peder Mechilson bleff Albrict tolck skyllug 300 march orthuger rede peninga, for huilke peninga fór:ne Peder Mechilson Batte Albrict tolck tiill en vnder pantt Biiitt vp-murade steenhus, som stonder på stadzens tomp. Och skall Peder giffue Albrict nu om jull nestkomandis 150 z och then annen halffparten om påska nestkomandis anno 46. Och ther med fiick Albrict Peder Mechilson sin handtschrift ighen jn fór retta. These godemen wåre óffuer fórlíchningen : Gunnar Olson, Hans Eriichson, Rasmus Person, Lasse Gregerson, Jóns Anderson, Peder skreddare, Hans i hwalffuett.

[*Senare anteckning:*]

Jtem 3 maii anno 47 bettalade Peder Mechilson Albrict tolck thenne fór:ne 300 marc jn på diskenn j rådstuffuunn.

Pawall Schulte, Lasse Pæderßon.

[171]

Allom och hwer och eenn, hwad som helst standh, conditie eller werdigheett the ære, andelige eller wærdzlige, som thetta wortt breff seende, hórande eller læsande forekommer, wåre nadigista, nadiga och gunstige herrar och besynnerliga goda wenner góre wij, borgmestare och raadt j Lubeck, epter wår wælwilieliga tienistes och wenlige helses tilboodh, witterligit och oppenbarliga her med bekenne och betyge, attj wår nidersta stadzboock i nærwarandis fem och fyretijionde årett på Bartolomej affton apostoli står en scriff scriffwen, then wij hela, owttplånada, óffuerstruken och slætt vtan all mistancka och fórandringh epter wår flitiga ranßakan befunnett haffua, lydandis ord från ord som her epter fölger: Påwall Schulte, borgare j Stændell, sampt med sinom son Henrich Skulte

ære kompne fór rådhet i Lubeck i retta och haffua med friio welbetænckte mode och förstond vpdragit och vplatiid Lasse Pederßon, borgare i Stocholm, som och tilstædis war, alla och hwar och enn besynnerliga ægodelar, rôrliga och orôrliga, jntid vndantagit, som samma Pawall Schulte med sijne saluga hustru, Hindrich Bryningz dotter, fått och anammatt hade, och all liggiande grund, som han, samme Pawall Schulte, epter sina saluga moderbroder, som ær Anderss och Heyne Schuler, erfft hade, både vtan och jnnan Stoch[o]lm liggiandis, quitt och friitt om alla the samma ægodelar fór siig och sina arffuar erffueliga tiill att besittiia och bruka, fór huilkid samma Pawall Schulte nærwarandis bekende vtan argalist siich upburid haffua adertonn hundratt fem och fyratiijo marck holmiska aff fórnemda Lasse Pederßon, sinna dotters man, huilkid vpdrag och vplating Lasse Pederson war begerandis att jnskriffuas schulle i thenna boock, thet och aff rådhet j Lubeck tillatiidt wardtt jussu consulatus actum vtsupra. Och epter thet wij, borgmestare och råd, förbenempde sadana scrifftt j alla motto, som fórberórdt ær, epter wår flitiga ranBakan befunnet haffue, haffue wij witterliga latiid wårth stadzsecrett hengia fór thetta breff fredagenn epter Bartolomej anno Domini 1545.

[174]

Om hwetebrôdh,

huru mygit thet bôr att wåga, dog epter Bom huete spannen geller etc., en regla.

Jtem når span hwete geller 4 ôre, dhå skall brôdeth wåga 11 lodh.

Jtem thå spannen geller 3 ôre, dhå skall brôdeth wåga 14 lodd.

Jtem thå spannen geller 2 ôre, dhå skall brôdet wåga 22 lodth.

Jtem thå spannen geller 4 ortogher, dhå skall brôdet wåga 33 lodth.

B[lasius] O[lsson].

Oluff Jffuarsonn, Hindriich Nagell.

[179]¹

Jtem 26 augusti satt fór retta Bothuedh Larßon, Kon. M:ttz befalningisman påå Stocholms slott, sampt med borgmestare och raadt i Stoch[o]lm. Samme dag kom mester Olaff Petri, stadzens predicantt, sampt med Rasmus Person jn fór retta och gâffue tilkenne,

¹ Rörande innehållet å ms.-sidorna 175—178 se ovan s. 4—6, noterna.

atte hade wariidh vtöffuer en förliichning emellam erliig vælbyrdig man Olaff Iffwarßon och Hindriich Nagell, tesligis och med mester Herman bardskærare, så att then tretta och klander, ßom haffuer waridh emellam för:ne Oluff Jffuarßon, mester Herman och Hindriich Nagell war nu aldelis them emellam fördragin och welförliigth, dog för godemens bón skuld, så att Oluff och mester Herman haffue för för:ne godemens bón skuld giffuith Hindriich Nagell tiill allt thet han emott them brutiidh hade, så att epter thenne dag skall them emellam wara en platt afftalett saack, dogh så att Hindriich Nagell skall giffue mester Herman 50 march orthuger och Oluff Jffuarßon 20 march. Och the 20 march gaff Oluff Iffuarßon the fattiga j spettalen her j bynn etc. Och ther ræckte the Hindriich Nagell hondena opå, att thetta skall allt vbrotzligen holles som förscriffuit ståår.

Morten dragares erfvingar.

[180]

Jtem 26 augusti stodh jnför sittande retten Niels Hindrichson, ßaluge Morten dragares brodher hema i Tauestelandh j Sæxmiki sochn, med sinom måg Philippus Olaff och gaffue tilkenne, att saluge Morten dragares hustrv, hustrv Malin, hade them aldelis wel förliigt och fórnógdth för all then dell them erffua borde epter theras framlidne broder, ßå att them aldelis wel áthnógde, epter ther war ganska litiidh att tage. Ther war stor fattigdom på færde. Dherfore gáffuet the för:ne hustrv Malin quitt, frij, ledug och lóß både fore them och alles theras medterffvingar, fodde och ofódde. Och ther med ráchte the hwar annen hondena jn för retta.

Kanna óll 8 penningar.

Szame dag wartt samtyckt aff fougten Bothuedh Larßon sampt med borgmestare och raadt, att en kanna óll epter thenne dagh skall gella icke mere ån 8 penningar, och thet befalte Bothuedh, att trumman skulle slås vm och latte thet vtropa för alle mann.

Vm båta springningh affleggis.

S. d. warth och samtyckt, att jngen skulle springe j bothneskipen eller j bátana her epter. Huilken ther vtöffuer beslagin bliifuer, bóte ßom lagen ther vm jnneholle.

¹ Ordet gáffue är i ms. upprepadt.

- vp:t Jtem Niels Jónson vpbudit j tråhus j Simon bagares grend — primo.
 vp:t Per Nilson vpbudit en tomt på Sódra malm — primo.

[181]

Swinn.

Wartt och tesligis vmslagit, att alle man skulle haffue theras swin vtur bynn och på malmarne, eller stadztienarna tage them vp, och borgarne skule sedan löße them ighen fór olydne skuld.

Kóór 2 hwar borgare, som egit hus haffuer.

Jtem skall och jngen borgare her epter haffue mere æn 2 kiór på malmarna, dog the, som egit hus haffue. Och the som icke hus haffue, skole haffue ena koo. Hoo, som flere haffuer, dhå skole kemenæraana kennis viidh them fór ohórsamhett skuld, epter her vtan fór staden ær ganske ringe mulabeett. Dherfóre fórderffuer then ene then andre, att hwar slår vnder siig så monge kiór han wiill och agte jnge ordinantia eller skickelse. Och dherfóre bliffuer her j staden dyrth hóó kióp hwar winter fór sådana monga kiór skuldh.

Burskap.

Szamme dag giorde Lasse Nilsonn sin burgare eedh, och skall han bliffue j schomagare embethet. Och Lasse Botolffßon war godh fór honom j 6 åår.

Vpsagt burskap.

Samme dag sade Per tornuektare vp sin borgare eedh och siith burskap. Och hade han jngen magth att holle stadzens tunga och war en gammall olderstigin man. Dherfóre warth honom aff borgmestare och ráådth epterlatid att seie siith burskap vp. Och giük ther med aff then dagh[en].

[188]

Madz scriffuare, Oluff Andersonn.

Jtem 29 augusti war Madz scriffware fór retta och gaff tilkenne, att han hade læntt Oluff Andersonn någre peningar. Och ther hade han Oluff Andersons hus tiill en vnderpantt fóre. Och hade nu fór:ne Oluff sagt Madz scriffuare vtur hussedh och jnge peningar bettalett honom. Szå wartt theras sack ransakatt, och warth Oluff Anderson affsagtt, att han skulle giffue Madz scriffuare sine peningar ighen

jnnan mandag nestkomandis och latte skatta then bygning, som Madz j hussedh bygt haffuer. Och hwar han icke giffuer Madz sine peningar, som förscriffuit star, samme dag, dhå skall Madz bliffue viidh hused tiill påska tiill rettan fardagh.

S. d. gamble Anders swerdslipare vpbudit sith hus — primo. vp:t

Jtem 14 septembris Frans stadztienare vpbudit Anders swærdslipares hus — 2. vp:t

Fulmagt på Jacob Szales godz etc.

S. dag kom en fulmagt aff Lubeck med Staffan Vieritz vm Jacob Szales godz, som her i staden tilkom, tesligis en förskriiffth aff margraffen tiill Brandenburg vm samme godz och en förskriiffth aff borgmestare och råd h j Lubeche, lydandis och på samme Jacob Szales godz.

Jacob Szales fulmyndig.

[183]

Szamme dag kom Petter Vildenhussen, en borgare aff Lubeche, och haffde en fulmagt aff rådet i Lubeche, tesligis och en förskriiffth aff margraff Joachim tiill borgmestare och råd her i staden vm Jacob Szales godz att vtkreffuia, vpbære och quittere alle Baluge Jacob Szales geld och hans epterlathna godz vpbære både her vdj staden och anderstedz her j rigit, hwar han thet vpspana eller bespórie kan. Szå warth och fór:ne Petter Vildenhussen alth thetta aff Kon. M:ttz w. n. herris fogte, nemlig Bothuedh Larson, tilstادت med¹ borgmestare och råadz samtyekie. Och bleff then fulmagt och all annor beuiß, som fór:ne Petter hade, her liggiendis qwar j disken j kemenære asken fór allt ytthermere klander eller eptertall.

Jóns Swenson j Vexsall, Lasse Perszon j

Offremalax.

Szamme dag war en bonde fór retta hema i Nórrabothén i Perßóra sochn, nemlig Jóns Swenson j Vexsall, och hade en stæmning på en annan bonde, benempd Lasse Perszon i Óffremalax, vm någett arff the j longlig tidh hade trett om etc. Szå wartt dhå beggie theras ærande granneligen ranßakatt och offuerwægit aff Kon. M:ttz

¹ Ordet med är i ms. upprepadt.

befalningisman Bothuedh Larson och aff menige rådet. Dhå fandz thet i alla Banning, thet Lasse Perßon j Offremalax j Musteßåra sochn war nemest och rettast tiill thet arff han war klandrader fóre att vpære och beholle både epter landzlag och epter stadzlag, som han epter sine moder moder upburit hade. Och sadis dhå honom samme arff fult och fast tiill och Jónns Swenßon jfrå, så att Jóns haffuer med szamme arff jntidh bestelle, eij heller ther erfvinge til.

[184]

<Niels> Eriick Bróms.

Szamme dag war och Eriick Bróms jnkallatt fór retta och wartt anklagatt aff kemenæren Niels scriffuare, att han hade warit stæmpd tiill rådstuffuu 3 eller 4 reßor, och han wille jntid komme vtan badh en annan gå tiith och skótte j then motten jntid bud eller lydno. Thet andra war thet, att han wart anklagatt, att han hade brugatt hoor med en lóske quinne j sine hustrves fråware och hade fór samme saack skuld budit siig j fórlichning med kemenærana, som wære anno 44. Och hade han budit them förste reße 40 þ., sedan 10 marc och på thet sidste 15 þ. Thetta behóllt Josep och Jóns Anderson med beggie theras eed, att Erich med them så handlatt hade, och nu wille han jntid fórdrage eller fórliche siig med thenne kemernære. Ytthermere hade och thenne fór:ne Eriick Bróms giortt twenne slagzmåll och jntid fórlíigt siig med kemenærene utan hade giffuit them ondh ordh, tesligis och jn fór retta bespottade kemenæren Niels och vnßade honom, att hwar han finge få honom j sith hus, Bom han them andra han slagit hade, skulle han well góre honom sammaledis. Och tog och reff siig agter j tærßen jnfór retten och agtade hwarken w. n. herris fogte eller borgmestare. Dherfore wartt honom med en dom affßagt, att han skulle ledis på slottid och settis ther j torneth, tiill teß w. n. herre komber personligen tilstædis, fór allt thetta han brugatt hade.

Hans Bódeker.

[185] Szamme dag war och Hans Bódeker for retta och fogten Bothuedh Larson sporde honom tiill, hwi han icke drog sin koss aff landet, som han honom befalett hade. Dhå swarade han, att han hade någre geeld vtestondandis j Suderkópung, som han först jnkreffuie skulle, och hólt siig viðh thet leigde breff, som cancelleren Conradt honom giffuit hade på Kon. M:ttz wegna. Dhå sade

Bothuedh honom szamme leigde vp på w. n. herris wegna, Bå att epter thenne dag ville h[ans] n[åde] jngen leigde bestå, vtan han skulle vtan all skotzmåll packa siig hedan aff ritig.

Szamme dag war Larß bardskærare begårandis en borgan aff Hans Bódeker fór the peningar han honom skyllug war eller och fórloff, att han motte settiie honom j bódeliid, til teß han kunde bettale honom. Szå wartt dhå Laurens thetta epterlatid, att Bódeker skulle antingen settiie honom borgan fór peningana eller och gå i bódliid.

Fiiskeblóterskoor 7.

Szamme dag wartt och santiicktt aff fogten och aff borgmestare och ráádt, att epter thenne dag skulle icke ware flere æn 7 fiiske blóterskoor, och wore szamme blóterskoor vpkallade på ráád-stugun, och wartt them fórehollit, atte icke her epter skulle szå lópe och dyrkie geddone j bothneskipen vtan kópe them skælige eller och aff borgerner. Hwar the her epter beslagne bliffue, atte kópe dyrere fiisk eller settiie någett annett kióp på honom ån som han menigeman emellam går och geller, dhå skole the dherfóre bliffue straffade. Och teße epterskriffne bliffue fórdinerade tiill [186] fiiskeblóterskoor : hustrv Margit Marcus murmestares, hustrv Margit vnge Siifrid murmesters, hustrv Jngrid gamble Madz murmesters, hustrv Karin Mechil skiipbyggieres, hustrv Valborg Peder Olsons hustrv, hustrv Anna Clemett slagtares hustrv, hustrv Anna Jóns smedz hustrv.

Simon scriffuare, Lasse Clemetson.

Szamme dag war och fór retta Lasse Clemetson fogtescriffware på Vestra bothnen, och wart han tilsporder aff fogten Bothued Larson, hwad han hade giortt aff the skatta skin, gråwerk, Bom han anno 44 vpburit hade j Bothnen. Och hade Botuedh fórfarid aff Simon scriffuare, borgare her j byn, thet Lasse Clemettson skulle haffue vpburit flere skin i skatt æn han i Kon. M:ttz cammar leffretret hade. Szå wartt dhå Simon framkallatt, och beuiste han Lasse Clemetson j ógone, thet han j Tornnóó sochn hade vpburit 8 timber klockewerk och 16 timber samfongh, jtem j Lula och Pijta szammaledis 8 timber klockewerk och 16 timber samfong. Och wartt thenne saack vpbatt, tiill teß Lars orgalekare och Biórnn Person komme tilstádís, atte her vm videre ranbaka skulle.

[187] Jtem 23 septembris war en bonde fór retta, benempd Peder Jónson i Exu och lade ett magtbreff i retta på något arff, som fallit war epter then quinnan, som drucknade i Nórra stróm i fiordh. Dhå wartt ther vm ransakatt. Szå epter thet bewiß han hade wartt honom tilsagt samma arff. Men han skulle settiie borgan fór samme arff, vm någon epter thenne dag komme och ther på ytterligare klandra wille.

Nichu finnes effuingar på Kópmannegatun.

Szamme dag stode for sittiande retten i fougten Bothuedh Larßons nærwaru Eskiill Perßon, saluge Nichu finnes broder, fulmyndug och mektig på sine broders barns wegna i Nórmesby i Hagu sochn i Tawastelannhd, huilke som wære saluge Nichu finnes rette effuingar, och giorde saluge Nichu finnes hustrv, hustrv Katerina, quitt, frij, ledug och lóóß fór alt thet arff for:ne Eskiill Perßon och hans broders barn erfua borde epter hans saluge broder Nichu finne och bekende siig aldelis welfórnoðdan wara i alla motte, szå att epter thenne dag skall wara en klar afftalett saack vm samme arff orappatt och oklandratt aff fódde och ofódde. Och hade fór:ne Eskiill Perßon vpburit ethundraede marc med någon annen dell, som hustrv Katerina honom skængth hade, och hade tesligis saluge Nichu finne j sine wellmagth giffuit sine kære hustrv, hustrv Katerina, hwar tridie peningh j lósth och j fasth. Dherfóre må fór:ne hustrv Katerina nýuta och beholle oklandratt hus och heman, lóst och fast, jnnan stadz och vtan stadz, och beplietade fór:ne Eskiill Person siig fór retta, att han sine bróders barn, som han hoss siig haffuer, fórnóie skall all then dell them tilkomber aff thenne peningar han vpburit haffuer. Och ther batte han och borgan, fór att hans broders barn skole bliffue fórnóge, så atte aldriigh på samme arff klandra eller thale skulle, och borgan fór broders barnenn batte, atte sin dell vndfå skulle.¹ Vithnen wore Lasse finne på Kópmannegatun, Anders Person i Sauila j Tulas sochn j Tauesteland, Eriich Hindrichson i Kaulala i samme sochn, Anders² Anderson i Rockaleyby i samme sochn. Jtem óffuermen tiill thetta skiiffte wære Hanns Perßon, Lasse Gregerson, rådmén, Madz fiiskiare, Lasse finne på Kópmannegatun, Madz Olson och Niels kelreswenn.

¹ Orden 'och borgan. . . vndfå skulle' stå i ms. i marginalen.

² Ordet Anders är i ms. upprepadt.

- Jtem Per Nilson *vpbudit* en tomt på Sódra malm — 2. vp:t
 Jtem Niels Jónson *vpbudit* en trågårdh i Simon bagares grend vp:t
 — 2.
 Jtem Frans stadztienere *vpbudit* Anders swerdslipers hus — 3. vp:t
 Jtem Blasius Olson *vpbudit* Bothuedh Larsons slodzfougten vp:t
 hus i Moisi grendh — primo.

Hans Eriichszon, Cofartz Håkann.

[189]

Szamme dag stodh jn för vår sittande rett erliig man Cofartz Håkann, *med* sine fulla berådne mode vplett och leffrerade *med* hand och mund beskedeligom manne, vnge Hanns Eriichson rådmann, ena tomt liggjandis vdj för:ne Cofartz Håkanns egin grend på nórra sidone som man går nider ått grendene emellam Oluff Morthensons træhus och Cofartz Håkanns egit stegerhuss, huilken tomt för:ne Hanns Eriichson aff Håkan lagliga kiópt hade för itthundraade tiio $\frac{3}{4}$ *med* en træboodh, som opå för:ne tomt stodh, och bekende för:ne Håkan siig samme peninga tiill gode nóie och fulle bettalning *vpburid* haffue, then sidste pening *med* then förste. Dherföre affhende han siig, sinom arffuom och epterkomandom för:ne tomt och boodh och tilegnade henne *med* sine lengd och breedh för:ne Hanns Eriichszon och hans arffuom och epterkomandom tiill euerdeligo ægo, quitt och friitt, orappatt, oklandratt för fódde och ofódde tiill ewig tiid. Lengden på tompten viid gatun ær xvij alin, och bredden ær xj alnar. Och war thenne tomt lagh-budin, lagstondin och *med* två godemen, nemlige Blasius Olsson och Josep Aruitson, Cofartz Håka[n]s egin broder Christoffer hembudin, såsom Swerigis lagh jneholle, och friidskillingen vplagder epter stadzens lagh jnehollelse j jordebalken i siette capitlett.

Oluff Swartt, Sóffrin Jutte.

[190]

Jtem 5 octobris war för retta Oluff Swarth, och worth dhå handlatt på hans wegna vm thet steenhus han Sóffrin Jutte såldth hade. Och begærade Sóffrin aff Oluff Swart, att han skulle vplatte honom hussedh, såsom Oluff Swartz kópe breff jnehóltt, som så lydde, att nær Oluff får then yttherste bettalningen på hussedh, dhå skulle Sóffrin få all then stadfestilse på hussedh, som Swerigis lag jneholle. Och hade Sóffrin satt sine peninga på diskenn, men Oluff wille them jntid anamme, vtan han wille haffue flere peninga

æn som kiópit giort war. Dhå warth *thet* ærendet ransakatt. Szå epter Oluff Swartz egit kiópe breff, som han Sóffrin Jutte giffuit hade, warth *Samme* breff gillatt, och Sóffrin bleff hussedh tilbagtt aff fougten och hele rådhet.

Harald Andersonn, hustru Anna gillesuens.

Szamme dag war och fór retta Harald Anderson med *then* gamble quinnan, som han siith træhus aff kiópt hade, nemliigh hustru Anna Jeronimus. Dhå wartt *thet* Bå samtyektt aff fougten och aff borgmestare och råd, att epter hon hade aff sin egin friie willie státt *her* på rådstuffun och vplatiidh Harald hussedh quitt och friitt, orappatt och oklandratt, och han hade *ther* sin fridskilling vtgiffuit opå, dhå skulle Harald beholle hussedh, och *thetta* kióp skulle bliffue fast stondandis, epter han *thet* nu på halfft annatt áár aff frenderne oklandrat haffuer, men peningana satte Harald i rette, 140 marc. Och *the* sattis jn j disken, tiill teß kerlingenn hon *them* anamme wiill. Och *ther* viistes *the* båden aff *med*.

[191]

Herman Spræck, Eriick Mechilson.

Szamme dag stodh jn fór sittande retten Eriick Mechilson, vplott och quitterade erliig man Herman Spræck, borgare i Arboga, sin stiuffader, fór allt *thet* arff honom erffwa borde, som war hans retta fæderne epter sin saluge framlidne fader, Mechiill Nilson, och bekende siig aldelis welfórnoúgdan ware både fór lóst och fast jnann stadz och vtan stadz. Och bekende siig fór:ne Eriick Mechilson fór *samme* siith fæderne vpburit hade 300 march orthuger, huilke peninga fór:ne Herman Spræck hoss siig haffue skall och giffue fór:ne Eriick Mechilson aff fór:ne peninga en áarliige renta såsom *them* båden kan áthsemia. Och tiill en yttherligare fórwaring, dhå pansatte fór:ne Herman Spræck Eriick Mechilson ett steenus, liggiandis på Swartmunke gatun, som Bartolomeus skreddere boor vdj, tiill en vnderpantt, tiill så lenge att han sine fulle peninga ighen anammatt haffuer. Men husselegon skall Herman Spræck sielff vpbære. Och *ther med* slogh fór:ne Eriick Mechilson Herman Spræck *thet* store husedh quitt och friitt tiill, som Peder Nilson kióptt haffuer på Swartmunke brincken, och gaff *ther med* Herman Spræck quitt, frij, ledug och lóß både fór fódde och ofódde fór allt ytthermere klander eller tiltall vm *samme* siith fæderne, szå att han eller

hans epterkomande erffuinger her vm aldriig klandre skole. Och ther med ræckte the hwar annen hondena jn fór retta, och ginge ther båden aff medth.

Peder Nilßon, Herman Spræck.

[192]

Anno Dominj 1545 then 7 dagen vdj octobri[s] månad, dhå wij fór retta sätte på wårth radhus [*sic*] i Kon. M:ttz w. n. herris befalningismandz nærwaru, nemlig Bothued Larsonn, kom jn fór wår sittande rett erlig man Herman Spræck, borgare j Arboga, med fulla berådne mode welfórtænckt, Bå och med sine elskelige och kære hustrues, hustru Elizabettes och sine hustrues barnn, wengers och frenders råde, ja, god willie och samtyckie vplott och leffrerade med hand och mund erligom och beskedeligom manne Peder Nilßon, stadzens borgmestere, itt siith steenhus och liggande grund, som fór:ne Herman med sine hustrv Elizabette med giftermåll vndfongit hade och nu thet lagliga soldt hade fór tolfhundrade march orthuger Stocholms myntt, siw alna ængilst, en renß gyllene, och ett steenhus och liggande grund på Swartmunkegatur emellam Christoffer skreddares hus och Morten gulsmedz hus, fór firehundrade march, szå att summan lóp siig tilhope, som Herman vpburit hade, sextonhundrade march. Och ær thet hused, som Per Nilßon fiick, belægit på Swartmunkebrincken emellam Eriich Erichsons hus och spettale gere hussedh emott gamble Hans skreddares hus, huilkid hus fordom åtte Jónns Gudmundßon etc. Huilke fórberórda peninga och hus fór:ne Herman Spræck bekende siig fulkompligen och redeligen vpburit hade, then sidste pening med then förste. Och ther med affhende Herman siig, sine hustrv och hennes barn och beggie theras epterkomande erffuinger fór:ne stenhus och grund och tilagnade thet Peder Nilson, hans hustrv, theras barn och epterkomandom med all hussens tilbehórilse, alle bodar, vinkellare och andre kellare, som vnder hussed liggie och aff ålder tillegat haffue, jntid vndantagandis, såsom thet aff grunden och i hógden vpmurat ær och fór ógon stár med sine fire friie murar tiill ewerdeligo ægo quitt, friitt, orappat, oklandrat fór alle fódde och ofódde tiill ewig tiid. Hwar och så hende (som Gud förbiude), att fór:ne hus eller grund fór:ne Per Nilson med någen rett eller laga doma jfrå ginge, dhå beplectade fór:ne Herman Spræck, hans hustrv och hennes barn eller theras epterkomande erffuingar fór:ne Per Nilson itt så gott

hus i så gode læge och liche store rente ighen att leffrere och tesligis all then bygning och kostnad, som Per på hussedh kostad haffuer, att bettale jnnan vj viknudad, som Swerigis lagh jnneholle, Och war *thetta* hus lagbudit, lagstondit och hembudith, som stadzlag jnneholle, och fridskillingen vplagder, som och lagenn jnneholle.

[193] Jtem 11 octobris Niels Jónson vpbudit hustru Jngrid Lasse
vp:t Biórnsons hus j Simon bagares grendh — 3.

vp:t S: dag Per Nilson vpbudit en tomt på Södre malm, som han kiöpte aff Arendt knipare — 3.

vp:t S: dag Blasius Olson vpbudit Bothuedh Larsons hus i Moisi grendh — 2.

Peder spilares erffuingar.

Szamme dag stodh jn för vår sittande rett Peder Simonson i Vargtaß i Vehemo sochn, saluge Peder spilares broderßon, och bekende för sittande retten, *thet* han på sine mederffuingis wegna welfórnógd war aff Baluge Per spilares hustrv, hustrv Anna, för allt *thet* arff han och hans medarffwar erffua borde, så att han aldelis welfórnógt war. Och hade han *thetta* epterscriffna vpburit, först en skedh aff sólff, wog 3 lod, peningar 10 marc, 2 ketzslar, j fatt jernn, 2 yxar, j par hele kledher. Och her *med* gaff han på sine medtarffuingis wegna för:ne hustrv Anna quitt, frij, ledug och löß vm för:ne arff för allt ytthermere klander eller tiltall epter *thenne* dag både för fódde och ofódde, så att them emellam skall wara en platt förliigt Baack, och ther opå ræckte the hwar annan hondena jn för retta och gingo ther *med* aff.

Och mester Jacob, w. n. herris offuerste skipztimberman, ræckte borgmesterne, som *thet* årett för retta Bätte, hondena för *thetta* arff, som Peder Simonson vpbar, så att hwar någhen her epter komme och ther på thale wille, dhå beplictade han Biig, att han ther tiill swara wille, och hustrv Anna skulle her vm jntid klandrat bliffue.

Jffwars Madz hustrves erffuingar.

[194] Jtem then 14 dagen octobris stode jn för vår Bittande rett longe Niels, borgare i Åboo, Tomas Hindricßon j Jeremaki by i Reße sochn, fulmynduge på alle theras medarffuingis wegna, vp-lotte och quitterade *med* hand och mund erlig man Jffwars Madz¹

¹ I ms. står: nadz. Jfr rubriken, men även nedan i texten.

fór allt thet arff them på theras mederffwingis wegna erffua borde epter Saluge hustru Marta, Jffwars Nadz(!) framlidne hustrv. Och bekende the siig aldellis welfórningde wara i alle motte både fór lóst och fast, jngen dell vndantagandis. Och hade the vpburidh 28 marc orthuger rede peninge. Ther med gáfue the fór:ne Madz [sic] quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytthermere klander eller tiltall vm fór:ne arff både fór fódde och ofódde. Och ther med ræckte the hwar annen hondena jn fór retta.

Jffwars Lasses barnepeningar.

Szamme dag stodh vp fór vår sittande rett erliig man Niels scriffuare, på then tiidh stadzens kæmænære, och war begærandis aff borgmestarne och aff hele rådhet, att hans stiuffdotters fæderne motte warda jnskriffuith vdj stadzens tænceboock, huilkid honom och epterlatiidh bleff. Och lydde thet breff, som på pigones fæderne giort war, aldellis ord från ordh, som her epter følger:

Bekennes wij epterscriffne Michael Christiernj, predicantt i spettalen i Stocholm, Jórenn Eriichson, Biórnn Biórnsen och Lasse Jónson, borgara i Stocholm, med thetta wårth opna breff, att epter thet saluge Lasse Larson i siith ytthersta på sin sottesæng keste och fórmanade oss tiill fórmyndara fór siith barnn, så atuj alle fyre skulle råda och see hansn kære barn och hustru, hustrv Magdalena, tiill godo och agta och veta barnsens dell och beste, som wij fór Gudh och mezniskiom wille bekende wara, therfóre epter fór:ne hustru Magdalene icke kan well sittie alene fór siig lengre, haffuer hon fór then skuld eskiad <aff> oss hem tiill siig then sondagen nest fór Katerine anno 1542, fórra æn hon på nagra andra giiffto går och sina tro loffuan jfrå siig giffua wille. Och thå affwittrade hon sina dotther Elin Larbedotter halffierhundrade march orthuger fór hennes retta fæderne i lóßóra, peninga, sólff och gellid och allt rórliigít godz, som hon hond emellam haffuer epter sin saluge man, fór:ne Lasse Larson, vndantagandis thet liggjande grund, som the båden vpbyggt haffue och fór ógon stár, ther barneth haffuer sin dell vdj. Men fór alla lóßórana bliffuer barnsens 350 marc. Szå hoppes oss fór:ne hustrv Magdalena haffuer giortt then skæll hon må wara bekend med och bór att góra emott siith egta barn, och hon æn thå siig så fórsee viill, att barneth æn thå icke skall wara fadherlóst, ther wij och gherne wele haffue rádh och dádh mett, liiche som saluge

[195]

Lasse Larsons ytthersta begæren war. Thenna affwittran wele wij fór:ne redeliga bestå, att så skedt och giortt ær, förra æn hon komer i någen mandz wold epter fórlidne Lasse Larsonn. Teß tiill wißo tryckie wij våra signeter nedan fór thenne vår bekennelße. Datum Stoch[o]lm dominica aduentus anno Domini 1542.

Niels scriffuere och Peder Anderson.

Szamme dag lade och Niels scriffuare ena handscrifft i retta och war begærandis, att hon motte warda anteknat i stadzens booch, huilkid och honom tilstatt bleff, och ær samme hantscrifft så lydandis ord från ordh, som her epter følger:

[196] Bekennes jag Pedher Andh[e]rson, borgere i Stocholm, med thenne mijn egin handscrifft, att en vng karll, nemliig Älff, sålde mig på Niels scriffuares wegna ij skepund humbla fór 44 march orthuger. I Niels Olsons åhóro giordis kópett om Hindricj i Örebro. Peningana skulle jag giffue Niels, nær jag fiick humblan i Stocholm. Och gaff mig samme Alff en zedell tiill sin werd, litzle Eriich, ther anamme humblan, huilkid jn্থet war werdt, ty fór:ne Alff hade bettalett samme ij skepund humbla i sin skuld en hetter Oluff, och hade han jn্থet hade [*sic*] sware mig eller Niels scriffuare, ty Alff war hanns man. Hwarfóre haffuer jag fórnummit i sanningen, att fór:ne Alff ær fórbenempde Niels skyllug the 44 ꝥ orthuger ennu, hwar han honom offuerkoma kan. Tiill teß ytthermere wißo scriffuit i Stocholm 30 julij anno 1539 vnder mit signet.

Her Lars Priwalck.

Jtem 17 octobris wår [*sic*] åter fór retta her Larss Prijwalck med några bónder vm thet arff, som fóll epter Simon skreddare. Dhå wårtt twenne tænckebóker vplæßne fór samme bónder. Then ene war scriffuin anno 1523 feria quarta ante Magdalene, then andra anno 1526 feria quarta post corporis Christi.¹ Och fandz dhå i all sanning, thet hustrv Anna taskemakers och Mechil i Vppeby, Simon skreddares broder, hade båden samfeltt stått fór retta och quitterad hustrv Margit Simon skreddares fór allt arff både lóst och fast them erffua borde. Och samme både tænckebóker bliffue gillade. Men the 3 stenbodas, ßom her Larß kiópt hade aff Vastena

¹ Se den tryckta tänkeboken (ed. Larsson) s. 114.

clóster, *thet* skole skattes på nytt, och hwad the bættre ære æn the 200 *marc*, som her Larß vtlagt haffuer, the peninga skall her Larss fórnóie bónderne *med*, epter ßom the ære byrdemen tiill. Skattningismen på bodarne wære *thenne*: Hans Eriichson, Rasmus Perßon, Tordh Linduedhson, Hanns Dåleman, Pedher Matzszonn.

Szamme dag wartt hustru Johanna aff fougten tilsagt, att hon [197] skall settie staden *thet* træhus i pantt, ßom står på stadzens tomt, och jngen annen. Och byggemesterne skole latte *henne* få peningana och settie en borgare i *samme* hus, ßom kan drage stadzens tunga.

Jtem 19 octobris Blasius Olson vpbudit Bothuedh Larsons hus vp:t i Moisi grendh — 3.

Her Lars Priwalck.

Szamme dagh wære någre bónder fór retta aff Tauesteland i Finlandh och gåffue tilkenne, *thet* the hade vpburid aff försigtig man her Laurens Priwalck tuhundrade *march* orthuger, ßom the 3 steenbodas worde mere skattade fórre, ßom han jfrå Vastena klóster jghen lóst hade. Och gåffue her *med* fór:ne her Larss Priwalck quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytthermere klander eller tiltall vm *någet* arff epter saluge Simonn skreddare, ßå atte eller the-ras medarffuingar aldriig epter *thenne* dag mere her opå klandre eller thale wille vm fór:ne arff, szå att *thet* skall them nu emellam ware aldelis en klar och welforliigt saack och aldriig mere rappas eller ryggies epter *thenne* [tid] viidh hwarss the-ras 40 *marc* fórleest, hoo her opå mere klandre wille. Och ther gåffue the her Larße ßiitt opne breff opå vnder stadzens signete *med* flere godemens signeter, ßom óffuer *thenne* ytterste fórligning waridh hade.

Her Lars Priwalck, Lassze scriffuare.

[198]

Szamme dag stodh och her Laurens Priwalck *med* sine berådne mode och *med* sine elskelige hustrues ja och samtyckie, vplett och leffrerade *med* hand och mund erligom manne Laurens scriffuare tree steenboder, liggiandis vdj fór:ne Laurens scriffuares grendh nest nedan fórre Lasse scriffuares egith hus, huilke bodas her Laurens fór:ne Lasse scriffuare lagliga såldt hade fór firehundrade *march*

ortuger Stocholms mynte, huilke peninga her Laurens bekende siig fulkompligen vpburid hade then sidste pening med then förste, affhendandis siig, sinom arffuom och epterkomandom för:ne tre bodar, och tilegnade them för:ne Lasse scriffuare, hans arffuom och epterkomandom, Båsom the aff grunden vpmurade ære och för ógon stånde tiill ewerdeligo ægo, orappade, oklandrade för alle fódde och ofódde tiill ewigh tiidh. Och wåre thenne stenboder laghbudne, lagstondne aldelis Bom Swerigis lagh jnneholle. Och Lasse scriffuare lagde vp Bin fridskilling epter lagenn.

[199]

Madz skreddare, Eriick Staffanson.

Szamme dagh stodh jn för wår sittiande rett Eriick Staffanßon, borgare i Vpßala, och giorde Madz skreddare i Sancte Nicolaj portt quitt, frij, ledug och lóß för allt thet arff, Bom han med sine hustrv, hustrv Margitt, erffua borde epter sine kære framlidne moder, ßaluge hustrv Katerina, Gud hennes siell nåde, både för lóst och fasth, jnnan stadz och vtan stadz, jntid vndantagandis, Bom för:ne hustrv Margit tilkomme kunne och henne med retta erffua borde epter sine kære framlidne moder. Och bekende för:ne Eriick Staffanßon för sine hustrves móderne vpburid haffue peningar 80 march orthuger och en tunna lax för 20 march orthuger. Och her med gaff han för:ne Madz skreddare quit, ledug och lóß och frij för allt ytthermere klander vm ßamme sins hustrves móderne epter thenne dagh både för fódde och ofódde. Och ther opå ræckte the hwar annan hondena jn för retta, ßå atte aldelis wenner och welfórligte wåre. Och thesse epterscriffne godemenn wåre vtóffuer thenne förliichningen, nær hon skedde: Hanns Perßon eller Boock j porten och Hans skreddare i Sancte Joannis grenndh.

[200]

Anders Prýdz, Jngeborg Góttadotter
hwar tridie penning.

Jtem 26 octobris stodh jnför wår sittiande rett i fougten och hele rådzens nærwaru beskedelig man Anders Prýdz ßampt med sine elskelige hustrv, hustrv Jngeborgh Góttadotther och gåffue hwar annen hwar tridie peningh i allt thet the átte, lósth och fasth, Bom the båden tilhope dragit hade, att huilkid thera, Bom epter hwar annan leffwer, skall han beholle thenne frihett. Och ther ræckte the hwar annen hondena opå jn för retta, och begærade the,

att *thetta* motte bliffue jnskriffuit vdj stadzens tænckeboock, huilkiid them och aff borgmesterne epterlatiidh bleff.

Jóns gulsmett.

Szamme dag anammade Jónns gulsmett 5 march peninga vtur disken, Bom Oluff Erichson Batte ther jn fór then karll han war godh fóre. Och bepictade fór:ne Jónns gulsmeth siig, att hwar then karll, Bom Oluff war godh fóre, icke består eller och haffuer beuiß opå, att hans fader icke Jónns gulsmeth slüige peninga skyllog war, dhå wille Jónns latte komme samme 5 marc i retten ighenn.

Hustru Gertrudis erffuinge, som dódde
j Fimbos hußedh.

Szamme dagh war fór retta Niels Larßon i Kalmingekyla i Kyru sochn i Tauastelandh och bekende, thet Niels kelresuen hade leffreratt honom all then dell, Bom honom anthwardatt war til góme epter saluge hustrv Gertrudh, Bom dódde vdj Hans Fimbos hus. Och *thenne* fór:ne Niels Larsson war hennes retta brodher, [201] och dherfore anammade han all then dell, Bom hans syster, saluge hustru Gertrudh, epter Biig lempnatt hade. Och *thetta* war thet han anammade aff fór:ne Niels kelresuenn: Fórst 2 kledis kiortlar med 11 par mallior aff sólff, 2 skeder aff sólff, en kápa med j par spenne, 3 små grytor, 2 små stenækar, j bolster med några andra små Bænge kleder fórutan linkledher och en kiista. Och gaff han fór:ne Niels kelresuenn quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytthermere klander eller tiltall vm fór:ne sins systers tingest. Och ther ræckte han honom hondena opå jn fór retta.

Och fór *thetta* arff ræckte Hindrich Perßon i Kornnhampn och hustrv Margit Eriich skreddares hondena, att jngenn her opå klandra skulle.

Burskap.

Jtem Madz Pawalszonn dragare giorde sin borgare eedh och o[l]derßmannen fór dragarne wore god fór honom j vj år, att han all stadz rett vppeholle skall etc.

Jtem Eriick Jacobßon vpbódh hustrv Anna kannegiutares vp:t
tompt emellam Madz Olsons hus och Madz Halssz hus — primo.

[202]

2 nouembris.

Hans Hoffman.

Szamme dagh war fór retta Hanns Hoffman, borgare vdj Lubke, och wartt han anklagatt aff kemenærenn Niels scriffuare i fougten och hele rådzens nærwaru, thet han hade fórth vtt vj tunna szmór med siitt egit skiip, ther han hade jntid passebordh opå. Och war samme smór vnder Hans Hoffmans egit merke. Szå wartt ther vm ransakatt. Och epter han hade brutid thet fórbud, som Kon. M:tt w. n. herre hade latiid pábiuda, att jngen motte fóra någre feta varur aff landhet vtan Kon. M:ttz fórløff eller minne, wartt Hans Hoffman affbagt med en dom, thet smórett war fórbudid. Och Kon. M:ttz embitzman på slottid skulle kennes viid smórett. Och 40 marc skulle han giffue kemenarana.

Pawall j portenn.

Jtem 9 nouembris war fór retta Pawall i porten och gaff tilkenne, thet Madz i trappahusedh wille fórneka honom, att han icke må bruka gårdzrumett, som hans hussz tillyder, icke wille han heller vnne honom gå egenom gården. Szå lade Pawall i porten sith breeff i retta. Dhå lydde thet Bå, att Pawall haffuer och æger quit och frit gårdzrumett. Szå wartt dhå Madz tilsagtt och fórbudid viidh hans 6 march, att han jngen oskæll eller offuerwoldh skulle góre Pawall på gårdzrumett.

Eriich skinnare.

Jtem Eriick skinnare war godh fór Petter Haderslee for 6 marc husselønn, som han tilbache stodh fór træhusedh viid nórra port anno 44.

vp:t

Eriick skinnare vpbudit hustrv Anna kannegiutares tomp[t] på Kåkebrincken — 2.

[203]

Oluff Knutzson, Jóns Anderßon.

Szame dag stod jn fór vår sittiande rett i fougten Bothuedh Larsons och hele rådzens nærwaru erlig man Oluff Knutsson med fulla berådne mode, Bå och med sine elskelige och kære hustrves ja, god willie och samtyckie vplott och leffrerade erligom och beskedeligom manne Jóns Anderson radman ett steenhus och liggjande

grund, belægit óstan tiill i Lasse schomagares grend nest nedan fórre hustrv Elzabÿ Hindrich Snabels [*sic*] hus opå nórra sidone om grenden och vpsides *med* fru Gunnilles hus, huilkid hus fór:ne Oluff Knutson lagliga Jóns Andersone soldt hade fór *iiij^c* march ortuger Stocholms myntte och en dubell ducatt,¹ huilke peningar fór:ne Oluff Knutson bekende siig til goda nóie vpburith hade, then sidste pening *med* then fórste. Huarfóre affhende han siig *samma* hus och grund, sinom arffuom och epterkomandom och tilegnade *thet* forberórde Jóns Anderson, hans arffuom och epterkommandom tiill ewerdeligo ægo quitt, friitt *med* bodar, winder och kellara, aldellis sásom *thet* affgrunden vpmuratt ær och fór ógon stár, orappatt, oklandratt aff fódde och ofódde tiill ewig tiidh. Och war lagbudit, lagstondit och *med* godemen nestom freedom hembudit, och the wille *thet* jnthet kiópe. Och Jóns Anderson lagde vp sin fridskilling epter lagenn.

Hustru Ingrid Lasse Biornsons,
Lasse Hindrichsonn.

[204]

Szamme dag stodh jn fór sittande retten Bærtiill gulsmet fulmyndug på hustru Ingrid Lassze Biörnsons wegna, vplett och leffrerade *med* hand och mund på hennes vegna beskedeliigom manne Lassze Hindrichson ett træhus och liggjande grund, belægit vdj Lodwiick bagares grend på sódra sidone emellam Jónns dragares hus och Bærtiill gulsmetz hus, huilkid træhus *med* grunden fór:ne Lasse Hindrichson lagliga kiópt hade fór siuttio march orthuger rede peningar, huilke peningar fór:ne hustru Ingrid bekende siig redeligen och tiill fulla nóie vpburit hade, then minste pening *med* then sidste. Hwarfóre affhende hon siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne træhus och grund och tilegnade *thet* forbenempde Lasse Hindrichson, hans hustru, barn, arffuom och epterkomandom quitt, friitt, vrappatt, oklandratt fór fódde och ofódde tiill ewerdeligo ægo. Lengden på tomtene, *ther* træhussed stár opå, xv alnar j quarter, bredden xj alnar j quarter. War lagbudit, lagstondit och fridskillingen vplagder epter lagen.

Jtem 16 nouembris Eriick skinnare vpbudit hustru Anna kannegiutares tomt — 3.

[205]
vp:t

¹ Orden 'och en dubell ducatt' stå i ms. i marginalen med införingstecken efter Stocholms myntte.

vp:t Jtem Bærtiill gulsmedt vpbudit en szóloff pantt, Bom hórer Swen Swenßon tiill, Bom war itt szóloff stop — primo.

Pie memorie.

Jtem 21 nouembris Bätt Bothuedh Larsonn fór retta, Staffan Szasse Bamppt med borgmestare och raadth. Dhå kom jn fór retta Hanns Friis, Kon. M:ttz profos her j Stocholm, och anlagade Madz Thomesson, borgare her i byn, huilken fór 3 fórlidne dagar Bedan hade vtan nódh och twångh dræpith en landzknect, j sins stiuffaders hus, Olaff Swenßons. Och landzknectens namn war Siiffrid Perßon, fódder i Finland i Kyru sochn. Tesligis war thenne landzknects hustru och fór retta och begærade rett på thenne fór:ne Madz Thomesson, Bom hennes fattige man i hiell slagit <dro> hade. Szå wartt honom tilspórtt, huad nódh honom dreff tiill att dræpe thenne man, och viiste han jngen vrßegtt ther tiill, vtan ellies skedde thet i hastughett. Szå epter hans egin bekennelse och openbara gherning, war och tesligis gripin við færska gherningh, bleff han dómpd tiill swærdh och rettadis her på store torgith 23 nouembris anno Domini 1545.

[206]

Hindriich Olßon, Anders Grosse.

Szamme dagh war och Anders Grosse fór retta vm then tompthen på Nórrre malm, Bom han sade siig haffua kíópt aff hustru Anna Olaff Hanßons och Hindriich Olßon nu bespråkad hade. Dhå warth ther vm aff fogten och hela rådhet granneligen ranßakadh. Szå fandz thet i sanningen, thet szamme tompth war aldriig Hindriich Olßons hustrv hembudin, Bom ther rette och nemeste erffuinge war tiill, eij hade heller Baluge hustrv Anna hemlatt fór:ne Anders Grosse tompthena, war och icke heller lagbudin, lagstondin. Dherfóre dómpdis fór:ne tompth Hindriich Olßon tiill ighen och Anders Grosse jfrå. Men the peninga Anders vtgiffuit hade på tompthena, 20 march, the dómdis honom til igen, och them Bätte Hindriich Olßon påå diskenn. Och Anders Grosse wille jntid anamme them. Dherfóre toge kemenærana samme peninga och Bätte them jn i diskenn.

Clemett Rensell, Peder Michilßon.

Szamme dag war Peder Mechilßon fór retta och hade Clemett Renßell med siig, och war han begærandis aff Clemett Renßell,

thet han skulle på sin siels salughett tilgórändis bekende fór the godemen fór retta Bätte, huru Oluff Bróms handlede med Per Mechilßon fór någer åar sedan i Danske etc. Dhå hoff Clemett Rensell an och fórtalde, huru thenne saack begaff ßiig emellam Oluff Bróms och Peder Mechilßon, att thet hende siig fór någer åar sedan, att Per Mechilßon war i Danske och hade giortt sin kópinskap ther och ladith siith skiip tiill och lagtt thet vt fór bomen. Dhå kom Olaff Bróms och latt rostere skepett och Per Mechilßon mett och sade, att Peder Mechilßon war honom 100 march prydzske skyllug fór nagett godz han hade vpburit aff Oluff Brómses hustru her i Swerige, och wille kortt aff haffue the peningana aff honom igen. Dhå kom thenne Peder Mechilson tiill Clemett Rensell och gaff honom med grátande tårar tilkene, huru Oluff Bróms hade rosterat hans skip och godz och viill truge honom aff 100 march prydzske, och wiuste siig jngen ráåd, huru han skulle best stelle thenne Oluff Bróms tilfrijdz, att han motte kome sin koß. Dhå swarade Clemett honom: Epter han haffuer latiid rostere tiig, motte dhu stelle honom tilfridz. Dhå badh Per Mechilßon Clemett, att han skulle fórnóie Oluff Bróms the hundrade march på hans vegne. Dhå sade Clemett: Giff megd dhine handtscrifft, jag viill fórnóie honom, attu må kome dine koß hem ighen. Dhå gaff Per Mechilson Clemett Rensell sin handtscrifft på the 100 marc, att han wille bettale Clemett them ighen. Thetta hóltt Clemett Rensell med sin eedh, att så haffuer thenne ßaack fórlupid siig emellam Oluff Bróms och Per Mechilsson i Danske, ßom forscriffuit ståar. [207]

Jtem Eriick skinnare vpbudit ena tomt, ßom hórer hustru Anna kanagiutares tiill, och står hon i pantt enom kanegiutare på brincken fórsté reßo — primo. vp:t

Eriick skinnare viid Nórré portt och Ragnild mongerska.¹ [208]

Jtem 23 nouembris war átther fór retta then mongerskan Ragnild, ßaluge Hindriich verkmostares epterleffuerska, och klagade på Eriick skinnares hustru viid Norra portt, Hindriich verkmostares dotther, och sade, att hon hade icke bytt rett med henne epter hen-

¹ Denna rubrik återfinnes in duplo redan på ms.-sidan 207, men har där varit föremål för ineffektiv rasur.

nes framlidne bonde *etc.* Dhá wartt thenne saack grannelige ran-sakad, och fandz i sanningen, thet Eriichs hustru hade jngen dell jfrá henne hwarken i huß eller i lóßóra, som hon klagatt hade, vtan hade i godemendz nærwaru fór 7 áár fórlidin skildt thenne hustru Ragnild jfrá siig med all then dell henne borde haffue, Bå atte godemen, som dhá óffuer fórlíchningenn waridh hade, nemlige Niels Jónßon, Per Anderßonn, Lasse Larßon och Eriich skinnare viid store tórgit, vithnade och betygade, att thenne hustru Ragnild hade fátt gode fyllest fór then dell henne på sith barn vegna borde haffue, och worthe på then tiid wenner och velfórligte. Szá wartt och nu på nytt ranßakad om hussen Hindrich verk mestare átte. Dhá fandz thett och i sanningen, att fór:ne Eriichs hustru hade gif-fuit ßinom fader fulla bettalning fór hussen langt och i mong áár, fór æn han dódde, szá att hon på hussen jntid skyllug war. Szá epter thenne beuiß och granne ranßaken bleff thenne fór:ne Eriich skinnare och hans hustru quitt, frij sagde fór thenne saack, szá atte jntid mere æge sware thenne hustru Ragnild tiill thetta ærende, mett mindre hon kan framdelis vpspórie eller finne andre och skæ-
 [209] ligare beuiß opå ßin klagemáll, æn hon hafftt háffuer. Och sadis thenne hustru Ragnild tiill fór retta, att hon skulle stella sin mund och jntid lópe och rope på Eriich eller hans hustru epter thenne dagh viid henne peninga tilgórändis, epter hon haffuer jngen rett eller skæll tiill sin klagemáll. Och ther viüstis the aff mett.

Josep Aruitßon, Per Jónson aff
 Perßóra sochn.

Szamme dagh stodh jn fór retta Peder Jónszon i Jepobi i Per-ßóra sochn och bekende, att han hade vpburith aff Josep Aruitßon i thenne epterscriffne godemendz nærwaru, Tónius Perßon, Peder Kelling, Madz Monson i Soklatt och Jóns Monßon *ibidem* i Perßóra sochn, all thenn dell, ßom ßaluge hustru Birgitta bryggerska epter siig leffnath hade, ßom druncknade i Nórra stróm anno 44, både litid och mygit, Bå att han Josep vdj jngen motte hade att skylla vtan honom storligen tackendis fór siith omak och erbette. Och lade Josep ett register på disken, ßom jnneholt, huad dell han leffrerade fór:ne Per Jónßon, litiid och mygit, och begærade han, att samme register motte leggies vdj kæmenære asken *pro* anno 45, huilkiid och Bå skedde, och ther med gaff Per Jónßon fór:ne Josep Aruitßon

quitt, frij, ledugh och löß för allt ytthermere klander eller tiltall vm *thetta* för:ne för födde och ofödde. Och ther ræckte han honom hondena opå jn för retta. Och ther gick han aff *med*.

Her Jacob j Borgo kyrkeherre
och Oluff timbermann.

[210]

Szamme dag anammade Oluff Eriichson vtur disken *med* rådzens samtyckie på her Jacob i Borgos vegna aff the jnsatte *peningar*, som Thomas Nilson jnsatt hade på Oluff timbermandz hus, nemlige 108 *marc*, som Baluge Oluff timberman her Jacob vitterligen skyllug war och Olaff timbermandz regenskapzbóker jnneholle. Dog war *thet* Bå förordat *med* Oluff Eriichson, som peningana på her Jacobs vegna anammade, att hwar flere gellenere komme her epter och then summa icke tilrekie viill, som jnsatt ær i disken, dhå skulle Oluff Eriichson förplictad ware att latte komme så monge *peningar* tilbache ighen, som honom dhå förre laggt bliffuer vtan all ytthermere skotzmåll eller jnsagur. *Thetta* beleffwade Oluff Eriichson och sade *thet* vbrotzligen holle wiill, hwar så hender, att her opå frandelis eskiad blifuer. Och ther ræckte han Peder Nilson och Peder Anderson hondena opå, som dhå för borgmestare *thet* årett Bätte. Och kemænærana finge honom peningana.

Lucas winmandz peningar, hustru
Dordj Bærendtz.

Szamme dag wartt handlatt vm the peninga, som Lucas winman war skyllug hustru Dordj Bærendtz, nemlige 20 *marc*. Szå wartt ransakadh, huru monge *peningar* i disken stode, som Lucas vinman tilhörde. Dhå fandz icke mere æn 11 *marc* 6 *óre*, them worde och hustru Dordj tilsagde mett sådana förordh, att hwar flere gellenere komme och peningana wille icke tilrekie, dhå skall hustrv Dordj förplictad wara att lefrere så mygit tilbache ighen, som Swerigis lagh jnneholle, att slå aff mark och mark. Och ther war Mechiill Bæncktzson godh förre, att hon *thetta* góre skulle *etc*.

Then lille mongerskan, som stulit hade.

[211]

Szamme dag war för retta then lille mongerskan Brita, huilken som hade stulit jfrå Hindrich kniffuesmedz barn 2 szólff bælte och hade lockadh samme tu små barn vt på Sódre malm jn emott Galge-

bærgith, och ther toog hon bælthen aff them. Szamme bælte låge på disken i retta, och Hindrich kniffuesmed stodh sielff *per*ßonligen fór retta och anklagade ßin tiuff och begærade rett på *henne*. Szå wartt *henne* tilspordt, vm hon hade stulit samme bælte. Dhå bekende hon sine gherninger. Szå epter w. n. frus fórbónn bleff hon benådet, att hon bleff hudflengd j bódelß stuffuun, och sedan ledde bódelen *henne* aff by, och hon *her* aldriig mere jnkomme skall.

Buddans Eriick, Lasse Hindricßon.

Szamme dag wartt Lasse Hindricßon affßagtt *med* en dom, att han skulle bettale Buddans Eriich then lest jern han ßatte qwar i Rüge honom tilhorde jnnan 14 dage við hans 3 *marc* tilgórandis.

Hans Eriicßon och laggare hustrun.

Szamme dag wartt och Hans Eriichßon tilsagtt, att Eriich laggares hustru skall fórnóie honom the 50 $\frac{1}{2}$ *hennes* bonde honom skyllug war nu om xx:de dag nestkomandis. Och then halte kompanen, ßom hustrune skyllug war peningar, han skulle och fórnóie *henne* sine peninga om samme dag, som fórscriffuit står.

[212]

Swen Monßon, Tord gulsmett, Peder
Ålenninge, lille Eriick.

Jtem 16 decembris sätte fór retta *her* Steen Eriichßonn, Peder Bragde sampt *med* borgmestare och ráádt *her* i bynn. Dhå worde jnkallade på rådstuffuun Swen Monsson, Tordh gulsmett, Peder Ålenninge och lille Eriick, och Bothued Larßon, Kon. M:ttz befalningisman på Stocholms slott, stodh vp och anklagade *thenne* fórne 4 men, huruledis the hade handlatt emott Kon. M:tt w. aller kere nadige *herre* och vtan all nódh och twångh brutid *thet* fórbod, ßom Kon. M:tt w. aller kere nadige *herre* haffuer latiidh på biuda, att jngen skulle hwarken bónder eller kópmen kópe någet szólff, ßom við Szalebergit faller eller *ander* stedz *ther* vppe við bergen við straff, liiff och godz, vtan *thet* skulle aleneste Kon. M:tt w. n. *herre* beholle tiill menige riigisens nytte, *profiitt* och gagn. Och war han begærandis en dom på them på Kon. M:ttz wegna *etc*. Dhå worde the alle tilsporde, vm the bekende wille, ßom Botuedh them fórrre anklagat hade. Dhå bekende the alle *med* en mundh, atte *thetta* giortt hade, ßom the fórrre anklagade wore, och fólle på *theras*

knæ och begærade om nådena och icke retten. Dhå worde the affuiste vtt fór dórren och thesas saack wartt granneliga óffuerwægin och ranðakadh. Szá epter thesas egin oppenbare gherning och bekenneþe bliffue the alle fyre dómpde jfrá liiff och godz, száþom thet hóge fórboodh klarligen allom noghþampt witterligit och kundgiortt war både vtaff Kon. M:ttz egin perþone, þedan vtaff alle Kon. M:ttz w. aller kere nadige herris befallningismen allestædis her i [213] riigit vtropatt war, att jngen skulle kópe szólff aff bergzmen við liiff och godz tilgórandis. Fór thenne hóge fórwaring skuld bliffue the all fórfaldne och dómpde tiill liiff och godz, þom fórscriffuit stár, vtan Kon. M:tt w. aller kere nádige herre tækis aff þynnerlig gunst och náde gióre eller benáde them, thet stár vðj h[ans] n[ádis] hógmektighetz hender her vðhinnan att góre epter h[ans] nádis egin gode willie.

Hustru Karin Peder winmandz och
nunnan vðj spettalenn.

Szamme dag stodh Hanns Perþon vp i retten och vplott hustru Katerina Peder winmandz epterleffuerska på then nunnonnes wegna, þom her i clostrett ær, all then rett och arffuedell hon hade tiill thet hus hustru Kadrin vðj Bitter <þatt>. Och lade han ett breff i retta, þom nunnan hustru Kadrin giffuit hade, och begærade, att thet motte warde anteknatt vðj stadzens boock, huilkiid honom och epterlatiid bleff. Och ær så lydandis ord frá ord, som her epter følger:

Bekennes jag syster Magdalena Jónszedotter och egenom thenne mijn vtgiffne handtscrifftt witterlige giór, huruledis jag mig giffuit haffuer vðj en christlig och wenliigh fórlíichning i thet tiltall jag fór nágen fórlidin tíidh sedan hafftt haffuer tiill beskedeliig quinne, hustru Katerina Peder winmandz epterleffuerske, om en arffz rett, som mig tilfalle skulle epter mine kære framlidne fóráldre. Haffuer [214] jag fóρθenskuld aff mijn frij willie eskied och begærett nágre godemen, the ther mijn anklagan hóra, ranðaka och óffuerþe skola, nemliich Lasse Monson, som ær hospitalens fórmyndare sampt med Niels gulsmidt, Hans Perþon, Niels skreddare och Hans Larþon, j þá motte, att hwad these godemen kenne kunne och flitelige óffuerwæge, om nágen dell wille migh tilfalle i thenne mijn anliggiende saack, later jag mig aldelis ther mett áthnóie, szá att sakenn

motte ju med fryntskap koma tiill en fulkomen enda. Och ær nu så nær komit, att thesse godemen haffua endregteligen fördragit och förliigtt saken tiill en fulkomen ende epter beggis vår willie, szå att förbenempde hustru Katerina skall mig giffue 20 marc orthuger rede peningar, ther med skall allt wara offuertalett emellam hustru Katerina och migh, giffuandis henne her med quitt och frij för allt ytthermere tiltall epter thenne dag för mig och alla mina epterkomande fódde och ofódde åtalare tiill ewigh tiidh. Tiill ytthermere wißo och bättre förwaring, att Bå i sanning ær, som förscriffuit står, haffuer jag begæratt vår kere moder abbatißens och conuentens jnsigle nedan för thetta breff, szom giffuit ær i Stochholm på then 2 dagen decembris anno Domini 1545.¹

---

¹ Bladet 215—216 i ms. upptager en början till tänkeboken 1546 jämte en anteckning under 4 januari om Erik skinnarens 2:a uppbud, som går igen s. 217, samt en marginalrubrik: 'Häning draffwant' utan motsvarande text (jfr nedan s. 135 f.).

Stockholms stadz tænceboock szom begintis
Anno Dominj
1546.

[217]

Slodzfougte på Stocholms slott: Botwedh Larszonn.
Stadzscriffware szamma år: Blasius Olsszonn.

Jtem Eriick skinnare vpbudit en pantt, som grytegiutaren vp:tt
haffuer aff hustru Anna kannegiutares — 3°.¹

Anno Dominj 1546 dhå begintis thenne
tænceboock att scriffues.

[218]

Jacob Trappow.

Jtem then fierdagen [*sic*] vdj januarii månadt szätte fór retta
på Stocholms rådhus her Steen Eriichson, Peder Bragde, Bothued
Larson, Kon. M:ttz w. n. herris befalningsman på Stocholms slott,
sampt med borgmestare och raadt ther szammestedz. Szamme dag
kom jn fór sittianne retten Laurens Prýdz profos och anklagade
Jacob Trappow, fód i Danske, och Magdalena Tomas Heýnisk
aff Danska och en gammall man, benempd Teus Gerijek, huilke
som hade myrdth Jórgen Lettow askabrendare i sine sæng, ther
han lågh i then bood han bodde vdj. Och begærade han på Kon.
M:ttz wegna rett på them fór then ochristeliga gherning the
emott theras egin husbonde giort och bedriffuit hade etc. Dhå
wartt fór:ne Jacob Trappow tilspottt, huru theta mordet tilgongit
war. Dhå hoff han an och Bade, thet Jórgen askebrendares
hustru, nemlig Magdalena, hade begærat aff honom tiith och offte,
att han thenne gherningen góre skulle, som nu skedt ær. Och begaff
thet siig en dag, att thenne fór:ne Jacob Trappow batt vdj Per

pie memorie

¹ Detta stycke står före årsrubriken överst å ms.-sidan 217.

Nilßons vinkellare *med* Adrian flaskemakare och drack pryðþing. Dhå skickade för:ne Jórens hustru *thenne* för:ne gamble man Teus Geriick tiill honom och loth bedia honom komme i hennes hus. Hon wille något thale *med* honom. Dhå swarade han och sade: Neij, jag viill jntid gå i hennes hus, jag haffuer ther jntid bestelle. Ther *med* giik *thenne* gamble man jfrå honom och sade *henne* *thenne* [219] ord. Átther badh hon honom andra reða gå ástad och bedie honom komme strax tiill *henne*. Dhå giik *thenne* Jacob tiith tiill *henne*, och hon slepte honom jn och lade honom vnder en trappe och lade sin kiorttiill på honom och sade: Jag viill gå jn ighen coh komma Jórgeu tiill sænge, och sedan wiliom wij dræpe honom, ty han ær nu ganske druckin. Och hade hon maliid peper i prydsingen för bondan sin, på *thet* han teß drucknare bliffue skulle. Och Jórgeu lade þiig i sina sæng. Nær han sompnad war, steg hon vp jfrå honom och tog ena handbila och hóg honom hans strupe aff i sængene ther han lågh. Och then gamble mannen war i stuffuone, nær *thetta* skedde, och en litin dreng *med*, viid paß 6 år gammal. Nær hon *thetta* giort hade, giik hon wtt tiill Jacob, som låg vnder trappane, och bad honom komma jn i stuffuona och sade: *Thet* ær nu allt bestyrtt. Dhå Jacob kom jn, dhå låg Jórgeu dódh i sængene, och handbilan stod viid sængen, som hon hade dræpit honom *med*, och then gamble mannen satt viid vngnen. Sedan toge the honom vtur sængene och kastade honom i en bæneck vnder sængen. Ther låg han i några dagar. Thernest tog *thenne* Jacob Trappow honom och slog hans been þónder och packade honom vdj ena tunna, och han och then gamble mannen droge honom sedan vdj sódra stróm. *Thetta* war Jacob Trappous bekennelse jn för retta. Dherfóre bleff han dómpd tiill stegell och hiull, och then gamble mannen *med*, epter han hade warid *med* honom i råd och dådh. Och quinnan bleff dómpd, att hon brennes skulle eller setties quick i jordh.

[220]

Pie memorie.

Szame dag stodh och jn för retta hustru . . .¹ och anklagade Anders Bagge, huilken som hade slagit hennes broder i hiæll, her Jóns Bærtillson, capellan i Vermdóó. Wartt Anders tilfrágett, hwad nódh honom dreff tiill att dræpe *thenne* arme mannen. Dhå sade han, atte hade jngen ord tilhope mere æn presten kom jn i stuffuun

¹ Tomrum i ms. för namnet.

och Batte Siig bred viid honom och råkade litiid skiute opå, viid [att han] satte siig nid hoss honom och trampade honom litiid på benedh viid. Med thet Bamme fiick Anders vtt Bin kniff och stack presten egenom strupan och ett stiung i ryggen, och ther bleff her Jóns Bamme nattena dód aff, och Anders bleff strax gripin viid færska gherning. Szå epter hans egin oppenbare bekenneße bleff han dómpd tiill swerd, pie memorie. Och thenne gherning skedde i prestegården i Vermdóó sochnn.

Pie memorie.

Szamme dag stodh och jn fór retta Peder Vinter, en landzknect, och anklagade Lasse Wendelbo, en hoffman, huilken Bom hade slagit hans syskene barn i hiell, en landzknect, benempd Niels Anderßon, fódder i Jocas sochn i Sawlax i Finland. Wartt och thenne Lasse Vendelbo tilspört, hwad vrseggt han hade tiill att slå then arme landzknecten i hiell. Dhå kunde han jnge besynnerlige vrßegter bringe fórrer, ther någon skæll fólgde med, vtan wartt honom óffuertygatt med landzknecter, Bom fór retta wåre, thet han hade [221] jntid giortt honom emott, vtan han rænde honom egenom med en koke, thet han och sielff bekende. Szå epter målßeganden Peder Vinter begærade rett på honom, wartt han dómpdt tiill swærdt, pie memorie. Och thenne gherning skedde vdj her Augustinus gåårdh i Rodenn.

Vttest lagh.

Szamme dag wore och jn fór retta Hæmingz bróder och flere hans slegtningar, Bom war w. n. herris draffwantt, och storligen anklagade the stadztienarna och skiilte them, atte skulle haffue myrdt theras Baluge broder Hæmingh. Dhå wartt átther then Baken granneligen ranßakad, en dog hon tilfórende och ransakad war i riigisens rádz nærwaru, och kunde dog på then tiid jntid endes, vtan hon bleff vpskutin, på thet man skulle granneliga ransaka epter thenne Hæming, Bom borte bleff. Szå ær han dog jngen stedz funnen. Dherfóre hadis dhå jn fór retta the draffwanter, Bom wåre hoß then tiid stadztienarna wore tiill mangels med Hæmingh. Dhå wartt then draffwanten tilspórdt, Bom stadztienarne fórst gripid hade, Bom hade giortt sin vtucktt vtt med muren, och hans nampn war Eriick Olßon, och frågadis honom granneligen tiill på hans siels salughett,

huru thenne saken siig fórlupid hade. Dhå hoff han an och sade, att nær stadztienarne komme och toge fatt på honom, ther han ßatt och gjorde sin ting vtt med muren, och drogis med honom och wille [222] tage honom hans kappe jfrå, fór thet han hade sittid på gatun och giortt sin vtucktt, och han wille jntid slempe kappen, med thet ßamme slog dhå then ene stadztienaren honom óffuer pannen med siith swærd, ßå att han fóll við marken. Mett thet ßamme kom och Hæmingh och hóg then andra stadztienaren óffuer pannana, ßå att stadztienaren fóll nider við gatuna och bleff liggiandis. J thetta ßamme buller lóp thenne Eriich Olson vp i hussed, ther the hade druckid vdj, ther och the andra w. n. herris draffwanter ßátte och drucke, och ropade tiill them och badh them komme Hæming tiill vndsetning och ßade: Stadztienarne slå honom i hiell, hwar wij icke komme honom tiill vndsethning. Dhå ramade alle tiil sine werior och lupu strax tiitt ßom the skildis við Hæming. Nær the komme ther, dhå funno the både stadztienarne stondandis på ßamme rumett, ther Eriich Olson skildis jfrå them. Dhå sporde Swen Helsing och Eriich Olson och the andre draffwanterne med them wåre stadztienarne tiill, hwar Hæming war, then the hade slagidz med. Dhå sade the, han lóp thenne grendena vp ått, och jntid viðste the mere, hwartt han war tagin wægin. Och then ena stadztienaren hade Hæmingz dæijen j hondena opå siig, men balian ått deijenen lag ther strax brede við på gatune. Och i thet ßamme gåffue stadztienarana til flictana och draffwanterna epter them och finge them fatt på store tórgit och toge borgan aff them och wille wette, hwartt [223] Hæming wartt bleffuen. Sedan sógte draffwanterne om nattana i alle bardskærare hus och mente, att Hæmi[n]gh skulle ware någerstedz jnne och latiid fórbinde ßiig. Dhå funne the honom jngen stadz. Thernest ßógte the neder vtt med skanßerner och kunde jntid finne honom. Om morganen, nær dager war, tog Peder Hóß, hoffuitzmannen fór draffwanterne, någre draffwanter med ßiig och profos och kæmænæarana med och ßógte. Dhå funne the Hæmi[n]gz fott spoor, att han hade gåt then grenden vp ått, ßom stadztienaren hade sagtt om quellen. Och tridie grenden ther jfrå hade han gongit neder ått och nid tiill skanßen, och hade han blótt på venstre hondena við han hade gongit nedan ått grendene, och thet war fallin litin snóó om nattana, ßå att man kunde granneliga see hans fott spoor. Och Peder Hóß kende

Heming[z] skoor han hade opå Biig, och wåre the lackeijskoor. Dhernest funne the sporrett epter honom vttan fór skanssen, och hade han gongit en long ijsogan stooek bortt átt, och sedan ther litid jfrá hade han státt och stótt opå en swartt ijb klimp och fres-tade ijssen, Bå war ther stópott, ther han próffwade ijssen. Sedan hade han gongit dhedan och rett ned átt Sódra stróm, och ther hade han gongit i strómen, ty hans færðh lendade jn tiill síó bredden och jntid tilbache ighen, och jngen færð syntes på ijssen vtan thenne alene. Och hóltt thenne Peder Hóß med sin helge andz eedh, att thet war wisselige Hæmings fote spoor, Bóm [224] i Sódra stróm gongit hade, och thetta bekende han på sine Bæng, ty han lågh siuck och fórmotte icke gå på rádstuffuu. Dherfóre wartt fórsckickett twá godemen aff rádzstuffuun tiill honom i hans herberge, nemlige Finuedh gulsmett och Eriich skin-nare. Och the fórtalde thenne bekennelße jn fór retta, Bóm her fórscriffuit stár. Szá epter att målBæganderne icke kunde binde stadztienarna tiill någet dráp eller och the skulle ware teß wollande, att han giik i strómen och drængte Biig, eij heller kunde the på bænc-ken Bátte dóme them theras halß¹ ifrá, dherfóre wartt them fórré lagtt, atte skulle fæste en xii manne eedh, och then skulle the góra jnnan 14 daga her epter och swerie, atte aldrig fórmórde honom eller droge honom i síón. Och ther wore målsæganderne well tilfridz mett och mente, att nær the hade giortt thenne eed, Bóm fórscriffuit stáár, wille the jntid mere bægære aff them. Och the giorde Botued LarBón fulmynd på alles theras wegna att latte anamme eedhen aff them på then dag, szom fórscriffuit stár. Och ther ginge the aff mett.

Sóffuerin Jutte mett sins hustrues
erffwingar.

[225]

Jtem then 8 dagen vdj januarij månadth stode jnfór sittiande retten j fougten Bothuedh LarBóns och rádeno nærwarande Ragwald i Kornhaffnn, Peder skreddare och Thomas RagwaldBón, bekende och tilstode alle med en mundh, thet erliig man Szóffrin Jutte hade them aldélis welfórnógd^t och bettalett allt thet arff, Bóm Ragwall och hans barn erffwa borde epter sine kære framlidne dotter, Bóm Sóffrin tiill hustrv haftt hade (Gudh hennes siell náde).

¹ Ordet halß stár i ms. i marginalen.

Och 'serdelis quitterade the Szóffrin fór allan lóþóran, þom them haffue och erfua borde, och bekende the siig alle vpburith haffue tuhundrade march ortuger rede peningar och en tomt på Sódre malm. Och ther med gáffue the honom quitt, frij, ledug och lóþ fór allt ytthermere tiltall eller námaning epter thenne dag vm fór:ne arff. Och ther rægte the honom handena opá jnfór retta och anthwardade honom och tesligis på thenne fórlíchning theras opne breff, szá att han them aldels welfórnoúgd hadde. Men thet hus, þom Kon. M:tt w. n. herre hade giffuit Sóffrin på Schomagaregaton, ther wille the och haffue en halff partt aff the peningar han fiick fór [226] þamme hus. Dher swarade Szóffrin them þá tiill, thet Kon. M:tt w. aller kere nadige herre hade honom þamme hus aff synnerliig gunst och nade och fór hans longlige tro tieniste giffuit honom alene och icke hans hustrues erffuingar, þom hans n[áde] aldrig jngen tieniste giortt hade. Och ther hade Sóffrin Jutte Kon. M:ttz w. aller kere nadige herris breff opá, huilkiid han och strax i retten lade. Och thet bleff vplæbit fór samme erffuingar, huilkiid breff her epter strax ord fráan ord anteknat står. Och med samme beuiþ viistiis erffuingana aff, atte jntid hadde med hussedh bestelle.

Bekennoms wij Ragwald fiiskiare, Thomas Rawalþon och Peder skreddare, atuj haffue i thesse godemendz nærwaru, Peder Jogansons och Eriich Knutþons, giort en wenliigh contract och fórlíchning med Soffuerin Jutte om thet arff oss tilfallith ær epter hans saluge hustru Margreta vdj så motte, att han schall giffue oss tuhundrade 4 ortuger och en tomt på Sódre malm fór lóst och fast, som han med sine framlidne hustru átte, huilke tuhundrade march wij nu vpburith haffue i rede peningar och tomtten med på malmen. Ty giffue wij honom på fór:ne arff quitt och frij fór allt ytthermere tiltall om fór:ne arff, och han skall ther med swara tiill regenskap och geld oss obehindrade och okraffde etc. Men thet hus, som Kon. M:tt w. n. herre gaff for:ne Sóffrin opá Schomagaregaton, thet skall stå tiill godemendz ransakningh i en rett, om oss bór haffua halffdelen aff the peningar, som thet såldis fóre, eller och icke. [227] Allt annat ær en platt afftaletth fóreningh. Tiill teþ yttermere wiþo bedis wij fór:ne Per Joansons och Eriich Knutþons signeter fór thetta breff, medan wij eij sielffue jnsegle haffue. Tiill en fórawing framdelis scriffuit och giffuit i Stoch[o]lm anno Domini 1545.

Kon. M:ttz breff vm hussedh.¹

Gustaff med Gudz nade Swerigis, Góttis och Wendis etc. konungh. Wår gunst tilfórende etc. Weter, kære vnderBåter, att wår fougte på Wesby gårdh och tro tienere, Sóffrin Jutte, haffuer oss endels klageligen tilkenne giffuit, att sedan honom hans hustrv dódeligen affgongin ær, wele hennes erffuingar fast trengie siig opå honom, epter the jngen barn tilhope hade, och tileffwentyrs i någen motte fórnær ware opå then dell han alene egenom sin longliga tieniste afflet och redeligen förwerffuedh haffuer, och besynnerligen wele samme erffuingar nu klandre halffparten i thet steenhus jfrå honom, liggiandis viidh Schomagaregaton, hvilkid wij fór någre åår Bedan fór then wæluillige tro tieniste han oss och rigit beuist haffuer gunsteligen honom och hans rette naturlige erffuingar aleneste tiill nytte och gagn vnth och giffuit haffue. Synes oss fórthenschuld icke reth ware, att fór:ne erffuinger siig ther så jntrengie schole, ther the dog hwarken tieniste eller anneth fóre giort haffue eller liche Bom thet vdj annett arff wore. Så wette J och wæll, huad Swerigis lagh vtuiser om afflinge godz etc. Therfóre wílie wij, attj samma erffwinger på wore wegna ther med måge affuiße, atuj haffue skængt honom samme hus och icke hans hustru eller thóm, och stå honom æn nu tiill, att han samme hus såsom hans rette och welfongne afflinge godz nijute och bruge må eller ther aff góre hwad honom synes. Haffue fór:ne erffwinger elliest honom med rette någet tiill att thale, dhå måge the sókiett hoss honom effter Swerigis lagh. Ther J eder effter rette haffue. Datum aff wår stad Vpsala prima decembris anno Domini 1545.

Eskiill Eriichson vm mandzboten.

[228]

Anno vtsupra then 20 dagen vdj januarii månadt stode thenne epterscriffne bónder jn fór retta samt med Eriick laggares hustru, Clemett MadzBon i Wæpeby i Tórstuna sochn, saluge Eriick laggares broder, Siiffriid MadzBon, Eriichs faders broder i Bamma by och samma sochn, Jónns AnderBon i kyrkebyn i samma sochn och Thomas ThomeBon, Eriich laggares syskone barn i Helgesta sochn i Tunaby, alle samfelleliiga bekende och tilstode, atte nu wenligen fórligte och fórdagne wåre med Eskiill Eriichson, borgare her i byn, fór thet han dræpit hade Eriich laggare, och war thenne fór-

¹ Jfr Gustaf I:s registratur XVII (1896): s. 576 f.

liichning i så motte fó[r]dragin, thet Eskiill Eriichson gaff them på Eriich laggares <sons> barnes vegna ottetiio *marc orthuger* rede peningar, huilke peningar the bekende siig anammatt och vpburidh haffue. Dogh barnett tiill en förbettring *Battis thenne peningar* vth på renta hoß Peder Belle, tiill teß barneth vpvexe kan och stå them sielff fórrer. Dherfóre gáffue the fór:ne Eskiill Eriichson jn fór retta *med* hand och mundh honom och hans epterkomande erffvingar quitt, frij, Bæker och lóß vm fór:ne Eriich laggares dódh [229] både fór them och alles theras epterkomande *erffvingar*, fódde och ofódde, szá att epter thenne dag skall her vm vara en platt dódh, fórligt och afftalett *saack* vm samme mandz slagh och aldriig mere rappas eller klandras vm nagen widere mandzboott nu eller tiill ewig tiidh. Och wore thenne godemen óffuer, nær thenne fórllichningen skedde: Niels Jónson, Swen Skutta, borgmestare, Buddans Eriich, Peder Belle, Oluff Eriichson och Peder Joenson, borgare i Stocholm.

v:tt Jtem 8 februarii vpbódh Bæncktt stadztienare Oluff packares hus westan tiill fórstre reße — primo.

Vitnisbreff.

Szame dag war fór retta Clemett Nilson, borgare vdj Kópung, och gaff tilkenne, thet han átte en broder, benempd Niels Nilson, och hade tientt i 2 áár i Stockeby på Loffóónn, och bleff samme hans broder nu dódh 8 dager fór jull nu nest fórgongin. Och hade han warid ther och wille erfftt samme sin broder och fiick ther jntid, epter han jntid beuiß hade, att han hans rette broder war. Dherfóre hade han nu thenne epterscriffne Mechiill Anderson, Bertiill Olson, Jacob Larson, Eriich Nilson, Morten Jónson och [230] Niels Jónson, huilke som hulle *med* theras helge andz eedh, att thenne Clemett Nilson och Niels Nilson wære rette och ægte sambróder både vm fader och moder och fódde i Roßott i Sibbo sochn i Finland i Viborgz læn. Och her opå gaffz honom stadzens vitnisbreff *med* borgmestare och ráadz samtyckie.

Gongin lagh.

Szamme dag wære átt[h]e[r] fór retta i fougten Botued Larsons och hele rádzens nærwaru the twáá stadztienare, Madz Olsson och

Thomas, och hade theras lagmen *med* siig, Bom them fór någon förlidin tiid sedan förelagtt war, atte skulle swerie *Siig* jfrå, atte aldrig wære w. n. herris draffwantz, nemliig *Hæmiingz*, dódh wollandis eller och han någon tiid dódde aff theras handewerck. Dhå ginge the fram i *Hæmiingz* broders nærwaru och swore på korsedh *med* theras helge andz eed, atte aldrig wore *Hæmi[n]gz* dódh wollandis, och att han icke heller dódde aff theras handewerck. Och theras lagmen swore och *thet szamme*. Lagmennena wore:

Oluff Porshanck	Eriich Nilsonn	Oluff packare
Oluff bagare	Hans smidth	Eskil suerdslipere
Eriick Olßonn	Simon skinnare	Madz smidt
Madz Jónson	Lasse Andersonn	Peder Boock,

borgare her i bynn.

Rutz Hans Eriichßon hwar tridie peniingh.

[231]

Szamme dagh stode *thenne epterscriffne* godemen fór retta, nemlige Harald Olsonn, Niels scriffuare och Hanns Hülle och gaffue tilkenne, *thet* the hade warid kallade tiill betyg och vitnisbyrdh hem tiill Rutz Hanns Eriichßon i hans hus och hörde ther opå, att Hans och hanses hustru aff friiom willie och berådne mode gåffuo hwartt annett hwar tridie pening i löst och i fast jnnan stadz och vtan stadz, att huilkedh thera epter hwars anners dódh leffuær, dhå skall *thenne* gåffue blifue fast stondandis och hollandis, och ther ræckte hwar annen hondena opå och begærade, att *thetta* motte warde tecknatt vdj stadzens tænckebooch, huilkid och så skedde.

Jtem 22 ffebruarii Bæncktt stadztienare *vpbudit* Oluff packares hus vestan tiill — 2. vp:t

Hindriich Nagell, Rasmus Perßonn.

[232]

Szamme dag stodh Hindriich Nagell jn fór sittande retten i fougten Botuedh Larßons och then menige mandz áhóre och nærwaru, som på *samme* dag på rådstuffuun *vpkallade* wære, *med* sine elskelige och kære hustrues ja, godwillie och samtyckie *vplott* och leffrerade *med* hand och mundh itt *Siitt* steenhus och liggjande grundh, Bom han epter *Bin Baluge* framlidne broder Hans Nagell (Gud hans siell nåde) erfft hade. Och ær *samme* steenhus och liggjande grund, *med* then *tomptt* vp i twerth gatun ær, belægit på Kóp-

mannegatun på norre sidone, och hörn hussedh viidh then twertt gatun ginnott Biörn Biórns sons hus. Huilkiidh hus, grund och tomp-ten brede viid fór:ne Hindriich Nagell Rasmus Perßon lagliga saldth hade for sextonhundrade march orthuger rede peningar, huilke fór:ne summa peningar Hindriich Nagell jn fór sittande retten bekende siig fulkompligen och tiill gode nóie vpburit och anammatt haffue, then siidste peningh med then förste etc. Huarfóre affhende han siig, sine hustru och beggie theras arffuom och epterkomandom fór:ne steenus, liggiande grund och tomp-ten, som brunnen ær opå, och tilegnade thet förbenempde Rasmus Perßon, hans hustru, barn och theras arffuom och epterkomandom med all hussens tilbehórilße, vppe och nidre, med windar, bodar och kellara och aldelis Båßom thet aff grunden och i hógden vpmuratt ær och fór ógon står, tiill ewerde-lico ægo, quitt, frijtt, orappatt, oklandratt aff alle fódde, ofódde och átalara tiill ewig tiidh. Och ther lagde Rasmus Perßon sin frid-skillung opå disken, epter ßom stadslag jnneholle. Och thetta fór:ne hus war, aldelis ßom laghen vtwiße, lagfarit, lagstondit och fren- domen well i tu áår hembudith, och the wille thet jntidh löße. Lengden vtt med gatun på tomp-ten. . .¹ bredden. . .¹

[233]

Lasse Jónson, Hindriich Nagell.

Szamme dag stodh Lasse Jónßon, borgare i Arboga, jn fór retta i fougten Bothuedh Larsons och menige rádzens nærwaru och lade ena fulmagtt i retta och begærade, att hon fór the godemen fór retta Båtte, motte vplæsin bliffue, huilkiidh och Bå skedde. Dhá lydde hon opå the peningar, ßom riigisens rádh i áreno tilfórende hade med en dom Hindriich Nagell affßagtt her på rádstuffuun, att han schulle giffue någre bónder och Kure Cirstines son i Arboga, ßom them tiill arffs faldne wore epter saluge Hans Nagels hustru, hustru Birgitte, och serdelis fór the tu skrin, ßom Hans Nagell hade vndandoltt fór ßamme hustru Birgittis erffuinger, ßom jntidh komme tilbyttis, nær arffueth skiiftis epter henne, och lóp siig sum- man, ßom bónderne och Kure Cirstines ßon tildompde wore, iiij^c marc orthuger, huilke peningar Hindriich Nagell jn fór retta leffrerade jfrá ßiig. Och aff thenne iiij^c marc anammade Lassze Jónson fórst 50 marc. Them schulle han haffue fór siith omak och fór then kost och tæring, ßom han hade på then longlige retgong med Hindriich

¹ Tomrum i ms.

Nagell, fór æn thenne saack grep ende. Th[e]rnest fiick Lasse Jónson ij^e marc, som bónderne til fulle aff the iiij^e marc, som han fulmagten aff hade, huilken fulmagtt ßom ladis vdj kæmænære asken på thetta ßamme år tiill en áminnelße. Men Kure Cirstines ßon fiick aff thenne fór:ne peningar ij^e marc ortuger, ßom på hans dell fóll, och the peningar sattis i retten, tiill teß samme dreng kan komma tiill manna och stá tómm sielff fórrer. Dherfóre vplott och quitterade fór:ne Lasse Jónson Hindriich Nagell fór ßiig och alle fór:ne ßaluge hustrv Birgittis erffuinger, både fódde och ofódde, ßá att jngen epter thenne dag skall náget tiltall haffue tiill fór:ne Hindrich Nagell vm samme arff, vtan skall her epter fór allom ware en platt dódh, fórligt och afftalet saack vm samme arff tiill euig [tiid]. Och ther ræckte Lasse Jónson Hindrich hondena opá.

Anno Domini 1546 then 27 dagenn vdj februarii månatt wartt [234] forßamblad then menige man i Stocholm på Stocholms rådstuffuu, och hade Kon. M:tt w[ár] aller kere nadige herre fórsckickatt erliig wælbyrdig man her Steen Eriichßon hiitt tiill staden med süith opne mandatz breff, ßom han fór then menige man her i staden fórkunne skulle, huilkiid och på ßamme dag skedde och i then menige mandz áhóre och nærware och i Kon. M:ttz w[ár] kere nadige herris befallningismandz Bothued Larsons nærwaru. Och war ßamme mandatt ßá lydandis ord frá ord, ßom her epter fólder, mett the orsaker, hwarfóre then dyre tiid vpkommin war i kópmandz handell:

Wii Gustaff medt Gudz náde Swerigis, Gótis och Wendis etc. konungh helße och tilbiude eder oss elskelige, trogne vndersáter, menige kópstadzmenne och besynnerlige borgmestere, raadtt och menighetenn vdj wár stadt Stocholm med Gudh och wár synnerlige gunst och nade tilfórende. Kære vndersáter, wii kunne icke dólie fór eder, hurulunde wij fórorßakade ære att lathe besókie eder och giffue tilkenne med thetta wárth kongelige mandatz breff vm nágre wære och menige riigisens brister och beswæringes, ßom ritigt i komitt [235] ær och dagligen óffuerhænger och menige riigisens jnbyggjare, hóge och låge, siig fast vm beswære, som the och fór oss mest aff alle landzendar thet beclagat haffwe och besynnerligen ær vm thenne dyre tiidt, thet Gudtt bettratt, her i ritigt vpkomen ær, huilkiid Gudtt skall kenne, att sliige och andre riigisens tunge och fórderrff

haffue nogh altiid legatt oss på hiertad, och hade sadantt för long tiid *med* wårth och flere gode mendz gode endrecktige rådth gerne förekomett och bote latiidh. Men kære vndersäter, hwad schole wij mere seie, wårth gode rådth haffuer her tiill hoss eder en partt ganske ringe bleffueth achtett vtan fzast snarerne [*sic*] haffue en partt aff eder benegne warith att latte bedrage och fórfóre eder aff onde menniskiers jngiufftt och jnblast, som eder *med* lygn och bedrægarj på all schada och förderff gerne fóre wilde, æn J haffue fólggt eller lytt oss effter, som eder rette och naturlige offriigheett ær, then eder och menige riigisens gangn och beste altiid gherne fordre och tilhielpe wille. Szom the och så wårth regimete (hoss eder) tiill thet wærste altiid wttyde, ther egenom then menige simpell almoge tiill buller och obestondh fórfóre och hjsse them oss på halßenn, som ty wer offte nogh skeedt ær, så att wij her jnbyrdis hwar annen fórarme och förderffue moste, huilkiid och ju tiill swärenn och dyren tiidh then fórstæ och hógzste orsaken ær. Szå, kere vndersäter, [236] giffue wij eder æn nu her medt ytterligere tilkenne, att then menige mandz vnderdanige och ódmiuke begærenn (offuer hele rikit) haffuer wariid tiill oss, atuj sadana riigisens förderff och dyren tiidh wille tilhielpe att boote och affskaffe, huilkid wij och så fór wår konglige persone gerne góre wille och förthenskuld latiidh förschriffue wære elskelige riigisens raadt och adell *med* någre borgare aff alle kópstæderne her i wårth riige tiill wår stad Arboga, ther wij vdj egin persone tilstædis warid haffue och på hórt theras framsethninger, szom the och scrifftelig haffue alle theris meninger oss fórstå latiidh och hógligen begærett, atuj sadana riigisens brister nådeligen wille hóre och sedan then menigemandz alle Swerigis jnbyggieris schada och förderff tilhielpe att affskaffe och boote *etc.* Kære vndersäter, så ær eder alle nog witterligit och kunnigt, thet wij altiid vtaff fórstæ wår regimentz tiidh och jn tiill thenne dagh (thet Gud skall bære oss vithne vm) aldriig annett haffue sógtt heller begærratt vtan alles edertt och thet menige riigisens welfartt, gagn och beste, thet wij altiid aff wår yttherste och hógzste fórmógen gerne giortt och fordratt haffue, oss jngen sorg eller erbetæ någon tiidh i then motten fórttryte latiidh, som wij och fórhoppes, kære vndersäter, jngen heller beuiffe skall, atuj fór wår person tiill sadana dyr tiidh någon orsack ære eller ther tiill giffuitt haffue, vtan hwar egenom sadana riigisens och alles ederß schada och förderff vpkomit

ær, wele wij korteligen lathe giffue eder egenom teße medfóliande scriifftelige wære articler tilkenne, så j then rette orsaken tiill dyren [237] tiidh och annett riigisens förderff gruntligen sielffue besinne och förstå schole, thet j och nu alle bekenne och gille moste, att sådane the rette och sanferdige beswæringes ære. Huilkid oss icke heller ån andre christelige konunger och regenter (som icke vtan meniskier och jnge gudar ære) fast omógligit wara wiill någen tiidh affskaffe eller bote med minne wij haffue then sanskyllige lydne och hórshamhett aff eder, som vndersäterne ære, som siig med rette bór, och j wille sielffue styrkie och holle vtóffuer huad som wij lathe stadge och påbiude etc. Och nær så skeer, så förhoppes oss tiill Gud, atuj och flere godemen med oss sådane rådth, middell och wæge finne kunne, som eder och menige rikit bestondige och gangelige ware motte. Men hwar j alle icke wele ware sam-drectige then ene med then annen, andelige och werdzlige, hwar i sith standt och skickilße tiill att hielpe och holle vtóffuer sadane och andre sliige wære gode stadgar och påbudh, och hwem therutóffuer trædandis warder, motte tilbórligen straffat bliffua och icke sees egenom fingeren med anten fór wenskap, gunst, mutor eller gáffuer skuld, szom och her i thenne sam-qwæmd Distingz marknadh aff alle landzendar vtaff then menige man nogh vtloffuad och tilsagt bleff. Kære vndersäter, hwar som [238] och icke så skeer, som nu fórtaltdt ær, dhå kunne wij och icke heller nagott gott regimente ordinere eller stadge lathe. Och effter man icke heller seije kan, att en landzenda eller teß jnbygggiare kan wara eller haffuer waridh orsaken tiill sadane dyren tiidh vtan alle riigisens jnbygggiare, dherfóre wiill och ther emoth rett och tilbórligit wara, att alla riigisens jnbygggiere hielpe och så alffwarligen tiill att sådant affskaffett bliffue motte. Szom wij, kære vndersäter, wele yttherligere lathe giffue eder sadantt tilkenne med these wære godemen etc., och thetta wært kon[g]lige ópne mandatz breff beslutetht och stadfæst haffue, att effter sådane wære her effterfóliande ordninger och stadgar vtaff then menige man alle riigisens jnbyggere först begærande och sedan hoss oss med samt wårth elskelige rådth belefuedt, samtyckt och beslutiid ær, att effter thenne dagh skall så i wårth rike, landh och stæder hoss sockne kyrkier och på landzbygden förhandlas, skickes och ordineres och stadiigt hollendis bliffue, som thetta wårt opne mandatz breff i længden

widere fórmeller och wttrycker *etc.* Therfóre biudendis och strenge-
ligen befalendis alle wåre och riigisens vndersåter och jnbyggiere,
hóge och låge, vdj huadh standh the helst ware kunne, redderskap,
adell, borgemestere, raadt, fougter, prester, bónder och alle andre,
[239] som fór wåre skuldh wele och skole góre och latte, atte tesse epter-
scriffne wåre stadger, punctar och artichler vdj alle motte fast och
obrotzligen holle, szå frampt the wåre strænge næpst och wrede och
then plict oc straff, ßom her epter vdj besluteth wttrycht stár,
vnduike wille.

Tesse effterfóliande artickler ære berådslagade, bewillige
och stadfæste wordne, genom huilke the almennelige beswæ-
ringer vm then dyre tijdh botede och affskaffade bliffua
kunne *etc.*¹

Om spanemalen, huru dyr
han sælies schall.²

Tiil thett fórste. Szå mykid then dyre tiid på spanemålen
tilkommer och huad sadant fórorsaker,³ ær och tilfórende nogh
vm scriffuit. Doch epter all spannemale, som ær hwete, roog, korn
eller haffre, icke thet ene år eller tiidh sásom thet annett altiit liike
faller, vtan sådant en synnerlig Gudz gáfue ær och wexer thet
ene åår mere och thet annett minne, som och nu snarth i fyre sam-
felte år en ringe tingh ther aff wext ær, dherfóre kunne wij icke
heller på thenne tijdh någett besynnerligit kóp på spannen⁴ settie
late, som wij och nu i Distingz marknadhen fór then menige man,
[240] eder och andre, som hertil stade wore, oss ther vm nogh fórmerkie
lathe. Doch icke teß minne, vpå thet spanemalen emott wårenn
och sædistiman icke altiith, som her tiill skedt ær, hógre och
hógre vpstige skall, och synnerligen fór then orsaack skuld, att the
fattige, som så dyr spanemåle att kópe icke magtt haffue och
theris áker fór then orsaack skuldh tileffwentys osådde liggiandis
bliffua moste, dherfóre haffue wij betænckth thetta middell och

¹ Jfr Svenska riksdagsakter I (1887), s. 491—499, här citerade SRA. Det inledande brevet till Stockholms stad saknas i Gustaf I:s registratur, där det allmänna mandatet i samma ärende är infördt under den 4 april och efter det tryckta originalpatentet återgivet i D. XVIII (1900), s. 30—59.

² Rubriken står i ms. å sid. 240.

³ SRA: fór orsaker er. — ⁴ SRA: spannemall.

gunsteligen vntt och effterlatidth, att all spanemåle jfrå thenne tiidh och jn tiill Gudh fogar, att sædhen herness aff jorden kommer, vdj ett nampnkunnigt kóp bliffua och icke hógre stige skall, æn som hann tilforende i hwar landzenda vm Thomessmesse gullit haffuer, szom ær span korn. . .¹, span malt samelunde, så och biugmiólet liike, span roog och span roogmióll liike så, span hwete och span hwete miól liike så och span haffre en halff marc. Dh[e]rfóre wele och biude wij her med alffwarligen och viidh wår strænge nepst och wrede, att jngen epter thenne tiidh och jn tiill teß Gudh fogar, att sæden herness aff jorden och i hus komin ær, allerhonde förscriffuin spanemåle hógre æn som förscriffuit står och vdj Distingzis marknaden i Vpsala vtropett och aff eder alle beleffueth och samtyckt warth, fördyrke och vdj jngen motte dyrere kópe eller selie [241] skall, viid wåre ogunste och then plict, som vdj besluteth effter tesse artichler vttrycktt ståår.

Alle landzkópmen affleggies och vnyttuge kópmen
i stæderne.

Tiil thett annett. Effter man i sanning befinder, att thenne spanemålen och alle andre waror, både jnlenske och vtlenske, så aff wægen satte och fördyrkade bliffue, som ær synnerligen fór then olaglige kópenskap skuld, som både i stæderne, så och på landzbygden aff the förderffuelige landzkópmen driffuin bliffuer, och andre flere orsaker, som nog fórtalde och her hoss i scriiffter vtgongne ære, dherfóre ær wår wilie och biude strængeligen, att alle olaglige landzkópmen allestedz her vdj wårth riike, szå och alle andre oskicke- lige kópmen i stæderne, ee huilke the helst ære, borgere, bónder, prester eller andre, schole her effter platt förbudne och afflyste wara. Och hwar en eller flere befundne bliffua, som, sedan thetta oppenbara förbudt vtropet och fórkunnet ær, therutóffuer handlen- dis, kópandis eller seliandis warde, dhen samme skall epter sakens legenhett wiidt thet straff och peenn, som her effter vdj besluteth vttrycktt følger, vtan alle nåder fórfallin bliffua, som wij och her med tesligeste biude och befale frelsismen, fougter, embetzmén, hoffmen, bysseskytter, knecter, básmen och andre wåre eller andre [242]

¹ Tomrum i ms.

² I marginalen är härinvid i ms. införd följande rubrik: Knecte och hoffmans kópslagen afflegges.

godemendz tienare, att the epter thenne dagh jngen kópenskap tiill prångz driffua schole, hwarken i stæderne eller på bygden viidh wåre strenge næpst och wrede och epter sakens legenheett viidh then peen, som her epter vdj besluteth vttrycktt står. Men wiill och någen aff fór:ne eller andre wåre tienare bruka kópenskapen, siith embete eller annen borgare næringh, dhå må han och medt borgarne drage stadzens tunga och icke haffue skotzmåll eller berope siig på oss vm någre sadana frijhetter eller privilegier.

Ingen schall med fremande mans peningar handla.

Tiill thett tridie, opå thet tiill sådana otilbórlige handlinger och olaglige landzkóp the rette förbemelte orsaker motte affskaffade och borttagne bliffue, schall vdj liige motte förbudit wara, atth jngen med fremande mandz peningar, i så motte som her tiill skedt ær, handle eller vandle schall, som doch ofte skeer, att en partt i stæderne och på landzbygden tage hemeligen fremande mandz peningar och med them vpkópe alle warerne och sælie them andre fremmande och vtleske kópmen i hender. Vtan hwar som någen annermandz peningar bruke eller læne wiill, han skall them oppenbarligen bruka jngen man tiill skada, vtan som Swerigis lagh [243] och thenne wår ordinantia vttrycker. Och hwar någen effter thenne dag bespories eller vpspanes kan, szom her vtóffuer górandis warder, then samme skall the peningar han kópslager med och warerne them han kóper eller sæll vtan alle nåder fórfallin wara.

Jngen driffua någen kópmandzhandell vtan han ther tiil forstond haffuer.

Tiil thett fiærde. Effter kópmannene ære fór monge i stæderne och fór theris margfollelige oskikkelige handell skuld warerne vdj alle partzeler årligen motte reeße och vpstige, fór ty att medan the wele alle ware kópmen, szå wele the och alle riffues och sliites vm warerne, dherfóre wele och strængeligen biude wij, att epter thenne dagh platt jngen effterlatiidh bliffue skall driffua nagenn kópmandz handell med minne han ther tiill fórmógin ær och opå sadane handell, som kópenskapenn kreffuer, förstond haffuer. Och ther opå skall vdj hwar och en kópstadt någre förstondige och trogne borgare tilskickade bliffua, som wiidh theas eedh och ære opå sadane

¹ Marginalrubrik: Hoffmen, bysseskytter, knecter etc. holle gestningh.

saker schole gran achtt och tilsin haffue och hwarken fór wiild, wænskap, mutor eller gåffuer skuld see ther *med* egenom fingeren, som the for oss vdj egin kon[g]lige persone ther vm tiill swars wara wele och kunne.

Att kópinskapen skall vara åtskilt.

[244]

Tiil thett fæmte. Effter *thet* giffuer och stoor skade i kópmandz handlingen, hielper och fast tiill dyr tiidh, att hwar och en wiill handle och wandle *med* alle honde waror effter the¹ras egin willie och icke som i andre landh och stæder brugeligit och sedwane ær, att hwar och en handell haffue siith egith och synnerligit selskap, som then och jngen annen handell driffue skall, dh[e]rfóre biude och befale wij, att effter *thenne* tiidh skall i alle wåre kópstæder annerlunde vm kópenskapen i then motten handleth bliffua, szå att hwar och en skall icke effter sith egith godh tyckie *med* allehonde warer driffue theris handell, szom hertiill skedt ær, vtan then, som wiill ware en kræmare, skall och altiidh handle *med* kramgodz, en annan *med* annett sliigtt, hwad *thet* helst ware kan, lerfft, yrter eller spetzerij, somblige *med* alle honde klæde, the andre *med* saltt och humbla, fiisk, smór och annett sliigtt, huad *thet* helst ware kan, så och hwar och en embetzman *med* siith embete vmgå och handtere, och then ene then annen aldellis hoss sin næringh och bæringh obekymbratt bliffua latthe och icke góre honom ther vdj fórfongh eller fórderrff. Och huicken en embitzman wara wiill, skall och aldellis holle siig jfrå kópenskapen, som och kópmannen jfrå embitzmandz næringh siig holle skall, och på *thet* then menige embetzmen må haffue sin nottorftiig næringh genom siith embete, schall och jngen kópman eller kræmere then dell fóre hiitt jn i rikit, *thet* ware siig hwad *thet* helst ware kan, ther egenom embitzmennen i stæderne kunne bliffue fórderrffuade och theris embete niderleggies, *med* minne the selieth embitzmennen fór ett skælliigtt kóp och the átther framdelis sælieth wtt then menige man i hender, som sadantt betarffuer. Schole och vdj alle embeter setties och fórdineres någre oldersmen, som altiidh schole haffue achtt och tillsynn *med* embitzmennen, att the góre gott och ostraffeligit wærck. Och ther the *med* någen falskheett beslagne bliffua i the²ras hande-

[245]

¹ Marginalrubrik: Att jngen forhindrar then andra j sin næring.

² Marginalrubrik: Att jngen fórer j landet *thet* embeten niderleggies mett.

- ¹ werck, *thet* warj siig vdj ene motte eller andre, skall *thet* ransakes och effter sakens legenhet och theris embetis skråå tilbórligen straffatt bliffue.

Embitzmen flyttie i stæderne aff
bygdene *etc.*

- [246] Tiil thett siette så biude wij och, att huicken Bom på landzbygden någett embete bruke wiill och driffue ther *med* någon synnerlige næring eller kópslage, then samme skall flyttie siig effter *thenne* dag jn i stæderne brukandis sedan kópenskapen eller siith embete, *thet* beste han kan, dragandis *med* borgerne riigisens och stadzens tunga, dog vndantagandis the gherningismen, Bom bónder, prester och andre, som på bygden boo, icke vmbære kunne, szom ære skreddare, schomagare, skinnere och andre slige menige mandz tarffwelige gherningismenn.

Preste kópenskapen affleggies.

- Tiil thett siuende. Och effter en partt aff kyrkepresterne och clerkerijdh, som dog *med* annor tilbórlig vnderhold tesfórutan nodtórffteligen försedde ære och theris embete sadantt icke kreffuer, bruga och så kópenskapen och synnerligen vdj all Nordlanden, så och i Finlandh och flerestedz, andre riigisens jnbygggiere tiill stor schade och förderff, fórsume och så sielffue theris rette embete the[r]utóffver, dherfóre biude wij, att effter *thenne* dag skall all sådane prestekópslagen viidtt *effterscriffne* och vdj besluteth vttryckt straff platt fórbvdith wara, så att the, som wele wara prester och haffue prestegeldh, schole the ther bliffua wiidh och tage [247] ware på *thet* Gudh them befalett haffuer, latandis kópmen bliffua kópmen.

Vtmustring någre resor om årett.

Tiil thett ottende. Och effter vdj stæderne *thet* myckle vnyttuge folck, Bom hwarken kópenskapen eller embeter bruka, icke heller draga någon synnerligen tunge i stæderne eller ære i vår tieniste, ære och icke aff the ringeste orsaker en tiill *thenne* dyre tiidh, dherfóre biude wij, at i alle wore stæder allt vnyttugt folck hwartt^a år någre reeser vtmustrade bliffue schole, på *thet* bónderne måge

¹ Marginalrubrik: Embitzmønnerne schole góre gott erbete.

² SRA: all

och bekomme någon hielp till theras åker och ængh, nær them behóffuer. Huicken nu sadana vtmosttring eller affwißning icke hórige eller lydig wara wiill vtan hemeligen eller oppenbarligen trenger siig åter igen i stæderne vtan wårth fórlóff eller beuiß, then samme skall therfóre och så vdj liige motte tilbórligen straffatt bliffua.

Alle åtande waror schole bliffue i landith.

Tiil thett niionde. Fór thetta rigis egne och tarffuelige nodtórffter skuldh, på thet riigit teß bætter bespisett och then dyre tiidh affskaffett bliffue, biude wij, att alle ætande waror, som ære leffuandis oxer och annen boskap, tórtt eller saltt kiótt, smór, allehonde fiisk, saltt eller tóór, och alle honde ætande warer på nogen tiidh fórbudne ware schole att fóris aff rigit och við samme peen, som vdj beslutedh vttryckes. [248]

Alle små skutor och bátar affleggies.

Tiil thett tiionde. Effter allt fór monge och meste parten onyttuge kópmen ære i stæderne, szå och the landzkópmen på bygden, som mest alle segle wele medt theris egne warer och fólderffue ther egenom the andre kópmandz handlinger, dherfóre wele wij och biude, att sadana mykin siglation och synnerligen med the ringe och små skip, skuttur och báther, som skeer menige rigit tiill fólderff, schall her epter jngelunde tilstaddt bliffua, vtan vdj hwar och en [aff] wåre sióstæder skall nampn giffuit bliffua, huru monge skiip tiill siós bruges skole. Och huar någon therutóffuer dyrffues att handle, skall haffue fórbrotid skutan och godzett. Och opå thet man wette motte, hwad fór waror årligen her vtaff riigit och åter hiitt jn ighen fórdé och skeppade bliffue, biude och befale wij, att vdj alle wåre sióstæder the waror, som her aff rigit årligen vtskipes, szå och huadh som ther emott ighen jnfórdt bliffuer, granneligen partzell jfrå partzell bescriffuit bliffue skall och synnerligen fór the orsaker skuld, atth jngen skall driffue någon hemeliig handell androm tiill skada eller fólderff við effterfóliande straff. [249]

Fór all ting skall saltt, humbla och clede j landit fóris.

Tiil thett elffte. Effter thetta wort rikis legenhet siig så haffuer, att man årlige någre nodtórfftige waror, szom ær saltt, humbla,

klede och andre sadane vtenske waror vtaff fremmande landh hempte och hiitt jnfóre motte, dherfóre wele wij och alffwarligen biude, att kópmannen i wåre sióstæder och flerestedz, som siglation bruga wele, fór all ting så mygit saltt, humbla och klede then ene tiidh jfrå then annen hiitt jn i rigit fóre och fórskafe schole, att wåre vndersåter then menige man effter nodtórfften *med* fórsórgett bliffue motte, på *thet* the sadane waror icke hoss andre vtenske kópmen eller i fremmande landh sókie schole, eder sielffue *med* tiill skade och fólderff.

Swenske kópmen hempte warerne ther the
vtenske [hempte them].

[250] Tiil thett tolfte. Och opå *thet* then fremmande ware, szom besynnerligen ære spetzerij, klede, saltt och annett sliigt, icke oss swenske aff andre så dyrtt i hænderne stickede¹ bliffue schole, som her tiill och altiidh skedt ær, ær och fór gott och radeligit anseett, som wij och her *med* biude och befale, att same wore kópmen, som siglation bruga, sadana *fórbemelte* nodtórfftige warer i the land och stæder hempte schole, som andre fremmande kópmen theras warur hempte, på *thet* [the] icke genom så monge mandz hender gå och fódrykade bliffue motte, fór æn the komma hiitt jn i rigit.

Att bónder som haffue slagit spannemålen
vnder Siig.

[251] Tiil thett trettonde. Fór the fórtalde och her hoss i scriffter fórfatade mærkelige orsaker skuld biude wij, att jngee bónder skole kópe och vnder siig slå spanemåle eller andre ætande warur och ther *med* bruka theris kópenskap tiill prångz anten wiid croneness bergzwerck eller annerstedz, vtan the som någen spanemåle eller annen fettalie tiill bergen eller annerstedz fóre och sælie wele, dhå skall *thet* ware them effterlatiidh, doch så mygit the aff theris egin affuell aff stædh komma kunne och icke hoss granner, någranner eller andre sadantt tiill prångz kópe, som *fórscriffuit* stáár. Dog lichauell att the, som tage oßmundz jern i betalning wiidh bergen fór theras spanemåle eller andre waror, mera æn the sielffue behóffue tiill theris boredskap och annen daglige nytte, schole fórett tiill neste kópstadh och ther seliett och icke bruge

¹ SRA: skickade.

ther någet landz kóp mett viðh effterscriffne [i] besluteth vtrycktt peen och straff.

Vm hógh cledebonatt.

Tiil thett fiortonde. Effter man och seer fór ógon, huickin stor hógfærdh och prááll her skeer i bland then menige man med allehonde hóge kledebonatt, mykid mere æn i fórtiden hoss wære fórellder bruck warit haffuer, så att then ene, som i lægre stadga ær, viill hernest ware vtóffuer then <hógre> annen hogre besitten eller jn tiill thet mindste honom liiker med dyr kledebonatt och annatt bram, genom sadana misbruck och hogmodh Gud swárligen fórtornet bliffuer (effter hwar och en vtan átskilnath viill draga engilst och legest) motte i siit wærde fast vpstige och i kópett fórhógett bliffua, dherfóre synes oß fast bettere och rádeligare wara, att then menige man på bygden, så och wære borgare i stæderne skulle siig við then tilbórlige gamble drægtt och clædebonatt <her effter> hwar effter siith skiick och stadga, som fader och fóreldra fór them giortt haffue, siig benóie latte, fór ty sadantt bram och hogmodh ær platt jn thet fórnóden vtan skeer tiill Gudz fórtórnelse och thet menige bestes fóderff. Men thet almogen ju brama vilde, dhå wære [252] thet theris beste bram och heder, att the haffue theris áker, æng och andre ágher¹ welbrukade och hæffdade, hugge suidier, ryme landet vp och annett sliigtt, ther egenom landet och then menige man fórbettred bliffue² kan, tesligiste att almogen prisede siig att haffue maltt och mióll i lárerne och maten i husen, så atte icke behóffde sadantt på thet dyreste aff androm kópe. Aff sadantt³ haffuer almogen stórrer heder æn aff monge dyre klæder.

Hwar tridie pening affslås [i huar landzende]⁴.

Tiil thett femtonde. Och effter nu i någer áár alle warer, vt-lenske och jndlenske, fasth vtóffuer theris rette wærde vpstiigne ære, theregenom allt dyrtt kóp siig fast fórmerer, så på thet sadantt vlideligit kóp her effter teß bætter affskaffatt bliffue motte, viill wara fórnóden, att alle honde warer, både indlenske och vt-lenske, vdj alle

¹ SRA: egor.

² SRA: wardha. — ³ SRA: tockit.

⁴ Denna rubrik är med det inom klammer satta tillägget upprepad å följande ms.-sida.

[253] partzeler vdj ett rett och skæligit kóp satte och werderade bliffue måge, och attj och alle andre, som heme sittie, korteligen wette måge, huru dyre I alle honde warer effter thenne tiidh jnkópe eller vtsælie schole, och attj therutóffuer icke måge beswegne bliffua, så haffue wij nu *med* wårth elskelige riigisens ráadh, adell, borgare och the andre, som i fór:ne móte i Arboga fórsamblade warith haffue, giortt en nampnkunnigh wærdering på alle honde warer, jndlenske och vtlenske, j så motte, att på hwar och en partzell, liten eller stoor, skall hwar tridie peningh, som the nu her tiill dagz gullit haffue, affslagit bliffua. Och epter nogh beusligit ær, att kópett i hwar landzenda her i rigit icke haffuer warith liiche vtan i somme landzendar någet hógre æn sommestedz effter hwar och en landzendes bruck och lægenhett, dh[e]rfóre wele wij och biude, som wij och *med* then sidste wår fórkunniing i Vpsala icke eller anners fórstonde wara wele, vtan att aff sådantt kóp, som i hwar landzende synnerligen fór siig nu på thenne tiid warit haffuer, skall effter en rett och flitig werdering hwar tridie peniing fór vtan all fórdell affslagin bliffua, ther och jngen någet fórhinder vpå góre skall wiid wåre strænge nepst och thet straff, som her effter vdj besluthedh vttrycktt ståår.

[254] Vm embitzmens lón och gherningis lón och dagzlón.

Tiil thett sextonde. Effter wij avelis fórsee oss, att egenom sadane skælige och aff eder sielffue begærade middell alle waror, både jndlenske och vtlenske, schole nest Gudz hielp kome vdj ett bættre kóp, huickit alle gott vtan twill áthniutandis warde, så wiill och fóρθenskuld ju tilbórligit wara och fórnóden, att vdj liiche motte alle embitzmen vdj stæderne och andre, som *man* behóffuer att bruge, *med* theris gh[e]rningis lónn, dagzlónn och annen bettalningh átter ighen i liche motte på thet, som nu i thenne dyre tiidh rest och vpstigit ær, vdj alle partzeler tiill then tridie peniing her-effter schole affkortade bliffue fór theris gherningis eller arbetis lón. Dherfóre wele och biude wij alle embitzmen, som ære gulsmeder, skreddere, schomagare, smeder, skinnare, kanne och grytegiutare, taskemakare, sadelmakare, snickere, glasmakare, kniffuesmeder, plåtenslagare, murmestare¹, så och alle andre embitzmen,

¹ Ordet murmestare står i ms. i marginalen.

ee huru the helst namn haffue kunne, altiit tiil then tridie peningh, liiche som aff warerne, opå thet att på alle sider rett och licheligen tilgå motte, affslå skole viid samma peenn.

Tieniste folck schole affslå then tridie peningh.

[255]

Tiil thett siuttonde. Tesligiste effter thet aller honde tieniste och arbetis folck her epter icke så dyrtt, som tiill thenne tiidh skedt ær, tariffue kópe theris vnderhold och andre nodtorffter, dherfóre ær tilbórligit, att the icke heller theris herrer och hosbónder eller andre, som theris erbete behóffue, med så dyr lón óffuersettiie schole, som her tiill skedt ær. Dherfóre biude wij och, att effter thenne tiid allt tieniste folck hwar vdj sin motte schole och så med theris årß lónn, dagalón och wekulón genom liiche affkort[n]ing siig epter tidzens ock landzens legligheett med en skæliig lón benóie latte.

Vm vikukostelón och matt och óóll om
dygneth på bygden.

Tiil thett adertonde och siidste. Jblandh allt annett så wiill och betenckies, att egenom tesse wåre stadger och påbudh alle honde ætande warer och fettalie her i riket och så vdj ett bætter kóp nest Gudz hielp komandis warde, så wåre ju otilbórligit, att matt och óóll aldellis i liiche motte så fórdyrkedh ware schole, som tiill thenne tiid skedt ær. Dhe[r]fóre skall och ther emoth, epter som tilbórligit och skæll wara kan, jngelunde tilstادت bliffue eller effterlatiith, att vekepeninger fór wekekosten så hógth, som vdj thenne dyre tiidh skedt ær, schole begæres eller vtgiffues. Dherfóre biude och strengeligen befale¹ wij, att effter thenne dag både påå land- bygden och i stæderne aff then betalning, som man tiill thenne tiidh fór matt och óóll, anten fór vekekostetall i stæderne eller och then wegfarande man hoss bónderne eller andre fór matt och óóll tiill siig om dygnett, så och tiill hestafodrett vm natten, skall vdj liiche motte epter hwar och enß landzens legenheett tiill then tridie peningh affkortett bliffua, och huicken ther emoth nagett dyrffues att begære eller tage, dhen samme skall vdj wår ogunste och thetta effterscriffne straff fórfallin warda.

[256]

¹ SRA: tilseie.

Tesse förschiffne artickler, kære vndersäter, ære the meddell och wæge, som wij *med* wårth rådth och andre godemen tiill att affskaffe¹ thenne beswærlige och dyre tiid, som nu på færde, haffue nytteligest² kunnet betæncke, som I och alle begæreth och beleffueth haffue, huicke wij och *her med* alle samptligen och synnerligen, som I och *thet* tilförende aff oß hörth haffue, viid wårth hógzste [257] straff och ogunst aff eder alle vdj alle puncter, artickler och clausuler, jnge vndantagne, wele aldelis obrotzligen hollith haffue.

Vm straffett som *thetta* mandat jneholler.

Szåsom vij och wele, attj alle wette schole, vm någen, vdj huad som helst standh eller condition han ware kunde, befinnes motte, som her emott medt gherningen anten hemeligen eller openbarligen handlendis warde, then *samme* skall såsom en olydug vndersäte och then ther alle gode och nyttuge stadgar och påbudh förhindre³ och vndertryckie wiill, j sådane motte, som her strax epterfølger, straffatt bliffua, næmpligen att huicken som emott these artickler siig otilbórligen hollandis warder, skall fór then förste reße han ther tiill *med* skælig vijß och withner beslagit warder, tiill sine fyretteie *marc* effter wår beskreffne Swerigis lagh och ther tiill godzett, som han få öskæligen kóper eller sæll, fórfallin wara. Hwar then *samme* oftare igen komer, skall han tiill liiff och godz straffat bliffua, androm tiill en spegell och warnagell.

Sådantt ær wår alffwarlige wilie och befallning, ther effter siig hwar och en tiill att fórekomma och siigh fórware fór skade och förderff rette och skicke haffue må. Och opå thett att sådane wåre stadgar och påbudh, jfrå then ene tiidh och tiill then annan, aldelis må ofórkrænckth vdj siith rette wesende och effter hwar landzendes lægenheett skickett och fórordnett bliffua⁴, wele wij medt Gudz hielp, så mygit oss mest mógligit ær, tiill hwar landzende på en bestempd och wiib tiid, som ær vm Thomeßmessen, någre wåre fóroordnede ther hedan fóroordne och skiicke och besynnerligen fór spannemålens skuld, huru han må satt och fóryttret bliffua *etc.*, effter han och årligen, som fóre sagtt ær, icke liike wexer⁵, vtan

¹ SRA: forschaffe.

² SRA: vitteligest.

³ SRA har i stället för ordet förhindre en lakun.

⁴ SRA: bliffua schall.

⁵ SRA: treger.

vndertiden mere och vndertiden minne, tesligeste och atuj tesse väre stadgar och påbudh effter tidzens och landzens lægenhetter nódtorffteligen fórandre, fórmere eller fórmindre¹ måge, effter som saken kreffuie kan och thet siig tiill thet beste skicke wiill. Och teß tiill ytthermere wiße, att thesse fór:ne stadgar och påbudh vdj alle theris punctar och artickler så besluthne ære och wij them och så stadige, fast och vbrotzligen wele holdne haffue, latte wij witterligen tryckie wårth konglige secret her nedan fór thetta wårth mandatz breff, som giffuit och skriffuit ær vdj wår stadh Vpßala 25 ffebruarii anno etc. 1546.

Jtem prima martij Oluff packare vpbudit siith hus — 3.

[259]

Jtem Eriick Jacobson vpbudit Anders schomagares hus vdj Oluff Schottes grend — primo.

vp:t
vp:t

Swænske kópswener.

Szame dagh warth så fórhándlatt i fougten Botued Larßons och the 48 nærwaru med hele rådet, atte suenske kópswener schole epter thenne dag ware vdj en annen ordnung och skickelse æn the her tiill warid haffue. Och bleff ßå i thenne godemens nærwaru stadgatt och samtycktt, atte her epter schole haffue oldersmen, och thenne epterscriffne godemen bliffue och samme dagh tiill oldersmen fór the swenske kópswener fórdinerade. Och kópswenerne korade them sielffue, ty them warth thet epterlatiidh.

Fórstondara fór the swenske kópswener:

Hanns Eriicßonn

Eriick Stutt.

aff kopswenerne:

Jacob skinnare

Oluff Pawalßon.

Burschap.

Jtem Hindriich Perßon gjorde sin borgare eedh, och vnge Lasse [260] schomagare war god fór honom.

Jtem Niels Jónson vpbudit Hindriich to Borgz hus — primo. vp:t

Jtem 8 martii worde alle borgerne vpkallade på rådstuffuu, och warth them fórehollit then ordinantia, ßom the 48 samt med

¹) SRA: forringre.

rådett i 8 samfelte dagar hade berådsлагit epter Kon. M:ttz w. aller kere nadige herris mandatz breff jnnehollelse, thet kópenskapen schulle ware áthskildt, och icke hwar man schulle war[e] kremare, vtan hwar handell schulle haffue siith besynnerligit selskap. Dhå menighetth samma ordinantia hóρθ hadē, wáro the med henne alla weltilfrijdz och gáffue siig alle welwilleligen vnder henne. Och hwartt lott siig bescriffue vnder huadh partzell han wara wille och siig med nære och bærgē kunde. Och nær thetta Bå skedt war, warth thå tilnempde 4 godemen aff rådet och 4 aff menigheten, som schulle fare tiill w. n. herre med samme ordinantia och presentere henne jn för h[ans] nåde, huilkid och så skedde.

[261]

Swen Skuta gaff sin hustru hwar
tridie pening och hon gaff honom igen.

Szamme dag stodh jn för sittande retten och the 48 nærwaru erlig man Swen Skutta och hans elskelige hustru mett, både wel-fórtænckte och med fulla berådne mode och gáffuo hwar dhera andra hwar tridie pening i lóst och i fast, rórligit och orórligit, jnnan stadz och vtan, allt thet the giffua motte epter lagen, szå att huilkid thera epter then annen liiffuer, schall dhå thenne gáffua för hwars mandz tiltall eller jnBárgur nijuta och beholle Búgh tiill gode. Och ther ræckte the hwar annen hondena opå jn för retta och kallade the báden alle the godemen för retta Bátte her tiill withnisbyrd vm. Och begærade the, att thetta motte warde anteck-natt i stadzens tænckeboock, huilkiidh och them epterlatiidh bleff.

[262]

vp:t
vp:t

Jtem 8 martij Niels Jónson vpbudít Hindrich tho Borgz hus — 2.

S. d. Vlff taskemaker vpbudít Biitt hus primo.

S. d. Eriick Jacobson vpbudít et træhus — 2.

vp:t

S. d. Hans Eskilson vpbudít en pantt, som ær itt træhus — primo.

Oluff Mortenson, Eriich MechilBón
j Vpsala.

Szamme dag stodh jn för wår sittande rett erlig man Hans Eriichson, wår stolebroder, fulmyndug och megtug giord aff Eriich MechilBón, borgmestare i Vpsala, vplott och leffrerade med hand och mundh erligom manne Oluff Morthensone itt steenhus med teB lig-giande grund, som fór:ne Eriich Mechilson med sine kære hustrves

ja och godminne honom lagliga såldth hade fór någre fórlidne år sedan fór sexhundrade trettiio niio march orthuger, huilke peningar fór:ne Eriich Mechilßon bekende siig tiill fulkomplige nóie vpburit hade, then sidste peningh med then förste. Hwarföre affhende han siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne steenhus och grund och tilegnade thet fór:ne Oluff Morthenson, hans arffuom och epterkomandom med all sin tilbehórilse med en gatubod och en kellare och med winder, såsom thet aff grunden vpmuratt ær och med thet hualff, som lóper óffuer grenden jn tiill Mechill Bæncktsons hus, quitt, frijtt, tiill ewerdeligo ægo, orappatt aff mig och alle mine, fódde och ofódde, tiill ewigh tiidh. Och ær samme hus belægit på Westra longgatun emellam Mechil Bæncktsons hus och Finuedh gulsmedz hus, och war lagbudit, lagstondit och Eriich Mechilsons barnom hembudit, som lagen jneholle. Och ther med lagde Oluff Morthenson vp sine fridskillingh epter lagenn.

Tomas j hualffuet hwar tridie pening
gaff han sin hustru och hon honom igen.

[263]

Szame dag stode jn fór sittande retten i fougten Bothuedh Larßons och radena nærwarende beskedelig man Thomas i hwaffueth med sine kære och elskelige danequinne, både welfórtænckte och aff friiom willia och gáffuo hwardera annat hwar tridie peningh i lóst och i fast, jnan stadz och vtan stadz, j allt thet the giffva motte epter lagen, szå att huilkiid thera Gud först kaller hedan aff weldhene och then dhå sedan epter leffuer må och schall thenne gáffue obehindrat nijute och beholle, såsom lagen her vm jneholle. Och ther ræckte the hwar annen hondena opå jn fór retta, och begærade the baden aff borgmestare och raadt, att thetta motte warde antecknatt vdj stadzens tænckebooch, huilkiidh them och aff borgmestare och raadt epterlatiid bleff år och dagh, szom förscriffuit står.

Jtem 22 martii Niels Jónßon vpbudit Hindrich tho Borgz [264]
hus — 3.

S. d. Vlff taskemakare vpbudit siith hus — 2.

vp:t

S. d. Erich Jacobßon vpbudit et træhus — 3.

vp:t

S. d. Lasse Monson vpbudit sith egit træhus — primo.

vp:t

Lasse Gregerßon, hustru Anna Lambrictz.

Anno Domini 1546 then 22 dagen martii stod vp för sittande retten erliig man Niels Jónson, stadzens borgmestare, fulmyndug och megtug giordh aff erlig hustrv, hustrv Anna, saluge Lambrict Matzßons epterleffuerska, vplott och leffrerade på henne wegna med hand och mundh erlig man Lasse Gregerßon ena tomt, liggandis vestan tiill j Mechil Bænctsons grendh, Bódre grend, och nest nedan fóre Mechils nie vpmurade hus och emellam Clemeth várdscriffuares hus, huilkin tomt för:ne hustru Anna skæncte alle Lasse Gregerßons barn tilhope tiill ewerdelige ægo. Ytthermere haffuer samme tomt i lengdene från Mechils hus och nid tiill Clemetz hus 47 alna j quarter. Szamme dag vplott och för:ne Niels Jónson för:ne Lasse Gregerßon ena tomt óstan tiill, ßom och för:na hustrv Anna Lasse Gregerßons dotter Anna giffuit hade, liggiandis vdj Lasse scriffuares grend, bredden med dráparumet på jndre sidone femton alnar, lengden viid gatun niio alnar, j quarter mindre, affhendandis Biig och sinom effterkomande erffuinger för både tompter, och tilegnade them för:ne Lasse Gregerßon, hans hustrv och beggie theas barnom, som fórscriffuit står, tiill ewerdeligo ægo, orappade, oklandrade aff fódde och ofódde tiill ewigh tiidh. Ther opå lagde Lasse Gregerßon vp ßin fridskijllingh epter lagenn.

[265]

These efftherscreffne åre the orsaker, som man betenckie kan, huarfóre thenne dyre tijd opa spannemalen her i rikitt wpkommen år *etc.*¹

Till thett forste. Effther att² man sich beclager, att spannemalen år dyr j landett, szå will man giffwe edher the rette orsaker tilkenne, hwar egenom sadantt til thet mesthe skåer, och besynnerligen fórsth vdii alle Norlanden, ßom år Dalerne, Helsingelandh, Gestringelandh, Ångermannelandh, Mådelpa och Bothnen, att ther brukes litenn åker och folkett fórókes, wexer till och bliffwer myckitt, och alle skole haffue fódenne aff åkeren. Ther aff bliffwer spannemålen dyr.

¹ Jfr Svenska riksdagsakter I: (1887), s. 483—490, härnedan citerade SRA.

² SRA: al [*sic*].

Och effther att folkett wexer tiill och bliffuer myckitt, skall *thet* någenstedz tages, ther medt bliffuer hemanen kluffne j många deler, och löper så lithet på mandz delen, och ther aff komer dyr tijdh.

Jtem år och ån bristh j förnempde landzender, att bigdelagen och byerne, som bygde åre, jnhågne vnder byeågerne mere, en the någen tiid åre mån tiill att fiike och fara heller haffwa gagn aff, szom år, att en by hågner vppunder sikh wijd tolff eller sexton miler, somme [mera och somme] minne, och icke tilstådie någre heman vpå theris by marker vptages eller bygges, ther medt bliffuer dhå landet obyggt och folket ökes myckiitt, förty ther såes nu¹ icke mere, så som myckitt folk år, ån ther såddes tilförende, når lithet [266] folk var, och ther aff kommer hunger, att folckett år myckitt och lithet bliffwer såått. Bleffue flere byer, åkrer och ånger vptagne, så atth folkett finge rime² sikh och mere såddes, så kommer och mere spannemale j landett, så bliffwe och better tijdh.

År *thetta* och en orsack, hwarföre byierne icke bliffue vptagne j förnempde landzender, effter huar man låther segh tyckie, att kopenskapen år lått tiill bårningz. Dherföre vill och huar man honom nu mesth bruka, och så kommer sådana förderff j kopenskapen och dyren tijd, som nu för ögen år, och lychtes så ther medt, att ingen wijll brucka åkeren, och bliffuer dyr tijd på spannemålen.

År och orsaken till dyren tijd på spannemålen j Norlanden, atth *thet* myckle onyttige och lathe folk, som sittie och trengie sikh jn på hwar annan, och jngen will låre någett gott embete, vtan når som the kunne jngen bårningh fåå och in*thet* haffwa fåde sich medt, så löpe the ther³ nedh j landet och tiåne för tryskere och vtåkre så spannemålen aff bönderne, så atth vm wåren, når bonden skall såå sin åcker, haffwer han ingenn spannemalle jgen.

Orsakenn, huar vtaff dyr tijd bliffuer på spannemale her j Vpplandh, Szödermanneland, Wåsmanneland, Östergötland, Westergötlandh, Småland och snarest sagt offwer allt rikitt, år *thetta*, atth åkeren will haffua store rychte, gran skötzell och myckitt arbete,

¹ SRA: ju.

² SRA: ryme.

³ SRA: her.

[267] och ingen wiill gerne wijd stortt arbete, vtan haffua nu begynt söke samme tilfålle, som norleningerne, försmå åkeren och tage till köpschapan, som lättare år och ther medh kommer dyr tiidh, szom ett gammalt ordt år: ther litett såås, ther litett fåås. Legges för then sacken skuld nu många byer ödhe, som syn går för sagn, förty dhå bonden skall fara vm kringh medh köpenskap, haffwer hans boo, heman, åcker och ångh lithen förbåttringh.

Annen orsaken år *thetta*, atth först vm hösten, dhåå spannen år lättast, finnes dhå många vrange köpmån¹ j landett, både på bygdenn och j kopståderne, snarest sagt öffwer allt, som vpköpe all spannemålen och annett huadh the offwerkomma och geffue en öre mere på spannen ån han thå gåller, och så kommer allan spannemålen j *theris* hender, och som han dhå år j *theris* hender kommin och lithet bliffuer faltt, så begynner all spannemålen vpstige och reese försth på en öre, 2 öre och så lenge atth på sidzsten, når sådeskeppen skall bårs vtt och tiden lider in vppå szomeren, dhå förmechter ingen atth löße spannen.

Szå år och en orsak till dyr spannemåle, att många husmån och lösingekarle [åre] ostadde j landet, så som tiene bonden för dagelön, och skall bonden haffue någett gangn aff them, thå motte han betale them medh spannemåle, szå och stadde drenger vndertiden medh spanneland, och thå årett lychtes, bliffue husmennen eller legedrengene rikere på spannemåll ån bonden år sielff.

[268] År och en orsak til dyr spannemåll, att bönderne, som haffue wandt sigh till köpschapan, slagge tilhopa all then spannemålle the öffwerkomma kunne, och hwar vtöffwer then annen fara ther medt vp tiill berget, förwåndendis sigh ther spannemålen vtij jern, prångendis så jernett² wtt, som han haffwer giortt medt spannemålen, vtslåpendis sine hester wm vijnteren, och når wåren kommer och åkeren skall sååß, szå år hesten vtkörd, och ther medh ligger åkeren otredder och osadder. Szomme aff bönderne tage sigh *theris* bårningh före medt försleer, slåpe³ vdii alle marcneider allan vintheren egenom, och huadh han haffuer foruerffwed medt förslen, *thet* dricker han vp j stederne, och seden, når han skal

¹ SRA: prängköpmån. — ² I ms. står j jernett.

³ SRA saknar ordet slåpe; bland varianterna står förslesläp.

båre wtt sådesskeppen wm wåren, så bliffwer åckeren otrådder. När han bliffuer otredder, få bliffuer han ej myckitt sådder.

En orsack tiill dyr spannemåll år och *thetta*, att monge tage sigh store hemen före, menendis ther egenom bliffue rijck, achte icke hwadh store hemån kreffuie. Store heman kreffuie *thetta*: wåltråddan [åker] wåll dijkaden och well göddan. Wålgöddan och storan åcker hörer tiill mycken boskap. Szå finnes j thenne landzender nu många flott stocker och bondelandboor, så wåll som andre, the ther icke haffua mere ån en koo eller tuå, fördrister sigh att tage *thet* bästa heman j landet år, sitter ther ett år, tw heller trij, så lenge han haffuer wtarmett åckeren, szå att han in*thet* år bördigh mere. Ther medt legges hemanen öde, och hin far så ther [269] jfrå och bliffuer hosbonden skyldigh allt affradet och far ther medt sin wågh tiill ett annat heman och till *thet* tridie, rötendis *thet* ene nid effther *thet* annett, få lenge han kan, och ther medt bliffue[r] mångestedz landet ödhe, och åckeren litit giffwer. Ther aff kommer och dyren tijd på spannemålen.

År och *thet* en orsack tiill dyr spannemåle, så som och allt prång kóp gör en dyren tiid, få gör och *thetta* som år medt *thet* olaglige fiske kóp, som nu j mångh år haffuer warit her j landet, szå atth all then spannemåle bonden kan å stad komma, motte han vtgiffua för strömingh, torsk, finske geddor, lax, krampesill och annan fiisk *etc.*, effther ty atth ecke haffuer wariitt sedwane, att sådana warur haffue så offwerflödige till Tyslandh vtförd[e] bliffuit, som nu (ty werr) skeer. Mån huar the motte bliffue j landett, szå gåffues icke få myckin spannemåle wtt för fiisk, som nu skeer, och teße många prångh kópmån, som nu sagtt år, både hoß bönder och j kópståderne bliffue afflagde, szå bliffue ecke så dyr tijd på spannemåll, icke heller på fisken, som nu skeer *etc.*

Szå år och en orsack tiill dyr spannemåll, att borgemesterne och rådet j alle kópståderne haffue jngen tilsyn, hwem the giffue borgerskap eller tage tiill borgere j kópståderne, vtan (snaresth sagt) allt *thet* löse selskap, som the tilhope slagge kunne och in*thet* [270] haffue wederwåge, vtan settiendis sigh j borgere huss och tompter, vppehollandis ther horekroger och en hoop medt ólsuålgere, så som slöse och dricke natt och dagh, ther medh dyrkendis spannemålen j

månge honde motte, ßå att en span icke snarane kommer på gatun, för ån the haffue honom bortt, och vnder tijden löpe en halff mile wtt ther effter, för ån han kommer tiill staden, ther medtt bedriffuendis all Gudz förtörneelse, hoord, mordh, förråderij, tiuffuerij. Altt begynnes och råd slås jbland sådant löst sålskap, och wåre nyttigere, atth sådant löst sålskap wore wtt på bygden, tienendis bonden, så länge the så myckit förtient hade, ath the kunne tage sigh heman och bruke så jorden, ßom fader och föråldre gjorde för them.

År och en orsack tiill dyren spannemåle, att kyrckewerenderne, som skwlle stå för kyrkeenes tiende, slagge allen spannemålen vnder sich och sinom wännom wm hösten, thå han geller mindzst, och prånge honom ßå j thet dyreste wtt vm wåren, då han gåller mesth.

År och en orsack her hoss bönderne her j Vplandh, att åckeren icke will giffue nu som för, att the jcke vele prise sigh på boskap, oxer och kóór tiill atth heffda sijn åker medt, szå hade han både gangn aff åkeren, ßå well ßom aff boskapen, att thet ene hulpe thet andre. Szadane osedh år her myckitt j Wplandh. Thenne osedh [271] år och så j Östergotlandh, så att the icke heller welle holle boskap, att the motte hielpa åckeren medt, vtan leggie heller åckeren jgen till tiurebeett och holle så huarcken åcker heller boskap vid mackt. Jtem i Westergotland haffue the en god sed j thetta stycke, att the holle myckin boskap. Så haffue the och en¹ ondh sedh ther emott igen på somblige ståder, atth the bruke lithen åcker, ilde dyrkett² och heffdett, och ther som lithet såås, ther blifuer lithen sådh och spannemåle.

År och en orsak tiill dyren spannemåle och år ful når then høgste och förste, szom hwar man motte ogille,³ medt thetta swåre vproor, krig och órligh, som her jnbyrdes mykitt oskålige och otillbórlige vndertiden företagitt bliffuer, så som nu mesth j mång år vtaff wrånguisse, onde menniskiers ingiffitt och forretlige stemplan then menige enfoldige simple almoge j mangh honde motte förfóre och onth inblåse, szå att allt thet man företager, såsom menige man

¹ SRA: the en och en.

² SRA: dickat.

³ SRA: gille.

motte komme till *thet* beste, *thet* vendis nu allt tiill *thet* wårste, och når ßom sådan stor församblingh skeer, sådan jnuertis örlich, som nu variitt haffuer, kan huar man döme vdii sitt samwett, vm ther kan annett eftter fölge vtan hårdan tijd, och *thet* år en orsack till dyr spannemåll, *thet* bättre hade waritt, att huar hade bliffuitt hemme hoss sijn åcker och ånggh och icke lópett så och förderuet¹ icke alleneste sigh sielffue vtan och menige rikett.

Thette år och högste orsaken på dyr tiid opå spannemåll, att [272] åckeren leggies for mykitt igen, och alle vele bliffue kópmen. Huart år bliffue kópmen flere, och åcker mån bliffue mindre, och *thet* gör ond tiidt på spannemåle.

År och ån synnerligh orsack tiill dyren tiid opå spannemål, att bönderne lathe sigh så myckiitt bedrage medt the monge onyttige warer, som jnföris j landett och sålies ibland almogen, szå att allt *thet* the see, *thet* vele the kópe, och besynnerligen att then menige man viill nu hernest vtan åtskilnatt offuer allt kópe och slijte engelst och leist, fast mere ån *theris* fader och föråldre för them giortt haffue, och ther offuer motte the sålie huad the haffue *etc.*, och vore myckitt bättre, att the kópte thett them nyttigere vore och ther medt the sigh sielffue, *theris* hustru och barn hielpe och berge kunne.

Thetta år endelychten och beslutningen på *thetta* dyre kóp, att huar man haffuer för meent sigh en storen fördell, j *thet* att han all tingh så dyrtt soltt haffuer och församblett monge *peningar*, lithet betenckiendis, att maten och bródet górs och behoff, och *ther*-*utóffuer* en partt sigh så vtblotted, atth the haffue huarken bijte eller suge, först² the kunne man bekomma *peningar*, szå att then hernesth haffue flere *peningar* ån bródet, Och effther att kopenskapan brukes nu så mykitt, *ther* medt legges åkerne igen, och för teße orsaker skuld kan man icke leggie skulden jn på Gudh, vtan [273] oss sielffue och för wår försumelße och lathett skuldh.

Szom J haffwe nu hört, huadt orsaken år vm then dyre tijd, som på spannemålen her till waritt haffwer, så will hans Kon. Ma:tt låthe fórtålie, genom huadt orsaker kopenskapan ær kommin aff sitt rette skick *etc.*

¹ SRA: ån atth inlöpa så atth förderfva.

² SRA: supakósth.

Then förste, ath allt för monge och olage köpmån vpkompne åre j rikitt både j ståderne och opa bigden, fast flere ån j gammall tijd variitt haffwe, och förtenskuld jw flere kocker, jw minne j grytenne. Szå spörs man före, hwad heller almogen velle holle ståderne wedt machtt eller the landzköpmån skwlle bliffue wid machtt. Skole the landzköpmån bliffua widh machtt, dhå år thet mott Swerigis lagh, will och ther efftherfølge, att köpståderne bliffue förderffuede och öde, szom och nu nog för ögen, att the alrede myckitt förderffuede åre, förty att effther lagen bör ingen brucke tw embeter tillijcke, jcke will heller well tiene, atth en skall ware både åkerman och köpman, mån huilcke som wele bruke köpenskapen, the måge flyttie sigh j¹ ståderne.

[274] Then annen orsaken, att köpenskapen förderues och dyrere tiid bliffuer her jnriskis på alle warur, år *thetta*, som tilförende wm spannemålen sagt år, och [o: att] alle åtende och andre jnriskis warur förhöges och fasth dyrkes år jffrå år, effther alle man riffuer och sliter effther warerne, och sedan föres allt samem aff rikitt, och förtenksuld wände the olaglige landzköpmen heller [the] j ståderne slett inted huadh the giffue för varerne, försth the kunne man få them j hender. Biuder then ene en öre, dhå biuder then annen twå, biuder then annen en march, dhå biuder then annen helfftenne mere och åndhå mere, och huadh the medt theris egne *peningar* icke förmåge, brucke the ther tiill fremende mans *peningar*. Szå haffue the nu hollett thet j mongh år och hollet ån nu, szå att varerne år årligen vpstigne jw högre och högre, och ther medt haffuer huar man meent segh godt marknett góre, j thet han haffwer sålth sitt dyrtt. Mån then fördell, han ther aff hafft haffuer, år honom ganske swr worden, når han åther skall kope någett jn jgen, thet han dhå fyre heller femdubeltt betale skall. Ther finnes thå winningen igen, och ther medt att sådane förköp haffwer variitt brukatt både aff köpmen j ståderne, szå och the olaglige landzköpmen, dherföre kan jw jngen annet seiye, ån atth the åre [orsaken] tiill *thetta* förderffwelige köp, som nu år her jnriskis på alle honde warer, bådhe vtlendzske och jndlenske.

Szå år och ån stor orsack, att wij haffue få dyr tiid på the vtlendzske warer, att når som wåre köpmen j ståderne haffue nu slag-

¹ SRA: flyttha segh in i.

get tilhopa alle the warur the kunne offuer komme och giortt oss sådana dyr tiid her j rickit, som føre sagt år, dhå år then Gudi kåresth, som først kan komma medt them tiill fremende ståder, [275] och then som dhå mindzsth haffuer medt fara och sålie, att [: han] sätter kōpett och marchnaden, ther alle the andre motte sålie och fōryttre theres warer effther, och når the nu komme j ståderne, haffue the ecke thet fōrstånd, som andre fremende kōpmen, att the tilfōrende haffue fōrent sigh, att then ene sine varur icke lättare gāffue ån then annan, vtan och fōrett allt j en hoop och på en sted, theregenon[] warerne wanwyrdede bliffua, gōrendis ther medt god tiid hoss the fremende och står otijdt her hoss oss jnrakis, och sålie så theris warur fōr halfft vårde, icke heller achtandis, huatt the få igen, fōrst the kunne man komma snartt heem¹, och når the nu see och fornimme, att the så på theris varur ther vthe tapped haffue och hoss the fremende jngen fōrdell schaffett eller någen winningh bekomme kunne, dhå söckie the medt all then vare, the hitt jnføre, allenesth theris winningh hoss rigisens jnbiggiere tre eller fyre dubbelt, szå att fōr theris oskickelige handels skuld bliffue menige rigisens jnbiggiare swårligen² fōrlagde och fōrderffuede. År och jcke thet minste fōrderff, som rickitt lijder aff thenne oskickelige³ kōpenskap, att kōpmånnen føre gode warur aff rickitt, som år kopper, jårn, trån, lax, smōr, elgzhuder, saltade och torre oxer och koohuder, wijlwarur, som år looskin, mårder, båffrer och andre [276] slike gode warur, mån huadh hijt jn igen mesth jnfōrtt bliffuer, år nogh fōr øgen, szom år en stor partt gamalt fōrleget klåde, fōrderffuett wijn, kijsedranck, glaseband⁴ och annett onyttigitt spetzerij, som then menige man slett tiill jngen nytte kommer.

År och en stor orsaak tiill thetta dyre kōp, att the monge skep och skuther, som løpe plåge jfrå the haffner j alle Norlanden, szå och jfrå Finlandt, Öland och flere stedz, ther prester, bōnder och landzkōpmån skåpe alle honde åtende och andre warer aff rickiitt, szom år lax, åll, strōmingh, finske gedder, saltt och tortt oxekōtt och fårekōtt, packatt j tynner, och myckin annen fettalie, huilkiitt

¹ SRA: hen.

² SRA: snarlighis.

³ SRA: oskedelighe.

⁴ SRA: glaseband saknas (jfr dock bland varianterna, där en förlaga har samma ord i stället för kirsedrank).

aldrich tilförende eller j gammell tijd sedwane wariit haffuer, och huar som så lenge tilgå skulle, dhå kan ecke tw konunge rike tiill sådane vtförningar göre fyllest eller seden ett.

[277] Szå att [summa] *sumarum* för *theris* oskickelige köpenschap skuld bliffuer en dyr tijd både på the vtlandske warer, szå att huar *ther* icke finnes rådt eller böter tiill, bliffuer rickitt platt j *grunden* förderffuatt, szå atth tuåå skole icke medt tijden förmechte föde then tridie, och wiill så lyctes *ther* medt, som före sagt år, att huart år bliffuer en dyrene tijd på allt *thet* man haffue skall, förty når köpmannen wånder ecke, huru dyrtt han köper warerne, szå achter <icke> han och icke, huru dyrt han sålier, och *ther* medt haffuer han ingen skada, vtan skadan kommer jn på *rigisens* jnbyggere och then fattige.

År och ån stor orsack tiill thenne dyr tiid och *rigisens* förderff, att ingen wiill herness låre någre gode embeter, huarken *her* jn j rikiitt eller och drage vtlandis, *ther* the sådant retteliigen och wåll låre kunne, vtan hwad the *her* heme nõdde och tuungne¹ låre skole, dhå år *thet* ecke annett en klåperii, och förtenskuld huad man vill haffua giortt, skall man alt bestyret aff fremende landh, *ther*före motte man myckiitt låthe före aff rikiitt, som well motte bliffua tilståde.

[278] Szå åre nu teße för:ne korteligen förtalde the rette orsaker vpå the almennelige beswåringar, såsom alle och huar besynnerligen för sikh, then rett och saningen bekenne wiill, icke annett seiye kan, ån att sådana dyr tiid haffuer jw sijn største vrsprung genom then menige mandz försumelse och latheet, szå och genom the olaglige landzköpmendz och the andre förde[r]ffuelige köpmendz skuldh j ståderne egen nytte och oskickelighet, huicke j alle motte medh *theris* oförståndige handlinger (som nu förtaldt år) komme sadana dyr tiid affsted² på alle honde varur, efftter the aff edher och andre *rigisens* wndersåther wele jue sökie all *theris* fördell och winningh igen, som the j fremende landh genom *theris* oförstånd vdiu kompne åre, wanseendis att Kong. Ma:ttz [*sic*] dogh så offte och

¹ SRA: truvade.

² SRA: å stad.

altidt sigh ther medh bekymbrett haffuer och sadana beswæring^r, genom huicke menige rikett schamblige förswagett bliffuer, medt gode stadgar och påbud gerne hielpe wilde. Szå befinder man¹ dogh, att öffrigheten sådant omögeligitt ware wiill heller kan, huar icke mere weluillighet, hørsamhett heller lydne hoss wnder-saterne åre ån her tiill skett ær, finnes kan, och att [the] sielfue till teße och flere slijke saker² icke thet göre wele, som saken kreffuer, nemligen att the samme, som emott sadåne [*sic*] gode stadgar och påbudt ohørsame befundne warda, motte hårdeligen therföre nepses och straffes.

Tåsligest vm presterne, som then menige mandz andelige³ lårefåder ware skolle, theris almoge icke rett låre och wnderuise wele och medh flijtt ther tiill hielpe, att lydne och hørsamhett motte hollen bliffua, och att the the[n] menige ma[n]dz mishand-linger och öffwertrådelser jcke aleneste vtan och j sunderhett sådana förderffuade⁴ misbruker, ther egenom landh och folck förderffuett bliffue plåger, aluarligen och openbarligen straffe. Mån thet år och stor feel, att en partt skrympte⁵ eller hyckle såå gerne medt then menige man och sadana förderff, ther som thet medt rette ligger, jcke antasta heller sökie wele, och förtenskuld år öff-righeten aldellis omögeligitt alene aff skaffe tesse och slike beswå-ringer fleere vtan theres och fleres flitige tilhielp, och liike som en låckiere omøyeligitt wara wiill att fördriffua någon stor siuckdom, medt minne han tilforende grundligen wette kan, huadt rette or-sacken tiill sådana siuckdom år, och haffuer teslikesth then dell han sådane siuckdomer meedt hielpe och bota kan, teslikesth att then siucke wiill lyde honon[ ] epher och göre huadh han honom före seijer; dherföre huar her aff någett gått bliffua skall, motte wnder-säterne alle samfeltt och synnerligen ware ther förthenckte vdii (som och tilböriligitt år), atth öffwerheten må haffue lydne och hør-samhett, och att the samme, som genom theris egiitt otilbörilige före-tagende sådane forhindre wele, mage dherföre straffade bliffua.
Datum aff Vpsala 25 februarii anno etc. 1546.⁶

[279]

¹ SRA: så besindhe thå man. — ² SRA: flere sacker.

³ SRA: ondhelighe (!). — ⁴ SRA: förderfvelighe. — ⁵ SRA: skrythe.

⁶ Dateringen är i SRA icke utsatt men antages av utg. stå i samband med det k. mandatet den 4 april. Rörande denna dagbeteckning jfr ovan s. 157 och s. 146 noten.

[280]

Niels Spedtz vârdscriffuare.

Jtem 22 martii anno 46 dhâ giorde Niels Spedtz sin eedh fôr en vârdscriffuare i fougten och hele rådzens nærwaru, och warth honom aff fougten Botuedh Larßon skarpeligen noog fôrehollit, thet han skall haffue granne vpsynn *med* hans embete, både *med* wârdh, dagzuerke och gestning, ßâ att han fôr jngen wenskaps schuld eller awundh skuld leggie samme gestning vtan liiche ßâ wæll *med* then rige som *med* then fattige, och vdj alle motte beuisse siig tro-ligen emott alle man i thenne hans tieniste, ßom han fôr Gudh, w. n. herre och then menige man answare wiill.

- vp:t Jtem 29 martii Niels Jónson vpbudit Hindrich tho Borgz
hus — 3.
- vp:t S. d. Wlff taskemakare vpbudit siith hus — 3.
- vp:t S. d. Lasse Monson vpbudit sith hus — 2.
- vp:t S. d. Blasius Olson vpbudit Lumpans Jacobs hus på Schoma-
gare gatun — primo.
- vp:t S. d. Hans Eskilßon vpbudit en pantt — 2.
- vp:t S. d. Eriich Jacobson vpbudit en pantt — primo.

[281]

Hindrich Olson om hans tomt
på Nórre malm.

Szamme dag hade åtther Hindriich Olson then gamble scho-
magaren fôr retta i fougten Bothued Larsons och hele rådzens
nærwaru och klagade på then tomtten på Nórre malm, ßom scho-
magaren honom hade jfrâ. Och fôr någen fórlidin tiid sedan war
samme tomt Hindriich Olßon *med* en dom tilsagtt epter thet
beuiß Hindriich hade tiill tomttena vtaff tånkebogen, men scho-
magaren loth siig ther *med* jntid benóie vtan hade åtther tu vithne
fram, nemlige Lasse Finne schomagare och Clemet schomagare, och
skótt opå them, atte schulle warid hoss then tiid han gaff hustrv
Margreta Hindricx hustrv peningar fôr tomtten. Dhâ warth
szamme vithne fôrehollit, vm the wille holle *med* theris eedh, atte
hade hórt opå, att saluge hustrv Margreta salde honom tomtten.
Dhâ swarade the både neij, atte kunde thet icke góre, vtan thet
bekende the både, atte ware ene gonge stadde viid hans bode fæn-
ster, dhâ gaff han hustrv Margreta 10 þ , fôr huad hon them vpbar,
viiste the icke. Thetta hade thenne tu vithne och tilfórende vithnad.

Szå epter thet i sanningen fandz, att szamme tomt war icke lag-
 budin eller lagfarin, som lagenn jnneholle, dherfóre sadis thå Hin- [282]
 drich Olßon sin tomt ighen, och schomagaren schulle anamme the
 peningar ighen han vtlagtt hade, ßom i retten stode *etc.*

Harald Olßon och Finued
 gulsmeth.

Szamme dag war átther then saken i retta emellam Harald
 Olßon och Finued gulsmett vm then sielebodz tomt på Sódre
 malm, som Harald mist hade, och Finuedh hade någet aff henne
 jnbyggt, næmplige v alnar. Szå worde the godemen tilsporde, som
 ther hade warid och syntt óffuer, hwad her vm i sanningen war.
 Dhå swarade the, atte wille holle med theris eedh, atte hade sint
 rett och icke orett epter the breff och ßegell, ßom Haarald Olßon
 hade. Dhå hade the i sanningen funnit, the[t] Finuedh gulsmett
 hade jntagit v alnar aff Haraldz tompth. Och worde the strax jn
 fór retta så fórligte, thet Finued skall late Harald få the v alna
 tomt ighen, huilkid Finued honom och loffuade, att han thet
 góre wille. Och ther rækte han Harald hondena opå jn fór retta.
 Men then deell, ßom skepper Olaff haffuer jntagit aff Haraldz tomp-
 ten, thet schall han och latte få honom ighen.

Vlff taskemakare vm hans
 leffuerne och bolejij.

[283]

Szamme dag war Vlff taskemakare fór retta och hans hustru
 med honom. Dhå war hans hustru begærandis aff fougten och aff
 borgmestare och raadt, att hon motte wara skjild jfrå honom, epter
 han hade så skendeliga slagit henne och icke thet alena giortt henne,
 vtan han hade och leigrat siig med en annen kona och wanelskade
 henne, ßom hans rette och laggiuffte hustru war. Jtem warth och
 betygatt jn fór retta, thet Vlff hade latiidh siig hóra, thet han
 wille slå sine hustru i hæll, schulle han æn therfóre liggie på fyre
 stegell. Ytthermere hade och samme Vlff taskemaker nu i sex eller
 vij år aldrig tagit Gudz lechame tiill siig, ej heller haffuer han warit i
 kyrkone i thenne fór:ne år vtan vthe på malmen och helgedagerne
 i schogen. Fór thenne hans oppenbare misgherninger schuld, ßom
 honom fór retta óffwertygatt wart, huilke stycker han och siel[ff]
 jntid neka kunde, att thetta allt war santt, ßom om honom sagt

war, hwarfóre befalte dhå fougten Bothued Larson sampt *med* borgmestare och raadz samtyckie, att han schulle setties vdj tiuffue kellaren på en otta eller fiortan dagar tilgórändis, och see tiill, om han wille æn nu besinne siig och elska sine hustru, såsom honom [284] borde. Och stadztienarne ledde honom i tiuffue kellaren och læste honom om halss och fóter, så som them befalett war.

Pie memorie.

Szame dagh stodh Eriich gatuuask[er]e fór retta och anklagede Gregers Hindricßon, fódh i Tauasteland i Kyru sochn, fór *thet* han hade myrdh hans hustru nu fór nagen tiid ðedan, och begærade rett på honom. Szå warth *thenne* fór:ne myrdare tilspordt, hwad orsaack han hade tiill *quinnona* han myrde, eller om han wille bestå *samma* gherningh. Dhå bekende han sine gherningh och sade dieffuulen gaff honom *thet* jn, att han then gherningen góre schulle och jngen annen. Szå epter hans oppenbara bekennelße och slemme gherningh bleff han dómpdt tiill stegell och hiull, och mestermannen skulle stótte honom leedh fråån leedh ðónder och sedan settiie honom heell vp på steglett, androm tiill spegell, pie memorie. Ytthermere giik *thetta* mord så tiill, *thet* *thenne* fór:ne Gregers Hindricson óffuer fóll *quinnona* på wægen, ther hon giik, och fiick vtt sin tælie kniff och skar hennes strupe aff. Sedan drog han *henn* ei skogen aff wægen och hógh riiß på henne *etc.*

Burschap.

[285]

Jtem 5 aprilis Jacob Jónson giorde sin borgare eedh fór en dagzwerkis karll her i staden, och Jffwars Madz war godh fór honom.

vp:t Jtem Lasse Monson *vpbudit* sith træhus — 3.
 vp:t Jtem Blasius Olson *vpbudit* Lumpans Jacobs hus — 2.
 vp:t Jtem Hans Eskilson *vpbudit* en pantt, och *thet* war itt træhus i Vargzgrenden — 3.
 vp:t Jtem Eriich Jacobson *vpbudit* en szólffpantt — 2.
 vp:t Jtem Jónns Balcks hustru *vpbudit* sith hus primo.
 Hustru Barbrå. . .¹

¹ Jfr nedan s. 174 och 177.

Om vederlagz swæner eller frij
kosta kompana *etc.*

Szamme dag förkunnade Bothuedh Larson slodzfougtenn för hele rådet och menigheten, att *ep̄ter thenne dag schall jngen haffue någon wederlagz swen eller frijkostekompana, vtan the ßom kóp-slaga wille, the schole handla såsom kópswener och jntid fara i marknada ep̄ter thenne dagh. Och huilken kemænæraana ep̄ter thenne dag beslå kunne, ßom wederlag anammar aff någon borgare, then skall kæmænæren anamma och fóre på slottet och latan gå i graffuane för olydnona.*

Clemet kópsuen.

[286]

Jtem 5 aprilis war för retta Clemett kópswenn, och Peder Anderson borgmestare gaff sin saack fóre, thet han hade i hóst fórgingin sendt något godz *med* honom tiill Lybka tiill Frederiick Frederickßon och 2 ostar *med*. Thetta godz fiick Frederiich jntid, huarken han eller hans hustru, vtan thenne Clemett anthwardade thet en annan man. Szå warth dhå thenne Clemet affßagt *med* en dom aff fougten och aff rådet, att han schulle sware *Per Anderson* tiill hans godz och góre honom rede och regenskap ther aff i så gode tro och loffue, som han thet anammade.

Vpsagt burschap.

Jtem Cofartz Hákan sade vp siith burschap och fórmotte jntid lengre driffue stadzens tunge. Dherfóre *ep̄ter* hann war en gammall siwk man, warth honom thet och *ep̄terlatiidh*.

Swenske kópswener.

Jtem warth och handlatt *med* the swænske kópswener vm the-ras skoott, huru thet vtgonge schulle thetta årett. Szå warth dhå vm ßå beslutid *med* fougten och rádzens samtyckie, thet samma kópswener schulle haffue middell på theras skott. Och warth them så *ep̄terlatiidh*, atte schulle giffue en mark aff hundreth i schott thetta årett, ßå lenge man kunne komme them vdj en godh skiick och ordinantia.

Om wederlagz swæner.

[287]

Szamme dag warrt en róstadh på bænckerne vm the wederlagz swener her i bynn ære, om the schulle aff leggies eller eij, *ep̄ter*

kópswenerne beklagade siigh, att samme wederlagz swener haffue allan fördelen jfrå them. Dhå warth thet lå beslutid, att jngen borgare schulle giffue någen sin dreng någet wederlag epter thenne dag med minne han hade tientt honom först i 5 samfelte år, och hwar han dhå skickeliigh wåre tiill kópmandz handell, dhå schulle borgaren giffue honom wederlagh i 3 år, och dhå the 3 år vthe wore, sedan schulle han bliffue för en kópswen.

Hans Ericson, Madz Perßon.

Szamme dag stodh¹ Madz Perßon på Kópmanne gatun jn för retta och pan[t]sätte Hans Eriichßon biitt hus han sitter vdj för 200 march ortuger, som han aff honom læntt hade, och hwar någet komber för:ne Madz Perßon weedh, dhå schall för:ne Hanns Eriichßon först haffue sine 200 vtur hussedh, för æn någre andre gellenere bettales. Thetta loffuade Madz Perszon honom, och ther ræckte han honom hondena opå jn för retta.

[288]

12 aprilis.

Burschap.

Jtem Jóren Thomeßon gjorde som borgare eedh, och Tord grytegiutare war godh för honom i 6 år.

Burschap.

Jtem Lasse Jónson gjorde sin borgare eedh, och Mechiill Bænckßon war godh för honom.

vp:t Jtem hustru Barbrå Baleks vpbudit siith hus — 2.

vp:t Jtem Eriich Jacobßon vpbudit en pantt — 3.

vp:t Jtem Blasius Olßon vpbudit Lumpans Jacobs hus på Schomagare gatun — 3.

Burschap.

Jtem Jóns Perßon gjorde sin borgare eedh för en bådzman, och Hans Kranck war god för honom.

Lasse Monson, Lasse Clemetßon [sic].

Szamme dag stod Lasse Monson för retta, förstondare för then helge andes spettall her i Stoch[o]lm, vplott och leffrerade beskede-

¹ I ms. står: stadz.

lig man Lasse Thomesson ettræhus [*sic*] med grunden liggiandis vdj Madz Staffansons grenden på nórra sidone emellam Madz Staffansons træhus och Hans timbermandz hus, huilked træhus med grunden fór:ne Lasse Monson på spettalens wegna fór:ne Lasse Thomesson soldt hade fór lxxx *marc orthuger*, huilke *peningar* fór:ne Lasse Monson bekende siig anammatt och *vpburit* hade i gode nóie på spettalens [wegna], affhendandis fór:ne spettall samme hus och *grvnd*, och tilegnade thet fór:ne Lasse Thomesson quitt, friitt, tiill ewerdeligo ægo. Lengden på thompten vnder samme hus xv alnar minus j quarter, bredden xij alnar. Och war thenne Lasse Thomesson neste byrdeman på sine hustrves wegna att lösse hussed tiill siig. Och lade Lasse Thomesson vp sin fridskijlling epter lagen.

Botuedh Larson, Mauritius.

[289]

Jtem then 12 dagen vdj aprilj[s] månadst stodh jnfór wår sittianne rett erliig man Mauritius Swenson med både sine sónner, Tomas och Pedher, alle med fulla berådne mode wælfórtanckte vplotte och leffrerade med hand och mundh erliigom och beskedeligom manne Botuedh Larson, nu på thenne tiidh w. n. herris slodzfougte på Stocholms slott, theras steenus och liggiande grund, Bom the alle tilhope átth haffwe, belægit vdj Sancte Laurentij grend her i Stocholm och nest nedan fórre scholestuffuen, huilkiid hus och grund fórbenempde Bothued Larßon aff Mauritius och hans sónner lagliga kiópt hade fór 200 *march orthuger* rede *peningar*, huilke *peningar* Bothuedh strax jn fór retta leffrerade Mauritio och hans både sónner i hændher, epter Bom theris kióp giortt war. Dherfóre affhende the siig fór:ne hus och grund och alle theris epterkomande erfvingar och tilegnade thet fórbenempde Bothued Larßon och hans arffuom och epterkomandom quitt, friitt med alle sine tilbehórilse, bodar, vinder och kellara, tiill ewerdeligo ægo, orappatt, oklandratt aff alle fódde, ofódde och átalara tiill ewig tiidh. Och war lagbuditt, lagstonditt och neste fremdom hambuditt epter lagen. Och fridskijllingen lade Bothued vp, som lagen jnneholle.

Vpsagtt burschap.

[290]

Jtem 12 aprilis Niels gatuleggiare sade vp siith burschap, och war han en gammall [man] och fórmotte jntid drage stadzens tunge.

Burschap.

Jtem Hans Eriichson giorde sin borgare eedh fór en kópman, och Jacob Sarffue war godh fór honom.

Hans Hoffman, Hans Gammall

Szamme dag stod Hans Gammall fór retta och begærade aff borgmestare och raadth, att honom tilstادت bliffue motte att latte scriffua en copia aff en handtscriiffth, som honom giffuin war på någet godz han såldt hade *etc.* Dhå warth honom thet epterlatiidh och lydde samme förseglede handtscriiffth ord från ord, som her epter følger:

Bekennes jag migh Hanns Hoffman med thenne miin opne handtscriiffth att wara erliig man Hanns Gammell, borgare i Stocholm, skyldug fór xcviij decker bockar, dekreth fór xj marc ortuger, och fór xij decker koothudar, tre huder mindre, dekreth fór xviiij march ortuger, och xv decker kalffskin, dekreth fór xiiij öre, summa löper på för:ne peningar xiiij^c march orthuger och xj marc ij öre, och dagh tiill xx:de dagen. Och huad jag icke för:de Hans Gammall sine bettalning jnnan förberörde dag bettaledh haffuer, dhå [291] beplieter jag mig att wilia honom vpfilla allan then skada han mig tiill ytthersta pening tiillreckna kan. Att Bå i sanning ær och teß tiill ytthermere wißo och bättre förwaring, dhå trycker jag mith signet nedan fór thetta mith opna breff, szom giuffuit och scriffuit ær i Stocholm anno Domini 1545 then 4 dagen nouembris.

Stegerhussen.

Jtem 14 aprilis befalte Bothued Larson fougten, att kæmænarana schulle haffue noge vpseende med then orenlighett, som bæris vthur stegerhussen, och hwar the, som æge stegerhussen, icke agte ther opå, dhå skole kæmænarana pantta them, som stegerhussen æga, fór olydnona schuld viid thet hógzste straff, som påbudith ær egenom mandathet.

Skultans Lasse Perßonn.

Szamme dag war fór retta Lasse Perßon, och warth han anklagatt, fór han hade tagit flere peningar fór stegerhusslönen, æn som then menige man, the 48 och hele rådet samtyckt hade. Dhå warth

om róstadh på bænckerne vm *thenne* hans saack. Dhå fólle alle rósterne ther opå, att fór:ne Lasse Perßon hade fórseett siig emoth mandathet, och schulle han fórlige siig med kæmænærana vm the 40 marc, som mandathet jneholler.

Och samme dag warth fór:ne Lasse Person epterlatiid med fougten och rádzens samtyckie, att han skall haffue ffór stegerhus lónn v́ óre och jntid mere.

Jtem 19 aprilis hustru Barbra Bal[k]s vpbudit siith hus — 3.

[292]
vp:t

Eriich Swenson, Oluff kópsuen.

Szamme dag stodh jn fór retta Eriich Swenson, huilken på *thetta* árett fórdinerat war att sittia fór stadzens skott, och anklagade en kópswen, benempd Oluff Larson, att han hade skendeliga brukad sin onyttige mun i skott hussedh, then tiid han schulle góre siit schott vtt. Och hade han latiid falla sin ord szå, att han her epter aldriig schulle góre schott i Stocholm mere, vtan han wille giffue siig tiill Lubke, ther kunde han giffue 24 *peningar* om árett och jntid mere. Och sedan wille han bliffue her liggiandis fór en tysk kópswen och handle liiche som the andre tyske liggerne góre och jntid passe opå Swerigis rige. Ther swarade Eriich Swenson tiill och sade: Dhu wore mere plictug Sverige, ther thu jnfódder ær, æn Lubke. Och restis Bå ord från ord på både sidor, szå lenge *thet* Eriich Swenson viiste dhå Oluff aff schotthussedh, och then Oluff gaff flux ond ord jfrå siig, szå att på lyctone Eriich nógdadis tiill att drage sin breckenfeller och slog honom på¹ riigen och viisten átt dórren. Men then Oluff drog vt sin breckenfeller och hóg Eriich Swenson j skråma j armen. Och hwar Eriich hade icke burid vp sin kniff fór siig, dhå hade Oluff huggit hans huffuud Bónder. *Thetta* vithnade Eriich Larson, Eriich Person, Hans skreddare och Madz skreddare, att szå aldelis tiill giik, som *fórscriffuit* står. *Thenne* sack wartt om róstad på bænckerne, szå att *thet* wille kosta endels halsknopen, effter han slog Eriich i schotthused, men fogten gaff *thenne* saack vp i eth stycke *peningar* fór godemens bón skul.

¹ Ordet på är i ms. upprepat.

[293]

Oluff Hanson, hustru Anna
kannegiutar[e]s.

Szamme dag stodh fór wår sittande rett hustru Anna kanne-
giutares i fougten Bothuedh Larßons och hele radzens nærwaru
welfórtæncktt och med fulla berådne mode, Bå och med sine bar-
noms samtyckie vplott och leffrerade med hand och mund erligom
manne Oluff Hansone grytegiutare ena tomt och liggiande grund,
belægin på Kåkabrincken på nórra sidone emellam Madz Halßes
hus och Madz Olsons hus, huilken tomt fór:ne hustru Anna ka[n]ne-
giutares Olaff Hansone lagliga såldt hade fór tuhundrade niio march
orthuger rede peningar, huilke peningar fór:ne hustru Anna bekende
siig redeliga och fulkompliga vpburid haffua, aldelis tiill gode nóie.
Hwarfóre affhende hon siig, sinom barnom och alle hennes och theris
arffuom och epterkomandom fór:ne tomt med hennes lengd och
bredh och tilegnade henne fór:ne Oluff Hansone, hans hustru och
theras arffuom och epterkomandom quitt, friitt, obehindratt, o-
klandratt aff fódde och ofódde tiill ewig tiidh och Olaff tiill ewer-
deligo ægo och hans epterkomande, szom fórscriffuit står. Lengden
på fór:ne tomt viid almenni[n]gz gatun xv alnar minus j quarter,
bredden ær emellam båden stenhussen thernest. Och war thenne
tompt lagbudin, lagstondin och hustru Annæs egin Bon, Hans Jo-
ganßon, med twå godemen hambudin, och han wille henne jnthet
kiópe. Och ther med lagde Oluff Hanson vp sin fridskijlling, som
stadzlagh jnneholle.

[294]

Lille Mechiill.

Jtem 19 aprilis feste lille Mechiill lagh.

S. d. feste lille Mechiill lag i sådanæ motte, att han hade
aldriig jngen quinne i sin sæng, medhan han hade sin ægta hustru
nær siig, hustru Anna. Och schulle han góre thenne lag sielff xiite
jnnan xiiij dagar.

Szamme dag fæste Blasius Olszon lagh, thet han aldriig hade
krængth lille Mechiills hustrv, medan the hade omgænge tilhope.
Och thetta skedde i fogtens Bothued Larsons och her Jóren Nord-
mandz nærware.

Mester Olaff Petri, kyrkeherren.

Szamme dag bespråkade Blasius Olson then tomt, som
hustru Balcks vpbudit hade påå rådstuffuun, epter hon ligger jn

i för:ne mester Oloffz kyrkeherrens gårdh och mester Olaff henne gerne kópe wiill, epter han nemest wederboendis ær.

Jtem någre dager her epter bleff mester Oluff förliigt med hustrv Barbra Balks om then tompptt, som hon åtte, thet hon mester Olaff henne fór peninger solde, som her epter i thenne boock anteknadh står, både peningar och lengden och bredden på tomptene.¹

Niels Perßon, Jóns Perßonn, Lasse
Biörnso[n]s erffuingar.²

[295]

3 maii. Szamme dag warth thenne epterscriffne godemen förloffuade aff rådstuffuu fór theris olderdom schuldh, nemlige Lasse Monson, Per Matzson och Jóren Eriichson.

Blasius Olsons lagmenn.³

Anno Domini 1546 then 3 dagenn wdj maij månadt åå rettan rådstuffw dag stood Blasius Olson, stadzscriffuare i Stocholm, fór wår sittiande rett och hade med sig xj danne menn, som han fór någre wikur sedhann sielff wtfesth och wloffuat hade, att han wille leggie sig jfrå thet oårlige stycke, som lille Mechill, borgare her i byn, honom tillagt hade, nemlige thet för:ne Blasius Olsson skulle haffue belegrått hans hustrw. Hade och teslikis för:ne Mickill kallat honom en witterligenn tiwff jn påå skåtthuset, ther Blasius hade fulle och faste witne wppå, besynnerlige the gode menn, som fór skåttet sätthe, nemlige Erich Larson, Erich Pederson, Erich Swenson, Hans skreddare och Madz skreddare. Thenne withnade, att lizle Mickell kallade Blasius scriffuare en tiwff på skåtthusedh. Dhå wartt lizle Mickell aff borgemesterne, nemlige Peder Nilson och Peder Anderson, som szamma åår fór rettha sätte, tilspord ena reso heller 3, wm han hade nogen yterligare kundskap eller bewiiff wppå för:de Blasius scriffuare ån han tilfören hafft hade, att han hade belegratt hans hustrw eller och hans hustrw honom några skånckningar giffuit hade til en penning eller twå. Dhå swarade hann nej, wthann sade så nw som han tilförende sagde fór råttha, thenn tiid Blasius Olson lagen festhe, thet Blasius waar j mitt husß,

[296]

¹ Jfr nedan s. 194.

² Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den icke införda texten.

³ Hela detta stycke är skrivet med annan hand än den i tänkeboken eljes vanliga, varav kan slutas, att protokollet i detta ärende förts av annan man än den anklagade stadsskrivaren själv.

[297] jag weett jcke, huad hann ther gjorde, menn min hustrw wendhe hann mig jfrå. Szå ephther *thet* Mickel stodh ther wppå, [att han] jw hans hustrw krånckt hade, therföre wartt thå Blasius Olsson effther-låtitt, att hann mätthe gøre lagh för sig och leggie sig jfrå the oår-lige sticke Mickell *honom* tillagt hade. Thå wartt Blasii lagmenn tilsporde, wm the wille gøre thenne lagh med *honom*. Thå swarade the alle med en mwnd, att [the] gerne *thet* gøre wille. Dhå gick Blasius först fram och swor på korsett *med* wtråckthom arme och wttstreckthom fingrom och på Gudz helga euangelium, *thet* han aldrig wiste wtaff lizle Mickils hustrves qwinnedoom mere, ån thenn hann aldrig med õghon seet hadhe. Och *thetta* swore alle Blasij lagmenn med *honom* på korsitt. Ther nesth sporde Blasius borgemesterne och *thet* ganzka hela rådet til, wm the wille gøre *honom* qwitt för thenne sack. Thå swarade the alle jaa. Och ther räckthe borgemesterne *honom* handen wppå. Och tesse *effterscriffne* gode menn wåre Blasij lagmenn, nemlige:

Erich Ericsonn	Gregers Pederson
Lasse Gregersonn	Erich Larensonn
Erich Stutt	Biörn Biörnnson
Oloff Ericsonn	Mattes scriffuare
Nils scriffuere	Erich Swenson
Mattes skomakare	Blasius Olßonn.

[298]

Kæmænæra.

Jtem 3 maii gjorde Lasse Person och Erich Larson theras kæmænære eedh.

vp:t Jtem Rasmus Perßon på sine moderss wegna vpbudit en szólff pantt — primo.

vp:t Jtem Josep Aruitßon vpbudit en pantt — primo.

Peder óffuerskærare och Niels scriffuare.

Szamme dag war för retta Pedher óffuerskærare och hade *med* siig Hans Kranck och Pawall scriffuare och talade Niels scriffuare tiill och sade, *thet* han för någre dagar sedan schulle haffue kallatt *honom* en fórrædare. Dhå warth Pawall scriffuare tilspordt, ßom vithne schulle, huru theras tall tiill gick. Dhå sade Pawall, atte komme jn för Niels scriffuare portt och kallade Niels neder. På *thet*

sidsta kom Niels neder aff hused, och Per óffuerskærare stodh ther nidre. Dhå sade Per tiill Niels: Mig fórunndrar, hui I ære mig Bå hatske i then saack I migh beslagit haffue.¹ Men wille I haffue mig fórdragh, så wiill jag jn^{thet} berope eder, ty jag haffuer sportt, attj haffue soldt en spen mioll i vinter fórgongin fór 12 óre. Dhå swarade Niels och sade: Menar thu, att jag schall fórdólie eller nederleggie w. n. herris sack, *thet* skall thu eller jngen aldrig komme mig tiill, och haffuer the jngen annen drage tungona vtur munnen æn mig, så må thu packa diig. Och *thet* pleger wara et fórrædare *stykke* att gå så en karll epter, Bóm thu gór nu migh.

Vpsagtt burskap.

[299]

Jtem Anderss Anderßon sade vp siith borgerskott och wille drage aff by jnnan 14 [dagar].

Jacob Riidz citatus primo och kom jntid. Hæning Gere citatus primo och kom jntid.

Mauritius med både sine Bóner
om theras móderne.

Szamme dag stodhe både Mauritij Bóner jn fór retta i fougten Bothued Larßons och rådeno nærwa[re]nde, vplotte och quitterade sin kære fadher fór theras módherne, Bóm the vpburit hade epter theras framlidne modher. Och bekende Thomas, then ene broderren, siig vpburit haffue aff sin fader fórst 53 marc, som hans fader bettaledh hade vdj enn mandzbott fór honom, noch 12 marc ortuger, jtem en kiortiill, en setternj krage, en hussu brock om 4 ¤ och ther tiill 10 ¤. Jtem *thetta* epterscriffna hade Pedher, hans ßon, vpburitt: Fórst gaff hans fader Oluff Eriichßon 30 marc, jtem hustrv Margreta Tord Perßons 30 marc, jtem Siiffrid murmestare 5 marc, jtem Pedhers husbonde 24 ¤, jtem Oluff smedh 12¹/₂ ¤. *Thetta* fór:ne haffuer Mauritius Swænßon giffuit både sine Bóner fór theras móderne, fór lóst och fast, jnnan stadz och vtan. Och ther med gáffue the honom quitt, fri, ledug och lóß fór allt ytthermere klander och tiltall vm theras móderne. Och ther ræckte the honom hondena opå jn fór retta.

¹) Ordet haffue är i ms. upprepadt.

[300]

Stocholms slotz ståthollare:

Bothuedh Larszonn.

Sittiandis borgmestara samma år

anno Domini 1546:

Niels Jónszonn, Swen Skutta.

Stadzscriffuare:

Blasius Olßonn.

Kæmænæra:

Eriick Larßonn.

Rette fougter:

Niels scriffware, Oluff Swenszon.

Thomas Bocks hustru.

[301]

Jtem 19 maii war átther Thomas Boocks hustru fór retta och hade then quinnan fór retta *med* sigh på Norre malm bodde, Bom átte hennes broder fór, och anlagade henne vm *thet* øakte barneth hon hade erfitt *med* i Finland. Dhå worde the godemen tilsporde, som thervtoffuer hade warid och ransakad vm samme ærende, som wore Lasse Gregerson, Finued gulsmett,¹ och the danequinnor *med*, Bom ther tilskickade wore. Dhå fandz *thet* i sanningen, att barneth war øakta och hórde jntid Thomas Boochz hustrves broder tiill, ty ther fattadis 10 vikur i talett, *thet* hennes bonde foor jfrå henne och kom hem ighen. Och *thet*, såsom the trij swornn vithne her vm sakena tilfórende vithnad hade, *dhet* war och aldelis santt, så att samma quinna hon war brotzligen och jntid vndwike. Dherfóre bleff *henne med* en dom affsagd, att hon schall giffue *thet* arffuet jfrå siig, som hon *med* barneth i Finland vpburid hade, och ther schulle hon settiie borgan fór siig, och ther *med* viistis hon aff radstuffuun.

Vpsagtt burschap.

Samme dag sade Hanns kolare vp siith burschap och drogh sin koß aff by och fiik ther hoss passebordh.

vp:t

S. d. Rasmus Perßon vpbudit en sólfppantt — primo.

¹ Relativsatsen 'som ... gulsmett' står i ms. i marginalen.

Cirstin bryggerska.

[302]

Szamme dag stodh hustru Anna, Per Lum[ ]pas swæra, och hustru Cirstin,¹ Baluge Olaff Madzsons epterleffuerska, och sworo pa korsedh med theris vtræctom arme och vttræckte fingre, att fór:ne hustru Cirstin bryggerska war lagliga fæst viid saluge Oluff Madzson² i godemens och danequennes nærwaru. Och thenne fæstning skedde her i Stocholm och prestens nampn, som them gaff tilhope, hett her Christoffer. Thetta swore thenne två gamble quinnor på theris siels salughett, att thetta war santt och adelis tilgongit, som förscriffuit ståår.

Szamme dag Josep Aruitson vpbudit en pantt — 2.

vp:t

Om Cirstin bryggerska.

Szamme dag stod och skepper Oluff fór retta, betygade och withnade med hustru Cirstin bryggerska, att han tiit och offte hördt hade aff hennes måg, saluge Peder skreddare, dhå han i lifvæ war, thet han beklagade siig fór honom, att han hade icke tiid eller tilfelle att fara vtt i Slem sochn och kennes viid sine hustræves fædernes heman. Och thet förhindrade honom, att hon war vdj w. n. herris tieniste och fougte her på ladegarden och kunde ther icke jfrå komma. Dherföre sagde han: Må jag leffue nagen tiid, och jag bliffuer quitt viid thetta embete jag nu haffuer, dhå skall jag jnthe forsuma att kennis viid mith heman. Thetta hóltt skepper Oluff med Bin eedh, att han thenne fór:ne ord aff saluge Peder skreddare i hans liiffztiidh hördt hade.

[303]

Burschap.

Szamme dag giorde Anders Påwalson sin borgare ee[dh], och skall han her epter bliffue en dragare.

Szamme dag giorde och Jacob Eriichson sin borgare eedh fór en kópman.

Kæmænære.

Szamme dag giorde och Tord Linduedsonn sin kæmænære eedh, och sattis han i Lasse Perßons stad, och Lasse Person bleff forloffuatt aff rådstuffuun fór sin store kranckdom schuldh.

¹ Namnet Cirstin står i ms. i marginalen. — ² I ms. står: Madzsom.

Om tunnebindarna och theris fatt
och tunnor.

Szamme dag war fougten Bothued Larson neder i fractkamarren och borgmestare och raad tesligis församblade. Dhå wore tunnebindarne ther tilstædis och hade theris klagemåll, atte kunde icke hielpe siig med theris embete, med mindre att them motte ware epterlatiid, atte motte få fór j tråån fatt j ♁, jtem fór¹ j fatt, Som 2 tunnor går vdj, 10 óre och fór ett ólltræ 5 óre. Szå warth them dhå epterlatiid epter Bothuedh Larsons och borgmestare och rádz samtyckie, atte epter thenne dag måge Bå tage fór hwart *stykke*, Som her förscriffuit står, på thet the kunde teß bættre holle theris embete viidh magtt.

[304]

Mechiil viid Sódre portt och staden.

Anno Domini 1546 then 19 dagen maii stodh Mechiill viid Sudre portt jnfór wår sittande rett welfórtænckt och med fulla berådne mode vplott och leffrerade med hand och mundh borgmestare och raadh på Stocholms stadz wegna itt siith tråhus med en kellare vndher liggjandis viid Sudre portt back vm Mechil Bænckts sons steenhus, huilkiid træhus med fór:ne kellare han lagliga kiópt hade aff fór:ne Mechiill Bænchtson och nu thet stadenom ighen saldt hade fór 140 ♁ ortuger. Hwarfóre affhende han siig, sinom arfuom och epterkomandom fór:ne træhus och kellare och tilegnade thet Stocholms stadh quitt, friitt, tiill ewerdeligo ægo, orappatt, oklandrat aff fódde [och] ofódde tiill ewigh tiidh. Och ther med leffrerade han siith hus breff jfrå siig på disken i rádstuffuun. Och Per Belle bettalade thetta hus med tómptóris peningarne, som han vpburit hade anno 44, dhå han bygmestare war.

[305]

Morten bastuffuekarls hustrues
erffuinger aff Tawasteland.

Jtem anno Domini 1546 then 19 dagen maii stod Jónns OlBon i Jomala i Saxtemala sochn, saluge Morten bastuffuekars hustrves broder, Hindrich Sarkj, Pedher Huisko och hustru Walborg i Euro sochn, alle fór:ne Morten bastuffuekarls hustrves erffuingar, och bekende och tilstode, thet fór:ne Morten bastuffuekarll hade them vdj alle motte aldelis och well fórnógd^t och bettaledh alt thet arff

¹ Ordet för är i ms. upprepadt.

them erfua borde epter theris framlidne syster, hustru Estre, både fór lóst och fast, jnnan stadz och vtan stadz, jntid vndantagandis, och bekende the siig vpburit haffue rede peningar 123 marc, 4 stycke teen, twåå gritor, 3 tunnor óóll, 4 spen roog och all hustrv Estredis lijnklæder, och schole the her med beholle altt thet arff, som hustrv Estrett tilfallit ær, både jord och lóðora. Och her med wore the aldelis wenner och welfórligte på både siidor, och gáffue the Morten her med quitt, frij, ledug och lóð fór altt ytthermere tiltall eller námani[n]gh vm fór:ne arff både fór siig och theras epterkomandom, fóddom och ofóddom, þá att vm samme arff skall epter thenne dag ware them emellam en platt fórligt och dódh saack. Och ther ræckte the Morten hondena opá jn fór retta. Óffuermen óffuer thenne fórlíichning: Eriich skinnare, Hindriich Olðon, Siifrid Dauitðon, Pawall scriffuare, Mechiill Olðon.

S. d. Rasmus Person vpbudit en sólffpantt — 2.

vp:t

Citatus Bærtill Franðon secundo.

[306]

Samme dag klagade Hans Perðon på Bærtill Franðon, att han hade stæmpt honom twa¹ reðor, och han wille jntet komma och sware honom.

Burschap.

Bærtill Jónsonn gjorde sin borgare eedh och Niels scriffware war godh fór honom.

Oluff Mortenson.

Szamme dag sattis áthther Oluff Morthenson jn i rádstuffuun ighen fór en rádmann.

Hindriich Olson.

Szamma dag bleff Hindriich Olsonn fórloffwad aff rádstuffuun på nágen tiidh tilgórandis.

Szamme dag Hans Eriichson vpbudit Cofartz Hákans hus — primo. vp:t

¹ Ursprungligen har i ms. stått tre, som ändrats till två.

Tord Linduedßonn.

Szame dagh bleff Tord Linduedson förloffuadh aff rådstuffuun och aff siith kæmænærij, epter han tiill sadana embete icke för-farenhett hade.

Madz Morthenßonn.

Szame dag gjorde Madz Morthenson sin kæmænæra eedh j Bothuedh Larßons, w. n. herris fogtes, nærwaru.

[307]

Peder winman[s] erffwingar.

Jtem 31 maii anno 1546 stodh hustru Jngeborg i Gryta sochn i Tiusta skær och oppenbarligenn bekende för sittande retten i fougten Bothued Larsons och hele rådzens nærwaru, thet hustru Karin, saluge Peder winmandz epterleffuerske, hade henne vdj alle motte welfórnoúgd och bettaledh allt thet arff, szom henne erffwa borde epter ßin broder, ßaluge Per winman, och bekende ßiig vp-burit haffua 120 march, och 10 march skæncte hon staden til bygning, men then systerdelen, ßom hade stonndit her j disken i 6 år, som lóp siig tiill 60 marc, then anammade för:ne hustrv Jngeborg med, och lóp siig summan tiill 120 march, som förscriffuit står. Dher med gaff hon för:ne hustru Kadrin quitt, frij, ledug och lóß för ßamme arff, både för lóst och fast, jnnan stadz och vtan stadz, och för allt ytthermere klander eller tiltall både för siig och sine syster, om hon æn någen tiidh herepter vpspóries kan, och för sine arffuom och epterkomandom, fóddom och ofóddom, szå att vm samma arff skall epter thenne dag och tiill ewig tiid ware en platt förliigt och afftalett saack och aldriig mere ryggies eller rappas. Och ther ræckte hustru Jngeborg hustru Karine hondena opå jn för retten. Men hwar så hende, att för:ne hustrv Jngeborgz syster nagen tiid vpspóries kunne, och hon komme tilstædis, dhå beptic-tade för:ne hustrv Jngeborg siig, att hon wille sware henne tiill hennes dell henne bór haffue och icke hustrv Karin. Och hustru Karin hon schall swara tiill all gellen, som Per vinman hade epter ßiig och jngen annenn vtan hon alena.

[308]

Lasse Monson, gamble Siiffrid
murmestare.

Szamme dag stod Lasse Monson rådman jn för wår sittande rett i fougten och rådeno nerwarande, vplott och lefferade beske-

deligom manne, gamble Siifrid murmestare, ett træhus med grunden, belægit i fór:ne Lasse Monsons grendh på nórra sidone nest nedan fórre Lasse Simonsons træhus, huilkiid hus med grunden fór:ne Lasse Monson lagliga såldt hade fór:ne Siifrid murmestare fór halfftannatt hundrade ꝑ ortuger, huilka peningar Lasse Monson bekende siig anammatt och vpburid haffue then sidste pening med thenn fórste, affhendandis siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne træhus och grund och tilegnade thet fór:ne Siifrid, hans arffuom och epterkomandom quitt, friitt nijutte, bruge och beholle tiill ewerdeligo ægo orappatt, oklandrat aff alle fódde och ofódde tiill ewig tiid. Lengden på tompften ær xjx alin och bredden sammaledis. Och war thetta træhus lagbudit, lagstondit, szåsom stadzlag jnneholle, och fridskillingen på giffuin epter lagenn. Óffuermen óffuer thetta kióp: Oluff Schotte och Madz Morthensonn.

Burschap.

[309]

Szamme dag giorde Marcus Perszon sin borgare eedh, och skall han bliffue i dragare embithet, och oldersmannen fór embithet war god fór honom.

- Jtem 7 junii Hans Eriichson vpbudit Cofartz Håkanns hus — 2.
 S. d. Abraam murmestare vpbudit siith hus primo.
 S. d. Rasmus Person vpbudit en pantt — 3.

vp:t 7 junii

vp:t

Anders schomagare, Eriich Jacobsonn.

Szame dag stodh Anders schomagare fór retten och vplott med hand och mund beskedeligom manne Eriich Jacobson itt træhus med liggjande grund, belægit i Oluff Schottes grend på nórra sidone nest nedan fórre Siifrid tattare knegtz hus. Och ær lengden på samma tompft viid gatun xxxiiij alin och bredden på samma tompft x alnar etc. Huilkiid træhus och tompft fór:ne Eriich Jacobson lagliga kióptt hade aff fór:ne Anders schomagare fór . . .¹ marc ortuger, huilke peningar fór:ne Anders bekende siig fulkompligen och til goda nóie vpburid hade, then sidste pening med then fórsta, affhendandis siig och sinom arffuom samma hus och grund och tilegnade thet fórbenempde Eriich Jacobson, hans arffuom och ep-

¹) Tomrum i ms.

terkomandom tiill ewerdeligo ægo, och war lagbudit, lagstondit och hembudit och fridskillingen epter lagen vplagder.

[310]

Oluff klockares erffuinge.

Szamme dag stod Madz Jónson, Baluge Oluff klockares broder, och begærade the 10 march aff diskenn, som ther jnsatte wore epter saluge Olaff klockare. Dhå warth honom tilsporth, vm han wille förborga samme peningar, vm flere erffuinger komme, att han wille dhå sware tiill samme peningar. Dhå stegh Hans Rengbo fram och ræckte borgmesterne hondena för samme 10 march, att thenne för:ne Madz Jónsonn skall alene sware tiill thenne 10 ¤ och jngenn annen. Och ther med fiik han the 10 ¤ aff disken.

Szamme dag warth Oluff Swartt saackfelter tiill 40 ¤ för thet han hade brutid emoth Kon. M:ttz mandatt.

Szame dagh bleff och Bæncktt Hanson felter tiill 40 march, som och mandathet brutid haffuer.

Jtem Niels Helsing bleff och saackfelter tiill 40 ¤ för mandathet han brutid hade.

Niels scriffuare vm en halff lest jernn.

Szame dag anlagade Niels scriffuere Joonn Larbon vm then j lest jernn, som han förbumat hade i Strålesund att sælie. Och wiille gherne wette, hoss hwem han schulle sókie siith jernn ighen. Dhå warth vm samme jernn ransakadh, huilken som schulle ware [311] Niels scriffuares man, antingen Joonn eller Oluff Dyster. Dhå wart thet med en dom affbagdt, att Joon Larson och Oluff Dyster schulle sware Niels scriffuare tiill then j lest jern, och både schulle the ware Niels scriffuares men vm jerneth.

Lille Mechiil.

Szame dag warth och lille Mechiill för en dom affbagtt aff Bothued Larson fogten och aff borgmestare och raadtt, att han schulle giffue kæmænærana 80 ¤, som lagen jneholle vdj konungz balkenom, för thet tiuffuerj han Blasio Olson stadzscriffuare tillagtt hade och thet hwarken med vithne eller skæll óffuer betyge

kunne, vthan hade thet aff en oppenbar awundh giortt.¹ Och fandz dhå j sanningen, thet för:ne Blasius Olßon hade honom aldrig en pening eller peningz wårde jfrå, och ther gjorde Blasius honom med xii men lagh och eedh opå, som her tilforende anteknatt står. Och dher med bleff Mechiill fælther tiill sakena, som her foreskriffuit står.

Niels Hindricsonn aff wapnn om mandzbotenn.

[312]

Anno Domini 1546 then 16 dagen junii kom jn för wår sittiande rett Oluff Biörnson i Hiorstade och Niels Olson i Hånocke aff Helsingeland, bekende och tilstode siig haffua giort en förliichning medh Peder Anderßon borgmestere epter erlig wælbyrdig swens Niels Hindrichsons scriffuelse opå hans karls wegna, nemliig Hans Bothenmandh, then i ett dråp komen war för en landzknecht viid namn Morten Olson Helsing för itt år sedan i Calmara, som war för:ne Niels Olsons sambroder och Oluff Biornsons hustrvs broder, fulmynduge på sine medarffuas wegna. Thy anthwardade för:ne Per Anderßon them på disken, epter som the förlichte wore tilforene, ottetiio march orthuger rede peningar. Ther med gjorde the honom handtstræckning och gaffue dråparen, then ßom dråpett gjorde på saluge Morten Olßon, quitt, frij, ledug, lóß och obehindratt på sina och alla sina slektinges vegna för alle fódde och ofódde atalara på samma saack, szå att then gherning ær nu en platt tilgiffuin och afftalett dódh saack, Gudh han fórlatte syndena. Och her opå gåffue för:ne Niels Hindrichson thetas breff vnder stadzenns signet ßampt med Per Nilsons borgmesters och Oluff Morth[e]nsons signeter, epter the sielffue icke signeter hade.

Jtem 21 junij Hans Eriichßon vpbudit Cofartz Håkans hus — 3.

[313]
vp:t

Clemett på Kynhestegatun.

Szamme dag war Clemett på Kynhestegatun för retta. Dhå bestod Bothuedh Larson, w. n. herris slodzfougte, thet för:ne Clemett gaff w. n. herre 40 q på thet gell, ßom Anders Hanßon tilkom, och gaff w. n. herre för:ne Clemett tiill 20 march i samma geell.

¹ Över linjen är i ms. här tillagt ett haffuer, som emellertid gör omening i texten.

Clemett scriffuare medtt sin tiuff.

Szamme dag sätte fór retta på Stocholms rådhus these erlige gode herrar, her Knutt Anderßon, Joonn Olßon och Bothuedh Larßon, w. n. herris befalningisman på Stocholms slott, sampt med borgmestara och raad. Dhå kom fór retta Clemett Hanßon och anklagade then piga, som hans fader och moder vpfødt hade, huilken som hade såldt någet szólff borth, sænge klæder, gritor och teen, thet som hans fader och moder tilhórt hade. Szå wartt thenne saack ransakadh, och fandz dhå i sanningen, thet Clemetts moder hade fórtærtt sompt aff the peningar, som pigan hon hade fått fór szólffrett, dhå hon låg siug på sin sottesæng. Dherfóre wartt dhå Clemett affsagdt med en dom, att alle the, som pigan kópslugat hade, antingen szólff eller annett, medan hans moder liiffde, thet schulle the giffua Clemett heltane ighen, och then andra delen hade dhå moden fórtærtt. Men the, som hade kópsluget med pigan, sedan faderen dódde, thet schulle the giffue Clemett alt samans ighen. Och pigan hon bleff dómpdt tiill en tiuff.

[314]

Pettermeus om [Hans] Bódekers saack.

Szame dag war átther Pettermeus fór retta i these erlige gode herrars nærwaru, her Knutt Andersons, Joonn Olßons och Bothuedh Larßons sampt med hele radet. Dhå badh han these gode herrar, atte wille óffuersee hans beuiß, ßom han aff rådet i Lubke vndfongit hade, på then tråån, szom Hans Bódeker hade honom skyltt fóre, han skulle på Bódekers wegna vpburith haffue etc. Szå epter Pettermeus begæren, dhå wartt samme breff aff these gode herrar óffuerlæBid och óffuerseett, och fandz dhå i sanningen, thet Pettermeus hade jngen trån anammatt, som Bodeker tilhórde, vtan en borgare tiill Lubke, benempd Hans Koock, han hade Bódekers trån tiill siig anammatt och honom och dherfóre regenskap giortt, och Pettermeus hade med samma tråån platt jnthe bestelle. Dherfóre wartt dhå Pettermeus, epter samme opne fórsegldde permantz breff han i retta hade, frij sagdt fór samme trån, ßom Hans Bodeker honom fóre skyltt hade, och æger honom ther jnthe swara tiill epter thenne dagh, vtan Hans Koock tiill Lubke, han ær Bodekers man. Men thenne dag war Bódeker jnthe tilstadis, nær thenne dom aff sadis, ty han satt i fængilse på slottiidh och kunne jntet komme.

Jtem 28 junií Blasius Olson *vpbudít* Hindriich Nagels steenbood fôrste reÙe — primo. [315]
vp:t

S. d. hustru Margretta Madz Stigsons sade vp siith borger-
skap, epter hon war en gammall quinne och fôrmatte icke lengre
draga stadzens tunga.

S. dag bódh fôr:ne hustru Margretta vp siith hus fôrste reÙe —
primo.

S. d. Abraam murmestare *vpbudít* siith hus — 3.

Om trulkonan.

Szamme dag war átther then Lussi fôr retta, Bom hade her i
staden bedragit monge quinnor och pigor *med* truldom. Och ser-
delis hade hon gómtt Hans Larsons hustru i siith hus och benekadh
then tiidh hennes man sókte epter henne. Dog lichauell fandz hon i
huset. Fôr sadana skalkhett och mygin truldom skuldt warth henne
fôr en sadana dom affsagtt aff her Knutt AnderBon, Bothued Lar-
son och aff hele rådet, thet mestermannen schulle lede henne aff by,
och hon schulle aldrig komme her i staden igenn, ej heller schall
hon bliffue på malmerne vtan packa siig sin wegh thet længzste
hon kunde. Och sadis her Larss tiill, szom hoss henne warid hade,
thet han epter thenne dag *med* henne eller hennes gell platt jintid
skall haffue att bestelle vtan agte sin tienisth på slotthet *etc.* Och [316]
fandz och tesligis monge *stycker* på henne fôr retta, ther hon pleger
driffua sin truldom. Och hade hon truldom vnder sine tunga, dhå
hon fôr retta stodh. Och thenne truldoms *stycker* lades vdj kæmæ-
nare askenn tiill ytthermere vithnisbyrdh.

Jtem 5 julij Oluff Morth[e]nson *vpbudít* Oluff Dysters moders
hus óstan tiill — 2. vp:t

S. d. Blasius Olson *vpbudít* Hindrich Nagels steennboodh
óstan tiill — 2. vp:t

Oluff Morthenson, Hans EriichBon.

Anno Domini 1546 then 5 dagen julij stodh Hanns EriichBon
radman jn fôr vår sittande rett i fougten Bothued Larsons och
rådeno nærwarande welfórtænckt och *med* fulla berådne mode, Bå
och *med* sine elskelige och kære hustrves ja, god willie och samtyckie
vplott och leffrerade *med* hand och mund erligom och beskedeligom

manne Oluff Morthensone ett steenhus och liggiande grund med en liti ntræbygni[n]g offuan opå, belægit vdj Vatubrincks grenden på norra sidone, nær man går nider ått grendene, och nest nedan fórre fór:ne Oluff Morthensons hus, med en kellare vnder samma hus. Men then andra kellaren ær liggiandis vnder Oluff Morth[e]nsons hus och grund, szom szamma hus och tillyder. Huilkiid steenhus och grund fór:ne Hans Eriichson Oluff Morthenson lagliga saldttt hade fór [317] trijhundrade tiugu march ortuger Stocholms myntt. Och samma peningar bekende Hans Eriichson siig fulkompliga tiill goda nóia och fulla betalning vpburith haffue then sidste pening med then första. Dher med affhende han siig, sinom arffuom och epterkommandom fór:ne steenhus och grund och tilegnade thet fórbenempde Oluff Morthenson och hans arffuom och epterkommandom tiil ewerdeligo ægo, aldelis Båsom thet aff grundenn vpmuratt ær och fór ógon står, quitt, friitt, orappatt, oklandratt aff alle fódde och ofódde tiill ewig tiid, och ther lagde Oluff Morthenson sin fridskilling opå. War lagbudit, lagstondit och med Gunnar Olßon och Tónius Bæncktsen Hans bysseskytta hembudit, jtem med Staffan Jull och Oluff portnær Christoffer Cofartz broderren hembudit. Och jngen dhera wille thet kópa.

M. Hans munsterscriffuare aff Vesterårs.

Szame dag war mester Hans fór retta, munsterscriffuare aff Westerårs, i her Knutt Andersons, Joonn Olsons och Bothued Larßons nærwaru, och thalade skepper Oluff tiill vm Biitt hus han honom oloffwandis tiill siig kiópt haffuer, som ær belægit her på store tórgit. Och sade han stod honom jntheit tiill vm samme kióp, vtan han wille haffue siith hus igen eller och han wille wette, fór hwad orsaack han schulle så miste siith hus fór jntheit. Dhå hade skeper Oluff sin bewiß fram, som han hade på huset, och samme beuiß worde på samme dag granneliga óffuersedde, men thenne gode herrar kunde mester Hans her opå jngen swar giffue, vtan thenne saack bleff vpskutin jn tiill w. n. herris tilkommelse. Dhå schall M. Hans komma och fulfólie sin clagemáll etc.

[318]

Besprákningh.

Szamme dag besprákade Jóns Anderßon the peningar her j disken stode, Bom Lasse Jónßon i Arboga tiill arffz faldne ære epter Kure Cirstines ßon, Bom nu nylegen dódde ther i Arboga.

Mons gulsmett med sin stiuffson.

Szamme dag stodh Hans Olßon, Mons gulsmetz stiuffßon, för retta med sin stiuffader och gaff tilkenne, thet för:ne Mons gulsmett hade giortt honom god regenskap för hans fæderne, ßom Mons hade hafft tilgóme áth honom, och bekende siig thet aldellis tilgode nóie vpburit haffue, så att han sin stiuffader storligen betackade. Och thetta epterscriffne hade Hans Olßon vpburit: Först peningar 101 march, jtem æn 50 march, ßom honom tilfaldne wore i husselego, medan han war i Tyslandh. Och her tiill skæncte Mons gulsmett Hans Olßon en fierdepartt j thet huss, ßom för:ne Hanses moder erfde epter sin son, saluge Oluff Olßon; jtem æn skæncte Mons honom j szólf stop och en skedh, woge til hope 33 lodt. Och ther med ræckte Hans Olßon Mons gulsmett hondena och gaff honom för retta quitt, frij, ledug och lóß för ßamme siith fæderne och för allt ytthermere tiltall epter thenne dagh och tiill ewig tiidh. Offuermen, nær thenne förliichningen skedde: Eriich skinnare, Niels gulsmett och Morten gulsmett.

Lasse Monsonn, Eriich Ålenninge.

[319]

Anno Domini 1546 then 5 julij stodh Lasse Monson radman, förmyndare för then Helge andis spettall på Gråmunkaholm j Stocholm, jn för sitttande retten och gaff tilkenne, thet Kon. Mitt w. n. herre hade vntt och tillatiidh, att han ett aff spettalens stenhus sælie schulle Eriich Ålenninge, epter thet h[ans] n[åde] hade anammatt aff för:ne Eriich Ålenninge hans tomptt, ßom [han] átt hade, liggiandis viidh slotzbacken, tiill yrtegårdh etc. Szå stod nu Lasse Monson fulmyndug aff w. n. herre, vplott och leffrarade [sic] för:ne Eriich Ålenninge med hand och mund itt spettalens stenhus och liggiande grund, belægit i Sancte Nicolaj portt neste hörnhussed på sódra sidone, som Joonn i Skællenora æger, och nest offuan fórre Staffan Hindricsons hus i Vpsala, huilkiid hus för:ne Eriich Ålenninge lagliga kióptt hade aff spettalen för fæmhundrade marc ortuger, grunden vndantagandis. Then vnte w. aller nadige herre honom igen för then grund han fiik aff honom. Huilke för:ne peningar för:ne Lasse Monson bekende siig på the fattiges wegna tiill goda nóie vpburit haffue, then sidste pening med then förste. Ty affhende han för:ne spettall same hus och grund och tilegnade thet förbenempde Eriich Ålenninge med all hussens tilbehórlise [och]

tompten, såsom *thet* nu för ógon står och vpmuratt ær, *honom* och hans epterkomandom tiill ewerdeligo ægo, stadugtt och fast ston-dandis bliffue för fódde och ofódde tiil euig tiid. Och *ther* lade Eriich vp sin fridskillung opåå, som lagen jnneholle.

[320]

Mester Olaff och hustru Barbråå
Balcks.

Anno Domini 1546 then femte dagen julij stodh hustru Barbrå, Jóns Balcks epterleffuerska i Stoch[o]lm, vplott och leffrerade hederligom manne M. Eriich, scholemestare her j byn, sina træbygning och grunden *ther* vndher, som liggheer nest M. Olaff[s] gårdzrum, och tesligis *thet* gårdzrumett och vtgongen på gatuna, men kellarenn *med thet* litzla husedh *ther* offuan opå behóltt hon sielff, dog vndantagandis then bygning och kokaskorstenen, som står offuann opå kelrahalßen, *thet* sålde hon förbenempde M. Erich för ethundrat sex march ortuger, huilka peningar hon bekende siig anammatt och vpburid haffue then sidste pening *med then* förste. *Thermed* affhende hon siig och sinom arffuom för:ne træbygning och grund, som förscriffuit står, och tilegnade henne för:ne M. Eriich och hans arffuom och epterkomandom tiill ewerdeligo ægo, orappatt, oklandratt för fódde och ofódde tiill ewig tiidh, och war lagbudin, lagstondit och hambudin, som stadzlag jnneholle. Och opå *thetta* kióp lagde M. Eriich vp sin fridskillingh.

Madz Treubo.

[321]

Jtem 19 julij warth Madz Treubo aff sagdt aff her Knutt Anderßon och Joonn Olßonn *med en* dom, att hustrv Elizabette Gorius Holstes æger *honom* jnge peningar giffue epter *thet* beuiß han æn nu haffuer, men kan han någen videre beuiß eller *med* liffwandis [vithne] komme fram, dhå schall *honom* viderfares rett.

vp:t

S. d. Blasius Olßon vpbudit Hindrich Nagels boodh — 3.

vp:t

S. d. Oluff Dysters moder vpbudit siitt hus — 3.

Hustru Gertrud Jóns Marcussons.

Szame dag stodh och jn för retta hustru Gertrud Jónns Marcussons, borgerska i Åboo, och gaff tilkenne, att *hennes* Bon dódde *her* i byn för någen tiid fórlidin, viid nampn Niels Perßon, och hade han

tientt Bothuedh Larßon her på Stocholms slott. Szå hade för:ne Baluge Niels Perßon någon dell epter Biig, ßom han i siith yttersta anthwardadatt [*sic*] hade en aff Bothuedz karll[ar], benempd Oluff scriffuare, att han schulle samma hans tingest förwara, tiill teß hans moder hiitt komme schulle, och sedan henne thet anthwarda etc. Huilkiid och så skedde, thet för:ne hustrv Gertrud bekende siig tiill gode nóie vpburit haffue all then dell hennes ßon tilhörde, ßom Oluff scriffuare hand emellam hafft hade, och gaff honom quitt, frij, ledugh och lóß för allt yttermere tiltall aff siig eller hennes epterkomande, fódde och ofódde. Och ytthermere beplictade för:ne hustru Gertrud siig för retta, att hwar någon komber epter thenne dag, ßom samme arff klandra wille ochwa re med henne ther en mederffwinge, dhå wille hon gherne stå them tiill retta i Åbo, ther hon boendis ær, och plege them så mygit, ßom Swerigis lagh jñneholle.

The 48 paa radstuffuun.

Jtem 7 augusti wore her Knutt Anderßon, Joonn Olßon och Bothuedh Larßon på radstuffuun, och the 48 wore och församblade. Dhå hulle thenne gode herrar then menigeman förre vm Kon. M:ttz w. n. herris mandatt, atte schulle alffwarligen fórtænckte ware att holle thet hans n[åde] påbudit haffuer, och vdj jngen motte óffwertrædandis thet kióp hans n[åde] och h[ans] n[ådes] rigisens raad giorth haffwe, och vdj alle motte bewiße them troligen emott h[ans] n[åde], ßom trogne vnderßater bór att beuiße Biig emoth theras rette herre och jnfódde konung. Ther loffwade the alle gherne góre wille och hielpe tiill med h[ans] n[ådes] fougte att straffe them, som mandathet óffwertrædandis warde.

Burschap.

Jtem Madz Jónson giorde sin borgare eedh, och Cofartz Hákan war godh för honom vdj 6 år.

Morten Bæncktßon, Hans Foßer
om hans fædherne.¹

Cure Cirstines sons peningar,
som lille Jóns anamade.

Jtem 9 augusti anammade Jóns Anderßonn vtur diskenn the hundrade och fæmtiie march orthuger, ßom Cure Cirstines son tiill

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den icke inskrivna texten.

arffz faldne wore. Szá epter fór:ne Cure Cirstines Bon dódh ær, szá ære nu samma peningar Lasse JónBon i Arboga tiill arffz faldne och Jóns AnderBon them nu j sin bettalning anammatt haffuer epter then fulmagtt, Bom Lasse Jónson Jóns AnderBon giffuit hade, huilkin fulmagtt Bom ladis vdi diskenn.

Bærtiil Jónson om mandzbotenn.

Szame dag stodh jn fór vár sittande rett her Bærtil JónBon, Kon. Mittz w. n. herris slodzscriffuare på thenne tiid på Tawastehus, och gaff tilkenne, thet han hade fór Gudz skuld och fór erlige godemens bón skuld gjort ena fórliechning med Oluff HindricBon, Bom hans saluge broder Jóns JónBon i hiell slagit hade, och i så motte thet fór:ne Jóns JónBon [*sic*] skall giffua wtt hundrade march orthuger Jóns JónBons barnom tilgode, men 20 march skall giffues the fattiga aff samme hundrade march. Och thenne peningar leffrerade strax Eriich JacobBon i radstuffuun på diskenn på Oluff HindricBons wegna. Och fór:ne Bærtiill JónBon giorde Eriich JacobBon handstræckning jn fór retta och gaff Oluff HindricBon quitt, frij, ledug och lóß fór samme mandzslag både fór siig och alla sina slæctingas wegna och fór alle fódde och ofódde átalare på samma saack, szá att then gherning ær nu en platt tilgiffuin och afftalett dódh saack. Gud han fórlate syndena, Bom gherningen giortt haffwer, och Gud han fórbarna siig offuer sielena, som liiffuet mist haffuer.

23 augusti

Oluff Trotteszon om backhusedh.

Szame dag stodh Mons gulsmedt fór retta fulmyndug aff Bærtiill gulsmedt giord, vplætt och leffrerade erliig man Oluff TrotteBon thet backhusedh, Bom Baluge hustrv Margretta Niels LarBons i porten átt hade, all then rett, Bom Bærtiill tiill samme hus på sine hustrves wegna haffue kunne, epter samme hus fóll them icke tiill arffz, vtan thet wartt skattad och såldtt fór peningar, och bettaladis fór:ne hustrv Margrettis geld mett, ty gelden wore flere æn husedh och jnnedómerne tilræckie kunne att bettale med. Szá lóste dhá fórbenedpde Oluff TrotteBon husedh tiill siig fór the peningar, Bom godemen thet hade skattad fórrer, næmlige halffemte hundrade ꝛ ortuger, Bom Oluff strax alle gellenarane bettaledh hade, och dherfóre wartt Oluff TrotteBon fór:ne backhus tilsagtt quitt,

friitt, obehindratt, oklandratt fór fódde, ofódde tiill ewerdeligo ægo honom och hans epterkomandom. Och ther opá lagde Oluff vp sin fridskiilling, som lagen jneholle.

Jtem 23 augusti bódh Eriich skinnare vp en pantt, som ær [326] en kiortiill och en kápa, som hórer Hans Schotte skræddare tiill — vp:tt primo.

Burschap.

S. d. giorde Simon Anderþon sin borgare eedh, och Pedher Lumpe war godh fór honom.

Jtem 25 augusti war then menige man vpkallade på radstuffuun, och warth them fórehollit Bothuedh Larþons befalningh, næmlige en tunna saltt fór 3 marc och en tunna lóþ baia fór 20 óre, och thetta hóltz them hárdeliga nogh fórrer, atte her óffuer jngelunde træde schole, vtan vagte þiig fór schade.

S. d. Eriich skinnare vpbudit en pantt — 2. vp:t

Burschap.

Jtem 28 augusti giorde Anderss Siiffridþon sin borgare eedh fór en grytegiutare, och Tordh grytegiutare war godh fór honom.

Jtem 30 augusti Eriich skinnare vpbudit en pantt, som war en vp:tt kapa och en kiortiill — 3.

S. d. Albriet tolk vpbudit en pantt, som war ett steenhus han vp:tt hade i panta aff Pedher Mechilsson — primo.

Jtem 13 septembris Hans Eriichson vpbudit en szólff pantt — [327] primo. vp:t

S. d. Mons gulsmedt vpbudit en pantt szólff — primo. vp:t

S. d. Albriet tolk vpbudit itt steenhus, som han haffuer i vp:t panta — 2.

S. d. Blasius Olson vpbudit Lasse Monsons hus vestan tiill vp:tt — primo.

Jtem 20 septembris Lasse Monson vpbudit siith huss — 2. vp:t

Szamme dagh Monns gulsmedt vpbudit en szólff pantt — 2. vp:tt

- vp:tt S. d. Albrict tolck upbudit itt stenhus, som han haffuer hafftt
i panta aff <Albric> Pedher Mechilson — 3.
- vp:tt S. d. Hanns Eriichson upbudit en szólfppantta — 2.

[328]

Clemett scriffuare vm hans tiuff.

Szamme dag war átther Clemett scriffuare fór retta och hade w. n. herris förscrifft tiill borgmestarne om sin tiuff, som hade bortt saldt hans fæderne och móderne, som her tilfórende beskriuffit stár¹, och wille han endelige honom tildómis schulle allt Bamens igen aff them, som med pigone kópslagit hade. Szå wartt honom æn nu Bamma dom affßagtt, som honom tilfórende affßagder j riigisens rådz nærwarv, næmlige att han schulle haffue halff parten igen aff alle them med pigone kópslagit hade, epter j sanningen fandz, thet faderren hade så wæl fórtært thet pigan sålde som moderren j theras siukdom.

Burschap.

Szamma dagh giorde Jóns Gregerßon sin borgare edh, och Niels wårdscriffuare war godh fór honom.

- vp:tt Jtem 4 octobris Blasius Olßon vpbudit Lasse Monsons hus westan tiill — 3.

Vpsagtt burschap.²

Szamme dag sade Bænckt Perßon vp siith burgerschap, och wille han draga tiill Kópungh.

Szame dag sade Joonn Larson vp siith burgerschap, och wille han draga tiill Enekópung och bliffue ther boendis.

[329]

Hæning Gere, Jacob Sarffue, Oluff
Swenson.

Anno Domini 1546 then 4 dagen vdj Octobrj[s] månadt stode jn fór wår sittande rett erlige men Hæni[n]g Gere på sine hustrves wegna och Jacob Sarffue på sine swæres wegna, både welfórtænckte och med fulla berådne mode vplotte och leffrerade med hand och mund beskedeligom manne Oluff Swænßon beggie theras dell, som the ått haffue vdj thet steenhus och liggande grvndh, som Oluff

¹ Jfr ovan s. 190.

² Samma rubrik är i ms. upprepad vid notisen om Jon Larsson.

Swænþon nu vðj boor, och bekende the siig både och hwar fór siig vpburit haffue tiill goda nóie och fulla bettalning tuhundrade march orthuger, szå att summan lóp þiig tiill 400 marc. Och thenne summa hade the både vpburit then sidste pening med then förste etc. Hwarfóre affhende the siig både för:ne steenus och liggiande grund med all then rett och byrd the kunde haffue tiill samme hus, och tilegnade thet och allan theas arffzrett för:ne Oluff Swænþone, hans hustrv, barn och beggie theas arffuingar och epterkomande quitt, friitt med all hussens tilbehórlise, vppe och nidre, tiill ewerdeligo ægo och orappatt, oklandratt aff fódde och ofódde epter thenne dag och tiill ewig tiidh. Och ther med må och skall för:ne Oluff Swænþon nu haffua thetta för:na hus allt tilhope quitt och friitt med twå portar, en offuan gatun och then andra nedan gatune, þåsom hans huß breff ther opå ytterligare fórmelle och jneholle. Och ther opå lagde Oluff Swænþon vp þin fridskijllingh epter lagenn.

Oluff smidtt fórmýndare.

[330]

Anno Domini 1546 then 4 dagen vðj Octobrj[s] månat stodh Oluff smidt wiid Munkebrone och anammade Margretta Olaffz dotter tiill siig och skulle bliffue hennes målþman och anamme tiill siig barnþens hus och tomtpt westan tiill. Och beplictade för:ne Oluff smidt siig fór retta, att han viill góra barnett rede och regenschap fór hussed och tomtpten hwartt år, så lenge han thet handemellam haffuer, och loffuade han hus lónen och tomtptóren leffrere på råd-stuffuu wiid sine christelige ære och troo.

Szame dag Mons gulsmedt vpbudit en szólff pantt — 3.

vp:tt

Sóffrin Jutte, Peder skreddare.

Szame dag war Pedher skreddare fór retta j fougten j rádeno nærwarandis och talade Sóffrin Jutte tiill vm thet arff, þom honom en partt tilfallit war epter saluge Sóffrins hustrv etc. Szå wartt tænckeboken vplæþin, och fandz Per skreddares breff, þom han Sóffrin på samma arff giffuit hade och hans medarffuar, thet Sóffrin them alla epter theris egin willie fórnógdtt hade både fór lóst och fast, men thet stenhusedh på Schomagaregatun, þom the wille haffue en halff partt vðj med Sóffrin, thet hade Sóffrin w. n. herris breff

opá, att han alene *thet* beholle schulle. Och *ther med* bleff dhå *Per* skreddare affwister och föresagtt, att jnnan 8 dager motte han vædie jn vnder riigisens råd, om han *med* thenne dom siig icke áthnóie wille.

[331]

Oluff Swartt, Sóffuerin Jutte.

Szame dag stodh jn fór vár sittande rett i fougten Bothuedh Larsons nærwaru och rádeno nærwarandis erlig man Oluff Swartt, vploott och leffrerade *med* hand och mund beskedeligom manne Sóffrin Jutte itt siith steenhus och liggiande grund, belägít på Westra longgatune j Stoch[o]lm nest nedan fórré Niels Bagges hus, tesligis vploott och fór:ne Olaff Swartt samme dag fórbenempde Sóffuerin Jutte ena tomppt, liggiandis på Sudre malm emellam Jacob Sarffues tomppt och Jóren Eriichsons tomppt, fór huilkiid hus och tomppt fór:ne Sóffuerin Jutte giffuit hade Oluff Swarte otte hundrade *marc ortuger* rede peningar, them och Oluff Swartt bekende siig tiill gode nóie och fulla bettalningh anammatt och vpburid haffue then sidste pening *med* then fórré. Och *ther med* affhende Oluff siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne stenhus och grund och tomppten på malmen och tilegnade *thetta* fór:ne Sóffuerin Jutte och hans arffuom och epterkomandom tiill ewerdeligo ægo quitt, friitt *med* sine fyre friie murar och *med* twå portar, en óffuan gatun och annen nedan gatun aldellis såsom *thet* affgrunden vpmurat ær och fór ógon stár tiill ewig tiid. Och war lagbuditt, lagstonditt och *med* *Per* Anderson och Eriich skinnare hembuditt Olaff[s] neste frender, och the wille *thetta* jntid kiópe. Och *ther* lagde dhå Sóffrin vp sin fridskilling epter lagen.

[332]
vp:tt

Jtem 11 octobris Mons gulsmedt vpbuditt Niels vintappares steenhus j Brundzgården — primo.

Rawmo Jóns.

Szamme dagh stodh store Jóns Hindricson fór retta, fulmyndug på hustru Karin Niels Tomessons i Hillelleby j Askalax sochn, och gaff tilkenne, *thet* hon hade vpburid aff Rawmo Jónns swartt hagenst 6 alnar, en *tunna* saltt fór 4 ♁, enn gryta wog j [L]æ, rede peningar 2 ♁. *Thetta* fóre:na skængte Rawmo Jóns *henne* fór Gudz skuld och icke fór nagen rett skuld. *Thet* hon klagad hade,

war *jnthet* rett, och *thet* beuiste Rawmo Jóns *med* sine breff och segell han fór retta hade. Szå epter hon dog *jnthet* winne kunne, gaff hon dhå Rawmo Jónns quitt, frij, ledug och lóß fóre Biig, sinom arffuom och epterkommandom fór allt ytthermere tiltall eller klandher epter *thenne* dagh både fór itt och *annatt* och aldrig mere *thenne* eller någre andre saack Rawmo Jónns klandra, och *ther* rægte hon¹ Rawmo Jóns handena opå. Fórliichningis men wore theße epterschriffne: Niels Jónßon, Oluff Morthenson, Jóns Hindricßon, Eskiill <Hindricßon> Eriichßon och *Per* Mechilsonn.

Peder Mechilson.

Szamme dag sadis Pedher Mechilson tiill fór retta, att han [333] schulle fórnóie Albrict tolk jnnan 14 dagar the 300 *marc ortuger* han honom skyllug ær eller latte Albrict bliffue viid hussedh han honom pansatt haffuer viid hans 40 *marc*. Och Albrict schall giffue *Per* Mechilson peningar tiill hwad som *thet* bættre ær.

Laurens Person, Anders Biórnsen.

Anno Domini 1546 then 11 dagen vdj octobri[s] månadtt stodh jn fór vár sittande rett j fougten Bothued Larsons och hele rádzens nærwaru erliig mann Eriick Larßon, fulmyndug och mektug giordher aff Anders Biórnsen och Raguald Biórnsen j Óffuermark j Nærpis sochn, vplott och leffrerade *med* hand och mund beskedeligom manne Laurens *Per*ßen en trægårdh och tompth, belægin óstan tiill vdj Lasse schomagares grend opå nórra sidone nest nedan fórré Hanns Eriichsonns trægårdh och offuan fórré stadzens mur aller nederst j grendene, dog vndantagandis stadzens tompth nest nedan fórré hussed, aff huilkenn árliga skall gå tomptóre aff, så lenge hon liggher vnder hussedh, huilkiid træhus och tompth fór:ne Anderss Biórnsen och Rauald Biórnsen erfftt hade epter *theras* framlidne [334] brodher Eriich Biórnsen, Gud hans siell náde, och nu áttther lagliga såldt hade fór:ne Laurens *Per*ßen fór ottetiio *march ortuger* Stoc[h]olms mynte och en *tunna szal*tt. Huilka fórbenempde peninger Eriich Larson bekende och tilstodh, att Anders och Raguald vpburid hade, then sidste pening *med* then fórré, i these epterschriffne godemens nærwaru och áhóre, næmlige Harald Olßon, Oluff Schotte, Hans j hualffuedh, Oluff Swænßon, Oluff Porßhanck och Joonn

¹ Ursprungligen har i ms. stått *then*, som ändrats till *hon*.

i torneth. Huarfóre affhende Eriich Larson samme hus och tomt för:ne Anders Biörnson och Rauald Biörnson och alle theras medarffuar, theras barn och alle theras epterkomande och tilegnade thet offtebenempde Larss Perþon och hans arffuom och epterkomandom quitt, friitt, tiill ewerdeligo ægo, orappatt, oklandratt fór alle fódde och ofódde tiill ewig tiidh. Och war lagbuditt, lagstonditt och fridskillingen på giffuin epter lagenn. Jtem ær och wetandis, att thenne Larss Perþon hade en arff rett tiill thetta træhus och tomt tilfórende, fórra æn Baluge Eriich Biörnson thet j hender fiik, och på then tiid Eriich Biörnson fiik hused tilkióps. Dhå war thenne Laurens en óffuermagi och war icke tilstædis then tiid hussedh bleff [335] bortt saldt. Dherfóre wartt dhå för:ne hus nu thenne Laurens Perþon tilsagtt, att han nemest ware schulle att lóþe thet igenn fór peningar.

Och haffuer thenne tomt j lengdene viid gatun, ther hussed ær byggt opå, xi alnar ij quarter, och bredden ær hon nitton alnar etc.

Abraam murmester, Pedher
Torkilson.

Szame dag stodh Abraam murmestare jn fór retta och vplott och leffrerade erligom manne Pedher Tórkilson ett træhus och grund, belægit vj Helge lechame grend vestan tiill på nórra sidone nest nedan fórra Oluff Gróms træhus och óffuan fórra Morten gulsmedz træhus, huilkiid hus och grund för:ne Abraam lagliga Per Tórkilþon såldt hade fór ethundratt tiio þ ortuger rede peningar, hulka peningar för:ne Abram bekende siig tiill goda nóia vpburit haffua tiill then yttersta penning. Dherfóre affhende han siig för:ne træhus och tomt sinom arffuom och epterkomandom och tilegnade thet förbenempde Peder Tórkilson, hans arffuom och epterkomandom tiill ewerdeligo ægo, orappatt aff alle fódde, ofódde och átalare tiill ewig tiid. Længden på tomtene viid gatun xj alnar, och bredden [336] ræcker jn tiill stenhussedh baack fórra. Och war thetta hus lagbuditt, lagstonditt och hambuditt, och Peder lagde vp sin fridskillig epter lagenn. Thenne godemen schattade thetta hus: Eriick skinnare, Jffuars Madz och Eriich Knutþon.

Burschap.

Jtem 18 octobris giorde Peder Eriichson sin borgare eedh, och Næsse Jacob och Kumans Morten wære gode fór honom.

Hær Hanns vdj Borstell.

Jtem her Hanns i Borstils bewiïß opå hans tompter på Sudre malm, then första står i then *gambla tænceboken* anno *Domini* 1507 *mondagen* nest *epter dominica judica*.¹ Ther finder man, huru her Hans tiil sine tómpter komin ær. *Thet* andra beuißedh står anno *Domini* 1508 *mondagen* nest *epter trinitatis*. Ther findz hans beuiß och *vm szamma* tompter.²

Burschap.

Jtem 3 *nouembris* giorde Clemett Morth[e]nsonn sin borgare eedh fór en *schomagare*, och vnge Lasse *schomagare* war god fór honom.

Jtem 8 *nouembris* Hans kolare vpbudit siith træhus vestan vp:tt tiill, siith egit — primo.

Jtem Oluff Morthenson vpbudit Oluff Espingz hustrves tomptt vp:tt vestan tiill — primo.

Jtem 15 *nouembris* Hans kolare vpbudit siith hus secundo — 2. [337] vp:tt

Joonn Olsonn, Lasse Monson.

Szame dag stodh Lasse Monson jn fór sittande retten j fougten och borgmestare och radz nærwaru *med* fulla berådne mode, så och *med* sine kære hustrves ja, god willie och samtyckie, vplott och leffrerade *med* hand och mund erligom wælbyrdigom manne Joonn Olsonsone tiill Hackesta siith egit steenhus och liggande grundh, belægit på Westra longgatun, hörnhussed på nórra sidone twert óffuer Kåkebrincken, huilkid hus fór:ne Lasse Monson Joonn Olßon lagliga såldt hade fór halffsextonde hundrade $\frac{3}{4}$ *ortuger*, huilka *peningar* Lasse Monson bekende siig fulkompligen och redeligen vpburid haffue then sidste *pening* *med* then förste *etc*. Huarfóre affhende han siig fór:ne stenhus och grund, sinom arffuom och *epterkomandom* och tilegnade *thet* förbenempde Joonn Olson, hans hustrv, barn, arffuom och *epterkomandom* quitt, friitt *med* sine fire friie murar, aldellis såsom *thet* affgrunden vpmuratt ær och fór ógon står tiill ewerdeligo ægo, orappatt, oklandrat fór fódde, ofódde och átalare tiill ewig tiid. Och war *thetta* hus lagbudit, lagstondit och frenderne

¹ Det här åsyftade ärendet återfinnes ej i den tryckta tänkeboken.

² Tänkeboken 1508—1509 har gått förlorad.

hembudith, och the wille thet jntid kiópe. Och her opå lagde Joonn Olßon vp sin fridskilling epter lagen.

[338]

Pawal i portens erffwingar.

Anno Domini 1546 then 15 decembris stodh jn fór wår sittiande rett i fougten Bothued Larsonns och rådeno nærwarendis Tomas Olßon, borgare her j byn, och Anders Larson, borgare j Borgo j Finland, både saluge Pawall i portens erffuingar, bekende och tilstode oppenbarliga fór retta, thet saluge Pawals testamentarij, næmliche M. Olaff Petrij kyrkeherren, Rasmus Person, Lasse Greger-son, Mons gulsmedh och Hans i porten, att thenne godemen hade them leffreratt i hendher all then dell, både szólfuer, gull, peningar och jnnedómer, som saluge Påwall them i siith ytthersta leffreratt och befalett haffde, Bå atte tackade thenne godemen fór theris omak och giorde them med hand och mundh quitte, friie, leduge och lóße fór them och theras epterkomande, både fódde och ofódde. Och opå thenne ord rægte Tomas Olson och Anders Larßon på theras fulmagtz wegna mester Olaff och the andra testamentarii hondena jn fór retta. Och samma dagh leffrerade Anders Larson på disken 50 ƒ ortuger tiil lstadzens bygningh tiill the andra 50 ƒ , som testa-mentarii tilfórende tiill stadzens bygningh leffreratt hade.

[339]

vp:tt

Jtem 6 decembris Niels Jónson vpbuditt Anders skreddares hus — 2.

S. d. Madz Morth[e]nson vpbudit en kiortil och en kåpa honom pantsatt war — primo.

Morten Larsons lagmenn.

Szame dag kom jn fór wår sittiande rett erlig swen Morten Larsonn och hade med siig xii erlige hoffmen, både ædle och oædle, och giorde sin lagh på korsedh och på Gudz lagh och helge ewange-*lium*, thet han aldrig war saluge gamble Mortens dódh wollande, som dódde i Troße, och giorde han en sadane eedh, thet Morten aldrig dódde aff hans hande werk, och thetta swore the andre, med honom wore, på korsed. Lagmennernes namn: Knutt Haraldson, Hans Perßon, Lasse Personn, Peder Swænßon, Niels Larßon, Lasse Anderßon, Lasse Olßon, Anders Tórstenson, Tomas skreddare, Madz Larson och Joonn Stenßonn.

- Jtem 13 decembris Blasius Olßon vpbudit Niels Bagges hus, [340]
 Bom Niels Olßon kiópt hade westan tiill — primo. vpbudit
 S. d. Niels Jónson vpbudit Anders skreddares hus — 3. vp:tt
 S. d. Madz Morth[e]nson vpbudit en pantt — 2. vp:tt

Anders Siælf, *hustrv* Karin Nichu finnes.

Szame dag stodh *hustru* Karin Nichu finnes jn fór sittiane retten och gaff tilkenne, thet skepper Anders Sielff och hon wåre nu aldellis wenner och welfórligte om all then dell the hade hafft sin emellam och j longlig tiidh j tretto them baden emellam stondit hade, szå att *hustrv* Karin bekende siig på sine [sida] nu welfór-nógda wara om alle deler med fór:ne Anders Sielff, och gaff hon honom her med quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytth[er]mere klandher eller tiltall epter thenne dagh både fór siig och hennes epterkomande fódde och ofódde tiill ewig tiidh. Szamaledis quitte-rade och Anders Sielff *hustrv* Karin ighen om all then [dell] hon honom plictug warit hade och giorde henne quitt, frij, ledug och lóß. Och ther rægte the hwar annen hondena opå.

- Jtem 20 decembris Tónius wægare vpbudit en pantt, som han [341]
 haffuer aff Arendt knipare — primo. vp:tt
 Szamme dag Madz Morth[e]nson vpbudit en pantt — 2. vp:tt
 Szamme dag Blasius Olson vpbudit Niels Bagges huss westan vp:tt
 tiill — 2.

Tónius wægare, Oluff Mortenson.

Szamme dag stodh Oluff Morthenson fór retta och bekende siig anammatt och vpburid haffue aff försigtigh man Tónius Bænck-son ethundrade ꝛ ortuger, Bom j sackóre faldne wåre epter saluge Anders smedh, en tridie partt j fór:ne Anders smedz huus, vnder w. n. herre och staden. Och thenne peningar vpbar Oluff Morth[e]n-son, dhå han kæmænær war anno 1536.

Holinger gaff sine *hustrv* hwar tridie
 pening, *hustrv* Walborgh.

Szamme dagh stodh Holinger timberman jn fór wår sittiane rett med sine elskelige dannequinna, *hustrv* Walborg, och gáffuo hwardera andro hwar tridie peningh, j allt thet the gifua motte

epter Swerigis lagh, ee huad thet ær lósth eller fast, jnnan stadz eller vtan. Ther rægte the huar thera andro hondena opå jnfór retta, och begærade the baden med en mund, att thet motte bliffue jnskriffuit j stadzens tænckeboch, huilkiidh them och epterlatiidh bleff.

[342]

Hanns kolare, Oluff Knutson.

Szame dag stodh Hans kolare fór retta, vplot och leffrerade beskedeligom manne Oluff Knutsson siith træhus och liggiande grund, som belægit ær vdj Moisi grendh på norre sidone emellam Tomas dieknes hus och Hindrich Godkarls træhus, huilkiid hus med grunden fór:ne Hans kolare Oluff Knutson lagliga saldt hade fór ethundratt trettio marc ortuger, huilke peningar Hans kolare bekende siig tiill gode nóie vpburith haffue, then sidste pening med then förste etc. Ther med affhende han siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne træhus och grund och tilegnade thet förbenempde Oluff Knutson, hans arffuom och epterkomandom quitt, friitt tiill ewerdeligo ågo, orappatt, oklandratt fór fódde och ofódde tiill ewig tiidh. Lengden på tomtene xxj alin, bredden xij alin. Och war thetta hus lagbudit, lagstondit och neste frender hembudit epter stadzlagen. Opå thetta kióp lagde Oluff Knutson sin fridskillingh.

[343]

Bænckt Clemetson, her Mortenn
capellan.

Szame dag stodh Bænckt Clemetson jn fór sittiane retten på Stoch[o]lms rådhus, vplott och leffrerade med hand och mundh hederligom och wyrdeligom manne her Morten, capellan her j bynn, halffparten j Kusse Jacobs hus, som fór:ne Bæncht Clemetsson med sine hustru med gifftermall fongit hade, fór huilkin halff partt her Morten igen lóst och kióptt hade fór tuhundrade aderton march ortuger, huilke peningar fór:ne Bæncht Clemetson bekende siig tiill gode nóie och fulla bettalningh upburith haffue then sidste pening med then förste, och ena træbodh j samma bettalning med, liggiandis vestan tiill j Vatubrings grenden, som Bæncht tilskattad war fór 50 ş. Och her med må och skall fór:ne her Morten epter thenne dag nytte, bruge och beholle fór:ne Kusse Jacobs hus quitt, friitt med bodar, winder och kellara, vppe och nidre, tiill ewerdeligo ægo. Och ær thetta hus belægit på Kijnhestegatun på sódra sidone nest

offuan fórre Gregers Persons hus. Och hade her Morten tilfórende i thetta fór:ne hus halff parten, som hans hustru erffde epter sin modher, och then andra halff parten lóste fór:ne her Morten aff sine hustrves stiuffmoder. Och på thetta kióp lade her Morten vp sin fridskilling.

Peder Hermanßon, Rasmus Loduikßon.

[344]

Szamme dag stodh Pedher Hermanson fór retta med sine beradne mode och med sine hustrues ja, godh willie och samtyckie, vplott och leffrerade med hand och mundh sinom elskelige och kære swåger Rasmus Lodwikson ett steenhus och liggiande grund, belægit på Swartmunkagatun nest nedan fórre gamble mynthe och offuan fórre mester Werners hus, huilkiid steenhus och grund fór:ne Rasmus Lodwikson anammade och vpbar j siith retta fæderne och Pedher Hermanson hade her emoth vpburit itt hus westan tiill och ther tiill så monge peningar fór sine hustrues fæderne, som allt szå gott war ßom thetta hus Rasmus nu vpburitt haffuer. Dherfóre affhende fór:ne Peder Hermanson siig, sine hustru och theras barn all then arffz rett, som han eller hans hustru eller theris barn haffue kunde tiill samme hus och tilegnade all sins barns rett fór:ne Rasmus Lodwikson, honom och hans epterkomande tiill ewerdeligo ægo orappatt, oklandratt aff alle fódde, ofódde tiill ewigh tiidh. Och her opå lagde Rasmus Ludwikson vp sin fridskilling epter lagenn.

Peder Lillies hustrues erffuingar.

[345]

Anno Domini 1546 then 30 dagen vdi decembri[s] månadt stodhe jn for retta thenne epterscriffne godemen, saluge hustrv Abeluna, Peder Lillies hustrues erffuingar, næmlige Niels Anderson i Elffkarleby, Monns Olßon i Mo i Nordmalinge sochn i Ånghermanne-landh, Mons Eriichson i Håkanes i samma sochn, Eriich Nilson i Bredewiick ibidem, Eriich Swenßon i Sunnansió ibidem, Enewall Hanson och Niels Jónson, både w. n. herris badzmen, alle samdirecteliga hustrv Abelunas erffuingar, bekende och tilstode alle med en mundh, atte wenlige och welfórligte wore med Pedher Lillie, saluge hustrv Abelunes man, vm allt thet arff the och theras medarffuingar erffue burde epter Baluge hustrv Abeluna både fór lósth och fast, jnnan stadz och vtan, jnthe vndantagandis, och bekende the siig tiill gode nóie och fulla bettalningh vpburit haffua aff

fór:ne Peder Lillie tuhundra fem *march ortuger* fór fór:ne arff bade fór lóst och fasth. Och ther *med* gáffue the fór:ne Pedher Lillie quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytthermere klandher eller tiltall aff them och theres medarffuingar, som hema ære, och fór fódde och ofódde och átalara, þá att epter *thenne* dag skall them emellam wara platt fórlíigt och klar afftaledh saack vm fór:ne arff. Och ther *med* [346] má och skall fór:ne Peder Lillie quitt och frij niute, bruge och beholle *samma* hus, han vdj sitther, obehindrat och oklandratt fór alle fódde och ofódde och átalare epter *thenne* dag, han och hans erffuingar tiill ewerdeligo ægo. Och ther rægte the huar *annen* hondena opá jn fór retta. Fórlíichningismen: Oluff Morth[e]nson, Mons gulsmedh, Hans j hualffuet, Tomas j hualffuedh och Pedher <Mor-thens> skreddere *etc.*

Jóns Mechilson, Siiffrid Philipson
och Karin Jacobdotter.

Anno Domini 1546 then 30 dagen vdj decembri[s] månadth stode saluge hustrv Margerettes Jónns Mechilsons j Stoch[o]lm rette och naturlíge erffwingar jn fór retta, næmliige Siiffrid Philipson, borgare i Vlffzby, saluge hustrv Margrettis brodher, och hennes systher Karin Jacobzdotther, vplotte och quitterade fór:ne Jóns Mechilson for allt *thet* arff thom erffua burde epter theris framlidne systher, Gudh *hennes* siell náde, både fór lóst och fast, jntiid vndan-tagandis, och bekende the siig vpburíid *haffua* sextio ꝛ *ortuger* både fór lósóra och fór then half partt thom fóll tiill j hussedh, som [347] ær liggiandis j Oluff Schottes grend på sudre sijdone nest nedan fórr hustrv Karin Anderss Simonsons hus, och haffuer *samma* træhus i lengdene på tompften xx alnar och bredden på tompften xi alnar j quarter. Och *her* má och skall fór:ne Jónns Mechilson quitt, fríitt nyttíe, bruge och beholle tiill ewerdeligo ægo *samma* hus och grund. Och ther rægte the honom hondena opá jn fór retta och gáffue honom *her med* quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytthermere klander eller tiltall vm *samma* arff epter *thenne* dag. Och skall ther om ware en klar, fórlíjgtt och afftaledh saack vm fór:ne arff och om hussed tiill ewig tíidh. Och *her* opá lagde Jóns Mechilson vp sin fridskilling epter lagen.

Tetta ær Stoch[o]lms stadz tænckeboock, szom begintis anno
Dominj tussande fæmhundrade fyrettiio på thett siwende årett

Stoch[o]lms slottz ståtthollare på thetta samma år:

her Peder Bragde¹.

---

¹ Detta titelblad, som ej ingår i manuskriptets nära samtida foliering, är
textat med rödt bläck.

Stoch[o]lms stadz tænceboock

[1]

som begintis nyåars tiidh anno

1547.

Stocholms slotz fougte:

Bothuedh Larßonn.

Sittiande borgmestare:

Niels Jónßonn

Swen Skutta.

Stadzschriftuare:

Blasius Olßonn.

Kæmænæra:

Madz Morth[e]nsonn

Eriich Larßonn.

Jtem 3 januarii Hans Eriichson vpbudit ena tomt, som Cofartz Hakan tillydher, liggiandis westan tiill j Cofartz grenden primo — j.

[1 v.]
vpbudit

Szamme dagh Tónius wægare vpbudit en pantt secundo — 2.

vp:tt

Lille Eriich.

Szame dagh worte thenne godemen fórdinerade aff radstuffuun jn vdj lille Eriicxs hus att vpskriffue huadh dell ther jnne ær fór gellenærenes schuld, fórst Hanns Personn, Mons gulsmedh, Niels scriffuare, Oluff Swænßonn.

Peder Kelling om humblan.

Szame dag wartt Peder Kelling med en dom affßagtt, att han skall bettale skepper Oluffz Jacob sin humbla igen han haffuer tagith tiill låns aff honom viidh hans 3 marc tilgórands.

Bæncktt Monsons erffwingar.

- [2] Szamme dagh stode thenne epterscriffne fór retta, saluge Bæncth Monsons erffwingar, næmlige Oluff Monson i Diketórp i Darróó sochen, Pedher Monson i Nyby i samma sochenn, bade saluge Bænct Monsons sambródher, hustru Margit vdj Rydh sochen i Bodha, moderrenn, och Bærtiill Clemetson i Boda i Rydh sochen, bekende och tilstode alle med en mundh, thet saluge Bænct Monsons hustru, hustru Anna, them giffuit hade lx $\frac{1}{2}$ ortuger, theras retta arff epter sin saluge bonde (Gudh hans siell nádhe) både fór lósth och fasth, så att them well áthnógdís. Och ther med gáffua the alle fór:ne hustru Anna quitt, frij, ledugh och lóß och frij fór allt eptertall och klander vm samma arff fór them och alle theras epterkomande, bade fódde och ofódde, szá att epter thenne dagh skall them emellam ware en platt fórliggt och afftalett saack vm samma arff. Och ther rægthe the hwar annen hondena opá jn fór retta. Och ther med gingo the aff. Och thenne godemen wore óffuer thenne fórlíchningen, næmlige Swen Skutta borgmestare, Hanns skreddare i porten, Hans Person Boock i porten och Jffwars Madz westan tiill. Och hustru Anna skall sware tiill all gelden, som nu på færde ære epter saluge Bænct Monsonn.

[2 v.]

Eriick Stutt vm kiortillen.

Anno Domini 1547 then 7 dagen vdj januarij kom jn fór retta Eriich Stutt och gaff rádet tilkenne, att han hade en kiortiill i pantt aff then Jóren askebrennare, som bleff myrdh her i Stocholm aff hans egin hustru. Och war thenne kiortiill fodratt med reffskin, och war han aff blátt ængilsth, och wartt thenne kiortiill skattadh aff oldermennerne fór skinnarne och skreddarne, som thet árett wåre, fór 43 $\frac{1}{2}$ ortuger. Och hade Eriich lænth på kiortillen tilfórende 24 $\frac{1}{2}$ ortuger. Szá leffrerade Eriich Stutt jfrá siig jn fór retta Niels várdscriffuare, som regenskapen hade handh emellam på Jórenn askebrennares tingest, peningar 19 $\frac{1}{2}$ ortuger. Och ther med behóltt Eriick Stutt kiortillen quitt och frúitt, epter som han aller dyrest skattad wartt.

- vpbudit Jtem 10 januarii Hans Eriichson vpbudit ena tomppt westan tiill — 2.
- vpbudit Szame dagh vpbódh han en szólff pantt fórsté reße — primo.

Szame dag Tónius vægare vpbudit en pantt — 3. vpbudit

Szame dagh worte these epterscriffne godemen fórordinerade [3]
aff borgmestare och raad, atte schulle bliffue fórmyndara fór
Baluge Oluff laggares dotther, næmlige Finued gulsmett, Oluff Erich-
son och Jónns Hindricßonn óstan tiill.

Jtem 17 januarii Hans Erichson vpbudit ena tompt westan vp:tt
tiill — 3.

Szamme dagh vpbódh han och en szólff pantt secundo — 2. vp:tt

Szame dag Blasius Olson vpbódh han [sic] Anders Ålennings
hus óstan tiill primo — j.

Szamme dagh vpbódh och Blasius Olonn Madz scriffuares vp:tt
hus vestan tiill primo — j.

Peder Lillie.

Szame dag stodh fór retta Hans i hualffuedh och Oluff scrif-
fuere, vithnade och swore på korsedh, att saluge Pedher Lillies hus-
tru i hennes liifftid och wellmagtt gaff sin ectaman *Per Lillie*¹
hwar tridie peningh i lósth och i fasth, så mygit hon giffua motte
epter Swerigis lagh.

Anno Dominj 1547 thenn 17 dagen vdj januarii månadt komme [3 v.]
jn på Stocholms rådhus Pedher Bragde, her Eriick Fleming och
Bothuedh Larsonn, Kon. M:ttz w. n. herris befalningisman på
Stocholms slott, och hade thenne gode herrar vpkalladh, fórst borg-
mestare och radh och then menige man i staden, och gáffue the gode
herrar then menige man på w. n. herris wegna thenne epterscriffne
articlar och brister tilkenne.

Vm then gamble konung Cirstiern.

Then fórst war så, att then gamble konung Cirstiern, som lenge
i Danmarck haffuer fongin sittid, hade nu i thenne fórlidne tíid
hafft siitt sendningebudh hiitt jn tiill Kon. M:tt w. n. herre och tiill
menige rígit och begæratt aff rígit fórst tiill sin egin person ett wel-
digt vnderholdh árligen her aff rígit vtgiffuandis, thernest en drap-
liig brudskatt tiill sine drotning Elizabett, jtem æn twenne brud-

¹ I ms. står: *Per Lillie Peder Lillie*.

skatther tiill sine dottrar, som paltzgraffuen och hertugen aff Luttringen haffue, hwar dera en osegliig summa gull fór theris
 [4] brudskatt. Och begærade thenne gode herrar aff then menige man, borgarne j staden, som dhå församblade wore på rådstuffuun, hwad the herför itt swar giffue wille Kon. M:tt w. n. herre, om the wille giffue sådana brudskatt vtt eller eij. Ther begærade the gode herrar swar opå *etc.* Szå gingo dhå then menigeman tiill råd z vm thetta ærende och worte Bå på lyctone endrectelige óffuerenß hwar med then annen, menigheten med rådhet och rådhet med menigheten, och wår szå beslutid, att 4 godemen aff rådhet med 4 borgmestarne och 4 godemen aff hwart qwartere her j staden worte aff then menige man vtsende och förskickade jn tiill thenne fór:ne gode herrar, ther the sätte, att giffue them swar [på] thenne artichell som förscriffuit står. Och thetta war thenn menige mandz swar her opå, som taledh förde, att konung Cirstiern, hans dottrar och allt hans anhangh, them wille the giffue piill, krutt och lodh fór hans vnderhold och fór theris brudskatter med allt annett ont the med alle theris magtt ástad komme kunne. Men Kon. M:tt och hans nades vnge liifferffherrar, med h[ans] n[åde] och them ville the liiffue och dóó och vpsettiie med liiff, godz och allt thet the áge j veldhene. Och ther rægte the vp alle theris hender opa *etc.*

[4 v.]

Hans Hoffman aff Lubech.

Anno Domini 1547 then 19 januarii wartt Hans Hoffman med enn sin trættis brodher, næmlige Karll Anderson, aff her Steen Erichson sampt med her Eriich Fleming och flere gode herrar aff rigisens råd hilsagtt, att han schulle giffue Karll Anderson sin huffuud stoll igen, som Karll med honom jnlagt hade i thet matskapj the bade tilhope samans lagtt hade, och hwad regenskap the sedan bade tilhope hade schulle the dhå tiill hope och reckne med hwar annen och haffue ther óffuer godemen, som beggie theris regenskaper fór hóre kunne, att huilken sedhan then annen någet bliffue skyllugh, dhå skulle han then annen fórnóie vtan all jnsagu eller skotzmáll. Men Karll skall fórst haffue aff Hans Hoffman sin huffuudstoll igen, som han med honom jnlagt haffuer. Sadane affskleid fiik Hans Hoffman på thenne dag aff thenne gode herrar, som forskriffne stáá *etc.*

Vpsagtt burschap.

Szame dagh wartt thenn gamble szadelmakare epterlatid aff fougten och aff borgmestare och ráádh, att han motte seie vp siith borgerskap och ware frij epter thenne dagh fór wárdh och dagzwerke. [5]

Lille Eriicxs hustru.

Szamme dagh bleff lille Ericxs hustru epterlatiidh aff fougten och aff borgmestare och raad, att then fettalie, som j lille Ericxs hus ær, som ær kótt, mióll och óóll, att hon má thet beholle och fórtære fór hennes fattigdom och store tráng, skuld hon nu vdj ær, dog med sådana skæll och fóroord, att samma fettalie skall samme lille Eriicxs hustrv först latte granneliga beskriiffua, huru mygin hon ær, fór gellenærane skuld, att huar gellenærane icke willie henne samme fettalie vndrage, dhå má hon wette, huad honbettale skall. Tesligis skall och fórne hustrv Abeluna anamme vtur sith hus en ryia och en bolster.

Mons Olsonn kópswenn.

Jtem 19 januarii sätte fór retta her Eriick Fleming, Bothuedh Larson och borgmestare och raad *ibidem*. Dhå wartt Mons Olson kópsuen affsagtt med en dom, att han skall giffua kæmænærana 80 þ. fór then dyre stróming han saldt hade emott kon. mandathet, och fór thet han hade emoth lagen kópslagat med vpstádis borgarna. [5 v.] sachóre

Lasse Nylenninge vestan tiil.

Szamme dagh wartt och Lasse Nylenninge westan tiill sackfeltt tiill 40 þ., fór thet han hade såldt alin leijsk fór 19 óre. Och hon war aff then menige man belefuedh och samtyckt, att hon skulle icke dyrare selias, alin leijsk, æn tiill 17 óre *etc*. sachóre

Oluff Swartt.

Szamme dagh wartt och Oluff Swarth aff sagth med en dom, att han skall giffua kæmænærana 100 þ., fór thet han hade såldth alin kasterkumesk fór 20 óre, och hon war icke hógre wærdereft aff then menigeman æn tiill 18 óre. Och epter thet Oluff tilfórende hade bótt 40 þ. fór dyr sárduck han saldt hade, szå motte han nu epter Kon. M:ttz w. n. herris mandatz breff jnehollelße thenne andre reße bóte 100 þ. sachóre

Gregers skinnare.

sachóre Szame dagh bleff och Gregers skinnare aff sagtt *med* en dom, att han skall bóte kæmænærana 40 þ, fór *thet* han hade kíopt en lest jern i vpstæderne dyrare æn 60 þ. Och beuistis honom óffuer fór retta, att han hade giffuit j *stykke* leijsk óffuer på 6 lesther jern han kíopt hade i Arboga.

[6 v.] Jtem 14 februarii vpbódh Blasius Olsson Anders Álenningis
vp:tt huss — 2.
vp:tt S. d. vpbódh och Blasius Madz scriffuares hus vestan tiill — 2.

Vm gamble konung Cirstiern.

Szamme dagh warth och w. n. herris breff læbid på radstuffuun j then menige mandz nærwaru och áhóre, huilkiid som lydde på then herredagh, som senast stodh i Strængnes, huadh som then menige man ther *med* menige Swærigis stændher samtyckt och beleffuadh haffue, och serdelis vm then konungh Cirstierns saack, vm then brudskatt han och hans barn eskia her aff rigith, tiill huilkin saack then menigeman så nu som tilforende strax benekade och sade them aldrig wele giffue huarken konung Cirstiern eller hans barn någenn skatt eller hielp her aff rigit vtan alth onth. Huilkiid breff strax ladis och fórwaradis i stadz skåpedh tiill en áminnelse, huad [7] then menigeman dhå loffuade Kon. M:tt w. n. herre. Och sade then menige man, atte wille *med* liiff och magtt hielpe w. n. herre och h[ans] n[ádz] erffuingar att affwerie riigisens skade och fórderrf och liiffue och dóó *med* Kon. M:tt w. n. herre och *med* hans nådz vnge liiffz erffherrer.

Albrict tolk, Peder Mechilson.

Szame dag war Albrict tolk fór retta i Bothued Larsons foug-tens och rádeno en part nærwarende och hade thenne epterscriffne gode karlar *med* siig, som wille góre lag *med* honom fór *thet* tiuffuerj, som Pedher Mechilson honom her i radstuffuun forekastad och tillagt hade jnfór sitttiande retten, och kastade Per Mechilson Albrict tolk fórrer, att han schulle haffue stulit en gulring aff Niels Helsing i Per Mechilsons hus fór någre áår sedan, tiill huilkiid Albrict nekade, att han *thet* aldrig tænckte, en siden han *thet* góre wille. Men *thet*

bestod Albrict fór retten, att han togh ringen aff Niels Helsing i skåmtz viið och bar honom vp i sine natstuffuu tiill morganan i sin druckenskap och lade honom opå skorstens spiælleth, men ringen anthwardade Albrict Niels Helsing ighen. Så hade thenne saack [7 v.] siig fórlupidh. Szå epter Pedher Mechilson war nu i dagh icke tilstædis, dherfóre bleff honom jngen lagh epterlatin thenne reßone, vtan sattis vp tiill teß Pedher Mechilson komber sielff tilstædis. Och thenne wore Albrictz lagmen, ßom med honom stode tilrede och gherne wille wærie honom, næmlige

Laurens Prýdz

Adrian gulskeider

Anders Vesteruick

Birge bæltare

Rasmus Schåning

Jónns Olßonn.

Clauus Holst

Hindrich Nórenberg

Hans sadelmaker

Anders Person

Raguald Larson

Jacob Holsth, Hans Anderßon.

[8]

Anno Domini 1547 then 14 februarii stode jn fór retta Hans Anderszon och Pedher Anderßon, saluge Anderss Ålenningis szóner, bade med fórtænctom willia, vplotte och leffrerade med hand och mundh theris mågh Jacob Holsth itt steenhus och itt træhus, szom the epter theris fadher och modher erfft hade, liggiandis i Lasse Monsons grend nest nedan fór Lasse Monßons stenhush på nórra sidone, når man går niden áth grenden, huilkid steenhus och træhus med teß liggiande grundh the fór:ne Jacob Holsth lagliiga saldt hade fór fæmhundrade march ortuger, ther the och fóre wåre båden tu skattade. Och bekende the siig fór:ne peningar redeliiga och tiill goda nóie vpburiid haffua then siidste pening med then första. Och ther med affhende the siig fór:ne stenhush och træhus med grundh, sinom arffuom och epterkomandom, och tilegnade them fór:ne Jacob Holst, hans hustrv och theris arffwingar quitt, friitt tiill ewerdeliigo ægo, orappatt, oklandratt aff alle fódde och ofódde och átalare tiill ewigh tiidh. Och war szamma hus lagbudit, lagstondith och hembudith, såsom Swerigis lagh jnneholle i jorde balken i siette capitel, och friidskillingen och på giffwin epter lagen.

Jtem 21 februarii Blasius Olson vpbudit Anders Ålenningis [8 v.] hus óstan tiill — 3. vp:tt

vp:tt Szamme dag vpbódh Blasius Madz scriffuares hus westan tiill — 3.

Burschap.

Jtem 7 martii Philippus Jngemarson giorde sin burgare eedh fór en gulsmedh, och Finuedh war godh fór honom, att han schall góre liiche och rett fór siigh i sex samfelte áár.

Hans Gammall, Hæning Gere.

Szame dagh sendis epter borgmestares och rádz befalning både kæmænærana och både rettefougterne tiill Hans Gamall och tiill Hæning Gere, atte schole riiffue theris bryggiehus bortt, som stå vtt med skanssen, och seie them fulkomplige tiill, och huar epter [9] thenne dag timar någen skade aff samme stegerhus på skanssen eller nagen annen, ther om kring boor, får skade, dhå schall Hanns Gammall och Hæning Gere förplictade ware att vprette staden och alle andre samme skade ighen. Och thenne befalning skedde i fougten Bothwedh Larsons áhóre och nærwaru.

vpbudit Anno Domini 1547 then 14 martii vpbódh Blasius Olson stadzscriffuare Niels Birgeßons stenhus och ett træhus på Smidiegatun med en tomt på Nórre malm — primo.

Algutt i Sundh.

Szame dag war Algutt i Sund, domare i Vermdóó, fór retta och Mechiill Joenson thersamestadz vm någet arffue skiipte the hade siig emellam, tiill huilkid arff Algutt swarade siig jnthet vtgiffue ville och sade, att Mechiill Joensons hustrv, som arffuet tilfalle schulle, war jnthet ægta och burde jnthet arff taga etc. Szå wartt dhå thenne sack ransakadh och wartt dhå på sidstone them lå affsagtt, att [9 v.] Mechiill Joenson schulle fara tiill Álandh och sókie ther beuiß jn på itt satt heratzting, att sex gode danemen schulle thet swærie, som hoss wære på thenne tiid fór:ne Mechiill Joensons hustrv moder bleff lagliga fæst viid sin man ther på Áland. Och schulle heratzhóffdinge med landzfougten thetta ransaka, vm thetta war laga fæstning eller eij etc.

Lasse Nylenninge óstan til.

Szamme dag sadis Lasse Nylenninge aff med en dom, att han schulle fórnóie Blasius Olßon then skada, som han leedh på then

humbla han lott liggia quar i Danska, som Blasius jnskepad hade med honom, och han wille jn^{thet} jntaga humblan vtan lott liggia humblan quarran ther j Danska viid strandena i regn och i slagh om hóst dag. Och lågh samma humbla vte på markene 2 nætther och j dagh.

Dódzslagh.

[10]

Szame dagh stodh Olaff Mandz hustrv fór retta och anklagade Herman bagare, fór *thet* han hade slagit hennes man i hiell her opå Nórre broo, och wartt *thenne* saack ransakadh. Dhå komme vithne fram, huilke betygade, att fór:ne Hermann bagare slogh eller hógh fór:ne Olaff Man j hiell vnódh och vtwingatt. Dherfóre bleff han dómpd tiill swærdh, vtan Kon. M:tt w. n. herre viill honom synnerliga benade. Och bleff han leedh på slottid ighenn.

Stupan.

Szame dagh hade kæmænærana ena quinna fór retta, som hade stulid 2 klokkekåpor her i byn. Och quinnan hett Barbrå, fódh j Båßa vdj Kaliix sochn i Nylandh [*sic*]. Hon bekende sina oppenbara gherningh. Dherfóre bleff hon dompd tiill stupona, och bódelen slett hudena aff henne, och sidan leddes hon vdj slodzgropene tiill arbettedh *etc.*

Hindrich offuerskærare.

Szame dagh wartt Hindriich óffuerskærare epterlatid aff borgmestare och raadh, att han må haffue ett frij bródh vdj spettalen, epter han ær en gammall borgare och lenge haffuer dragit stadzens tunga *etc.*

Vm skorstenar her j stadenn.

[10 v.]

Jtem anno Domini 1547 then 17 martii stodh w. n. herris befallningisman Bothuedh Larsonn jn på radstuffuun j the 48 nærwaru och hele rådet nærwarandis och oppenbarligen gaff tilkenne, att huilken borgare, som husægande ær her j staden och haffuer någen förderffuatt skorsteen j sine hus, then samme skall latte bóte sine skorstenar. Hwar han *thetta* icke giór, och aff samme hus eller skorsten kan epter *thenne* dagh hende någet schade, så att eelden bliffuer j samme hus lóß *etc.*, dhå schall then samme borgare, som hussedh æger, ware fórplietad att sware w. n. herre och alle andre tiill samme schade, som ther aff hende kan. Ther schall hwar

och en wetta siig epter retta och bote sine skorstenar nu j tiidh och tæckie taken med jordh, szå att næffren liggher icke så bar, som offte hende plegar etc.

- [11] Wartt och szame dag borgarne fórehollit, att hwar schulle haffue sine watu tunnor vte fór theris portar, tesligis på taken med, viidh thet straff, som lagen ther vm jneholle.

Drenge kópenskap skall legges aff

[på] jernbergen.

Szamme dagh wartt och samtycktt aff menige rådhet och aff the 48, att alle the borgare her j staden ære, som her tiill dagz haffue hafftt theris drengher liggiandis på jernnbergen, the schole nu epter thenne dag haffue them thedan och jngelunde bliffue ther liggian-
dis, vtan vpstadis borgarne schole bruge bergen, och jernett schole the fóre hiitt tiill Stocholm och sælie thet her och jntid sigle her epter egenom strómerne. Tesligis wartt och samtycktt, att Stocholms borgara schole och icke heller epter thenne dagh kópe jern j frijmarknada hundrade talss, vtan vpstædis borgarne måge thenne frijhett beholle, på thet atte schole icke sigle egenom strómerne vtan bliffue viid bergen, och wåre burgare bruke sióón och góre tilfóring.

[11 v.]

Burschap.

Jtem 21 martii giorde Bæncth Jacobson sin burgare eedh, och schall han her epter bliffue en dragare her i Stocholm.

vpbudit

Szame dag vpbódh Blasius Olsson Niels Birgeßons hus på Smediegatun med træhussedh ther nidan fóre och en tomt på Nórrre malm — 2.

Jacob Sarffue, hustrv Karin Niels Næbs.

Anno Domini 1547 then 21 martii kom mester Olaff, kyrkeherren i bynn, jn opå wårth rådhus och gaff tilkenne, thet hustrv Karin, saluge Niels Næbß epterleffuerske, hade giorth honom fulmyndug och mektug på sine vegna, epter hon icke fórnotte gå på rådstuffuun, att giffue borgmestare och raadh tilkenne, att hon hade giffuit siig vdj ett frij bródh j hennes liiffztiidh jn tiill sin mågh, Jacob Sarffue, ßå att han skall fórsórie henne j hennes liiffztiid med

- [12] óóll, matt, klede och fóde etc. Och opå thet fór:ne Jacob teß wißare

ware schall opå sine bettaling fór samme hustrv Karines kost och tæring, dhå stodh fór:ne M. Oluff på hustrves Karines wegna, vplott och leffrerade *med* hand och mundh fór:ne Jacob Sarffue hustrv Karines hus och grundh, som hon ått haffuer, på Schomagaregaton *liggiandis*, och all annen dell hon æger eller ått haffuer jnnan stadz och vtan, Bå att fór:ne Jacob Sarffue schall epter *thenne* dag samme hus och grund bruge, nytte och beholle, han och hans epterkomande erffwingar tiill ewerdeligo ægo, orappatt, oklandrat aff fór:ne hustrv Karines epterkomande erffwingar, fódde och ofódde tiill ewig tiid. Och opå *thenne* gåffue lade Jacob Sarffue vp sin fridskilling epter lagen. Ytthermere gaff och fór:ne M. Olaff tilkenne samme dagh, dhå *thenne* vplatning skedde, att fór:ne hustrv Karin haffuer epter sin dódh giffuit alle sine erffwingar tilbyttis tuhundrade *march ortuger*, och hus och grund *hervdhinnan vndantagandis*, som *fórscriffuit* står.

Oluff Swænson, Jacob Sarffue.

[12 v.]

Szame dagh stod Oluff Swænson jn fór retta, vplott och leffrerade beskedelig manne Jacob Sarffue ena tomt, *liggiandis* på Sudremalm emellam Hans Gammals tomt och Rawall j Kornha[m]pns tomt jn emott bergit vtt *med* sión vester på malmen, huilken tomt tilforende hade legat vndher saluge Olaff Hansons hus óstan tiill. Och epter Olaff Swænson haffuer bettaled Jacob Sarffue sin dell vdj fór:ne Oluff Hansons hus, dherfóre vntte dhå Oluff Swænson Jacob Sarffue sin dell i fór:ne tomt på malmen tiill ewerdeligo ægo. Och ær lengden offuan til viid gatun 23 alnar och nedan tiill 14 alner j *quarter*.

Szamme dag sendis Madz Olson och Madz Halss tiill w. n. herre *med* itt breff, som staden w. n. herre tilscriffuit hade vm the articlar, som the otto och firettiio, som her tilforende stå, beleffuat och samtyckt haffua.

Burschap.

[13]

Szame dag gjorde Bæncth Olson sin burgare eedh, och Hans i hwalffued war god fór *honom*.

Jtem 28 martij vpbód Blasius Olson stadzscriffuare Niels Birgeßons steenhus på Smidie gatun *med* itt træhus j *samma* grendh och vpbudit

en tomt på Nórre malm, som fór:ne Niels Birgeßon fiik *med sine hustrv*, hustrv Karin Olaff Bróms — 3.

Hustru Elin Oluff Espingz, Lasse
scriffuare óstan tiill.

Szama dag och áár stodh jn fór retta på wárth rådhus hustru Elin, Oluff Espingz epterleffwa, vplott och leffrerade *med hand och mundh* beskedeligh man Laurens scriffuare, wår kere medborgare, ett bryggie hus *med* tompften, liggiandis vtj Eriich Joensons grend på sudre sidone och nederste tompften i grendene, huilkid hus och tomt fór:ne hustru Elin lagliiga saldth hade *fórbenempde* Laurens scriffuare fór 100 þ , en vngersk *gyllene*, en bultt lærnffth¹, huilke peningar hon bekende siig redeliiga och tiill fulla nóie vpburid haffue then siidste peniing *med* then fóresta. Och ther *med* affhende hon siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne hus och tompth *med* sine lengd ock bredh och tilegnade henne *fórbenempde* Laurens scriffuare, hans hustrv, barn och theris epterkomande erffuingar quitt, friitt, tiill ewerdeliigo ægo, orappat, oklandratt aff alle fódde, ofódde och átalare tiill ewig tiidh. Lengden på tompften viid Alme-niingz gatun xj alin, bredden vp i grenden 17 alnar, war lagbudin, lagstondin och hembudin och fridskillingen på giffuin, epter ðom lagen jneholle.

[13 v.]

Oluff Mugge, Lasse scriffuare.

Szama dag stodh och jn fór retta vtj borgmestares och menige rádzenns nærwaru erliig mann Oluff Mugge *med* sine kære hustrves ja, godh willie och samtycke vplott och leffrerade erliig man, gamble Lasse scriffuare ostan tiill, wår medborgare, ena vpygda træboodh, belægin vtj fór:ne Lasse scriffuares grend på norra sidone och nest nedan fórrer Lasse scriffuares egin boodh. Men tompften hon hórer spettalen tiill j Stocholm, ther han skall áarliiga giffua the fattiga tomptóre aff. Menn fór bygningen, ther stodh opå, gaff fór:ne Lasse scriffuare Oluff Mugge 140 march ortuger Stocholms myntte, huilke peningar fór:ne Oluff Mugge bekende siig tiill goda nóie och fulla bettalning anammatt och vpburith haffue then siidste peniing *med* then fóresta. Och her *med* affhende han siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne træbood, ðasom hon nu

¹ De sex föregående orden stå i marginalen.

står och vpbyggt ær, och tilegnade henne fórbenempde Laurens scriffuare, hans hustrv, barn och epterkomande erffwingar quitt och frij tiill ewerdeliigo ægo, orappat, oklandratt aff alle fódde, ofódde och átalare epter thene dag och tiill ewigh tiidh. Och war thenne træboodh lagbudin, lagstond[in] och med allan stadzrett fulfólgt. Och fridskillingen lagde Laurens scriffuare vp, ßom stadzlagh vtwiße i jorde balken vtj 6 capitlet.

Burschap.

[14]

Szamme dag gjorde Jónns Nilson sin burgare eedh fór en klen-smedh, och theris olders man war godh fór honom.

Jóns Anderson vm humblann.

Szame dag anammade Jóns Anderson vtur disken halfttiugunde march fór en sæck humbla, som hade stonndit på wågene och vtsåldher bleff, och på thenne tiid kendis jngen viid samma humbla vtan Jóns Anderson. Men komber her epter någen annor och kennes viid samme humbla sæch, dhå schall Jónns Anderson swara tiill thenne peningar han anammat haffuer.

Her Lars j Munkatorp, Lasse Monsonn.

Szame dagh satte Lasse Monson 100 march ortuger j retta på then træboodh, som her Larss vdj Munketórp i pant haffuer aff saluge Frans Stråboock, huilken boodh som tilkomber saluge Frans Stråbos stiuffßon, och thet panta breff, som her Larss haffuer på fór:ne peningar, thet står vdj Swen Monsons hus. Och fór same pante breff war Oluff Morth[e]nson och Eriich Eriichson godh fóre, så att Lasse Monson skall få samme panta breff ighen. Men holler samma pantabreff mere jnne æn thenne 100 þ, som Lasse Monson leffreratt haffuer, dhå skall Lasse Monsonn giffue them vtt. Men holler thet minne, dhå schall her Larss giffue them tilbache ighen.

[14 v.]

Jóns gulsmett, hustrv Karin Anders

Simonsonn[s].

Szame dagh war Jónns gulsmeth for retta med hustrv Karin Anderss Simonsons vm någet arff på sine hustrves wegna och om hans hustrues fædhernes hus etc. Dhå beuiste hustrv Karin Jóns i ógonen, thet hon hade fórnógt Jóns gulsmett sin dell i samme hans hustrues módernes hus, och hade hustrv Karin giffuit honom

ethundrade marc for sin dell och the andra hennes syskone samaledis, men thet andra arffuet hade Jónns tilfyllest vpburid, thet han och icke neka kunde. Och epter theris egin fórlíichning, som the hade siig emellam giortt, ther vistes the och aff med, och jngen annen dom sadis them aff mere, vtan the schulle fórlíiche siig thet beste the kunde. Men Jóns kunde dhå med jngen skæll någhet vinne aff hustrv Karin i samma hus han på talade, epter hon all sin syskone fórnógtt hade, och thet war syskone bytte, motte thet och bliffue stondandis, som giort war.

[15]

Niels Helsing.

Jtem 30 martij warth Niels Helsing anklagad fór retta i Bothuedh Larsons och rádeno nærwarande aff kæmænæra, thet han hade såldt decker bockar fór 10 marc och tunna smór for 29 marc och afftrædt Kon:ge M:ttz w. n. herris mandatt och then menige mandz beleffningh etc. Dherfóre bleff han sackfeltt tiill 100 march vtgiffuendis, epter han och tilfórende bóttt hade fór dyrtt mióll han emoth mandathet saldt hade, wart han nu belaten på the hundrade march, som fórscriffuit står och kon:ge mandathet jneholler.

Brynolff skredare.

Szame dagh warth och Brynolff skreddare anklagatt aff kæmænæra, att hans hustrv hade saldt mark humbla fór en gammal ortig någrá bóndher i Vermdóó sochen, tiill huilkiid Brynolff nekade och sade, att hans hustrv hade icke mere tagit fór mark humbla æn $\frac{1}{2}$ óre. Szå wartt thenne saack vpskutín, tiill teß bónderne komme jn, som humblan kíóptt haffue, och beuiße the thetta, dhå skall Brynolff wara fælther tiill sakena, och thetta skall kæmænæra vtransaka med bónderne.

[15 v.]

Oluff Espingz erffuingar.

Szame dag stodh jn fór wår sittíande rett saluge Oluff Espingz erffuingar, næmlige Eriich Monson och Simon Monson, bekende och tilstode, thet saluge Oluff Espingz hustrv, hustrv Helga, hade them både welfórnógtt allt thet arff them epter hennes saluge man erffua burde både fór lóst och fast, jntid vndantagandis, och bekende the siig både tilhope vpburid haffue rede peningar siwttíio march ortuger, teenn ij [L]æ, kopper ij [L]æ, en sængie bolster, twá

bæncke dynor, jtem iiii hiande, en ryia och all Oluff Espingz gånge klædher. Och her med gâffue the hustrv Helga quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytthermere klander eller tiltall vm fór:ne arff både fór them och alle theras epterkomande erffwinger, fódde och ofódde, szá att vm thetta arff skall epter thenne dag ware en platt fórlíigt och afftalet saack. Och ther rægte the huar annen hondena opá jn fór retta. Och thenne godemen wore óffuer, nær thenne fórlíichningen skedde: Finuedh gulsmett, Oluff Gróm, Gregers Person, Niels gulsmett, mester Werner.

Hustru Cirstin Anders suærdslipares
och Frans Personn.

[16]

Anno Domini 1547 then 30 dagen ma[r]tij kom jn fór sittande retten hustru Cirstin, saluge Anders suærdslipares hustru, vplott och leffrerade beskedeliig man Frans Person siith egit steenhus och liggiande grund, belægit på Westra longh gatun i Stocholm offuan gatun, huilkiid steenhus och grund saluge Anders swerdslipare såldt hade fór:ne Frans Person j sin liiffztiid fór 440 z ortuger, huilke peningar fór:ne hustru Cirstin bekende, att hennes bonde them til gode nóie och fulla bettalningh vpburid haffue then sidste peningh med then fórst. Ther med affhende hon siig samme hus och grund, sinom arffuom och epterkomandom, och tilegnade thet fór:ne Frans Personn, hans arffuom och epterkomandom tiill ewerdeligo ægo med sine tw friia murar och med två portar, en offwan gatun och then andra nidan gatune med gatubodh, vindher och waningar quitt, friitt, orappatt, oklandrat aff alle fódde [och] ofódde tiill ewigh tiidh. Och war thetta hus lagbudit, lagstondith och med tvåå godemen Pawall Personn óstan tiill hambudit, Båsom stadslag jneholle. Och opá thetta kióp lagde Frans Person vp sin friidskilling på diskenn.

Lasse bardskærare, M. Jóren byssegjutare.

[16 v.]

Anno Domini 1547 then 30 dagen vtj martij månadh stodh jn fór wår sittande rett erliig man Lars bardskærare, wår medborgare, vplott och leffrerade med hand och mundh beskedeliig man, mester Jóren byssegjutare ett siith steenhus och liggiande grund, som han j sine gell och bettalning anammatt hade aff en tysk kópsuen, benempd Hanns Bódeker, huilkiid hus med teß grund belægit ær vtj

Bredegrenden på nórra sidone nesth Kornhampnn, som fordom vtj bodde Ffrans Strá buck, huilkiid hus och grund fór:ne Lasse bardskærare lagliiga saldt hade förbemelte M. Jórenn byssegjutare fór sexhundrade trettiio þ ortuger Stocholms mynt, hui.ke peningar Laurens bardskærare bekende siig anammatt och vpburiid haffue then siidste peniing med then förste. Dherfóre affhende han siig, sine hustrv och beggie theris barn och epterkomande erffwingar och tilegnade thet förbenempde <Laurens bardskærare> Jórenn byssegjutare och hans erffwingar quitt, friitt tiill ewerdeliigo ægo med sine fyre frie murar, såsom thet aff grunden vpmuratt ær och fór ógon stár, orappat, oklandratt aff fódde, ofódde átalare tiill ewig tiidh. Och war thetta hus hus lagbudit, lagstondit och med all retth fulfolgtt, ßom stadzlag jneholle. Och her opá thetta kióp lagde mester Jórenn byssegjutare vp på diisken sin friidskiilling, ßom stadzlag jneholle.

[17] Niels Jónsonn, M. Jóren byssegjutare etc.

Szame dag stodh vp fór retten erliig man Niels Jónson, stadzens borgmestare, med fórtænckta mode och godh willie sampt med sine hustrves ja, god wilie och samtycke vplott och lefferade med hand ock mundh beskedeliig man mesther Jórenn byssegjutare ett ßiitt træhus och liggjande grund, belægit vtj Brede grenden nest Kornhampn nest nedan fórre thet store stenhused, ßom Laurens bardskierare M. Jóren saldt hade j samma grendt, huilkiid træhus med teß grund Niels Jónson förbenempde M. Jóren byssegjutare lagliiga saldt hade fór tuhundrade tiugu march ortuger Stocholms mynntt, huilke peningar Niels Jónsonn bekende siig anammatt och vpburith haffwe then siidste peniing med then förste. Ther med affhende han siig, sine hustrv och epterkomande erffwingar fór:ne træhus och grund med sine lengdh och bredh och tilegnade thet forbemelte Jóren byssegjutare och hanns epterkomande erffwingar quitt, friitt tiill ewerdeliigo ægo orappatt, oklandratt epter thenne dag aff alle fódde, ofódde atalare tiill ewiig tiidh. Och war thetta hus lagbudit, lagstondith, som stadzlag jneholle. Och M. Jórenn lagde vp sin friidskiilling epter lagenn.

[17 v.]

Bespråkningh.

Jtem anno 47 then 20 dagen vdj aprili[s] månadh kom jfrå Lubke itt breff, som saluge Erich Joensons brodher, næmliig Anders Jón-

son, hiitt tiill borgmestare och råådt j Stocholm skriffuit hade vm *thet* arff honom tilkomber epter sin framlidne brodher och begærar, att *thet* må stå tilstædis, tiill så lenge han *her* personligen tilstædis komber etc. Och *thet* samme breff ladis vdj kæmænære asken samme åår och dag som *fórskriffuit* ståår.

Szame dag Madz Morth[e]nson vpbudit enn szólff pantt — vpbudit
primo.

Vpsagt burskap.

Szame dag sade Joonn schomagare vp siith burgerskap och sade han ville *her* epter bliffue boendis j Arboga.

Szame dag vpbódh Pedher Mechilson siith steenus, som han vdj boedh haffuer, *primo.* vpbudit

Mattias winman giorde eedh.

[18]

Jtem 25 aprilis giorde Madz winmann sin eedh på korsedh, att han skall ware retter i siith embete j stadzens vinkellare och jngen dell fórfalske *ther* i kellarenn på huarie honde win, som i kellaren komber. Och opå *thet* att han jngen dell bedriffue skall i kellarenn vtan *thet* retuist ær och góre sin regenskap fyllest, her opå satte han borgan fór siigh. Och *thenne* epterscriffne godemen wære godh fór fórne Madz winman fór itt heltt åår om kring: Harald Olson, Oluff Schotte och Hindrick v. Yttræcktt.

Tord gritegiutare.

Szamme dagh stode *thenne* epterscriffne borgara fór retta, næmlige Oluff Hanson, Mechiill Eskilson, Jacob Olßonn, och giorde *theris* eedh paa korsedh, att *thet* koppersticke, som Tordh i vintras vpgótt, som Bartolomeus Busse honom lænt hadde, *then* [*sic*] dugde platt jntid vtan war rett idell træck och skarn.

S. d. Madz Morth[e]nson vpbudit en szólffpantt — 2. vpbudit

Joonn Blanck.

[18 v.]

Jtem anno 1547 *then* 25 aprilis dhå vntte borgmestare och raadh Joonn Blanck the 30 march *peningar*, som *her* lenge hadde stondit j *retta* på hans hus han saldt hadde. Och *thetta* skedde fór hans fatigdom skuld, att han fiik *thenne* *peningar* vtaff rettenn.

Hans Hoffman, Karl Anderson.

Szame dag wore thenne epterskriffne gode herrar aff riigisens råådth, næmlige her Larss Siggeßon, her Pedher Bragde, her Eriich Fleming, Joonn Olson, Niels Krumme, Larss Tursonn, Gabriell Crestiernson, her Jffuar Flemingh, Larss Turßon, M. Jóren Nordman, Falentin secretarius, Bothuedh Larsonn, w. n. herris befalningis man på Stocholms slott, Jacob Bagge, Staffan Szasse sampt med borgmestare och råådth thersammestadz församblade på rådstuffuun.

[19] Tenne dagh ransakade thenne för:ne gode herrar med borgmestare och raadth j Stocholm then saack, som Karl Anderson, borgare i Stocholm, och hans viderpartt, Hans Hoffman, burgere tiill Lubke, hade tilhope vm theris kópmandz regenskap, som the hade them emellam, och wart samme theris saack och beggie theris klagemåll flitelige nogh offuerwægne och ransakade och på thet sidste med en cententia eller dom them både, Karl Anderson och Hans Hoffman, aff för:ne gode herrar affsagtt, liiche som her epter fölgher:

Först vm beggie theris tienare, næmlig Hans <Hoffman> Struckman, huilken Hans Hoffman hiitt jn i landet förskriffuit hade tiill Karl Anderßon, att han beggie theris godz fórestå schulle och thet troligen handle, alt såsom Hans Hoffmandz egit breff jneholler, och them både en redeligen regenskap góre schulle etc. För thenne orsaack schuld sadis Hanns Hoffman så aff, att epter han icke gaff óffuerheten her i staden tilkenne vm för:ne Hans Struchman, att han jngen regenskap them båden giortt hade, fórra æn han drog aff landhet, dherfóre skall Hans Hoffman förplictig wara att drage halff skade med Karl Anderson i all then dell, ßom Hans Struchman tilagters ær i hans regenskap. Och sedan skall Hans Hoffman och Karl Anderson liiche förplictade ware att sókie beggie theris schade ighen aff för:ne Hans Struchman i all then dell the haffue honom tiill att thale.

[19 v.]

Tiill thet andra, att epter the godemendz ransakan, som beggie theris regensker förhórtt haffue, warth och befunnit, att Hans Hoffman bleff Karl Anderson skyllug 207 $\frac{1}{2}$ 2 óre 4 peningar etc. Wartt och Hans Hoffman affsagt, att han skall giffue Karl Anderson för:ne peningar ighen, liiche såsom för:ne Hans Hoffmandz regenskap jneholler och formeller.

Tiill thet tridie wartt och ransakedh vm then tull Karl Anderson vtgiffuit hade på Hans Hoffmandz wegna. Szå epter then

frihett Karl Anderson haffuer på samme tull, att han ær stadzens jnwånare och drager stadzens och cronenes tunge, dherföre skall han samme frihett beholle, men Hans Hoffman skall giffue Karl Anderson ighen then tull, som på hans halff partt aff godzett lóper, som fór:ne Karl Anderson fór honom vtgiffuit haffuer, liiche som Kon. M:ttz w. n. herris tulbócher jñneholle och fórmelle. [20]

Tiill thet fierde, att epter then beswæringh Karl Anderson haffuer vm Hans Hoffmandz huffuud boock, att han haffuer icke hafftt henne her tilstædis hos Karls huffuud [*sic*], såsom theris contractz breff jñneholler, wartt och Hans Hoffman affsaggt, att han jnnan en försagd tiidh skall latte komme sine rette huffuud boock hiitt tiill Stocholm brede viid Karl Andersons huffuud booch, dog icke någen vtskriift aff samme hans huffuudh boock vtan then rette och sanskylluge huffuudboock, som han alt godz jnskriffuit haffuer, både thet han jnkópt haffuer ther j Lubke och huru dyrtt han thet godz vtsáldt haffuer, som Karl Anderson hedan aff rigit vtsendt haffuer. Och fórra æn han drager vtaff rigit epter fór:ne boock, skall Hanns Hoffman stelle Karl Anderson en wisse och nógaktigh borgan fór the 3730 q , som Karl Anderson twiffler siig, att Hanns Hoffman skall haffue jfrå honom, tiill teß att beggie theris huffuud bóker bliffue æn nu på nytt graneligen óffuerwægne och ranßakade. [20 v.]

Szame dag Pedher Mechilson vpbudit siith hus 2, Erick skin- vpbudit
nare vpbudit Marcus bådmans hus 2.

Szame dag giorde thenne epterscriffne theris kæmænære eedh, næmlige Tónius Bæncktsen, Simon scriffuare, Pedher Cletmetson i porten och Oluff Monson Porsshanck viid namn.

Szame dag hade kæmænæra en tiuff fór retta, och war thet en vnggh dreng och hett Madz Knutson, fód j Kiulagård j Satagunda herade, och hade han stulit 14 march peningar från en annen liten dreng, och then, som peningana mist hade, hett Hindrich Madzson, fód j Euro sochn. Thenne fór:ne tiuff bekende sine gherningar, som fór honom i retta låge. Dherfóre bleff han dómpd tiill rep. Men w. n. herris fougte benådade honom hans liiff, och togz han på slottet och sattis vdj en sperra och schulle erbeta i gropene fór siith liiff. [21]

vpbudit { Jtem 9 maii Eriich skinnare vpbudit Marcus bådmandz hus — 3.
Szame dag Peder Mechilson vpbudit siith [hus] 3.
Szamme dag Eriich vpbudit Knut skreddares hus vestan tiill —
primò.
Szamme dag Madz Morth[e]nson vpbudit en szólff pantt — 2.

Szame dag giorde Eriich Morth[e]nson sin burgere eedh, och store Jóns Hindricson war god fór honom, att han skall góre liiche och rett fór siig vdi vj år.

[21 v.] { Jtem 20 maii Madz Morth[e]nson vpbudit en szólff pantt — 3.
vpbudit { Szame dag Eriich skinnare vpbudit Knutt skreddares hus — 2.
Szame dag Blasius Olson vpbudit Martenn¹ bådmandz hus —
primò.

Peder Olsson, Hans Jogenson.

Szame dag stodh jn fór retta hustru Anna Hans kanegiutares son Hans Jogenson, vplott och lefferade *med* hand och mundh sinom kære mågh Pedher Olson screddare sin deell j store steenhusedh viid store tórgit, som han erffdt hade epter sin kære fader och sine kære moder. Tesligis vplott och Hans Peder Olson alla lóßórana, som han erfft hade epter sin framlidne moder, och bekende siigh welfórnógdan ware aff fór:ne Peder Olson både fór hussedh och lóßórana, och ther *med* affhende han siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne steenhus och lóßóra och tilegnade thetta fór:de Pedher Olsson och hans epterkomande erffwingar tiill ewerdeligo ægo *etc.*

Szamme dag wartt lille Mechiill aff sagt *med* en dom, att han skall giffue Jóns Marcusson sine bådmandz hyre, som han honom skyllug ær, huilkiid och så skedde, att Mechiill gaff honom sine peningar ther strax på diskenn.

vpbudit { Jtem 23 maii Blasius Olson vpbudit Morten bådmandz hus — 2.
Eriich skinnare vpbudit Knutt skreddares hus vestan till — 3.

Her Morten capellan.

Szame dag war her Morten capellan fór retta *med* sin tretta brodher Bænct Clemetson på Kijnhestegatun. Szá ranßakadis theris

¹ Ursprungligen har stått: Marcus, som ändrats till Martenn.

tretta, som the hade siig emellam, i mester Olaffz och M. Mechills åhöre och nærwaru. Szå bleff dhå på sidstone så beslutid, atte schulle ware wenner på både sidor och leggie aff all hatt och nijtt the hade siig emellam. Och borgmesterne förbiude Clemett [*sic*] viid liiff och godz, att han schulle platt jntid befatte siig *med her* Mortenn. Och ther på motte Bæncth settiie borgan för siig, att han jngen åkoma góre schall på för:ne her Morten epter thenne dag viid *thet straff*, som *fórscriffuit* står. [22 v.]

Peder scriffuares vitne vm Brynolffz saack.

Szame dag stodh Madz Hindricson jn för retta och vithnade, att han hade hörtt offte aff saluge hustru Karterine [*sic*] Willam Skottes hustrves mundh then tiidh han tiente henne, att hon hade læntt Brynolff skreddere sin mågh 500 ♀ *peningar* att kópslaga *med*. Och tesligis vithnade han och, att hustrv Karin hóltt Brynolffz bryllop alene, och Brynolff halp ther jntid tiill.

Szame dag viistes aff radstuffuun *thenne epterscriffne* godemen Mons gulsmett, Oluff Eriichsonn, Simon scriffuare och Oluff Monson hem tiill hustrv Elzabÿ, Clauus skinnares epterleffuerske, huilken som lågh på *thenne* tiid på sine sottesæng, att fórhóre huadh hon viste aff *thenne* saack. Dhå vithnade hon *thetta epterscriffne* på sine siels salughett, att förbenempde hustru Katerine Willam Skottes hóltt Brynolff skreddares bryllops kosth alene *med* all then dell, som ther tilhörde, och Brynolff halp ther icke en pening tiill. Och *någet epter* bryllops kosten stondin war, kom för:ne hustrv Karin hem i hustru Elzabiis hus ganske sórgfull och beklagade siig för henne och sade, att hon hade fått en armen man tiill mågh. Hon hade menth, att han schulle haffue warid en riik karll. Dhå hon såg siig om kring, dhå hade han jntidh annett æn en stor kista, full *med* klutar. Och ytthermere bekende och hustru Katerine siig för hustru Elzabÿ, att hon hade fått Brynolff en *summa peningar* att kópslaga *med*. *Thetta* allt samens bekende och vithnade för:ne hustru Elzabÿ för *thenne* för:ne godemen, som tiill henne sende wore, och hóltt *thet* på sin siels salughett, att hon sade santt i *thenne* sticke och icke osandt. [23]

Szame dag sendis aff rådstuffuun Hans Personn och Oluff Swænßonn tiill Olaff kótmongares hustru att fórhóre vm the 800 *marc*, som Pedher scriffuare på talar, som Brynolff skreddare

haffuer anammat jfrå henne och Willam Schotte tilkomme schulle. Dhå vithnade Oluff kótmongares hustru Bå, att Brynolffz hustru anammade vtur hennes hus ett skrin, och vdj samma skrin war peningar, som hon mente viidh paß 800 þ, fór vtan szólff och annath tingeste.

[24] Stoch[o]lms stadz tænckebooch, som om Valburgmesse begintis anno Dominj

1547.

Stocholms slodz fougte:
Bothuedh Larsonn.

Sittiande borgmestara thetta årett:
Peder Nilsonn, Peder Anderson.

Stadzscriffuare:
Blasius Olsonn.

Kæmænæra:

Jtem på thetta årett wårtt så beleffuatt hos Kon. M:tt, w. n. herre, att hans nåde wille haffue fire kæmænære thetta årett, huilkiid och så skedde. Och thetta ær theris nampn:

Tónius Bænctsonn Peder Clemetson i porten
Simon scriffuare Oluff Monsonn Porshanck.

Mons Gulleon, hustru Karin.

[24 v.] Anno Domini 1547 then 26 dagen maii sätte fór retta på Stocholms rådhus her Peder Bragde, her Jörenn Nordman, Botuedh Larson slodzfogte, M. Olaff Petrj kyrkeh[er]ren, Jacob Bagge, Staffan Szasse samt med borgmestare och ráadh ther samestedz. Thenne dag kom jn fór rettenn fór fór:ne erlige herrar och oss hederliig man, her Hindriich, kyrkeherre j Tórsåker j Angher-

manelandh, fulmyndug på sin hustrves faders wegna, Mons Gullerson j Medelby j Öffre Lenes, och hans viderpartt *med* honom, Peder scriffuare, huilkin hustru Karines saluge Lasse Monsons hustrues fulmyndug war att sware för henne. Tenne her Hindriich berette ena saack för oss, för huilken han hiitt stæmpder war aff för:ne hustrv Karin Lasse Monsons, och war siig samme saack så fórlupin, som her epter fólier, att för:ne Mons Gulleszon átte en ßon viid nampn Lasse Monson, huilkin siig för någre fórlidne áár sedan vtj ægtenskap giffuit hade *med* en piige ther j för:ne Ánghermannalandh viid nampn Katerina och bodde tilhope vdj 4 samfelte áár. Jmidertijdh kom *thenne* tu folk en osæmia emellam, szå att för:ne Lasse Monsons hustru, hustru Karin, rymde jfrå honom och war borte en long tiid. Teß emellam bleff dhå för:ne Lasse Monßon vm halssen och kom sin wægh, att jngen viiste, huart han bleff. Sedan *thetta* skedt war och för:ne hustru Karin fórnám, att hennes bonde dóder och fórkomiñ war, gaff hon siig áthther tilbache tiill siith heman, ther hon fórré bodth hade. Nær *thetta* skedt war och fórbemepde Mons Gullesson *thetta* spurde, kom han tiill hustru Karin och wille góre erffua skipte *med* henne epter hans framlidne ßon. Dhå beginte hustru Karin tiill att seie, att för:ne hennes man Lasse Monson schulle j hans liiffztiid jntid hafftt *med* henne bestelle på hennes quindoms wegna, och sade, att han war icke ther tiill teß mektig, att han *med* henne j sliige motte någet góre kunde. Och fór *thenne* lóßaktige segn wille hon jntid gille samme theris ægtenskap vtan góret om jntid *etc.* Thetta bestod Peder scriffuare, hennes fulmyndug, att så tilgongit war, som her Hindriich nu fórtaldt hade *etc.* Tetta ærende toge wij för oss och ransakade *thet* ßå *med* the andelige [25 v.] personer, som *med* oss i retta sätte, att samme ægtenskap, som emellam Lasse Monson och hustru Karin beleffuat, samtyckt och *med* Gudz och Swerigis lag them emellam fulbordat war, stodh jngelunde tiill att ryggie, epter för:ne ærende icke tilforende fór någon rett hade klandrat warid och icke heller j mandzens liiffue fór sadane brister schuld, som fórtalde ære, laglige átskilde warid hade. Dherfóre dómpde wij samme ægtenskap fór fult och giilt. Och all then arffue lott Mons Gullson tilfaller epter Swerigis beskrieffne landzlag, som ær twedelane i all lóßóra, schall han haffue och hustru Karin en triding aff lóßóran. Och *med* *thetta* beskedh viiste the baden aff *etc.*

Eskiil Simonsons stiuffbarns barnepeningar.

[26] Szame dag stodh Eskiill Simonson i Helge lechame grend óstan tiill fór retta och leffrerade sine stiuffbarns barnepeningar jfrá siig, næmlige ethundrade niio march ortuger fór theris lósora och halfft hussedh han boor vdj. Och thenne fór:ne peningar anam- made jn fór retta Josep Aruitson, vår stolebrodher, som barnsens fórmyndare war, och gjorde fór:ne Eskiill Simonson quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytthermere klander eller tiltall vm fór:ne barnepeningar fór theris lósóre, vtan hussedh schole samme stiuffbarn haffue halff parten tilbytis med Eskiill Simonson, och her opå rægte Josep Aruitson Eskiill hondena opå. Och thenne epterscriffne gode- men hade warid ther óffuer, nær samme barnepeningar affwittra- dis: Oluff Morth[e]nson, Morten Bænctson, Pedher skreddare sampt med Josep Aruitson, Tónius Person, fórmyndara fór barnen.

Hans smidz erffwingar.

[26 v.] Szame dag stodh Eriich Andersonn i Bergeby i Valtuna sochn fór retta, saluge Hans smidz brodher och erffuinge, och bekende siig wælfórnogdan wara aff fór:ne Hans smidz hustru, hustrv Jngeborg, fór allt thet arff honom erffua burde j lóst och j fast epter sin saluge framlidne brodher Hans smidth och bekende siig fór same arff vpburid haffue tiugufem marc ortuger, epter ther wore mong geld på færde, och godzett war litid, som erffues schulle. Dog tog fór:ne hustru Jngeborgh all gellen tiill siig och swarer alle gellenærana. Och ther med gaff han henne quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytter- mere klandher eller tiltall epter thenne dag vm fór:ne arff både fór siig och alle hans epterkomande, fódde och ofódde, och her med [ær thetta] en platt klar afftaeth och fórligt saack them emellam. Och ther rægte the hwar annen hondena opå fór retta.

Niels Skåningz hustrues erffwingar.

[27] Szame dagh stodhe thenne epterscriffne Pelle Person ock Philippus Perßon jn fór vár sittiande rett i hele rádzens nærwaru och oppenbarligen bekende och tilstode, thet Niels Skåningh bysse- skytta hade them både welfórnogdh och bettaledh allt thet arff them baden tilfallit war epter saluge Niels Skåningz hustru, hustru

Brita Matzdotther, theras syskenæbarn warid hade, och bekende the *thetta epterscriffna vpburitt* haffue: Först vij lodh brutid szóloff, en skedh vm 4 lodh, jtem $\frac{1}{2}$ pund teen, jtem $2\frac{1}{2}$ [L]ū kopper, jtem 2 ængilska quinnekiortlar, en blå quinne kåpa och mygit annat småt skarp, som man icke well scriffue kunne. Och her *med* wore the wælfórnoğda, och gæffue the fór:ne Niels bysseskytta quitt, frij, ledug och lóß fór them och alle andre theris medarffuar fór fór:ne, så att allt skall ware them emellam en platt fórligt och afftalett saack epter thenne dagh bade fór fódde, ofódde och átalare tiill ewig tiidh. Och thenne twå bóndher, som arffuet anammade, wore hema vdj Værm dóo sochn j Mórby. Óffuermen offuer thenne fórliechning: Oluff Eriichson, Morten Bænctson och Peder Jogan-sonn, borgara.

Jtem 6 junii Blasius Olson vpbudit Morten bådzmans hus — 3. vpbudit

Josep Aruitson gaff sine hustru hwar
tridie peningh.

[27 v.]

Szame dagh stodh Josep Aruitson jn fór retta *med* sine elskelige hustrv, hustrv Anna, och gæffue huar thera andro huar tridie peningh i lóst och i fast jnnan stadz och vtan stadz i allt *thet* the giffua motte epter Swerigis lagh, szå att huilkiid thera epter andro liffuer, skall thenne gæffua beholle vtan alles theris erfuinges motstondh eller fórhindringh. Och ther rægte the hwar annen hondena opå jn fór retta. Och begærade the, att thenne gæffwa motte warde anteknadh jn vdj stadzens tænckeboock, huilkiidh them och epterlatidh bleff aff borgmestare och ráadh, som fór retta sätte samme åår och samme dagh.

Anno Domini 1547 dhå brótz Swartmunka klóster nidher i grundh och fórdis tiill slottet.

Tomas Nilson, Oluff timberman.

[28]

Szamme dag stodh jn fór retta Tomas Nilson, w. n. herris fougte på Órby gårdh och begærade, att the *peningar*, som han læntt hade saluge Oluff timberman j hans liiffztiidh på hans hus, motte warde anteknade jn vdj stadzens book. Szå epter hans peningar hade i

tu år stádh på rádstuffuun j disken, wartt honom dhá epterlatiidh, att så monge peningar, som fór:ne Tomas Nilson vtlænth hade, worte anteknade, næmlige 450 march ortuger, huilke peningar Olaff timbermandz geell schole bettales med, och huad óffuer blifuer skall thet stonde saluge Olaff timbermandz barn tilgode. Dog med sådane fóroord och wilkor worte thenne peningar anteknade, att huar som helst framdelis saluge Oluff timbermandz barn vexe vp och komma till manne och fórmåge bettale fór:ne Tomas Nilson sine vtlagde peningar ighen, dhá schole the gå tiill theris hus ighen, och Tomas ther ifrå och anamme sine peninger ighen, han eller hans erffvingar.

Cofartz Hákann, Hans Eriichson.

[28 v.] Jtem 11 junii stodh Eriich skinnare jn fór retta fulmyndug på Cofartz Hákans wegna, vplott och leffrerade erligom manne Hanns Eriichsonn, wår stolebrodher, ena stegerhus tomt, liggian-dis j fór:ne Cofartz Hákans grend nest nedan fórré Oluff Morthensons hus på nórra sidone, haffuandís j lengdene xij alnar j quarteer, och bredden ær xij alin och j quarteer, huilken tomt fór:ne Cofartz Håkan lagliga såldth hade forbenempde Hans Eriichson fór otte-tiio march ortuger Stochholms mynte, huilke peningar Eriich skinnare bekende, att Håkan vpburid hade then siidste pening med then förste. Hwarfóre affhende Håkan siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne tomt med sine lengdh och breedh och til-egnade henne Hans Eriichson och hans epterkomande erffvingar tiill ewerdeligo ægo. Och war thenne tomt lagbudin, lagastondit och både Hákans bróder, Christtoffer och Hans, hembudin med tesse gode men: Buddans Eriich, Hans Gammall ock Siiffriid Finne.

[29]

Gamble Oluff Swænßons erffwingar.

Szame dagh stode jn fór retta saluge Oluff Swænßons erffwin-gar, næmlige Anders Swænßon broderen, Oluff Perßon och Pelle Perßon. Tesse alle bekende och tilstode fór retta, atth Simonn Anderßon, borgare her j bynn, hade them leffreradh all then dell, Bom saluge Oluff Swænßon hade epter siig her på werden, litiid och my-kiidh, som han j sine anthwarning haftt hade, fór huilkiid the honom storlige betackade jn fór retta och giorde honom med hand och mundh jn fór retten quitt, frij, ledug och lóß fór them och alle the-

ris medarffwar och epterkomande erffwingar fór all ytthermere tiltall eller námåning vm then dell han handh emellam haftt hade, szå atte wore nu aldelis wel tilfrijdz.

Ytthermere bekende the och alle jn fór retta, att fór:ne Simon Anderßon hade och them alle bettaledh och welfórnógtt then sidste penningh fór thet træhus, som them tiill arffz fallit war epter saluge Oluff Swænßon, szå att Simon Anderßon och hans erffwingar schole epter thenne dagh nytte, bruge och beholle tiill ewerdeligo ægo fór:ne træhus och grund. Och ther opå lagde Simon vp sin fridskijlling epter lagen.

Johan scriffuare, Joonn Enewalßon.

[29 v.]

Anno Domini 1547 then 11 dagen junij, dhå wij fór retta sätte på wår radstuffu, kom jn fór wår sittande rett hustrv Cirstin Joon Enewalßons och gaff tilkenne, att hannes man Joonn Enewalßon hade itt åår fórgongit giortt ett fast bytte med försigtig man Johan scriffuare j szå motte, att hustrv Cirstines man hade fått aff Johan scriffuare en gåårdh i Ekenes j Finland med hus och jordh, och Johan scriffuare schulle haffue Joon Enewalßons træhus och grund ighen j Stocholm, belægit j Brede grenden vestan tiill, huilkiid bytte fór:ne Joon Enewalßons hustrv fór retta gillade och med hand och mund vplott och leffrerade, aldelis såsom hennes mandz egit breff jnneholler och fórmelde om samme gårdeskiiffte, och bekende hon siig vpburid haffue aff Johan scriffuare 38 marc ortuger, som tilbache stode på samme bytte på the 69 $\frac{1}{2}$, som Johan tilgiffue schulle på samme garde byte, och leffrerade fór:ne hustrv Cirstin nu Johan scriffuare samme siith træhus och grundhen quitt, friitt fór siig och sinom manne och beggie theris epterkommande tiill ewerdeligo ægo. Och Johan lagde ther på vp sin fridskijllingh. Och findz Joon Enewalßons breff på thet andra bladet her nest epter vm thenne handlingh etc.¹

Herman van Bomelen och Auctor
Strucman etc.

[30]

Jtem 20 junii war jn fór retta j borgmestare och ráådáz nærwaru Herman van Bomelen och en annen kópman aff Kóningzbergh och anklagade Autor Struchman, en kópswen, vm någre geldh, som

¹ Sista meningen står i orig.-ms. i marginalen. Jfr nedan s. 238 f.

Auctor Struchman skyllog war fór:ne Herman v. Bomelens selskap, som med honom fór retta stodh, szom war vm etliche skeppund humbla, som Auctor Struchman borgad hade i Koningzberg, och ther sine egin handtscrifft opå giffuit hade. Szå worde samme Auctor Struchmans handtscrifftther fór retta vplæbne, och han bekende sine handtscriffter, som vplæbne bliffue. Ther med warth och samme Auctor Struchman med en dom affsagt, att han schulle góre sine handtscriffter fyllest och fórnóie sin vedherpartt med peningar eller nógafftig borgan fór then dell, som på fór:ne humbla tilbache stodh. Och skickadis 4 godemen aff radstuffuun, som beggie theris regenskaper fórhóre schulle strax epter maltiidh, epter Herman v. Bome-len låg rede med siith skiip och ville strax leggie aff.

[30 v.]

Copia aff

thet breff, som Joonn Enewalson,
borgare j Stocholm, gaff Johan scriffuare j Finlandh
på theris gårde skiiffte etc.¹

Fór alle the godemen, som *thetta* breff fóre komma kan, bekenes jag Joonn Enewalson, att jagh haffuer aff frij berådne mode vplatiidh och bytt med fórnunstiig manne Johan scriffuare mijñ gårdh och grundh, som jag haffuer j Stocholm, liggiandis i Brede grenden vestan tiill, fór Johan scriffvares gårdh, som han haffuer i Ekenes, med sådane skæll, att fór:ne Johan scriffuare skall giffue mig tiill lxiij Ɔ ortuger, på huilke peningar jag vpburid haffuer xxxj Ɔ, och xxxviij Ɔ stå tilbache, them han migh giffue skall xiiij daga epter Olaffsmessedagh j alle gode nóie. Sedan jag sadane peningar vpburitt haffuer, dhå beplictar jag mig giffua honom ett byttes breff i Stocholm på en frij rådhestuffuu vtan allt klandher eller hindher, och huilkin dere aff oss *thetta* bytte eller kóph rygger, antingen jagh eller Johan, dhå skolle wij giffue huar annen xl Ɔ ortuger tiill ryggie kóp. Och óffuer *thetta* byte wore thenne epter-scriffne godemen: Anders skreddare, Hindrich Skóllatt, Jóns Bónker, Süffrid Hindricson, Mechüill Hindricson, Eriich lille, Anders Monson, Lasse Larson, Pawall Larson. Att så j sanning ær och [till] ytthermere wißo trycker jag mith signet nedan fór *thetta* breff, szom giffuit och scriffuit ær i Ekenes 29 maij anno Domini 1546.

[31]

¹ I marginalen äro parternas namn upprepade.

Joonn Enewalsons hustrues breff.¹

Bekennes jag hustru Cirstin Joon Enewalsons fór alla the gode-
men, szom *thetta* mith opne breff fóre komma kan, att jag haffuer
vtaff frij berádeth moth *med* *mijn* bondes Joen Enewalsons willie
och samtyckie vnfongit aff fórnúmstiig man Johan scriffuare
38 q ortuger j gode áthnóie, *thet* jag honom aldelis hógelige betacker
fór sin redelige betalningh, som han oss skyllugh war fór *thet* husse
bytte *mijn* man Joonn Enewalson aff beggies wáre berádne mode
med Johan scriffuare giortt haffuer, som *mijn* mandz, offtebe-
nempde Joon Enewalsons breff jneholler. Och *her* vtóffuer haffuer
warid tesse *epterscriffne* gode men: Niels Páwalson, Vrban målare, [31 v.]
Siffrid timberman och Anders Brun. Att så j sanniing ær och
tiill ytthermere wißo bedher jag fórnúmstige men Niels Páwalson,
Pedher Eriichson, Hans Kranck, Eriich Bróms, borgare j Stoc-
holm, om theris signeter på ryggen á *thetta* mith opna breff, epter
jag jnthet sielff haffuer. Giffuit och scriffuit j Stocholm then 30 octo-
bris anno Dominj 1546.

Jtem 11 julij Eriich Jacobson vpbudit Mons Álenningis hus vp:tt
<westan> óstan tiill och två bodar j Rawmo Jóns grendh —
primo.

Szame dag Blasius Olson vpbudit hustrv Elizabett Lambriect vp:tt
Hælmikes hus på Swartmunka brincken *med* en kålgårdz tomt på
Sudre malm — primo.

Jacob Kooek.

Szame dag wartt Jacob Kooek affßagt *med* en dom, att han skall
giffue kæmænæra 40 q fór the fremmande mandz *peningar*
han brugat haffuer emoth Swerigis lagh och kópt tyske kópswener
godz tilhonde *etc.*

Swarte Niels erffuingar.²

[32]

Jtem 18 julij Eriich Jacobson vpbudit Mons Álenningis, borga- [32 v.]
re i Vesterárs, hus <vestan> óstan tiill *med* två bodar j Rawmo vp:tt
Jóns grend — 2.

¹ I kanten står: Joonn Enewalsons breff.

² Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den aldrig införda texten.

Her Morten capellann.

Szame dag war M. Olaff kyrkeherren på rådstuffuun och gaff borgmestare och hele rådhet tilkenne vm her Mortens capellans lón, *thet* the wære altt fór ringa. Han kunde *med samme* lón icke hielpe siig och fóde sine hustru och barn *ther med*. Vtan the godemen wille *samme* hans lón förbette, dhå wille han flý siig ena bondekyrkio och sittie viidh *etc.* Szå handledes *thetta* ærendhe, och bleff *å* beslutid, att her Mortens lónn schulle förbetras *med xxx* ƒ tiill them han haffuer tilfórende, på *thet* han teß fliteligare skall agta siith embete *med then* finske predican.

Niels Perßon.

Szame dag stodh jn fór retta Niels Person, wår medborgare, och hade *med siig* Oluff Gróm, Marcus EriichBon och Peder dragares hustrv, hustrv Abeluna, sworo och vithnade *med theris* eedh, att fór:ne Niels Perßon hade en son, som hett Eriich, och han leffde epter sin moders dódh j xii samfelte vikur, och fór:ne Per dragares hustrv, hon *ammade* barneth vp. Och begærade Niels, att *thetta* motte warde anteknadh, huilkiidh honom och epterlatiidh bleff.

[33]

Pels och lille Mechiill.

Anno Domini 1547 then 18 dagen julij kom átther Pels v. Norden, en swænsk landzknect, och begærade jn fór sittiande retten j borgmestare och raadz nærwaru en dom på lille Mechiill om hans hustrues arff, som lille Mechiill jnne hoß siig hade, både i hus, grund och lóßóra jnnan stadz och på malmarna *etc.*, epter fór:ne lille Mechiill wiill jngelunde skilie fór:ne Pelses hustrves arff jfrå siig *etc.* Dhå toge *thenne* saack borgmestare och radhet fór siig, the som thå tilstædis wore, och ranßakade och óffuerwoge *thetta* ærande *å* om *thetta* arffua skiiffte emellam Pelses hustrv och lille Mechiill, att *fórbenempde* Pelses hustrv, hustrv Anna, som tilfórende lille Mechils hustrv warid hade, skulle gå tilbytis *med* lille Mechiill halff parten j hus, grundh och lóßóra j altt *thet* lille Mechil æger, epter som giiffte måle balken fórmeller j tiionde capitlett *etc.*; dog *å* att the viij^e ƒ , som lille Mechiill hade vtgiffuid fór hustrv Anna och lóste hennes liiff *ther med* fór hoor hon brukadh hade, mædhan hon hoß lille Mechil war, the schulle tilrecknas hustrv Anna på hennes dell, nær bythet skee skall. Och

huadh mere på hennes halff partt tilfalle kan, antingen j lósth eller fast, *thet* schall lille Mechiill latte henne få jnnan 14 dagar viid hans vj q tilgórandis.

Pelses v. Nordens dombreff.

[33 v.]

Anno Domini 1547 then 18 dagen vdj julii månadh. *Thenne* dag sätte borgmestare och raadh i Stocholm fór retta på Stocholms rådstuffuu, och om samme dag kom jn fór retta Pels v. Norden, w. k. n. herris tienare, och gaff sin klagemåll tilkenne vm sine hustrves arff, som lille Mechiill hade jnne *med* siig och icke jfrå siig skillie wille huarken *med* fórlíichning eller j någen annen motte, som Pels honom tiith och offte tilbudit hade egenom godemen. Och begærade fór:ne Pels fór Gudz skuld och fór Kon. M:ttz w. n. herris och w. n. frues gunstelige skriffuelse skuld, som fór oss j retta låge, en fulkompliig ende på *thenne* hans saack, som han emott lille Mechiill hade *etc.* Dhå wartt lille Mechiill tilsportt, hui han icke wille skillie *samma* arff jfrå siig eller huadh orsaack han hade ther tiill att beholle *samma* arff hoß siig. Dhå svarade han nu som altiidh tilfórende, att han platt jntidh Pelses hustrv giffua wille, huarken litiidh eller mykidh, vtan sade, att han hade giffuit 800 q vtt fór hennes liiff, och mere wille han jntid giffua henne. Dherfóre wart dhå *thenne* saack nu granneligen óffuerwægin och ransakad epter huars mandz ytthersta samwith, som j retten sätte, och bleff på sidstone så beslutin, att epter then artichlen, som står j stadzlagen j gifftemåle balkenom j x capitlett, dhå wartt Pelses hustrv tilsagtt och tildeltt *med* en dom, att hon skall gå j halfftt bytte *med* fór:ne lille Mechiill j lóst och j fasth aldelis som stadzlag jnneholle, dog så atte ottohundrade q , som Mechiill j sachóre vtgiffuit hade, them skall Mechiill haffue 800 q emott aff oskipte godze, och huad sedan ighen ær, *thet* schall dhå byttes j tu them båden emellam *etc.* Sådane affskeid fiik lille Mechiill fór retta *thenne* dagh.

Rådstuffuu daga brutt.

[34]

Jtem 8 augusti warth aff altt rådhet endreckteliga och samfelleliga beslutid, att huilkin rådman ej tilstædis ær om mondagerne, nær radstuffuu holles skall, then som hema ær och icke komber til stædis, han skall bótte 3 q ortuger, eller altt rådhet skall geste honom, om han treskas och icke wiill *samma* peningar vtgiffue *etc.*

Thetta bruth skall skeep om odensdagerne och om logherdagerne *med*, och *thetta* wartt róstadh kring om bænckerne och hoß them alla samtycktt, att *thetta* brutt skall vttages som *fórscriffuit* står.

vpbudit Szame dag Blasius Olson vpbudit hustru Elizabeth Lambricit Hælnjikes hus — 2.

vpbudit Szame dag Eriich Jacobson vpbudit Mons Ålennings hus i Vesterårs, som han liggiandis haffuer her i Stocholm óstan [till] *med* en twåå bodar i Rawmo Jóns grend — 2.

[34 v.] Szame dag klandrade Oluff Morthensonn then stegerhus tomt, som Hans Eriichson kióptt hade aff Cofartz Håkan, huilkin tomt warth j jn fór retta, såsom her finnes tilfórende anteknadh 11 junii anno 47.¹ Szå wartt her vm ransakadh och róstadis vm på både bænckerne. Dhå warth *thet* så beslutid, att Hans Eriichson skulle bliffue viðh siith kóp, som han fongid hade. Men wille han *med* godh willie vnne Oluff *samma* tomt, ther måge the bade fórligis vm. Och ther viistes the både aff medt *etc.*

Mordhet, som hustrun giorde på

Sudre malm 1547.²

pie memorie³ Anno Domini 1547 then 8 dagen vdj augusti månadh hade kæmænærana en vngh quinna fór retta, benempd Katerina, fódh i Westerårs, huilkin som hade mórdth en liten piga på Sudra malm, och *thenne* gherning bestodh *samma* hustru jn fór retta opintt och vnódh j alle motte och sade fór retta, huru hon hade handladh *med* *samma* piga, att hon hade gått epter henne allt jfrå páscha tiid och jn tiill *thenne* dag hon gherningen giorde, och sade, att pigan hade altiid itt szólff bælte opå siig och en stoor szólff kedia [35] med itth fórgyltt Agnus Dej vtj, och ther lekte hennes hoger opå. Fór huilkiid szólff skuld hon och *samma* piga myrde fórrer, men några dagar tilfórenne, fór æn *thetta* mordh skedde, dhå giik *thenne* quinna tiill *samma* piga, ther hon stodh vte fór sine moders gatubodh, och sade tiill henne: Viill thu fólie mig vtt på Sudre malm, dhå viill jag viðe tiig ett fagart belete, som tiig duger haffua att leka

¹ Jfr ovan s. 236.

² Denna rubrik är i orig. skriven med rött bläck.

medt. Then lille piga hon swarade: Jag tóór icke gå *med* tiig; jag fructar fór miin modher, hon wardher mig wredh, och så fåår jagh hugh aff henne. Och ther *med* skildis the ått *thenne* reße. Men några dager ther epter hade pigones modher viisth henne vtt på malmen siith ærende. Och *thetta* skedde vm morganan emellam fem och sex. När samma piga kom vtan vm Sudre porth, mótte henne *thenne* quinna Karin och beginte strax giffue siig j snack *med* pigone och sade: Jag wett huar itt fagart belete ær her borte hoß en piga, och jag kan icke få *thet* aff henne, men viill thu gå *med* mig och bedia henne, dhå får thu *thet* viisth. Och så gingo the både åstadh tiill then platzen hon hade vtlett, ther hon wille mórde henne opå. Och nær the dhå komme tiill rumett, ther hon gherningen gjorde, dhå stode the ther vtan fórrer viid 2 timar, och *thenne* quinna betænckte siig alt, huru hon schulle bringe then annen om halßen, och så stigo the bade jn på rumett, ther *thet* arme blodhet mórdt bleff. Och strax fóll quinnan tiil och stack pigan egenom halsen *med* en kniff, så att hon fóll tiill jordenna, och kastade siig offuan opå henne och stack henne i halsen och i bróstheth tiill fem stiungh och kastade henne sedan nidher i ena smugu och togh aff pigone bælheth, kedian och j par skoo, ringar aff szólff hon hade j sine skoor, och giik strax borth och satte kedian och skooringana i panta fór peningar. Men bælheth, *thet* anthwardade hon siith boolskap, som bolerade *med* henne. Men samme dag *thetta* mordh skedt war, bleff *thet* och strax oppenbaratt, och quinnan bleff gripin viid færska gherning och sattis i tiuffua kellarenn tiill annen dagen hon hadis fór retta. Och dhå bekende hon sina slemma gherningher ord från ord som *fórscriffuit* står. Menn hon bleff granneligen tilspottt, om Bæneth brogipare [*sic*], hennes bolskap, om han hade warid i ráadh eller dádh *med* henne j *thenne* slemme gherningh. Ther sade hon kortt nej tiill, att han viiste ther aldriig aff, huarken han eller någon *menniskie*. Men vm bælheth hon fiick honom, ther sade hon fór honom, att lille Hanses dreng j Westeråars hade fått henne *samma* bælte j panta fór 10 q , som hans husbonde honom skyllug war fór hussalego. Och ther opå hade Bæneth tu vithne, som *thetta* fór retta vithnade, att hon sadane ord hade *med* Bæneth then tiid hon fiik honom bælheth. Vithnen wore Hindrich óffuerskærare och Jacob lekare på Gråmunka holm. Men *thenne* quinna hon bleff fór *thet* mordh, hon giordt hade, dompdt tiill eldenn, men

[35 v.]

[36]

hon bleff benådhet aff Bothuedh Larson, Kon. M:ttz befallingis man, att hon fiik swærdhet och bleff rettadh vthe på Sudre malm. Men elden war opgiorder ther hoß, som hon schulle haffue brændz med. Thenne lille piga, som mórdh bleff, war fódh her j staden och war thet hustrv Barbrás dotther på Kijnheste gatun etc.

[36 v.]

Hans van Szaliig.

Jtem anno Domini 1547 then 13 augusti, dhå bespråkade Hanns van Szaliig thet hus, som hustrv Elizabett Lambriect Hælmikes såldth haffuer Oluff Eriichsonn, och begærade han, att samma hus icke skall jnskriffues j stadzens tæncebooch, fórra æn hustrv Elizabett och han med en rett åtskilde ære. Och satte han 4 q j retta fór bespråkningen, och samme 4 q sattis j kæmænære askenn.

Kótmongarne.

Szame dag wartt satt en mark lambkótt eller fåre kiótt skall gelle j kótmongare boderne her epter 4 peningar och mark oxekiótt 6 peningar, tiill teß att boskapen setties på stall och får icke sina fóda på jordene. Sedan skall thetta kóp fórvandlas på nytt ighenn.

Tord Linduedson och hans hustru then
tridie pening.

Szame dag wartt handladh vm then tridie peniing, som saluge Tord Linduedson sine hustru och hon honom ighen giffuit hade. Szå epter the vithne Tordz hustrv hade, næmlige Staffan Larson, fougte på Suartesió, Jacob Sarffue och Pedher óffuerskærare, [37] atte beggie theris ordh hórdt hade j Tordz liiffztiid, atte hade giffuit huar thera andro huar tridie peniing j lóst och j fast j allt thet the átte, szå wartt och henne thenne gáffua tilsagtt, att hon henne beholle schall arffuingarne oklandratt.

Tordh Linduedsons erffwingar.

Szame dagh stode Tordh Linduedsons erffwingar fór retta j borgmestares och raadz nærwaru, næmlige Oluff Linduedson, hans brodher, fulmyndug på twá sine systras wegna, som hema wåre j Nyland j Esbro [sic] sochn, Elin och Anna, och theras barn, och Gertrud, then tridie systren, huilkin her j byn hema war. Alle bekende och tilstode the med en mundh, thet saluge Tordh Lindued-

sons hustrv, hustru Elin, hade them j alle motte welfórnoꝝtt och betaledh epter theris egin willie och begæren allt thet arff them erffua borde epter theris framlidne brodher både fór lóst och fór fast jnnann stadz och vtan. Och bekende fór:ne Oluff Linduedson siig vpburid haffue med the twâ systra delana 300 þ ortuger, och beplictade han siig fór retta, att han wille leffrere sina systra, som hema wore, theras dell, som them tilkomber, och ther satte han borgan fórre, och lille Bænct på Kijnhestegatun war hans borgisman. Jtem hustrv Gertrud anammade fór retta 100 þ. Szâ lóp dhâ på Jóns Linduedsons dell, then andra broderen, 100 þ, och them anammade stadzens kæmænæra tiill w. n. herris behoff. Och gåffue the hustrv Elin her med quitt, frij, ledug och lóþ fór them och alle theris epterkomande fór fór:ne arff, och skall hustrv Elin beholle hus och grundh quitt och friitt epter thenne dagh. Och ther rægte the alle henne hondena opâ jn fór retta.

Jtem 15 augusti Blasius Olson vpbudit hustrv Elizabett Lambriet Hælmikes steenhus med enn kâlgårdz tomtt på Sudre malm — 3. [37 v.] vpbudit

Szame dag Eriich Jacobson vpbudit Monns Ålenningis hus med 2 bodar óstan tiill — 3. vpbudit

Sachóre.

Szame dag wartt Lasse kótmongares hustrv fór retta saackfeltt tiill 6 þ, att hon hade såldt dyr[are] fåårskin æn the satte och wæderade wore.

Szame dag wartt och Eskiill Bóckman saackfælther tiill 40 þ fór thet han trædht óffuer kon. mandathet, j thet han hade giffuit 2 þ fór ett timber samfong Jacob Anderson j Grubba.

Szame dag wartt och Gregers skinnare saackfælther tiill 6 þ, fór thet han sade jn fór sittande retten, att Tónius Bænctson han lógh. Och wartt honom samma dag lagh fórelagtt, att han hade icke kóptt lesth jern dyrare j vpstæderne æn tiill 60 þ.

Niels Hæsse, Jffuars Hans.

Thenne lagh wore och Jffuars Hans och Niels Hæsse fóre lagde, men the beropade sig jn tiill w. n. herre och ther fórsware theris saack.

[38]

Simon scriffuare, Oluff Monson,
Peder Clemetzon.

Szame dag fæste Simon scriffuare, Pedher Clemetson och Oluff Monson theris lagh tiill neste rådhestuffuu dagh, och schole the góre lagh, atte haffue icke kióptt lesth jernn dyrare æn tiill 60 þ.

Fórboodh.

Szame dagh fórbódh borgmestarne Jacob Rydz och Hans skred-dare j porten viidh theris 40 þ, atte schulle jintid fórfong góre huar annen huarken *med* ord eller gherningher vidare æn som lagh seie viid samme brott, þom fórscriffuit ståår.

Peder Kellingh.

Szame dagh fæste Peder Kelling lagh, gongandis them neste rådstuffuu dag nu om mondagh.

Auctor Struchmann, Jacob Bagge.

Szame dagh satte Auctor Struchman 400 þ j dijsken, som Jacob Bagge aff honom fórfordratt haffuer på Hans thom Feldes wegna, dog så att huar Hans thom Felde icke siig benóie wiill *med* fór:ne 400 þ fór the 100 daler Auctor honom skyllug ær, dhå skall¹ Auctor leggie her j retten jnnan Sancte Michaelis dagh the 100 daler. Och sedan skall han hempte siig beuiß jfrå Danska. Huilkin dhå bættre beuiß haffuer på samme *peningar*, then anammer them her aff retten. Men *thenne* daler komme Dirich Greffue tiill, och Dirich [38 v.] Greffues beuiß liggia her j diskenn, som han fórfordratt haffuer aff rådhet j Danska på Hans thom Feldes bekennelse, huru Dirich honom bettaledh haffuer *thenne* fór:ne 100 daler och Auctor aff honom anammat haffuer.

Jtem Jacob Rydz och Hans skreddares saack bliffue stondandis, tiill teß <Jacob> Lasse Nylenninge komber hem.

Vrban målare och spettalen.

Szame dagh stodh jn fór retta Harald Olson och Lasse Mechilson, Stocholms stadz spettals fórstondara, vplotte och leffrerade erligg man Vrban målare ena tompth, þom spettalen tilhórtt hade,

¹ Ordet skall är i ms. upprepat.

liggiandis j fór:ne Vrban málares grendh nest nedan fór Harald Olsons træhus, fór siuttio þ ortuger, huilke peningar the bekende siig på spettalens wegna anammat och vpburid haffue til gode nóie. Och ther *med* affhende the fór:ne tomtt samma spettall och alle theris epterkomande fórstondara och tilegnade henne fór:ne Vrban málare och hans epterkomande erffwingar tiill ewerdeligo ægo. Lengden på samma tomtt xiiij alnar, j quarter minus, och bredden ær xiiij alna fult. Och war thenne tomtt saldt *med* Kon. M:ttz w. n. herris konung Góstaffz samtyckie, och ther hade Vrban hans nádes breff opå, huilkiidh som ladis j kæmænæra asken samma áar tiill en áminnelse.

Mester Hans mu[n]sterscriffuare,
skepper Oluff.

[39]

Anno Domini 1547 then 15 dagen vdj augustj månadh stodh jn fór wår sittiande rett erliig man M. Hanns, munsterscriffuare j Westerárs, och oppenbarligen bekende och tilstodh jn fór borgmestare och raadh, ßom samme dag fór retta sätte, thet beskedeliig man skepper Olaff hade honom giffuit fyrehundrade march ortuger fór sin halff partt i thet steenhus han átte *med* sin fórra hustrv, hustru Malin, liggiandis viid store tórgit. Och bekende fór:ne M. Hans siig vndfongit haffue fór:ne peningar, then siidste *med* then fórsto etc. Och ther *med* affhende han siig och alle sine epterkomande erffwingar fór:ne steenhus och grund och serdelis then rett, ßom han tiill fór:ne hus hade, och tilegnade thet fórbenempde skepper Oluff och alle hans epterkomande erffwingar quitt, friitt, orappatt, oklandratt fór fódde och ofódde tiill ewerdeligo ægo och tiill ewigh tiidh. Och opå thetta samma kíop gaff fór:ne M. Hanns skepper Oluff siith egit breff tiill ytthermere stadfestilße och vnder siith egith signete, huilkiid breff han och ßamme skepper Oluff j sine hender leffrerade. Och skepper Olaff lagde vp sin friidskilling epter lagen. Óffuermen: Jacob Bagge, Staffan Szasse, Hans Eriichßon, Rasmus Perßon, Hanns Person, Eriich Jacobson.

Biörn Biórnsønn kyrkewærande.

[39 v.]

Item 22 augusti dhå wartt Biórnn Biórnsønn vpkallad på rådstuffuun och warth honom fórehollid, vm han wille anamme kyrkewærandedómeth. Dhå swarade han, huad the godemen kenne ho-

nom godh förre, ther wille han gherne góre theris willie. Och ther med anammade han befallningen epter saluge Hindriich v. Yttræcktt thenne dagh, Bom förskriffuit ståår.

Szame dagh gaffz thenne 4 godemen frijst tiill neste mondagh vm theris lagh the schulle góre vm thet dyre jernn the kóptt haffue óffuer kon:ge mandathet, Bom wore Mechiill Bænctson, Peder óffuer-skærare, Mechiill fiiskepackare.

vpbudit Szame dag Finuedh gulsmett vpbudit siith hus och itt stegerhus vestan tiill primo.

[40] Niels Krume, *hustrv* Karin Niels Bagges.

Szamme dag stodh hustru Karin, saluge Niels Bagges epterleffuerska, för retta med sina fulla beradne mode och med sin Bóns Thomas Andersons ráde, god willie och samtyckie vplotte och leffrerade med hannnd och mundh erliig wælbyrdig man Niels Krume tiill Órboholm siith egit steenhus och liggjande grund, som hon sielff vdj bodt hade, belægit på Westra long gatun j Stocholm emellam *hustrv* Karin Anders Simonsons hus och Sóffrin Jutttes hus, huilkiid hus och grund hon lagliga såldt hade förbenempde Niels Krume för halffemte hundrade Ɔ ortuger Stocholms myntte, huilke peningar hon bekende siig tiill gode nóie och fulla bettalning anammad och vndfongit haffue then sidste peniing med then förste. Huarfóre affhende hon siig för:ne hus och grund, sinom arffuom och epterkomandom och tilegnade thet förbenempde Niels Krume och hans arffuom och epterkomandom quitt, friitt med alle sine tilbehórilse offuan och nidan, Båsom thet affgrunden vpmuratt ær och för ógon står med två portar, en offuan gatun och then andra nidan gatun tiill ewerdeliigo ægo orappatt, oklandrat för fódde och ofódde tiill ewig tiidh. Och war laghbudit, lagstondit, som stadzlagh jneholle, och fridskillingen vplagder epter lagenn.

[40 v.] Her Laurens Siggeßonn och spettalenn¹.

[41] Om segerenn viidh wågenn.

Anno Domini 1547 then 20 dagen vdj septembrj[s] månadh dhå wore thenne godemen, mester Olaff Petrij kyrkeherren, Swen Skutta,

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den aldrig införda texten.

Oluff Morthenson, Blasius Olsson, Oluff Eriichson och Eriich Jacobson församblade viidh wågen på Jern tórgit, och warth handladh *med* Swen smidh, borgare j Vesterårs, om segerren, som vpsatter war på wågen, att han schulle anamma honom tiill siig och góre honom færdugan j alla the stycke, som honom fattadis *med* skiffua och wijsbare, som ther tiill hórde. Dhå eskiade fór:ne Swen smedh fór sina gherning 150 q . Dhå handladis så *med* honom på sidstone, atte loffuade honom 110 q , och ther bleff thet viidh, och loffuade han att góre samma segher færdiig *med* all sin tilbehórlse och settiie honom vp *med* skiffua och visare, szom ther tilhórer.

Sachóre.

Szame dag bleff Brynolff skreddare saack fælther tiill 40 q , fór thet [han] hade óffuertrædt kong:e mandathet och saldt alin leijsk fór 18 óre j ortug, och mandathet holler 17 óre. Jtem æn bleff han saack tiill 40 q , fór thet han lóp vtt *med* sine skutta ofractadh på fractcammaren och jntid aktade huarken fract cammar eller fractmen.

Anders skredare, Thomas Jónson
på Åboo slott.

[41 v.]

Anno Domini 1547 then 24 dagen vdj septembrj[s] månadth stodh jn fór wår sittiande rett erliig mann Anders Biórnsen skredare *med* sina berådne mode och sine kære barns godh willie och samtyckie, vploott och leffrerade *med* hand och mund erliig wælbyrdiig man Tomas Jónson tiill Gesterby siith egith steenus och liggiande grund, som han sielff vdj bodt hade, belægit på Westra longh gatun i Stocholm emellam spetale hussedh och Lasse Greger-sons hus, huilkiid hus och grund fór:ne Anders Biórnsen fór sin store nódh, trångh och fattigdom schuld nógdadis at selie och bettale sine schuld *med*, them han plictug war. Dherfóre han nu lagliga vplett fór:ne Tomas Jónson samma siith hus fór niiohundrade och fæmtiio q ortuger, huilkin summa peninga fór:ne Anderss Biórnsen bekende siig anammatt och vpburid haffue then sidste pening *med* then fórste. Och aff thenne fór:ne summa leffrerade Anders Biórnsen strax jfrå siig fyrehundrade q , som hans barn haffue schulle fór theris móderne, som them affwittrat war, och samma peningar anammade Niels Jónson borgmester och satte them på

rento barnomen tilgode. Och ther *med* affhende han siig för:ne hus och grund, sine barn och alle hans epterkomande erffwingar och tilegnade *thet* för:ne Tomas Jónson och hans epterkomande erffwingar quitt, friitt, som *thet* affgrunden vpmurat ær och för ógon står, tiill ewerdeligo ægo, orappat, oklandrat aff fódde och ofódde tiill ewig tiidh. War lagbudít, lagstondít och fridskillingen på giffuin epter lagen.

[42]

Eriick Bróms vm jernetth.

Szame dag bleff Eriich Bróms vestan tiill saack tiill 400 þ, för *thet* han hade Bå offta óffuertræth Kon. M:ttz w. n. herris mandat, och hade han j *thenne* resso kiópt aff en vpstædis borgare xi
sachóre lesther jern och giffuit för huar lest 70 þ, som han sielff för retta bekende, och lest jern ær werderat för 60 þ. Sedan han *thet* giorth hade, giik han tiill och salde tyske kópsuener samma jern, lesten tiill 90 þ, och gjorde her *med* sine medborgare stoor schade. Dherfóre bleff han nu på *thet* hógiste saack fælther, att han ene reþo motte wende ighen *med* sin oredelige kópslagann.

vpbudith

Jtem 3 octobris Finuedh gulsmett vpbudith siith hus och siith stegerhus — 2.

vpbudith

Szame dagh Salmon j Strængnes vpbudit sith swæres hus vestan tiill primo.

Vpsagt burskap.

Szame dag sade Niels Starffuendros vp siith burgerskap, men så lenge han ær her j bynn, skall han drage stadzens tunge.

[42 v.]

Tomas i hualffuedhz erffwingar.

Anno Domini 1547 then 3 dagen vdj octobrj[s] månadh, dhå wij för retta Båte på wår radhstuffuu, kom jn för retta beskedelige men, Eriich Nilson j Sætuna j Vaxala sochn, Niels Larson j Lillinge j Funbo sochn, saluge Thomas j hualffuedz retta erffwingar på beggie theris hustrues vegna, huilka theris hustruer saluge Tomasse systrar ære, och then tridie systren Barbra Jónsse dotther. Tesse för:ne bekende alle *med* en mundh, atte wenlige och welfórligte wore *med* hustrv Karin, saluge Tomasse hustru, vm allt *thet* arff them erffua burde epter theris framlidne brodher, Baluge Thomas

Jónson, Gudh hans siell náde, både fó lóst och fasth, jnnan stadz och vtan stadz, och bekende the siig haffua tagith ena fórlíichningh fór altt epter godemendz begæren och mækling, szå att fór:ne hustrv Karin gaff them rede peningar 100 *q* ortuger och trij pundh teenn och alle sine bondes klædher, både gammull och ny, huilke peningar, teen och klædher the alle bekende siig anammat och vpburidh [43] haffue tiill gode nóie, och gaffue her med fór:ne hustru Karin quitt, frij, ledugh och lóþ fór them och alle theris epterkomande erffwingar, fódde och ofódde, szå att epter thenne dagh skall wara them emellan en platt fórlíigt och afftaledh saack vm fór:ne arff. Och ther rækte the huar annen hondena opå jn fór retta. Men hustru Karin skall swara tiill all geell, þom hennes framlidne man med henne giorth haffuer. Øffuermen: Oluff Morth[e]nson, Gunnar Olson, Biörn Biörnson och Hanns j hualffuedh.

Jacob Bagge och hustru Anna
Hindrich bondes j Roden hema.

Anno Domini 1547 then 3 dagen vdj octobrj[s] månat kom hustrv Anna, Hindrich bondes hustrv j Roden, jn fór retta på Stocholms radstuffuu och talade Jacob Bagge tiill vm thet steenus och liggiande grundh, þom fór:ne Jacob Bagge fongit hade aff hustru Anna stiuffadher Rotker Drensingh, vdj huilkiid hus fór:ne hustrv Anna hade siith fæderne vdhinnan, och sade siig jn thet vilie bestå, thet hennes stiuffadher hade hennes faste fæderne fópantadh eller sine gell ther med bettaledh etc. Dhå lade Jacob Bagge sine breff [43 f.] och bewiß fram, som han her j Stocholms rådstuffuu fongit hade aff Rotker Drensing på fór:ne hus, som hustru Anna på talar och ighen eskier, huilke breff wij granneligen óffwerwoge och ransakade och funne j thet fórseglade breff Jacob Bagge giffuit war, att saluge Rotker Drensing hade fóplictad siig j samma breff jn fór en sittande rett, thet han wille wederlegge Bærtiill van Erens barnom theris fæderne, som the átte j fór:ne hus han Jacob Bagge leffrerad och vplatiid hade, huilkiid Rotker dog jntid giort haffuer. Szamaledis talade fór:ne hustru Annes man Rotker tiill ena reþo her jn fór retta vm siith hustrues fædernes hus, som han fósadt hade, och wille thet haffua ighen. Dhå bódh Rotker tiill att fórlíiche siig med honom, och komme dhå jn thet óffuers enþ [sic] på then tiidh. J midler tiidh bleff dhå Rotker dódh. Szå epter fór:ne Rotker Drensing hade icke

sin förplictelse fyllest giort, ßom han vtloffuadh hade, ßom breffuedh jneholler Jacob Bagge ther på giffuit ær, och szom then articlen j tiionde capitlett j jorde balken j stadzlagen jneholle, atth öffuermage gårdh eller tomt må ej bortsælies eller skiiptes [44] vtan tiill förbættring, dhå sadis för:ne hustru Anna Hindrich bondes tiill siith fæderne, szom ær halff parten j thet steenus, ßom Jacob Bagge fongit haffuer aff Rotker Drensing, hennes stiuffadher.

Eriick Stutt om tiuffwenn.

Szame dagh stodh erliig man Eriich Stutt jn för retta och anklagade en tiuff, benempdh Niels Eriichson, fódh j Geffla, huilken ßom stulid hade 152 þ jfrå Baluge Lasse Morthensons hustru, sine egna wærdhinna. Och lågh j retta viidh på 30 þ , ßom ofórslumrade wore. Han bekende sina oppenbara gherningh, som han giortt hade, och tesligis huem han samma peningar leffererad hade, liiche szom her epter fólgher: Först hade han fått Peder Gæsses hustru tiill góme 26 þ , och 7 þ hade han skængt henne; jtem Clauus Bagge, w. n. herris skepare, 12 þ , Aruidt Vesgótte, en landzknect, 24 þ , Oluff Madzonn, ßom gester nær Peder Helsingh, 27 þ ; jtem lille Anderss, w. n. herris småsuen, 16 þ ; jtem 3 þ hade han druckid borth j win; jtem lille Brynolff, en landzknect, 6 þ ; jtem store Clemeth, som gester nær Steen Olson, 10 þ ; jtem æn hade han lagt j mandzboten han vtgaff $7\frac{1}{2}$ þ ; jtem æn hade han lænt lille Bæneth, en bådzman, på en yxe 2 þ ; szå hade han gómt påå Gråmunkaholm vndher skanssen 12 þ . Thetta war hans oppenbare bekenelse, och dherfóre bleff han dompdt tiill galgenn, pie memorie. [44 v.]

Christoffer wintappare.

Szame dag war Christoffer wintappare för retta och anklagade Oluff Skottes skepare med hans hele skiiplagh vm itt fatt bastartt, ßom vtdruckid eller vtlópid war för någre år sidan på för:ne Oluff Schottes skiip, och sade, thet han fan j samma fatt, ßom vtdruckid war, ena gran swicka, och th[e]rfóre hade han ena onda mening vm skiipzfolkid, atte schulle haffue druckid vp hans win etc. Szå warth her vm handladh och ßå beslutid, att Oluff Schottes skepare med alle ßine skiipzfolk skall góre lagh på neste radstuffuu dag sielff xii:te, att han eller hans skipzfolk haffue icke druckid vp Christof-

fers win. Kunne the vndlede siig, dhå schole the ware frij; kunne the [45]
icke, så gonge ther vm, ßom lagh giffue.

Siiffrid Massur.

Morten j hualffuedh schall fórnóie Siiffrid Massur then lest jern
han honom skillug ær fór hampa och kabellgarn jnnan 14 dagar viid
sine 3 ꝥ tilgórandis och holle siith kióp han giort haffuer.

Hustru Apolonia lille Eriickz.

Szame dag kom hustru Apolonia, lille Eriicks hustru epter-
leffuerska [*sic*], och lade Kon. M:ttz, w. n. herris breff i retta, ßom
hans n[åde] henne giffuit hade på itt stadzhus, liggiandis viidh
ledestongen, och begærade hon, att thet motte warde anteknad i
stadz boken tiill en åminnelße, huilkiid och henne epterlatid bleff.
Och ær samma breff så lydandis ord från ord, som her epter
folgher:

Wii Gustaff med Gudz nade Swerigis, Góttis och Wendis etc.
konungh góre witterligit, att effter wij tiill cronenes behoff haffue
latiidh anamma en tomt, liggiandis nest westan fór Brundzgården
vdj vår stadh Stocholm, aff thenne hustrv Apolonia, framlidne lille
Eriickz epterleffuerske, ßom lydde hennes barn tiill aff en hennes [45 v.]
fórre man, benempdt Lucas kock etc., szå haffue wij gunsteligen
vndt och epterlatiidh henne ther emot ighen och hennes effterko-
mande erffwingar, som wij och nu her medh vnne och effterlatte tiill
ewerdelige æghe ett wårth och cronenes stadzhus, liggiandis nor-
dan vm ledestongen emellam bade gatunne, then offre och then
nidre, szom ær thet tridie steenhus jfrå fór:ne ledestongh på then
norre side, och ær samme hus vdj lengden offuan gatun niie alner och
på then andra siden viid then nidre gaten otte alner longth, szå att
vm samme hus kan tesligeste någet finnes bættre ware æn fór:ne tomt
viid Brundzgården, dhå wele wij thet och så aff vår synnerlige gunst
och nåde och fór hennes fattigdom schuldt henne her med skængth
och tilgiffuit haffue, fórbuidandis fóρθenschuld alle, ßom fór våre
schuldt wele och skole góre och latte, och besynnerligen borgmestare
och rádh vdj fórbenempde Stocholm, atte samma hustrv Apolonia
eller hennes effterkomande erffwingar her emoth jntid hindher,
platz eller fórfong góre schole. Ther siig huar och en wett effter rette.
Och teß tiill ytthermere wißo och bættre fórwaring latte wij hengie

wärth secrett her neden fór, szom giffuit och scriffwit ær på wärth kon[g]lige slott Stocholm then 24 dagen septembris anno *Dominj* tusende fæmhundrade fyrettiio på *thet* siwende.¹

[46] Szame dagh warth samtycktt aff hele råådhet, *thet* Morten bådzman och hans hustru måge komma jn i spettalen j itt frij bródh j beggie theris liiffz tiidh. Och schole the giffue jn *med* siig ottetiio ꝯ, och huad dell the haffue epter ßiig, om Gudh tæckis kalla them, dhå skall *thet* bliffue ther j spettalen. Ther hade the både giffuit theris samtyckie tiill.

vpbudit Szame dag Niels Spedz vpbudit Jóren Joensons hus viidh Kyrke gatun — primo.

vpbudit Finuedh gulsmedt vpbudit siit hus och itt stegerhus vestan tiill — 2.

[46 v.] Szamme dagh stodh saluge Niels stallares hustrv jn fór retta och anklagade Gregers Eriichson, fódh j Saw sochn j Finlandh, huilkin ßom hade slagidh hennes ægta man i hiæll vtan all nódh och trongh, och hade Niels stallare icke giort honom itt ord emott, vtan giik *med* berådde mode tiill och skar bukenn sónder på honom j hans egin sængh, ther han lågh, och bleff strax gripen *med* færska gherningh och fórdis *med* likedh hiitt j bynn. Och begærade *samma* hustru rett opå fór:ne Gregers Eriichson. Dhå wartt Gregers tilspott, huadh orsack han hade ther tiill, att han slogh fór:ne Niels stallare j hiæll. Ther tiill swarade han: Jnge, vtan rett aff dieffuulzens jnskiutlse gjorde han *thenne* gherningh. Fór huilken gherningh han bleff dómdth tiill dóden och tiill swærdhet, pie memorie.

Brynolff Larson.

Brynolff Larsons bekennelse jn fór borgmestare och råådth på Stocholms rådstuffuu på Willam Schottes peningar och egin bekennelse. Och sade, *thet* Villam bekendt hade fór honom j Lubka, *thet* han fórde *med* siig aff landhet tiill 4000 ꝯ, vndantagandis the gell han hade vtægongandis her j Swærige, ßom och droge tiill en summa peningar, och æn 400 ꝯ, ßom stode hoss Olaff kóthmongare. Jtem æn hade Villam xvij^c ꝯ riigeske vtetondandis j Reffla.

¹ Jfr Gustaf I registratur XVIII (1900), s. 769, där brevet är daterat 2 oktober.

Szame dag stodh Monns Jónson, borgare her j bynn, och an- [47]
 klagade Jónns Grotth, huilkin ßom hade slagiidh fór:ne Monns
 Jónsons modhersysther j hiæll, och begærade han rett på honom.
 Dhå swarade Jóns, att han stack tiill en annen man, och quinnan
 war emellam och hon bleff stungin. Men thenne saack bleff vpsatt
 tiill en vidare ransaken och tiill retta målßmen komme, ßom næ-
 mare ære æn Monns.

Szame dag war Brynolff skreddare jn fór retta och hade ena
 opna handskriiffth, som Willam Schotte hiitt sendt hade och Pedher
 Jónson honom giffuit hade på Hans Schottis wegna på några penin-
 gar. Och willæ fór:ne <Willam> Brynolff haffue peningarna aff
 Peder Jónson, ßom handtskriiffthen jnehultt. Dhå warth Brynolff
 tilspottt, om han hade Hans Schottis handtscriiffth her tilstædis
 på samma geell eller ej. Dhå swarade Brynolff nej. Dhå sadis
 Brynolff tiill, att han jngelunde schulle sende Peder Jónsons handt- [47 v.]
 skriiffth aff landhet ighen vtan latte henne bliffue her tilstædis och
 skaffe Hans Schottis handtskriiffth hiitt brede viidh Pedher Jón-
 sons. Dhå thetta skedt ær, skall Brynolff wederfares så mygit, ßom
 Swerigis lag ther vm jneholle.

Szame dag wartt Thomas Bockz hustrves brodher, ßom her
 fór retta tilstædis war på sine moders wegna j Finlandh, tiill dómptt
 the 28 þ aff sine brodher hustrv på Norre malm, ßom hon longak-
 telige [*sic*] tiill siig anammat hade fór någon jordh j Finland fór
 2 åår sedan. Och hade hennes man tilforende vpburid 20 þ her aff
 rådstuffuun, medan han liiffde, fór samma jord och gaff henne jfrå
 ßiigh.

Jóren Talgfougte viid nampn gaffz sådana swar om thet vithnis-
 breff han begærade om sine hustrv, huru hon ßiig her stælt hade, thet
 han schulle fórst fly siig itt vithnesbreff aff Finland, ther han bodt [48]
 hade, huru han siig emoth henne ther siig skickadh hade, vm han
 icke haffuer warid en orsaack tiill, thet hans hustrv ær komiin
 på en willan stiigh.

Szame dag giorde Jacob Monson lag sielff siætte, på korsedh
 swor sin eedh med två vpræckte fingre, thet han aldrig fan the 50

timber lastiker j síówrack, þom han med Konsther Jónns aff landhet sænde, vtan kíópte them aff twá karelar j Reffle hampn fór 104 þ riigiiske. Och ther war han sielff tridie om att góre thetta kíóp, och the andre twá giorde och theris eedh på korseedh, aldelis szom her epter fólgher. Jacob Monsons lagmen wore thesse epterscriffne: Blasius Olson, Madz scriffuare, store Jóns Hindricson, Lasse Nylenninge.

[48 v.] Jónns Thomesson giorde och lag och eedh sielff fæmte vm szamme 50 timber lastiker, thet han aldrig fan them vtan kíópte them med Jacob Monson j Reffle hampn aff twá karelar fór 104 þ reffleske peningar och sedan sende samma skin med Konsther Jónns tiill Hollandh. Jóns Tomessons lagmen wore thesse epterscriffne:

Madz Staffanþon	Jacob Olszonn
Lille Jacob	Josep Nilzonn.

Pedher Andhe[r]son, then tridie, giorde och sin lag och eedh sielffæmte vm þamme saack, thet han aldrig fan þamme skin, vtan han kíópte them med the andre, þom fórscriffne stå, j Reffle hampn aff twá karelar fór 104 þ reffleske, och them anthwardade han Jóns Olson Konster med þiig tiill Hollandh att fóryttre them ther.

Lagmennene hans wore:

Eriich Larson	Eskil Tomeþonn
Lille Bæncth	Morten Larzonn.

Giordt lagh.

[49] Szame dag giorde Eriich Jacobson skepare på Oluff Schottis skiip lag sielff xii:te fór siig och fór allt þiitt skiipzfolk, thet han eller the aldrig drucke vp thet fatt bastartt, þom war på fórne Oluff Schottes skiip jfrá Lubke fór 4 áar sedan. Och thesse epterscriffne wære hans laghmen:

Pedher Monson	Pedher skreddare
Eriich skreddare	Jónns Olszonn
Mechiill Olson	Oluff Hanþon
Niels Pawalson	Bærtiill Jónþonn
Clemett Danson	Simon Jónson
Morten Perþonn	Lasse Skutte.

Tetta epterscriffna skiipzfolk giorde samma lagh och eedh med skeparenn samme dagh vm vinett:

Jónns Nilson	Erich Larsonn
Pawall Jónson	Lasse Monson
Swen Olsson	Pedher Hanson
Joonn Larson	Lasse scriffuare
Mechiill koock	Knutt Hindricson
Bæncktt Perßonn	Jórenn Olszonn.

Och vinett, som thenne fór:ne giorde lag fórre, hórde Christoffer [49 v.] vintappare tiill, w. n. herris tienare.

Dirick van Bocklim bysseskittes hustrues erffwingar,
næmligh hustru Margretta.

Anno Domini 1547 then 12 dagen vdj octobrj[s] månadh stode jnfór vår sittande rett Baluge Dirich bysseskittes hustru, hustru Margrettas retta erffwingar, först hennes tre bróðher, næmlige Oluff Hindricßon Koko, Bærtiill Hindricßon och Siluast Hindrichßon, fulmynduge på theris kære moder, hustrv Brita, och beggie theris systrar, Karin och Malin, och en theris brodher, som hema war, Morten Hindricßon, wegna, vplotte och quitterade med hand och mundh Dirich bysseskytta fór allt thet arff them erffua burde j lóßóra epter theris framlidne systher, hustrv Margreta, Gud hennes siell nade, och bekende the ßiig aldelis och welfórnógde ware j alle motte och epter theris egin villie aff fór:ne Dirich bysseskytta, Bå atte eller theris mederffwingar epter thenne dagh haffue jntid mere skotzmall eller tiltall vm for:ne arff tiill Dirich bysseskytta vtan gáfue honom och erffwar quitt, frij, ledug och lóß fór fór:ne arff, bade fór them och alle theris medarffwingar, fódde och ofódde, [50] szå att vm ßame arff skall epter thenne dagh ware en platt fórligt, dódh och afftaledh saack. Och ther rægte the alle Dirich handena opå jn fór retta. Och tesse epterscriffne godemen våre óffuer, nær thenne fórliechning skedde: Niels Jónson, Pedher Nilßon, borgmestara, och Simon scriffuare, radman.

Tenne epterscriffne lóßóra bære fór:ne arffwingar vp aff Dirich bysseskytta, som her epter folgher, epter theris systher:

Fórst v bryst knópar fórgilte, en kedia fórgilt; jtem 3 skedher fór 45 ¢; jtem æn 10 lodh annat szólf och 2½ jochims daler; jtem

3 gyllene, en gull riing; jtem rede peningar 22 ƒ 2 óre; jtem æn rede peningar 35 ƒ 4 óre; jtem hennes modher fiik vtan bytte en kåpa och en skin kiortiill, erffwingarna 2 kiortlar, 2 kåpor och en skin kiortiill; jtem all hennes lin klædher; jtem 4 *stycke* teen och 3 *stycke* kopper och all huss rådth och all sæng klædher; jtem fór smór finge the 9 ƒ , fór fiisk 4½ ƒ , jtem fór kiótt 10 óre, fór maltt 6 ƒ , Bom Dirich behólt j hussed quarth; jtem 4 tunnor salt; jtem 3 tunnor roog; jtem 5 ƒ fór humbla; jtem fór toma tunnor 18 óre.

Jtem thetta epterscriffna gaff saluge hustrv Margit j testamente, [50 v.] mædhan hon liiffde, och vtiiks epter hennes dódh:

Fórst tiill spettalen 20 ƒ ; jtem M. Oluff en vngersk *gyllene*; jtem her Morten capellan en daler, en skedh; jtem 8 ƒ alle capella-[ne]rne tilbytis; jtem 5 ƒ the fattige på gatun; jtem itt szólf bælte Pedher Nilson en gull ringh; jtem tiill bykyrkian 2 renß *gyllene*; jtem fór legher staden j bykyrkion 5 ƒ .

vpbudit Jtem 17 octobris Finuedh gulsmedt vpbudit siith hus westan tiill med itt stegerhus — 3.

vpbudit Szamma dagh Niels Spedz vpbudit Jórenn Joenszonn hus back vm kyrkiegården — 2.

Szamma dag begærade Harald Olsson aff borgmestare och rådth, att en quittencia motte warde anteknadh j stadzßens boock, huilkiidh honom epterlatiid bleff:

Quittencie.

Bekennes jagh Mattz¹ Jacobson med thenne her mijn nærwarandis egin handtskriiffth, att jach anammath haffuer aff beskedeliige men Harald Olson [och] Niels scriffuare, rådthmen her j Stocholm, en dyßing, som mijn saluge stiuiffmodher, hustrv Margidh Hans Eriichsons mich skængt haffuer j sin yttherste tiidh, Gudh [51] hennes siell nåde, och viij ƒ rede peningar, som han vpburidh hade j mijn hus lón. Tiill ytthermere viße och god fórwaring, adh Bå j sanning ær, trycker jag mith signet nedan vndher thenne mijn egen bekennelse, szom giffuit och skriffuit ær her j Stocholm 14 octobris anno 1547.

Jtem Korth schomagare fórplictade siig, att han wille bettale Herman Spræk the skoo han honom skyllug ær jnnan 14 dagar

¹) Ursprungligen har stått Marcus, som ändrats till Martzs (!). †

fór the hudar han anammade aff honom j fiordh, och skall han latte honom få skona epter wærdingen, epter han behult hudarna, som the satte ære.

Upsagth burskap.

Szama dagh sade hustru Brita Monns swarffwares epterleffuerska vp siith burskap then 15 octobris.

Peder Matzsons hustru.

Szama dagh stodh kæmænæren Simon scriffuare vp fór retten och gaff tilkenne, thet han hade latiidh stæmpna hustru Anna Pedher Matzsons tiill radstuffuun dagen tilfórende, att hon schulle komme vp jn fór godemen och leggie thet hora rykthet jfrå siig, szom hon vdj komiin war, medan hennes saluge bonde liifde och ytthermere sedan. Och war thet j alles mandz mun, thet Rasmus Jutte, en landzknect, schulle haffua belægrat henne then tiidh han geste j Pedher Matzsons hus, medan Peder liifde. Fór thetta oppenbara rykte schuldt dhå hade kæmænæra stæmpd henne tiill radstuffuun, att hon schulle leggie sadana hora rykte jfrå siig, fórra æn hon schulle gå på någet anneth giufftermåll. Men thenne hustrv Anna kom jntid tiill rådstuffuun thenne dagh, vtan hon gaff siig hemeliiga jn på slottiid och jn tiill w. aller kære nadige fru, att hennes nåde schulle ware henne behielpeliig och friie henne jfrå radstuffuun, ty saken giik henne vndher ógonen och hon kunde jntid friie siig fór thet hora rykthet hon vdj komjn war. Och hennes nåde hade budh epter kæmænæren Simon scriffuare och forbodh honom, thet han platt jntid schulle befatte siig med henne, och ther med bleff thenne saack jntid mere handladh j thenne reße. Och dagen thernest epter giik hon tiill kyrkion och vigdis viid then Rasmus Jutte, som hennes framlidne mandz hógzste och wærste fiende war, medan han liifde, ty Pedher Matzson hade en onda mening om samma jutte, att han war honom j hans ægtestondh allt fórnær, thet han och fór mange sine wenner altiidh klagade etc.

Eriich Jónsons landzknectz erffwinge.

Jtem 19 octobris stodh jn fór retta saluge Eriich Jónsons brodher, huilkin som hade warid enn landzknecht her j byn, Morten Jónson, och hade sina broders hustrv med siig jn fór retta, næmligh hustru Margit, och bekende, thet hon hade leffreradh honom epter

Bin framlidne brodher en hake *med* all Bin tilbehórlise, ena szólff skedh wogh iij lodht, en kiortiill aff marbost ny, en tróia aff sarduck, ett teenstop, ett teenfatt wogh vj *marcker*. Mera war ther jntid på færde. Och ther *med* gaff och fór:ne Morten Jónßon fór:ne hustrv Margith quitt, frij, ledug och lóß fór ßiig och fór alle sine medarffwingar.

Jtem 24 octobris Niels Spedz wårdscriffuare vpbudit Jórenn Joenßons hus viðh kyrkegården — 3.

Szame dagh gaffz Oluff Anderßonn óffuermen, ßom schulle fórliiche honom och hans stiuffdotther och hennes fæderne och móderne, och pigones fórmindara, næmlige Finuedh gulsmett och Oluff Eriichßonn, schole och ware ther hoss och wette pigones beste epter hennes fórelдра henne jfrå falne ære.

[52 v.]

Jóns Biórnszon j Strængnes och
Jacob Hampe vm arffuedh epter
saluge Rutz Hanns hustru.

Anno Domini 1547 then 24 octobris stodh jn fór retta beskedeliigh man Jacob Hampe och fylmyndug vtaff Jóns Biórnszon, borgmestare vdj Strængnes, huilken ßom hade warid en medarffwinge *med* Jacob Hampe epter saluge Rutz Hansses hustrv, hustru Margith, Gudh hennes siell nåde, och gaff fór:ne Jacob Hampe tilkenne, thet saluge hustru Mariedz testamentarii och fórmyndara, næmlige Harald Olson och Niels scriffuare, hade honom och Jónns Biórnszon all lóßóra, ßom epter saluge Rutz Hans, thet som icke fórra bytt war j hustru Marieds liiffztiid, funnith warth både her j hussed och tesligis then lóßóra på Duffuenæs war, aldelis och wæl them tilhonda leffreradh, litith och mygidh, ßå atte hade them nu jntid mere kreffwie vtan them storligen betackandis fór godan regenskap the them giorth hade. Och gaff fór:ne Jacob Hampe på sine och på Jónns Biórnszons wegna fór:ne Harald Olson och Niels scriffuare quitt, frij, ledug och lóß fór all then dell the handemellam hafft hade både fór them och alle theris epterkomande, fódde och ofódde, och ther rægte Jacob them både hondena opå jn fór retta. Och Haraldh Olson leffrerade ena szólff skáll på disken, szom stadenom j testamente gifuin war epter saluge hustru Mariedh Rutz Hansses. Och vm the

gell besynnerliga j Lubka wåre schall *hustrv* Mariedz systher, Jacob Hampe och Jóns Biornson swara tiill, nær the fórene siig, huilken parten hussedh beholle schall.

Her Swenn capellan.

[58]

Szame dagh dhå *anammadis* her Swen fór en capellan nidher j spettalen, Bå att han skall ware M. Mechiill *bistondiig* ther j clóstrett med meßo och *predican*. Tesligis skall han och hielpe mester Oluff her vppe j bykirkion, nær han honom behoff haffuer. Och warth honom tilsagtt om årett 40 ƒ och 4 pund maltt, 20 ƒ skall han haffue årliigen om Michaelis och 4 pund maltt, och 20 ƒ vm påscha, Bå lenge han tiener ther i spettalen.

Jacob Sarffue, Simon *scriffuare*.

Szame dagh stodh Jacob Sarffue jn fór retta och bekende, *thet* erliig man Simon *scriffuare*, wår stole brodher, hade honom på hans *hustrves* wegna aldelis och welfórnoúgdh allt *thet* arff henne erffwa burde epter saluge Simon *scriffuares* moders fórra man, benempd Jacob Nylenninge, både fór lóst och fast, jntidh vndantagandis. Och besynnerliige bekende fór:ne Jacob Sarffue siig vpburidh haffue 40 ƒ *ortuger* fór sin *hustrves* deell, Bom henne tilfóll j tomptene, szom træhused stonder opå, szom fór:ne Simon *scriffuare* boor opå. Och må och skall fór:ne Simon och hans erffwingar friitt och obehindrat bruge och beholle *samma* træhus han vdj boor tiill ewerdeliigo ægo, then dell, Bom Jacob Sarffues *hustrv* j tomptene åått haffuer.

Sachóre.

[58 v.]

Jtem Monns Jónson på Kópmannegatun bleff saakfelther tiill 80 ƒ , fór *thet* han hade kióptt godz tyske kópswener tilhonde, och jernett, som then tyske kópswennen kiópt hade, bleff honom aff dómpdt och peningarne med, som fór jernett vtgiffuit war. Jtem then vpstædis kópswennen, som jernett sålde, bleff och sakfelther tiill 40 ƒ .

Clemett stadztienare.

Szame dag bleff Clemett stadztienarenn fórwisth aff tienisten, fór *thet* ochristeliga och oærliiga rykte han vpkomith hade her j staden, att han sagtt hade, *thet* en pige her j staden, som ængilst

klede drage schulle, hade giortt sin venskap *med* en korff. Szå epter han kunde icke lede samma oerliiga tall jfrå siigh, schulle han vike aff stadenn och tiill ett ytth[e]rmere straff dhå schulle han sittiie vdj stadzens jern j 8 dagher och jngen borgen niutta.

[54]

Anders Ålenninge och Matz scriffuare *etc.*

Jtem anno *Domini* 1547 then 24 dagen vdj octobrj[s] månadh stode jn fór retta erliige men Rasmus PerBon, vår stole broder, Blasius Olson stadzscriffuare och Eriich Stutt fulmynduge och mektuge på Anders Ålenninges wegna, vplotte och leffererade *med* hand och mundh beskedeligom manne Madz scriffuare för:ne Anders Ålenningis hus, liggian*dis* j Brundzgrenden, som Anders och hans hustrv sielffue *med* theris afflinge peningar vpbyggtt hade opå stadzens tomt. Tesligis vplotte the och på Anders Ålenningis wegna för:ne Madz scriffuare ena boodh, vpmurat *med* standellwærck, liggian*dis* nest samma hus offuan förre, huilkin boodh vår kære nadige fru förbenempde Anders Ålenninge vntt hade fór en summa peningar, som Anders til agters stodh fór hans besoldning, dhå han j Kon. M:ttz tieniste war, huilkiid och w. n. frues breff videre jneholler och förmeller her vm, szom hennes n[åde] Anders Ålenninge ther på giffuit haffuer. Och nódgad*is* nu för:ne Anders Ålenninge samme siith egit hus och thenne boodh bortsælie fór hans store fattigdom schuldt honom på thenne tiid på giik *etc.* Fór huilkiidh hus och boodh

[54 v.]

för:ne Anders Ålenninge vpburid hade aff Madz scriffuare ottohundra march ortuger, en vngersk gyllene och halff annan jachims daler. Och bekende thenne godemen, som vplatningen giorde, att Anders szamma peningar, gul och daler anammad och vpburidh hade then siidste peniingh *med* then forste. Och våre thenne epterscriffne godemen óffuer, nær kópid giord*is* them emellam och then sidste peningen vtgaffz: Niels JónBon, Pedher Nilson borgmestara, Rasmus PerBon, Blasius stadzscriffuare, Biörn Biörnsonn och Eriich Stutt. Och ther *med* affhende the för:ne Anders Ålenninge samma hus och boodh och hans hustrv, barn och epterkomande erffvingar och tilegnade thet förbenempde Madz scriffuare, hans hustrv, barn, arffuom och epterkomandom quitt, friitt, orappatt, oklandratt tiill ewerdeliigo ægo, dogh grunden vndantagand*is*, både vndher steennhusedh och boden, huilken som hórer Stocholms stadh tiill, och ther skall årliigen gå tomtóre aff. Och war thetta hus och thenne.

boodh lagliiga sálde och lagliiga vpbudne 3 mandager på radstuffu och sedan lagstondne och Anders Ålenniingis och hans hustrves neste frender hembudne, och the wille thet jntid kópe, och fridskillingen vplagder epter lagen etc.

Madz Jacobszon aff Viborgh och
Peder Johanszonn.

[55]

Szamme år etc. och samme dagh stodh Madz Jacobsonn jn för retta, borgare tiill Viborgh, med sina berådne mode vplott och leffrerade med hand och mundh erliigom manne Pedher Joganßon, wår medborgare, ett affbrendt steenhus med en tomt the[r] nesth nedan fórre, huilkiid ßom war fór:ne Madz Jacobßons faste móderne, liggiandis viid Kornhampn j nest grenden ther brede viidh, huilkiid affbrende mur och tomt han honom lagliga såldth hade för trijhundrade march ortuger, huilke peningar fór:ne Madz Jacobßon bekende siig tiill gode nóie och fulla bettalning anammat och vpburiid haffue then siidste peniing med then fórste. Och ther med affhende han siig samma affbrende mur och tomt och sinom arffuom och epterkomandom och tilegnade thet fór:ne Pedher Joganßon, hans hustrv, barn och epterkomande erffwingar quitt, friitt tiill ewerdeliigo ægo, orappatt aff alle fódde och ofódde tiill ewiigh tiidh. Tomptenes lengd på både siidor nijtton alnar och bredden¹ ær fæmton alnar. Och war thetta hus lagbudit, lagstondit, ßom stadslag jnneholle, och tesligis fridskillingen vplagder.

[55 v.]

Madz Jacobßonn om hans broder.

Jtem thenne dag warth fór:ne Madz Jacobszon förbudit aff borgmestare och hele rådhet, att han jngelunde schulle sælie thet óffre husedh, szom står viidh gatuna, epter han thet ena nu såldt haffuer, vtan thet schall bliffua stondandis osåldt, ßå lenge hans broder komber hem j landet igenn. Och the 345 þ, szom Madz på fór:ne hus tiill låns tagith haffuer, them skall han bettale ighen och góre hus-sedh quitt och friitt ighen sinom broder tilhonde. Och fór samme 245 þ war Laurens Prýdz profos och Pedher Joganßon godh fórre, att fór:ne peningar schulle bettalade bliffue jnnan wår nestkoman-dis. Huar thet icke skeer, dhå schole thenne liifftis men ther swara tiill, om Madzs broder komber teß förinnan j landet ighen. Men

¹ I ms. står: brenden.

[56] *thet* tridie hundratt bettalade strax Madz Jacobson *thenne* dagh Hans Larson, som bodde j *samma* hus och peningarne vtlæntt hade.

Men hwar Madz kan bespórie och *med* god skæll bewiße, *thet* hans broder dóder ær, dhå må hann epter lagen sælie *samma* hus, nær honom tæckis.

Sachóre.

Szame dagh war Oluff Knæbondh fór *retta* och war anklagadh aff *Per Anderson* borgmestare, *thet* han hade lockad och lægratt hans tieniste piga, och begærade han *rett* på honom. Dhå wart han saackfeltt tiill 40 ¢ fór mókrænckningenn och 3 ¢, fór *thet* pigan kom aff *Per Andersons* tieniste. Och skall han æn dhå fórliiche siig *med Per* om *thet* fórtrett han honom giort haffuer.

Sachóre.

Szame dag warth Siiffrid Dautsonn och Marcus AnderBonn huardera saackfeltt tiill 40 ¢, fór *thet* the hade såldt tyske kópswe-ner *tunna* szmór fór 27 ¢, och hon war satt fór vtsaldt 20 ¢ och jnthet hógre.

[56 v.] Jtem 21 nouembris Harald Olszon vpbudit itt dragarehus westan
vp:tt tiill — primo.

vp:tt Szama dagh vpbódh Harald Olson en tompt, som the fattige tilhórer, liggiandis back vm Eriich skinnares hus viid store torgit primo — j.

Bærtiil Ålenninge.

Szame dagh warth Bærtiill Ålenninge så sagtt, att hwar honom tæckis sittia j stadzens hus fór the 12 ¢ om året, som han her tiill giortt haffuer, ther må han ráde fórrer. Men then kellare han begærar, then skall epter *thenne* dag liggie vnder Oluff Muggis boodh árliigen och icke vnder *thet* hus Bærtiill vdj boor.

Hans j hualffued.

[57] Szame dag sattis Hans j hualffuedh j stadzens fængilse, fór *thet* han beropade eller beskriade stadzens kemenære jn j menige mandz áhóre jn fór *retta* och sade, att han wille fóre kure lagh her j Stockholm. Och wart han och *samma* dagh saackfelther tiill 40 ¢ fór *samma* ordh och ther tiill *med* sittia vdj stadzens jern, så lenge

thenne saack wåre andragin jn fór w. n. herre, huad hans nåde tæckis góre j thenne saack.

Oluff Knæbond.

Szame dag sattis Oluff Knæbond j stadzens góme, fór thet han hade fórwandladh Kon. M:ttz w. n. herris breff och plånad ther vtt någre ord, szom samme w. n. herris breff wæll fórmælde. Tiill teß skall han sittiia, att Kon. M:tt w. n. herre warder thenne saack tilkenne giffuin. Huad h[ans] n[åde] tæckis góre her med, thet står j hans nadís magtt och wáldh.

Fulmagtt.

Szame dag kom jn fór retta en tysk kópswen, benempd Asmus Busk aff Lubeka, och Dirich Rostes tienare ther samastedz och hade ena fullamagtt aff rådet j Lubecha, som lydde på en borgare vdj Viborg, benempd Hindriich Hippersterenn, huilken som war fór:ne Asmus Buskz husbonde Dirich Roste skyllugh siuttan hundrat Ɔ lubske, och begærade thenne Asmus Busk, att han motte góre Buddans Eriich fulmegtiig på sine wegna, att huar så hende, thet fór:ne Hindriich Hippersterenn komme hiitt tiill staden, han eller hans godz, att fór:ne Buddans Eriich motte dhå fulla magt och befallning haffue att jnmane eller vpbære fór:ne siuttan hundra Ɔ lubske aff honom, huilkid honom och epterlatiid bleff. [57 v.]

Ten menige man.

Anno Domini 1547 then 24 nouembris war then menigeman her j staden vpkallade påå [rådstuffuun] j these gode herres nærwaru, næmlige her Pedher Bragde, Joonn Olßonn och Botuedh Larßonn, och wartt them aff these fór:ne godemen fórehollith på Kon. M:ttz w. n. herris wegna teße epterscriffne articular:

Vm the twenne kióp.

Fórst vm these twenne kióp, szom her iblandh borgarne och iblandh the fremmande j thetta fórlidne áår vanckadh haffuer, latther Hans Kon. M:tt then menigeman tilkenne giffue, vm the ære och then menigeman nyttuge eller eij. Och wille Hans Kon. M:tt haffue ther itt swar opå. [58]

Vm Jachimsdaler.

Then andra artielen var, att en jachimsdaler haffuer her tiill gullith 4 ƒ 2 óre. Thet synes Hans Kon. M:tt icke rett ware, vtan ær Kon. M:ttz w. n. herris willie och befallning, att epter thenne dagh schall en jachims daler icke hógre recknas j kópenskap hwar med then annen æn tiill 3 ƒ 3 óre, och thå ær han liiche reknadh emott riigisens myntt, som Kon. M:tt latter nu slå her j rigit.

Vm humblan.

Then tridie artielen, att epter thet Kon. M:tt w. n. herre fórnummith haffuer, att humblan ær vprest j Dantska och geller nu fast mere, æn han j szomer gullit haffuer, szå ær dogh Kon. M:tt[z] willie och befallningh, att then menige kópman schole vm thenne humbla handla och wette giffue h[ans] n[åde] itt swar, huad eller huru mygit j skepund humbla her epter gelle schall och lispundet tesligis etc. Dhå wartt thet så på sidstone beslutid, att skepund [58 v.] humbla schall gelle 30 ƒ her i staden och [L]æ 13 óre.

Och swarade then menigeman vm the twenne kióp szå, atte ære jntid nyttuge vtan skadelige. Dherfóre wartt thet så almenneliga beslutidh, att itt kióp schall ware fór allom, så well fór jndlenskom Bom vtenskom, och all kióp schole góres på peningar och all bytte schole affleggies. Men kópe fór peningar och sælie fór peningar, thet war then menige mandz samtyckie och begæren.

Store Jóns j Tynninge i Vermdóó.

Szame dag war store Jónns j Hæringe [sic] j Vermdóó sochn fór retta och anklagade Eriich Stutt fór retta vm 47 ƒ , Bom saluge Lasse Morth[e]nson schulle store Jónns skylluger ware lænte peningar. Dhå war Eriich Stutt tilspport, huadh han ther wille sware tiill. Dhå sade Eriich siig jntid ther aff att wette, epter thet så lenge sidan skedt war. Dhå beropade siig store Jónns på Lasse Morth[e]nsons regenskapz boock och sade, att thet gellett schulle stonde ther [59] vtj beskriffuit, och sade, att Eriich Eriichson, Morten Bænethson och Eriich Perßon schulle haffue ene gonge her j fract cammarenn haffue hórtt samme regenskapz booch, att fór:ne gel schulle ther vtj ópne beskreffne stå. Szå epter thet att Jóns skótt siig på saluge [Lasse] Morthensons regenskapz boock och på thenne vithne, som

bokena hörtt hade, dhå wartt Eriich tilsagtt, att han schulle fórnóie samme store Jónns sine peningar, som han kræffde opå, dog med sadane skæll och fórorrdh, att samme gell finnes klarligen vdj Lasse Morthensons regenskap och icke annars.

Mauritius Kreßmer.

Szame dag war Mauritius Greßmer, en borgare aff Dantscha, fór retta och anklagade Morten Stigsons hustru vm någre stycke kledhe, som saluge Morten Stigson borgad hade fór mong år j Dantscha aff en borgare ther j bynn, benempd Hanns kannegiutare, huilkens dotter thenne Mauritius nu haffuer.

Dhå wartt Mortens hustrv tilspottt, huad hon aff thenne saack [59 v.] viiste. Dhå lade hon en supplicatz i retta, som hennes swar stode skriffne opå. Dhå war thet summan, att hon sade, thet for:ne Hans kanegiutare hade sendt samma kledhe hiitt på sin egin ewentyr, och saluge Morten Stigson schulle fóryttra samma klede honom tilgode. J midler tiid lott konung Christ[i]ern halss hugge samma Morten, och miste [hon] sedan allt thet han åtte. Hans hustrv kunde icke fórsvara siith egit eller sider mere en anners mandz godz. Dhå wartt Mauritio affsagtt, thet han schulle få hiith¹ itt forseglad bewiis aff rådet j Dantzke, huruledis for:ne Hans kanegiutares regenskapz boock vm thetta gelleth jneholler, antingen Morten Stigson hade gjort fast kóp med Hans kannegiutare vm samma klede eller han hade sendt samma klede hiitt på sin egin ewentyr.

Ten menigeman.

Jtem 23 nouembris wartt then menige man vpkallath på råd-stuffuu och wartt them skarptt nogh fórehollit, att huilkin borgare, som humbla hade, then schulle han haffue oppenbarliige fall fór sine [60] gatuboder, att ytthe[r]mere anrop icke komber jn fór w. n. herre vm samma humbla. Och huilkin borgare, som humbla haffuer och døll honom jne j husen och viill icke haffue honom fall fór peningar, then schall straffad warde, ther huar och en wett siig epter att retta och vagta siig fór schada.

Szama dag hóltz then menige man fórrer liiche såsom j siidstens, dhå her Pedher Bragde, Joonn Olsonn och Bothued Larson wære

¹ I ms. står siith.

vppe j then menige mandz nærwaru, att en daler skall gella 3 ƒ 3 óre, och vm thenne tu kióp schulle affleggies och jngelunde epter then tiid bruges viid Kon. M:ttz hógzste straff och ogunst.

Dantzke skeparen.

[60 v.] Szame dagh wartt then dantzke skeparen, benempd Marten Bærtils, tilsagt *med* en dom sine fract både fór *thet* godz, szom vt-kastadh ær, ßom for *thet* behollit war, epter skeparen haffuer dragid skade gell bade aff skiip, godz, ancker och tugh. Och warth them alle tilsagt, som godze hade på skipedh, attc schulle leggie theris fract jfrå them jnnan soll sætth viid huars thera 40 ƒ , epter samma skepare lågh på sine resse och wille fårdas.

Eriich Stutt.

Szame dag war Eriich Stutt fór retta och hade saluge Lasse Morth[e]nsons regenskapz booch och lade henne j retta och begærade, att hon motte ransakad warde vm *thet* gelleth, ßom store Jóns kreffwer opå och honom tilsagt ær epter samme regenskapz boockz jnnehollelse. Men epter store Jónns icke tilstædis war, warth dhå thenne saack vpsatt, tiill teß store Jóns komber her til stædis.

28 nouembris.

vpbudith { Szame dagh Harald Olson, spettalens förmyndare, vpbudit
ena tomt, liggiandis j Kópenhaffnn [*sic*] secundo — 2.
Szame dagh vpbódh han och Mechil dragares træhus — 2.

Ångelbricth.

[61] Szame dag warth Angilbrict kópswenn affsagth *med* en dom, att han skall giffue siith skott jfrå siig, men fór sachóren bleff han frij sagtt fór then skada han leedh j fiord på spannemåll i Reffle och haffuer neglige bekomith æn nu sin schada ighenn.

Szame dagh bleff Josep Aruitsonn saackfelter epter mandathet, fór *thet* han hade giffuit $4\frac{1}{2}$ ƒ fór en elgzhudh, och mandathet holler 4 ƒ .

Szamalunde Jónns Anderson bleff och saker epter mandathet, fór *thet* han hade giffuit 2 ƒ fór timber samfongh; mandathet holler 13 óre.

Jtem Oluff Eriichson skall holle *med* sin egin eed, *thet* han haffuer icke giffuit j þ for deker kalffskin. Kan han *thet* góre, bliffue frij. Kan han eij, dhå bliffue j minne *med* kæmænærana, epter þom mandathet jnneholler.

Hustru Sissilia Lasse Nilsons
epterleffuerska.

[61 v.]

Jtem 5 decembris anno 47 kom w. n. herris tro man och cammer raadh Niels Person och befalte borgmestare och raadh, atte schulle latte hustrv Sissilia, þaluge Lasse Nilsons epterleffuerska, få the 300 þ ortuger ighen, þom hennes saluge man Stocholms stadh lænth hade j hans liiffztiidh, epter þom *thet* pergamentz breffueth jnnehult, þom staden saluge Lasse Nilson giffuit hade på fór:ne peningar. Huilkid och szå skedde, att *samma* dagh anammadis aff stadzens skottpeningar trijhundrade þ och lefferadis fór:ne hustrv Sissilia j hendher i thesse godemens nærwaru: Harald Olþon, . . .¹ Olþon. Och hustrv Sissilia fiik borgmestare och ráadh theris breff ighenn, þom hon hade tiill en fórvaring på *samma* peningar, och *samma* breff bleff genom stungit 3 reþor *med* en kniff och ladis i kæmænære asken *samma* áar tiill en áminnelþe.

Szamma dagh stodh Lasse Mechilson, förstondare fór the fattiga i spettalen, och vpbódh ena the fattigis tompth, liggiandis baack vm Eriich skinnares hus — 3.

[62]

vpbudith

Szame dagh vpbódh och fór:ne Lasse Mechilson Mechiill dragares træhus — 3.

vpbudith

Niels Jonszon vm Anders skredares
barne peningar.

Szame dagh kom Anders Biórnsen skredare jnfór retta och gaff borgmestare och ráadh tilkenne, *thet* han siig storliigen fórseedt hade *med* sine barnepeningar, j *thet* att han hade them affwittratt 400 þ,² och hans geell droge siig þå hógtt, att han them jngelunde fórmatte att bettale, *med* mindre att han giorde fór:ne barnepeningar någhet mindre, næmlige tiill 300 þ, och han måtte få *thet* ene hundrade þ tilbache. Szå wartt honom dhå epterlatiídh fór hans store fattigdom

¹ Tomrum i ms. för förnamnet.

² Tecknet þ är i ms. upprepat.

schuldt, att vår stadz borgmestare Niels Jónson, som fór:ne barne peningar hade j befalning, att han skulle latte fór:ne Anderss skredare få etthundratt þ tilbache ighen och bettale sine gell ther med och agte och fóde sine barn her epter teß bættre. Men the 300 þ, som ighen våre, them skall fór:ne Niels Jónson settiie vtt på rente barnomen tilgode, tiill teß the komme tiill manna och them sielffue förestå kunde.

[62 v.]

Pawall Matzszon j Vruedersgrenden.

Anno Dominij 1547 then 5 dagen decembris stode thenne epter-scriffne Mechiill Larßon j Meskerby vdj Wanna sochn i Tawastelandh, Madz Pawalson ibidem, Jóns Anderßon ibidem, Jóns Olßonn i Kangas j samma sochn och Philippus Nilson, en vår nadige herris landzknect, alle saluge Eskiill Bærtiilsons arffwingar, vplotte och leffrerade med hand och mundh beskedeligom manne Pawall Matzszon, vår medborgare, itt steenus och liggiane grundh, szom the alle tilhope erfftt hade epter saluge Eskiill Bærtilßon. Och ær samma hus belægith i Vrwæders grenden j Stocholm nest nedan förre Willam Schottes hus, huilkiid hus och grundh the nu alle lagliiga saldt hade fór:ne Pawall Matzszon fór halffierde hundrade þ ortuger, huilke peningar the alle bekende thom tiill gode nóie vpburid haffue then siidste pening med then förste. Och ther med affhende the siig alle fór:ne steenus och grund och alle theris epterkomande erffwingar och tilegnade thet fór:ne Pawall Matzßon och hans arffwar quitt [och] friitt med all hussens tilbehórilße offuan och nidan, jntid vndantagandis, tiill ewerdeligo ægo, orappatt, oklandratt aff alle fódde och ofódde tiill ewiig tiidh. Och war samma hus lagbudit, lagstondit, och Pawall Matzszon lagde sin fridskilling vp, epter som vår stadzlag jneholle.

[63]

Jóren Joenson, Philippus Jngemarßonn.

Szama dagh stodh jn fór vår sittiane rett erliigh man Jóren Joenßon, w. n. herris cammerscriffuare, med fórtænchtom willia och berådne mode, þå och med þin kære moders och þin kære hustrues ja, godh willia och samtyckie vplott och leffrerade med handh och mundh beskedeligom manne Philippus Jngemarson gulsmett þiitt egith steenus och liggiane grundh med en litin tomt nedan fór hussedh, som haffuer i lengden vij alnar och bredden xvij

aínar, huilkiid hus fór:ne Jóren Joenßon och hans moder tilhope kóptt hade och *thet* nu lagiiga såldt hade fór:ne Philippo Jngemarßon fór fæmhundrade trettiio tvåå & ortuger Stocholms myntte, ßom på *thenne* tiid gæfftt och gængzse war her j riigith, huilkin summa peningar fór:ne Jóren Joenßon och hans modher bekende thom anammatt och vpburid haffue tiill gode nóie then siidste peniingh med then förste. Och *ther med* affhende fór:ne Jórenn Joenson siig, sinom [63 v.] arffuom och epterkomandom fór:ne steenhus, grundh och tomt och tilegnade *thetta* alt fór:ne Philippus Jngemarßon, hans hustrv och theris epterkomande erffwingar quitt, friitt *med* all ßine tilbehórlise offwan och nidan, aldeles såsom *thet* affgrunden vpmurat ær och fór ógon står och *med* iiii mur, tiill ewerdeliigo ægo orappatt, oklandratt aff alle fódde, ofódde och atalara tiill ewiig tiidh. Och war *thetta* hus lagbudít, lagstondit och hambudit, aldeliis som stadzlagh jneholle. Och Philippus lagde vp sin friidskilling, ßom lagen vtwißa.

Stupona.

Szamma dag satt Joonn Olßon tiill Hackesta och Madz Perßon fór retta på Stocholms radhus sampt *med* borgmestare och ráadh thersamestedz, och *thenne* dagh stodh Axell Nilßon tiill Diurßholm jn fór retta och anlagade en litin dreng, huilkin honom tiientt hade, och hade *szamme* dreng brutid vp på Axels gårdh 7 skrin och en kista och skuriid vp Axels weska och stulid vtur fór:ne skrin och wedzsko xv jochimsdaler och några peningar. Och begærade Axell rett på *szamma* dreng, och drengzens namn war Petter Steenßmeßer och war fódðher tiill Stettin i Pomeran. *Thenne* samma dreng bekende sina oppenbara gherning, och epter han war ßå ganscha liten och reknadis fór en offwermåge, bleff han dompd tiill stupona, och bódelen strók hans hudh vtaff, och sedan leddes han vtaff byn och fórswor staden, att han aldriig schulle komme her ighen viidh hengiande tilgórands. [64]

Jóren Eriichsons hustru om tompen.

Szama dag war Jóren Eriichsons hustrv, hustrv Margit, fór retta och anlagade Hans Jorenßon cammer *scriffuare* vm ena tomt, ßom han henne *med* wáld och welle j mong år hade hafftt jfrá och wille henne jngen tomtóre giffue aff *samma* tomt. Dhá warth *samma* Hans tilspört, huadh skæll han hade tiill *samma* tomt,

[64 v.] epter han wille få endeliiga beholle henne. Dhå swarade han, att samma tomtpt skulle lyde ena prebenda tiill, och dherföre skulle hon ware fallin vndher w. n. herre. Dhå spordis honom tiill, huru lenge han hade hafftt samma tomtpt j sine haffwandis wærie. Dhå sade han, att hans fadher hade hafftt samma tomtpt fór honom tiill lego aff fór:ne Jóren Eriichson j mong år och giffuit j 3 j tomtptóre hwartt år aff samma tomtpt. Och sade han siig och haffua giffuit itt årss tomtptóre vtt Jórenn Eriichsone aff samma tomtpt. Szå kunde han med jngen skæll bewiða, att samma tomtpt hade någen tiid lydt några prebenda tiill. Dherföre bleff samma tomtpt Jórenn Eriichson til domptd ighen, och all then tomtptóre, Bom tilbache stoodh, skulle fór:ne Hans Jórenson latte hustrv Margit få ighen jnnan 14 dagar viidh sina 3 3 tilgórands.

Ten menige kópman vdj Stocholm.

[65] Szama dagh war then menige kópman vpkalladh på rådstuffuu j her Peder Bragdis, Joonn Olßons och Madz Persons nærwaru, och warth them fórehollith och tilsporrth, huadh them syntes en Jachimsdaler gella skulle eller huru dyrtt han j kópenskapen reknas skulle, epter han nu få hógtt vpstigin ær och gullith j thenne fórlidne tiidh 4 3 2 óre, och mynthe her j Kon. M:tt[z] riige haffuer ther egenom mygit fóraktad waridh etc. Szå wartt thet på siidstone aff then menige kópman så beslutid och samtyckt, att en daler skulle her epter gella 3 3 3 óre j kópmandzhandlingen, och begærade the alle, att Kon. M:tt w. n. herre tæcktis och få honom vtropa latte, att han få her epter gella motte, få wæll fór fræmmandom som fór jnwånerne.

Peder Jonson, Hans Eriichson.

[65 v.] Szame dag stodh Pedher Jónson med sin hustrv, hustrv Anna vdj Vermdó sochn, och gaff tilkenne, thet han och hans hustru wære nu aldels welfórligte och fórdragne vm thet arffua skiipte, Bom han och hans hustrv hade erliig man Hanns Eriichson til att thale epter hans saluge framlidne hustrv, hustrv Anna (Gudh hennes siell nåde), och bekende fór:ne Pedher Jónson siig vpburid haffua halfft annath hundrade march ortuger tiill the 300 3, szom hans hustrv tilforende vpburid hade etc. Och her med gaff han nu for:ne Hans Eriichson och hans epterkomande erffwingar quitt, frij,

ledug och lóß fór allt ytthermere klander [och] eptertall¹ vm fór:ne arff både fór siig, sine hustrv och alle theris epterkomande erffwingar, szå att epter thenne dag och tiill ewiig [tiid] schall thet ware en platt dódh, fórligt och afftaledh saack vm fór:ne arff, och aldriig han eller någre hans eller hans hustrves erffwinger her opå mere klandre eller tale wille. Thenne bekenneelse giorde Peder Jónson jn fór retta, och æn tiill ytther mere stadfæstelse dhå gaff fór:ne Pedher Jónson Hans Eriichson siith egith breff vpå fór:na fórliechning vnder godemens signeter. Huilkiidh breff fór:ne Hans Eriichson begærade aff borgmestare och raadh, att thet motte warde jnskriffuit j stadzens tænkebooch tiill en åminneelse, huilkiid honom och epteraliith bleff, och ær så lydandis ordh från ordh, szom her epter følger:

Allom them szom thetta mith opna breff kan henda fóre komma gór jagh Peder Jónson . . .² vdj Wermdóó sochn witterligit och fulkompligen tilstår med teßo mino opna breffue, att jag och miin hustru Anna, saluge Hans Eriichsons hustrves, saluge hustrv Anna retta erffwinger i Stocholm, ære nu tiill enn fulkomplig ende werner och i allo motto welfórligte med erliig man Hanns Eriichson, rádhman i Stocholm, vm allt thet arff, ßom jag på mina hustru wegna erffua burde epter saluge hustrv Anna Hans Eriichsons (Gudh hennes siell nade). Och ændog vm fór:ne arff med miin fóre hustrves man nogsampt fórligt och fódragith wartt, såsom Stocholm stadz tænkebooch wæll jneholler och fórmelder, szå haffuer dog fór:ne Hans Eriichson aff sinom goda willie skængtt och giffuit migh och mina hustru halffannatt hundrade march ortuger, fór huilkin gåffua jag och miin hustrv honom storligen och gansche ódmiukeligen betacke. Och her medt giffuer jag och miin hustrv fórmelte Hans Eriichson och alle hans erffwinger æn nu såsom tilforende fór oß och alle wære epterkomande erffwinger fódde och ofódde quitt, frij, ßæker, ledug och lóß fór allt ytthermere klander, eptertall eller nåmaning vm allt arff, som miin hustrv eller hænes barnn erffua burde epter fór:ne hustrv Anna Hans Eriichsons bade fór lósth och fasth, jnnan stadz och vtan, szå att epter thenne dagh och tiill ewigh tiidh skall thet ware en klar, afftaledh, fórligt och dódh saack vm samma arff och aldriig aff migh, mina hustrv

¹ I ms. står epter eptertall.

² Tomrum i ms. för ett eller par ord.

eller någon aff våre epterkomande erffwingar ryggies eller rappas viidh mine christelige æro, tro och sanningh. Och tiill teß ytthermere wißo och bättre förwaringh dhå bedher jag erliig man Eriich Perßon, mijn værdh, om hans signet för thetta breff, epter jag sielff jntid haffuer. Tesligis bedher jag Niels Jónßon, Pedher Nilßon och Pedher Anderßon, borgmestara j Stocholm, vm theris signeter för thetta breff, giffuit j för:ne Stocholm 5 decembris anno Domini tussande fæmhundrade fyrettiio på thett siwende.

Petter Grotfader aff Danscha.

Jtem thenne sama dag satt och Joonn Olsson tiill Hackesta sampt med Madz Perszon, w. n. herris slodzougte, med borgmestare och raad för retta. Dhå kom Lasse <Clemetßon> Tomesszon, wår [67] medborgare, jn för retta och satte en saack j retta för the godemen, ßom lydde opå en borgare j Dantzka, benempdh Bærendt Mönsterman, huilken saluge Madz Staffanßon opå Kinhestegatune hade för någen förloidin år och then tiid konung Cirstiernn fiik Stocholms stadt jn, satt jn tiill góma hoß för:ne Bærendt Mönsterman j Dantzka 40 horngyllene och en lest jern. Szå epter för:ne Bærendt Mönstermandz hustrves fulmynduge procurator her tiill staden komiin war, ßom saluge Bærendt Mönstermandz geell her j staden och annorstedz her j rigith vpbære och jnkreffwie schulle, war dhå thenne för:ne Lasse <Clemetßon> Tomesson begarande aff the gode <men> herrar och godemen för retta sätte, atte wille góre för Gudz schuldt och hielpe för:ne ßaluge Madz Staffanßons hustrv, hustrv Barbra. Epter hon icke fórmätte sielff gå på radstuffuu för sin store siukdom schuldt, hade hon dhå bidit för:ne Lasse <Clemetßon> Tomesson, att han hennes saack j retta fórfordra schulle och bidie, atte godemen wille hielpe henne, att hon motte komma tiill [67 v.] sina bettalning aff Bærendtz hustrves fulmynduge, som her för retta samma dag tilstædis war etc. Dhå wartt för:ne <Clemeßon tiil sportt> Lasse Tomesson tilsportt, huad bewiß han hade ther opå att jnmane sadane peningar och godz, ßom fórscriffuit står. Dhå lade han saluge Madz Staffansons regenskapzboock j retta, j huilkin för:ne 40 horngyllene och j lesth jernn beskrieffne stode ovtplånade och obetalade. Och ther hoß hade han thenne epterscrieffne godemen Bæneth Vttanbÿ, Pawall Perßon, Madz Nilson och Madz Treubo, huilke ßom hade warid hoß saluge Madz Staffanson j

hans yttersta, och dhå hade han bekendt fór them, att han hade stondandis hoß en borgare j Dantzska 40 horngyllene och j lest jernn, och næmpde Bå thenne fór:ne Barendt Monsterman fór huffuud och sade æn dhå videre fór thenne godemen, att han hade ena reßo warid j retta med for:ne Barendt Mönsterman j Dantska vm samma gull och jern och wille haffue siith ighen. Men Barendt <fórlóp> [68] vnwek retten och wille then reßo jntid góre honom skæll. Szå gaff dhå borgmestare och raadh j Dantska for:ne Madz Staffanßon theris breff, thet han motte rostere Barendtz godz, huar han thet óffuerkomma kunne antingen j Reffle eller annerstedz, och samma breff lott han thenne godemen see och hade thet liggiandis j sina regenskapzboock på then tiid thenne vithne wåre j hans huss, dagen fór æn han leedh hedan aff wærdhene. Och thetta allt hulle och sworo thenne godemen theris eedh på korsedh, atte sadane ord hórtt och samma breff sedth hade hem tiill saluge Madz Staffanßon, men nu war samma breff fór:ne hustrv Barbra fórkómith och fórlagtt, att hon thet jntid finne kunne. Jtem æn vithnade och swor Eriich Eriichson samma dag på radstuffue, thet han tilstædis war j Dantzska på samma tiid Madz Staffanson giik tiill retta med Barendt Mönsterman, och vithnade och, thet Barendt veek retten och giorde jngen skeell fór Biig. Szå epter thenne vithne och eedh, Bóm thenne fór:ne gode- [68 v.] men giorde, wartt fór:ne Barendt Mönstermandz hustrves fulmynduge, Bóm her tilstædis war, affsagtt och tildómppt, att han schulle latte komma her j retten Bå munga peningar, Bóm gullett och jernett nu gelle kan, jnnan 8 dager viid sine 3 ꝛ tilgórandis. Och sedan schulle han haffue dag tiill pingzdaga nestkomandis att fara tiill Dantzska och sókie siig beuiß om thetta samma geell, om thet haffuer warid bettaledh eller ej. Kunne han med godh och skæliig bewiß winne samma peningar ighen, dhå schulle the stå honom her j retten tilhonde. Kunde han och jeke jnnan fór:ne tiid kome, dhå schulle hustrv Barbra saluge Madz Staffanßons gå tiill sina peningar eller hennes barn, om henne jnnan fór:ne dag fór kortt worde.

Madz Perßonn slodzfougte.

Szame dag dhå stodh erliig man Madz Perszon, w. n. herris [69] slodzfougte på Stocholms slott, vp fór retta och bespråkade j vnge Bærtiill Busses hus 224 ꝛ ortuger, Bóm han fór:ne Bærtiill i gode tro och loffue lænth hade, och fórbódh, att jngen motte kópe samma

hus eller något fast giffues ther opå, förra æn han hade sina fulla bettalning ighen. Och samma dag sadis Siiffriid Massur tiill jn för retta, som j samma hus sitther, att han skall jngen huss lego giffua vtt, förra æn han haffuer för:ne Madz Perßon ther vm tilsportt etc.

- [69 v.] Anno Dominj 1548 then 4 februarii, dhå sätte borgmestare
vpbuditt och raad för retta påå Stocholms rådstuffuu, och szamma dag vp-
bódh Hans Eriichson thet hus, szom han j pantt haffuer aff Bærtiill
Franßon, liggiandis på Kópmanna gatun — primo.
- vp:tt Szama dagh Mons gulsmedt vpbódh en szólff pantt — primo.
- vp:tt Szama dagh Niels Spedz vpbódh en pantt påå Niels Bagges
wegna, szom hórde Lasse sadellmakare tiill — primo.
- vp:tt Szamma dagh vpbódh Niels Spedz Clemett schomagares hus
— primo.

Konster Jóns, Jacob Holsth.

- Szama dag stodh Konsther Jónns kópsuen jn för retta och an-
klagade Jacob Holst kópsuen vm itt kramfatt han hade anth-
wardhet honom, att han schulle skipa thet jfrå Lubke och hiitt tiill
[70] Stocholm, och gaff han honom ther lego förre, att han teß bættre
hans kramfatt agta schulle och skipad jn i skiped på thet rum, ther
thet kunde förwarad warda för vaten. Men thet hade Jacob jcke
giortt, vtan fathet wartt lagtt i dyrken och bleff en hell hop kram,
både skærdokær och annatt, förderffwatt j szamma fatt, ther för:ne
Jóns Olson wille Jacob Holst honom bettale schulle etc. Dhå
swarade Jacob Holst allt Bå, thet han lott för:ne kram fatt wæll
komma jn j skipedh och på ett gott rum, ther sådana godz behóff-
dis besth att liggia, men strax skeped kom tiill siós, dhå kom en
huffuud storm på them, szå att szamma skiip war j stor fara, och i
szama stórm dhå satte bådzmennærne godzett vm, och bleff szå
för:ne Jóns Olsons kramfatt satt på itt annatt rum, Jacob Holst
owetandis, och ther fiik thet then schada, Bom thet nu haffuer.
Och skótt för:ne Jacob Holst siig på vithne, Bom på samma skiip
warid hade, att Bå haffue warid tilgongit, Bom her förscriffuit står.
Men thet giorde Jacob Holst sin eed opå, att aldriig war thet hans
villie, att godzett bleff förderffuet j samma kramfatt. Och bleff Bå
thenne saack vpsatt tiill annan radstuffuu dagh.

Hustru Karin Peder Olssonns, Eriick
scriffuare på Szaleberg.

[70 v.]

Jtem then 13 februarii kom jn fór retta Eriick scriffuare, boendís på Szaleberg, och hade itt tiltall tiill hustrv Karin Per Olsons, borgerska her j bynn, vm hennes salige ßons mester Ericus Swenonis, ßom electus biscop warid hade j Schara biscopz stiigtt, vm hans fæderne, och wille han thet nu kortt aff henne haffue, epter han hade fått saluge mester Eriicxs hustrv tilægta etc. Ther swarade hustrv Karin ßå tiill, att then tiid M. Ericxs fadher dódde hedan aff wærl dhene, dhå war ther icke mere epter honom eller och som the både åtte æn 9 þ och 3 huite bróddiskar, thet war all hennes rigedomar på then tiid. Szå epter godemen, som i rådstuffuun sätte, viste thetta granneliga, att icke mere på færde war, æn ßom förscriffuit står, epter saluge her Ericxs fadher, bleff honom och jntid mere arff tildómp.

Videre æn hade fór:ne Eriich scriffuare itt spórßmåll tiill hustru Karin vm saluge Anders Swæns sons arffue godz och ægedelar och sade, thet her Ericxs fadher hade warid en medarffwinge epter saluge Eriich Anderson, och saluge M. Eriich hade ther jntid fått vtaff, och ville, thet hustrv Karin schulle góre honom rede och regenskap fór samma arff. Dhå swarade fór:ne hustrv Karin tiill thetta spórßmåledh och bad siig så Gud tilhielp, att hon eller hennes framlidne man erffde aldriig tiill en pening epter fór:ne Eriich Anderßon, och schulle henne thet aldriig jngen óffuer bewiße. Och warth stadzens tænckebooch vplæsin vm samma arff, huru thet tilgongit war. Dhå fandz thet j sanniingen, som hustrv Karin sagtt hade, thet hon eller hennes man hade jntid samma arff vpburid, och war icke heller ther jngen arffwinge tiill, vtan någrå bóndher j Pita och Lula sochn hade samma arff vpburid. Och her med bleff hustru Karin frij sagdh fór thetta arffuet med att hon hade ther med jntid bestelle eller någrom ther tiill att swara.

[71]

Jtem 13 februarii Monns gulsmedt vpbudit en pantt — secundo. [71 v.]

Szama dag Niels Spedz vpbudit en pantt på Niels Bagges wegna, szom hórer Lasse sadelmakare tiill — 2.

Szama dag Hanns Eriichson vpbudit itt stenhús, ßom han haffuer j pantt aff Bærtiill Franßon på Kópmannagatun — 2. vpbudit

Szamma dagh Niels Spedz vpbudit Clemett schomagares hus — 2.

Eriich Joensons erffwingar.

Szama dag stode thenne epterscriffne saluge Eriich Joensons erffwingar, næmlige Eriich Joenson [*sic*], Pedher Olson i Ytteróó i Tierp sochn, Eriich Kætilþon *ibidem*, Per Ketilson, hustrv Margit Kætildotther, Jngeborg Kætildotther, Cirstin Morten Nilson[s] i Rórby i Bælung sochn, Mechil Joenþon i Belsta i Siæla sochn, och anammade han [*sic*] fór 3 deler 21 þ fór retta. Och thenne fór:ne erffwingar finge alle tilbyttis 100 þ, och ther *med* lotte the siig alle áthnóie. Och saluge Eriich Joensons hustru skall beholle hus och grund quitt och friitt her emott ighen och sware tiill all gell. Och skall hustrv Jngriid giffue saluge Eriich Joensons brodher, som ær i Tysland, 100 þ, och her *med* skall hon ware quitt, frij, ledugh och lóþ fór allt ytthermere klander eller tiltall vm fór:ne arff bade fór fódde och ofódde epter thenne dagh. Och ther rægte thenne erffwinger hustrv Jngriid hondena opå.

[72]

Pawall Perþon, her Pawall vdj Floda.

Anno Domini 1548 then 13 februarii stod jn fór retta erliig man Niels Jónson, wår stadz borgmestare, fulmyndug på her Pawals wegna i Floda, vplott och leffrerade *med* hand och mundh beskedeligom manne Påwall Perþonn itt steenus och liggiande grundh, þom fór:ne her Pawall átt hade, liggiandis j Jacob Lumpas grændh på nórra sidone och nest nedan fórre store Jónses hus och *med* halfftridie mur, huilkiid stenus och grund fór:ne her Pawall laghliiga såldth hade förbenempde Pawall Personn fór trijhundrade *march ortuger*, szom dhå j landeno gæffue och gænxse wåre, och twå vngerske *gyllene*, huilke peningar och gull fór:ne Niels Jónson bekende, att her Pawall anammatt och vpburiid hade then sidste peniing *med* then första, affhendandis siig, sinom a[r]ffuom och epterkomandom fór:ne stenus och grund och tilegnade thet fór:ne Pawall Perszon, hans hustrv, barn och theris epterkomande erffwingar quitt, friitt, *med* kellare, vindh och wåningar, aldellis szåsom thet affgrunden vpmuratt ær och fór ógon står, tiill ewerdeliigo ægo, orrappat, oklandratth aff alle fódde och ofódde tiill ewig tiidh. Och war thetta hus lagbudith, lagstondit och hembudith, och fridskillingen opå giffwin, epter þom Swerigis lag jnneholle j jordebalkenn j siette capitlett.

[72 v.]

vp:tt

Jtem 27 februarii Hanns Eriichson vpbudit itt stenus, þom han haffuer aff Bærtiill Franson j panta — 3.

Jtem Monns gulsmedt vpbudit en pantt — 3.

vp:tt

Jtem Niels Spedz vpbuditt en pantt på Niels Bagges wegna

vp:tt

— 3.

Eriich Larson kótmongare erffwingar.

Szame dagh stode saluge Eriich Larsons rette och naturlige erffwingar fór retta, næmlige Peder Larszon, borgare her j byn, Oluff Larson i Mustsare sochn, hustrv Anna och hustrv <Elin> Margit och Anna och Brita, brodersdotterne, alle Ericxs Larsons syskone, bekende och tilstode, thet saluge Eriich Larsons hustrv, hustrv Margit hade them aldelis epter theris egin willie och begæren welfórnogett allth thet arff them erfua burde epter theris framlidne brodher, Gud hans siell nade, både fór lósth och fasth, jntiidh vndan-tagandis, och hade the alle tilhope vpburid tuhundrade Ɔ i rede peningar och i kornn och maltth. Och her med gâffue the henne alle med hand och mundh quitt, frij, ledugh och lóß fór allt ytthermere klander eller tiltall vm samma arff både fór them och alle theris epterkomande, fódde och ofódde, och ther ræckte the henne hondena opå jn fór retta, att epter thenne dagh skall emellam thom och henne ware en platt fórliggt, klar och afftaled¹ saach.

[73]

Jtem 12 martij Madz Halss vpbudith fru Anna Pawall Abraamsons hus på Smidie gatun primo.

vp:tt

Jtem Niels Spedz vpbudit Clemett schomagares hus på Smidiegatun [sic]² — secundo.

vp:tt

Szama dagh wartt Wlff Hanson giffuit vi godemen, som schulle fórlliche tiocke Jacobz hustrv och honom om nagre gell, som them emellam warid hade. Och Kon. M:ttz w. n. herris fougte befalte kæmænærana att leggie en landzkneeth tiill tiocke Jacobz hustru, epter hon brugar kópenskap och all annan borgare næringh, jntiid agtandis, thet hennes man tienar w. n. herre, ther fåar han lónn fórrer.

Burschap.

Szamma dag giorde Anders Olszon sin borgare eedh, och Tórfast Olszon war godh fór honom epter lagen.

[73 v.]

Szama dagh dhå sadis Jacob Holsth tiill, att han påå mondagh skall góre Jónns Olson, som kalles Konsther, lagh siell[ff] siette, att

¹ I ms. står: affteled. — ² Jfr s. 280: Schomagaregatun.

han lott icke fó[r]derffua hans gods, ßom han hade j befalning aff honom och icke heller *med* hans willie eller vithskap skedde. Kan han *thet* góre, szå ær *thet* gotth, huar och icke, szå gonge ther om, som lagh seia.

vp:tt Jtem then 19 martii Madz Halss vpbódh fru Annes hus på Smidiegatun — 2.

vp:tt Szama dagh Niels Spedz vpbódh Clemett schomagares hus på Schomagaregatun <secundo> — 3.

Burschap.

Szama dag giorde Hindriich Jónson sin borgare eedh, och Eriich Nilßon war god fór honom.

[74] Szamma dag vpbódh Madz Perszonn siith hus primo — j.
vp:tt

Förstondara.

Szame dag sattis Rasmus Perszon och Peder Clemetszonn j porten tiill förstondare fór her Paulz barn j Mustsåra att stå dheris peningar fórrer, tiill teß the vpwexte bliffue.

Madz fiiskare, Jóns Alenninge.

Szama dagh dhå leffrerade Madz fiiskare jfrå siig Jónns Ålenninge 20 $\frac{1}{2}$ ortuger, ßom han vpburid hade j en mandzbott epter saluge. . .¹, och thenne Jóns Ålenninge ær barnsens förmyndare, ßom peningarne haffue schall.

[74 v.] Szame dagh giorde Jacob Holsth lagh sielff siette på radstuffuu, atth han aldriig fiik befalningen aff Jóns Olszon j Antorp att slå vp hans godz her j Stocholm och aldriig war wollande, *thet* hans godz förderffuadis och icke skedde *med* hans willie eller vithskap, ej heller satte *thet* j skepedh vtan ther som *thet* borde stå och förwarath warda, liiche szom hans egit godz. Tesse godemen swore *med* honom: Hanns Gammall, Skultans Lasse Perszonn, Pedher Jónszon, Lumpans Jacob, Pedher scriffuare.

Szama dag dhå sadis Thomas Bock² tiill, atth han skall fórnóie Rutte Oluff siith hóó eller giffue honom sine peningar ighen jnnan 14 dagar viidh sine 3 $\frac{1}{2}$ tilgórändis.

¹ Tomrum i ms. för det ej utsatta namnet. — ² I orig.-ms.: Bolk.

Szama dag dhå bleff Simonn *scriffuare* och then skiipz *scriffuare* fórligte om the 2 tunnor spæck, som skiipz *scriffuarenn* hade latiid fórkomma fór honom, och fór borgmestare och råd z bón schuld gaff Simon sine saack vp vðj 6 þ, och them skall *scriffuaren* giffue honom om Sancte Joannis tiidh. Och ther rægte han Simon hondena opå jn fór retta.

Jtem 12 aprilis dhå vpbódh Madz *Perszon* siith hus på Kópmanne vpbudith gatun — 2.

Hustru Elizabett Lambricth Hælmikes och
Troibo Oluffh Eriichszonn.

[75]

Anno Domini 1548 then 12 dagen vðj aprilj[s] månadth stodh jn fór vår sittianne rett hustru Elizabett Lambricth Hælmiches *med* sin friie willie och fulla berådne mode welfórtænckt, Bå och *med* sin kære mågz Hans v. Szaliigz och sine kære dotters råde, ja, god willie och samtyckie, vplott och leffrerade *med* hand och mundh erliigom och beskedeliigom manne Tróiboo Oluff Eriichson siith egit steenhus och liggiande grundh, som hon *med* sine afflinge peningar kíópt hade, och ær belægiith viid Swartmunkabrincken j hörneth nest óffuan fóre hennes dotters hus, szom och vndher *samme* hus liggiandis ær, huilkiid hus och grund fórne *hustrv* Elizabett fórbempe Oluff Eriichson lagliiga såldth hade fór ellaffuehundra march ortuger Stocholms myntte, huilke peningar hustru Elizabett jn fór retta bekende siig anammath och vndfongit haffue tiill gode nóie och fulla bettalningh, then sidste peningh *med* then fórst. Ther medt affhende hon siig, sinom arffuom och epterkomandom fórne steenhus och grund och tilegnade thet fórbempe Oluff Eriichson *med* sine tilbehórielse offuan och nidan quitt, friitt tiill ewerdeliigo ægo orappatt, oklandratt aff fódde, ofódde och átalare tiill ewiig tiid. Och war lagbudith, lagstondith och hennes egin måg Hans v. Szaliig hembudith, och han wille thet jntiid kópe, vtan sielffuer stod *med* jn fór retten och vplott thet Oluff Eriichsone. Och her opå gaff Oluff Eriichson sin fridskilling på diskenn, som lagen jnneholle.

Niels *scriffuare* och Morten bådzmänn.

[75 v.]

Anno Domini 1548 then 12 dagen vtj aprilj[s] månadth stodh jn fór vår sittianne rett erliig man Harald [Olsson], vår stole brodher,

fulmyndug på Morten bodzmanndz och hans kære hustrves wegna, som nw bade jngiffne ære vtj Stocholms spettall, vplott och leffrerade *med* hand och mundh på beggie theris wegna erliig man Niels Olson scriffuare itt hans steenhus och liggiande grund, belægit vtj Niels Helsingz grend westan tiill på norra sidone nest offuanfóre Hans Nilsons trehus, huilkiid hus *med* teß grund fór:ne Morten båtzmänn förbenempde Niels scriffware lagliiga saldt hade fór fyrehundrade *march ortuger* Stocholms myntt, som nw j rigit gænxe och gæffne ære, huilkin summa *peningar* förbemelte Harald Olsson bekende på Mortens wegna, *thet* Morten them tiill gode nóie och fulla bettalning anammatt och vpburit hade then siidste peniing *med* then förste. Th[e]rfóre affhende Harald Morten, hans hustrv och beggie theris epterkomande erffwingar fór:ne steenhus och grund *med* all teß tilbehóriilße och tilegnade *thet* fór:ne Niels scriffuare, hans hustrv, barn och theris arffua quitt, friitt tiill ewerdeliigo ægo *med* sine fyre friie murar, såsom *thet* aff grunden vpmurat ær och fór ógon stár, och *med* en frij jngongh j samme hus, som the gamble kópebreff ther på giffne ære jneholle och fórmelde. Och war *thetta* hus lagbuditt, lagstondith och *med* Knutt Person, vår medborgare, och Eriich Olson, slodzscriffuare på Åbo slott, Mortens bådzmans hustrves systher j Åboo hembudith, och hon wille *thet* jnthet kiópe. Och opå *thetta* kióp lagde Niels scriffuare vp sin fridskilling.

[76] Clemett schomagare, Blasius Olson stadzscriiffuare.

Anno Domini 1548 then 12 dagen vtj aprilj[s] månadh, dhå wij fór retta sätte på vår radstuffuu j menige rådzens nærwaru, kom jn fór retta erliig man Clemett schomagare, vår medborgare, *med* friiom willia och berådne mode welfórtænckt, så och *med* sin kære hustrves ráde, samtycke, ja och god wilia vplott och leffrerade *med* hand och mundh beskedeliig man Blasius Olson stadzscriiffuare siith egiitt steenhus och liggiande grund, belægith på Schomagare gatun j Stocholm emellam Kortt schomagares hus och Anders schomagares hus, huilkiid hus fór:ne Clemett schomagare förbemelte Blasius Olson lagliiga saldt hade fór halfftridie hundrade *march ortuger* rede peniingar, huilke *peningar* fór:ne Clemett schomagare strax bettalade sin gell *med*, thom han skylug war, först Joonn Olson tiil Hackesta 100 q , jtem Rasmus Lodwiksson, Kon. M:ttz w. n. herris cancelleij scriffuare 100 q , jtem Niels Person tiill Åkeróó 50 q , szá

summan lóp siig tiill 250 q ortuger. Och ther med affhende fór:ne Clemett schomagare siig, sine hustrv och beggie theris epterkomande erffwingar fór:ne steenhus och grund med all sin tilbehórilse och til-egnade thet fórbenempde Blasius Olson, hans hustrv, barn och theris rette erffwingar quitt, friitt med sine fyre friie murar, såsom thet affgrunden vpmurat ær och fór ógon står, tiill ewerdeliigo ægo, orap-patt, oklandratt aff alle fódde, ofódde átalare tiill ewiig tiidh. Och thenne godemen wåre kópe vithne: Niels Jónson borgmestare, Rasmus Personn, Oluff Eriichson och Eriick Stutth, rådmén. Och war thetta hus tre mondager på wår radstuffue vpbudith, lagstondith och Clemett schomagares frender och hans hustrves systher, Mattz schomagares hustrv, hembudith, och the wille thet jntid kópe. Och på thetta kióp lagde Blasius Olson vp sin friidskilling epter lagenn.

Jtem 23 aprilis Madz Perszonn vpbudith siitt hus på Kópman-negatun — 3.

[76 v.]
vp:tt

Eriich Olszonn vpbudith siitt hus — primo.

vp:tt

Burschap.

Jtem Eriich Jónsonn j M. Mechils grendh giorde sin borgare eedh, och Eskiill swærdslipare war godh fór honom, att han skall góre liiche och rett fór siigh, szom lagh jneholle.

Jtem Monns gulsmett vpbudith lille Oluff Persons hus på Kóp-mannegatun primo.

vpbudith

Jtem Blasius Olszon vpbudith Jacob Holstes hus j Lasse Mon-sons grendh primo.

vpbudith

Gyntte Swænsen, Oluff Gåssze.

[77]

Anno Domini 1548 then 23 dagen vdj Aprilj[s] månadth stode thenne epterscriffne godemen, skepper Oluff, Wlff Hanson, Jffuars Hans och Eriich skreddare på Kópmannegatun jn fór retta och gáfue tilkenne, atte hade wariid óffuer itt arffua skiipte hem tiill saluge Peder Gåsses hustrv j then tiidh hon skilde sin ßon Oluff Pederßon jfrå siig med hans fæderne, szå atte wåre nw aldeliis wenner och wel-fórliligte vm samme Oluff Pedersons fæderne j allo lóßóre, hussed och grunden vndantagandis, och bekende thenne godemen, huilke han fulmynduge giorth hade på sine wegna, epter han sielff icke til-

stædis war, att fór:ne Oluff Person vpburid haffue fór sith fædherne thetta epterscriffna: Først kedzlar och gryttor 8 pundh, teenn 5¹/₂ pundh, rede peningar 150 ꝛ ortuger fór vtan gell, ßom vtestondandis ære, han och vpbære schall, mióll x tunnor; jtem itt szólff stop fiik han vtan allt bytte 22 lodh; jtem æn vntte han sine modher en dell vtj ett szólff belte vtan allt bytte, men komber henne någet viid, dhå skall bælthet gå tilbyttis ighen. Och her med gaff fór:ne Oluff Perßon sine kære modher quitt, frij, ledug och [lóß] fór allt ytthermere klandher eller tiltall vm ßamma siith fædherne, szå att han war her med aldellis welfórnógd j allo motto epter ßin egin willie och begæren. Och her opå ræckte thenne godemen Gyntte Swænson handena, szom Olaffz moder haffuer, att her med ær all ting fórliggt tiill en endeliigh ende.

[77 v.]

Hustru Eliizabett Lambricth Hælmices
och Hanns van Szaliigh.

Anno Domini 1548 then 23 dagen vtj Aprilj[s] månadh åå rettan radstuffuue dag stodh jn fór retta vtj borgmestare och ráadz nærwaru och áhóra beskedelig quinne, hustrv Elizabett Lambricth Hælmikes, med berådne mode och friiom willia vplott och leffrerade sin kære mågh Hanns v. Szaliig på hans hustrves wegna thet steenus, som ligger vndher store husedh, ßom fór:ne hustru Elizabett såldt haffwer Oluff Eriichsonn, medh kellare och bodar, ßom vndher fór:ne hus liigghe och aff álder tillegatt haffwer. Huilkiid steenus hon sin kære dotther gaff, ßom Hanns v. Szaliig tiill hustrv haffuer, fór siitt fæderne, epter hon thet aldriig tilforenne vpburid hade. Ændogh fædærnett drog mere æn hused wærtt ær, szå war dog icke mere rádh nu på færde. Och affhende hustrv Elizabett siig samma hus med tess tilbehórlise och sine epterkomande erffwinger och tilagnade thet fór:ne sin mågh och sina dotther och hennes erffwinger tiill ewerdeliigo ægo, orappatt aff fodde, ofodde och átalare epter thenne dag och tiill ewigh tiid. Och opå thenne gáffua lagde Hanns v. Salig vp sin fridskilligh.

[78]

Szaluge Hindriich van Yttræctz
erffwinge Påwall v. Yttræctt.

Anno Domini 1548 then 23 dagen vdj Aprilj[s] månadh stodh jn fór retta Pawall v. Yttræctt, saluge Hindriich v. Yttræctz rette

erffwinge sampt med hustru Elzabÿ, saluge Hindricx hustru, och gåffue the baden tilkenne, atte wåre nu adelis och veforligte om allt *thet* erffue skiapte the hade siig emellam, så att Pawall bekende siig vðj allo motte welfórnogdan ware fór hus, grund och lóßóra på sine sido med *thet* han vndfongit hade, och hustrv Elzabÿ på sine sido med *thet* hon fatt hade, huilkít dog allt skedt war j godemens nærwaru, som her epter fólgher. Fórst hade the bytt siig emellam all huss och grund j tw, szå att Pawall fiik på sin dell *thet* óffuerste steenusset j Brundzgrenden på sudre sidone med windar, bodar och kellare, jtem the tw nederste standellwerckz hussen j samma grendenæ och ther tiill 60 q ortuger tiill en fóbetringh. Och heremott fiik hustrv Elzabÿ på sin dell j hus och grund *thet* steenusset nest nedan fórrer [thet] Pawall fiik med gatubodh, kellare och the tw standellwerckz hussen nest nedan fórrer samma stenus och itt bryggiehus j Jacob Rydz grend. Och her med wåre the på både sijdor welfórligte vm hus och grund. Jtem all lóßóra hade the och bytt j tw siig emellam och wåre ther och adelis welfórligte om, och gåffue her med huar annen quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytthermere klander eller tiltall vm samma arff fór fódde och ofódde, och regte the her opå huar annen hondena. Tesse wåre offuer *thetta* bytte: M. Olaff Petrij, Niels Jónson, Oluff Morth[e]nson, Madz scriffuare, Niels gulsméd, Hans Boock j portenn etc.

Eriick Olsonn på Kópmannagatun
och hans mågh, snickaren.

[78 v.]

Anno Domini 1548 then 23 aprilis kom jn fór sittande borgmestare och raad j Stocholm på rådhusseh erliig man Eriich Olzonn på Kópmannagatun och hade med siig sin kære måg Knutt Bænctzonn och gaff tilkenne, *thet* han hade vðj godemens nærwaru och áhóra skildth sin mågh viid siig, som nu hans dotther Margreta tiill hustrv fongith hade, fór hennes móderne både fór lóst och fasth och j sliige motte, szom her epter fólgher. Fórst hade fór:ne Eriich Olzonn giffuit samma Knutt Bænctson fór lóßóran rede peningar ethundrade q ortuger och eth szólff bælte, som skattadis fór sextio q , jtem fór grunden på Kópmannagatun och fór boden j Brundz grenden gaff han Knutt rede peningar ethundratt ottetiio q ortuger, och ther tiill loffuade Eriich Olson honom tiill en fóbetring att skæncke sine dotther tiill xx q j alle honde bo-

hagz tingh. Altt thetta fór:ne bekende fórbenempde Knutt Bænctzonn siig tiill gode nóie vpburiid haffue then siidste pening *med* then fórste, och ther *med* gaff han Eriich Olson quitt, frij, ledug och lóß fór altt ytthermere klander eller tiltall vm samma siith hustrves móderne bade fór lóst och fast, och ther vm en ewig fórlíigt saack fór fódde och ofódde. Och ther opå rægte the huar annen hondena jn fór retta. Øffuermen: Oluff Eriichßon, Biörn Biörnßon, Per skredare j Brundz grenden, Bærtiill Monson, Madz fiiskare.

[79] Jtem 29 aprilis Blasius Olsonn vpbudith Jacob Holsth hus j Lasse Monsons grendh — 2.

Szama dagh Monns gulsmett vpbudith lille Oluff Personns hus på Kópmannagatun — 2.

S. d. Eriich skinnare vpbudith en pantt primo.

S. d. Eriich Jacobszonn vpbudith en pantt primo.

S. d. Eriich Olszonn vpbudith en pantt primo.

Niels scriffuare och Gregers j hualwedh och hans swæra.

Anno Domini 1548 then 29 dagen vtj aprilj[s] månadh stodh jnne fór retta wår kere stolebroder, erliig man Niels scriffuare, och gaff tilkenne, thet han hade i godemenns nærwaru giortt en wenliig fórlíichningh *med* wår medhborgare Gregers j hualffuedh och hans swæro, hustru Margith, vm någett arff, ßom fór:ne Niels scriffuares hustrves syster ßon Thomas N. tilfallith war epther <hans> saluge Anders Olsonn, borgare j Vpszala, huilkít arff fór:ne Gregers j hualffued och hans swæro, hustru Margit, uppburid hade på szame vnge drengz wegna *etc.* Szå epter thet fór:ne Niels scriffuare hade nu tagith szamma dreng tiill siig och holler honom tiill lærdom, [79 v.] wille han och wetta drengzens besta. Dh[e]rfóre han och epter szamme drengz arff sportt haffuer och wille ther opå enn fulkompliig ende haffue, huilkiith och i dag skedde, att fór:ne Gregers j hualffued *med* sine swæros samtycke vplotte for:ne Niels scriffuare på Thomas N. wegna ena træbodh *med* en natthstuffuu, liggiandis i Vpsala på Closter gatun och bodalónen xij Ɔ och ther tiill rede peningar siwt-tiio Ɔ ortuger fór alle lóßóra, ßom sama dreng tilfallith war och Gregers vpburid hade, och en brun garnæio aff ængilsk. Och her *med* wåre the nu på både siidor wenlige och welfórlíigte j alle motte,

dog med sadana skæll, att hustru Margith, szom drengzens fadher systher ær, och Gregers med schole och wetta drengzens besta och hielpe honom tiill hans lærdom, szå well som Niels scriffuare på sine hustrues wegna honom hulpit haffuer, huilkiith the och szå sade siig gherne góre wille epter theris formåga. Och ther rækte the huar annen hondena opå jn fór retta. Och óffuer thenne fórliichning våre thene godemen, næmlige Gunnar Olsson, Rasmus Person, Eriick skinnare, Biórn Biórnsonn.

---

[80] Stocholms stadz tanckebooch, szom begintis anno Dominj 1548
och begintis 7 maii i thetta samma år som *fórscriffuit ståår*.

Stocholms slodz fougte:
Bothwiidh Larszonn.

Sittiande borgmestare:
Swenn Skutta, Niels Jónsonn.

Stadzscriffuare:
Blasius Olszonn.

Kæmænæra:
Wlff Hanszonn, Madz scriffware,
Hanns Gammall.¹⁾

Rettefougter:
Tónius Bænctszonn Oluff Monsonn
Simonn scriffuare Peder Clemetszonn.

[80 v.] Tenne samma dagh giorde Wlff Hansonn och Matz scriffuare
theris kæmænæra eedh och sattiis jn på bænckerne.

Süiffriid murmester gaff sina hustru hwar tridie
peningh och hon honom igen.

---

¹ Namnet Hans Gammall är senare tillskrivet med annan hand.

Szama dag stodh jn fór retta Siiffriid murmestare med sine elskeliige hustru, hustru Malin och gáffwo hwar thera andro hwar tridie peniingh bade j lósth och j fast och j allt thet the átte och giffua motte epter Swerigis lagh, szá att huilkin Gud nu fórst kallar aff thenne werdenne, dhá skall then ther epter leffwer obehindratt aff then anners erffwingar friitt och quitt beholle thenne gáffwa vtan allt motstond eller klandher. Och ther rægte the hwar annan hondena opá jn fór retta. Och tesse epterscriffne godemen hade the baden tilforene haftt tilhope j theras hus, som beggie theris ord och samtall om thenne gáffua hórtt hade, næmliige Monns gulsmett rádman, her Morten capellan, Mauritius Swenson, Josep Nilson och Arendth hattamakare.

Vpsagtt burschap.

[81]

Jtem 14 maii dhá sade Swen Swænszon vp siitt borgerskap och drog sin koss pá bygdenn.

Blasius Olson upbudith Jacob Holstes [hus] — 3.

Monns gulsmett vpbuditt lille Oloffz hus — 3.

Eriich skinnare vpbuditt en pantt — 2.

Eriich Jacobzon vpbuditt en pantt — 2.

Eriich Olszon vpbuditt en pantt — 2.

Lille Mechiill.

Szama dag sadiis lille Mechiill tiill, thet han skall fórnóie Pelss v. Nordenn jnnan otto dagar then dell han haffue schall epter then dom honom affsagtt ær her j radstuffuun och epter szom Kon. M:ttz och w. n. frues breffz jnnehollelse. Hwar han thetta icke górandis warder jnnan thenne fórne dag, som honom nu foresatt ær, dhá skall hans lósóra tagis vtur hussedh, och Pelss skall anamma steenhussedh ighenn. Och hwar hussedh bættre ær æn then halffpartt, szom Pelss aff Mechiill haffue schall, dhá skall Pelss giffue honom ther peningar fórrer. Ær thet och mindre, dhá skall Pelss giffue sin wederpartt peningar tiill, pá thet att thenne saack motte ene gonge gripe en ende.

Hans Hoffman och Karll Anderszonn

[81 v.]

om theris fórlíchning.

Anno Domini 1548 then 14 dagen vdj Maii mánadh stode jn fór retta Hans Hoffman, borgare tiill Lubecha, och Karll Anderson,

borgare j Stocholm, och gâffwe tilkenne, atte nu aldeliis wener och welfôrliichte wære om then kópzhandell och matskapie the på någon tiid tilhope hafft haffue. Och opå *samma* fôrliichning gâffwe the hwar annen jn fôr retta breff och bewiß, huruledis och j hurudane motte *samma* fôrliichning giord och tilgongin war, fôrsegladh vndher gode och erliige mendz siigneter, som óffuer *samma* fôrliichning warid och *samma* theris saack tiill en fulkompliigh ende handladh hade. Och wære tesse *epterscriffne* tyske kópswener aff Lubcha *samma* dag på rádhussedh, næmliige Bærendt Hauestadth, Gerd [82] Koster, Hindriich Skæwarns, Bartoll Bruntorp, Roloff Westerborch, huilke som påå hórde, att thenne *samma* fôrliichning emellam Karll Anderson och Hans Hoffman war aff berádna mode och *med* frii willie giord jn fôr en sittande rett áár och dag, som *fórscriffuit* stáár. Och tiill widere bewiß och kundschap, att så aldeliis *med* beggie theris willie och wilkor tilgongith ær, szom *fórscriffuit* stáár, dhå satte thenne kópswener theris signeter fôr *samma* breff, som Hanns Hoffman och Karll Andersonn hwar annan jn fôr retta gâffue och leffrerade.

Jtem 28 maii Eriich Olszonn vpbudith en pantt, szom boor på Kópmannegatun — 3.

Jtem Eriich Jacobszonn vpbudith en kápa han hade j pantt — 3.

Jtem Eriich skinnare vpbudith en pantt — 3.

[82 v.]

Tónius Bænctson och Hans Larenszon
j Westerárs om Bærtiill Bomho-
wers gell j Refflee,

szom *samma* Hans Larson giortt hade och nu Tónius Bænctszonn fulla magtt hade att vpbære, jnmane och ther hoss quittera, huilkiid och j dag skedde *etc.*

Tónius Bænctszon och Hanns
Larson j Westerárs.

Tenne szama dag stodh Tónius Bænctszon, wår stole brodher, vp fôr retta och gaff tilkene, thet han *med* erliig man Hans Larson, borgare vdj Westerárs, war nu tiill en fulkompliigh ende komiin och fôrliigt vm thet geell for:ne Tónius Bænctszon vpbære schulle aff

fór:ne Hanns Larson på Bærtiill Bomhowers erffwingis wegna j Reffle j szå motte, thet fór:ne Hans Larszon skall om prestemothet anno Domini 1549 giffue Tónius Bænctson två lesther jernn. Och ther med skall dhå allt samens ware en klar, fórligt och afftaledh saack om samma gell j ene motte och andre, jntiid vndantagandis, som Tónius på sine fulmagtz wegna vpber och jnmane schulle på saluge Bærtiill Bomhowers erffwingis wegna j Reffle. Och opå thene forliichning, szom j dag skedde, rægte for:ne Tónius Bænctson Oluff Trummell och Franns Holst, borgare tiill Westeråårs, hondena, att thetta skall, som fórscriffuit står, ware en klar och afftaledh saack emellam fór:ne Hanns Larson j Westeråårs och honom vm fór:ne gell, szom Tónius Bænctson opå kraffth haffuer på saluge Bærtiill Bomhoffwers erffwingis wegna j Reffla. Och fór thenne 2 lesther jernn, som Hanns Larson vtgiffue skall om preste mothet anno 49, war Oluff Trummell och Frans god fórre, szå atte schulle ware Tónius Bænctsons men, huar for:ne 2 lesther jernn icke vt-komme på fór:ne dag, som fórscriffuit står. [83]

Jtem 4 juniü anno Domini 1548 Hanns Eriichsonn vpbudith store Amundz hus j sama dag [*sic*] primo. [83 v.] vpbudit

Hans Gammal, hustrv Elizabett
Gorius Holstes.

Anno Domini 1548 then 4 juniü åå rettan radstuffuu dag stodh vp fór retten erliig man Hanns Eriichszon, wår stole brodher, och gaff tilkenne, thet Hanns Gammal och hans hustrv, hustrv Margith, hade gjortt honom fulmyndug och mektug på beggie thera wegna atth vplatte och ighen leffrere thet steenhus och grundh, som liggher nest nedan fórre Rutz Hans Eriichsons hus j Jacob Hapes grenndh på nórra sidone, szom fór:ne hustrv Margith och hennes framlidne man, saluge Brandth scriffuare j theris haffuandis warie en tiid longh hafftt haffue, och thenne vplattning anammade hustrv Elizabett, saluge Gorius Holstes epterleffuerska. Ytthermere quitte-rade fór:ne Hans Eriichson förbenempde hustrv Elizabett for all then handell och wandell, szom saluge Gorius Holste och Brandth scriffuare j beggie theris liiffztiid tilhope hafftt haffue både for itt och annett, jntiid vndantagandis, och hustrv Elizabett giorde och samaledis på sine sido, quitterade och Hans Gammal och hans hustrv

fór all regenskap och handell hennes framlidne man *med* Brandt *scriffuare* hafftt hade, szå att på bade siidor schall *epter* thene dag och tiill ewig tiid fór beggie theris *erffwingar* på bade sidor, fódde och ofodde, ware en platt förliigtt, dódh och afftaledh saack. Och *ther* rægte the hwar annen hondena opå jn fór retta.

[84]

Joonn Olson opå Hackesta, Jacob
Holsth w. n. herris tienare.

Szame dag stodh jn fór retta Jacob Holsth, w. n. herris tienere, vplott och leffrerade *med* hannd och mundh erliig, wælbyrdiig man Joonn Olson tiill Hackesta itt siitt egiit steenhus och liggjande *grvndh*, som han sielff vtj bodth hade, belægith j Lasse Monsons *grendh* på norre siidone nest nedann fórre *thet* stenhus, szom *fórbenempde* Joonn Olsson kópte aff *fór:ne* Lasse Monsonn, huilkiidh steenhus och grund *fór:ne* Jacob Holste *fórbenempde* Joonn Olsson lagliiga såldth hade fór fyrehundrade *march ortiger* Stocholms myntte, huilke *peningar* *fór:ne* Jacob Holst bekende siig tiill gode nóie och fulla bettalning anammatt och vpburid haffue then siidste *peniing med* then *fórste*. Och *her med* affhende han siig, sinom *arffuom* och *epterkomandom* *fór:ne* steenhus och grundh *med* bodar, winder och kellare och tilegnade *thet* *fórbenempde* Joonn Olson och hans *arffwar* quitt, friitt tiill ewerdelligo ægo *med* sine fyre frie murar, aldeliis som *thet* aff grunden vpmuratt ær och fór ógon ståår, och war lagbudith, lagstondith och neste *frender* *hembudit*, och the wille *thet* jntiid kópe. Och *her* opå lagde Joonn vp sin friidskilling *epter* lagenn.

[84 v.]

Frans Bærtilson [*sic*], Hans Eriichson.

Anno Domini 1548 then 4 junii stodh jn fór retta Jónns Matzson fulmyndug på Bærtiill Fransons wegna, vplott och leffrerade Hans Eriichson radman itt steenhus och liggjande grund, belægith på Kópmanne gatun emellam¹) Biórn Biórnsens och Pedher Lumpes hus, som Bærtil Franson *epter* fadher och modher *erffdt* hade och nw *thet* lagliiga Hans Eriichson saldt hade fór aderton hundrade *ƒ*. Och fór *thenne* *peningar* vplott och leffrerade *fór:ne* Hans Eriichson Jónns Matzson på Bærtil wegna j wærde *med* itt standell werckz hus och grund, belægith j skepper Olaffz *grend med* twå kellare,

¹ Ordet emellam är i ms. upprepat.

then ene hwelffd och then andre med balkar, och liggie samme kellarare vndher Hans Eriichsons egith hus och grund ther brede viid, och wette kellarne emott slotthet. Och thetta hus och kellarare hade <Frans> Bærtil Franson vpburid j bettalning fór 400 q och ther tiill xiiij^c q rede peningar fór siith hus på Kópmannegatun. Huilkiid Jóns Matzson fór retta bekende, thet Bærtil for:ne peningar anammatt och vpburid hade then siidste peni[n]gh med then fórsta. Och ther med affhende the siig på bade siidor for:ne hus och grund, som förscriffuit står, och tilegnade hwar annen thom och theris epterkomande erffvingar tiill ewerdeliigo ægo, orappade, oklandrade aff fódde, ofódde tiill ewiig tiidh. Och ther lagde Hans Eriichson vp sin fridskilling, och Jóns sin fridskilling på Bærtils wegna. Och thet war thom emellam fórdatt, att wille Bærtiill eller hans arffvingar selie for:ne standell werckz hus med the twá kellarare, thå schulle Hans Eriichson ware nemest tiill att kope thet och hans arffvingar. Och wåre thenne hus lagbudith, lagstondin och Bærtills neste frendher hembudith med skepper Oluff och Eriich skin-nare.

Jtem 11 juni dhå vpbódh Hans Eriichsonn store Amundz [85]
hus j Gråmunka grendh — 2.

Jóns Biórnsonn, Jacob Hampe och hustrv

Karin, s. Rutz Hans hustrus syster.

Szama dagh stodh erliig man Niels Jónsønn, Swen Skutta, borgmestare her j staden, och vplotte med hand och mundh hustru Karin Olaffzdotter, saluge Ruttz Hans hustrues systher, thet hus, som Rutth Hans och hans hustrv vtj bodth hade, på Jóns Biórnsöns och Jacob Hampes wegna, epter then fórlidningh, som thom emellam skedth war nu fór nagra dagar fórlidne j godemens nærwaru och áhóra. Szå epter thet Jóns Biórnsöns [sic] j Strængnes icke hade tiid tiill att fórtóffue tiill j dagh, dherfóre gaff han dhå for:ne Niels Jónson och Swen Skutta fulla magtt och befallning opå, samalunde Jacob Hampe, att thenne for:ne godemen schulle góre hustrv Karin thenne vplatning på then dell thom tilfallith war j hused, fór huilkin dell, som the både j hused átte och tilfallith war, Jóns Biórnsöns och Jacob Hampe i bettalningh vpburid hade trijhundrade march ortiger tiill goda nóie och fulla bettalningh. Och

her med má och skall for:ne hustrv Karin och hennes epterkomande erffwingar beholle husedh quitt och friitt, oklandratt, orappatt aff alle fódde, ofódde tiill ewig tiidh. Och thenne fórliichning skedde j thenne godemens nærwaru: Niels Jónsonn, Swen Skutta, borgmestara, Gunnar Olson, Hans Eriichszon, Wlff Hanson, rådmen. Och thenne dag warth och thet geldith bettaled, som saluge Ruttz Hans och hans hustrv skylluge wåre j Lubke, som lóp siig tiill 193 $\frac{1}{2}$ lubske och ther tiill 20 $\frac{1}{2}$, som saluge Ruttz Hans hade wariid god fór en Wiborgz borgare.

[85 v.]

Hans skredare.

Rosterade peningar hoss Hans
skredare.

Szama dag dhå warth Hans skreddare j porten tilsagtt på rådstuffuun, att han schulle beholle the 4 tunnor szmór hoss siig, som hórer Anderss Larson tiill j Borgo, och tesligis hans hus lón, så lenge Anderss Larson komber hiitt och gór regenskap fór the barnapeningar han vpburid haffuer och schomagare hustrvn klager opå.

Bespråkade peningar på Joonn Olsons
wegna opå Hackesta.

Szama dag bespråkade Blasius Olson 200 $\frac{1}{2}$ j thet hus, Bom vnge Bærtiill Busse áttth haffuer wiid Kåke brincken, som for:ne Bærtiill Bærtilson skyllug ær Joonn Olsonn opå Hackesta, ther Joon haffuer hans egith breff opå samma peningar och husedh tiill enn vnderpantt.

Jtem Oluff Pawalson war frij sagd fór then $\frac{1}{2}$ tunna torsk han kióptt hade óffuer mandathet, epter han wille haffue henne tiill siith hus.

Jtem Lasse Rodzkarll ærende vm thet spæckiid bliffuer stondandis, tiill tess óffuerheten komber hiitt vp på radstuffuun.

[86]

Om manslagit wiid Munkebro skedde
an[n]o 48.

Szame dag stode thene epterscriffne godemen jn fór retta, næmlige M. Daud Conradj, Oluff bæltare, Niels Helsing, gamble Jórenn tulscriffware, Hanns Wågehalss, Hindriich Friis och Calmara

Niels. Alle thene godemen vithnade och swore på korsed och thet helge ewangelium, thet Joonn Larßon på Ækeróönn war nódh och twingatt tiill att góre thet manslag han giorde nu fór någre dager fórlidne viid Munckebroon j Stocholm, och war thenne Joonn Larson j sin egin bátt, dhå Lasse j Gestesta på Enhórninge lóp tiill honom sielff anner och wille endeliige giffue honom hug, men Joon bleff allt viid sin bátth, tiill teß saluge Lasse hógh tiill honom med en yxe och slog honom på panenn. Szå rammade dhå thene Joon Larson tiill sine yxe, som lågh fram vnder plicten j hans bátth och hóg tiill Lasse ighen och drabbade szå honom óffwer armen, och aff szame hug han och dódde. Szå giik thene handell tiill, thet swore thene fórne godemen på theris siels salughett. Och óffuer thene vithnisbyrd gaffz fórbenempde Joonn Larßon itt vithnesbreff vndher stadzens signete, huru thene saack siig fórlupiid hade, som her fórscriffuit stáár.

Jtem 18 junij Eriich Olson vpbudit en pantt — 3.

[86 v.]

Hans Eriichson vpbudit Amundz hus — 3.

vpbudith

S. d. vpbódz store Amundz tomtt på Norre malm primo.

S. d. Blasius Olson vpbudit itt hustrv Elizabette Gorius Holstes hus — primo.

vpbudit

Enn fórliechning emellam her Herman Boleman,
borgare vtj Rewele, och Herman Frentorp, borgare
<thersamastadz> tiill Lubeck.

Anno Domini 1548 then 16 julij dhå skedde thenne fórliechning jn fór retta lieche som her epter fólgher, att en twist haffuer wariid emellam erliig man her Herman Boleman, radman vtj Rewele, på then ena siden, och Herman Frentorp, borgare j Lubeck, på then andra siden, allt så att samme Herman Frentorp ær wordin skyldug her Herman Boleman och hans tienare en summo peniingar, och epter som samme Herman Frentorp menar thet wara, ær thet itt tussend fem och trettiio march lubesche, hwar thet och kan befinnes, att thet mera ær, viill han thet vilia eller rett vndergå. Men thet ware ther om huru thet kan, szå haffuer dogh Herman Frentorp vtsatt en pantt fór samma summa j Lubeck nær Lambrict Wantt, szom ær fórst en kiista perlor, som wæggher viid 98 yntzer eller hwad som helst vigten kan medgiffue, æn j klenodier tall perlor och pryding,

[87]

som loper tiill 300 z lubesche. Epter nw Herman Frentorp haffuer fór fórberorda summa sadana pantt vtsatt och ær vtrest j frå Lubeck, ther panten står, therföre haffuer fórbenempde Herman Boleman wordit fórorsakad tiil att senda sin fulmectiga hiitt tiill Stocholm, Hans v. Fælde viid namn, huilkin ther haffuer taladh Herman Frentorp tiill om fór:ne summa. Therföre ær her nw en fórliechning sked emellam samma fulmectigh och Herman Frentorp j szá motte, att fórberórda pantt skall j Lubeck skattas, werderas och på thet dyreste selias. Hwadh nw aff samma perlor och klenodier warda kann, thet skall j fór:ne summa (som her Hermann Boleman nær Herman Frentorp tilagters ær) affkortad warda, och om thet icke tilreckie wille, fórplictede siig Herman Frentorp tiill att bettale thet attherstår j godha redo, och aldriig hwarken han eller hans arffwar her vidare på tala. Och om honom (thet Gudh fórbuide) fór kortt worde, thå fórplictar han sina arffwar tiill att vtretta och bettala thet tilbacha står. Thetta haffwa bade parternar szá beleffuatt och begærett, att thet motte her j Stocholm j stadzens tænckebooch jnteknat warda, huilkiid och så tillatiid ær.

[87 v.]

Store Amundz hustru och erchebiscop

Lars j Vpsala.

Anno Domini 1548 then 16 dagen vtj julij månad, dhå wij fór retta Bätte på vår radstuffuu och åå rettan rådstuffuu dagh, stod vp fór vår sittande rett erliig man Hanns Erichson radhman, fulmyndig och mektug aff hustru Margith, store Amundz hustrv j Gråmunka grenndh, vpplott och leffrerade med hannd och munndh erliig wælbyrdiig quinna, hustru Birgitta Madz Perßonns aff Vpßala, itth hustrv Margit steenus och liggjande grundh, som hon med sin framlidne danneman sielffue vtj boodth och besittiidh hade, liggjandis vtj Gråmunka grennd j Stocholm nest nedan fórr Staffan Hindricsons hus aff Vpßala j samma grennd på norra siidonne, nær man går nidher ått grenden. Huilkiid hus fór:ne hustru Birgitta lagliiga kiópth hade aff fór:ne hustru Margit, Amundz epterleffwa, fór ettussen march ortiger Stocholms myntte, som dhå på then tiidh vtj rikiid gænxe och gæffue wære, huilke peninge summa hustru Margit fór fórbenempde Hanns Erichson siig bekendt hade anammatt och vpburid haffue thenn siidste peniing med then fórrsta, szá att hon hustrv Birgitta storliigen betackade fór goda bettal-

ningh. Och ther tiill medt warth *thet* och så fórdath thóm emellam på then tiid kiópet giordis och samalunde fórdath *her jn* fór retta, *thet* fór:ne hustrv Margith skall j sin liiffztiid friitt beholle then træbygning, som jnnan fór hused ær, och ther vtj boendis bliffua med en litin kellare och en litin cammar friitt j sin liiffztiid, men epter hennes dódh skall *thet* allt hóre hustrv Birgitta tiill. Och *her* med affhende hon siig, sinom arffuom och epterkomandom for:ne steenus och grund med all sin tilbehóriilse offwan och nidan och tilagnade *thet* altsammans förbenempde hustrv Birgitta, hennes barn och epterkomande erffwingar quitt, friitt med gatubodar, kellare, windar och wåningar aldeliis såsom *thet* aff grunden vpmurat ær och fór ógon stäär tiill ewerdeliigo ægo orappat, oklandrat aff fódde, ofódde atalara tiill ewig tiid. Och war *thetta* hus lagbudit, lagston-dith och med godemen hembudit och fridskillingen på giffwin, som stadzlag jneholle.

Jtem 23 julij Niels Jónson vpbudit Pedher Mechilsons standell [88 v.] werckz hus — primo.

S. d. Blasius Olson vpbudith hustrv Elizabett Gorius Holstes hus — secundo.

S. d. Swen Skutta vpbudith store Amundz tomt på Norre malm — secundo.

Barnapeningar, Jacob Rydz.

Szama dag lefferade Eriich Knutson jn fór retta jfrå siig någre barnepeningar, som han hade hafftt tilgóma, och hóre the hustrv Margith bryggerska barn tiill. Och haffuer Swen Skutta *thet* ene barneth hoss siig, och wåre peningarna, som Eriich lade frá siig trettiioen ƒ . Och same dag jn fór retta anammade Jacob Rydz samma peningar tiill siig på rentta, och beplictade han siig att giffwe om årett aff samma peningar 3 ƒ , så lenge han thom hand emellam haffuer. Och om honom fór kortt bliffue, dhå beplictade han sina arffwingar först thenne barnepeningar aff [3: att] bettale med teß rentto, fór æn någre andre hans geld affbetalade bliffwe. Thenne förplictning gjorde Jacob Rydz jn fór retta thenne dag han anammade peningarne.

[89]

Pie memorie.

Szame dag sätte fór retta borgmestare och någre vtaff radhet sampt med thenne epterscriffne Thomas Jónson på Åboo slott, Hans scriffuare, Jacob Holst, Franns scriffuere, Hindric Påwalson, Pedher Holst, Christoffer Hanson, alle w. n. herris skyttther, sampt med tesse landzkneether Laurens Prýdz, Hindrich toffelmaker, Clauus Holst, Hindrich v. Mónsther, Niclas v. Wirthemberg, Stafan Vtthermark, Swænn v. Schara. Tenne dag stode två Gabriell Christiernsons karla jn fór retta och anklagade en aff samme Gabriels tienare, benempd Oluff Rýdz, huilkin som hade slagith fór:ne Gabriels fougte j hiell, benempd Anderss Perszon. Och thet skedde j Lossa sochnn, och theris tretta begintis om en kona och lyctadis så ther med, att thene Oluff Rýdz stack Anderss Person med itt kneffwel spiutt egenom hans hemellting, och sedan rymde Anderss vndan bortt vtj en trægårdh, och Oluff Rýdz lóp epter, och ther stack han honom andra resso egenom hiertad med samma spiutt, att samma Anderss Person stórte nidher tiill jordenne och dódde j samma stundh. Menn thenne Oluff Rýdz bekende sina oppenbara gherningh, och epter stadz lagen bleff hann dómpd tiill swærdh och rettadis onsdagen thernest epter. Pie memorie.

[89 v.]

Jtem 6 augusti sade M. Herman bardskærare vp siith borger-skap och fórmekte icke lengre draga stadzens tunga.

Anno 48 then 6 augustj.

Eriich pungemakare och hans mågh.

Szama dagh stodh jn fór retta vtj borgmestares och hele radzens nærwaru Mechiill Rýdz, borgare vtj Westeråårs, vplott och quitterade erliig man Eriick pungemakare, wår medborgare, fór allt thet arffhen [sic] honom på sine hustrues wegna erffwa burde bade fór lóßóra och fasth grund, szå att Eriich pungemakare skall beholle quitt och friitt thet steenhus han liggiandis haffuer nest offuan fórrer Gerlagh v. Empdens hus och allt siith bohag litid och mykith, jntiid vndantagandis, och heremoth skall Mechiill Rýdz beholle itt træhus med grundenn, liggiandis vtj Simon bagares grend på nórra sidone, nederste hused j samma grendh, och ij skedher och enn jochims dall thet skængte Eriich honom ther tiill. Tesliigis schall och Mechiill beholle sin gård j Westeråårs och alla

sine lóßóra quitt och friitt, jntid heller någhet vndantagandís, och alle sine hustrues gongekledher, szólff, belte, med allt anneth henne tilhörde. Men *thet* war thom baden emellam fórdatt, att schulle Mechil Rýdz någon tiid sælie *thet* træhus han fiik j Simonn bagares grendh, dhå schulle han *thet* jngen annen selie æn Eriich punge-maker eller hans rette erffwingar. Sådana fórlüichning hade the bade giortt siig emellam j dannemana nærwaru och áhóra, som wåre Eriich skinnare, Oluff beltare, Hans skredare. Och *her* opå rægte the hwar annen hondena jn fór retta, att vm *thenne* saak skall thom emellam ware en platt fórlüigt och afftaled saack epter *thenne* dag bade fór fódde, ofódde tiill ewig tiidh.

Swenn Person och lille Oluff Perßons hustru.

[90]

Anno Domini 1548 then 6 dagen vtj augustj månadh, dhå wij fór retta sätte på wårth radhus, kom fór oss och rettin erliig mann Monns gulsmedh fulmyndug och mecktug på hustrv Margith lille Oluff Persons wegna, vploft och leffrerade med hannd och mundh beskedeliigom manne Swen Person, wår kere medborgare, itt hustrv Margrettis steenhus och liggjande grundh, som hon med sin kære framlidne man, saluge Oluff Perßon áatth och vtj bodth hade, belægith på Kópmannegatun j Stocholm på norra sidone emellam lille Mechils hus och Hans Eriichsons hus. Huilkiid hus fórbenempde hustrv Margith fór:ne Swenn Person lagliiga sáldth hade med sine frenders rade och samtycke fór trijhundrade march ortiger sadane myntte, som thå j landeno gænxe och gæffue wåre. Och ther tiill med skall fór:ne Swen Person fode hustrv Margit j samma hus tiill dódre dagar med en litin pige, ßom på *henne* alena agta schall. Men peningarne bekende Monns gulsmedh på hustrv Margrettis vegna, *thet* hon thom tiill fulla nóie anammat och vpburit haffue, then sidste peniing med then fórst. Ther medh affhende hon siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne ßiitt steenhus och liggjande grund med bodar, windar och kellare, och tilegnade *thet* fórbenempde Swen Person, hans hustrv och theris arffwar quitt, friitt, såsom *thet* aff grunden vpmuratt ær och fór ógonn stár tiill ewerdeliigo ægo orappatt, oklandratt aff fódde, ofódde tiill ewig tiidh. Och war lagbudit, lagstondith och med Pedher Belle och Mattz scriffuare hambudit Clemet scriffuare aff Finlandh, och fridskillingen på giffuin epter lagenn.

[90 v.]

Peder j porten, store Amundz hustru.

Anno Domini 1548 then 6 dagen vtj augustj månadh, dhå wij fór retta satte på wårth rådhus, kom jn fór oss och rettin hustru Margith, store Amundz epterleffua j Stocholm, vplott och leffre-rade *med* hand och mundh erligom manne Pedher Clemetson, wår stolebroder, ena tomtt liggiandis på Norre malm back fórré Wlff Hansons tomtt j neste grenden på sudre sidone vm Norre broo, huilkin tomtt fór:ne hustrv Margit fórbemelte Pedher Clemetson lagliiga saldt hade fór lxxij march ortiger Stocholms myntte, och bekende hustru Margith samma peningar [siig] tiill goda nóie och fulla bettalning anammatt och vpburid haffue then sidste peniing *med* then fórré. Huarfóre affhende hon siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne tomtt *med* sine lengd och bredh och tilegnade henne fór:ne Pedher Clemetson, hans barn och epterkomande erffwingar tiill ewerdeligo ægo orappatt, oklandratt aff alle fódde, ofódde tiill ewig tiid. Lengden offuan viid gatun på tompten x alna iij *quarter*, jfrå gatun och nidher j sión xciiij alin, bredden vtt *med* sión xi alna j *quarter*. Och war thenne tomtt lagbudin, lagstondin och hembudin, som stadz lagh jnneholle.

[91]
vpbudit

Jtem 6 augusti Blasius Olsson vpbudit hustrv Elizabett Gorius Holstes hus — 3.

vpbudit

Szama dag Niels Jónson vpbudith Pedher Mechilsons standell werckz hus — 2.

vpbudit

S. d. Swenn Skutta vpbudith store Amundz tomtt på Norre malm — 3.

Om kongelige mandathet.

Jtem 23 augusti worto the otto och fyrettiio vpkallade på radstuffuun samt *med* rådhet och warth thom fore hollith om kongelige mandathet, thet ju holles schulle viid magtt, tiil Bå lenge Kon. M:tt w. n. herre latther herness kalla riigisens raad tilhope *med* menige stæderne och almoge. Szå wiill hans nade góre ther en fórwandling vtinnan, att såsom the wåre alle tilhope kallade och *med* alles theris endrecteliige raad beleffuatt och samtyckt, szå wille och hans nåde haffwe thom alle tilhope ighen, om ther schall någer fórwandling ske opå. Warth och samma dag borgerne tilsagtt, atte jntiid dyrare schulle kópe j [£]ã geddor aff bothne

karlene æn tiill 4 óre, och jngen schulle lópe vtj skuterner och riffue aff bónderne theris fiisk vtan kópe honom óffuer stampnen fór sine peningar. Szamalunde sadis borgerne tiill, som hade wariid tiill Norrebotenn j áár, atte schulle haffue theris fiisk fall vtj theris gatuboder och latte thene fattige embitzmenn her j staden få honom fór peningar, eller the schulle få ther straff fórrer. Jtem schulle och samma borgare, som sielffue haffue wariid tiill Norreboten, eller och the, som haffue hafftt theris drengher tiitth, jntiid handle med bothnekarlane, som nu kompne ære, vtan latte thom handle med thom, som heme haffue wariidh. Men fór allt anneth warth thom ju fórehollith om mandathet, atte thet icke óffuergå schulle vtan holle thet viid magtt och tenckie opå hwad sorg the wære vtj j wåres, nær thenn bothen vtgiik, atte icke æn ene gonge komme vtj samme sorg ighen, hwar the icke rette siig och stå viid lydnona. Och både borgmesterne thom alle, atte schulle hwar j sin stad drage thenne ord tiill minnes, hwad thom j dag forehollit ær, på thet atte framdeliis icke schulle seie, atte ju haffue wariid warnade wiidh theris schade.

Jóns schomagare om husset han talar opå.

Anno etc. 48 then 23 augustj kom Jóns schomagare fór retta och klagade om then huss partt honom tilfallit ær epter salige Lasse schomagare på Bine barnss wegna. Dog han offta tilforenne ther om klagad haffuer, medan Lasse Bothuidsson liiffde, och kunde dog ther jngen ende få opå, ty begærade han, atte godemen fór retta sätte wille fórhjelpe honom tiill sin rett. Och skótt han opå, thet han gode vithne hade, att salige Lasse schomagare och han sampt Carsten ware ofórligte om hussed etc. Dog sattis thetta ærendet vp tiill neste radstuffue dag.

Hustru Sigriid på Szalabergit,

[92]

Monns Jónsonn.

Anno Domini 1548 then 23 dagen vtj augustj månadh, dhå wij fór retta sate på warth radhus, stode jnne fór oss och rettin hustrv Siigriid på Sandbacke[n] på Szalabergh sampt med sin son Niels Perszon och hennes bondes brodher viid namn Hanns Monson, på then tiid w. n. herris båtzman her j hans nådes skiipzgårdh, alle medt hand och mundh vplotte och leffrerade beskedeliig man

Monns Jónson, wår kere medborgare, itt træhus och liggiande grund, som the alle tilhope erfft hade her j Stocholm, belægit på Kinheste gatun på sudre sidone emellam Oluff Espingz hus och her Mortens capellans hus, huilkiid træhus med teß grund the alle förbenempde Monns Jónson lagliiga saldt hade för halffierde hundrade march ortiger Stocholms myntt, huilke peninger för:ne hustrv Sigiid, hennes son Niels Person och Hanns Monsonn bekende thom anammatt och vndfongit haffue tiill gode nóie och fulla bettalning, then siidste peniing med then förste, affhendandis siig och alle theris epterkomende för:ne træhus och grund med sine lengd och bredh och tilegnade thet förbemelte Mons Jónson, hans hustru, barn och epterkomande erffwingar quitt, friitt tiill ewerdeligo ægo orappatt, oklandrat aff alle fódde, ofódde och åtalare tiill ewig tiidh. Lengden på tompten viid gatun tiugu halfftridie alin, jn emoth thet gamble mynthet elloffue alnar halfftridie quarter. Bredden ær halfftrettonde alin. Och war thetta hus lagbudit, lagstondit och med allan stadz rett fulfólgtt och fridskillingen på giffuen.

[92 v.]

Hanns Perszonn rådman.

Szame dagh stodh vp för rettin Hanns Personn, wår stole brodher, och begærade aff borgmesterne och hele rådet, att han motte latte jnscriffue vtj stadzens tænckeboch ena handtscrifft tiill en åminnelse på hans barnes vegna, om honom fórtackedh bliffue, atte dhå motte wette siig någhet epter rette, huad samme handtscrifft jnehult, huilkiid honom och epterlatiit bleff, och war samma handtscrifft så lydandis ord från ord, som her epter fólgher:

Bekennes jag Pedher Erlandszon för minom barnom och epterkomandom migh vndfongit och igenlóst haffue aff welfórnumstiig man Hanns Personn radman j Stocholm ett szólffbelte, som honom haffuer stått tiill pantta för xxvij þ j óre, huilkin pantt en tiidh longh stått haffuer hoss förbenempde Hanns Personn, górandis honom her med quitt och frij, lediig och lóssz för allt ytthermere tiltall, kraff eller nåkoman, honom eller hans erffwingar etc. Yttherligere beplicter jag migh att ware förbemelte Hans Personn behielpeligen att forfordra then saack, som hann haffuer med minom barnom tiill att bestelle, såsom ær om en gull pantt, then jomfru Lucie och hennes modher hustrv Brita på Vlffsunda hade pansatt hans kere framlidne modher hustrv Birgitta Pedher Olsonns för

100 q $1\frac{1}{2}$ q ortiger holmeske, så att förbenempde Hans Person jnnan en kortt tiidh skall komme tiill sine bettalning för then wællighett, som han mig haffuer beuisth, j thet att han nw j så long tiid haffuer med mig biitt epter sine bettalningh och haffuer aff sin egin willie icke j någon motte latiid siig förhaste. Thetta allt för:ne loffwar jag honom, som ær Hans Person, på mina tro och sanniing med thet alldra fursta att förfordra. Tess tiill ytthermere wisso och bættre förwaring trycker jag mith signet vndher thenne miin bekenelse, szom giffuin och scriffwin ær i Stocholm jn crastino Gregorij [11 mars] anno etc. mdxxxvij. [93]

Joonn Joenson och stadzens kæmænæra.

Jtem 27 augusti anno 1548, dhå kom Joonn Joenson lópande jn för retta full med all ijlherskoo och anklagade kæmænæra, för thet the hade tagith ena tunna lax jfrå honom, som han tingadh hade aff en Lula bondæ vtj Westerbotnen, och talade han besynnerliuga Hanns Gammall tiil försth, och sade han hade kallath honom en stimpare på brone och annett mere och wrok vtur siig för retta allt ontt och lott jngen komme tiill talss med siigh. Men på lyctone warth dhå bonden vpkallath, som laxenn åtte, och tilspottt, huem han först loffuade samma tunna lax antingen kæmænæra eller Joonn Joenson. Dhå swarade bonden, thet han hade först tilsagtt Joonn Joenson samma laxtunna och Gyntte Suenson then andra. Szå epter bondans bekennelse wartt dhå Joonn Joenson och Gyntte Suenson tilsagtt laxen och kæmænæra schulle gå ther jfrå, som sedhermere tingade ther opå. Men sama dag dhå lystes konungz friid emellam Joonn Joenson och kæmænæra jn för retta vtj menige rådzens nærwaru och áhóre, att huilken parten then andra rórer eller slår, skall haffue förbrutiid liiff och godz vtan alla nádher, ther schulle the siig på både sidor retta siig [sic] epter och wagta siig för schadha.

Jónns schomagare om arffuet.

Szama dag war Jónns schomagare för retta med sine vithne, som honom foreladis j lógherdagz om thet arff han på sine barnes wegna på taler epter saluge Lasse Bothwidson om faste grund thet ofórligth stodh thom emellam epter saluge Lasse schomagares fórre hustrv, Men om lóþórana wære the forlligte om [sic]. Menn

tænckeboken *pro anno* 1539 hon hólst [*sic*], att Lasse och Jónns wåre förliigte både vm löst och fast, jntid war vndantagith. Szå kalladís dhå Jónses vithne fram, som óffuer fórliichningen warid hade then förste reßo, dhå Lasse schomagare skilde Jóns schomagare sin måg ifrå siig.

Then förste war Monns gulsmeth, han vithnade så och wille *thet* holle *med* sin eedh, att then tiidh han och Eriich skinnare wåre offuer *samma* arffua skiippte, dhå worte the förliigte om lóßórana, men husedh schulle stå obytt j Lasse Bothuedsons liiffz tiidh.

- [94] Thernest komme iiij andre vithne fram, næmliige Hanns Kranck, Wastena Bæncth schomagare, Mattz schomagare och Lasse Pawalson. Thenne iiij godemen hade fór någor fórlidin åår sedan wariid vtsende aff Jónns schomagare och Carsten perlestickare tiill Lasse Botuedson och befrågade honom, om han wille fórnóie Jónns och Carsten theris dell, ßom the på theris hustrves wegna hade j husedh *med* honom, epter the fórnumbo, att Lasse borgade fast på husedh. Dhå swarade Lasse schomagare thom ßå ighen, att ßå lenge han liiffde, kunde han gå på jngen fórliichning *med* thom om husedh, men epter hans dódh motte the fórliiche siig *thet* beste the kunde. *Thetta* wille *thenne* godemen holle *med* theris eedh, hwar så behóffdis. Szå och om tompften westan tiill swarade han samalunda. *Thetta* allt bestode tesse vithne, som *forscriffuit* står.

Gamble Hindriich Balk.

Szame dagh warth szå beslutiid om saluge Hindrich Balkz hustrves arff, att *thet* schulle bliffue stondandis tilstædis, ßå lenge Hindricxs erffwingar komme hiitt tilstædis medt. Och gaffz ther godemen tiill, ßom schulle ware ther óffuer, nær ßamme saluge Hindrich Balkz godz eller ægodelar bescriffues schulle. Och *samma* skriifftt *anammade* Jónns Andersonn tiill siig, epter han hade tagith siig fórré att stå hans godz och ægodelar fórré.

Bærtil gulsmett vm sith hus viidh

[94 v.]

stora torgith.

Anno Domini 1548 then 27 dagen vtj augustj månadh stodh jn fór wår sittande rett j hele radzenns nærwaru her Laurens j Husby j Westhergótland, her Mons Ambiórnsons fulmynduge aff Schara, sampt *med* hustru Brita en gammall hustru, huilke som wåre sa-

luge hustrv Ingridis Lasse Biórnsons erffwingar, vplotte och leffre-
 rade med hand och mundh erliigom manne Bærtiill gulsmedh, wår
 medborgare, ett steenhus och liggiande grundh och ena malm
 tomt, liggiandis på Norra malm, som saluge hustrv Ingrid ätth
 hade. Och ær hussed belægith nordan vm stora torgith emellam
 her Pedher Bragdes hus och vnge Hanns kanegiutares hus. Och
 ær her Pedher Bragdes hus oppå ostra sidone och Hans kannegiut-
 arens opå westra sidone etc. Huilkit steenhus med teß grund sampt
 med malmtompten för:ne Bærtiill gulsmedh aff för:ne saluge
 hustru Ingridis erffwingar kiópt hade för siwhundrade march or-
 tiger Stochholms myntt, som nu j rigit gænxe och gæffue ære. Och
 thetta kióp skedde både med saluge Lasse Biórnsons och hustrv
 Ingridis erffwinges god willie och samtycke, huilke för:ne peningar
 her Laurens och hustrv Brita bekende thom aldelis tiill fulla nóie
 och goda bettalning anammat oh vpburid haffue, then minsta pe-
 niing med thenn mesta etc. Hwarföre affhende the för:ne her Mons [95]
 Ambiórnsons och hustrv Brita siig förbenempde hus och grvnd
 och alle theris epterkomande erffwingar med malmtompten på
 malmen [sic] och tilegnade allt thetta, både hus och tomt, för:ne
 Bærtiill gulsmett, hanns hustru, barn och theris epterkomande
 erffwingar quitt, friitt med sine fyre friia murar, aldelis såsom thet
 affgrunden vpmurat ær och för ógonn står tiill ewerdeliigo ægo,
 orappat, oklandratt aff alle fódde, ofódde åtalare epter thenne dag
 och tiill ewig tiidh. Malmtompten ær belægin westan för Sandbrone
 på Norre malm från Almenningsgatun, som man går tiill Sancte
 Clara och nid j sión med sine lengd och bredh liiche som saluge
 Lasse Biórnsen henne ätth hade och hans kópe breff ther opå jnne-
 holler och fórmeldher. Och war thetta lagbudith, lagstondith, och
 Bærtiill gulsmett sin fridskilling vplagde, Båsom stadzlagh jnne-
 holle j jorde balken j tiionde capitleth.

Jtem Jónns schomagares ærende, som han haffuer offta på tha-
 ladh vm husedh epter saluge Lasse schomagare, thet skall bliffua
 stondandis, tiill så lenge Botwiid Larson slodzfougten komber her
 sielff tilstædis.

Jtem then windst, som saluge Mattz Morthensonn schulle haffue
 aff winkellaren, then schall staden beholle tiill stadzens studenter

[95 v.] behoff, som ære j Kóningzberg, epter saluge Mattz satt icke siith fulle åår wtt j rådstuffuun. Och thenne vindsth skall reknas stadenom fór itt testamente.

Peder Nilsonn, *hustrv* Brita Hans skredares¹.

[96] Madz schomagare och Hans van Kollingh.

Anno Domini 1548 then forste dagen vtj octobrj[s] månadh, dhå wij fór retta Bätte på wårth radhus, kom jn fór oss borgmestare och ráádh samma dag Hanns van Kolling, en landzknecht, som hade legadh j borgelæge j Finlannd, och lade itt fórseglad breff j retten. Och lydde samma breff opå saluge Clauus van Færens testamente, szom han j siith ytthersta giffuit hade ther j Finland, fór æn han dódde, szom fórsth war 106 q och 2 skedher tiill spettalen her j Stocholm, och 50 q och en skedh hade han giffuit Hans van Kollingz dotther Szara, på huilka penningar samme Hans talade och begærade, att han motte få them her vtur retten etc. Szå warth dhå samme breff vplæssiid, och warth aff hela rådhet gilladh, att sama testamente schulle bliffue Bå hollith, som saluge Clauus van [Færen] j siith ytthersta giortt hade, epter thet war afflinge peningar. Och hade sama peningar och skedher, som fórscriffuit står, stonndit tiill góme hoss Mattz schomagare her j bynn, och hade same Madz schomagare satt her jn j disken the 50 q och enn skedh någen tiid tilforende på en rett, så lenge någen komme schulle, szom thom med retten winne kunne. Szå epter thet beuiß, Bom fór:ne Hanns van Kolling hade och her j retten lade, bleff dhå honom tiill dómpt the 50 q och en skedh, som her j disken stodhe, huilke han och same [96 v.] dagh anammade. Och the 106 q och the andre 2 skedher schall Madz schomagare latte kome tiill fórmyndarne her j spettalenn, och ther med schall Madz schomagare ware quitt, frij, ledug och lóss fór allt ytthermere klandher eller tiltall vm samma peningar epter thenne dagh. Och samma testamente breff, som Hans van Kollingh j retta lade, thet bleff lagtt vtj kæmænære askenn anno 48 tiill en åmýnnelsee.

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den aldrig inskrivna texten. I ms. står Hans Hanns skredares.

Aff Wiborg

Madz Jacobsonn, hustru Karin Bóckmandz.

Anno Domini 1548 then förste dagen vtj octobri[s] manadh, dhå wij fór retta såte på vår radstuffuu, kom fór oss beskedeliig man Madz Jacobson, borgare j Viborg, vplott och quitterade med hannd och mund erlig quinne hustrv Katerina, saluge Hans Bóchmandz epterleffua, fór all then dell och regenskap, som hennes förre man, saluge Eriich Helsing (Gud hans siell nade), och saluge Jacob Matzson, fór:ne Madz Jacobsons fadher, thom emellam j beggie theris liiffziid hafftt haffue, szå att huad dell the siig emellam skiiptt, deltt och bytt haffue j danemenna nærwaru och j beggie theris friie vilkor bade om hus, grund och lósóra, skall fast och ewigt ston-dandis bliffua, aldels såsom then gamble handtscrifft jnneholler och fórmeldher, som ther på giffwin ær anno etc. 1517. Och thenne vplatning och quittering giorde Madz Jacobson och på sin broders wegna medt, som æn nu j Tysland ær, szå att jngen parten huarken nu eller j framtiden thenne fórliechning aldrig ryggie eller rappa eller widare på thale, vtan skall allt ware en platt klar, fórliegtt och afftaled saack thom emellam j allt thet som saluge Eriich Helsing och Jacob Matzson thom emellam skiipt och deltt haffue. Szama-lunde quitterade och Madz Jacobson på sine och sin broders fór:ne hustrv Katerina fór all dell och regenskap, som saluge Hans Bóchman hade hafftt hand emellam then tiid han beggie theris fórstondare war bade fór huss, grund, lóßóra och husslego och allt annett, som Madz Jacobson och hans broder tillydt hade, Bå att allt Bamens ær nu tiill en fulkompliig enda fórliegtt och fórdragith emellam hustru Karin och Madz Jacobson och hans brodher. Och her medh vplott fór:ne hustrv Karin Madz Jacobson och hans broder quitt och friitt thet steenhus och grund, som liggher på Westra longgatun nest nedan fórrer Hening Geras hus, Bå att all then dell hustrv Katerina och hennes barn vtj Bamma hus tiill arffz fallith ær, skall fór:ne Madz Jacobson och hans broder quitt och friitt beholle tiill ewerdeligo ægo. Och ther rægte hustrv Karina honom hondena opå jn fór retta, och Madz lagde vp sin fridskilling, som lagh jnneholle.

Jtem 22 octobris dhå vpbódh Gunnar Olsson gamble Lasse schomagares hus ostann tiill — primo. [97 v.]
vp:tt

- vp:tt S. d. Blasius Olsson vp*buditt* Hindrich Matzsonns hus westan tiill — primo.
- vp:tt S. d. Blasius Olson vp*budith* saluge vnge Bærtiill Busses hus viid brincken — primo.
- vp:tt S. d. Pedher Andersonn borgmester vp*bódh* siith hus, som fordom átte Clauus Boie — primo.

Gongin lagh.

Szame dag kom jn fór retta Jónns schomagare med sine lagmen, szom honom förelagde wåre senaste rådstuffuu dagh war, och wille nu j dag góre ther lagh och eedh opå, thet saluge Lasse schomagare gaff honom på hans hustrv wegna aldriig peniingh eller peningz wærde fór faste grund, Bom fór:ne Jóns schomagares saluge hustrv, hustrv Birgitta haffue schulle fór siith móderne j samma Lasse schomagares hus, men vm lósórana wåre the fórligte vm [*sic*].

Lagmen:

Anders Person	Hindrich Perszonn
Clemett Perszonn	Anderss Grosse
Bæneth Halwardson	Siiffriid Dauitson
Lasse Olsson	Niels Jónßon grytegiutare
Lasse Pawalson	Pawall Prýdz
	Hanns Kranck.

- [98] Tenne fór:ne lagmen worte tilsporde, vm the wille góre lagh med fór:ne Jónns schomagare, thet han aldrig vp*buriid* hade peniing eller peniingz werde fór siith hustrves faste grund, Bom hennes rette móderne war vtj Lasse schomagares hus. Ther sade the alle ja tiill. Szå epter wår lagh wartt thå Jónns scho[maga]re thenne eedh giffuin, och epter the vithne, Bom her j bokene tilforenne anteknade ære, warth dhå Jóns schomagare tilsagtt sin dell j Lasse schomagares hus, så mygith Bom han dhå lópe kunne *etc.*, szamalunda sin deell vti tompften, som westan tiill ligger i Harald Olsons grenndh.

- vp:tt Jtem 29 octobriis [*sic*] Niels Jónsson vp*budith* Jónns Biórnssons hus j Strængnes, som liggher óstan tiill — primo.
- vp:tt S. d. Gunnar Olsson vp*budit* Lasse schomagares hus óstan tiill — 2.
- vp:tt S. d. Blasius Olsson vp*budit* tronge Hindricx hus westan tiill, som lille Tord sitther vtj — 2.

S. d. Eriich skreddare på Kopmannegatun vpbudith Per Mechilsons hus óstan tiill, som haffuer ståtth tiill honom tilpanta — primo. vp:tt

S. d. Pedher Andherson borgmestare vpbudit Clauus Boies hus — 2. vp:tt

Oluff Anderson och Oluff laggares barnn.

[98 v.]

Anno Domini 1548 then 12 nouembris stodh jn fór vár sittande rett beskedeliig man Oluff Anderßon och vplott med handh och mundh saluge Oluff laggares barnes förmyndare, næmliig Oluff Eriichsonn och Finwedh gulsmett, huilke aff borgmestare och raad tilskickade och ordinerade wåre att förestå saluge Oluff laggares dotther, tiill Bå lenge Gud foger henne enn make tiill, och therföre vplott [*sic*] nu fór:ne Oluff Anderson samme pigos förstondare ett steenhus och liggande grundh, belægit ostan tiill vtj Anders bothnekarls grenndh på sudra siidone nest nedann fórre Monns Monsons steenhus. Och thetta steenhus skall fór:ne Oluff laggares dotther quitt och friitt beholle fór siith fæderne och móderne både fór lósth och fasth, szå atth hon med sin stiufader epter thene dag jntiid tiltall eller klander haffue skall om szamma siith fæderne, vtan alt skall jnreknad wara j thetta szamma steenhus. Och thetta skall hon quitt och friitt beholle, hon och hennes epterkomande erfvingar tiill ewerdeliigo ægo oklandratt och orapat aff alle fódde, ofódde tiill ewig tiidh.

Finued gulsmeth och Eriich
Ålenninghe.

[99]

Anno Domini 1548 then 12 dagen vtj nouembrj[s] månadh stodh jn for retta erliig man Finwedh gulsmeth, vár stole broder, vplotth och leffrerade med handh och mundh beskedeligom manne Eriich Ålenninge, vár medborgare, en stegerhus tomt med en gammull panna, liggandis westan tiill vtj Oluff Finnes grenndh på sudre sidone och nederste tomtten j grenden, huilkin tomt fór:ne Finuedh gulsmeth lagliiga såldth hade fór:ne Eriich Ålenninge fór tuhundrade march ortiger Stocholms myntte och en vngersk gyllene, huilke peningar och gull fór:ne Finwedh gulsmeth bekende siig anammatt och vpburid haffue tiill gode nóie, then siidste peningh med then förste. Hwarföre affhende han siigh, sinom arffuom och

epterkomandom fór:ne tompth med sine lengd och breedh och til-
egnade henne fór:ne Eriick Ålenninge, hans hustrv och theris epter-
komande erffwingar quitt, friitt tiill en ewerdeliigo ægo, orappatt,
oklandratt aff alle fódde, ofódde och atalare tiill ewigh tiidh. Leng-
den vtt med gatun på tompthen xvijj alin, bredden på sama tompth
x alnar minus j quarter. Och war thene tompth lagbudin, laghston-
din och neste frendher hembudin, och the wille hene jnthet kiópe,
Och her opå lagde Eriich Ålenninge vp szin friidskilling epter som
stadzlagh jnneholle.

- [99 v.] Jtem 12 nouembris Niels Jónsonn vpbudít Jóns Biórnsens hus
vp:tt óstan tiill — 2.
vp:tt S. d. Blasius Olson vpbuditt siith egiith hus på Schomagare
gatun — primo.
vp:tt S. d. Gunnar Olson vpbudit Lasse schomagares hus óstan tiill
— 3.
vp:tt S. d. Blasius Olson vpbuditt lille Tordz hus — 3.
vp:tt S. d. Eriich skreddare vpbudit Per Mechilsons hus óstan tiill,
som han haffuer tiill panta — 2.
vp:tt Szame dag Oluff Eriichsonn vpbudith Jacob Monsons hus på
Swartmunke gatun — primo.
vp:tt S. d. Pedher Anderson vpbuditt Clauus Boies hus — 3.

Monns Skrub then 3:e peniingh.

Szama dag stode jn for retta erliige men skepper Oluff, Eriich
Jacobson och her Mattz capellann, kundgiorde, thet the hade wariid
kallade tiill vithnisbyrd hem tiill Mons Skrub, och samma tiid på
hórde, thet Monns Skrub gaff sine hustrv, hustrv Walburg, huar
tridie peniing j allt thet the átte både j lósth och j fasth, och hon
honom sammaledis ighen, huilkin gáffue her jn for retta med handt-
sträckning stadfest ær, epter szom stadzlag jnneholle, på huilkin
gáffue fór:ne Monns Skrub lagde vp sin fridskilling och begærade,
att thet motte warde anteknad vtj stadzens boock, huilkit honom
och epterlatiid bleff.

[100] Torfast Olson, Finued gulsmeth.

Anno Domini 1548 then 12 nouembris stodh jn for retta erlig
man Finued gulsmeth, wår stole broder, med sine fulla berådne

mode vplott och leffrerade beskedeligom manne Torfast Olsonn ett steenhus och liggande grundh, belægith på Westra longgatun her j Stocholm emellam thet hus, som Lodwik bagare boor vtj, och Oluff Morth[e]nsons hus på andra sidone, huilkid steenhus och grund Finued lagliuga såldth hade fór:ne Torfast Olson fór halff siette hundrade Ɔ ortiger, thom Finued bekende siig redeliga anammatt och vpburid haffue, then sidste peniing med then första. Ty affhende han siig, sinom arffuom och epterkomandom fór:ne steenhus och grundh med itt hualff óffuer gatun och tilegnade allt thetta fór:ne Torfast Olsonn, hans hustru och barn och epterkoma[n]de erffuingar quitt, friitt tiill ewerdeligo ægo, orappatt, oklandratt aff alle fódde, ofódde tiill ewig tiid. Och war lagbudith, lagstondith och frendom hembudith. Och på thetta kióp lagde Tórfast vp sin frid-skilling.

Vnge Hans kanegiutares erffuinger.

[100 v.]

Anno Domini 1548 then 12 nouembris stode jn fór retta på Stocholms rådhus vtj borgmestare och hele rådzenns nærwaru saluge Hanns kanegiutares rette och neste erffwingar, næmliige Eriich Joenson, broderren, och hustrv Anna Joensdotther, systerronn, bekende thom aldeliis welfórligte och fórnogde ware aff theriis broders hustrv, hustrv Margretta, fór allt thet arff thom erffwa burde epter theris framlidne brodher, saluge Hanns kanegiutare, både fór lósth och fast, jn thet vndantagandis, och bekende the thom vpburiid haffue fór then dell thom tilfallith war j husedh och fór lóßórana peningar lxxx Ɔ och ett stall på Norre malm, som war skattad fór xx Ɔ. Och her medth gáffue the fór:ne hustrv Margretta, theris broders hustrv, quitt, frij, ledug och lóß fór allt ytthermere klander eller tiltall vm fór:ne arff både fóre siig och alle theriis epterkomande erffwingar, fódde och ofódde, szå att fór:ne hustrv Margretta skall epter thenne dagh friitt och quitt beholle husedh, hon sitther vtj, och hennes erffwingar. Och ther rægte the hwar annen hondena opå jn fór retta. Óffuermen offuer thetta bytte: Monns gulsmeth, Eriick skinnare, Eriich Jacobson, radmen, och Mattz Tróibo.

Jóns BiornBon, Jacob Mechilszon.

[101]

Szame dagh stodh erliig mann Jónns Biórnsen, borgmestare vtj Strængnes, jn fór retta j hele radzens nærwaru, vplott och leffre-

rade *med* handdh [och mund] beskedeligom manne Jacob Mechil-son, wår medborgare, ett siith steenus och liggiande grund, som belægit ær j Stocholm j Våmba fierdungen twertt óffuer Baluge Monns Monsons hus och emellam the fattigis hus på norra sidone och Jónns Biórnsons egith hus på sudre sidone, huilkiith steenus och grund fór:ne Jónns Biórnsón lagliga såldth hade fórbenempde Jacob Mechilsonn fór trij hundrade march ortiger Stocholms myntte, szom nu j landeno gænxe och gæffue ære. Huilken summa peningar fór:ne Jónns Biórnsón bekende siig tiill gode nóie och fulla bettalning anammatt och vpburid haffwe, then siidste peniing *med* then förste. Ther *med* affhende han siig, sinom arffuom och epterkoman-dom for:ne steenus och grund *med* sine fyre friia murar och all annor tilbehórilse och tilegnade thet förbemelte Jacob Mechilsson, hans hustrv och theris epterkomande erffwingar quitt, friitt tiill ewerde-liigo ægo, orappatt, oklandratt epter thenne dagh aff fódde, ofódde tiill ewiig tiidh. Och her opå lagde Jacob vp sin fridskilling, som stadzlag jneholle. Och war lagbudith, lagstondit och *med* allan stadz rett fulfolgth etc.

[101 v.]

Anders winman och hustrv Gertrud
then 3:e peniingh.

Anno Domini 1548 then 29 nouembris stode jn fór wår sitti-
ande rett Anders winman och hans hustrv, hustru Gertrudh, och
gåffuo huar annen huar tridie peniing j allt thet the åtte både
j lóßóra och j faste grundh, szå att huilkiid there epter then annen
liffuer skall dhå thenne gåffua beholle vtan huars mandz klander
eller tiltall, epter the på både siidor hade *med* stortt erbette dragith
tilhope och jngen barn tilhope hade. Szå att theris erffwingar schulle
siig her epter att rette, huar någet dhera afflide. Och her opå rægte
the huar annen hondena jn fór retta, och begærade the, att thetta
motte warde anteknad j stadzens boock, huilkith thom och epter-
latid bleff.

Jacob Mechilson then 3:e peningh.

Szame dagh stodh och jn fór retta Jacob Mechilsson *med* sine
elskeliiga danequinne och gåffue huar there annett huar tridie pen-
niing j allt thet the åtte både j lóßóra och j fasta grundh, jntiidh
vndantagandis, epther the icke barn och bloma hade tilhopa, szå

att huilkiid thera *anneth* vtliiffuer, dhå schole theris erffwingar wette siig her *epter* att retta. Och her opå rægte the huar annen hondena jn fór retta, och begærade the, att *thenne* gåffua motte jnscriffuin warde j stadzens booch tiill en åminnelse, huilkit och thom tilstatt bleff.

Jtem 29 nouembris Niels Jónson vpbudit Jónns Biórns sons hus	[102]
óstan tiill — 3.	
Oluff Eriichson vpbudit Jacob Monsons hus — 2.	} upbudit
Blasius Olsson vpbudit siith hus på Schomagaregaton — 2.	
Eriick skreddare vpbudith en pantt, som han hade aff saluge	
Pedher Mechilsson — 3.	
Oluff Swæns on vpbudit en tomt på Sudre malm — primo.	

Wågenn.

Szame dag gjorde Mattz scriffuare sin eedh fór enn wægare vtj Stocholms stadh, och samme dagh anthwardadis honom nycklana tiill wågenn.

Bænckt Clemethßonn vm then 3:e
pening.

Szama dagh stode jn fór retta j borgmestare och ráådz nærwaru och áhörande Bænckt Clemetszon *med* sine ægta danequinna och gåffue huarth annett huar tridie pening j lóst och j fasth, jntiid vndantagandis, att huilkiid thera, som liffuer *epter* then annenn, dhå skall then fór then anners erffwinge nyttie och beholle *thenne* gåffue oklandratt och ohindratt, *epter* the icke hade barn och bloma tilhopå [*sic*]. Och ther rægte the huar annenn hondena opå jn fór retta, och begærade the tiill en åminnelse, att *thenne* gåffue motte jnscriffwin warda vtj stadzens boock.

Bærtill Monson, Morten dublare.¹ [102 v.]

Bespråkade peningar. [103]

Jtem 10 decembris stodh jn fór retta Bærtiill Vilhelms, en tysk kópswen, och bespråkade på saluge Hans schomagares [wegna]

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den aldrig inskrivna texten.

jn vtj saluge Clemeth Kooockz hus och lósóra 200 þ, þom saluge
Clemeth Kooch Hans schomagare skyllugh war.

upbuditt {
Niels Jónson vpbuditt Jóns Biórnsons hus 3.
Oluff Eriichson upbuditt Jacob Monsons hus — 3.
Blasius Olson vpbuditt siith hus på Schomagare gatun — 3.
Oluff Swænsen vpbuditt en tomt på malmen — 3.

REGISTER

Personregister.

A.

- Abeluna, se Apollonia.
- Abraham (-braam) murare 187, 191, 202.
- Adrian flaskdrejare (-dragare) 134.
- guldskejdare 91, 217.
- Albrekt tolk 106 f., 197 f., 201, 216.
- Alf (Älff) 120.
- Algot (-gutt) i Sund, (härads-)domare i Värmdö 218.
- Amund, store, hans hus uppjudet 291, 293, 295; hans tomt på Normalm d:o 295, 297, 300; omtalad som avliden 296. Hans hu se Margit.
- Anders Andersson uppsagt sitt burskap 181.
- — i Rokkale by 114.
- Bagge, dräpare 134 f.
- Björnsson skraddare 269 f. Jfr Anders skraddare.
- — i Övermark 201 f.
- Böttnekarl, slutl. rådman, uppjudit pant 38; en av borgerskapets 48 äldste 40; förlikningsman 89; ang. arvet efter honom 63 f., 81 f.; skänkt hospitalet ett hus 94. Hans hu, se Anna; hans broder se Elof Andersson; hans systrar, se Ingrid i Svinninge och Karin i Södersylta.
- Brun, skeppare 72.
- Eriksson 102. Hans fader se Erik Jakobsson.
- Grosse, skomakare 126, (170 f.), 308.
- grytgjutare i Söderköping 66 f.
- Hansson 189.
- Henriksson gjort testamente till hospitalet (de fattige) 21, 25.
- — i Menikkala 38 f. Hans svåger se Gregers Tomasson.
- herr, predikant i hospitalet 64.
- Anders Joensson, åkare, avlägger borgareed 6.
- [Johansson], herr, kyrkoherde i Pite 23.
- Jönsson i Lempans by 35.
- — i Lybeck 226 f., (278). Hans avl. broder se Erik Joensson.
- kanngjutare 16.
- Kume 39.
- Larsson, borgare i Borgå 204, 294.
- lille, konungens småsven 252.
- murare 33.
- Månsson 238.
- Olsson avlägger borgareed 279.
- — borgare i Uppsala, avl. 286.
- Persson edgårdsman 217, 308.
- — frälsefogde, dräpt 298.
- — i Manderby 89.
- — i Savila 114.
- Prydz 71, 122. Hans hu se Ingeborg Göttadotter.
- — bösseskytt 71.
- Påvelsson, dragare, avlägger borgareed 183.
- Schulte 108.
- Sigfridsson, grytgjutare, avlägger borgareed 197.
- Simonsson, avl. 97. Hans änka, se Karin.
- Själv (Siälff), skeppare 205.
- skomakare, hans hus uppjudet 67, 73, 157; d:o omnämnt 282; köpt fastighet 60, 70 f., 81; säljer d:o 187 f.
- — se även Anders Grosse.
- skraddare 204 f., 237, 249. Jfr Anders Björnsson.
- smed, avl. 205.
- Svensson, avl. 277. Hans avl. son, se Erik Andersson.

- Anders Svensson, gamle Olof Svenssons broder 236.
- svärslipare, uppjudit sitt hus 111, 115; omtalad som avliden 225. Hans änka, se Kristina.
- Torstensson 204.
- vinman 312. Hans hu, se Gertrud.
- Västervik, skeppare 72, 217.
- Västgöte (Wesgötte) 17.
- Ålänning, en av borgerskapets 48 äldste 41; hans mellanhavande med hu Karin Peder köttmångares 89 f.; skänkt hospitalet ett hus 94; säljer fastighet 102, 262 f.; hans hus östan till uppjudet 213, 216 f.; omtalad som avliden 217. Hans söner, se Hans Andersson; Peder Andersson.
- Ankar, se Botvid Larsson.
- Anna 279. Hennes farbroder, se Erik Larsson.
- hu 279. Hennes broder, se Erik Larsson.
- Anders Bottnekarls änka utreder arvet efter sin avl. man 63 f.; skall behålla en till staden testamenterad stenbod under sin livstid 82.
- Andersdotter i Tullenäs 84.
- Bengt Månssons änka 212.
- Hans Erikssons avl. hu 272 f.
- Hans kanngjutares hu, hennes tomt uppjudes 123 ff., 127, 133; säljer samma 178; omtalad som avliden 230. Hennes son, se Hans Johansson.
- Henrik bondes hu 251 f. Hennes avl. styvfader, se Rutger Drensing.
- Henrik Hassurs hu 35. Hennes syster se Margit (Marta) Karl skomakares.
- Jeronimus' hu 116.
- Joensdotter 311. Hennes bröder, se Erik Joensson; unge Hans kanngjutare.
- Josef Arvidssons hu 235.
- Jönsdotter [Svinhufvud], Jakob Bagges hu 105.
- Jöns smeds hu, fiskblöterska 113.
- Jöns tunnbindares, se Anna Mats tunnbindares.
- kanngjutares hu, se Anna Hans kanngjutares.
- Anna, Clemet slaktares hu, fiskblöterska 113.
- Lambrekt Matssons änka 53, 160.
- Lars Gregerssons dotter 160.
- lille Mikels hu 178 f., 240 f.
- [Lindvedsdotter] 244.
- Mats tunnbindares änka 51 f. (Jöns tunnbindares), (58), 66.
- Mikelsdotter 37. Hennes fader, se Mikel Nilsson; hennes man, se Jöran Persson.
- Märten smältares på Salberget hu 98.
- Nils' hu 56 f., 88.
- [Nilsdotter (Bese)], fru, Pål Abrahamssons [Gyllenstierna] änka 279 f.
- Olof Hanssons hu 126.
- Peder Jönssons i Värmdö hu 272.
- Peder Lumpes svärmoder 183.
- Peder Matssons änka, omgift med Rasmus Jute, 259.
- Peder spilares änka 118.
- Pels van Nordens hu 240 f.
- Pål Abrahamssons fru, se Anna Nilsdotter Bese.
- på Salberget 98.
- taskemakares hu 79, 120. Hennes dotter, se Elisabet Lambrekt Helmiks hu.
- i Vässingsboda 84.
- Antonius, se Tönnes.
- Apollonia (Abeluna), lille Eriks hu 215, 253. Hennes förre man, se Lukas kock.
- Peder dragares hu 240.
- Peder Lillies hu, avl. 207 f.
- Arboga-hustrun 38.
- Arend hattmakare 289.
- knipare tillhållas bliva vid ett sitt köp 27; förmyndare 67; vittne vid förlikning 48; d:o vid fastighetsförsäljning 86; sålt en tomt 118; hans pant uppjuden 205.
- Arvid Trolle närvarande i rätten 47.
- Västgöte, landsknekt 252.
- Asmus Busk, köpsven från Lybeck 265.
- Auctor Struckman, köpsven 237 f., 246.
- Augustinus, herr, 135.
- Axel Nilsson [Baner] till Djursholm, slutl. riksråd 4, 271.
- Axel Eriksson [Bielke], riksråd 47.

B.

- Bagge, se Anders; Jakob; Klaus; Nils; Sven; Tord.
- Balk, se Henrik; Jöns.
- Baner, se Axel Nilsson.
- Barbro (Barbara), hu på Kindhästugatan 244.
- tjuvkona 219.
- Jöns Balks änka, uppsagt sitt burskap 73; uppjuder fastighet (172), 174, 177; säljer tomt 178 f.; d:o med trähus 194.
- Jönsdotter 250. Hennes broder, se Tomas i valvet.
- Mats Staffanssons änka på Kindhästugatan 274 f.
- Bartold Bruntorp, köpsven från Lybeck 290.
- Bartolomeus skräddare 70, 116.
- se även Bertil Bertilsson Busse.
- Bekhus, se Klaus.
- Belle, se Peder.
- Benedikt, se Jöran.
- Bengt (Bænth) brokikare (-gipare!) 243.
- Halvardsson, edgårdsman 308.
- Hansson 188.
- i Imus, bonde 30.
- Jakobsson, dragare, avlägger borgareed 220.
- Klemetsson 206, 313.
- — på Kindhästugatan 230 f.
- lille, båtsman 252.
- — på Kindhästugatan 245, 256.
- Månsson, avl. 212. Hans hu, se Anna; hans bröder, se Olof Månsson i Dike-torp och Peder Månsson i Nyby; hans moder, se hu Margit i Boda.
- Olsson avlägger borgareed 221.
- Persson uppsäger burskap 198.
- — skeppskar! 257.
- skomakare (Wastena-Bengt) 304.
- stadstjänare 140 f.
- Tönnesson 104.
- Utanby (Wtan-), en av borgerskaps 48 älste 41; vittnar i kravmål 274. Hans hu, se Birgitta.
- Berend (Bärändh, Bærendt) 129. Hans hu, se Dordi.
- Berend Havestadt, köpsven från Lybeck 290.
- Krafft 77.
- Mönsterman i Danzig 274.
- Thergeiste 95.
- Bertil (Bærtill) 86.
- Bomhower i Reval, avl. 290 f.
- Brunte 71.
- Bus l. Busse Bertilsson (Bartolomeus) ålägges edgång 83; hans hus bespråkas 275 f., 294, d:o uppjudet 308; hans skuld till Joen Olsson [Gyllenhorn] 294; omnämnd i övrigt 227.
- van Eren 251.
- Fransson 185, 276 ff., 292 (Frans Bertilsson!)
- guldsmed fullmäktig vid fastighetsförsäljning 125; hans hus omnämnt *ib.*; uppjuder pant 126; avstår sin hustrus rätt till ett bakhus 196; köper fastighet 305.
- Henriksson 257.
- Jönsson avlägger borgareed 185; edgårdsman 256.
- — [Ruuth?], slottskrivare på Tavastehus 196. Hans broder, se Jöns Jönsson.
- Klemetsson i Boda 212.
- Månsson 58, 286, 313.
- Olsson 140.
- Sorenhusen, avl. 77.
- Wilhelms, tysk köpsven 313.
- Ålänning 264.
- Bese, se Anna Nilsdotter; Gunilla Johansdotter.
- Bielke, se Axel Eriksson; Nils Persson.
- Birge 24.
- bältare 217.
- Nilsson [Grip] till Vinäs, riksråd, riddare, närvarande i rätten 47; hans hus uppjudet 49, 51 f.; köper fastighet 61; säljer d:o 62.
- Svensson 100 f.
- Birgitta (Birette, Biritta, Brita).
- 279. Hennes farbroder, se Erik Larsson.

- Birgitta, gammal hu 305.
 — hu 257. Hennes dotter, se Margit, Didriks van Bocklim avl. hu.
 — Andersdotter i Tullenäs 84.
 — Bengt Utanbys hu 88.
 — bryggerska, drunknad (114), 128.
 — Buddans Eriks hu 88.
 — Hans Nagels hu, avl. 47 f., 142 f.
 — Hans skräddares hu 306.
 — Jöns [Botvidsson] skomakares hu, avl. 308.
 — [Kristiernsdotter (Vasa)], Mats Perssons [Upplänning] hu 296 f.
 — Matsdotter, avl. 76. Hennes moder, se hu Cecilia; hennes syster, se Malin Matsdotter.
 — — Nils Skånings avl. hu 234 f. Hennes syskonbarn, se Filip Persson; Peder (Pelle) Persson.
 — Mats (Matthis) Jönssons i Triteby hu 102.
 — Mats Persons i Uppsala hu, se Birgitta (Brita) Kristiernsdotter (Vasa).
 — månglerska (then lilla mångerskan) dömd för stöld 129 f.
 — Måns svarvares änka uppsäger sitt burskap 259.
 — Nils Erikssons änka, avl. 10.
 — [Nilsdotter (Grip)] till Ulvsunda 302.
 — Olofsdotter 36. Hennes fader, se skeppar Olof Eriksson.
 — Olof Jönssons hu 88.
 — Olof slaktares hu, avl. 36. Hennes systerdotters man, se Jakob Mårtensson Bishop.
 — Peder Olssons hu 302.
 — Sven smältares hu 67.
 Bishop, se Jakob Mårtensson.
 Björn Björnsson beviljas värdering av sin moders ägodelar 33; tilldömes betalning 38; en av borgerskapets 48 älste 41; avgiver vittnesmål 103; deltagar i vittnesskrift rör. avvittring 119; hans hus omnämmt 142, 292; edgårdsman 180; kyrkvård 247 f.; vittne vid arvsförlikning 251, 286 f.; d:o vid fastighetsöverlåtelse 262.
 — Persson [Bååt] närvarande i rätten 47; mål uppskjutes i avvaktan på hans ankomst 113.
 Björn Persson i Dyvinge 21.
 Blanck, se Joan.
 Blasius Olsson, stadsskrivare (secretarius, notarius) 3, 83, 108, 133, 182, 211, 232, 288; hans årslön 5; uppbjuder fastigheter för egen eller andras räkning 14 f., 44, 49, 52, 55 f., 67, 73, 75, 115, 118, 121, 170, 172, 174, 191, 194, 197 f., 205, 213, 216 ff., 220 f., 230, 235, 239, 242, 245, 283, 286, 289, 295, 297, 300, 308, 310, 313 f.; vittne vid förlikning 44, 48; utfärdar pass 49; Per Brahes fullmäktig 50; Joen Olssons [Gyllenhorn] d:o 294; uppsätter stadens brev 56; förmedlar hembud 115; fäster lag 178 f.; gör anspråk på tomt 178; hans mellanhavande med lille Mikel 179 f., 188 f.; d:o med Lars Nylänning östantill 218 f.; deltagar i förhandling om våghusurets iståndsättande 249; edgårdsman 256; ombud vid fastighetsöverlåtelse 262; köper fastighet 282 f.
 Bock, se Hans Persson i porten; Tomas. Bocklim, se Didrik van Bocklim.
 Bodeker, se Hans Böttiger.
 Boije (Boie), se Klaus; Nils.
 Bollman l. Boteman, se Herman.
 Bomelen, se Herman van Bomelen.
 Bomhower, se Bertil.
 Borg, se Henrik to Borg.
 Bottenkarl, se Anders; Hans Bottenman.
 Botvid Larsson [Ankar] skrivare, fogde (ståthållare) på Stockholms slott 3, 133, 182, 211, 233, 288; närvarande i rätten 4 ff., 8, 14, 17 ff., 21—24, 26 f., 30 f., 45, 50, 52, 54 f., 57 f., 60 ff., 66, 68, 70, 76, 79, 83, 89, 92—96, 109, 111 f., 114, 116 f., 124, 126, 133, 137, 141 f., 157, 159, 170, 178, 181, 186, 188—192, 195, 200 f., 204, 213, 215 f., 218 f., 224, 228, 232, 265, 267; föreslår seglationsförbud 7; återinsätter avsatt rådmän 50; anbefaller edgång 57; fastställer Jakob Bagges skatte-

- belopp 65; ger magistraten befallning 103; uppsäger lejd 113; ransakar om skatterestantier från Västerbotten 113; hans hus i Moisegränden uppbjudet 115, 118, 121; åklagare på K. Mits vägnar 130; parts fullmäktig vid edgång 137; beslutar häktning inför sittande rätt 172; avlyser vederlagssvenner 173; köper fastighet 175; vidtager åtgärder för renhållning utanför stegerhusen 176; bestämmer tunnbindares arbetslöner 184; fastställer varupris 197; mål uppskjutes i avvaktan på hans närvaro 305. Hans hu se, Karin Kart; hans tjänare, se Nils Persson; Olof skrivare.
- Brahe (Bragde), se Peder.
- Brandenburg, markgreven av, se Joakim.
- Brant [Gottskalksson] skrivare, avl. 291 f. Hans änka, se Margit, Hans Gammals hu.
- Bremen, se Klaus van Bremen.
- Brita, se Birgitta. Jfr Esta-Brita.
- Brokhus, se Volmar.
- Brun, se Anders.
- Brunte, se Bertil.
- Bruntorp, se Bartold.
- Brynolf Larsson 254.
- lille, landsknekt 252.
- skräddare, en av borgerskapets 48 älte 41; hans hustru sålt humle för dyrt 224; hans mellanhavande med sin svärmoder (Karin Willem Skottes) och med Peder skrivare 231 f.; sakfälld 249; kärke i kravmål 255.
- Bröms, se Erik; Olof.
- Buddans Erik, se Erik Olsson Budde.
- Budde, se Elisabet Månsdotter; Erik Olsson; Måns Eriksson.
- Bus l. Busse, se Bertil (Bartolomeus) Bertilsson.
- Busk, se Asmus.
- Bååt, se Björn Persson; Johan Persson; Nils Henriksson; Peder Erlandsson.
- Bärnefelt, se Klaus.
- Bödekär, se Hans Böttigar.
- Bökman, se Eskil; Hans.
- Bönker, se Jöns.

C

(se även K.)

- Cecilia (Sissilia), hu 31, 88.
- hu 76. Hennes döttrar, se Birgitta Matsdotter; Malin Matsdotter i Veskoski.
- Cecilia i Helvetet, hu 31.
- Lasse Nilssons änka 9, 269.
- Persdotter [Sting] 8 f., 50.

D.

- Dacke, se Nila.
- Daniel Mårtensson 59 f. Hans fader, se Mårten guldsmed; hans styvmoder, se hu Margit.
- David Conradi, M:r 294.
- Didrik (Dirick) van Bocklim, bösse-skytt 257 f. Hans avl. hu, se Margit.
- Greffue 246.
- v. Hamburg (-borgh) 90.
- Didrik Roste i Lybeck 265.
- Diskop, se Nils Andersson.
- Dorotea (Dordi) Berends hu 129.
- Jakob stuvares [?] stiuffer] hu 105.
- Drening; se Rutger.
- Dyster, se Olof.
- Dåleman, se Hans.
- Däckenhortt, se Jöran.

E.

- Elin i Helvetet, hu 31.
- Larsdotter 119.
- Lasse skomakares hu 21.
- Elin [Lindvedsdotter] 244.
- Olof Espings änka 203, 222, 224 (Helga).

- Elin Tord Lindvedssons änka 244 f.
 Elisabet (Elizabette, Elseby, Elzaby).
 — drottning, Kristiern II:s gemål 213.
 — Gorius Holstes änka, frikänd från krav 194; hennes uppgörelse med Hans Gammal och hans hustru 291; hennes hus uppbjudes 295, 297, 300.
 — Henrik Nagels hu 12, 125.
 — Henrik van Utrechts änka 285.
 — Herman Spræcks hu i hennes 2:a gifte 117.
 — Klaus skinnares änka 231.
 — Lambrekt Helmiks hu kärar rör. en mältebod och betalning för en byggning 78 f; gensaga mot en hennes husförsäljning 244; hennes hus uppbjudet 239, 242, 245; säljer samma 281, 284. Hennes moder, se Anna taskmakares hu; hennes måg, se Hans van Salig.
 — Månsdotter Budde 33. Hennes man, se Olof Mårtensson; hennes fader, se Måns Budde; hennes styvfader, se Nils Jönsson [Otter].
 Elof (Elff) Andersson, borgare i Västerås [även kallad Olof] 64 f. Hans broder, se Anders Bottnekarl.
 Emerentia [Hansdotter], Staffan Sasses hu 105.
 Enevald (-wall) Hansson, båtsman 207.
 Engelbrekt (Ängilbrict), köpsven 268.
 Eren, se Bertil van Eren.
 Erik Andersson, avl. 277.
 — — avlägger borgareed 74.
 — — i Bergby 234. Hans avl. broder, se Hans smed.
 — Björnsson, avl. 201 f. Hans bröder se Anders Björnsson och Ragvald Björnsson i Övermark.
 — Bröms, borgare i Stockholm 112, 239, 250.
 — Buddans, se Erik Olsson Budde.
 — Eriksson, rådman på västra bänken 2 f.; uppbjuder pant 22; vittne vid arvsförlikning 63; d:o vid avvitringsförrättning 87; förlikningsman 89 f.; borgensman för en pantförskrivning 223; d:o för nybliven borgare 65; hans hus i Svartmunkebrinken 117; edgärdsman 180; åberopas som vittne 266, 275; omnämnd 30 (i rubr.).
 Erik Fleming, riksråd, närvarande i rätten. 22 ff., 26, 213 ff., 228.
 — Frost 52.
 — gamle 23.
 — gatuvaske 172.
 — Helsing, avl. 307. Hans änka, se Karin (Katerina) Hans Bökmans.
 — Henriksson i Kaulala 114.
 — Jakobsson, rådman på västra bänken 2; stämmer motpart 23 f.; mottager sin (andra) hustrus [Anna Olofsdotter] mödernearv 36; hembjuder fastighet 46; ålägges att utgöra knektpenningar 52; uppbjuder hus 55 f., 58, 97, 100, 123, 157 ff., 239, 242, 245; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 62 f.; deltagar i värdesättning av hus 69; part i tvist om oxar 72, 103; köper stenhus i sin första hustrus börd 102; uppbjuder pant 170, 174, 286, 289 f.; köper trähus 187 f.; erlägger mansbot på dråparens vägnar 196; vittne vid fastighetsöverlåtelse 247; d:o vid upprättandet av inbördes testamente 310; d:o vid arvsförlikning 311; deltagar i förhandling om våghusurets iståndsättande 249. Hans son i ett föreg. gifte, se Anders Eriksson; hans svärfader i andra giftet, se skeppar Olof Eriksson.
 — — skeppare 252, 256.
 — Joensson, avl. 226 f., 278. Hans broder, se Anders Jönsson; hans änka se hu Ingrid. Hans övriga arvingar uppräknas 278.
 — — 311. Hans avl. broder, se unge Hans kannngjutare; hans syster, se Anna Joensdotter.
 — — västantill, blind 42.
 — Jönsson landsknekt, avl. 259 f. Hans hu, se Margit; hans broder, se Mårten Jönsson.
 — Jönsson 16, 53.
 — — i Mäster Mikels gränd avlägger borgareed 283.
 — — skomakare erhåller burskap 39.

- Erik Kettlsson i Yttrö 278.
- Knutsson, borgare i Stockholm 24, 67, 138, 297.
- — syllsättare 16, 53, 202.
- — västantill, fodermarsk 68.
- Kugge 89.
- laggare, dräpt 139 f. Hans hu dömd till betalningsansvar 130; hans broder, se Klemet Matsson i Vappeby; hans farbroder, se Sigfrid Matsson.
- landsknekt 5. Jfr Erik Jönsson.
- Larsson avlägger borgareed 65.
- — slutl. rådman, förvärvar fastighet 34; en av borgarskapets 48 älste 41; vittne till uppträde på skottuset 177, 179; edgårdsman 180, 256; avlägger ed som kämnär 180; sittande kämnär 182, 211; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 201 f.
- — köttmångare, avl. 279. Hans hu se Margit; hans bröder, se Peder Larsson borgare och Olof Larsson i Mustasaari socken.
- — skeppskarl 257.
- lille, hans borgersmän 15; får testamente 64; förvarar humle 120; gjort olaga silverköp 130; hans bo upptecknas 211; hans hu får behålla fetalier 215; vittne vid fastighetsbyte 238. Hans änka, se Apollonia (Abeluna).
- Mikelsson 116. Hans fader, se Mikel Nilsson; hans styvfader, se Herman Spræck.
- — borgmästare i Uppsala 158 f.
- Månsson 224.
- Mårtensson avlägger borgareed 230.
- Nilsson, avl. gossebarn 240. Hans fader, se Nils Persson.
- — 57, 140 f., 280.
- — i Brevik 207.
- — i Sätuna 250.
- Olsson [obestämt vilken] 141, 283, 286, 295.
- — borgare i Enköping 73.
- — Budde, rådman på västra bänken 2; deltagar i avvitringsförrättning 36; bestulen 56; vittne vid fastighetsförsäljning 86; d:o vid uppgörelse om mansbot 140; tilldömes järn 130; förmedlar hembud 236; fullmäktig att inkräva lybsk gäld 265. Hans hu, se Birgitta (Brita) Budans Eriks.
- Erik Olsson, drabant 135 f.
- — på Köpmangatan 285 f., 289 f. Hans mäg, se Knut Bengtsson.
- — skinnare (vid stora torget) rådmann på västra bänken 2; borgersman 15, 124; uppbjuder fastigheter 15 f., 18 f., 124 f., 127, 229 f.; d:o panter 54, 133, 197, 286, 289 f.; går i god för nyblivna borgare 19, 70; tagit stulen kappa i pant 49; vittne vid förlikning 58, 91; d:o vid arvskifte 63, 128, 185, 193, 207, 299, 304, 311; krävd på penningar 79; hans hus omnämnt 87, 102, 264, 269; upptager vittnesmål vid sjuksäng 137; fullmäktig vid hembud 200, 293; d:o vid fastighetsförsäljning 236; värderingsman 202.
- Olsson, slottsskrivare på Åbo slott 282.
- Persson, en av borgerskapets 48 älste 41; vittne till uppträde på skottuset 177, 179; åberopas som vittne rör. en räkenskap 266; utlånar sigill 274.
- pungmakare 298 f.
- skinnare i Norreport 127 f. Hans svärfader, se Henrik verkmästare.
- — se även Erik Olsson.
- skolmästare, hans årslön 88; köper fastighet 194.
- skrivare vid Salberget 277.
- skräddare, en av borgerskapets 48 älste 41; tager fastighet i pant 106; edgårdsman 256. Hans hu, se Margit.
- — på Köpmangatan 283, 309 f, 313.
- Staffansson, borgare i Uppsala 44 (rubr.), 122. Hans hu, se Margit; hans svärmöder, se hu Karin (Katerina).
- Stutt dömes att betala frakt 20 f.; en av borgerskapets 48 älste 41; ålderman för de svenske köpsvennerna 157; edgårdsman 180; övertager

- pant 212; kårande i ett stöldmål 252; ombud vid fastighetsöverlåtelse 262; svarande i kravmål 266 f.; köpvittne 283.
- Erik Svensson (Ericus Svenonis) M:r, electus i Skara, avl. 277. Hans moder se hu Karin Peder Olssons; hans änkas andre man, se Erik skrivare vid Salberget.
- — skottherre 177, 179; edgårdsman 180.
- Svensson i Sunnansjö 207.
- Ålanning 193, 309 f.
- Eskil Bertilsson, avl. 270.
- Bökman, en av borgerskapets 48 älste 41; sakfälld 245.
- Eskil Eriksson, borgare i Stockholm, ger mansbot för dråp 139 f.
- — förlikningsman 201.
- Persson 114. Hans broder, se Niku Finne.
- Simonsson i Helgalekamens gränd 234.
- skomakare i Strängnäs 64.
- svärdslipare 141, 283.
- Tomasson 256.
- Esping, se Olof.
- Esta-Brita 35.
- Estrid, Mårten badstugukarls avl. hu 184 f. Hennes broder, se Jöns Olsson i Jomala.
- Eterius Matsson från Ås' sn på Öland 20.

F.

- Faeren, se Klaus van Færen.
- Falentin, se Valentin.
- Falkensten, se Lars.
- Fenis, fru, avl. 42.
- Filip (Filpus, Philippus).
- guldsmed 42.
- Ingemarsson, guldsmed, avlägger borgareed 218; köper fastighet 270 f.
- Nilsson, landsknekt 270.
- Olaff [*sic*] 109. Hans svärfader, se Nils Henriksson i Sääksmäki sn.
- Persson i Mörby 234 f.
- Fimbo, se Hans.
- Finkenhow, se Mårten.
- Finne, se Henrik; Niku; Sigfrid; Tomas.
- Finved guldsmed, rådman på västra bänken 2 f.; går i god för nyblivna borgare 67, 91, 218; deltager i värdesättning av hus 69; uttager penningar ur disken 76; upptager vittnesmål vid sjuksäng 137; hans hus omnämmt 159; part i mål ang. tomt på Södermalm 171; vittne i arvmål 182, 225; förordnad till förmyndare 213, 260, 309; uppjuder sitt hus 248, 250,
- 254, 258; säljer samma 309 f. och ännu ett annat 310 f.
- Fleming, se Erik; Ivar.
- Fogell, se Lars Fågel.
- Fosser, se Hans; Herman.
- Frans Bertilsson, se Bertil Fransson.
- Holst, borgare i Västerås, 291.
- av Lothingen, hertig, 214.
- Olsson 12.
- Persson 225.
- skrivare, skytt 298.
- stadstjänare 111, 115.
- Stråbock (-buch), hans hus uppjudet 18, 20, 26, 75, 98, (100); omtalad som avliden 91; panträtt i en hans bod 223; hans hus omnämmt 226.
- Fredrik (Frederich).
- II, kurfurste av Pfalz (»paltzgraffuen») 214.
- Fredriksson i Lybeck 173.
- Persson i Kalseby 89.
- Frentorp, se Herman.
- Fris, se Hans; Henrik.
- Frost, se Erik.
- Fälde, se Hans v. Fälde.
- Fässenholt, se Jöran.

G.

- Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna], riksråd, närvarande i rätten 45, 47, 228; hans fogde ihjälslagen 298.
- Hans tjänare, se Olof Ryss; hans fogde se Anders Persson.
- Gammal, se Hans.

Georg, se Jöran.
 Gera, se Holger Karlsson.
 Gere, se Henning.
 Gerijck, se Teus.
 Gerlach van Emden berövad skepp och last av skottar 27; k. brev för honom 27 f.; en av borgerskapets 48 älste 41; hans hus omnämnt 298.
 Gert (Gierdh) Holländer, bösseskytt 71.
 — Koster, köpsven från Lybeck 290.
 Gertrud, hu, avl. 123. Hennes broder, se Nils Larsson i Kalmingekylä.
 — Anders vinmans hu 312.
 — Jöns Markussons hu i Åbo 194 f. Hennes avl. son, se Nils Persson.
 — [Lindvedsdotter] 244 f. Hennes bröder, se Jöns Lindvedsson; Olof Lindvedsson; Tord Lindvedsson.
 — Ragvald åkares hu 70.
 — i Tamanäs, hu 104 f.
 — i Ölmos (Ulmus), hu 44.
 Gisle Nilsson i Hammarland 81.
 Godkarl, se Henrik.
 Gorius Holste, avl. 194, 291. Hans änka, se Elisabet.
 Gottorm Nilsson 81.
 — se även Olof.
 Greffue, se Didrik.
 Gregers Eriksson, född i Sagu sn, dråpare 254.
 — Henriksson från Kyro sn, dråpare 172.
 — Persson, en av borgerskapets 48 älste 41; edgårdsman 180; vittne vid arvsförlikning 225.
 — — vid Kindhästugatan 66, 207.
 — skeppare 23 f.
 — skinnare, en av borgerskapets 48 älste 41; hans hus omnämnt 102; får böta 216; sakfälld 245.
 — snickare 44.
 — Tomasson, avl. 38 f. Hans svåger, se Anders Henriksson i Menikkala.

Gregers i valvet 286.
 Gressmer, se Mauritz Kressmer.
 Grip, se Birge Nilsson; Birgitta (Brita) Nilsdotter.
 Grosse, se Anders.
 Grotfader, se Peder (Peter).
 Grott, se Jöns.
 Grym (Gröm), se Olof.
 Gunilla [Johansdotter (Bese)], fru, 12, 97, 125.
 Gunnar Olsson, rådman på västra bänken 2; reviderar räkenskap för predikanthuset 16; deltagar i avvittningsförrättning 36; vittne vid förlikning 48, 107; d:o vid arvsuppgörelse 83, 251, 287; d:o vid fastighetsöverlåtelse 294; förmedlar hembud 192; uppbjuder fastighet 307 f., 310; omnämnd i övrigt 102.
 Gustaf I, konung av Sverige (vår nådige herre), hans ankomst skall avvaktas för måls avgörande 15, 265; brev utfärdade av honom 27 f., 51, 101, 138 f., 143—157, 253 f.; skänkt fastighet (hus, tomt) 61, 75, 97, 101, 138; uppgives hava anbefallt åtal 68 f.; låtit nedbryta privat hus 93; köpmännens skråordning underställes honom 158; får andel av gäldenärsmedel 189; vederkánt tomt 193; lämnar föreskrift i ett tjuvnadsmål 198; mottager ombud för borgerskapets 48 älste 221; ger tillstånd till försäljning av en hospitalstomt 247; hans brev förfalskadt 265.
 Gyllenhorn, se Joen (Jon) Olsson; Jöns Olsson.
 Gyllenstierna, se Karin [Eriksdotter]; Pål Abrahamsson.
 Gynte Svensson 283 f., 303. Hans hu, se Peder Gåsses änka.
 Gåsse, se Peder.

H.

Haderslee, se Peder (Peter).
 Hallandsfar, se Sven.
 Hals (-ss), se Mats.
 Hans Andersson 217. Hans avl. fader, se Anders Ålänning.

Hans Bock (Booch) i porten, se Hans Persson.
 — Bottenman i tjänst hos Nils Henriksson [Bååt], dräpt, ang. mansbot efter honom 189.

- Hans Bökman (Böck-, Boch-) 89, 307 (avl.). Hans änka, se Karin (Katerina).
 — bösseskytt 192.
 — Böttiger, (Bödekär, Bodeker) tysk köpsven, tilldömd järn 15; hans mellanhavande med Pettermuus 19, 86 f., 93 f.; 96, 190, d:o med Frans Stråbock 91; hans lejd uppsagd 112 f.; i fängelse 190; avstår fastighet för gäld 225.
 — Däleman 13, 86.
 — Eriksson [obestämt vilken] tilldömes fordran 130; ålderman för de svenska köpsvennerna 157; får hus i pant 174; uppbjuder silverpant 197 f.; d:o fastighet 291, 293, 295; hans hus omnämnt 299; hans trädgård d:o 201.
 — —, gamle 84.
 — — köpman, avlägger borgareed 176.
 — — Rutz, en av borgarskapets 48 älte 41; upprättar inbördes testamente 141; ang. arv efter hans avl. hu Margit 260, 293; hans hus omnämnt 291; hans gäld i Lybeck betalas 294. Hans svägerska, se Karin Olofsdotter.
 — — unge, rådman på västra bänken 2 f., går i god för nybliven borgare 12, 74; borgensman 15; reviderar räkenskapen för predikanternas hus 16; berövad skepp och last av skottar 27, 99; k. brev för honom 27 f.; deltagar i avvitringsförrättning 36; utfärdar pergamentsbrev 44; närvarande i rätten *ib.*; vittne vid förlikning 48, 91, 107; d:o vid fastighetsöverlåtelse 247, 294; fullmäktig vid d:o 158 f., 291 f., 296 f.; köper fastighet 65 f., 115, 236, 242, 292 f.; anklagad för olaga saltköp 68 f.; deltagar i värdesättning av hus 69; uppbjuder fastighet 185, 187, 189, 211 ff., 276 ff.; säljer d:o 191 f.; ang. arv efter hans hu Anna 272 f.
 — — se även Mikel.
 — Eskilsson, rådman, får avsked 2; vittnar i dråpmål 17; uppbjuder pant 158, 170, 172.
 — tom Felde 246, 296 (van Folde).
- Hans Fimbo 123.
 — Foser 195.
 — Fris, k. profoss 126.
 — van Fælde, se Hans tom Felde.
 — Gammal, borgare i Stockholm, senare rådman (slutl. borgmästare), uppbjuder pant 30, 34; en av borgerskapets 48 älte 41; hans mellanhavande med Klaus Bärnfelt 91 f.; d:o med Hans Hoffman 176; d:o med Jon Joensson 303; tillhålls riva hus 218; hans tomt på Södermalm 221; förmedlar hembud av fastighet 236; edgårdsman 280; sittande kämnär 288; överlåter fastighet 291 f. Hans hu, se Margit.
 — herr, kyrkoherde i Börstil 69, 203.
 — Hille, hans hus omnämnt 13; en av borgerskapets 48 älte 41; vittne vid upprättandet av inbördes testamente 141.
 — Hoffman, borgare i Lybeck, 124, 176, 214, 228, 289.
 — Häss l. Hasse 25.
 — Ivarsson (Iffuars) skall göra räkenskap 15; en av borgerskapets 48 älte 41.
 — Johansson (Jog-) 178, 230. Hans moder, se Anna kanngjutares hu.
 — Jöransson 14 f., 34.
 — — kammarskrivare 271 f.
 — van Kampen 71.
 — kanngjutare 230. Hans hu, se Anna.
 — — unge, avl., 305, 311. Hans hu, se Margit (Margareta); hans syskon, se Anna Joenssdotter; Erik Joensson.
 — — borgare i Danzig 267. Hans måg, se Mauritius Kressmer.
 — Kock 64.
 — — borgare i Lybeck 19, 86 f., 96, 190.
 — Kofartz 236.
 — kolare 182, 203, 206.
 — van Kolling, landsknekt 306. Hans dotter, se Sara.
 — Kranck, sålt fastighet 17; hans mellanhavande med mjölnaren i Vällinge 20; går i god för nybliven borgare 174; sigillvittne 239; avger vittnesmål 304; edgårdsman 308; omnämnd i övrigt 180.

- Hans, Kuckule- 22.
 — Larsson 264.
 — — 131. Hans hu omnämnd 191.
 — — på Köpmangatan 74.
 — — (Lorentzson) i Västerås 290 f.
 — lille, i Västerås 243.
 — Mikelsson avlägger borgareed 55.
 — Månsson, båtsman vid k. skeppsgården 301 f. Hans svägerska, se hu Sigrid på Landbacken vid Salberget.
 — Mönichen 44.
 — mönsterskrivare i Västerås 192, 247. Hans förra hu, se Magdalena (Malin).
 — Nagel, avl. 47 f., 141 f. Hans hu, se Birgitta; hans broder, se Henrik Nagel.
 — Nilsson 8 f. (gamle), 282.
 — Olsson 193. Hans avl. broder, se Olof Olsson; hans styvfader, se Måns guldsmed.
 — — från Kaluar sn i Finland 5.
 — — från Pite sn 23.
 — Persson [obestämt vilken] 247.
 — — avlägger borgareed 70.
 — — Bock i porten, vittne vid arvsuppgörelse 39, 122, 212, 285; en av borgerskapets 48 älste 41; får vederlag för avstådd tomt 50, 93, 95; testamentsexekutor 204.
 — — hovman 204.
 — — rådman på östra bänken 2; köper tomt 16; reviderar räkenskapen för predikanthuset *ib.*; hans gård omnämnd 33; deltagar i avvitringsförrättning 36; uppbjuder fastighet 44; vittne vid arvsuppgörelse 114; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 131; förlikningsman *ib.*; stämt motpart 185; värderingsman 211; upptager vittnesmål 231; låter införa vittneskrift i tänkeboken 302 f.
 — Regbo l. Rengbo 70, 188.
 — Rutz, se Hans Eriksson.
 — sadelmakare 217.
 — van Salig 244, 281, 284. Hans svärmöder, se Elisabet Lambrekt Helmiks änka.
 — Sasse, köpsven 92.
 — Skilling 77, 103.
- Hans skomakare 44, 313 f.
 — Skotte, skräddare 197, 255.
 — skrivare 44, 298.
 — skräddare [obestämt vilken] 299, 306 (hu Brita).
 — — i porten, en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid uppträde på skott-
 huset 177, 179; d:o vid arvsförlikning 212; ålagd vite 246; hans mellanhavande med Anders Larsson i Borgå 294.
 — — i Sankt Johannis gränd 75 f., 117, 122.
 — — se även Hans Skotte.
 — smed 141, 234 (avl.). Hans änka, se hu Ingeborg; hans broder, se Erik Andersson i Bergby.
 — Struckman, köpsven 55 f., 228.
 — timmerman 175.
 — Ulfs (Wiffz) 17.
 — i valvet, en av borgarskapets 48 älste 41; vittne vid förlikning 107; d:o vid fastighetsöverlåtelse 201; d:o vid arvsuppgörelse 208, 251; avlägger vittnesed 213; går i god för nybliven borgare 221; fängslad 264.
 — Vågghals (Wäge-) 19, 294.
 Harald Andersson 83, 116.
 — Olsson, rådman på östra bänken 2 f.; upptager vittnesmål 9; hembjuder fastighet 46; vittne vid uppgörandet av inbördes testamente 141; d:o vid fastighetsöverlåtelse 201; d:o vid skuldbetalning 269; part i mål rör. tomt på Södermalm 171; borgensman 227; föreståndare för hospitalet 246, 268; hans hus omnämnd 247; hans kvittensbrev 258; förmyndare och testamentsexekutor 260; uppbjuder fastighet 264, 268; fullmäktig vid husförsäljning 281 f.
 Hartvigs Märten 38.
 Hasse, se Hans Häss.
 Hassur, se Henrik.
 Havestadt, se Berend.
 Heijnisk, se Tomas.
 Heine Schulte 108.
 Helga, Olof Espings änka, se Elin.
 Helmik, se Lambrekt.

- Helsing, se Nils; Peder.
 Heming (Hæ-), drabant 135 f., 141.
 Henning (Häningh), drottningens skrivare 43.
 — Gere, hans hus omnämnt 61, 307; d:o tomt 69; försuttit stämning 181; säljer fastighet 198 f.; tillhålls riva hus 218.
 — köpsven 83.
 Henrik Balk, gamle, avl. 304.
 — bonde i Roslagen 251. Hans hu, se Anna.
 — tho Borg 157 ff., 170.
 — Bryning 108.
 — buntmakare 6, 89.
 — Eriksson i Själv 10.
 — [—], herr, kyrkoherde i Torsåker 232 f. Hans svärfader, se Måns Gullelesson i Mälby.
 — Finne, borgare i Stockholm 26 f.
 — Fris 294.
 — Godkarl 206.
 — Hassur, 35. Hans hu, se Anna.
 — Hippersteren, borgare i Viborg 265.
 — [Johansson], biskop i Västerås 12 f.
 — Jönsson 84.
 — — avlägger borgareed 280.
 — knivsmed 130 f.
 — Mattson (tronge Henrik) 73, 307.
 — — från Kumogårds län 31 f., 229.
 — van Münster (Mö-), landsknecht 298.
 — Mårtensson 6.
 — Nagel, svarande i arvsmål 47 f., 142 f.; hans hus uppbjudet 55 f., 58, 191, 194; hans träbod likaså 67, 73, 75; hans tvist med Olof Ivarsson 108 f.; säljer fastighet 141 f.; omnämnd i övrigt 12, 31, 81. Hans hu, se Elisabet (Elseby); hans avl. broder, se Hans Nagel.
 — Nilsson, borgare i Åbo 11.
 — Nürnberg (Nörenberg) 217.
 — Olsson, rådman på västra bänken 2; rättsfogde 3; uttager penningar ur disken 76; vill tillösa sig tomt 100; tilldömes samma 126; kärar rör. en annan tomt 170 f.; vittne vid arvsförlikning 185; entledigad ur magistra-
- ten 185. Hans avl. hu, se Margit (Margareta).
 Henrik Persson 308.
 — — avlägger borgareed 157.
 — — i Kornhamn 123.
 — Prydz från Söderköping 100 f.
 — Pävellsson, skytt 298.
 — Rotenburg (-borg) 17.
 — Sarki från Eura sn 184.
 — Schulte 107 f.
 — Simonsson avlägger borgareed 53.
 — Skawarns, köpsven från Lybeck 290.
 — Sköllatt 238.
 — Snabel, se Elisabet Henrik Nagels hu.
 — Staffansson, köpsven från Söderköping 103 f.
 — toffelmakare, landsknecht 298.
 — tränge, se Henrik Mattson.
 — van Utrecht (Ytträcktt), kyrkvård, reviderar räkenskapen för predikanthuset 16; föreståndare för d:o 17; en av borgerskapets 48 älste 41; borgensman 227; omtalad såsom avliden 248, 284 f. Hans hu, se Elisabet (Elseby); hans arvinge, se Pável van Utrecht.
 — verkmästare, avl., 127 f.; hans änka, se Ragnhild månglerska; hans måg, se Erik skinnare vid Norreport.
 — överskärare 219, 243.
 Herman bagare, dråpare 219.
 — Bollman (Bole-), borgare och rådman i Reval 295 f.
 — van Bomelen 237 f.
 — bårdskärare 105, 109, 298 (uppsagt sitt burskap).
 — Fosser 89.
 — Frentorp, borgare i Lybeck 295 f.
 — Husman, borgare i Bremen 77.
 — krutmakare, bösseskytt 71.
 — Spräck, borgare i Arboga, utreder arv 37, 116; byter fastighet 37 f.; säljer d:o 116 ff. Hans hu, se Elisabet; hans styvson, se Erik Mikelsson.
 Hille, se Hans.
 Hippersteren, se Henrik.
 Holger (Hollinger) 88.
 — Karlsson [Gera], riddare, riksråd, avl. 80.

Holger timmerman 88, 205 f. Hans hu, se Valborg. Holländer, se Gert. Holm, se Måns. Holst (-te), se Frans; Gorius; Jakob; Klaus; Peder. Horn, se Jakob. Huisko, se Peder.	Husman, se Herman. Håkan köttmångare 74. — Olsson, trånge, syllsättare 53. — se även Kofarts Håkan. Hård, se Jost van Hård. Häss, se Hans; Nils. Höss, se Peder.

I.

Ingeborg, hu, från Gryts sn 186. Hennes avl. broder, se Peder vinman. — Göttadotter 122. Hennes man, se Anders Prydz. — Hans smeds änka 234. — Kettildsdotter 278. — Nils skrivares hu östantill 44. Ingrid, Erik Joenssons änka 278. — Lasse Björnssons änka, utreder arvet efter sin man 84 f.; säljer fastighet 98 f., 125; hennes hus uppjudet 118; hennes arvingar sälja samma 304 f. — gamle Mats murares hu, fiskblöterska 113. — i Nysätra by (Vätö sn) dömd för stöld 106.	Ingrid i Svinninge, hu 63 f. Hennes broder, se Anders Bottnekarl. Ivar Fleming, riddare, riksråd, närvarande i rätten 47, 95 f., 228. Ivars Hans skall göra räkenskap 15; en av borgerskapets 48 älste 41; ålagd värjemålsed 245; godeman vid arvsförlikning 283. Ivars Lasse 119. Ivars Mats (västan till) insätter arvsmedel i disken 38; ang. arvet efter hans hu 118 f.; går i god för nybliven borgare 172; värderingsman 202; förlikningsman vid arvskifte 212. Hans hu, se Margit (Marta).

J.

Jakob Andersson i Grubbe 245. — Bagge närvarande i rätten 6, 8, 12, 19, 228, 232; hans skott och rörelse 65; hans förläning omtalas <i>ib.</i>; part i injuriemål 105; d:o i tvist om hus 251 f.; vittne vid fastighetsöverlåtelse 247. Hans hu, se Anna Jönsdotter [Svinhufvud]. — Eriksson, köpman, avlägger borgareed 183. — Hampe, en av borgerskapets 48 älste 41; hans hus omnämnt 61; har del i arvet efter Rutz Hans' hu 260 f., 293. — herr, kyrkoherde i Borgå 129. — Holst skeppare, »vär n. herres tjänare», skytt, köper fastighet 217; hans mellanhavande med Konster Jöns 276, 279 f.; hans hus uppjudet	283, 286, 289; d:o sålt 292; bisittare i rätten 298. Jakob Horn 105. — Jakobsson erhåller burskap 39. — Jönsson, dagsverkskarl, avlägger borgareed 172. — — i Hova, dråpare 75. — Kock 239. — Kuse (Kusse-) 206. — Larsson 102, 140. — — i Östensjö 58. — lekare på Gråmunkeholmen 243. — lille 256. — Lumpans begär vittnesförhör 57; hans hus på Skomakaregatan uppjudes 170, 172, 174; edgårdsman 280. — Matsson, avl. 307. Hans son, se Mats Jakobsson.

- Jakob Mikelsson 311 ff.
- Månsson fäster lag 255 f.; hans hus omnämnt 310; d:o uppjudet 312 f.
  - Mårtensson Biskop 35 f. Hans hus-trus moster, se Birgitta Olof slaktares hu.
  - mäster, K. M:ts öверste skeppstimmerman 118.
  - Nylänning, avl. 261. Hans måg, se Simon [Andersson] skrivare.
  - Næsse- 202.
  - Olsson 227, 256.
  - Persson, landsknekt, avlägger borgareed 19; vittne vid arvvittringsförrettning 87.
  - Pil (Piill) avlägger borgareed 70.
  - Prydz, bösseskytt 71.
  - Ryss (Riisz, Riudz), dråpare 58; försuttit stämning 181; ålagd vite 246; mottager barnpenningar 297.
  - Sal (Szall, Szale) 66 f., 89, 111.
  - Sarve, en av borgerskapets 48 älste 41; hans tomt på Södermalm 68, 200; vittne vid upprättandet av inbördes testamente 70, 244; går i god för nybliven borgare 176; säljer fastighet 198 f.; tager sin svärmoder [hu Karin Nils Näbbs] i sytning 220 f; tillbyter sig tomt 221; upp-bär arv 261.
  - skeppar Olofs 211.
  - skinnare 157.
  - Stur 77.
  - Stiuffwer (stuvare?) 105. Hans hu, se Dordi.
  - tjocke, i konungens tjänst 279; hans hu idkar borgerlig näring och skall mottaga inkvartering *ib*.
  - Trappow från Danzig anklagad för delaktighet i mord 133 f.
  - Jeronimus gillesven 116. Hans hu, se Anna.
  - Joakim, markgreve av Brandenburg 111.
  - Joen (Joan, Jon, Joonn, Johan, Jogan).
  - Arvidsson, borgare i Västervik 54. Hans hu, se Magdalena (Malin).
  - Blanck 227.
  - Enevaldsson, borgare 237 f. Hans hu, se Kristina.
  - Joen Jakobsson på Salberget 8. Hans hu, se Cecilia Pedersdotter Sting.
  - Johansson (Jog-) 69.
  - Jonsson vittne vid fastighetsbyte 39; en av borgerskapets 48 älste 41; hans tvist med kämnärerna 303.
  - Larsson 188, 198.
  - — på Ekerön 295.
  - — skeppskar 257.
  - Månsson i Torpa 27.
  - Olsson [Gyllenhorn] till Hacksta, riksråd, närvarande i rätten 45, 47, 79, 95 f., 99, 190, 192, 194 f., 228, 265, 267, 271 f., 274; köper fastighet 57, 203 f., 292; får en fordran betalad 282; gör anspråk på dylik 294.
  - Persson [Båät] till Häringe, slutl. riksråd 37.
  - skomakare uppsäger sitt burskap 227.
  - skrivare i Finland 44 f., 237 ff.
  - i Skällnora 193.
  - Stensson, hovman, edgärdsman 204.
  - Sting, avl. 8 f.
  - i tornet, en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid fastighetsöverlåtelse 201 f.
  - Turesson [tre rosor], riksråd, riddare, närvarande i rätten 79, 95 f.
  - van Wären i Danzig 7.
  - Johanna, hu 121.
  - Josef Arvidsson, rådman på västra bänken 2; kämnär 3, 112; rättsfogde 84; skall undersöka börd 31; vittne vid arvsförlikning 63, 74, 105; utsedd till förmyndare 82 f., 99 f.; förmedlar hembud 115; utreder arv efter drunknad kvinna 128 f.; uppjuder pant 180, 183; skall förvalta barnpenningar 234; upprättar inbördes testamente 235; sakfälld 268. Hans hu, se Anna.
  - Nilsson 256, 289.
  - Jost van Hård 67.
  - Vikman (Wiik-), köpsven, 71, 77, 92.
  - Jute, se Jöns; Olof; Rasmus; Severin.
  - Jöns Andersson (»lille»), rådman på östra bänken 2; kämnär 3, 112; rättsfogde 84; hans hus omnämnt 32; utsedd till förmyndare 82 f., 99 f.; smädad

- 90; köper fastighet 95, 124 f.; vittne vid arvsförlikning 105; för talan rör penningar deponerade i rätten 192; uppbär samma 195; mottager ersättning för såld humle 223; sakfäld 268; förvaltare av dödsbo 304; omnämnd i övrigt 30 (rubr.)
- Jöns Andersson i Meskerby 270.
- — i Torstuna kyrkby 139.
- — i Tullenäs 84.
- Balk, avl. 194. Hans änka, se Barbro.
- Bertilsson, herr, kaplan i Värmdö, dräpt 134 f.
- bitsare 44, 97.
- Björnsson, borgmästare i Strängnäs, medarvinge efter Rutz Hans' hu 260 f., 293; hans hus östantill upp- bjudet 308, 310, 313 f.; d:o sålt 311 f.
- Bönker 238.
- dragare 125. Jfr Jöns Påvelsson.
- Eriksson i Skepptuna 88.
- Gregersson avlägger borgareed 198.
- Grott, dråpare 255.
- Gudmundsson 117.
- guldsmed 86, 103, 123, 223 f. Hans avl. hu, se Kristina.
- Henriksson, store 200 f., 230, 256.
- östantill 213.
- Jute 53, 99 f. (dråpare).
- Jönsson 15, 18 f.
- — dräpt 196. Hans broder, se Bertil Jönsson [Ruuth?].
- — i porten, avl. 15, 92. Hans änka, se Kristina.
- Konster, se Jöns Olsson Konster.
- Larsson från Tövsala sn 35, 58.
- Lindvedsson 245. Hans broder, se Tord Lindvedsson.
- Markusson, båtsman 230.
- Matsson uppjuder fastighet 51 f., 55, 58; går i god för nybliven borgare 55; fullmäktig vid fastighetsöverlä- telse 292 f.
- Mikelsson 208. Hans avl. hu, se Margit (Margareta).
- Månsson i Soklot 128.
- mästare, i Linköping 80.
- Nilsson, hospitalsföreståndare 25; dräpt 72.
- Jöns Nilsson, klensmed, avlägger bor- gareed 223.
- — skeppskarl 257.
- — i Vässingsböda 84.
- Olsson 217, 256.
- — i Antorp 280.
- — [Gyllenhorn] närvarande i rätten 47.
- — i Jomala 184 f.
- — i Kangas 270.
- — Konster, köpsven 256, 276, 279 f.
- Persson, båtsman, avlägger borgare- ed 174.
- — i Hällestorp 84, 179. Hans broder, se Nils Persson.
- Påvelsson, dragare 98 f. Jfr Jöns dragare.
- från Raumo, föreståndare för pre- dikohusen, hans räkenskap 16 f.; skall behålla kvarlätenskapen efter en avliden 23 f.; ger jordegendom till Åbo hospital 26; en av borgerskapets 48 älste 41; köper fastighet 69; hans mellanhavande med hu Karin Nils Tomassons 200 f.
- skomakare 301, 303, 305, 308. Hans avl. svärfader, se Lars Botvidsson.
- smed 113. Hans hu, se Anna.
- store (i Tynninge) 15, 266, 268, 278.
- Svensson i Vexsall 111.
- Tomasson, borgare i Åbo 11, 256.
- tunnbindare 66.
- Ålänning 280.
- Jöran (Jörgen, Georg) 34.
- askbrännare, se Jöran (Jörgen) Let- tow.
- Benedikt, född i Königsberg, tjuv, benådas till bödel 4, 67.
- bössgjutare 225 f.
- bösseskytt, mästare, 16, 59.
- — lille 71.
- Däckenhortt, herr, 57.
- Eriksson 119, 271. Hans hu, se Mar- git.
- —, rådman på östra bänken 2 f.; uppjudit fastighet 7; säljer tomt 12; hans hus omnämnt 13, 33; överlåter fastighet till sin dotter och måg 13 f.; hans tomt på Södermalm 68,

- 200; vittne vid fastighetsförsäljning 86; får avsked ur magistraten 179. Hans dotter, se Margit (Margareta) Jöransdotter; hans måg, se Peder Jönsson.
- Jöran Fässenholt 17 f.
- Johansson (Jog-), hans hu 105.
- Jönsson, hans hus uppjudes 14 f., 254, 258, 260; upplåter fastighet 20, 34.
- — kammarskrivare 270 f.
- Lettow, askbrännare, mördad 133 f., 212. Hans hu, se Magdalena (Tomas Heijnisks?)
- Jöran Norman (Nord-), Mr., [riksråd], närvarande i rätten 24, 47, 52, 93, 95 f., 99, 178, 228, 232; rykten om hans planer att rymma riket 25.
- Olsson, skeppskar 257.
- Persson 37. Hans hu, se Anna Mikelsdotter.
- Talgfogde 255.
- Tomasson avlägger borgareed 174.
- tullskrivare 32.
- — gamle 294.
- vårdskrivare 34.

K.

- Kalmar-Nils 294 f.
- Kampen, se Hans van Kampen.
- Kanicke, se Otto de Kanicke.
- Karin (Katerina).
- hu 122. Hennes dotter, se Margit Erik Staffanssons i Uppsala hu.
- Andersdotter i Tullenäs 84.
- Anders Simonssons änka 97 f., 208, 223 f., 248.
- [Eriksdotter (Gyllenstierna)] till Lagnö, fru 44.
- Hans Bökmans änka 307. Hennes förre man, se Erik Helsing.
- [Henriksdotter] 257.
- Jakobsdotter 208. Hennes avl. syster, se Margit (Margareta), Jöns Mikelssons hu.
- Kart, Botvid Larssons [Ankar] hu 105.
- Lars Månssons änka 233.
- Markus' hu 31.
- Mikel skeppsbyggares hu, fiskblöterska 113.
- Niku Finnes hu 13, 114, 205.
- Nils Bagges änka 248. Hennes son, se Tomas Andersson.
- Nils Näbbs änka 220 f. Hennes måg se Jakob Sarve.
- Nils Tomassons hu i Hillelle by 200 f.
- Olof Bröms [änka] 222. Hennes man, se Nils Birgesson.
- Olofsdotter 36. Hennes fader, se skeppar Olof Eriksson.
- Karin Olofsdotter, syster till Hans Rutz' hu 293 f.
- Peder köttmångares hu 89 f.
- Peder Olssons hu 277. Hennes avl. son, se Ericus Svenonis.
- Peder vinmans änka 131 f., 186.
- hu, Pável grytgjutarens änka 18.
- i Södersylta, hu 63 f. Hennes broder, se Anders Bottnekarl.
- Tomas Jönssons i valvet änka 250 f.
- Tönnesdotter 39. Hennes fader, se Tönnes bagare.
- Willem Skottes hu 231. Hennes måg, se Brynolf skraddare.
- från Västerås, mörderska 242 ff.
- i Åura, hu, Pável grytgjutarens syster 18.
- Karl Andersson, borgare i Stockholm, en av borgerskapets 48 älste 41; insatt penningar i disken 76; hans mellanhavande med Hans Hoffman 214, 228, 289 f.
- skomakare 35. Hans hu se Margit.
- Karsten pärlstickare 301, 304.
- Kart, se Karin.
- Kelling, se Peder.
- Kirstin, se Kristina.
- Klara, hu 105.
- Klaus (Clauus) Bagge, skeppare 72, 252.
- Bekhus 83.
- Boije 69, 308 ff.
- van Bremen 77.
- Bärnefelt 44, 55 f., 91 (avl.) 92.

- Klaus van Færen, avl. 306.
 — Holst 71, 217.
 — — landsknekt 298.
 — skinnare 231. Hans änka, se Elisabet (Elseby).
 Klemet (Cl-) Dansson 256.
 — Hansson, k. sekreterare, närvarande i rätten 93; kärande i mål rör. förskingring av hans föräldrars egendom 190, 198.
 — Jönsson 58, 73.
 — på Kindhästugatan 189.
 — Kock 45, 314.
 — köpsven 173.
 — Matsson i Vappeby 139. Hans broder, se Erik laggare.
 — Mårtensson, skomakare, avlägger borgareed 203.
 — Nilsson, borgare i Köping 140. Hans avl. broder, se Nils Nilsson.
 — Olsson 52.
 — Persson 308.
 — Rensell, borgare i Reval 15, 21, 74, 126 f.
 — skomakare köper hus 60, 81; säljer d:o 282 f.; avger vittnesmål 170; hans hus uppbjudet 276 f., 279 f. Hans svåger, se Mats skomakare.
 — skrivare från Finland 299.
 — — se även Klemet Hansson.
 — slaktare 113. Hans hu, se Anna.
 — stadstjänare avsatt 261 f.
 — store 252.
 — Tomasson, bonde 10.
 — värdskrivare får fastighet till skänks 53; han och hans hu få gåvor i testamente 64; hans lön förbättras 75; får inlösa fastighet från hospitalet 94 f.; hans hus omnämnt 160. Hans styvfader, se Anders Bottnekarl.
 Knut Andersson [Lillie] till Norrnäs, riddare, riksråd, närvarande i rätten 6, 45, 47, 79, 95 f., 99, 190 ff., 194 f.; hans öppna brev 6, 8.
 — Bengtsson 285 f. Hans hu, se Margit (Margareta) Eriksdotter; hans svärfader, se Erik Olsson på Köpman-gatan.
 — Haraldsson 204.
 Knut Henriksson, skeppskar 257.
 — Persson, en av borgerskapets 48 älte 41; går i god för nybliven borgare 49; föreståndare för hospitalet 94; uppbär hattpenningar och kollektmedel 104; förmedlar hembud av fastighet 282.
 — skräddare västantill 230.
 — åmare 65.
 Knäbond, se Olof.
 Kock, se Hans; Klemet; Lars; Lukas; Peder.
 Kofartz Hans 236.
 — Håkan, den föreg:s broder, hans hus omnämnt 37; utreder arv 78; hans träbod uppbjudes 97; säljer fastighet 115, 236, 242; uppsäger sitt burskap 173; hans hus uppbjudet 185, 187, 189, 211; går i god för nybliven borgare 195. Hans hu, se Ursula; hans svåger, se Mikel Koge.
 — Kristoffer, de föreg:s broder 115, 192, 236.
 Koge, se Mikel.
 Koko, se Olof Henriksson.
 Kolling, se Hans van Kolling.
 Konrad (Conradt) [von Pyhy], kansler 112.
 Konster, se Jöns Olsson.
 Kort Rut (-tt), avl. 101.
 — skomakare 60, 81, 258 f., 282.
 Koster, se Gert.
 Krafft, se Berend.
 Kranck, se Hans.
 Kressmer, se Mauritz.
 Kristiern II, fd. unionskonung, gör anspråk på underhåll 213 f., 216; låtit halshugga Mårten Stigsson 267; händelser under hans regering åberopas 274.
 — III, konung av Danmark 11.
 Kristina (Cristin, Cirstin).
 — Anders svärdslipares änka 225.
 — från Bjernå sn, hu 78. Hennes broder se Mikel Koge; hennes syster, se Ursula Kofartz Håkans avl. hu.
 — bryggerska, se Kristina Olof Matssons änka.
 — Hans skräddeles i S. Johannis gränd hu 75.

- Kristina, Joen Enevaldssons hu 237, 239.
 — Jöns guldsmeds hu, avl. 86.
 — Jöns Jonssons hu i porten 15, 92 f.
 — i Lagnö, hu 85 f.
 — Märten Nilssons hu i Rörby 278.
 — Olof Matssons änka, bryggerska 183.
 Hennes avl. måg, se Peder skräddare.
 — se även Kure-Kristina.
 Kristoffer (Chr-) guldsmed, avl. 102.
 — Hansson, skytt 298.
 — herr 183.
 — Nilsson 49.
- Kristoffer skräddare 38, 117.
 — vintappare 252, 257.
 — se även Kofartz Kristoffer.
 Kressmer, se Mauritius.
 Krumme, se Nils.
 Kuckule-Hans 22.
 Kugge, se Erik.
 Kume, se Anders; Märten.
 Kure-Kristina, hennes son 48, 142 f., 192 (avl.), 195 f.
 Kurrete, se Nils.
 Kuse, se Jakob; Lars.
 Kyrule, se Tomas.

L.

- Lambreckt Helmiks 78. Hans hu, se Elisabet.
 — Matsson 53 f. Hans änka, se Anna.
 — Stallfågel, borgare i Köpenhamn 11.
 — Wantt i Lybeck 295.
 Lars (Lasse, Laurens).
 — Andersson, borgare 141, 204.
 — — i Manderby 89.
 — bagare 48.
 — Björnsson, rådman (»gamle»), vittne vid fastighetsbyte 39; omtalad som avliden 43; hans fastighet omnämnd 51, 305; hans arvingar utfå arv 85 f.; hans trädgård uppjudes 93; hans trähus d:o 97; omnämnd i övrigt 179 (rubr.) Hans hu, se Ingrid.
 — Botolfsson 110.
 — Botvidsson, skomakare, avl., ang. arvet efter honom 301, 303, 305, 308; hans hus uppjudet 307 f., 310. Hans hu, se Birgitta; hans måg, se Jöns skomakare.
 — bårdskärare uppjuder fastighet 18, 20, 26; förvärvar d:o 45; tilldömes fordran 93 f.; begär borgen för d:o 113; säljer stenhus 225 f.
 — dagsverkskarl 52.
 — Eriksson från Värmdö avlägger borgareed 49.
 — Falkenstens 48.
 — Finne på Köpmangatan 114.
 — — skomakare 170.
 — Fågel (Fogell) 71.
- Lars i Gesta 295.
 — Gregersson, rådman på östra bänken 2; ombud vid fastighetsöverlåtelse 16; testamentsexekutor 39, 204; förmedlar hembud 63; han och hans dotter få gåvor i testamente 64; deltagar i värdesättning av hus 69; vittne vid arvsuppgörelse 74, 114, 182; d:o vid förlikning 107; övertager fastighet för sina barns räkning 160; edgårdsman 180; hans hus omnämnt 249. Hans dotter, se Anna.
 — Henriksson 96, 125, 130.
 — herr 191.
 — — kyrkoherde i Husby (i Västergötland) 304.
 — — kyrkoherde i Munktorp 223.
 — Jönsson, borgare i Arboga 47 f., 142 f., 192, 196.
 — — borgare i Stockholm 22, 119.
 — — avlägger borgareed 174.
 — Klemetsson, fogdeskrivare i Västerbotten 113. Jfr Lars Tomasson.
 — Kock, dräpt 58. Hans söner, se Jakob, Jöns och Tomas Jönssöner i Östensjö.
 — Kuse 55.
 — köttmångares hu sakfälld 245.
 — Larsson 128, 238.
 — — avl. 119 f. Hans änka, se Magdalena; hans dotter, se Elin Larsdotter.
 — Mikellson 78; föreståndare för hospitalet 246, 269.

- Lars Månsson, avl., 233. Hans änka, se Karin; hans fader se Måns Gulleson i Mällby.
- , rådmän på östra bänken 2 f.; upptager vittnesmål 9; testaments-exekutor 39; föreståndare för hospitalet 81, 93, 174, 193; uppbär likvid för ett hospitalshus 94, 175; mottager hattpenningar och kollektmedel 104; förlikningsman 131; uppbjuder sitt hus 159, 170, 172, 197 f.; får avsked 179; säljer fastighet 186 f., 203; hans hus 217, 292; inlöser pantbrev 223.
- skeppskarl 257.
- Mårtensson, avl. 266, 268.
- :s hu 252.
- mäster, se Lars Prydz.
- Nilsson, avl. 9, 269. Hans änka, se hu Cecilia.
- skomakare, avlägger borgareed 110.
- Nylänning (västantill) 52 ff., 215.
- östantill 218.
- [obestämt vilken] 246, 256.
- Olsson 204, 308.
- organista (orgellekare), M:r 17, 113.
- Persson 201.
- hovman 204.
- Skultans, en tid rådman, en av borgerskapets 48 älste 41; vittne i tvist ang. oxar 103; övertager arv 107 f.; bötfälles 176 f.; hans stegerhushön 177; avlägger ed som kämnär 180; avsked på grund av sjukdom 183; edgårdsman 280. Hans svärfader, se Pável Schulte.
- i Övre Malaks 111 f.
- [Petri] ärkebiskop i Uppsala 296.
- Privalk, herr 13, 78 f., 120 f. Hans moder, se hu Margit.
- Prydz, mäster, skarprättare, profoss under regimentet 4 f.; köper fastighet 36 f.; åklagare i dråpsak 71, 133 f.; edgårdsman 217; borgensman 263.
- Lars Prydz, landsknekt 298.
- Pávelsson 304, 308.
- Rodskarl 294.
- sadelmakare 276 f.
- Siggesson [Sparre], riddare, riksråd (marsk), närvarande i rätten 47, 79, 228; hans mellanhavande med hospitalet 248 (rubr.).
- Simonsson 187.
- skomakare, gamle 6.
- — 21. Hans hu, se Elin.
- — unge 157, 203.
- — se även Lars Botvidsson.
- Skotte 256.
- skrivare 121 f., 222.
- (skepps-) 257.
- östantill, gamle 222 f.
- Tomasson 174 f. (i rubr.: Clemet-), 274 f.
- Tordsson 45. Hans son, se Mats Larsson.
- Turesson [tre rosor], riksråd, närvarande i rätten 228.
- Vendelbo, dråpare 135.
- Västgöte 24, 65, 87.
- Leijonhufvud, se Margareta Eriksdotter; Sten Eriksson.
- Lettow, se Jöran (Jörgen).
- Leuhusen, se Märten.
- Lillie, se Knut Andersson; Peder.
- Lucia, jungfru 302. Hennes moder, se hu Birgitta (Brita) [Nilsdotter (Grip)].
- (Lussi) trollkona 191.
- Ludvig (Lodwik).
- bagare 311.
- mönsterskrivare 59.
- Lukas Kock 252. Hans hu, se Appollonia (Abeluna).
- Matsson 66 f., 100.
- vinman 24, 103 (avl.), 129.
- Lumpe, se Jakob.
- Lussi, se Lucia.
- Lydeka Larsson i Krakö 88.
- Lüttich, se Valentin van Lüttich.

M.

- Magdalena (Malin).
- Hans mönsterskrivares i Västerås förra hu 247.
- Magdalena [Henriksdotter] 257.
- Joen Arvidssons hu 54.
- Jönsdotter, nunna i hospitalet 131 f.

- Magdalena Jöran Lettows** hu 133 f.
 — Lars Larssons änka, omgift med Nils skrivare 119.
 — Matsdotter i Veskoski 76. Hennes moder, se hu Cecilia; hennes syster, se Birgitta Matsdotter.
 — Markus Nilssons änka 11 f.
 — Mikel Matssons änka 32.
 — Mikel skräddares hu, avl. 104 f. Hennes moder, se hu Gertrud i Tamanäs; hennes syskon, se Bengt Tönnesson och Valborg i Järfälla sn.
 — Märten dragares änka 109.
 — gamle Sigfrid murares hu 289.
 — Tomas Heines (-nisk) från Danzig, se Magdalena Jöran Lettows hu.
Man (-nd), se Olof.
Margit (-gidh, Marta, Margareta) 35.
 — hu 279. Hennes broder (l. farbroder?) se Erik Larsson.
 — store Amunds änka 296 f., 300.
 — i Boda, hu 212. Hennes son, se Bengt Månsson.
 — bryggerska 297.
 — Didriks van Bocklim änka, avl. 257 f. Hennes moder, se hu Birgitta (Brita); hennes bröder, se Bertil, Märten, Olof och Silvast Henriks-söner.
 — Erik Jönsson landsknechts änka 259 f.
 — Erik Larssons änka 278.
 — Erik skräddares hu 123.
 — Erik Staffanssons hu i Uppsala 122. Hennes moder, se hu Karin (Katarina).
 — Eriksdotter 285. Hennes fader, se Erik Olsson på Köpmangatan; hennes man, se Knut Bengtsson.
 — [Eriksdotter (Leijonhufvud)], drottning (vår nådiga fru), utverkar strafflöndring för tjuv 130; hennes rekommendationsskrivelse åberopad 241; tager stämd kvinna i sitt beskydd 259; sålt fastighet och utgivit salubrev 262; ett hennes brev om-talat 289.
 — Gregers' i valvet svärmoder 286; Hennes brorson, se Tomas, Nils Olsson skrivares systerson.
Margit Hans Eriksson Rutz avl. hu 258, 260. Hennes styvson, se Mats Jakobsson; hennes syster omnämnd 261.
 — Hans Gammals hu 291. Hennes man i ett föreg. gifte, se Brant skrivare.
 — unge Hans kanngjutarens änka 311.
 — Henrik Olssons avl. hu 170.
 — Ivars Mats' hu, avl. 118 f.
 — Jöns Mikelssons avl. hu 208. Hennes broder, se Sigfrid Filipsson; hennes syster, se Karin Jakobsdotter.
 — Jöransdotter, Peder Jönssons hu 13. Hennes fader, se Jöran Eriksson.
 — Jöran Erikssons hu 271 f.
 — Karl skomakares hu i porten, avl. 33, 35.
 — Kettilsdotter 278.
 — hu, Lars Privalks moder 79.
 — Markus båtsmans hu 88.
 — Markus murares hu, fiskblöterska 113.
 — Mats Stigssons hu 191.
 — Märten guldsmeds änka 59 f. Hennes styvson, se Daniel Märtensson.
 — Nils Bengtssons änka 87.
 — Nils Larssons i porten hu, avl. 196.
 — Olofsdotter 199.
 — lille Olof Perssons änka 299.
 — Olof svarvares hu 64.
 — i porten, Karl skomakares hu, avl. 33 f. Hennes syster, se Anna Henrik Hassurs hu.
 — [Ragvaldsdotter], Severin Jutes avl. hu 137 f.
 — unge Sigfrid murares hu, fiskblöterska 113.
 — Simon dragares änka 10.
 — Simon skräddares änka 120.
 — Tomas Kyrules änka 98.
 — Tord Perssons änka 17, 181.
 — i Västerås, hu 86. Hennes dotter, se Ursula Mikel smältares hu.
Markus' hu 35.
 — Andersson, f. d. landsknekt, avlägger borgareed 12; sakfälld 264.
 — båtsman 65, 229 f. Hans hu, se Margit.
 — Eriksson 23, 240.

- Markus murare 113. Hans hu, se Margit.
- Nilsson, avl. 11 f. Hans hu, se Magdalen (Malin); hans broder, se Henrik Nilsson.
- Persson, dragare, avlägger borgareed 187.
- skräddare 45.
- Marta, se Margit.
- Massur, se Sigfrid.
- Mats (Madz, Mattes, Mattias).
- Andersson i Lappdal 85 f.
- — i Tullenäs 84.
- bårdskärare, mästare 77, 85.
- fiskare, en av borgerskapets 48 älste 41; går i god för nybliven borgare 39; vittne vid arvsuppgörelse 114, 286; lämnat mansbot 280.
- Hals (-ss), en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid arvsförlikning 10, 12, 83; deponerat penningar i disken 52; hans hus omnämmt 123, 178; stadens ombud hos konungen 221; uppjudit fastighet 279 f.
- Henriksson 231.
- [—] skrivare, slutl. rådman, en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid förlikning 58; d:o vid arvsuppgörelse 285; kärande i kravmål 110 f.; edgärdsman 180, 256; hans hus västan till uppjudet 213, 216, 218; köper fastighet 262; sittande kämnär 288; förmedlar hembud 299; anställd som vägare vid stadens våg 313.
- herr, kaplan 310.
- Ivars, se Ivars Mats.
- Jakobsson 258. Hans avl. styvmoder, se Margit Hans Erikssons hu.
- — borgare i Viborg 263 f., 307; hans broder omnämnd *ib.* Hans avl. fader, se Jakob Matsson.
- Jönsson avlägger borgareed 195.
- — 141, 188. Hans avl. broder, se Olof klockare.
- — i Ledinge, bonde, dräpt 75.
- — i Triteby 102 f. Hans hu, se Birgitta; hans son, se mästare Mårten.
- Knutsson, tjuv 229.
- Mats Larsson 45. Hans fader, se Lars Tordsson.
- — hovman 204.
- Matsson i porten 33, 35.
- Mikelsson i Jervenpå 18. Hans svåger, se Påvel grytgjutare.
- murare, gamle 113. Hans hu, se Ingrid.
- Månsson i Soklott 128.
- Mårtensson, slutl. rådman, en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid arvsförlikning 83; d:o vid fastighetsöverlåtelse 187; förmedlar hembud 92; avlägger ed som kämnär 186; uppjuder pant 204 f., 227, 230; sittande kämnär 211; omtalas som avliden 305 f.
- Nilsson 274.
- Olsson, en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid arvsförlikning 83, 114; hans hus omnämmt 123, 178; stadens ombud hos konungen 221.
- — på brinken 85.
- — stadstjänare 140.
- — timmerman 49.
- — västantill 15.
- Persson i Degerby 65.
- — på Köpmangatan 174, 280 f., 283.
- — [Schulte] 62, 73 f. Hans avl. fader, se Per Månsson; hans styvfader, se Olof Eriksson.
- — [Upplänning] [fd.] slottsfogde på Stockholms slott, närvarande i rätten 271 f., 274; gör anspråk på fastighet 275 f. Hans hu, se Birgitta (Brita) [Kristiernsdotter (Vasa)].
- Påvelsson, dragare, avlägger borgareed 123.
- — i Meskerby 270.
- skomakare 180, 282, 304, 306. Hans svåger, se Klemet skomakare.
- skrivare, se Mats Henriksson.
- skräddare i S. Nikolai port, en av borgerskapets 48 älste 41; utreder arv 122; vittne vid uppträde på skott-huset 177, 179; omnämnd i övrigt 44 (rubr.).
- smed 141.

- Mats Staffansson 175, 256.
 — — avl. 274 f. Hans hu, se Barbro.
 — Stigsson 191. Hans hu, se Margit (Margareta).
 — Stut (-tt) 22.
 — Tomasson, dråpare, avrättad 126. Hans styvfader, se Olof Svensson.
 — i trapphuset 124.
 — Trögdbo (Treu-), en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid arvsförlikning 10, 83, 311; d:o i kravmål 274; hans käromål ogillat 194.
 — tunnbindare 58. Hans änka, se Anna.
 — vinman 227.
- Matteus (Teus) Gerijck 133 f.
 Mauritz(-ius) på Norrmalm 86.
 — Kressmer l. Gressmer, borgare i Danzig 267. Hans svärfader, se Hans kann-gjutare.
 — Svensson 175, 181, 289. Hans söner, se Peder Mauritzson; Tomas Mauritzson.
 Mikel (Michel, Michael, Mechill).
 — Andersson 140.
 — Bengtsson, rådmän på östra bänken 2; rättsfogde 3; gör anspråk på fastighet 7; skall undersöka börd 31; utreder arv 33; hembjudes fastighet 55; går i borgen för utfästelse 129; d:o för nybliven borgare 174; hans hus omnämnt 159 f., 184; hans edgång uppskjuten 248.
 — dragare (264), 268 f.
 — Eskilsson 227.
 — fiskpackare 248.
 — Hans Erikssons 16, 18 f.
 — Henriksson 66, 238.
 — hopare 65.
 — Joensson i Billsta 278.
 — — i Värmdö 218.
 — Johansson i Sandhammar 65.
 — kock (skeppskock) 257.
 — Koge i Bjernå sn, länsman 78. Hans systrar, se Kristina och Ursula; hans svåger, se Kofartz Håkan.
 — Christierni, M:r, predikant i hospitalet 119, 231, 261.
 — Larsson, borgare i Ulvsby 4.
 — — i Meskerby 270.
 — — slaktare, dräpt 99 f.
- Mikel, lille, fäster lag 178 f.; hans mellan-havande med Blasius Olsson 179 f., 188 f.; d:o med Pels van Norden 240 f., 289; dömd att erlagga båtsmanshyra 230; hans hus omnämnt 299. Hans förra hu, se Anna Pels van Nordens.
 — Matsson, landsknekt, avl. 31 f. Hans änka, se hu Magdalena (Malin); hans broder, se Henrik Matsson från Kumogårds län.
 — Mikelsson 6.
 — mäster, se Mikel (Michael) Christierni.
 — Nilsson, avl. 37, 116. Hans son, se Erik Mikelsson; hans dotter, se Anna Mikelsdotter; hans måg, se Jöran Persson; hans successor matrimonii, se Herman Spræck.
 — Olsson 256.
 — (—) vid Söderport (i porten) utreder arv efter sin hu 20; vittne vid arvs-kifte 39, 185; en av borgerskapets 48 älste 41; säljer fastighet 65 f., 184; köper d:o 92 f.
 — Ryss (-dz), borgare i Västerås 298 f.
 — skeppsbyggare 113. Hans hu, se Karin.
 — skeppskock, se Mikel Kock.
 — skomakare 71.
 — skräddare 104 f. Hans hu, se Magdalena (Malin).
 — smältare 86. Hans hu, se Ursula; hans svärmoder, se hu Margit i Västerås.
 — i Uppeby 120. Hans broder, se Simon skräddare.
 Mugge, se Olof.
 Måns (Mons, Magnus).
 — Ambjörnsson, herr, i Skara 304 f.
 — badstugukarl på Norrmalm 48 f.
 — Eriksson 10.
 — — Budde, avl. 33.
 — — i Håknäs 207.
 — — kammarskrivare (camerarius) 18 f., 36 f., 55.
 — guldsmed (Gregersson?), rådmän på östra bänken 2 f.; vittne vid arvsförlikning 21, 304, 311; d:o vid upprättandet av inbördes testamente 289; går i god för nybliven borgare

- 49; utreder arv 193; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 196, 299; uppbyder pant 197, 199, 276 f., 279; d:o fastighet 200, 283, 286, 289; testamentsexekutor 204; förlikningsman 208; värderingsman 211; upp-tager vittnesmål 231. Hans styv-söner, se Hans Olsson; Olof Olsson.
- Måns Gullesson i Mällby 232 f. Hans son, se Lars Månsson; hans svärson, se herr Henrik [Eriksson] i Torsåker.
- Holm 71.
- Jönsson 301 f.
- — på Köpmangatan 261.
- —s moster dräpt 255.
- kalkrörare 48.
- Månsson, K. M:ts köpman, k. brev för honom 101; hans hus omnämmt 309, 312; uppgives avliden 312.
- Nilsson [till Ahtis], fogde i Kumogårds län 25 f., 31 f.
- Olsson, köpsven 215.
- — i Mo 207.
- Skrub 310. Hans hu, se Valborg.
- svarvare, avl. 259. Hans änka, se hu Birgitta (Brita).
- Ålänning, borgare i Västerås 239, 242, 245.
- Mårten (Morthen) 30.
- badstugukarl 96, 184 f. Hans hu, se Estrid.
- Bengtsson, en av borgerskapets 48 älste 41; skall behålla ett parti strömming 22; förmedlar hembud 63; vittne vid arvsuppgörelse 59, 235; d:o vid avvitringsförrättning 234; åberopas som vittne 266; omnämnd i övrigt 195 (rubr.)
- båtsman, hans hus uppjudet 230, 235; d:o sålt 281 f.; han och hans hu få fribröd på hospitalet 254, 282.
- Bärtils, skeppare från Danzig 268.
- Dobblare (dublare) 107, 313.
- dragare, avl. 109. Hans hu, se Mag-dalena (Malin); hans broder, se Nils Henrikson i Sääksmäki sn.
- Mårten Finkenhow, dansk borgare 90 f.
- fiskare 6 f.
- gamle, i Trosa, avl. 204.
- guldsmed, avl. 38, 59 f., 96, 117. Hans son, se Daniel Mårtensson; hans änka, se hu Margit.
- — 193, 202.
- Hartvigs 38.
- Henriksson 53, 257. Hans syster, se Margareta, Didriks van Bocklim avl. hu.
- herr, kaplan, får gåva i testamente 64, 258; köper del i hus 206 f.; hans mel-lanhavande med sin broder Bengt Kle-metsson 230 f.; hans löneförmäner 240; skall upprätthålla finsk gudstjänst i Stockholm 240; testamentsvittne 289; hans hus omnämmt 302.
- Jönsson 140, 259 f.
- Kumans 64, 202.
- Larsson 204, 256.
- Leuhusen (Lehus) 57.
- [Matsson], mästare, avl. 102 f. Hans fader, se Mats Jönsson i Triteby.
- munk 68.
- Nilsson, en av borgerskapets 48 älste 41.
- — i Rörby 278. Hans hu, se Kristina.
- Olsson Helsing, landsknekt, dräpare 189.
- Persson 256.
- Rodskarl, en av borgerskapets 48 älste 41.
- småsven 14.
- smältare på Salberget 98. Hans hu, se Anna.
- Stigsson, avl. 267.
- i valvet 253.
- vinbrännare 21. Hans hu se Valborg.
- Värre 78.
- Mönichen, se Hans.
- Mönster, se Henrik van Münster.
- Mönsterman, se Berend.

N.

Nagel, se Hans; Henrik.

Niku (Nichu) Finne 114. Hans hu, se Karin; hans broder, se Eskil Persson.

Nils (Niels, Nisse, Niklis, Niclas). Jfr Anna Nils' hu.

— Andersson 80.

- Nils Andersson Diskup, stadens vintap-
pare 13.
- — landsknekt, dräpt 135.
- — tullskrivare, får avsked 32.
- — i Älvkarleby 207.
- Bagge 200, 204, 248 (avl.), 276 f.,
279. Hans änka, se Karin.
- Bengtsson, avl. 87. Hans änka, se
Margit.
- Birgesson 44, 218, 220 ff. Hans hu,
se Karin Olof Bröms' [änka].
- Boije (Boie) 12.
- i Brunnsgränden, bösseskytt 71.
- bältare, borgare i Enköping 31.
- Dacke, förrådare 25.
- Engelbrektsson 62 f.
- Eriksson, född i Gävle, tjuv 252.
- — landsknekt, avl. 10. Hans änka,
se Birgitta.
- gatuläggare uppsäger sit burskap 175.
- Gilvastsson från Skirö sn, dråpare,
avrättad 4.
- grytgjutare 69.
- guldsmed, en av borgerskapets 48
älste 41; hans gårdstomt omnämnd
45; vittne vid arvsuppgörelse 84,
193, 225, 285; förlikningsman 131.
- Helsing bestulen 4, 216 f.; sakfälld
för överträdelse av k. mandatet
188, 224; edgårdsman 294.
- Henriksson [Bååt] väpnare 189.
- — i Degerby 23.
- — i Sääksmäki sn 109. Hans bro-
der, se Märten dragare; hans måg, se
Filip (Philippus) Olaff.
- Häss(e) från Holstein avlägger bor-
gareed 14; ålagd värjemålsed 245.
- Joensson, dråpare 72 f.
- Jönsson, båtsman 207.
- — grytgjutare 308.
- — [Otter], borgmästare, antecknad
som tjänstgörande (»sittande») 3,
182, 211, 288; närvarande i rätten
4, 6, 12, 14 f., 17 ff., 22, 24, 26 f.,
uppbjuder fastigheter 18 f., 30, 49,
75, 87, 92, 97 f., 100, 110, 115, 118,
151 ff., 170, 204 f., 308, 310, 313 f.;
upplåter d:o för andras räkning 32 f.,
53, 98 f., 160, 278, 293 f., 297, 300;
- vittne vid arvsuppgörelse 39, 84,
128, 257, 285; skall frambära stadens
önskemål inför konungen 42 f.; får
lön som stadssbyggmästare 76; förlik-
ningsman 89 f.; vittne vid fastighets-
överlåtelse 262, 294; d:o vid uppgörelse
om mansbot 140; avlägger vittnesmål
ib.; säljer trähus 226; omhändertager
barnpenningar 249 f., 270; sigillvittne
274; köpvittne 283. Hans styvdotter,
se Elisabet Månsdotter Budde.
- Nils från Kalmar (Calmare Niels) 294 f.
- Karlsson i Huitaleby 18. Hans
broder, se Pålvel grytgjutare.
- Krumme till Örboholm, riksråd,
närvarande i rätten 47, 228; köper
fastighet 248.
- Kurrete's hu uppsäger sitt burskap 49.
- källaresven 114, 123.
- Larsson i Iteby 89.
- — i Kalminge kylä 123. Hans syster,
se hu Gertrud.
- — i Lillinge 250.
- — (i porten) 196, 204. Hans avl.
hu, se Margit (Margareta).
- Lydersson, dräpt 88. Hans fader, se
Lydeka Larsson.
- länge, borgare i Åbo 118.
- Månsson 31.
- Nilsson, avl. 140. Hans broder, se
Klemet Nilsson.
- Näbb (Næb) avl. 220. Hans änka,
se Karin.
- Olsson i Hånick (-nocke) 189. Hans
avl. broder, se Hans Bottenman.
- — från Pite sn 23.
- (—) skrivare östantill, slutl. råd-
man, en av borgerskapets 48 älste 40;
utsedd till kämnär 83 f.; åklagare
90, 112, 124; uppbjuder pant 100,
104; hans mellanhavande med Peder
Andersson 120; testamentsvittne 141;
edgårdsman 180; hans tvist med
Peder överskärare 180 f.; rättsfogde
182; går i god för nybliven borgare
185; känddepart rör. ett järnparti
188; förlikningsman 201; köpt hus
205, 281 f.; värderingsman 211;
redovisar arvsmedel 258; förmyndare

- och testamentsexekutor 260; ingår arvsförlikning å myndlings vägnar 286 f. Hans hu, se Magdalena, Lars Larssons änka; hans styvdotter, se Elin Larsdotter; hans systerson, se Tomas.
- Nils Persson 301 f. Hans moder, se hu Sigrid på Sandbacken.
- — [Bielke] till Åkerö, kammarråd 269, 282.
- — borgare i Stockholm 240.
- — 84, 179. Hans broder, se Jöns Persson i Hällestorpe.
- — i tjänst hos Botvid Larsson [Ankar], avl. 194 f. Hans moder, se Gertrud Jöns Markussons hu i Åbo.
- — i Glia eller Söderberga, bonde 29 f.
- Pávelsson 239, 256.
- Simonsson 80.
- skrivare östantill 44. Hans hu, se Ingeborg.
- — se även Nils Olsson skrivare östantill.
- skraddare 64, 67, 131.
- Skåning, bösseskytt 234 f. Hans avl. hu, se Birgitta (Brita) Matsdotter.
- Nils Spetz (-dtz), vårdskrivare, går i god för nybliven borgare 198; avlägger tjänsteed 170; förvaltar boet efter en mördad 212; uppjuder fastighet för andras räkning 254, 258, 260, 279 f.; d:o pant 276 f., 279 f.
- stallare, borgare i Stockholm, okvädat motpart och bötfälles 29; mördad 254.
- Starffuendros uppsäger sitt burskap 250.
- Svarte 106, 239 (avl.).
- Tomasson i Hillelleby 200. Hans hu, se Karin.
- vintappare 200.
- van Wirtemberg (Wirth-), landsknekt 298.
- vårdskrivare, se Nils Spetz.
- åkare 38.
- — gamle, på Södermalm, avl. 97.
- Ålänning, skeppare 72.
- Norman (Nordmann), se Jöran (Georg).
- Näbb (Næb), se Nils.
- Nässe-Jakob 202.
- Nörenberg, se Henrik Nürnberg.

O.

- Olof (Olaff, Oluff, Olavus) 120.
- Andersson [en eller flere] avlägger borgareed 65; pantsatt hus 110 f.; utreder arv efter sin avl. hu 83; hans styvdotters förmyndare 260, 309.
- — en av borgerskapets 48 älste 41.
- — i Västerås, se Elof Andersson.
- bagare 141.
- Björnsson i Hjörstad 189. Hans hustrus avl. broder, se Hans Bottenman.
- Bröms, mästare 7, 11, 127.
- — se även Karin.
- bältare 294, 299.
- Dyster 188, 191, 194.
- Eriksson [obestämt vilken] vittne vid arvsförlikning 21, 235; d:o vid upprättandet av inbördes testamente 310; ålägges att utgöra knektpenningar 52; uppjuder fastighet 58, 61, 65, 67, 73, 310, 313 f.; köper d:o 62 f., 244; förmedlar hembud 66; kräver borgensman 103; insatt penningar i rätten 123; uttager d:o 129; deltagar i uppgörelse ang. mansbot 140; edgårdsmän 180; uppstår ett penningbelopp 181; förordnas till förmyndare 213; deltagar i förhandlingar om våghusurets iståndsättande 249; ålagd värjemålsed 269.
- Olof Eriksson skeppare, rådman på västra bänken 2 f.; insatt penningar i rätten för en holländares räkning 7 f.; mist skepp och last genom skotskt sjöröveri 27, 99; k. brev för honom 27 f.; hans barnpenningar 36; får avsked ur magistraten 43; kvitterar fordran 55 f.; vittne vid arvsförlikning 63, 74, 283; d:o vid fastighetsköp 66; dömd att återställa tomtedel på Södermalm 171; avger vittnesmål in-

- för rätta 183, 231; svarande i ett fastighetsmål 192; köper stenhus 247; förmedlar hembud 293. Hans döttrar, se Brita Olofsdotter och Karin Olofsdotter; hans mäg, se Erik Jakobsson.
- Olof Eriksson, unge, rådman på östra bänken 2; en av borgerskapets 48 äkste 41; hans kämnärsask 44; återinsättes i sin tidigare rådmanssyssla 50; utreder arv efter sin hustrus före man Per Månsson 73 f.; förmyndare 260, 309; köpvittne 283; närvarande vid arvsförlikning 286. Hans styvson, se Mats Persson Schulte.
- — Trögdbo (Troibo) 281, 284.
- Esping 203, 222 (avl.), 224 f., 302. Hans änka, se Elin (Helga).
- Gottorm 71.
- Grym (Gröm), rådman på västra bänken 2 f.; vittne vid arvsförlikning 59, 225; deltagar i värdesättning av hus 69; fullmäktig vid fastighetsförsäljning 73; hans trähus omnämnt 202; avlägger edligt vittnesmål 240.
- Hansson 126. Hans hu, se Anna.
- — grytgjutare 178, 221, 227, 256.
- — i Klemetsboda 6 f.
- Henriksson, dräpare 196.
- — Koko 257.
- Ivarsson, välboren man [vingat svärd?] 108 f.
- Jakobsson 96.
- — i Väddesta (Vadista) 10.
- Johansson i Uppsala 69.
- Jute, dansk man 79 f.
- Jönsson avlägger borgareed 67. Hans(?) hu, se Birgitta (Brita).
- — från Pite sn 23.
- — på Södermalm, avl. 85.
- kanngjutare 57.
- klockare, avl. 188. Hans broder, se Mats Jönsson.
- Knutsson 12, 42, 53, 124 f., 206.
- Knäbond 264 f.
- köttmångare 231, 254.
- laggare 101, 213, 309.
- Larsson i Hammar, båtsman, 71 f.
- — köpsven 177.
- Olof Larsson i Mustasaari sn 279. Hans avl. broder, se Erik Larsson.
- — (Lasses) skeppare 13.
- — »fordom i skomakareämbetet», avl. 6.
- lille, se Olof Persson.
- Lindvedsson 244 f. Hans avl. broder, se Tord Lindvedsson.
- Man (-nd), dräpt 219.
- Matsson, avl. 182. Hans änka, se Kristina.
- — »som gästar när Peder Helsing» 252.
- Mugge 222, 264.
- Månsson 246.
- — 48 f. Hans fader, se Olof Olsson.
- — i Diketorp 212. Hans avl. broder, se Bengt Månsson.
- — Porshank, slutl. rådman, en av borgerskapets 48 äkste 41; edgårdsman 141; vittne vid fastighetsöverlåtelse 201; avlägger ed som kämnär 229; upptager vittnesmål 231; sittande kämnär 232; d:o rättsfogde 288.
- Mårtensson, f. d. borgmästare, utkvitterar sin hustrus arv 33; en av borgerskapets 48 äkste 40; närvarande i rätten 48; uppjuder fastighet 54, 56, 58, 191, 203; vittne vid arvsuppgörelse 74, 285; d:o vid avvitringsförrättning 234; hans hus omnämnt 115, 236, 311; beseglar stadens brev 189; återinsatt i magistraten som rådmän 185; förlikningsman 201, 208; erkänner sig hava uppburit saköresmedel 205; borgensman för en pantförskrivning 223; deltagar i förhandling om våghusurets iståndsättande 249. Hans hu, se Elisabet Mänsdotter Budde.
- — avlägger borgareed 74; vittne vid avvitringsförrättning 87; d:o vid arvsförlikning 251; köper fastighet 158 f., 191 f.; klandrar fastighetsköp 242.
- Nilsson, borgare i Enköping 73.
- — från Pite sn 23.
- Olsson, avl. 193. Hans broder, se

- Hans Olsson; hans styvfader, se Måns guldsmed.
- Olof Olsson i Bauele by (?), bonde, drunknad 49. Hans son, se Måns Olsson.
- — i Svinninge 63. Hans moder, se hu Ingrid; hans morbroder, se Anders Bottnekarl.
- packare 140 f., 157.
- Persson (Peders-) 283 f. Hans fader, se Peder Gåsse.
- — 236.
- — på Köpmangatan, gamle l. lille, avl. 21 f., 283, 286, 289. Hans änka, se Margit.
- Petri, M:r, kyrkoherde i Stockholms stadskyrka, närvarande i rätten 6, 8, 232; deltagar i avvitringsförrättning 36, 74; får testamente 64; testamentsexekutor 81 f., 204; vittne vid arvsuppgörelse 84, 285; d:o vid förlikning 108 f., 231; utreder arv 102 f.; inlevererar kollektmedel 104; köper tomt 178 f.; d:o omnämnd 194; fullmäktig vid sytningsuppgörelse 220 f.; utverkad ökad lön åt kaplanen 240; deltagar i förhandling om väg- husurets iståndsättande 248 f.
- Porsshank, se Olof Månsson.
- portnär 77, 192.
- Påvelsson (Pawalson) 157, 294.
- Rodskarl 85.
- Rutte- 280.
- Ryss (-dz) i tjänst hos herr Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna], dråpare 298.
- skeppare, se Olof Eriksson. Jfr skeppar Olofs Jakob.
- Skotte, vittne vid husbyte 39; en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid fastighetsöverlåtelse 187, 201; borgensman 227; hans skeppfolk fåster lag 252, 256. Hans skeppare, se Erik Jakobsson.
- Olof skrivare i tjänst hos Botvid Larsson [Ankar] 195, 213.
- Skåning, bösseskytt 71.
- slaktare, avl. 36. Hans hu, se Birgitta.
- smed 181, 199.
- Svart, borgmästare, låtit avrätta en bondhustru 29; hans mellanhavande med staden rör. bebyggelsen av en tomt 31; en av borgerskapets 48 älste 41; närvarande i rätten 48; vittne vid arvsuppgörelse 59, 105; sålt hus 68, 115 f., 200; får böta för överträdelse av k. mandatet 188, 215; omnämnd i övrigt 30 (rubr.).
- svarvare 64. Hans hu, se Margit.
- Svensson, gamle, 34, 126, 236 (avl.). Hans broder, se Anders Svensson; hans styvson, se Mats Tomasson.
- — unge, rådman, en av borgerskapets 48 älste 40; avlägger ed som kämnär 78; sittande d:o 84, 86; rättsfogde 182; köper stenhus 198 f.; vittne vid fastighetsöverlåtelse 201; värderingsman 211; gör fastighetsbyte 221; upptager vittnesmål 231; uppjuder tomt på Södermalm 313 f.
- timmerman 5, 129 (avl.), 235 f.
- Trotteson 196 f.
- Trummell, borgare i Västerås 291.
- Vaxalensis (kyrkoherde i Vaksala?) 35.
- Otto de Kanicke 71.
- Oxenstierna, se Gabriel Kristiernsson.

P.

- Pavel, se Påvel.
- Peder (Per, Peter, Petter, Pelle).
- Andersson 217. Hans avl. fader, se Anders Ålänning.
- — borgare 120, 256.
- — borgmästare, sittande 232; närvarande i rätten 6, 14 f., 19, 24, 27, 30, 66, 83, 129, 179; reviderar räkenskapen för predikanthuset 16; uppjuder fastighet 69, 308 f.; d:o pant 100, 104; krävd på penningar 79 f.; mottager en stenbod på stadens vägnar 82; utkvitterar arv 98; vittne vid arvsuppgörelse 128; hans mellan-

- havande med Klemet köpsven 173; fullmäktig för Nils Henriksson [Bååt] 189; förmedlar hembud 200; hans tjänstepiga lägrad 264; sigillvittne 274.
- Peder Belle, rådman på östra bänken 2 f.; garanterar donation 26; uppbygger en träbod 56, 58, 60; vittne vid arvsförlikning 63; d:o vid uppgörelse om mansbot 140; mottager barnpenningar på ränta *ib.*; stadsbyggmästare 184; förmedlar hembud 299.
- Bock 141.
- bokbindare 44 n., 49, 52.
- Brahe (Bragde) till Rydboholm, riksråd, närvarande i rätten 22, 52, 130, 133, 213, 228, 232, 265, 267, 272; ett k. brev till hans förmån införes i tänkeboken 50 f.; hans hus omnämmt 55, 305; ståthållare på Stockholms slott 209.
- brokikare (-gikare) 44. Jfr Peder Nilsson.
- bårdskärare 101.
- dragare 240. Hans hu, se Apollonia (Abeluna).
- Eriksson 75, 239.
- — avlägger borgareed 202.
- Erlandsson [Bååt], avl. 302.
- Grotfader, borgare i Danzig 274.
- Gässe 22, 252, 283 f. Hans son, se Olof Pedersson; hans successor matrimonii, se Gynte Svensson.
- Haderslee 124.
- Hansson, badstugukarl på Södermalm 48.
- — skeppskar 257.
- Helsing 14, 252.
- Henriksson 104.
- — i Neneby 89.
- Hermansson 207. Hans svåger, se Rasmus Ludvigsson.
- Holst, skytt 298.
- hopare 84.
- Huisko från Eura sn 184.
- Höss, hövitsman för drabanterna 136 f.
- Jakobsson 92.
- Johansson (Jogans-, Joens-) [obestämt vilken] hans hus omnämmt 97; vittne vid arvsförlikning 138, 235; d:o vid uppgörelse ang. mansbot 140; köper fastighet 263; borgensman *ib.*
- Peder Johansson, föreståndare för predikohuset, hans räakenskap 16 f.; en av borgerskapets 48 älste 41.
- — östantill 68, 86.
- Jönsson tilldömes lösenrätt till hus 7; övertager samma 13 f.; en av borgerskapets 48 älste 41; hans hus uppbygger 49, 52; säljer d:o 55; hans skuldbrev 255; edgårdsmän 280. Hans hu, se Margareta Jöransdotter; hans svärfader, se Jöran Eriksson.
- — i Exu, bonde 114.
- — i Jäppo (Jepaby) 128.
- — i Värmdö 272. Hans hu, se Anna.
- Kelling 128, 211, 246.
- Kertilsson 278.
- Klemetsson i porten, rådman, avlägger ed som kämnär 229; sittande sådan 232; utfäster edgång 246; förordnas till förmyndare 280; sittande rättsfogde 288; köper fastighet 300.
- Kock östantill 21.
- köttmångare 89. Hans hu, se Karin.
- Larsson 279. Hans avl. broder, se Erik Larsson.
- — drabant 44.
- — från Råby i Kalmar sn, dräpt 24.
- Lillie, avl. 207 f., 213. Hans avl. hu, se Apollonia (Abeluna).
- Lumpe, en av borgerskapets 48 älste 41; hans hus omnämmt 292. Hans svärmoder, se Anna.
- länge på Södermalm 21.
- Matsson, rådman på östra bänken 2; utreder arv efter sin (första?) hu 30 f.; vittne vid avvittningsförrättning 87; avstår börsrätt till fastighet 95; hans järnparti förbrutet 105; får avsked 179; omtalas som avliden 259. Hans änka, se Anna.
- Mauritzson 175, 181.
- Mikaelsson, borgare i Stockholm, skall skaffa bevis från Danzig 7; brev från Köpenhamns magistrat rör. hans mellanhavande med Olof Bröms 10 f.;

- uppjuder sitt hus 100, 104, 227, 229 f. (jfr 297, 300), 309 f., 313; sätter samma i pant 106, 197 f.; hans mellanhavande med Olof Bröms 126 f.; d:o med Albrekt tolk 106 f.; 197, 201, 216 f.; förlikningsman 201; omtalad som avliden 313.
- Peder Månsson 256.
- — avl. 74. Hans son, se Mats Persson.
- — i Nyby 212. Hans avl. broder, se Bengt Månsson.
- Nilsson, sittande borgmästare 232; närvarande i rätten 4, 6, 14 f., 24, 26, 83, 129, 179; uppjuder fastighet 49, 51 f., 110, 115, 118; reviderar räkenskapen för predikohuset 16 f.; byter fastighet 37 f.; mottager en stenbod på stadens vägnar 82; part i kravmål 90 f.; köper fastighet 116 ff.; beseglar stadens brev 189; vittne vid arvsförlikning 257; d:o vid fastighetsöverlåtelse 262; ombud vid, d:o 62; får gåva i testamente 258; sigillvittne 274; omnämnd i övrigt 306 (rubr.).
- — brokikare 30. Jfr Peder brokikare.
- — i Norrby 84.
- — vinskänk 133 f.
- Olsson 113. Hans hu, se Valborg.
- — 277. Hans hu se Karin.
- — 302. Hans hu se Birgitta.
- — båtsman, avlägger borgareed 75.
- — lille 64.
- — skräddare 230. Jfr Peder skräddare.
- — i Yttrö 278.
- Persson 236.
- — i Mörby 234 f.
- Simonsson i Vargtass 118.
- skrivare 231, 233, 280.
- skräddare, en av borgerskapets 48 älste 41; part vid arvsuppgörelse 68, 137 f., 199 f.; vittne vid förlikning 107; d:o vid avvitringsförrättning 234; förlikningsman 208; edgårdsmän 256. Hans svärfader, se Ragvald i Kornhamn. Jfr Peder Olsson.
- — fogde vid kungsladugården, avl. 183. Hans svärmoder, se Kristina Olof Matssons hu.
- Peder skräddare i Brunnsgränden 286.
- spillare, avl. 118. Hans hu, se Anna; hans brorson, se Peder Simonsson.
- Stensmesser, dräng hos Axel Nilsson [Baner] 271.
- Sting 8 f. Hans dotter, se Cecilia.
- Svensson, konungens småsven 77, 204.
- Torkilsson 202.
- tornväktare uppsäger sitt burskap 110.
- Vildenhussen, borgare i Lybeck 111.
- vinman, avl. 186. Hans hu, se Karin (Katarina).
- Vinter, landsknekt 135.
- Ålänning 130.
- överskärare 32, 180 f., 244, 248.
- Pelle, se Peder.
- Pels van Norden, landsknekt 240 f., 289. Hans hu, se Anna.
- Per, se Peder.
- Pettermuus, borgare i Lybeck, 19, 86 f., 93 f., 96, 190.
- Philippus, se Filip.
- Pil (Piil), se Jakob.
- Porshank, se Olof Månsson.
- Privalk, se Lars.
- Prydz, se Anders; Henrik; Jakob; Lars; Påvel.
- Pyhy, se Konrad von Pyhy.
- Påvel Abrahamsson [Gyllenstierna], avl. 279. Hans änka, se Anna [Knutsdotter (Bese)].
- grytgjutare, avl. 18. Hans änka, se Karin.
- herr, avl., kyrkoherde i Mustasaari sn 280.
- Jönsson, skeppskarl 257.
- Larsson 238.
- [Magni] herr, kyrkoherde i Floda 278.
- Matsson i Urvädersgränden 270.
- Persson 274, 278.
- — östantill 225.
- i porten 35, 124, 204 (avl.).
- Prydz 308.
- Schulte, borgare i Stendal 107 f. Hans måg, se Lars Pedersson.
- skrivare 96, 180, 185.
- van Utrecht (Yttracht) 284 f.

R.

- Ragnhild (-nild) månglerska, Henrik verkmästares änka 127 f.
 Ragvald (Rawall) 65.
 — Björnsson i Övermark 201 f.
 — fiskare i Kornhamn 67 f., 137 f., 221. Hans måg, se Severin Jute.
 — Larsson 217.
 åkare på Södermalm 6, 70. Hans hu, se Gertrud.
 Ramborg i porten, hu, 31.
 Rasmus Jute, landsknekt 259.
 — Ludvigsson, kansliskrivare 207, 282. Hans svåger, se Peder Hermansson.
 — Persson, rådman på västra bänken 2; vittne vid förlikning 44, 48, 58, 107 ff.; d:o vid arvsuppgörelse 83, 287; d:o vid fastighetsöverlåtelse 247, 283; ombud vid d:o 262; får gåva i testamente 64; testamentsexekutor 81 f., 204; köper fastighet 141 f.; uppbjuder pant 180, 182, 185, 187; förordnas till förmyndare 280.
 Rasmus Skåning (Sch-) 217.
 Raumo-Jöns, se Jöns från Raumo.
 Regbo, se Hans.
 Reinhold, gamle, i Reval 20.
 Rensell, se Klemet.
 Riidz, se Jakob Ryss.
 Rodgerd, hu, 79.
 Rodskarl, se Lars; Märten; Olof.
 Rolof Westerborch, köpsven från Lybeck 290.
 Rotger, se Rutger.
 Rothenborg, se Henrik.
 Rut (Rutt), se Kort.
 Rutger (Rot-) Drensing, avl. 251 f. Hans styvdotter, se Anna Henrik bondes hu i Roslagen.
 Rutte-Olof 280.
 Rutz, se Hans Eriksson.
 Ruuth, se Bertil Jönsson.
 Ryss (-dz), se Mikael; Olof.
 Ryting, se Tomas Jönsson.

S.

- Sal (Szale), se Jakob.
 Salig (Szaliig), se Hans van Salig.
 Salomon(-lmon) [Folkesson] i Strängnäs 250.
 Sara, Hans van Kollings dotter 306.
 Sarki, se Henrik.
 Sasse, se Hans; Staffan.
 Schara, se Sven von Skara.
 Schulte (Sk-), se Anders; Heine; Henrik; Lars Persson; Mats Persson; Pável.
 Severin (Söftrin).
 — Jute, fogde vid Väsby kungsgård, utreder arv efter sin hu 67 f., 137 f.; tvist därom 199 f.; deponerar penningar i rätten 104; köpt hus 115, 200; fått d:o av konungen 138; k. brev till hans förmån 139; hans hus omnämmt 248. Hans avl. hu, se Margit (Margareta) Ragvaldsdotter; hans svärfader, se Ragvald i Kornhamn.
 — Kristiernsson avligger borgareed 67.
 Sigfrid (Süffriidh).
 Sigfrid Davidsson 98, 185, 264, 308.
 — Eriksson 21, 25.
 — Filipsson (Ph-), borgare i Ulvsby 208. Hans avl. syster, se Margit (Margareta) Jöns Mikelssons hu.
 — Finne 236.
 — Henriksson 238.
 — Massur 253, 276.
 — Matsson i Vappeby 139. Hans brorson, se Erik laggare.
 — murare, gamle, 181, 186 f., 288 f. Hans hu, se Magdalena (Malin).
 — unge 113. Hans hu, se Margit.
 — Persson, landsknekt, dräpt 126.
 — tattareknekt 187.
 Sigrid, hu, på Sandbacken vid Salberget 301. Hennes son, se Nils Persson; hennes svåger, se Hans Månsson.
 Silvester (Siluast) Henriksson 257.
 Simon Andersson, borgare 236 f.
 — [—] skrivare, slutl. rådman, en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid

- förlikning 44; fastställt laxköpet i Torne 60; hörd i förräderimål 68 f., d:o rör. fogdes redovisning 113; avlägger ed som kämnär 229; upptager vittnesmål 231; sittande kämnär 232; utfäster edgång 246; vittne vid arvsuppörelse 257; åklagare i horsmål 259; utreder arv 261; hans mellanhavande med en skeppsskrivare 281; sittande rättsfogde 288. Hans avl. svärfader, se Jakob Nylänning.
- Simon dragare, avl. 10. Hans hu, se Margit.
- Jönsson 256.
- Larsson »wackefinne» 89.
- Månsson 224.
- skinnare 141.
- skrivare, se Simon Andersson.
- skraddare 120 f. Hans hu, se Margit; hans broder, se Mikel i Uppeby.
- Sissilia, se Cecilia.
- Själw, se Anders.
- Skilling, se Hans.
- Skotte, se Hans; Lars; Olof; Willem.
- Skulte, se Schulte.
- Skute (Skutta), se Sven.
- Skåning (Sch-), se Nils; Olof; Rasmus.
- Skävarns (Skæw-), se Henrik.
- Sköllatt, se Henrik.
- Snabel, se Henrik.
- Sorenhusen, se Bertil.
- Spetz (-dtz), se Nils.
- Spräck, se Herman.
- Staffan Henriksson i Uppsala, hans hus uppjudet 54, 56, 58; säljer samma 60, 70, 81; d:o omnämnt 193, 296.
- Jul (-ll) avlägger borgareed 67; förmedlar hembud 192.
- Larsson, fogde på Svartsjö 244.
- Sasse, hans husbyte med staden 16, 42; närvarande i rätten 19, 44, 126, 228, 232; en av borgerskapets 48 älste 41; hans hus omnämnt 62; vittne vid fastighetsöverlåtelse 247. Hans hu, se Emerentia Hansdotter.
- Tönnesson 39. Hans fader, se Tönnes bagare.
- Staffan Uttermark 298.
- Vieritz 111.
- Stallfågel (Stalfogell), se Lambrekt.
- Starffuendros, se Nils.
- Sten Eriksson [Leijonhufvud], riddare, riksråd, närvarande i rätten 130, 133, 143, 214.
- Olsson 252.
- Stensmesser, se Peder (Peter).
- Sting, se Cecilia; Joan; Peder.
- Stiuffwer, se Jakob.
- Struckman (Struch-), se Auctor; Hans.
- Stråbock (-buck), se Frans.
- Stur, se Jakob.
- Sture, se Svante.
- Stutt, se Erik; Mats.
- Svante Sture, riksråd, närvarande i rätten 95 f.
- Svart, se Nils; Olof.
- Sven Bagge, skeppare 72.
- Hallandsfar, skeppare 72.
- Helsing, drabant 136.
- herr, anställes som kaplan 261.
- Månsson, sålt oxen 7 f.; hans trähus omnämnt 16, 89, 223; låtit överföra penningar till Reval 32, 34; en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid förlikning 48; för klagan över prisättning i Torne 60; part i tvist om oxar 72, 103; har hos sig ett barn från Åland 81; överträtt förbudet mot silverköp 130.
- Olsson, skeppskar 257.
- Persson, en av borgerskapets 48 älste 41; köper fastighet 299.
- von Skara (Sch-) 298.
- Skute (Skutta), borgmästare, närvarande i rätten 3, 6, 12, 14 f., 17 ff., 22, 24, 26 f., 48, 182, 211, 288; hans hus uppjudet 49, 52; säljer fastighet 61; köper d:o 62; redovisar omhändertagda medel 77; vittne vid uppörelse av mansbot 140; upprättar inbördes testamente 158; förlikningsman vid arvskitte 212; deltagar i förhandlingar rör. våghusurets iständsättande 248 f., ombud vid fastighetsöverlåtelse 293 f.; uppjuder fastighet för annans räkning 297,

- 300; upptagit barn till vårdnad 297.
 Sven smed, borgare i Västerås 249.
 — smältare 67. Hans hu se Brita.
- Sven Svensson 126; uppsäger burskap 289.
 Svinhufvud, se Anna Jönsdotter.
 Söffrin, se Severin.

T.

- Teus, se Matteus.
 Tile krukmakare 39.
 Tomas Andersson 248. Hans moder, se Karin Nils Bagges änka.
 — Bock, borgare i Stockholm, utreder arv 38 f.; hans hu (änka) kårar mot sin svägerska 182; hennes mellanhandande med sin broder 255; d:o med Rutte-Olof 280 (Bolk).
 — båtsman dräpt 72.
 — djäkne 206:
 — Finne i tjänst hos Axel Nilsson [Banner], dräpt 4.
 — guldsmed avlägger borgareed 91.
 — Heijnisk från Danzig 133. Hans hu, se Magdalena.
 — Hemingsson, borgare i Åbo 11.
 — Henriksson 76.
 — — i Jeremäki 118.
 — — i porten 10.
 — Jönsson [Ryting] l. skrivare till Gesterby, fogde på Åbo slott, smör förbrutet i hans befallningsdistrikt 15; närvarande i rätten 26, 298; part i tvistemål 29; köper fastighet 249 f.
 — — i valvet, en av borgerskapets 48 älste 41; upprättar inbördes testamente 159; förlikningsman vid arvsuppörelse 208; ang. arvet efter honom själv 250. Hans hu, se Karin; hans syster, se Barbro Jönsdotter; hans svågrar, se Erik Nilsson i Sätuna och Nils Larsson i Lillinge.
 — Kyrule, avl. 98. Hans hu, se Margit.
 — Larsson 12.
 — — i Östensjö 58.
 — Matsson, dråpare 88.
 — Mauritzson 175, 181.
 — Nils skrivares systerson 286. Hans faster, se hu Margit, Gregers i valvet svärmoder.
 — Nilsson 129.
- Tomas Nilsson, fogde i Örbyhus län 5, 235.
 — Olsson, borgare 204.
 — — tornväktare 43.
 — Ragvaldsson avlägger borgareed 65; part vid arvsuppörelse 68, 137 f. Hans fader, se Ragvald i Kornhamn.
 — skrivare, se Tomas Jönsson [Ryting].
 — skräddare, hovman 204.
 — stadstjänare 141.
 — Tomasson i Tuna 139.
 — i valvet, se Tomas Jönsson i valvet.
 Tord Bagge, konungens skeppare 5, 15.
 — grytgjutare 57, 174, 197, 227.
 — guldsmed 130.
 — lille 308, 310.
 — Lindvedsson, slutl. rådman, en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid avvitringsförrättning 87; avlägger ed som kämnär 183; entledigad ur tjänsten 186; upprättat inbördes testamente 244; omtalas som avliden *ib.*; ang. arvet efter honom 244 f. Hans hu, se Elin; hans bröder, se Jöns Lindvedsson och Olof Lindvedsson.
 — Olsson 49, 64.
 — Persson, avl. 17. Hans änka, se hu Margareta.
 Torfast Olsson 12, 279, 310 f.
 Torsten i Arboga 47.
 Trappow, se Jakob.
 Tre rosor, se Johan Turesson; Lars Turesson.
 Trolle, se Arvid.
 Trummell, se Olof.
 Trögdbo (Treubo, Troibo, Tröbo), se Mats; Olof Eriksson.
 Tönnes (Tönius).
 — bagare, avl. 39. Hans barn, se Karin Tönnesdotter; Staffan Tönnesson.
 — Bengtsson, vägare, slutl. rådman, förvärvar fastighet 20; hans hus omnämnt 34; en av borgerskapets

48 älste 41; part i mål ang. vägen 54; d:o i kravmål 80; förmedlar hembud 192; uppbjuder pant 205, 211, 213; inlevererar saköresmedel 205; avlägger ed som kämnär 229; sittande d:o 232; d:o rättsfogde 288; beskylld för lögn inför sittande rätt 245; fullmäktig i kravmål 290 f. Tönnes Persson, en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid arvsutredning 128; förordnad till förmyndare 234. — vägare, se Tönnes Bengtsson.

U.

Ulf Hansson, slutl. rådman, en av borgerskapets 48 älste 41; vittne vid förlikning 48; d:o vid fastighetsöverlåtelse 294; hans mellanhavande med tjocke Jakobs hu 279; godeman vid arvsutredning 283; sittande kämnär 288; hans tomt omnämnd 300. — taskmakare 158 f., 170 ff. — se även Hans Ulfs. Upplänning, se Mats Persson. Urban målare 8, 246. Ursula 64. — Kofartz Håkans avl. hu 78. Hennes syskon, se Mikel Koge; Kristina från Bjernå sn. — Mikel smältares hu i Västerås 86. Hennes moder, se hu Margit i Västerås. Utanby, se Bengt. Uttermark, se Staffan.

V, W.

Vadstena-Bengt, se Bengt skomakare. Valborg (-burg), hu 64. — från Eura sn 184. — Hollinger timmermans hu 88, 205 f. — i Järfälla sn 104. Hennes syster, se Magdalena (Malin) Mikel skräddares hu. — Måns Skrubs hu 310. — Märten vinbrännares hu 21. — Peder Olssons hu, fiskblöterska 113. — piga 64. Valentin [van Lüttich], k. sekreterare, närvarande i rätten 228. Wantt, se Lambrekt. Vasa, se Birgitta (Brita) Kristierns dotter. Vendelbo, se Lars. Verner (Wärnår, -när), mästare, belånar en stenbod 6; vittne vid arvsuppgörelse 59, 225; hans hus omnämnd 207. Westerborch, se Rolof. Vieritz, se Staffan. Vikman, se Jost. Vildenhussen, se Peder (Petter). Wilhelms, se Bertil. Willem (-am) Skotte 231 f., 254 f., 270. Hans hu, se Karin. Vinter, se Peder. Volmar Brochus i Reval 74. Wirthemberg, se Nils (Niklas) van Wirthemberg. Våghals, se Hans. Wären, se Joan (Johan) van Wären. Värre, se Märten. Västervik, se Anders. Västgöte, se Anders; Arvid; Lars.

Y, Å, Ä och Ö.

Yttrekth (-äcktt), se Henrik van Utrecht; Pável van Utrecht. Älf, se Alf. Ängilbrict, se Engelbrekt. Älänning, se Anders; Bertil; Erik; Örjan, se Jöran. Jöns; Måns; Nils; Peder.

Yrkesregister.

- Askbrännare, se Jöran Lettow.
- Badstugukarlar, se Måns (Norrmalm);
Mårten; Peder Hansson (Södermalm).
- Bagare, 52; se i övrigt Herman; Lars;
Ludvig; Olof; Tönnes.
- Barberare, se Bårdskärare.
- Biskop i Skara (electus), se Ericus
Svenonis; i Västerås, se Henrik
[Johansson].
- Bitsare, se Jöns.
- Bokbindare, se Peder.
- Borgare i Stockholm (utan närmare
angivet yrke): Anders Andersson;
Anders Olsson; Erik Andersson;
Erik Bröms; Erik Jönsson i mäster
Mikels gränd; Erik Knutsson; Erik
Larsson; Erik Mårtensson; Eskil
Eriksson; Hans Mikelsson; Hans Pers-
son; Henrik Finne; Henrik Jönsson;
Henrik Persson; Henrik Simonsson;
Jakob Enevaldsson; Jakob Jakobs-
son; Jöns Gregersson; Jöran Olsson;
Karl Andersson; Lars Andersson;
Lars Eriksson; Lars Jönsson (två
olika); Markus Andersson; Mats
Jönsson; Nils Häss (fr. Holstein);
Nils stallare; Nils Staffansson; Olof
Jönsson; Peder Andersson; Peder
Eriksson; Peder Mikelsson; Severin
Kristiernsson; Simon Andersson; Staf-
fan Jul; Sven Svensson; Tomas Bock;
Tomas Olsson; Tomas Ragvaldson.
- Borgare (utom Stockholm), se Ortregistret
och jfr Uppstadsborgare.
- Borgmästare i Stockholm, se Nils
Jönsson [Otter]; Olof Svart; Peder
Andersson; Peder Nilsson; Sven Skute.
- Borgmästare (utom Stockholm), se Ort-
registret.
- Brokikare, se Bengt; Peder; Peder Nilsson.
- Bryggerskor, se Birgitta; Kristina; Kris-
tina Olof Matssons änka; Margit.
- Buntmakare, se Henrik.
- Byggmästare, se Stadsbyggmästare.
- Bårdskärare, se Herman; Lars; Mats;
Peder.
- Båtsmän, se Enevald Hansson; Hans
Månsson; Jöns Markusson; Jöns
Persson; Markus; Mårten; Nils Jöns-
son; Olof Larsson i Hammar; Peder
Olsson; Tomas.
- Bältare, se Nils (i Enköping); Olof.
- Bönder från Tavastland (ej namngivna)
121; se i övrigt Bengt i Imus; Henrik i
Roden; Jöns Svensson; Klemet Tomas-
son; Mats Jönsson i Ledinge; Nils
Persson; Olof Olsson; Peder Jönsson
i Exu. Jfr även Ortregistret.
- Bösseskyttar, se Anders Prydz; Didrik
van Bocklim; Gert Holländer; Hans;
Herman krutmakare; Jakob Prydz;
Jöran; Nils i Brunnsgränden; Nils
Skåning; Olof Skåning. Jfr Skyttar.
- Bössgjutare, se Jöran.
- Dagsverkskarlar, se Jakob Jönsson; Lars.
- Djäkne, se Tomas.
- Drabanter, se Erik Olsson; Heming;
Peder Höss (hövitsman); Peder Lar-
son; Sven Helsing.
- Dragare, se Anders Påvelsson; Jöns; Jöns
Påvelsson; Markus Persson; Mats På-
velsson; Mikel; Mårten; Peder; Simon.
- Dragarehustru 30.
- Dragareålderman (ej namngiven) 123.
- Drottning, se Margareta [Eriksdotter
(Leijonhufvud)].
- Electus i Skara, se Biskopar.

- Fiskare, se Mats; Mårten; Ragvald.
- Fiskblöterskor, se Anna Jöns smeds hu; Anna Klemet slaktares hu; Ingrid gamle Mats murares hu; Karin Mikel skeppsbyggares hu; Margit Markus murares hu; Valborg Peder Olssons hu.
- Fiskpackare, se Mikel.
- Flaskdrejare (-dragare), se Adrian.
- Fodermarsk, se Erik Knutsson västantill.
- Fogdar: på Stockholms slott, se Botvid Larsson [Anckar]; Mats Persson [Upplänning] (f. d.).
— vid Kungsladugården, se Peder skräddare.
— i Kumogårdslän, se Måns Nilsson till Ahtis.
— på Svartsjö, se Staffan Larsson.
— vid Väsby kungsgård, se Severin Jute.
— på Åbo slott, se Tomas Jönsson [Ryting].
— i Örbyhus län, se Tomas Nilsson.
— i enskild tjänst, se Frälsefogde.
- Fogdeskrivare, se Lars Klemetsson (i Västerbotten).
- Frikostkumpaner, se Vederlagssvenner.
- Frälsefogde, se Anders Persson.
- Föreståndare för hospitalet i Stockholm, se Harald Olsson; Jöns Nilsson; Knut Persson; Lars Mikelsson; Lars Månsson.
— för predikohuset, se Henrik van Utrecht; Jöns från Raumo; Peder Johansson.
- Gatuläggare, se Nils.
- Gatuvaskare, se Erik.
- Gillesven, se Jeronimus.
- Grytgjutare (ej namngivna) 55 f., 58 (den vilde), 133.
— se även Anders (i Söderköping); Anders Sigfridsson; Nils; Nils Jönsson; Olof Hansson; Påvel; Tord.
- Guldskejdare, se Adrian.
- Guldsmeder, se Filip; Filip Ingemarsson; Finved; Jöns; Kristoffer; Måns [Gergerson]; Nils; Tomas; Tord.
- Gycklare, se Jakob lekare.
- Hattmakare, se Arend.
- Hopare, se Mikel; Peder.
- Hovmän, se Hans Persson; Joen Stensson; Lars Persson; Mats Larsson; Tomas skräddare.
- Häradsdomare i Värmdö, se Algot i Sund.
- Höviitsman, se Peder Höss.
- Kalkrörare, se Måns.
- Kammarråd, se Nils Pedersson [Bielke].
- Kammarskrivare, se Hans Jöransson; Jöran Jonsson; Måns Eriksson.
- Kanngjutare, se Anders; Hans; unge Hans; Olof.
- Kansler, se Konrad van Pyhy.
- Kansliskrivare, se Klemet Hansson (k. sekreterare); Rasmus Ludvigsson.
- Kaplaner, se herr Jöns Bertilsson (i Värmdö); herr Mats; herr Mårten [Klemetsson?]; herr Sven. Jfr Predikanter.
- Klensmed, se Jöns Nilsson.
- Klockare, se Olof (avl.).
- Knipare, se Arend.
- Knivsmed, se Henrik.
- Kock, se Skeppskoek och jfr Personregistret.
- Kolare, se Hans.
- Krukmakare, se Tile.
- Krutmakare, se Herman.
- Kyrkoherde i Stockholms stadskyrka, se Olavus Petri.
— i Borgå, se herr Jakob.
— i Börstil, se herr Hans.
— i Floda, se herr Påvel [Magni].
— i Husby (Västergötl.), se herr Lars.
— i Munktorp, se herr Lars.
— i Mustasaari, se herr Påvel (avl.).
— i Pite, se herr Anders [Johansson].
— i Torsåker, se herr Henrik [Eriksson].
— i Vaksala, se Olof Vaxalensis.
- Kyrkvårdar (i S. Nikolai), se Björn Björnsson; Henrik van Utrecht.
- Källaresven, se Nils.
- Kämnärer, se Erik Larsson; Hans Gammal; Josef Arvidsson; Jöns Andersson; Lars Persson Skultans; Mats [Henriksson] skrivare; Mats Mårtensson; Nils [Olsson] skrivare; unge

- Olof Eriksson; unge Olof Svensson; Peder Klemetsson i porten; Simon Andersson skrivare; Tord Lindvedsson; Tønnes Bengtsson; Ulf Hansson.
- Köpmän, se Hans Eriksson; Jakob Eriksson; Måns Månsson (K. Maj:ts); Måns Olsson.
- Köpsvenner, se Asmus Busk (från Lybeck); Auctor Struckman; Bartold Bruntorp (från Lybeck); Engelbrekt; Gert Koster (från Lybeck); Hans Böttiger; Hans Sasse; Hans Struckman; Henning; Henrik Skærwans (från Lybeck); Jost Vikman; Jöns Olsson Konster; Klemet; Olof Larsson; Rolof Westerborch (från Lybeck).
- Köttmångare, deras taxa regleras 244. — se även Erik Larsson; Håkan; Lars; Olof; Peder.
- Laggare, se Erik; Olof.
- Landsknektar, se Arvid Västgöte; lille Brynolf; Erik; Erik Jönsson; Filip Nilsson; Hans van Kolling; Henrik van Münster; Henrik toffelmakare; Jakob Persson; Jakob Pil; Klaus Holst; Lars Prydz; Markus Andersson (fd.); Mikel Matsson; Mårten Olsson Helsing; Nils Andersson; Nils Eriksson; Nils van Wirtemberg; Pels van Norden; Rasmus Jute; Sigfrid Persson.
- Lekare, se Gycklare.
- Länsman (i Bjärnä sn), se Mikel Koge.
- Marsk, se Fodermarsk; Riksmarsk.
- Mjöltnare, tysk (vid Vällinge) 20.
- Munk, se Mårten.
- Murare (murmästare), se Abraham; Anders; Markus; Mats; gamle Sigfrid; unge Sigfrid.
- Målare, se Urban.
- Månglerskor, se Birgitta; Ragnhild.
- Mönsterskrivare, se Hans (i Västerås); Ludvig.
- Nunna, se Magdalena Jönsdotter.
- Orgellekare, se Lars Organista.
- Oxdrivare från Västergötland 103.
- Predikanter: i hospitalet, se M:r Mikel Christierni; finsk i Stockholm, se herr Mårten. Jfr Kaplaner.
- Profoss, se Hans Fris.
- Präster (utan annan angiven titel), se herr Augustinus; herr Jöran Däckenhört; herr Kristoffer; herr Lars; herr Måns Ambjörnsson (i Skara).
- Pungmakare, se Erik. Jfr Taskmakare.
- Pärstickare, se Karsten.
- Riksmarsk, se Lars Siggesson [Sparre].
- Riksråd, se Axel Eriksson [Bielke]; Axel Nilsson [Baner]; Birge Nilsson [Grip]; Erik Fleming; Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna]; Holger Karlsson [Gera] (avl.); Ivar Fleming; Joen Olsson [Gyllenhorn]; Johan Persson [Bååt]; Johan Turesson [tre rosor]; Jöran (Georg) Norman; Knut Andersson [Lillie]; Lars Siggesson [Sparre]; Lars Turesson [tre rosor]; Nils Krumme; Peder Brahe; Sten Eriksson [Leijonhufvud]; Svante Sture.
- Rådmän (i Stockholm), se Anders Bottnekarl; Erik Eriksson; Erik Jakobs-son; Erik Larsson, Erik Olsson Budde; Finved guldsmed; Gunnar Olsson; unge Hans Eriksson; Hans Eskilsson; Hans Gammal; Hans Persson; Harald Olsson; Henrik Olsson; Josef Arvidsson; Jöns Andersson; Jöran Eriksson; Lars Björnsson; Lars Gregersson; Lars Månsson; Lars Persson Skultans; Mats [Henriksson] skrivare; Mats Mårtensson; Mikel Bengtsson; Måns [Gregersson?] guldsmed; Nils [Olsson] skrivare; Olof Eriksson skeppare; unge Olof Eriksson; Olof Grym; Olof Pors-hank; unge Olof Svensson; Peder Belle; Peder Klemetsson i porten; Peder Matsson; Rasmus Persson; Simon Andersson skrivare; Tord Lindvedsson; Tønnes Bengtsson; Ulf Hansson.
- Rättsfogdar, se Henrik Olsson; Jöns Andersson; unge Olof Svensson; Peder Klemetsson i porten; Simon Andersson skrivare; Tønnes Bengtsson.

- Sadelmakare uppsagt burskap 215 (»den gamle»).
- se även Hans; Lars.
- Sekreterare (K. Maj:ts), se Klemet Hansson; Valentin van Lüttich.
- Skarprättare, se mäster Lars Prydz.
- Skeppare, se Anders Brun; Anders Själv; Anders Västervik; Erik Johansson; Gregers; Jakob Holst; Klaus Bagge; Nils Alänning; Olof Larsson; Sven Bagge; Tord Bagge (konungens).
- från Danzig 20 f.; se även Märten Bårtils.
- från Groningen 68.
- Skeppsbyggare, se Mikel.
- Skeppskarlar, se Erik Larsson; Joen Larsson; Jöns Nilsson; Jöran Olsson; Knut Henriksson; Lars Månsson; Peder Hansson; Påvel Jönsson; Sven Olsson.
- Skeppskock, se Mikel kock.
- Skeppsskrivare, se Lars skrivare.
- Skeppstimmerman (K. Maj:ts överste), se mäster Jakob.
- Skinnare, se Erik i Norreport; Erik Olsson; Gregers; Jakob; Klaus; Simon.
- Skolmästare, se Erik.
- Skomakaren (»gamle») 170 f. Se i övrigt Anders; Anders Grosse; (Vadstena-) Bengt; Erik Jönsson; Eskil (i Strängnäs); Hans; Jöns; Klemet; Klemet Mårtensson; Lars Botvidsson (avl); Lars Finne; gamle Lars; Lars Nilsson; Mats; Mikel; Olof Larsson (avl).
- Skomakarehustru (ej namngiven) 294.
- Skrivare, se Erik (vid Salberget); Hans; Henning (drottningens); Joen (i Finland); Klemet (från Finland), Lars; Mats Henriksson; Olof; Peder; Simon. Jfr Kammarskrivare; Kansliskrivare; Sekreterare; Skeppsskrivare; Stads-skrivare.
- Skräddare, se Anders; Anders Björnsson; Brynolf; Hans; Hans Skotte; Knut västantill; Kristoffer; Markus; Mats; Mikel; Nils; Peder Olsson; Simon; Tomas.
- Skyttar, se Frans skrivare; Henrik Påvelsson; Kristoffer Hansson; Peder Holst. Jfr Bösseskyttar.
- Slaktare, se Klemet; Mikel Larsson; Olof. Slottsskrivare (i Åbo), se Erik Olsson. Slottsfogdar, se Fogdar.
- Smeder, se Anders; Hans; Jöns; Mats; Olof; Sven.
- Smäsvenner, se lille Anders; Märten; Peder Svensson.
- Smältare, se Mikel; Märten (vid Salberget).
- Snickare, se Gregers. Jfr Timmermän.
- Spilare, se Peder (avl).
- Stadsbyggmästare, se Nils Jönsson [Oterter]; Peder Belle.
- Stadsskrivare (notarius), se Blasius Olsson.
- Stadstjänare, se Frans; Klemet; Mats Olsson; Tomas.
- Stuvare(?), se Jakob Stiufer.
- Ståthållare (på Stockholms slott), se Peder Brahe.
- Svarvare, se Måns; Olof.
- Svenner, se Smäsvenner.
- Svärdfejare (-slipare), se Anders; Eskil.
- Syllsättare, se Erik Knutsson; Håkan Olsson.
- Taskmakare, se Ulf. Jfr Pungmakare.
- Tattare, se Sigfrid tattareknekt.
- Timmermän, se Hans; Holger; Mats Olsson; Olof. Jfr Skeppstimmerman; Snickare.
- Toffelmakare, se Henrik.
- Tornväktare, se Peder.
- Trollkona, se Lucia.
- Tullskrivare, se Jöran; Nils Andersson; Olof portnär.
- Tunnbindare, deras ersättning för utfört arbete 184.
- se även Jöns; Mats.
- Uppstadsborgare förbehållas handeln i bergslagen 220.
- Vederlagssvenner (frikostkumpaner) avlysas 173; skola likväl anställas på vissa villkor 173 f.
- Verkmästare, se Henrik.
- Vinbrännare, se Märten.
- Vinmän, se Anders; Lukas; Mats; Peder.
- Vinskänk, se Peder Nilsson.
- Vintappare, se Kristoffer; Nils; Nils Andersson Diskup.

Vårdskrivare, se Jöran; Klemet; Nils Spetz.	Åldermannen för dragareämbetet går i god för nybliven dragare 187.
Vägare, se Mats [Henriksson] skrivare; Tord Bengtsson.	— för köpsvennerna, se Erik Stutt; Hans Eriksson.
Väpnare, se Nils Henriksson (Bååt).	Åmare, se Knut.
Åkare, se Anders Joensson; Nils; gamle Nils (avl.); Ragvald.	Ärkebiskop, se Lars (Laurentius) Petri.
	Överskärare, se Henrik; Peder.

Ortregister.

1. Stockholm.

a) Stadsdelar och kringliggande områden.

(Kvartersnamnen ej upptagna.)

Gråmunkeholmen 243, 252.	tomter där 52 ff., 68, 110, 115, 118,
Helvetet 31.	138, 171, 200, 203, 221, 239, 313 f.;
Norrmalm 39, 49, 85 f., 100, 126, 170,	kalkällaren där 83; borgare där
182, 218, 220, 222, 255, 295, 297,	avliden 85; fastighetsförsäljning där
300, 305, 311.	ib.; stöld där 129 f.; mord där 242;
Norrström 114.	avrättning där 244.
Södermalm, åkare bosatt där 6, 70, 97;	Söderström 137.
stall där skall rivas 21; malmgård 32;	Våmbafjärdingen 52, 82, 312.
badstugukarl där 48; gårdar eller	

b) Portar och broar.

Munkbron 294 f.	Sandbron på Norrmalm 305.
Norrbro (Nörre broo) 219, 300.	S:t Nikolai port 15, 92, 122, 193.
Norreport 100, 124, 127.	Söderport (Sudre) 20, 243.

c) Torg, öppna platser och hamnar.

Järntorget 13, 57, 249.	Slottsbacken 193.
Kornhamn (-mpn) 67, 123, 137, 221, 226,	Stortorget (store torgit) 51, 85, 128, 136,
263, 268 (Köpenhaffn!).	247, 264, 305.

d) Gator.

Allmänningsgatan 178, 222, 305.	Skomakaregatan (Schomare-) 70, 81,
Kindhästugatan 45, 189, 206, 230, 244 f.,	138 f., 170, 174, 199, 221, 280, 282,
274, 302.	310, 313 f.
Kyrkogatan 254.	Smedjegatan 12, 39, 218, 220 f., 279 f.
Köpangatan 21, 42, 58, 62, 74, 102,	Svartmunkegatan 30, 38, 45, 116 f.,
106, 114, 142, 174, 261, 276 ff.,	207, 310.
281, 283, 285 f., 292 f., 299, 309.	Västerlånggatan 159, 200, 203, 225,
Långgatan 34, 61, 73 (västantill), 97.	248 f., 307, 311.

e) Gränder.

Anders Bottnekarls gränd 82, 94, 101,	Bengt Smälännings gränd 37.
309.	Berend tor Geistes (Bärenth Thergeistes)
Anders köttmångares gränd 12 f.	gränd 95.

- Bredgränden 226, 237 f.
 Brunngränden 71, 82, 262, 285 f.
 Elin Falkenstems hustrus gränd 87.
 Erik Joenssons gränd 16, 222.
 Fru Gunillas gränd 97.
 Gråmunkegränd l. -geran 49—51, 61 f.,
 293, 296.
 Harald Olssons gränd 308.
 Helga lekamens gränd 202, 234.
 Jakob Hampes gränd 291.
 Jakob Lumpes gränd 278.
 Jakob Ryss (Rydz) gränd 285.
 Kartusergränden 39 f.
 Kofartz (Håkans) gränd 115, 211,
 236.
 Kåkbrinken 39, 124, 178, 203, 294.
 Lasse Gregerssons gränd 89.
 Lasse köttmångares gränd 50.
 Lasse Månssons gränd 187, 217, 283,
 286, 292.
 Lasse skomakares gränd 12, 125, 201.
 Laurens (Lasse) skrivares gränd 121,
 160, 222.
- Ludvig bagares gränd 85 f., 93, 98, 125.
 Mats Mårtenssons gränd 93.
 Mats Staffanssons gränd 175.
 Mikel Bengtssons gränd 53, 160.
 Moisegränden 115, 118, 121, 206.
 Nils Helsings gränd 282.
 Olof Finnes gränd 309.
 Olof Skottes gränd 157, 187, 208.
 Raumo Jöns' gränd 69, 239, 242.
 S:t Johannis gränd 75, 87, 122.
 S:t Laurentii gränd 17, 23, 86, 175.
 Simon bagares gränd 66, 110, 115, 118,
 298 f.
 Skeppar Olofs gränd 292.
 Slottsgränden (Slodz) 36.
 Stråbocks (-buchs) gränden 100.
 Svartmunkebrinken 116 f., 239, 281.
 Trånga gränden 62.
 Trånga trappegränden 13.
 Urban målares gränd 247.
 Urvädersgränden 270.
 Vargsgården 172.
 Vattubrinken 192, 206.

f) Stadens hus och tomter (i allmänhet).

- Stadens egna fastigheter: tomt bebygges
 för stadens räkning 31; ang. husbyte
 med Staffan Sasse 16, 42; gatubod
 testamenteras till staden 64, 82,
 tomtinnehav förpliktar till bebyggelse
 74; staden köper hus 184; medel
 skänkta till stadens byggnad 204.
 Bördning av fastighet 23.
 Bördsrätt till prebendefastigheter 8 f.,
 50; till hospitalsfastighet 94, 175;
 på grund av naboskap 179; förbehålles
 236. Jfr Hembud.
 Fastighetsbyte 16, 22, 42, 61 f., 117, 221,
 237 ff.
 Fastighetsöverlåtelser och -köp 12 (fyra
 olika), 13 (tre olika), 16 f., 20, 23,
 34—38, 45, 51 (kronoförläning), 57,
 60 ff., 65 f., 69 ff., 73 f., 81, 85—89,
 92, 94 f., 97 ff., 101 (förläning),
 102, 115 f., 121 f., 124 f., 141 f., 158 f.,
 174 f., 178, 186 ff., 193 f., 198, 200—
 203, 206 f., 217, 221 ff., 225 f., 230,
 237, 246 f., 251 f., 262 f., 270, 278,
 281 f., 284, 291 ff., 296, 298—302,
 304 f., 307, 309, 311 f.
 Hembud av fastighet till bördeman 46,
 55, 63, 66, 69, 92, 95, 115, 159, 178,
 200, 203 f., 206, 263, 293, 297, 299;
 försummelse av sådant verkar åter-
 gång i fastighetsköp 126 (jfr 100).
 Hemul utfästes vid fastighetsöverlåtelse
 61, 117, utelämnad utfästelse av 126.
 Inlösen av fastighet 89, 94, 100.
 Inskrivning av panträtt i fastighet
 235 f.
 Kvarstad på hus till förmån för från-
 varande arvinge 263 f.
 Ofria tomter 85, 100, 121, 201, 262.
 Pantsättning av fastighet 6, 100 f., 106 f.,
 110 f., 116, 121, 172, 174, 223, 276,
 309 f.
 Reparation å skorstenar påbjuden 219 f.
 Rivning av hus 21, 218.
 Servitut på fastighet 17, 62.
 Syn (med eller utan värdering) på hus
 och tomter 22, 33, 171.

Tomtören 31, 184, 201, 222 (till hospitalet), 262, 271 f.	f., 200, 203 ff., 211 ff., 216, 227, 229 f., 235, 239, 242, 245, 248, 250, 254, 258, 260, 264, 268 f., 276—281, 283, 286, 289 ff., 293, 295, 297, 300, 307—310, 313 f.
Uppbud av fastigheter 14 ff., 18 ff., 26, 30, 42 ff., 49, 51—56, 65, 67, 69, 73, 75, 87, 92, 97 f., 100, 104, 110 f., 115, 118, 121, 123 ff., 127, 140 f., 157 ff., 185, 187, 189, 191, 194, 197	Värdesättning av hus 69. Jfr Syn.

g) *Vårdsliga byggnader.*

Stockholms slott: fogdar där, se Botvid Larsson [Anckar]; Mats Persson [Uppläanning]; ståthållare där, se Peder Brahe.	Frakthuset (-kammaren) 48, 184, 266. Malmgårdar 32, 39. Myntet (gamla) 207, 302. Skansen 136 f. Skolhuset (scholestuffuen) 175. Skotthuset 177, 179. Stadshuset 74. Tullboden, dess inventarium 32. Vågen (vid Järntorget) 54, 248 f., 313.
* * *	
Brunsgården 13, 200, 253.	
Bössgjutaregården 85.	
Bödelid (böve-) [bödelstugan] 67, 113, 130.	

h) *Kyrkor och fromma stiftelser.*

Stadskyrkan (S:t Nikolaus) får testamente 258; avgift för grav där <i>ib.</i> ; apostlaaltaret där 8; kyrkogården därinvid 258; hjälppräst anställes där 261. Kyrkoherde och kyrkvär- dar där, se Yrkesregistret.	f., 246 f.; tomtöre för en dess tomt 222; d:o uppjuden 264, 269; fribröd där 219, 254, 282; hospitalshuset omnämnt 249; predikant där, se herr Mikel Christierni; biträde åt honom anställes 261. Föreståndare där, se Yrkesregistret.
Hospitalet får testamente 21, 25, 63 f., 81 f., 306; villkor för inträde där 23; ny föreståndare tillsättes 25; får giva vederlag för ett av konungen nedrivet hus 93, 95; d:o för en av denne disponerad tomt 193; dit skänkt hus igenlöses av släkting till donator 94; nunna där 131; säljer fastighet 174	Predikohuset (predicanernes hus), dess räkenskap revideras 16 f. S:t Johannis kyrkogård 69. S:ta Clara kloster 131 f., 305. Svartmunkeklostret omnämnt 57; nedrivet 235.

2. *Orter utom Stockholm.*

Antorp 280.	Bergslagen (berget, jernbergen) 162, 220.
Antuna gård i Eds sn, Uppl. 39.	Billsta (Bel-) i Själevads sn, Ångermanl. 278.
Arboga stad i Västmanl. 31, 38, 47 f., 104, 116 f., 142, 144 (herredag), 154, 192, 196, 216, 227; borgare där, se Herman Spräck; Lars Jönsson.	Bjarnå (Berno), sn, i Finl. 78.
Asikkala (Askalax), sn i Tavastl. 200.	Boda i [Östra] Ryds sn, Uppl. 212.
Baueleby(?) i Lövsta sn 49.	Borgå (-go), sn och stad i Nyland 88, 103, 129, 204, 294; borgare där, se Anders Larsson.
Belsta, se Billsta.	Borstil (-ille), se Börstil.
Bergby (-eby) i Vallentuna sn, Uppl. 234.	Bottnen 160.
	Brandenburg 111; markgreve där, se Joakim.

- Bremen, hansestad 77; borgare där, se Herman Husman.
- Brevik (Bredewiick) i Nordmalings sn, Ångermanl. 207.
- Bryttbyn (Brijteby) [i Films sn, Uppl.?] 102.
- Båssa (?), ort i Nyland 219.
- Bälinge, sn i Uppl. 278.
- Börstil (Borstille), sn i Uppl. 69, 203; kyrkoherde där, se herr Hans.
- Dalarne, landskapet 160.
- Danderyd (Darrö), sn i Uppl. 212.
- Danzig (Danske), hansestad 7, 20, 74, 127, 133, 219, 246, 266 ff., 274 f.; borgare där, se Hans kanngjutare; Johan van Wären; Mauritz Kressmer; Peder Grotfader; Tomas Heijnisk; skeppare därifrån, se Märten Bærtils.
- Darrö, se Danderyd.
- Degerby i Hillersjö sn, Uppl. 65.
- i Pargas sn, Finl. 23.
- Diketorp, se Tykorp.
- Djursholm i Danderyds sn, Uppl., Axel Nilssons [Baner] sätesgård 271.
- Duvnäs (Duffuenass) vid Stockholm 260.
- Dyvinge, by i Hammarby sn, Uppl. 21.
- Ed, sn i Uppl. 39.
- Ekenäs, stad i Finl. 237 f.
- Ekerö (Æckeröön), sn i Uppl. och ö i Mälaren 295.
- Ekolsund, gård i Husby-Sjutolfts sn, Uppl. 29.
- Elffkarleby, se Älvkarleby.
- Enhörna, sn i Södermanl. 295.
- Enköping, stad i Uppl. 31, 73, 198; borgare där, se Erik Olof[sson]; Nils bältare.
- Esbo (-bro!), sn i Nyland 244.
- Eura, sn i Satakunda 184, 229.
- Exu [obestämt var] 114.
- Finland 65, 89, 98, 121, 126, 135, 140, 150, 167, 182, 204, 237, 254 ff., 306. Jfr Norr-Finland och se i övrigt de olika finska orterna.
- Floda, sn i Södermanl. 278.
- Frötuna, sn i Uppl. 6.
- Fundbo, sn i Uppl. 250.
- Gesta (Gestesta) i Toresunds sn (*på Enhörninge) i Södermanl. 295.
- Gesterby i Kimito sn, Finl., Tomas Rytings sätesgård 249.
- Girfella, se Järfälla.
- Glia, by (numera försvunnen) i Lovö sn, Uppl. 29.
- Gräsgård, härad på Öland 20.
- Groningen, stad i Nederländerna 68.
- Grubbe, by i Ume sn, Västerbotten 245.
- Gryt, sn i Östergötl. (ej i Tjust) 186.
- Gästrikland 160.
- Gävle (Geffla), stad i Gästrikland 252.
- Hacksta i Enköpings-Näs' sn, Uppl., Joen Olssons [Gyllenhorn] sätesgård 57, 203, 271, 274, 282, 292, 294.
- Hagu, se Hauho.
- Hammar [obestämt var] 71.
- Hammarby, sn i Uppl. 21.
- Hammarland, sn på Åland 81.
- Hassura, by i Tövsala sn, Finl. 35.
- Hauho (Hagu), sn i Tavastl. 72, 114.
- Helgesta, sn i Södermanl. 139.
- Helztorp, se Hällestorp.
- Hillelle by i Asikkala sn, Tavastl. 200.
- Hillersjö (-ensö), sn på Svartsjölandet, Uppl. 65.
- Hjorstad, by i Högs sn, Hälsingl. 189.
- Holland 256.
- Holstein (-sten) 14.
- Hova (Hoffwa), by i Vemo sn, Finl. 75.
- Hovs (Hoffz) län i Östergötl. 80.
- Huessingzboda, se Vässingsboda.
- Huitale by i Rengo sn, Tavastl., 18.
- Husby, sn i Västergötl. 304.
- Håknäs (-anäs) i Nordmalings sn, Ångermanl. 207.
- Hånick (-nocke), by i Harmångers sn, Hälsingl. 189.
- Hällestorp (Helz-) i Lemlands sn, Åland 84.
- Hälsingland 160, 189.
- Häringe, gård i Västerhaninge sn, Södertörn 37, 266 [c: Tynningsö].
- Imus(?) i Pojo sn, Nyland 30.
- Iteby (J-) i Vesilaks sn, Satakunda 89.

- Jepo, se Jäppo.
 Jeremäki(?) i Reso sn, Finl. 118.
 Jervempä i Loppis sn, Tavastl. 18.
 Jokkas (Jocas), sn i Savolaks 135.
 Jomala i Sastmola sn, Satakunda 184.
 Jämtland (Jempte-) 49.
 Jäppo (Jepo), by i Pedersöre (Nykarleby) sn, Österbotten, 128.
 Järfälla (Girfella), sn i Uppl. 10, 104.
- Kalix, sn i Nyland [sic] 219.
 Kalmar, sn i Uppl. 24.
 — stad i Smål. 189.
 Kalminge kylä (?) i Tavast-Kyro sn, Satakunda 123.
 Kalseby i Vesilaks' sn, Satakunda 89.
 Kaluar, sn [nu Tenala?], i Finl. 5.
 Kangas i Vånå sn, Tavastl. 270.
 Kaulala(?) i Tuulois' sn, Tavastl. 114.
 Kimito, sn i Finl. 44, 85.
 Kjulo, gd i likan. sn, Satakunda 229.
 Klemensboda (Clemetz-), by i Frötuna sn, Uppl. 6.
 Krakö i Borgå sn, Finl. 88.
 Kumo gård och sn i Satakunda 25 f., 31 f., 38.
 — län 76; fogde där, se Måns Nilsson till Ahtis.
 Kyro, sn i Österbotten 126.
 — (Tavast-Kyro), sn i Övre Satakunda 123, 172.
 Kårsta (Kor-), sn i Uppl. 75.
 Königsberg (Köns-, Köningz-), stad i Preussen 4, 237 f., 306.
 Köpenhamn, stad i Danmark, brev från magistraten där 10; borgare där, se Lambrecht Stallfågel.
 — 268 (sannolikt felskrivning för Kornhamn).
 Köping (-ung) stad i Västmanl. 140, 198; borgare där, se Klemet Nilsson.
- Lagnö i Aspö sn, Södermanl., fru Karins [Eriksdotter (Gyllenstierna)] sätesgård 44.
 — i Värmdö sn (Langnö) 85.
 Lappdal (Lapdall) i Kimito sn, Finl. 85.
 Ledinge i Kårsta sn, Uppl. 75.
 Lemland (I.im-), sn på Åland 84.
- Lempans (Lämtana), by i Sjundeå sn, Nyland 35.
 Lillinge, gård i Fundbo sn, Uppl. 250.
 Limland, se Lemland.
 Lindesnäs (på Norges sydkust) 28.
 Linköping, stad i Östergötl. 80.
 Loimijoki, sn i Satakunda 76, 104.
 Loppis (Lopist), sn i Tavastl. 18.
 Lossa, sn i Uppl. 298.
 Lothringen (Luttr-) 214.
 Lovö (Lofföön), sn i Uppl. 29, 140.
 Lule, sn i Norrbotten 113, 177, 303.
 Lybeck (Lu-, Lubche, -beche, Lybka) 19, 91 f., 96, 124, 173, 177, 254, 265, 276, 294 ff; brev utställda där 86, 96, 107 f., 111, 190, 226, 228 f., 261, 265, 289 f.; borgare där, se Didrik Roste; Hans Hoffman; Hans kanngjutare; Herman Frentorp; Lambrecht Wantt; Peder Vildenhussen; Pettermus; köpsvenner därifrån, se Asmus Busk; Bartold Bruntorp; Gert Koster; Henrik Skæwarns; Rolof Westerborch.
- Lämtana by, se Lempans.
 Lövsta (Lösta), sn [obestämt vilken] 49.
- Malax, Övre, i Mustasaari sn, Österbotten [nu egen sn] 111 f.
 Manderby i Vesilaks sn, Satakunda 89.
 Medelby, se Mällby.
 Medelpad (Mädelpa) 160.
 Memar i Hauho sn, Tavastl. 72.
 Menikkala, by i Kumo sn, Satakunda 38.
 Meskerby i Vånå sn, Tavastl. 270.
 Mo i Nordmalings sn, Ångermanl. 207.
 Munktorp (-ckatörp), sn i Västmanl. 63 f., 223; kyrkoherde där, se herr Lars.
 Mustasaari, sn i Österbotten 112, 279 f.; avl. kyrkoherde där, se herr Påvel.
 Mällby (Medel-) i Över-Lännäs sn, Ångermanl. 233.
 Mörby i Värmdö sn 235.
- Neneby i Vesilaks' sn, Satakunda 89.
 Nordmaling, sn i Ångermanl. 207.
 Normis (Nör-), by i Hauho sn, Tavastl. 114.

- Norrbottn 40, 111 (= Österbottn), 301.
 Norrby (Norby) i Lemlands sn, Åland 84.
 Norr-Finland 12.
 Norrland 150, 160 f., 167.
 Norrnäs (Nornes) i Värmdö sn, Knut Anderssons [Lillie] sätesgård 8.
 Nyby i Danderyds sn, Uppl. 212.
 Nyland 35, 219, 244.
 Nysätra, by i Vätö sn, Roslagen 106.
 Närpes, sn i Österbottn 201.
- Pargas, sn i Finl. 23.
 Pedersöre (Perssöra), sn i Österbottn 111, 128.
 Piikkis (Pithki), härad i Finl. 23.
 Pite (Pijtha), sn i Västerbottn 23, 113, 277; kyrkoherde där, se herr Anders [Johansson].
 Pojo, sn i Nyland 30.
 Pommern (Pomeren) 271.
- Rengo (Ri-), sn i Tavastl. 18.
 Reso, sn i Finl. 118.
 Reval (Reffle) 20, 32, 34, 74, 254, 256, 268, 275, 290 f., 295; borgare där, se Herman Boleman (rådman); Klemet Rensell.
 Riga (Riige) 130.
 Rökkale, by i Tuulois' sn, Tavastl. 114.
 Roslagen (Roden) 106, 135, 251.
 Rossett (?) i Sibbo sn, Nyland 140.
 Ryd, se Östra Ryd.
 Rydboholm (Ribbo-) i Östra Ryds sn, Uppl., Per Brahes sätesgård 51.
 Råby (Ra-) i Kalmar sn, Uppl. 24.
 Rörby i Bälunge sn, Uppl. 278.
- Sagu (Saw), sn i Finl. 254.
 Saklatt, se Soklot.
 Salberget 8, 98, 130, 277, 301; skrivare där, se Erik; smältare där, se Märten.
 Salem (Slem), sn i Södertörn 183.
 Sandbacken vid Salberget 301.
 Sandhammar [obestämt var] 65.
 Sastmola (Saxtemala), sn i Satakunda 184.
 Satakunda (-gunda), härad i Finl. 229.
 Savila i Tuulois' sn, Tavastl. 114.
- Savolaks (Sawlax) 135.
 Siæla, se Själevad.
 Sibbo, sn i Nyland 140.
 Sjundeå (Siwenda), sn i Nyland 35.
 Själevad (Siæla), sn i Ångermanl. 278.
 Själv (Skälui), by i Ösmo sn, Södertörn 10.
 Skara, stad i Västergötl. 304.
 — stift, utvald biskop där, se Ericus Svenonis.
 Skepptuna (Skeff-), sn i Uppl. 88.
 Skirö (Skijri), sn i Smål. 4.
 Skottland 27 f., 99.
 Skå (Schåå), sn på Svartsjölandet 29.
 Skällnora, gård i Fresta sn, Upp. 193.
 Slem, se Salem.
 Småland 4, 27, 161.
 Soklot (Saklatt), by i Pedersöre (nu Nykarleby) sn, Österbottn 128.
 Spånga (Spo-), sn i Uppl. 63.
 Stendal (Stændell), stad i Tyskl. 107.
 Stettin, stad i Pommern 271.
 Stockeby i Lovö sn, Uppl. 140.
 Stralsund (Stråle-), stad i Pommern 188.
 Strängnäs, stad i Södermanl. 57, 250, 260; gård där 64; hospitalet där får testamente *ib.*; borgmästare där, se Jöns Björnsson; borgare där, se Eskil skomakare och Salomon.
 Sund, gård i Värmdö sn, Uppl. 218.
 Sunnansjö i Nordmalings sn, Ångermanl. 207.
 Svartsjö, kungsgård på Färingsön, Uppl. 244; fogde där, se Staffan Larsson.
 Svennila (o: Sunila?), by i Vemo sn, Finl. 12.
 Svinninge i [Öster-]Åkers sn, Uppl. 63.
 Sätuna i Vaksala sn, Uppl. 250.
 Sääksmäki (Sæxmiki), sn i Tavastl. 109.
 Söderberga, by i Skå sn på Svartsjölandet 29.
 Söderköping, stad i Östergötl. 66 f., 80, 100 f., 103, 112; borgare där, se Anders grytgutare; Henrik Prydz; köpsven därifrån, se Henrik Staffansson.
 Södermanland 161.
 Södersylta i Munktorps sn, Västmanl. 63.

- Tamanäs i Lojmijoki sn, Satakunda 104.
 Tavastland 72, 109, 114, 121, 172, 270.
 Telkimäki (Tälkij-) i Virmo sn. Finl. 12.
 Tenala (Tenaall), by i Kaluar sn i
 Finl. 5.
 Tierp, sn i Uppl. 278.
 Tjust, härad i Smål. 186 (Tjusta skär, om-
 fattande i vidsträckt mening även
 den östgötska skärgården).
 Torne (-nnöö), sn i Norrbotten 60, 113.
 Torpa, sn i Östergöt. 27.
 Torstuna, sn i Uppl. 139.
 Torsåker, sn i Ångermanl. 71 f., 232 f.;
 kyrkoherde där, se herr Henrik
 [Eriksson].
 Trosa, stad i Södermanl. 204; borgare där,
 se gamle Märten.
 Trögd, härad i Uppl. 58, 61.
 Tullenäs, by i Tuna sn 84.
 Tuna, by i Helgesta (nu Hyltinge?) sn,
 Södermanl. 139.
 — sn [obestämt var] 84.
 Tuulois (Tulas), sn i Tavastl. 114.
 Tyktorp (Diketorp) i Danderyds (nu
 Lidingö) sn, Uppl. 212.
 Tynningsö (-ge) i Värmdö sn, Uppl. 266.
 Tyskland (Tysl-) 7, 25, 163, 193, 278,
 307.
 Tälkijmäki, se Telkimäki.
 Tövsala (Toffue-), sn i Finl. 35, 58.
- Ulvsby (Wlffz-), stad och sn i Satakunda
 26, 32; borgare där, se Mikel Larsson;
 Sigfrid Filipsson.
 Ulmus (VI-), se Ölmos.
 Ulvsunda (Vlff-) i Bromma sn, Uppl.,
 fru Britas [Nilsdotter [Grip] sätes-
 gård 302.
 Uppeby [obestämt var] 120.
 Uppland 161, 164.
 Uppsala 44, 69 f., 81, 154, 158, 193, 286,
 296; dateringsort för konungens brev
 139, 157, 169; Klostergatan där 286;
 borgare där, se Erik Staffansson;
 Olof Johansson; borgmästare där,
 se Erik Mikelsson.
- Vadista, se Väddesta.
 Vadstena kloster 120 f.
- Vaksala, sn i Uppl. 250; kyrkoherde
 där (?), se Olof Vaxalensis.
 Vallentuna (Valtuna), sn i Uppl. 234.
 Vanna, se Vänä.
 Vappeby (Væpe-) i Torstuna sn, Uppl.
 139.
 Vargtass(?) i Vemo sn, Finl. 118.
 Vemo (Vehemo), sn i Finl. 12, 75,
 118.
 Vesilaks (Visilax), sn i Satakunda 89.
 Veskoski i Loimijoki sn, Satakunda 76.
 Vexsall i Pedersöre sn, Österbotten 111.
 Viborg, stad i Karelen 263, 265; ej namn-
 given borgare där omnämnd 294;
 borgare där, se även Henrik Hipper-
 steren; Mats Jakobsson.
 — : s län 140.
 Vinäs (-ness) i Eds sn, Smål., herr Birge
 Nilssons [Grip] sätesgård 61.
 Visilax, se Vesilaks.
 Vänä (Vanna), sn i Tavastl. 270.
 Väddesta (Vadista), gård i Järfälla sn,
 Uppl. 10.
 Vällinge, gård och kvarn i Salems sn,
 Södertörn 20.
 Värmdö, sn och skeppslag i Uppl. 49,
 85 f., 134 f., 218, 224, 235, 266, 272 f.;
 kaplan där, se herr Jöns Bertilsson.
 Vässingsboda (Hues-), by i Lemlands sn,
 Åland 84.
 Västerbotten 113, 303.
 Västergötland 72, 161, 164, 304.
 Västersjön 28.
 Västervik, stad i Smål. 54; borgare där,
 se Joen Arvidsson.
 Västerås, stad i Västmanl. 81, 86, 192,
 239, 242 f., 247, 249, 290 f.; hospitalet
 där får testamente 64; biskop där,
 se Henrik [Johansson]; borgare där,
 se Erik Andersson; Frans Holst;
 lille Hans; Hans Lorentzson; Mikel
 Ryss; Måns Ålänning; Olof Trum-
 mell; Sven smed; mönsterskrivare där,
 se Hans.
 Västmanland 161.
 Vätö, sn i Roslagen 106.
- Ydre, härad i Smål. 27.
 Yttrö (-erö) i Tierps sn, Uppl. 278.

- Åbo, stad och slott i Finl. 11, 118, 194 f., 282; borgare där, se Henrik Nilsson; Jöns Tomasson; långe Nils; Tomas Hemingsson; fogde där, se Tomas Jönsson [Ryting]; slottsskriverare där, se Erik Olsson.
— hospital 26.
Åker, se Öster-Åker.
Åkerö i Bettna sn, Södermanl., Nils Pederssons [Bielke] sätesgård 282.
Åland 81, 218.
Ångermanland 71 f., 160, 207, 232 f.
Ås, sn på Öland 20.
Åura(?) i Loppis' sn, Tavastl. 18.
Älvkarleby (Elff-) 207.
Öland 20, 167.
Ölmos (Vlmus), by i Kimito (nu Dragsfjärds) sn, Finl. 44.
Örboholm i Västerljungs sn, Södermanl., Nils Krummes sätesgård 248.
Örby[hus] i Vendels sn, Uppl. 235; fogde där, se Tomas Nilsson.
Örebro, stad i Närke 120.
Ösmo, sn i Södertörn 10.
Östensjö i Tövsala sn, Finl. 58.
Östergötland 161, 164.
Öster-Åker, sn i Uppl. 63.
Östra, härad i Smål. 4.
Östra Ryd, sn i Uppl. 212.
Östra Skirö, by i Skirö sn, Smål. 4.
Över-Lännäs, sn i Ångermanl. 233.
Övermark (Offuer-) i Närpes' sn, Österbotten 201.

Stadens styrelse.

a) Rådet (magistraten).

Kungl. brev, mandat och artiklar införda in extenso: 27 f., 51, 101, 139, 143—157, 160—169, 253 f., 265 f., 300.

Riksrådet avlyser olaga köpmän samt olämpliga former för handel och sjöfart 40; inskrider mot främmande kapital *ib.*; förordnar om ökning av skottet *ib.*; inför åldermansinstitutionen *ib.*; hemställer om bättre ordning på malmarne *ib.*; stadfäster magistratens dom 96; samlat i Arboga 144.

— : s medlemmar (en eller flera) närvarande i rätten:

1544: 6 (¹³/₇), 22 (²⁰/₉ och ²⁵/₆)

24 (⁴/₁₀), 26 (⁶/₁₀), 40 (¹⁵/₁₁), 45 (²⁴/₃);

1545: 47 (⁷/₁), 52 (²⁷/₁), 79 (⁸/₅), 95 f. (²⁰/₆), 99 (²⁷/₆), 130 (²³/₁₁);

1546: 133 (⁴/₁), 190 (²¹/₈), 194 (⁶/₇), 195 (⁷/₈);

1547: 213 (¹⁷/₁), 214 f. (¹⁹/₁), 228 (²³/₄), 232 (²⁸/₅), 265 (²⁴/₁₁), 271 (⁵/₁₂), 272 (⁵/₁₂), 274 (⁵/₁₂).

* *
*

Dombrev infört in extenso 8 f.

Kämnärernas antal ökas från två till fyra 232; de skymfas inför rätta 264.

Kämnärsasken 44, 87, 111, 128, 191, 221, 244, 247, 269, 306.

Mäklarebok (meklebooch) åberopas 91.

Skuldebrev, stadens, inlöses 269.

Stadsskåpet (till förvaring av handlingar) 216.

Tullböcker åberopas 229.

Tänkeböcker finnas av två slag 3, 12 f. (jfr 47); äldre årgångar åberopade 9, 78 f., 120, 170, 199, 203, 273, 277, 304; mål eller brev skola införas däri 10 f., 27, 36, 45, 50 f., 70, 76, 96, 106, 119 f., 123, 131, 158 f., 176, 206, 235, 258, 273, 296, 302, 310, 312 f.

Vittnesbrev utfärdas under stadens signet 295.

* *
*

Magistraten, dess bänkindelning 2; avsked eller entledigande beviljas från rådmansjänster 43, 179, 185 f.; adjunktion av bösseskyttar 71; d:o av skeppare *ib.*; d:o av landsknektar 135; fd. rådmän återinsättes i rätten 50; fd. borgmästare insättes som rådmän 185.

Magistraten utfärdar stadens brev på fastighetsöverlåtelse 20, 22, 30, 62, 93, 95; d:o vittnesbrev 30, 49, 56, 77, 140; d:o fullmakt 42; d:o kvittensbrev 42, 44; d:o skuldebrev 44; d:o förlikningsbrev mellan parter 45, 189; sätter vite för sina medlemmar vid förfallolös frånvaro från sessionerna 241 f.; dess löner utgå av rådhuskällarens vinst 305 f. (jfr 94, 96 rör. vadpenningar).

Magistratens verksamhet (utom rättsskipningen):

1544: temporärt seglationsförbud skall utfärdas 7; bestämmer räntefoten för hospitalets utlånade kapital 19; reglerar handeln med fartyg

från Bottnen *ib.*; påbjuder rivning av hus 21; bevakar stadens rätt till hushyra av pantsatt fastighet 22; anställer förhör ang. äkta börd 31; förhandlar om stadens tomtöre *ib.*; låter bebygga tomt *ib.*; kvarhåller en Ulvsby-skeppare som tillhålls ut-sälja sin last i staden 32; låter inventera tullboden *ib.*; befriar blind man från stadens tunga 42; utser fullmäktig att informera konungen rör. Staffan Sasses begärda husbyte 42 f.; samtycker till de artiklar riksrådet framlagt 43 f.

1545: utfärdar pass för resa till Jämtland 49; anställer omröstning rör. knektpeningars utgörande 52; fastställer lön för en dagsverkskarl *ib.*; bestämmer brödpriiset 52, 108; deltagar med borgerskapets älste i beslut rör. skottets storlek och beräkning 58 f.; förbjuder utförsel av mynt 69; påbjuder tomtbebyggelse 74; fastställer vårdskrivarens lön 75; tillerkänner stadsbyggmästarens lön 76; bestämmer skolmästarens lön 88; reglerar ölpriset 109; förbjuder handel i skepp och båtar *ib.*; förlägger svinhållning ur staden till malmarne 110; fastställer antalet kor, som varje

borgare får hålla *ib.*; fixerar antalet fiskblöterskor 113.

1546: samtycker jämte borgerskapets älste till organisation för de svenska köpsvennerna 157 f. medgiver lindring i deras utlagor 173; avlyser vederlagssvenner 173 f.; stadgar stegerhuslönen 177.

1547: medgiver jämte fogden en gammal sadelmakare frihet från stadens tunga 215; befäller rivning av hus 218; beviljar fribröd på hospitalet 219, 254; påbjuder åtgärder till brandskydd 219 f.; förbehåller handeln i bergslagen åt uppstadsborgarne 220; tillskriver konungen ang. bifall till de av honom framställda artiklar *ib.*; förbättrar kaplanslönen 240; reglerar köttprisen 244; tillsätter kyrkvärd 247; ombesörjer våghusurets iståndsättande 248 f.; anställer hospitalspredikant 261; avskedar stadstjänare 261 f.; utfärdar bestämmelser rör. handeln med humle 267;

1548: förhandlar med borgerskapets älste ang. vissa ändringar i det k. mandatet om köphandeln 300 f.; anslår medel till stadens studenter i Königsberg 305 f.; insätter vägare i hans befattning 313.

b) *Stadens tjänstemän.*

Byggmästare får lön 76.
Bödel (häncker) utses 4, 67.
Dagsverkskarl får årslön 52.
Kaplans lön fastställs 240; ny sådan anställes 261.
Kyrkvärd tillsättes 247 f.
Mästerman, se Bödel.
Skolmästarens lön bestäms 88.
Skottherre 177.
Stadsskrivare (notarius) tillsättes 5; hans lönevillkor *ib.*

Stadstjänarne 135 ff.; en av dem avsättes 261 f.
Stegerhusföreståndare, hans lön 176 f.
Tornväktare tillsättes 43; avgår 110.
Vintappare, se Yrkesregistret.
Vårdskrivarens lön förbättras 75; ny sådan antages 170.
Vägare anställes 313.
Ämbetsed avlägges av kämnärer 78, 83, 229; av stadens vintappare 227.

c) *Vissa rättegångsärenden.*

Bevis i rättegång hämtas från Lybeck | Borgen i rättegång rör. horsbrott 5;
19, 92, 96; d:o från Danzig 246, 267. | för mottaget arv 85 f., 114, 118,

- 188; för fordran 263; förvägras av-
satt stadstjänare 262; part skall stå
i fast borgen 7.
- Borgen för nyblivna borgare, se Bur-
skap (s. 367).
- Edgång (lagfästning) och edgårdsmän
(värjemålsed) 57, 106, 135, 137,
140 f., 178 ff., 204, 217, 245 f., 248,
252, 255 ff., 269, 276, 279 f., 308.
- (vittnesed) 11, 57, 83, 112, 127, 140,
183, 213, 275, 294 f.
- vid deklaration för beskattning 59.
- se även Ämbetseder (ovan under b).
- Fridlysning (konungsfrid) 303.
- Förlikning 32, 54, 89 f., 231, 289 f., 295 f.,
307.
- Mål hänvisas till annat forum (härads-
ting) 26; uppskjutes till konungens
återkomst 15, 112, 192, 294; under-
ställas konungens avgörande 131,
265.
- Stämning åtlydes ej 23 f., 112, 181, 185,
259.
- Urfejdsförklaring 15.
- Utpantning ur dödsbo 91.
- Vad (mot fälld dom) till konungen 245;
till rådet 87, 200; ogillas 94, 96 (vad-
penningarna tilldelades magistraten).
- Vite utsättes för bristande betalning 130;
mellan parter 246.

* *

*

Brott och förseelser.

- Dråp och mord (manslag) 4, 24, 58,
71 ff., 75, 83, 88, 99 f., 126, 133 ff.,
139 f., 172, 189, 196, 219, 242 f., 254
f., 295, 298.
- Förfalskning av k. brev 265.
- Förtal 25, 105. Jfr Ryktessmideri.
- Horsbrott (lägersmål, mökränkning,
äktenskapsbrott) 5, 26 f., 112, 179,
259, 264.
- Okvädingsord och smädelser 22, 29,
90, 77, 179 ff., 261 f.
- Olaga handel (förköp, landsköp och
olovlig utförsel, båtaspning) 15, 109,
113, 215; myntexporten kriminali-
seras 69; export av feta varor för-

Brott och förseelser.

- bjudes 124; silverköpet i bergslagen
monopoliseras för konungen 130;
landsköp avlyses 147; prästernas kö-
penskap förbjudes 150; böndernas
handel regleras 152 f.; överträdelse
av k. mandatet rör. köphandeln
156, 188, 215 f., 224, 239, 245, 249 f.,
264, 268, 294 (frikännelse).
- Ryktessmideri 25.
- Sjöroveri (av skottar) 27 f., 99.
- Slagsmål och övervåld 17, 112, 177.
- Tjuvnad 4, 6 f., 49, 56 f., 106, 129 f.,
190, 198, 216 f., 219, 229, 252, 271.
- Trolldom 191.
- Vanvördnad mot rätten 112.

* *

*

Straff.

- Avrättning uppskjutes för natt-
vardsgång 75.
- Böter (saköre) för ohemul rättegång
29, 188 f.; för olaga handel (brott
mot k. mandatet) 156, 188, 215 f.,
224, 245, 249 f., 261, 264, 268; för
övervåld mot magistratsperson 177;
för mökränkning 264; efterskänkas
268; gå till delning mellan konungen
och staden 90, 205.
- Dödsstraff (pie memorie) efterskänkes
4; uppskjutes för nattvardsgång 75;
skall följa på myntexport 69; ådö-
mes för överträdelse av förbudet mot
silverköp i bergslagen 131; d:o för
upprepad ohörsamhet mot k. manda-
tet rör. dyrtiden 156.
- — genom bränning 134, 243.
- — genom halshuggning (dömd till
svärd) 4, 71, 73, 75, 126, 135, 219,
244, 254, 298.
- — genom hängning (dömd till galgen
l. rep) 4, 229, 252.
- — genom levande begravning (quick
i jord) 134.
- — med stegel och hjul 73, 134, 172.
- Fängelse (i jungfruburen) 56. Jfr
Stadens järn.
- Förbrutet gods 15, 105, 124, 156.

Straff.

- Förvisning ur staden 26 f., 73, 105 f., 130, 191, 271.
- Halshuggning, se Dödsstraff.
- Hudflängning 130, 219, 271.
- Hängning, se Dödsstraff.
- Mansbot 24, 44 f., 58, 83, 88, 99 f., 139 f., 181, 189, 196, 252, 280.
- Saköre, se Böter.
- Stadens järn 262, 264.
- Stegling, se Dödsstraff.
- Stupan 105 f., 219, 271.

Straff.

- Stympning (mist örat) 4.
- Tvångsarbete (på slottet) 15, 27, 173, 219, 229.

* *

*

Nåd underställes konungen 219; beviljas av slottsfogden 229.

Strafflindring medgiven på grund av drottningens förbön 130.

d) *Herredagar.*

Herredag hållen i Arboga 144 ff.

Herredag i Strängnäs 216.

e) *Stadens fullmäktige.*

Borgerskapets 48 älste utses 40 f. (med namnen uppräknade kvartersvis), förhandlingar med dem 58 f. 157, 176, 195, 220 f., 300.

Staden utser fullmäktig att föra dess talan inför konungen 42 f.

Ombud för borgerskapet utses för att avgiva svar på Kristiern II:s framställningar 214.

Stadens invånare samt handel och vandel.

(*Olika grupper se ovan Yrkesregistret.*)

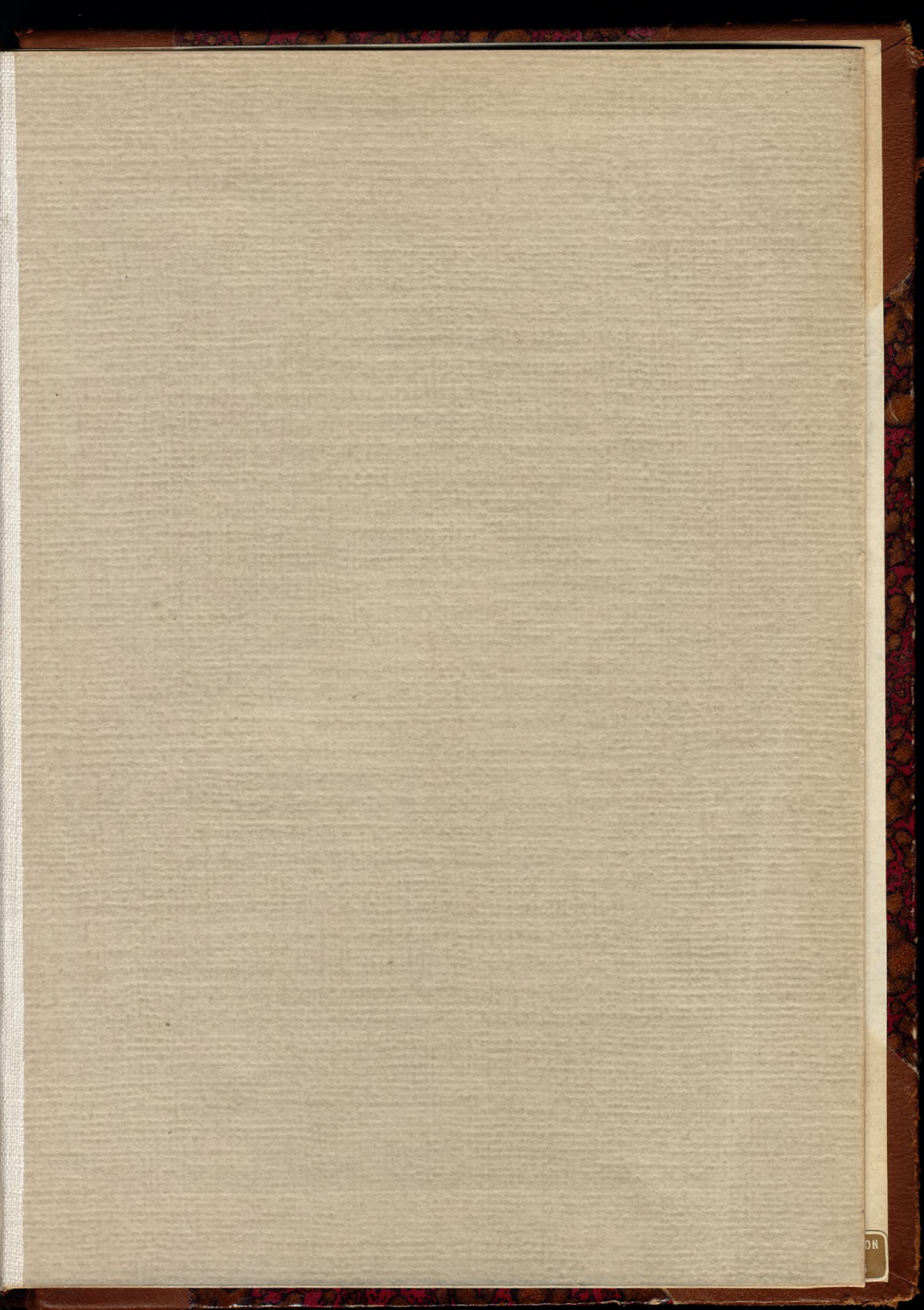
- Arv och arvsuppgörelser 10 f., 18, 20, 30—33, 35—40, 42, 47 ff., 59, 63, 67 f., 73 f., 76, 78, 83—86, 97 f., 102 ff., 109, 111 f., 114, 118, 120—123, 128, 131, 137 f., 142 f., 181 f., 184 ff., 194 f., 196, 199, 204, 207 f., 212, 218, 223 ff., 227, 230, 233 f., 236 f., 250 f., 257, 259 ff., 272 f., 277 ff., 283—286, 298 f., 301, 303 f., 311.
- Avvittring 36, 87, 119, 234, 249, 260, 269 f.
- Barnapenningar, se Förmyndaremedel.
- Brudskatt ifrågasatt för Kristiern II:s döttrar 213 f., 216.
- Burskap (borgareed avlägges) 6, 12, 14, 19, 39 (två), 49, 53, 55 65 (fyra), 67 (tre), 70 (två), 74 (två), 75, 91, 110, 123, 157, 172, 174 (tre), 176, 183, 185, 187, 195, 197 f. (tre), 202 f., 218, 220 f., 223, 230, 279 f., 283.
- uppsäges 49, 73, 104, 110, 173, 175, 181 f., 191, 198, 215, 227, 250, 259, 289, 298.
- Börd (äkta l. oäkta) 31, 218.
- Drunkning (i Norrström) 114.
- Eldfara, åtgärder emot 219 f.
- Finsk predikan i Stockholm 240.
- Fribröd på hospitalet 219, 254.
- se även Sytning.
- Förmyndare (förstondare) förordnas 82 f., 99 f., 199, 213, 234, 260, 280, 309; utsedde av avliden 119.
- Förmyndaremedel (barnapenningar) 234, 249 f., 270, 294, 297.
- Hattpenningar 104.
- Inbördes testamente (tredjepenningsskifte) 70, 75, 96, 114, 122 f., 141, 158 f., 205 f., 213, 235, 244, 288 f., 310, 312 f.
- Inkvartering (av landsknekt) 279.
- Kvarstad (rostering) 127, 294.
- Lejd för en tysk 112; uppsagd 113.
- Pass (passebordh) 49, 182; för varor 124.
- Skattelindring till följd av blindhet 42.
- Skottet skall förökas 40; överläggning om dess fördelning 58 f.; fastställs för Jakob Bagge 65; förmedlas för svenska köpsvenner 173; jämförelse med motsvarande avgifter i Lybeck 177; användes till skuldbetalning 269; köpsven dömd att erlægga sådant 268.
- Skrån: åldermän i alla yrken skola tillsättas 40, 149, 157;
- köpmännen skola hava förstånd på handel 148; de skola driva köpenskap var och en med sina särskilda slags varor 149, 158;
- hantverkare få ej driva handel 149; deras löner skola reduceras 154 f.
- vederlagssvenner (frikostkumpaner) avlysas 173; villkor för deras anställning fastställas detta oaktat 173 f.
- tunnbindarnes arbetslöner regleras 184.
- åldermännen för skinnare och skräddare värdera pant 212.
- åldermännen för klensmederna går i god för nybliven borgare 223.
- Städsel (fästepenning) 35.
- Sytning 220 f., 299.
- Testamente till de fattiga (hospitalet) 21, 63 f., 81 f., 306; till staden 260; till

stadskyrkan 258; till enskilde 64, 258, 306. Testamente, se även Inbördes testamente.	Testamentsexekutorer 39, 81 f. 204, 260. Äktenskapsförlikning 54. Äktenskapskillnad 171.
---	--

* *
*

Arbetslöner för hantverkare 154 f.; för tjänstfolk 155; för tunnbindare 184. Dyrtidens orsaker 160—169; k. mandat därom 143—157. Frakt 21 f., 32, 268, 276. Handel, olaga 15, 130; med fartyg från Bottnen 19; köp stadfästes 27. Hemmansklyvning 161. Husgeråd av olika slag uppräknas (däri- bland ark, glasfönster och huckki- stor) 32; hankestop 4. Hushyra 22, 124, 264. Införselvaror 151 f., 167. Klädedräkten bör förenklas 153. Marknader få ej besökas av vederlags- svenner 173; frimarknaderna förbe- hållas uppstadsborgare 220. — Distingen (i Uppsala) 145 f.; Hinders- mässan (i Örebro) 120; Olofsmässan 104. Missväxt 146. Mynt får ej utföras ur landet 69; jockims- dalerns värde i svenska penningar 266, 268, 272. Panter uppjudas 21 f., 30, 34, 38, 54, 56, 67, 100, 104, 126, 133, 158, 170,	172, 180, 187, 197, 199, 204 f., 211 ff., 227, 230, 276 f., 279, 286, 289 f., 295. Prisreduktion påbjudes 153 f. Renhållning 176. Rantefot för hospitalets utlånade medel 19. Seglationsförbud 7, 151. Tullfrihet för stadens invånare 229. Utförsel förbud för feta varor 124; för smör 129; för ätande varor 151. Utförselvaror uppräknas 167. <p style="text-align: center;">* * *</p> Några viktigare varor: — Brödpriset regleras 52, 108. — Fiskköpet 163, 300 f. — Humle skall saluhållas 267; dess pris 266. — Köttprisen fastställas 244. — Saltpriset bestämmes 197. — Smör beslagtages 15; får ej exporteras 124, 129; försett med (handels-)märke 124. — Spannmålspris 146 f., 162; skall regle- ras årligen vid Tomasmässotid 156.
---	---

ON

STOCKHOLMS STADS BöCKER FRÅN ÄLDRE TID

utgivas i fyra serier: Jordeböcker, Tänkeböcker,
Räkenskaper och Matriklar m. m.

Tidigare hava utkommit:

Första serien, del 1. Stockholms stads jordebok 1420—1474. Stockholm 1876.

Första serien, del 2. Stockholms stads jordebok 1474—1498. Stockholm 1889, 1914.

Andra serien, del 1. Stockholms stads tänkeböcker 1474—1483 samt burspråk. Stockholm 1917.

Andra serien, del 2. Stockholms stads tänkeböcker 1483—1492. Häft. 1—3 (forts.). Stockholm 1921, 1924, 1933.

Andra serien, del 3. Stockholms stads tänkeböcker 1492—1500. Stockholm 1930.

Andra serien, del 4. Stockholms stads tänkeböcker 1504—1514. Stockholm 1931.

Andra serien, del 5. Stockholms stads tänkeböcker 1514—1520. Stockholm 1933.

Tredje serien, del 1. Stockholms stads skottbok 1460—1468 samt strödda räkenskaper från 1430-talet och från åren 1460—1473. Stockholm 1926.

Tredje serien, del 2. Stockholms stads skottbok 1501—1510. Stockholm 1889, 1915.

Tredje serien, del 3. Stockholms stads skottbok 1516—1525. Stockholm 1935.

Fjärde serien, del 1. Stockholms stads ämbetsbok 1419—1544. Stockholm 1927.

Stockh. 178
20 s = p.m.

6000222648

Göteborgs universitetsbibliotek

60
JOHN JOHNSON
BOKBINDARE
GÖTEBORG

